Danion Vasile

JURNALUL CONVERTIRII

De la Zeița Morții la Împăratul Vieții

De acelaşi autor (ultima ediţie): *Duhovnicul. Rugăciunea. Postul* (Editura Areopag, 2020), *Prietenul nostru, Sfântul Vasile de la Ostrog – Izbăvitorul de frică* (Editura Areopag, 2020), *Acuzatul 1988* (Editura Areopag, 2020), *Tinerii şi sexualitatea – Între iubire şi păcat* (Editura Areopag, 2020), *Doctorul de poveşti* (Editura Areopag, 2020), *Despre înfruntarea bolii* (Editura Areopag, 2020), *Despre divorţ* (Editura Areopag, 2020), *Patericul pe înţelesul copiilor* (Editura Areopag, 2020), *Patericul mirenilor. Pilde pentru secolul XXI* (Editura Areopag, 2020), *Cartea nunţii* (Editura Areopag, 2019), *Cel mai scump cadou de Crăciun* (Editura Offline Times, 2019), *Despre înfruntarea necazurilor* (Editura Areopag, 2018), *Despre avort. Motive, traume, consecinţe* (Editura Areopag, 2018), *Vlahiia – Puterea iubirii* (Editura Areopag, 2017), *Cum să ne creştem copiii* (Editura Areopag, 2017), *Mâncaţi sănătos – Sfaturile elefantului Sunny şi ale prietenilor săi* (Editura Offline Times, 2015), *Poveşti religioase – Povestea icoanei mele* (Editura Areopag, 2014), *Palatul poveştilor* (Editura Areopag, 2012), *Drumul cuvintelor* (Editura Egumeniţa, 2009), *Zorii apocalipsei* (Editura Egumeniţa, 2008), *Feţele apostaziei – Dărâmarea idolilor* (Editura Agnos, 2008), *Underground – Rebelii generaţiei NU* (Editura Agnos, 2007), *Tinerii şi sexualitatea – Repere pentru mileniul III* (Editura Egumeniţa, 2007), *Despre reîncarnare şi invazia extraterestră* (Editura Egumeniţa, 2006), *Despre horoscop, cutremure şi ghicirea viitorului* (Editura Lucman, 2006), *Tinerii şi sexualitatea – Întrebări şi răspunsuri* (Editura Lucman, 2006), *Tinerii şi sexualitatea – Păcate noi, păcate vechi* (Editura Egumeniţa, 2005), *Despre înaintemergătorii Antihristului* (Editura Cartea Ortodoxă, 2004), *Mângâiere pentru bolnavi* (Editura Egumeniţa, 2004).

Contact: danionvasile@yahoo.com

Foto copertă: George Crăsnean

© Pentru ediţia de faţă, Editura Areopag

ISBN 978-606-9678-13-8

Danion Vasile

JURNALUL CONVERTIRII

De la Zeița Morții la Împăratul Vieții

Ediția a cincea, revizuită

Editura Areopag
Bucureşti, 2020

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
VASILE, DANION
Jurnalul convertirii : de la yoga la Hristos / Danion Vasile. - Ed. a 5-a, reviz.. - Bucureşti : Areopag, 2020
ISBN 978-606-9678-13-8

În loc de prefaţă:

Curajul de a fi liberi

Părintele Radomir Stoica

„Ce creştini mai sunt aceia – se întreba Sfântul Ioan Gură de Aur – de care nu se mai teme nimeni?” Ce creştini mai sunt aceia al căror cuvânt nu se mai aude, a căror lumină nu mai luminează şi a căror sare nu mai are niciun gust? Aceştia sunt creştinii care se mulţumesc să se hrănească doar cu coji rămase de la ospăţul credinţei, care renunţă la a mai bea apă din izvorul vieţii şi aleg să bea din băltoace şi care dorm liniştiţi, nimic-simţind, pe pământuri care ascund în inima lor foc, sânge şi durere.

Atunci când suntem sinceri (se mai întâmplă şi aşa!), realizăm că aceasta este starea creştinilor de astăzi. Momentul unei astfel de conştientizări ar putea fi unul foarte important, dacă ar fi însoţit mai ales de smerenie – căci, dacă ea lipseşte, atunci ne coborâm în nemulţumire, iritare şi, ce e mai rău, deznădejde.

Li se spune tinerilor că, în devenirea lor, au nevoie neapărat de exemple de modele şi îndeosebi de puncte de sprijin. Dar ei ştiu asta cu mult înainte de a li se spune. Se poartă „imitaţia” la toate nivelele şi asta încă nu ar fi un lucru rău, dacă oamenii ar şti că întoarcerea la Dumnezeu nu se produce urmând reguli obişnuite. Modelul de pocăinţă nu poate fi doar în afară – nu e simplu mimetism. Actul de pocăinţă este un act existenţial, total. Înseamnă a regândi totul, dar a regândi totul cu mintea lui Hristos. E saltul plin de curaj de la nimic la tot. Te ridici din somnul vecin cu moartea al necunoştinţei de Dumnezeu şi rămâi treaz, rămâi vigilent. Spunea cineva că pocăinţa n-ai cum s-o

faci dacă nu eşti mai treaz ca dracul (pe care nu l-a văzut nimeni dormind!).

Se bucură sufletul, se bucură Biserica, se bucură Cerurile când un om vine/revine Acasă, când un om se regăseşte pe sine şi Îl regăseşte pe Dumnezeu (Care sălăşluieşte de fapt tot în sine), iar căutarea bezmetică a adevărului ia sfârşit în Adevăr.

Aşa îl cunoaşte lumea pe Danion Vasile, aşa l-am cunoscut şi eu, mai întâi prin cărţi şi apoi (spre bucuria mea), chiar personal. A fost întru început acest deja faimos *Jurnal al convertirii – de la zeiţa morţii la Împăratul Vieţii*, o carte abisală despre întuneric şi lumină, moarte şi viaţă, sens şi nonsens. Şi mai ales o carte adevărată. Faptul că e o carte trăită a făcut ca ea să stârnească un imens interes, un entuziasm mai rar întâlnit chiar şi în cercul destul de strâmt al teologilor. În mediul teologic studenţesc şi seminarial arădean, unde îmi desfăşor activitatea, poate doar cărţile părintelui Savatie Baştovoi (un alt convertit!) au mai creat atâta efervescenţă. Invitaţia de a veni la Arad şi a susţine chiar o conferinţă (primul act de acest gen al autorului *Jurnalului*) a fost o dovadă în plus că oamenii l-au perceput ca pe un curat şi sincer mărturisitor al Adevărului care te poate face liber, de asta fiind mai ales lumea însetată – de adevăr şi de libertate. Şi pentru a nu se crede că admiraţia pe care o nutresc autorului ar influenţa cele scrise, am să las gândurile altora să vorbească:

„Este o carte din care pot învăţa toţi, şi cei aflaţi pe căile rătăcirilor eretice, pe care mărturisirile cutremurătoare ale unuia *de-al lor* i-ar putea clinti şi călăuzi către Hristos, şi cei din Biserică, aceştia având la îndemână un model de râvnă şi dragoste creştină autentică, nu unul de fals erou hollywoodian. Pot învăţa şi tinerii şi vârstnicii deopotrivă: mai devreme sau mai

demult fiecare a simţit dorinţa de a-şi cunoaşte rostul într-o lume fără căpătâi şi de a-l împlini; de a cunoaşte adevărul într-o lume a minciunii şi de a-l trăi; de a-L căuta pe Dumnezeu într-o lume unde diavolul domneşte şi de a-L afla; de a-L iubi pe Hristos într-o lume care iubeşte păcatul şi de a-I dărui Lui totul."

„Acest jurnal este mai frumos şi mai valoros decât o poveste imaginară care s-ar fi vrut interesantă."

„Şi dacă un singur yoghin s-a întors la Hristos şi dacă un singur creştin a urcat spre Hristos pe treptele sfinţeniei, cartea aceasta este un dar nepreţuit. Este un dar din darul pe care l-a primit autorul, aflându-L pe Hristos."

Prin *Jurnalul convertirii*, dar şi prin cărţile ce i-au urmat, Danion Vasile a ajuns un autor de referinţă, unul care oferă, în chip smerit şi onest, repere. Nu are pretenţia de a oferi răspunsuri finale la dileme absolute. Dar are curajul să abordeze, în duh patristic şi în limbaj accesibil, probleme pe care prea mult ne-am obişnuit să le ţinem acoperite cu un linţoliu de pretinsă pudoare sau prudenţă, lucru care nu fost caracteristic nici pentru Hristos şi nici pentru Biserica Lui.

Avem mare nevoie de asemenea conştiinţe vii, iar dacă le avem, să-L rugăm pe Bunul Dumnezeu să ne înveţe să le preţuim cum se cuvine. Aceştia sunt adevăraţii „făcători de oameni" care dobândesc dăruind şi se mântuiesc mântuind.

I.
Întâlnirea cu lumea paranormalului

3 august 1990

Am trăit o minune... Pentru prima dată în viaţa mea am avut de-a face cu o manifestare a puterilor paranormale, manifestare care m-a marcat foarte tare. Începând de astăzi, viaţa mea se va schimba. Începând de astăzi, voi face toate eforturile pentru a urca pe treptele desăvârşirii. Jurnalul pe care îl încep acum va fi un martor al experienţelor mele spirituale. În el voi scrie tot ceea ce voi simţi mai deosebit. Mi-am dat seama că, în ceea ce priveşte experienţele spirituale, nu mulţi pot înţelege ceea ce le spui. Te pot considera nebun. Or, jurnalul nu mă va incomoda cu întrebări stupide: va şti că ceea ce scriu este adevărat.

Pe de o parte, nici mie nu mi-ar fi uşor să cred dacă cineva mi-ar relata că a trăit ceea ce mi s-a întâmplat astăzi. Dar ştiu că nu a fost o iluzie: a fost butonul care mi-a aprins motorul minţii, ca să dau la o parte toate micile probleme care îmi răpesc timpul şi să pornesc pe drumul spre cer.

Ceea ce mi s-a întâmplat a fost minune, mai ales pentru că mi-a demonstrat, fără putinţă de tăgadă, că oamenii au puteri paranormale, că oamenii au puteri de care nu îşi dau seama şi pe care nu se pricep să le pună în valoare.

Sper ca, peste ani şi ani de zile, când memoria îmi va mai slăbi, când îi voi uita pe unii dintre cei pe care îi voi pomeni aici, recitirea acestui jurnal să fie un moment cât se poate de plăcut. Amintirea Marelui Drum spre cer, cu suişurile şi coborâşurile sale, va

avea ceva din înălţarea sufletească pe care o simt eroii care şi-au biruit duşmanii: sunt plini de răni, dar victoria le aparţine.

Şi pentru că numele se pot uita uşor, voi face nişte mici precizări care, la bătrâneţe, mă vor ajuta să mi-i aduc aminte pe cei cu care mi s-a intersectat destinul.

Iată cum s-a întâmplat: m-am dus în vizită la Cristina Andrei, care a fost eleva preferată a mamei. Acum are vreo douăzeci şi trei de ani. Am vorbit cât am vorbit şi, la un moment dat, eu am spus o minciună banală, nici nu îmi aduc aminte care. Nu îmi putea trece prin cap că o exagerare mă poate lovi ca un ciocan.

În clipa în care am minţit-o, am simţit cum din ea iese o putere aproape fizică, putere care mă îndepărta de Cristina. M-am dus spre perete, speriat, şi îmi venea să sar pe fereastră, căci nu mai suportam energia care ieşea din ea. Norocul meu a fost că ea şi-a dat seama că trebuie să iasă cât mai repede pe uşă. Eu nu mă gândeam să ies din cameră, pentru că asta presupunea să trec pe lângă Cristina şi mi-era teamă că aş fi fost lovit mult prea tare de puterea ei.

După câteva secunde, m-am liniştit. Cristina s-a întors în cameră şi lucrurile au intrat în normal.

„Ştii de ce cred că ţi s-a întâmplat asta? Poate pentru ca să înţelegi că ai greşit. Te-ai jucat cu minciuna. Minciuna înseamnă să te uneşti cu puterile întunericului. Şi pentru că m-ai minţit pe mine, iar eu încerc să slujesc cât mai mult Adevărul, puterea adevărului a ieşit din mine.”

Mă simţeam ca în faţa unei zeiţe: „Crezi că există puteri ale întunericului? Ce ştii despre existenţa lor?”, am întrebat-o, plin de curiozitate.

„Cu mine e o poveste lungă. Eu însămi am folosit mai demult aceste puteri. Şi ceea ce ţi s-a întâmplat ţie

e aproape nimic. Eu am fost la o vrăjitoare care în faţa ochilor mei a ridicat o masă de la pământ, la mai mult de jumătate de metru, numai cu puterea vrăjilor.”

Cristina nu îşi dădea seama că am simţit atât de clar acea putere care mă izbise, încât nu m-aş fi mirat dacă atunci s-ar fi ridicat în aer masa de lângă noi. Cristina nu părea prea surprinsă de experienţa prin care am trecut. Din afară nu pare ceva prea palpitant. Dar pentru mine a fost ca o minune. Oricum, discuţia care a avut loc a fost cea mai interesantă discuţie pe care am purtat-o în viaţa mea.

„Să ştii că eu am slujit puterilor întunericului, fără să ştiu exact ce fac. Ghiceam în cărţi cu o precizie extraordinară. În liceu, aveam o profesoară care mă chema des în laboratorul de geografie şi mă punea să îi ghicesc. Prima oară, când i-am spus că bărbatul ei o înşală, când i-am spus cum arată amanta acestuia, era să sară să mă pocnească. Dar, urmărindu-şi bărbatul, şi-a dat seama că nu minţeam. Cărţile îmi arătau multe dintre secretele oamenilor.

Eu simţeam că este ceva în neregulă, dar nu îmi dădeam seama că ghicitul în cărţi este chiar lucrare drăcească. Abia după ce am cunoscut-o pe vrăjitoarea aceea mi-am dat seama că foloseam aceleaşi puteri.

Şi am început să am coşmaruri. Visam biserici dărâmate, şi o voce mă tot întreba: «Dumnezeu sau diavolul?» Mi-am dat seama că trebuia să renunţ la ghicit. De atunci am simţit cum a intrat soarele în viaţa mea. Îmi este bine.”

Parcă vedeam un film de groază. Când auzeam povestea Cristinei, o trăiam cu intensitate, de parcă mi s-ar fi întâmplat mie.

„Aş vrea să am şi eu puterea ta, aş vrea să am şi eu energia pe care am simţit-o că ieşea din tine.”

„Ehe, mulţi ar vrea să o aibă, dar trebuie să ai şi o înzestrare nativă. Ce zodie eşti?”

„Leu.”

„A, e bine, şi eu sunt tot Leu. E o zodie de foc, o zodie foarte puternică. Stai sub semnul soarelui.”

Mi-am adus vag aminte cum am citit în jurnalul mamei că, nou-născut fiind, când tata m-a văzut pentru prima oară, m-a ridicat în sus şi plin de exaltare a zis ceva de genul: „Soare, al tău să fie...”

Iată că o vorbă spusă aparent la întâmplare, avea ceva adevăr în ea.

„Cristina, şi ce ar trebui să fac pentru a căpăta puterea ta?”

„Sunt mai multe căi. Fiecare are de fapt propria cale. O cale este cea a Bisericii, numai că foarte puţini oameni ajung sfinţi. O altă cale este yoga.”

„Yoga? Păi eu fac exerciţii yoga de doi ani.”

„Bănuiesc că tu faci doar asane, nu? Exerciţiile pentru corp sunt bune, dar ele au rolul de a pregăti mintea pentru practica meditaţiei.”

„Da, eu am făcut mai ales asane, după cartea lui Tufoi. Cât priveşte meditaţia, am încercat să mă folosesc de câteva cărţi, dar fără prea mult succes. Oricum, cu ajutorul asanelor am scăpat de hepatită foarte repede. În a cincea zi de internare am rugat-o pe doctoriţă să îmi facă analizele, spunându-i că sunt sănătos. Nu m-a crezut, dar, văzând rezultatele analizelor, mi-a dat drumul a doua zi. Pacienţii care stăteau cu mine în salon râdeau văzându-mă cum stau în cap sau cum fac alte exerciţii, dar am fost externat înaintea lor, deşi intrasem ultimul în spital.”

„Pentru a progresa ai nevoie de un maestru.”

„Şi cum să găsesc un maestru?”

„Caută. Maeştrii adevăraţi sunt foarte rari. Poţi începe cu un maestru mai slab, de la care să înveţi

alfabetul căii spirituale. De fapt, important este să faci primul pas, şi apoi o să îţi iasă în cale marele maestru de care ai nevoie. Uite, am auzit că pe 1 octombrie încep nişte cursuri de yoga la Casa Studenţilor. Du-te şi vezi cum ţi se pare. Am auzit păreri foarte controversate despre cel care le ţine, Costache Tăureanu. Unii zic că e un om dubios, un depravat, dar alţii zic că este cel mai mare guru din lume."

„Ţie cum ţi s-a părut?"

„Eu nu l-am cunoscut, dar am auzit vorbindu-se despre el prin facultate. Cred că cel mai bine este să îţi dai singur seama ce fel de om e. Dacă e dubios, îl poţi părăsi imediat. Dacă e sfânt, îl poţi urma până la sfârşitul vieţii. Dar, pentru a face primul pas pe calea yoghină, trebuie să fii foarte hotărât."

„Să ştii că încă din clasa a şaptea regret că nu m-am născut în India, că nu am avut posibilitatea de a trăi între asceţii care se hrănesc cu câteva boabe de orez pe zi."

„A, e bine că ţi-ai dorit să mergi pe urmele lor. Spune-mi, ai avut până acum vreo revelaţie?"

„Revelaţie, nu; dar în copilărie, după ce am intrat în prima biserică catolică, unde am văzut în imagini viaţa lui Iisus Hristos, noaptea am visat că îl duceau pe Hristos să îl răstignească. Şi, când a căzut pe drumul crucii, am vrut să iau eu crucea, să îl ajut pe Hristos."

„Aşa cum a luat-o de fapt Simon din Cirene."

„Îmi aduc aminte foarte vag visul, şi în timp am uitat exact ce am visat, dar ştiu că m-a impresionat. Ţineam foarte mult la un crucifix pe care îl are o rudă de-a mea, crucifix despre care se zice că este de la Muntele Athos."

„Şi nu te-ai apropiat de biserică?"

„Ai mei nu ne-au crescut aproape de biserică. Eu am fost atras de descoperirile ştiinţei, care arată că omul se trage din maimuţă.”

„Astfel de descoperiri sunt de fapt escrocherii, care au fost combătute cu argumente cât se poate de clare.”

„Eu am preferat să nu mă las influenţat de credinţele băbeşti şi să fiu de partea oamenilor de ştiinţă. Când m-a întrebat o cunoştinţă, prin clasa a şaptea, dacă eu cred în Dumnezeu, i-am răspuns plin de mândrie: «Cred în calculatoare».”

„Şi, totuşi, cum ai aflat de practicile yoga?”

„A adus tata acasă nişte cărţi, de Tufoi, Rajneesh şi alţi autori. Am încercat să practic magia albă, dar nu am avut niciun rezultat. După moartea mamei, însă, lucrurile s-au schimbat. Am încercat să fac spiritism, după o metodă originală. Mi se părea că aud voci, că mi se spun lucruri din viitor. De exemplu, am auzit că la treapta întâi voi avea la română un anumit subiect, că voi pica examenul, dar că voi fi mutat în cele din urmă la liceul la care am dat. Şi că la treapta a doua voi intra fără probleme.”

„Şi aşa a fost?”

„Până acum da, să văd cum o fi la treapta a doua. La română am avut subiectul respectiv, am picat examenul şi am fost repartizat la un alt liceu. Dar, după primul trimestru, toată clasa de picaţi am fost mutaţi la liceul la care am dat.”

„Şi cum ţi s-au părut lucrurile astea?”

„Nu ştiam nici eu prea bine cât e de serioasă joaca mea. Mă gândeam că totul poate fi doar o coincidenţă.”

„Ar fi fost culmea coincidenţei.”

„Oricum, eram atât de preocupat de primele poveşti de iubire pe care le-am trăit în liceu, încât nu

aveam timp să mă gândesc la altceva, nu aveam timp pentru preocupări spirituale.”

„Şi asane când făceai?”

„Asane am făcut mai ales în clasa a opta. Tot în acel an, uneori, când voiam să chiulesc, folosindu-mă de autosugestie, făceam în aşa fel încât arătam foarte palid, şi profesoarele mă învoiau fără probleme. Am încercat să ies din trup, să fac călătorii astrale, dar nu am reuşit. Am încercat şi să îmi modific bătăile inimii, dar am auzit că e periculos şi am renunţat.”

„Ai mai avut şi alte premoniţii în afara celor despre liceu?”

„Da, despre moartea mamei. Eu nu credeam în vise, dar înainte să moară mama am fost într-o tabără şi am visat că îmi cad dinţii. Mă tot frământam că mama va muri. Când m-am întors din tabără m-am bucurat să văd că e bine, dar peste câteva zile a murit. Ştii cum.”

„Da, pe mine m-a marcat mult moartea ei, doar ştii cât o iubeam. Să nu mai vorbim despre asta. Să revenim la yoga.”

„Ştii, eu voiam să practic asceza yoghină şi ca să îmi curăţ mintea şi trupul pe care le-am întinat ca un prost.”

„Eşti doar un puşti de 16 ani, ai avut deja parte de aşa ceva?”

„M-am gândit că merită să cunoşti plăcerile trupului. Şi am avut ocazia să le cunosc. Nu te mai uita la mine aşa. Vreau să termin cu prostiile, vreau să devin un ascet. De-abia aştept să merg la cursurile de yoga.”

Toată seara m-am gândit la întâlnirea noastră. A fost mâna lui Dumnezeu să mă întâlnesc cu Cristina.

II.
Primii paşi spre Absolut

20 septembrie 1990

Tata m-a dus la un yoghin, domnul Ene Ceacâr, care mi-a vorbit despre centrii de forţă. Îl cunoaşte pe maestrul Tăureanu şi îl apreciază mult. Mi-a zis să stau liniştit, că numai cei care nu sunt elevaţi spiritual pot avea ceva împotriva acestui guru. Guru, care înseamnă maestru în hindusă, e un cuvânt care îmi place. Sună misterios.

25 septembrie 1990

În jurnalul mamei am citit cum, fiind gravidă în primele luni, când încă nu se putea observa că este însărcinată, i s-a întâmplat ceva deosebit. Când a dus-o mamaie la Biserica Sfânta Vineri, cea dărâmată mai apoi de Ceauşescu, acolo o femeie bătrână, cu o privire misterioasă, i-a spus: „Doamnă, veţi naşte un băiat frumos ca un fecior de împărat...” Oare cum de a ştiut că mama e gravidă? Şi de unde a ştiut că va naşte un băiat?

Oricum, poate că afirmaţia ei a avut un sens spiritual. Poate că s-a referit la traseul meu spre cer. Poate că sunt unul dintre aleşii care au puteri mai mari decât ale celorlalţi. Oricum, sper ca prin yoga să ajung la iluminare, să ajung la desăvârşire.

2 octombrie 1990

Am ajuns, cu mare greutate, la deschiderea cursurilor de yoga. Am întârziat mult, am prins numai ultima parte. Maestrul Tăureanu nu pare un om ieşit din

comun. La sfârşitul întâlnirii s-au pus întrebări interesante. Totul e să merg la curs. Acolo voi vedea exact dacă el este maestrul de care am nevoie.

7 octombrie 1990

Prima şedinţă de yoga, într-o sală de sport a Şcolii nr. 121. La începutul exerciţiilor am fost rugaţi să dăm jos obiectele de metal pe care le avem. Mi-am dat jos lănţişorul de argint, şi acolo l-am uitat.

În primele luni ale cursului vom învăţa mai ales asane, pentru a scăpa de blocajele energetice. După prima şedinţă mă simt revigorat, mă simt mult mai uşor. Îmi este foarte bine. La sfârşit s-au vândut nişte broşurele. Eu am ajuns la urmă, când mai aveau doar broşurica despre „Secretele amorului taoist". În lipsă de ceva mai bun, am cumpărat-o pe asta. E vorba de folosirea energiei sexuale, despre semnele după care se recunoaşte intensitatea trăirii actului sexual şi de altele asemenea. Am dat banii degeaba, eu vreau să fiu ascet. Am auzit vorbindu-se despre tantrism, despre arta de a transforma sexualitatea în cale spirituală, dar aşa ceva nu este pentru mine.

Un lucru îmi este clar: maestrul, Costi, ştie o sumedenie de practici ezoterice. Ceea ce aflăm de la el nu se găseşte scris în altă parte. Secretele se transmit numai de la maestru la discipol. Ceea ce apare în cărţile de yoga nu e adevărata yoga.

Învăţăturile spirituale sunt de două feluri: ezoterice şi exoterice. Cele exoterice sunt cele la care are acces toată lumea, care se găsesc în cărţi, care sunt propovăduite de marile religii.

Cele ezoterice sunt cele pe care le ştiu numai marii iniţiaţi, cum este Costi. Nu ştiu cum le-a primit, şi nici de la cine, dar voi rămâne alături de el cel puţin până când voi afla tot ceea ce ştie el.

Am auzit că Gingis-han, înainte de a fi conducător al hoardelor însetate de sânge, a fost ucenicul unui mare şaman. Şi că şi-a ucis învăţătorul pentru a-i lua puterea. Ideea asta, de a folosi un maestru până la ultima limită, are ceva interesant. Voi lua de la Costi tot ce se poate.

Şi poate că, stând lângă el, voi înţelege că el nu este numai o colecţie de informaţii ezoterice, ci că este chiar maestrul de care am nevoie până la capăt.

10 octombrie 1990

Sunt hotărât să fac programul de asane în fiecare zi. Eu ştiu deja multe exerciţii pe care colegii mei le vor afla mult mai târziu. Ni s-a atras atenţia ca nu cumva să facem asane din cărţi, înainte ca ele să ne fie predate. Riscăm să le facem greşit şi să ajungem la un dezechilibru energetic. Eu totuşi sunt plin de râvnă. Vreau să progresez cât mai repede.

Sunt între cei mai mici de la sală, şi asta mă complexează puţin. Cred că între două sute de începători sunt numai cinci elevi. Majoritatea sunt oameni cu serviciu. Mai este şi o grupă de studenţi. Nu ştiu dacă m-ar fi primit acolo.

Oricum, sunt destui tineri şi la noi. Andra îmi place foarte mult. Are corpul foarte elastic şi face exerciţiile perfect.

Nu mă pot obişnui cu aspectul lui Costi. Nu este un bărbat frumos, nu ştiu cum de atâtea fete de la curs sunt îndrăgostite de el. Şi are nişte unghii lungi, aproape ca de vrăjitoare. Ca să nu îi curgă energia din degete.

Mi-aş fi dorit un maestru bătrân, cu barbă albă, care să aibă puţini discipoli. Cât de prost sunt... Risc să nu apreciez adevărata valoare a lui Costi.

14 octombrie 1990

Mi-am cumpărat fotografia lui Iisus, aşa cum arăta când L-au răstignit pe cruce. Descoperirea aceasta uriaşă, prin care omul poate avea acces la cronicile akashice, adică la memoria timpului, este cea mai importantă descoperire din lume. Deocamdată este ţinută în secret, ca nu cumva nişte ticăloşi să pună mâna pe ea şi, folosindu-se de anumite secrete la care ar putea avea acces, să distrugă Pământul.

Când invenţia va fi recunoscută oficial, când vom putea avea acces neîngrădit la secretele trecutului, vom putea şti exact cum a fost făcută lumea, ce au învăţat maeştrii şi nu am aflat până acum...

Biblia nu va mai fi de niciun folos: din moment ce vom avea filmul complet al vieţii lui Iisus, de la naştere şi până la răstignire, textele biblice vor fi de prisos. Vom avea predicile lui pe bandă video. Şi vom avea confirmarea clară a faptului că el s-a iniţiat în Orient.

Poza pe care mi-am cumpărat-o a fost făcută cu ajutorul unei pietre de pe Golgota (este nevoie de un obiect care să fi fost martor al evenimentelor trecute). Poza seamănă cu chipul de pe Giulgiul din Torino.

Mă gândesc că poate de asta se zice în folclor că uneori codrii vorbesc despre faptele de vitejie ale eroilor: codrii sunt tocmai obiectele care au păstrat amprenta cronicilor akashice.

6 noiembrie 1990

Între învăţăturile cele mai importante pe care le-am asimilat de când am venit la yoga este cea privitoare la reîncarnare. Unul dintre primele vise din copilărie, cum am intrat din altă lume în trupul pe care îl am acum, ar putea fi de fapt o reminiscenţă din viaţa anterioară.

Încă de când aveam zece ani bunica lui Gabi mi-a vorbit despre reîncarnare, şi mi s-a părut o chestie interesantă.

Iată că acum mi s-au lămurit toate nedumeririle. Am citit multe mărturii ale celor care şi-au adus aminte de vieţile trecute. Aceasta este o dovadă de necontestat a faptului că reîncarnarea există. Sunt sute şi mii de dovezi în acest sens. Iar biserica vrea să îi păcălească pe oameni că după moarte există o singură Judecată, şi gata. Biserica nu poate face faţă dosarului de mărturii pro-reîncarnare.

Cea mai mare mişelie a bisericii este faptul că a scos din Scriptură toate referirile la acest subiect. De fapt, aproape toate. Iisus zice clar despre sfântul Ioan Botezătorul: „*El este Ilie*." Adică: „El este reîncarnarea Sfântului Ilie." Nimic mai clar.

8 noiembrie 1990

Îmi este din ce în ce mai uşor să fac „asana mortului", relaxarea. Faptul că am practicat această tehnică în clasa a opta, vreme de mai multe luni, îmi este de mare folos. Cred că nu va fi prea greu să îmi părăsesc trupul şi să pornesc în călătoriile astrale. Şi asta nu pentru vreo joacă de copil. Nu mă atrage gândul de a intra cu spiritul în casele prietenilor mei, ci îmi doresc să ajung în India, la marii maeştri, sau pe alte planete. Cum o fi viaţa acolo?

Am vorbit cu Andra despre extratereştri. Ea îşi doreşte mult să intre în legătură telepatică cu ei. Când i-am spus că eu i-am văzut de două ori s-a mirat.

Prima oară, când jucam badminton cu Florin în Herăstrău. Când să dau cu paleta în fluturaş, am văzut o navă de lumină, mult mai mare decât un avion, cum zbura deasupra mea. Am rămas cu paleta în aer, nevenindu-mi să îmi cred ochilor. Florin nu a văzut nimic.

Ce aiurea e să scrii amintiri... Parcă aş fi pensionar: „Mai ţii minte, nene, cum era în armată?...”

Oricum, e bine să am scrise şi astfel de amintiri. A vedea extratereştri nu e ceva obişnuit. Şi nu merită să uit nimic din contactele mele cu alte lumi.

A doua oară, am văzut o rază de lumină zburând printre blocuri, care în spate avea o urmă din ce în ce mai palidă. Au văzut-o şi alţi copii de pe stradă. Poate era tot o navă, una mai specială. Sau poate era cine ştie ce manifestare a vreunui spirit.

9 noiembrie 1990

Încercam să fac asana arborelui, dar cu mâinile şi capul lăsate pe spate, când, din cauza valurilor de energie pe care o asimilam, am căzut la pământ. Dacă nu aveam un scaun lângă mine, m-aş fi lovit mult mai tare. Nu mă aşteptam ca acest exerciţiu să îmi ofere atâta energie. Am făcut prea multe asane dimineaţă şi am greşit undeva. Altfel, nu se explică acest accident energetic.

10 noiembrie 1990

La petrecerea Sofiei din Liceul Caragiale, m-am îndrăgostit de o tipă mişto: Diana. Am mai ieşit de câteva ori cu ea şi pare a fi o relaţie de durată. Am început să mergem la nişte cursuri gratuite de engleză, pe care le ţin nişte sectanţi la Liceul 32.

Diana nu pare interesată de yoga, dar e o tipă foarte frumoasă, aşa că nu contează.

11 noiembrie 1990

Mi-am cumpărat o poză cu Ramana Maharishi. Mă simt atras până şi de numele lui. De parcă între noi ar exista o veche legătură mistică. Poate că marii

maeştri au grijă de toţi cei care vor să urce pe muntele desăvârşirii. Acasă am făcut o meditaţie cu Maharishi.

13 noiembrie 1990

La cursurile de engleză m-am descurcat foarte bine. Ba chiar am încercat să răspund în aşa fel încât să îi zgârii un pic pe sectanţi.

Diana mi-a spus un lucru pe care nu l-a mai spus nimănui: una dintre amintirile care au marcat-o foarte mult în copilărie a fost că îi auzea pe părinţii ei cum făceau dragoste în camera vecină: ea, fiind mică, nu ştia exact ce fac şi, auzind sunetele, se speria. A ţinut să îmi spună acest amănunt ca să ştiu de ce are o mică rezervă faţă de dragostea trupească. Am asigurat-o că voi sta cuminte, deci nu are de ce să se mai gândească la aşa ceva.

Cred că părinţii ei au greşit că nu s-au gândit şi la ea. Poate că o astfel de amintire îi va afecta mai târziu viaţa sexuală.

16 noiembrie 1990

Oare ce am fost în reîncarnarea trecută? Mi se pare foarte interesant de ştiut. Există anumite cărţi prin care pot afla, dar nu am prea mare încredere în astfel de calcule. De la nişte cărţi din astea a apărut explozia de Cleopatre pe piaţă. La tot pasul numai regine, sfinţi, rishi sau alte fiinţe importante. Aproape nimeni nu vrea să spună că a fost gunoier sau femeie de serviciu. Cei care au prea mare încredere în cărţi caută să se automăgulească. Eu, până nu voi avea vreo revelaţie sau până nu îmi va spune vreun clarvăzător vieţile mele trecute, nu voi căuta să îmi aflu trecutul: nu îmi arde să îmi fur singur căciula.

18 noiembrie 1990

Ni s-a predat asana cobrei. Cu corpul într-o poziţie asemănătoare şarpelui gata de atac, trebuia să simţim energia din Anahata Chakra, centrul afectivităţii. M-am simţit plin de o iubire intensă, dar ciudată. Simţeam că iubesc mult, mult de tot, dar nu ştiam ce anume iubesc. Or, iubirea e legată de ceva precis. Oricum, energia care se asimilează cu ajutorul asanelor este uşor de simţit: acum nu se mai pune problema dacă ţin sau nu la aproapele meu, ci cât de mult ţin la aproapele meu.

Yoga oferă cel mai fin barometru al stărilor sufleteşti. Şi nu numai. Pot simţi câtă energie sexuală am sau cât de încărcată este Manipura Chakra.

21 noiembrie 1990

Am început să chiulesc cu Diana de la pregătirea la engleză, ca să ne plimbăm prin parc. Facem bătături la gură de cât ne sărutăm. Maică-sa ţine la mine. E destul de greu să merg după-mesele până la ea, căci nu prea mai sunt autobuze spre Bucureşti. De multe ori vin cu autostopul. Dar merită. Mă bucur tare mult că ne iubim. Ea este fană a formaţiei Roxette. M-a molipsit şi pe mine. Dansăm până ne plictisim.

Mă bate gândul să fac dragoste cu ea, dar cred că nu ar fi prea bine. Odată ce am luat hotărârea să fiu un băiat cuminte, nu vreau să trec peste ea. Totuşi, de la atâtea mângâieri am dureri mari şi sunt nevoit să mă masturbez. La cursul de yoga ni s-a zis că energia seminală trebuie economisită, chiar şi în timpul actului sexual. Deci, ceea ce fac eu e o risipă inutilă, dar am dureri prea mari.

Nu sunt mulţumit de această scădere, dar nu vreau nici să renunţ la săruturile pasionale ale Dianei.

23 noiembrie 1990

M-a impresionat o parabolă hindusă despre micimea tuturor religiilor: într-o zi trei orbi s-au întâlnit, pentru a examina un elefant. Primul i-a atins piciorul cu mâna şi a zis: „Elefantul este precum o coloană de piatră.” Al doilea a pipăit trompa şi a zis: „Ba este ca un şarpe.” Al treilea om a pipăit pântecul şi a zis: „Nu, este ca un vas mare.” Şi au început să se certe. Un trecător i-a întrebat de ce se ceartă şi, după ce a aflat cauza, le-a zis: „Nu aţi înţeles cum e de fapt elefantul. El nu arată nici ca o coloană, nici ca un şarpe, nici ca un vas. Deşi picioarele sale sunt ca nişte coloane, trompa sa e ca un şarpe şi pântecele său e ca un vas mare. Elefantul este alcătuit din toate acestea: picioare, trompă şi pântec.”

Aşa se ceartă toate religiile şi toate confesiunile; aşa se ceartă creştinii cu evreii şi cu musulmanii, catolicii cu ortodocşii şi cu protestanţii. Toţi sunt orbi şi au pretenţia că Dumnezeu ţine cu ei. Dar greşesc.

Numai iluminaţii, numai sfinţii sunt capabili să privească adevărul în faţă. Ei văd că în spatele fiecărei credinţe se ascunde o parte de adevăr, dar adevărul întreg este în spatele tuturor credinţelor.

Poate că şi noi, aici la curs, primim doar o parte de adevăr: poate că adevărul întreg nu îl vom cunoaşte decât atunci când vom ieşi din ciclul reîncarnării. Oricum, cred că ceea ce învăţ de la Costi mă ajută să progresez mai repede decât prin orice altă religie.

24 noiembrie 1990

Diana m-a întrebat dacă nu vreau să facem dragoste. Mi-am dat seama că această idee nu avea cum să îi aparţină, pentru că nu am avut tupeul să o mângâi mai jos de curea. Nu am stârnit-o atât de tare încât să vrea să cedeze. Am întrebat-o de unde i-a venit

ideea asta. Mi-a zis că Nuţi, care face dragoste cu Bebe, care e mult mai mare decât noi, i-a zis că e o experienţă super.

I-am zis Dianei că nu pot să fac dragoste cu ea (fără să îi spun şi că mi-ar plăcea mult). Ea este fecioară şi nu vreau să mai am o altă fecioară la activ. Şi chiar dacă ar fi femeie, cu ea nu aş face dragoste pentru simplul fapt că vreau să merg pe calea ascezei. În scurtă vreme sper să îmi stăpânesc trupul ca un adevărat yoghin şi să nu cedez, oricât de serioase ar fi eforturile ei de a mă corupe.

25 noiembrie 1990

Am văzut astăzi *Ultima ispită a lui Hristos*, filmul făcut după cartea lui Kazantzakis. Multă vâlvă a stârnit acest film. Ca şi cartea de altfel. Autorul a fost dat afară din Biserica Ortodoxă din Grecia. Mare prostie. Cine a protestat împotriva acestui film, nu a înţeles nimic din el. Hristos este ispitit să coboare de pe cruce. Ai impresia că el cedează, că se dă jos, că alege calea unei vieţi de familie, cu copii şi cu toate celelalte. Dar în ultimele secunde ale filmului, îţi dai seama că el de fapt nu a coborât de pe cruce. Tot filmul este reprezentarea a ceea ce şi-ar fi imaginat Iisus pe cruce că i se va întâmpla dacă ar renunţa la misiunea sa spirituală. În film, Iisus moare pe cruce liniştit, mulţumit că şi-a îndeplinit misiunea.

Acest film mi-a dat un elan sporit în continuarea luptei pentru desăvârşire. Hristosul cosmic se află în fiecare dintre noi: putem renunţa la chemarea noastră de a ieşi din lanţul reîncarnărilor – şi atunci am duce o viaţă banală, ca aceea dusă de personajul din film – sau putem înfrunta cele mai grele încercări. Da, Kazantzakis a avut o înţelegere genială a răstignirii lui Hristos. Filmul este plin de simboluri. Dar creştinii

care au protestat împotriva acestui film nu au făcut altceva decât să îşi arate nivelul spiritual. Rămân închişi în dogme şi lumina trece pe lângă ei.

27 noiembrie 1990

Diana nu îşi dă seama, dar faptul că a vrut să facem dragoste m-a determinat să mă îndepărtez de ea. Era o ispită prea mare pentru mine.

29 noiembrie 1990

Am găsit cu ce să îmi ocup timpul la şcoală: îmi desenez cu creta un punct pe tablă şi îmi concentrez toată atenţia asupra lui. Cât timp profesoara stă la catedră, mă pot concentra nestingherit. Stând în ultima bancă, nu mă poate vedea.

E o soluţie bună de a fructifica timpul. Nimic din ceea ce învăţ la şcoală nu mă ajută să progresez spiritual.

3 decembrie 1990

M-a părăsit Diana. Cât de proaste sunt fetele. Dacă făceam dragoste cu ea, nu mă părăsea. Dar aşa, sufăr mult. Am iubit-o enorm. Ascult Robin Beck, *The very first time*, melodia noastră, cu inima rănită. Chiar regret acum că nu am făcut dragoste cu ea. Dar ştiam că relaţia noastră nu se va termina printr-o căsătorie şi nu am vrut să îi fac rău. Păcat că nu a ştiut să aprecieze gestul meu. Poate că, după ce următorul ei prieten o va face femeie şi mai apoi o va părăsi, îşi va aduce aminte de mine.

Oricum, pentru traseul meu spiritual există un avantaj: nu vor mai tropăi hormonii în mine şi nu voi fi nevoit să mă mai „mângâi”. Deci, orice rău e spre bine. Cuvintele astea seamănă a tentativă de consolare, dar nu am ce să fac.

5 decembrie 1990

M-am întâlnit cu Mircea. M-a întrebat ce părere am despre Sahaja Yoga. I-am zis că nu mă pricep, dar că voi căuta să aflu care e treaba.

Un cunoscut de-al lui a fost plecat o vreme în India, căci Shri Mataji l-a pus să se căsătorească cu o fată pe care nu o cunoştea. Aşa este la ei. Maestra lor are două liste, una cu nume de femei şi alta cu nume de bărbaţi. Şi ea hotărăşte cine cu cine se va căsători.

Soţii nu se cunosc dinainte. I-am spus lui Mircea că mi se pare ca la loto: poţi să ai noroc sau ghinion. El a răspuns că Shri Mataji vede lucrurile din perspectivă spirituală şi că ea ştie care sunt perechile cele mai potrivite pentru urcuşul spiritual. Mircea a auzit chiar că o româncă superbă a luat un indian slab de tot şi urât ca vai de el, dar nu a comentat: dacă aşa a hotărât destinul...

7 decembrie 1990

Duhurile întunericului au pornit campania de hulire a lui Costi, tocmai pentru că nu le convine că atât de mulţi oameni se luptă să ajungă la iluminare. Nu cred să mai existe în lume astăzi niciun alt maestru care să aibă atât de mulţi discipoli. Chiar dacă nu toţi au stofă de yoghini, poate că o vor dobândi pe parcurs. Sau se vor lăsa de yoga.

Sunt unii care se lasă şi, în loc să îşi recunoască neputinţa, în loc să admită că nu au fost destul de tari pentru a merge pe acest drum, caută să dea vina pe tot felul de motive. Hulirea maestrului e doar unul dintre ele. Un alt motiv invocat este acela al problemelor personale: sunt unii care afirmă că şi-ar dori să se desăvârşească, dar că au prea multe stavile, peste care nu pot trece. Dar drumul spre desăvârşire trece tocmai prin înfruntarea acestor piedici. Iluminarea este o sta-

re care nu se obţine uşor; e nevoie de multe, foarte multe renunţări. Şi viaţa în lume oferă prilejuri de poticnire la tot pasul. De aceea, marii maeştri s-au retras: era mult mai greu să ajungă la aceleaşi performanţe între ceilalţi. Mulţi chiar au învăţat că, pentru a ajunge pe culmile spirituale, este nevoie de retragerea din lume.

Totuşi, şi în lume, chiar dacă este mai greu, omul poate atinge desăvârşirea. Piedicile care apar, de la problemele de familie până la cele materiale, sunt o treaptă de încercare, sunt o sită care îi cerne pe adevăraţii candidaţi la desăvârşire. Ei sunt alpiniştii care urcă pe culmi, fără teama că vor cădea în prăpastie.

Aici la curs, avem marele avantaj că suntem împreună, că ne putem sfătui unii cu alţii. Suntem ca un roi de albine. Fiecare încearcă să afle cât mai mult, să practice cât mai mult. Unii se simt mai atraşi de Laya Yoga, alţii de Hatha, alţii de Raja, şi mulţi, cei mai mulţi, de Tantra. Dacă unul are o nelămurire, se găseşte imediat cine să îl ajute. Dacă unul are o problemă, îi sare imediat cineva în ajutor.

Mediul în care am intrat mi se pare foarte deosebit. Nu m-aş fi gândit că în zilele noastre mai poate exista o astfel de mişcare spirituală. Dacă nu s-ar duce o campanie atât de serioasă de denigrare a guru-ului nostru, poate că marea majoritate a românilor ar veni alături de noi.

Costi este foarte grijuliu cu noi. Duminică i s-a făcut rău unei fete, în timp ce făcea o asană, şi el i-a pus imediat mâna pe piept, s-a concentrat, şi fata şi-a revenit.

Costi ne înconjoară cu o dragoste aproape părintească. Îşi doreşte mult să urcăm cât mai sus pe scara perfecţiunii. Totuşi, eu nu mă simt lângă el ca lângă maestrul meu. Există între noi o barieră nevăzută.

Mă simt ca şi cum în scurtă vreme îmi va ieşi în cale un alt îndrumător. S-ar putea să nu fie decât nişte gânduri de la spiritele inferioare, care caută să mă rupă de el.

8 decembrie 1990

De bine ce scrisesem în jurnal că mi se pare firesc ca alături de noi să vină toţi oamenii de bună-credinţă, am primit de la Andra unul dintre cele mai interesante texte spirituale: profeţiile marelui mistic indian, Sundar Singh, privitoare la viitorul ţării noastre. Câteva fraze care m-au impresionat:

„România va trece prin mai multe faze de transformări spirituale, devenind în cele din urmă, graţie spiritualizării sale, un veritabil focar spiritual... Se va numi Noul Canaan, iar Bucureştiul se va transforma într-un centru spiritual al acestuia... Bucureştiul va fi considerat Noul Ierusalim pământesc... Aşa precum a ales Mântuitorul Iisus pe iubiţii Săi apostoli din Galileea, cea mai înapoiată provincie din acea vreme, însă cu cea mai dârză credinţă, pe acelaşi considerent a ales şi Ţara Românească şi poporul român, să fie altar de viaţă pilduitoare... Canalul Marea Neagră – Dunăre va funcţiona normal, precum şi canalul Dunăre – Bucureşti, ceea ce va permite vapoarelor de mare tonaj să meargă până la Cetatea Minunată, acestea fiind lucrări din Planul Divin care se vor realiza fulgerător.”

Într-una dintre conferinţe, Costi ne-a vorbit despre aceste profeţii. Dacă ar fi fost scrise de un român, se putea spune că sunt aberaţii ultranaţionaliste. Dar provin de la cel mai celebru caz de convertire din Orient: Sundar Singh a părăsit hinduismul pentru a urma învăţăturile Evangheliei. El nu a venit în ţara noastră, deci nu poate fi acuzat că are vreo simpatie aparte pentru noi.

Aceste profeţii nu sunt singulare, mai există şi alte previziuni care spun că la noi va fi centrul spiritual al lumii.

Citirea unor astfel de texte mă face să am mult mai multă încredere în Costi. El este singurul în măsură să transforme România într-un rai pământesc, în care toţi locuitorii, sau marea lor majoritate, să se ocupe de progresul sufletesc. Două mii de ani de credinţă creştină nu au putut eleva sufletul românesc aşa cum o face Costi într-o viaţă de om.

El, alături de ceilalţi discipoli vechi ai săi, vor fi elita spirituală a planetei noastre. În ţara noastră vor veni oameni din toate celelalte părţi ale lumii pentru a primi iniţierea supremă.

Sunt mândru că sunt român. În timp ce scriu aceste rânduri ascult *Balada* lui Porumbescu. A fost nevoie să mă apuc de yoga, ca să înţeleg cât de profund reflectă această muzică spiritul românesc. Costi are iscusinţa de a ne feri de tentaţia naţionalismului aberant, dar în acelaşi timp are darul de a ne face să iubim tot ce este mai valoros în acest suflet românesc.

Sunt mândru că sunt român şi, mai ales, sunt mândru că trăiesc în acest spaţiu predestinat de Dumnezeu. Gata cu regretul că nu m-am încarnat în India. Gata cu regretul că nu m-am născut în ţara marilor rishi. E momentul să îmi dau seama că am parte de cea mai mare binecuvântare din lume. De altfel, toţi marii iluminaţi vor veni la noi, ca să participe la conducerea spirituală a lumii. Ţara noastră va fi capitala lumii.

România va uni cerul cu pământul. Va fi o coloană a infinitului, pe care se vor sprijini toţi cei însetaţi de perfecţiune.

10 decembrie 1990

Am învăţat azi Udiyana-Bandha. E una dintre cele mai eficace tehnici de transmutare a energiei. Partea fizică mi-a fost uşor să o învăţ. Mai greu îmi este cu cea de ridicare a energiei spre centrii superiori, pentru că reţinerea respiraţiei îmi îngreunează concentrarea.

12 decembrie 1990

În sfârşit ni s-a proiectat la Casa Studenţilor filmul *Anii pierduţi ai lui Iisus*. Filmul este extrem de interesant, deşi cred că ar fi putut fi mai bine argumentat. Dovada forte privitoare la această descoperire senzaţională o constituie de fapt tot *Viaţa sfântului Issa*. Aceasta pare a fi cea mai importantă Evanghelie, deşi nu este recunoscută ca atare. Ea pune în criză toată neştiinţa Bisericii privitoare la ce a făcut Iisus între 12 şi 30 de ani. Preoţii nu vor să recunoască faptul că Iisus s-a iniţiat în Orient, că acolo a dobândit puterile paranormale, că acolo a avut de-a face cu cunoaşterea ezoterică. Religia Vechiului Testament nu prea îi oferea o asemenea cunoaştere. Atâtea jertfe inutile... Da, Iisus a fost iniţiat în Orient, în India şi Tibet, şi cine vrea să cunoască adevărul trebuie să meargă la sursă. Cred că sunt mai bun creştin dacă practic tehnicile de meditaţie pe care le-a practicat Iisus, decât dacă stau ca prostul şi îmi plâng păcatele până îmbătrânesc. Dacă Iisus ar fi stat să-şi plângă păcatele, atunci istoria nu ar mai fi ştiut nimic despre el. „Lumina vine de la răsărit..."

La sfârşitul filmului, câteva secvenţe despre Sai Baba, noul avatar. Este considerat cea mai mare încarnare a divinităţii de după Iisus Hristos. Face minuni cu grămada, minuni de tot felul. Să facă şi preoţii mi-

nunile pe care le face Sai Baba şi atunci poate o să îi bag în seamă.

Am primit şi eu puţină vibhuti, cenuşă sfântă pe care Sai Baba o face să apară din palma sa goală. Nu este o scamatorie, se vede clar în film. Totuşi, nu am fost capabil să simt energia care iese din ea.

14 decembrie 1990

Am citit că meditaţiile făcute în cimitir sunt foarte eficace. Am de gând să mă duc la Cimitirul Evreiesc, după miezul nopţii, şi să fac o meditaţie într-unul dintre locurile care par mai stranii. Îmi voi demonstra că nu mi-e teamă de forţele întunericului. Un adevărat yoghin nu se teme de astfel de manifestări, orice s-ar întâmpla. Mă voi întoarce de acolo ca un erou. Mă simt pregătit să mă lupt cu demonii. Îi voi birui, aşa cum au făcut-o şi marii maeştri. Indiferent prin ce metode vor încerca să mă sperie, eu sunt un Leu. Prin zodie, prin fire, prin ceea ce este viu în mine. Nu îmi este teamă. Nu cred că are rost să mă sfătuiesc cu maestrul înainte de a face acest pas. Ci doar îi voi comunica îndeplinirea acestui lucru.

15 decembrie 1990

Am trăit clipe de groază. Înainte de a merge în cimitir, am vrut să fac o meditaţie în faţa oglinzii. Pe întuneric, cu lumânarea aprinsă, am încercat să îmi văd aura în oglindă. Şi în timp ce meditam, am simţit puterea diavolului. Am simţit pentru prima oară în viaţă că diavolul există, că este lângă mine, că vrea să îmi facă rău. Nu a fost autosugestie, ci pur şi simplu l-am simţit lângă mine. M-am speriat foarte tare şi spaima nu a trecut până nu au venit şi ceilalţi acasă. Nu pot uita cum îl simţeam aproape gata să mă distrugă. Nu sunt pregătit să fac meditaţia programată în cimitir.

Sunt prea slab. Aripile mi s-au frânt. Îmi venea să urlu şi poate că, dacă eram în cimitir, mi-aş fi pierdut minţile. De asta zic maeştrii că nu trebuie să te grăbeşti, că toate trebuie făcute la vremea lor.

Nu este de ajuns să ai bunăvoinţă, ci trebuie să ţii cont de sfaturile înaintaşilor. Am fost prea mândru, deşi nu îmi dădeam seama. Deşi mulţi îmi reproşează că sunt prea mândru, nu am vrut să ţin cont de aceasta, şi mândria îmi putea fi fatală. Oricum, mă voi întoarce peste câtăva vreme la meditaţia din faţa oglinzii. Şi voi ajunge şi să meditez în cimitir. Va veni vremea să le întorc demonilor palma pe care mi-au dat-o.

16 decembrie 1990

Tata m-a dus astăzi să îl cunosc pe Doru, un mare vindecător cu bioenergie. Auzisem că vorbeşte cu plantele, că are tot felul de vedenii. Ideea principală pentru care ne-am contrazis a fost că nu credea că Iisus a călătorit în India. Zicea că, dacă îi dovedesc că este aşa, el se apucă de yoga. Eu i-am răspuns că dacă mă convinge el că nu este aşa, mă las eu de yoga. Dar eu am atâtea dovezi că a fost acolo, că am zis aşa numai de formă.

După ce tata a plecat cu Ştefania acasă, eu am rămas singur cu vindecătorul. Spre mirarea mea, acesta mi-a propus să facem sex oral, zicându-mi că e plăcut. Măi, şi vindecătorii ăştia, au puteri paranormale, dar în privinţa evoluţiei spirituale stau foarte prost. Doru zice că Tantra Yoga e o mare prostie, în timp ce el e homosexual. Nu are habar nici ce înseamnă sexualitatea, nici ce înseamnă elevarea spirituală. Ar trebui să ia lecţii.

19 decembrie 1990

Ieri am simţit o manifestare a energiei pe care am dobândit-o prin practica yoga. Pot considera că de acum roadele ascezei mele au ajuns destul de mari. Am simţit cum corpurile mele energetice s-au mărit atât de mult, încât de-abia aveam loc în cameră. Pereţii mă presau, erau ca o carapace. Am simţit puţin din ceea ce înseamnă să te faci mare cât universul, cum se fac marii maeştri. Eu am fost cât camera mea şi mi-am dat seama că numai prin practică poţi înţelege trăirile aleşilor. Şi dacă acum sunt cât o cameră, peste câţiva ani voi fi mult mai puternic. Abia aştept.

23 decembrie 1990

Se apropie Sărbătoarea Naşterii lui Iisus... Postul creştinilor se apropie de sfârşit. Colindătorii au devenit agasanţi. S-au perindat o grămadă de copii, care nu au aproape nimic în comun cu Crăciunul. Ies la cerşit, profitând de faptul că au această ocazie specială doar o dată pe an.

Am aflat cu surprindere că în unele sate ale Moldovei, de Ignat, are loc aşa-numita Pomană a Porcului: cu ocazia tăierii porcului se face o masă mare, la care mănâncă până şi preoţii. Asta în plin post. Nu e un zvon, mi-a spus chiar Radu. Fratele lui e preot într-unul din aceste sate.

Pomana Porcului e cea mai bună dovadă a superficialităţii credinţei multora dintre ortodocşi. Călcarea postului nu poate avea niciun fel de justificare.

Când un preot face un păcat, e problema lui. Dar, când mai mulţi preoţi repetă în fiecare an aceeaşi greşeală, călcând în picioare regula postului, ar trebui pedepsiţi de superiorii lor. De asta s-a umplut Moldova de secte, că e sătulă lumea de ortodocşii care ţin mai mult la pântece decât la Hristos.

„Asta e tradiţia acolo!”, încerca Radu să îmi explice. Dar e vorba de o tradiţie despre care cred că nu este bisericească. Nu e o tradiţie, e un obicei precreştin, care ar trebui uitat.

Şi, dacă preoţii cer credincioşilor să renunţe la astfel de prostii, cum e cu cocoşul alb dat de Paşti, lumea sare: „Popa ăsta nu e bun, ne trebuie altul.”

Ar fi mai bine ca preoţii să plece din astfel de sate, dacă oamenii nu vor să renunţe la prostiile lor, şi să îi lase fără păstori. Văzându-se singuri, poate că încetul cu încetul şi-ar băga minţile în cap. Iar dacă nu vor să se îndrepte, mai bine să rămână ca păgânii. Hristos nu forţează pe nimeni să trăiască în credinţa creştină. Şi decât să fie preotul martor la nelegiuiri precum Pomana Porcului, mai bine să se lipsească. Mă gândesc cu tristeţe că astfel de ceremonii nu fac altceva decât să arate public dispreţul faţă de ortodoxie. Şi ceea ce se face în ascuns, păcatele pe care le ştie numai Dumnezeu, sunt mult mai apăsătoare. Poate că Pomana Porcului e între cele mai mici.

Sunt convins că oamenii din satele în care se prăznuieşte Pomana Porcului îşi imaginează că sunt buni creştini. Ei combină cu multă iscusinţă datinile lor cu rânduielile bisericeşti. Dar vieţuirea lor nu e ortodoxă. Există sectanţi care pe lângă ei par nişte sfinţi.

Sunt multe motive care mă ajută să înţeleg de ce se apropie sfârşitul credinţei creştine; cel mai important mi se pare păcătoşenia creştinilor. Dacă ar fi fost la fel de serioşi ca yoghinii, era mai bine. Nu pentru yoghini, că avem calea noastră. Ci pentru ei înşişi, pentru grămezile de indivizi care, deşi afirmă că sunt ortodocşi, contribuie la distrugerea spirituală a acestui neam.

Şi acum, când aş fi simţit şi eu dorinţa de a intra într-o biserică, măcar pentru a asculta nişte colinde

frumoase, m-am scârbit atât de tare de „pomana porcului”, că nu voi mai intra anul ăsta în nicio biserică.

18 ianuarie 1991

Nu îmi imaginam că voi lua o bătaie ca în filme. Mai întâi motivul: atunci când am fost la petrecerea Sofiei şi am cunoscut-o pe Diana, venisem însoţit de cea mai tare tipă din clasa a XI-a, Ruxi. Ea a fost prietenă cu noul meu coleg de bancă, Dan, care s-a mutat la noi în liceu pentru că luase o bătaie zdravănă în Caragiale, bătaie după care a intrat în spital. Eu cred că cei care m-au bătut au fost puşi de el să o facă, drept mulţumire că am luat-o pe Ruxi la petrecere.

A început aşa: am văzut în curtea liceului o gaşcă din Liceul 32, cu care era şi Sebi. Le-am zis colegilor mei că voi lua bătaie, dar nu m-au crezut. Când aproape toţi ai mei au intrat în clasă, ăia m-au chemat pe hol să vorbim ceva. Mi-au spus să îl chem şi pe Aureliu sus, că el rămăsese la baschet.

M-au băgat în clasa vecină cu a noastră şi, când am încercat să ies, mi-am dat seama că cineva, mult mai puternic decât mine, ţinea uşa închisă pe dinafară. Mi-a fost clar pe loc că voi lua o bătaie pe cinste: eram singur contra patru sau cinci. Mi-am zis că singura şansă este să încerc să nu simt durerea, să încerc ca, folosindu-mă de o tehnică de concentrare, să atenuez senzaţia de durere. Când am primit primul picior în faţă, mi-am dat seama că erau profesionişti: cred că fac ceva arte marţiale. Loviturile curgeau una după alta. Dacă mi-ar fi trecut prin minte să strig, m-ar fi auzit colegii de care mă despărţea doar un perete. Dar nu m-am gândit.

Când au ajuns la momentul în care cineva mă dădea cu capul de podea, pe hol am auzit zarvă. Venise Aureliu şi toţi au sărit pe el. Auzisem eu că e tare în

arte marţiale, dar abia atunci am avut ocazia să mă conving. Când cel care mă dădea cu capul de duşumea s-a dus spre el, am ieşit pe hol şi am văzut că Aureliu e un adversar foarte puternic. Am fugit câţiva metri, am băgat capul pe uşa clasei şi am strigat: „Ieşiţi, îl omoară pe Aureliu!...”

Colegii au ieşit în fugă, dar nu au reuşit să îi prindă pe cei care m-au bătut. Eu mă ţineam destul de bine pe picioare. Îmi era frică să nu urmeze o a doua bătaie. Cosmin de la Liceul Neculce a zis că poate trimite o gaşcă să mă răzbune, dar nu ar fi făcut decât să mărească tensiunea.

Am ajuns acasă, temându-mă să nu mă aştepte câţiva şi în holul blocului. Dar am ajuns cu bine, şi m-am culcat.

Îmi dau seama că, dacă nu foloseam tehnica de meditaţie yoghină, bătaia m-ar fi traumatizat psihic. Dar aşa, în timp ce mă loveau, întreaga mea putere de concentrare s-a adunat într-o singură direcţie: să nu simt durerea. Am reuşit destul de bine.

Nu îi urăsc pe cei care m-au bătut. Ci îi compătimesc. Sunt genul de oameni care mai târziu se vor băga în toate prostiile, de la violuri până la furturi.

Ei fac parte din grupul celor de bani gata: părinţii i-au stricat, satisfăcându-le toate poftele. Când mă gândesc la ei, parcă îmi pare bine că suntem săraci. Decât ca ei, mai bine ca noi.

23 ianuarie 1991

O nouă aventură la orizont, pe nume Ramona. Am cu cine merge la discotecă, am cu cine merge în parc. Dansul îmi face foarte bine, e ca o gimnastică şi mă ajută să îmi menţin condiţia fizică.

28 ianuarie 1991

Literatura iniţiatică pe care o scrie Pavel Coruţ se aseamănă într-un fel cu cea scrisă de Eliade: sunt mijloace de atragere a oamenilor spre cunoaşterea paranormală. Sunt nişte invitaţii pe care este greu să nu le accepţi. Ce bine că există o asemenea literatură. Unii oameni, care nu au avut nicio legătură cu preocupările spirituale, citind astfel de cărţi capătă interes pentru practicarea celor citite.

Din tot ce a scris Eliade, cel mai mult îmi place *Secretul doctorului Honigberger*. Poate Eliade o fi ajuns în Shambala, sau cine ştie.

Andra zice că Eliade s-a ratat atunci când s-a apucat să scrie despre istoria religiilor, că a acceptat să fie un savant. Dacă Eliade nu ar fi căzut în cursa ştiinţei, poate că am fi avut un mare guru român. Ce ispită greu de sesizat...

Dar poate că Eliade s-a gândit că scriind va sluji mai bine adevărul. Că, dacă s-ar fi mulţumit să fie un guru, cu vreo zece discipoli, atunci nu ar fi putut să îi ajute pe cei cărora le-a schimbat viaţa prin cărţile sale.

5 februarie 1991

Meci de baschet cu clasa Biancăi. După ce le-am dat un coş de la mare distanţă, aproape de la un panou la altul, şi încă unul din viteză de la jumătatea terenului, au rămas blocaţi. Nu prea au mai avut curaj să joace. Bianca a văzut coşul meu de la un panou la altul, de la balcon, de la etajul cinci. Nu a văzut cine a aruncat mingea, ci numai cum a zburat mingea spre inelul adversarilor. A fost un coş de zile mari.

16 februarie 1991

Mi-am pus pe perete afişul pe care mi l-a adus tata din Rusia. Până acum mi se părea vulgar, dar îmi

dau seama că greşeam. E desenată cu multă artă o tipă goală. Are un piept superb. Nu e nimic vulgar în afiş. Seamănă puţin cu poza formaţiei Scorpions, cu mâna care desenează un scorpion; aici e o mână care scrie.

Nu îmi imaginam că îmi voi pune un asemenea poster în cameră. Credeam că numai maniacii şi cei obsedaţi sexual îşi pun aşa ceva. Dar posterul meu este atât de curat, încât stă bine în aceeaşi cameră cu o icoană. La început m-am gândit că nu se potrivesc, dar apoi mi-am dat seama că asta este o prejudecată creştină. Poţi privi posterul meu, şi chiar o poză cu o femeie goală, fără să ţi se murdărească mintea. Creştinii se tem să nu cadă în păcatul desfrâului, dar o asemenea frică este greşită. Dacă ştii să îţi supraveghezi gândurile, totul este în regulă.

23 februarie 1991

Nu mă simţeam prea bine dimineaţă: aveam puţină febră.

Tata s-a dus la şedinţa cu părinţii. În cele din urmă m-am dus şi eu la liceu, că era petrecere. Am dansat de am rupt. La un moment dat, când tropăiam cu toţii pe Depeche Mode, pe *Personal Jesus*, uşa clasei s-a deschis. A intrat tata. Venise să vadă cine deranjează şedinţa de la etajul inferior. Când m-a văzut, i-a picat faţa. Credea că sunt acasă, bolnav. A plecat fără să comenteze.

2 martie 1991

Am primit primele învăţături despre tehnica de Pranayama, controlul respiraţiei. Nu îmi dau seama încă: ori această tehnică este foarte puternică, ori o practic incorect, deoarece am mari dureri de cap. Mă ia ameţeala.

Prin controlul respiraţiei se poate ajunge la oprirea funcţiilor vitale: oprirea bătăilor inimii şi oprirea respiraţiei. Am văzut un documentar cu un yoghin îngropat cu capul în nisip. Nu avea cum să respire, totuşi trăia.

Prin astfel de artificii, unii dintre marii yoghini au deschis altora porţile cunoaşterii spirituale: oamenii au nevoie de senzaţional. Degeaba li se vorbeşte despre ieşirea din lanţurile reîncarnării, dacă nu li se face şi o demonstraţie practică a anumitor capacităţi extraordinare.

24 martie 1991

Nopţile, după ce sting lumina în cameră, văd o lumină care pulsează de jur împrejurul meu: cred că este energia cosmosului. Aceste pulsaţii le văd de când eram mic, dar nu mi-am dat seama că poate fi ceva mistic aici. Lumina nu este foarte puternică, dar mă înconjoară din toate părţile.

15 aprilie 1991

Au venit la noi la liceu cei de la Sahaja Yoga. I-am lăsat să îmi simtă câmpul energetic, după care le-am zis: „V-aţi dat seama cât sunt de puternic. Şi aceasta deoarece ştiu lucruri de care voi nu aveţi habar. Toată practica voastră este de doi bani. Eu merg pe calea marilor rishi, merg pe calea înţelepţilor din vechime. Dar, voi?” Am fost cam dur cu ei, dar nu îmi place deloc explozia asta de tehnici, aşa-zis yoghine, care zăpăcesc lumea. Au apărut atâţia şi atâţia care cred că au lumina Orientului, încât oamenii se zăpăcesc şi nu mai ştiu ce să aleagă. Sau se tem să aleagă şi rămân cu biserica. Din cauza unora ca Sahaja-yoghinii. Dacă ar veni la noi la curs, poate că şi-ar da seama ce pierd mâncând din resturi. Comoara este la noi. Comoara

lui Milarepa şi a lui Ramana Maharishi este la noi. Dar demonii îndepărtează lumea de comoara noastră prin confuzie. Uite aşa se îndepărtează lumea de adevăr.

Ba mai mult, cei de la Sahaja, după ce au aflat că fac yoga cu Costi, s-au apucat să vorbească despre Tantra: că în India pe tantrici nimeni nu dă doi bani, că pentru desfrâul tantricilor a venit asupra Orientului pacostea invadatorilor, şi multe altele. Le-am spus că Mircea Eliade considera că tantrismul este tot ceea ce a dat mai frumos India, dar nu i-a interesat. Păreau spălaţi pe creier. Într-adevăr, se pare că este ceva adevăr în ce spun preoţii, că yoga spală creierul. Dar numai formele false de yoga, cum este Sahaja. Cât priveşte yoga pe care o învăţăm noi, aglomeraţia de studenţi şi studente de la toate facultăţile dovedeşte că la noi nu numai că nu se spală creierul, ci chiar i se îmbunătăţesc capacităţile.

17 mai 1991

Vreme de ani de zile am fost unul dintre cei mai înfocaţi fani ai lui Michael Jackson. Şi, dacă nu mă apucam de yoga, cred că îi rămâneam fidel până la bătrâneţe. Azi a avut loc ruperea tuturor afişelor şi a pozelor care îmi umpleau camera. Maestrul ne-a sfătuit să începem o viaţă nouă şi să renunţăm la tot ceea ce nu ne este de folos. Oricât l-am iubit pe Michael, mi-am dat seama că admiraţia pe care i-o port este exagerată. Nu mai sunt ca acum doi ani, când tremuram ascultând *Dirty Diana*, dar nici nu pot spune că nu îmi mai place la nebunie. Şi, ascultându-i muzica, mintea mea se împrăştie. Ori yoga, ori Michael Jackson. Am ales yoga. Şi am rupt tot ceea ce mă lega de idolul meu. Acum isteria fanilor lui s-a extins şi în România: eu eram printre fanii „pensionari”.

Încă o hotărâre foarte importantă pentru mine: aceea de a renunţa la hobby-uri.

Cu skateboard-ul a fost mai uşor. M-am rupt de gaşcă şi gata. Of, cât mi-am distrus eu genunchii cu piruetele urmate de căzături à la Michael sau cu exchibiţiile pe skateboard...

Oricum, tare bine mi-au prins ieşirile cu gaşca de rolleri şi de skateri.

Acum vreo două luni, când am intrat pe skate la ora de istorie, profa m-a întrebat: „Ce e ăsta?”

„Skateboard.”

„Ce e aia skateboard?”

„Ăsta”, i l-am arătat cu degetul, în hohotele colegilor.

20 mai 1991

Am ascultat iar *Enigmatici şi cuminţi* a lui Hruşcă. Cred că nu există în lume multe melodii mai sensibile decât aceasta.

Au trecut aproape trei ani de când s-a sinucis mama. Îmi este foarte greu să trăiesc fără ea. Îi mai simt lipsa. Moartea ei m-a făcut să mă închid în mine. Dar nu am reuşit pe deplin. Simt atâta nevoie de înţelegere, atâta nevoie de mângâiere, atâta nevoie de dragoste adevărată! În relaţiile cu prietenele mele, de atunci încoace, am căutat tot dragostea mamei. Nu e vorba de nicio obsesie freudiană, ci pur şi simplu mi-a lipsit ocrotirea ei. M-am simţit întotdeauna băiatul mamei. Ea a ştiut să sădească în mine tot ce e mai frumos şi mai curat. Tata, fiind deseori plecat, nu prea s-a ocupat de noi.

22 mai 1991

Ne-a dus unchiul nostru, Mişu, la vestita Fecioară de la Parepa. Se zice că are mari puteri paranorma-

le. Când a venit odată securitatea să o aresteze, nu puteau porni maşina cu ea. Speriaţi, securiştii au lăsat-o în pace. La ea vin mulţi credincioşi, pentru a afla răspuns la problemele lor. Ea foloseşte mai multe tehnici magice, printre care şi ghicitul prin deschiderea Psaltirii. Nici eu şi nici Ştefania nu am fost prea încântaţi de ceea ce ne-a ghicit. A vorbit atât de neclar, că nu am înţeles mare lucru. Speram că întâlnirea va fi mai spectaculoasă, dar nu a fost.

Mi-aş fi dorit mult să îmi spună ce mă aşteaptă în viitor, să îmi spună care este calea mea. Poate data viitoare.

24 mai 1991

Mare surpriză mi-a făcut Andra: mi-a dat o poză cu Costi. Poza transmite o parte din energia maestrului şi poate fi o bună cale de comunicare cu el. Am făcut prima meditaţie în faţa pozei. M-am simţit cum se simte floarea udată de ploaie: valuri de energie m-au înconjurat. Chiar dacă faţa lui Costi nu este o faţă frumoasă, chiar dacă nu are nimic din expresia lui Maharishi, este o faţă care ascunde un mare om.

25 mai 1991

Prima zi de post negru: nu am băut nici măcar o gură de apă. Nu a fost deloc greu. Am făcut toată ziua asane şi, când m-a durut puţin capul, m-am culcat. Până acum, când auzeam vorbindu-se despre post negru, mi se părea o chestie foarte grea. Dar este foarte simplu: secretul este ca, prin concentrare, să îţi opreşti secreţiile digestive.

Am de gând să postesc o zi în fiecare săptămână. Vinerea. Şi, în timp, să postesc din ce în ce mai aspru.

27 mai 1991

Încă o meditaţie în care Costi m-a înconjurat cu dragostea sa. Andra zicea că el vede tot ce facem şi că are puterea să intre chiar în visele noastre. Unii îl visează şi cred că este doar un vis, dar altora le destăinuieşte învăţături ezoterice. Mie nu mi s-a întâmplat aşa ceva. Dar cred că atunci când meditez în faţa pozei sale, el simte asta şi intră în legătură cu mine.

1 iunie 1991

Ni s-a predat o tehnică prin care, dacă o practicăm vreme de câteva luni, vom putea zbura. Eu am încercat de câteva ori să levitez, dar nu am reuşit. La ultima conferinţă, cineva din sală a trimis un bilet: „Am reuşit să levitez. Am zburat până la tavan şi chiar am pus un obiect pe dulap. Dar pot să zbor numai când sunt singur. Tata nu mă crede. Ce să fac?” Costi i-a răspuns că are o credinţă mai slabă decât necredinţa tatălui său şi de aceea nu îi poate demonstra puterea dobândită. Eu ce să mai zic, când nici măcar o cutie de chibrituri nu am putut să mişc prin forţa gândului. Nu sunt atât de puternic pe cât aş vrea.

III.
Venerarea maestrului

2 iunie 1991

Săptămâna trecută ni s-a vorbit despre Guru-Yoga, despre venerarea maestrului. Aceasta este una dintre cele mai scurte căi spre iluminare. Maestrul intră într-un fel în sufletul tău şi te ajută din interior să progresezi. Un maestru nu a vrut să primească un ucenic, şi acesta s-a aruncat într-o prăpastie. Maestrul s-a dus şi i-a pus la loc membrele rupte, şi prin concentrare l-a înviat. M-a impresionat mult această minune. Am luat şi eu hotărârea de a face Guru-Yoga şi cred că Costi ştie. Am auzit că ne vede de la distanţă şi că ştie ce gândim. Sper să mă ajute. O dovadă ar fi ultima mea viziune: în timp ce stăteam în lotus, am văzut cosmosul plin de celule mari şi în fiecare dintre ele Costi stătea în poziţie de meditaţie. Eu încercam să respir aceste celule şi când expiram, maestrul rămânea în mine. Expiram celulele goale.

Cât de mult îl iubesc pe Costi de când am înţeles că este cel mai mare iniţiat din lume! La început nu îmi plăcea, mi se părea şi urât, şi lipsit de putere. Dar aveam ochii închişi de ignoranţă. Atunci aveam îndoieli în privinţa sa, provocate de bârfele duşmanilor săi. Acum ştiu că el sfidează morala nu pentru că este imoral, ci pentru că este amoral. Este deasupra moralei, care se află pe un plan prea jos pentru el.

Şi morala asta... Cine ţine cont de morală se loveşte de barierele minţii. Dar în clipa în care depăşeşti aceste bariere, nu mai eşti înţeles decât de cei aflaţi în acelaşi plan mistic cu tine.

Costi este mai sus decât preoţii, este mai sus decât sfinţii, este un avatar. Vreau să îi rămân fidel până la sfârşitul zilelor mele. Şi dacă aş avea onoarea să îmi ceară să mă sinucid, aş face-o, căci mi-ar cere-o numai pentru binele meu. Totuşi, el nu cere nimănui să se sinucidă, deci voi fi lipsit de o asemenea cinste.

4 iunie 1991

Grâul prăjit este foarte bun la gust. Acest tip de hrană este cât se poate de sănătos. Am încercat să mănânc şi grâu încolţit, dar nu este la fel de bun, deşi este cu mult mai hrănitor. Până acum, cel mai greu mi-a fost să renunţ la dulciuri. Eu, care puteam mânca fără probleme la bunici mai mult de o tavă de prăjituri într-o zi, am ajuns să nu mai mănânc aproape nimic dulce. Rare sunt cazurile când mai fac excepţii.

Ştiu că fiecare prăjitură la care renunţ înseamnă un pic mai bine pentru sănătatea mea. Adică un pic mai bine pentru sufletul meu.

8 iunie 1991

Ne-au adus la sală mult-aşteptata yantră a Shambalei. Dacă nu aş fi fost discipol al lui Costi, puteam să mor şi tot nu aveam parte de o asemenea şansă, de a avea poarta spre Shambala. Nu ştiu câtă vreme va trece până ce voi reuşi să intru în această lume minunată, dar îmi doresc mult să fiu alături de spiritele înalte ale Shambalei. Sper să am parte de mai mult succes decât am avut cu cristalul de cuarţ. Oricât de clar a explicat Dael Walker în cartea sa cum se intră în lumea ascunsă în cristal, nu am reuşit. Dar, dacă reuşesc să intru în Shambala, lumea cristalului nu va mai însemna aproape nimic pentru mine.

A venit Florin la noi şi, când a intrat la mine în cameră, a fost impresionat de yantra Shambalei. Nu a

fost nevoie să îi spun că este poarta spre lumea paralelă a marilor maeştri: a văzut el singur cum din desen ieşea o lumină de culoare mov. Desenul este alb-negru şi nu a fost o iluzie optică. Cine ştie ce o fi fost reîncarnarea trecută Florin, de este atât de sensibil.

Am învăţat să stăm în cap. E o asană foarte, foarte folositoare. Toate energiile inferioare pot fi transmutate. Asta mi se pare asana care mă umple cel mai mult de energie. Şi această asană este periculoasă. Cineva a făcut-o fără îndrumare şi i s-au spart nişte vase de sânge în cap. Cât de riscant este să faci aşa ceva de capul tău... Sunt din ce în ce mai conştient că, dacă aş fi continuat exerciţiile din cartea lui Tufoi, fără să am maestrul lângă mine, riscam mult.

Lui Costi i se aduc afirmaţii grave, cum că unii dintre discipolii săi au înnebunit. Dar nu are nevoie să se apere. Ne-a atras atenţia: „Practica yoga poate fi periculoasă, dacă nu o faci sub îndrumarea unui guru experimentat. Cine se abate de la ceea ce îi spun eu se joacă cu propria viaţă. Şi, dacă ajunge pe un drum greşit, poartă vina în întregime. Yoga este ca un cuţit. Poţi să îl foloseşti cum trebuie sau te poţi tăia în el. Cine ajunge la cine ştie ce complicaţii fizice sau psihice şi dă vina pe yoga, se minte singur. De vină nu este yoga, ci cel care a practicat-o greşit.

Practica yoga este foarte veche. Toţi marii maeştri au atras atenţia asupra acestui lucru: cine se abate de la îndrumări riscă enorm. Aşa că aveţi grijă ce faceţi. Dacă nu vreţi să ţineţi cont de sfaturile pe care le primiţi, mai bine plecaţi de la curs. Lăsaţi-vă de yoga!”

Practica yoga m-a ajutat să nu mai fie nevoie să mă „mângâi” când îmi tropăie hormonii. Oricât m-aş înfierbânta cu Ramona, fac câteva asane, fac Nauli Kriya şi mi-e bine.

14 iunie 1991

Am fost cu clasa Ramonei în excursie la Predeal. Acolo, o colegă de-a ei a făcut o criză de gastrită. Mi-am pus mâna dreaptă pe stomacul ei şi am început să mă concentrez. După puţină vreme, fata s-a liniştit.

Prin yoga, câmpul meu energetic se va mări şi voi putea să îi ajut pe bolnavi numai punându-mi mâinile pe ei. Nu este nevoie să fac vreo tehnică specială, pentru că asanele îmi oferă toată energia care îmi trebuie.

16 iunie 1991

Am văzut-o pe Nina Kulaghina în filmul *Solaris* al lui Tarkovski. Costi ne-a recomandat să mergem la această serie Tarkovski, pentru că avem ce învăţa. Mă mir cum de l-au lăsat comuniştii să o filmeze pe Kulaghina mişcând obiecte prin puterea gândului. Ştiu că în Rusia o studiau în laboratoare speciale, dar nu mă aşteptam să îl lase pe Tarkovski să o folosească în film: ea este dovada clară că teoriile materialiste nu fac doi bani. Nina Kulaghina, prin puterile ei, este cea mai bună dovadă că omul are o putere care nu ţine cont de legile fizicii actuale.

Sau poate că cei care au văzut filmul au crezut că acolo e doar un trucaj. Dacă nu mi-ar fi atras atenţia Andra, îmi putea scăpa faza.

Aş vrea să îl văd şi pe celebrul Uri Geller cum îndoaie obiecte de fier prin forţa minţii. Fiind chemat la o emisiune transmisă în direct la televizor, el a făcut o demonstraţie a puterii lui. Spre surprinderea celor de la televiziune, s-au primit telefoane de la unii telespectatori care spuneau că, privind emisiunea, au avut parte de manifestări similare: li s-au îndoit şi lor cuţitele sau furculiţele.

17 iunie 1991

Cu mari emoţii şi puţină frică am făcut Shank Prakshalana. Prin această tehnică de Kriya Yoga se deblochează canalele energetice care au legătură cu Manipura Chakra şi se curăţă stomacul.

Când am început să beau primele căni cu apă sărată, a început să mi se facă rău. Îmi era teamă că o să cad la pământ. Cu mare greutate făceam exerciţiile fizice, pentru că burta îmi era din ce în ce mai plină. La un moment dat, am avut impresia că nu voi putea să elimin apa şi că de la sare voi face o criză de rinichi. Dar lucrurile au intrat în normal. După primul scaun, care a fost mai moale, au urmat scaune din ce în ce mai moi, până ce am ajuns să elimin apă aproape curată. La un moment dat, am văzut în closet resturi de mâncare închisă la culoare şi ceva care semăna cu o bucăţică mică de ciorchine de struguri, deşi de multă vreme nu am mai mâncat aşa ceva. Intestinul meu s-a curăţat foarte bine. Cine ştie cât timp va mai trece până ce medicina clasică va descoperi tehnici de vindecare la fel de eficiente cum sunt cele tradiţionale. Poate că niciodată.

De altfel, se pare că lucrurile merg în direcţie contrară, că din ce în ce mai mulţi doctori de renume mondial vin să ia lecţii de la cei care cunosc tehnicile de medicină tradiţională.

18 iunie 1991

Câtă diferenţă între modul în care este înţeleasă calea Guru-Yoga de noi şi de Sahaja-yoghini. Ăia sunt ca nişte spălaţi pe creier, nu fac altceva decât să o tot contemple pe Shri-Mataji, să încerce să se umple de energia ei. Muierea asta e Dumnezeul lor. Unul dintre ei mi-a zis că după epoca Tatălui, a Vechiului Testa-

ment, şi a Fiului, adică a Noului Testament, a venit epoca Duhului Sfânt, dominată de Shri Mataji.

Discipolii ei sunt un fel de roboţi care o ascultă fără crâcnire: centrul căii lor este persoana acestei muieri.

La noi nu este aşa: Costi ne lasă libertatea de a merge pe ce cale tradiţională vrem. Faptul că mulţi îl venerează pe Costi ca pe un avatar este ceva liber consimţit; nu ne obligă nimeni. Niciodată Costi nu a spus că, dacă nu îl venerăm, nu putem progresa spiritual.

Eu m-am apucat de Guru-Yoga în urma revelaţiei în care am văzut universul plin de energia sa. Mi-am dat seama că a-l urma pe Costi e pentru mine cel mai important lucru.

Costi ne învaţă să fim liberi. Ne tot repetă cuvintele lui Iisus: „*Cunoaşteţi adevărul şi adevărul vă va elibera...*”

Shri Mataji nu face altceva decât să propovăduiască cultul personalităţii. E un idol care cere ca oamenii să i se închine. Şi măcar dacă ar avea un aspect mai ascetic; dar arată jalnic. Vai de discipolii ei!

19 iunie 1991

Sunt prieten cu Ramona de atâta vreme, dar relaţia este foarte searbădă. Nu îmi dau seama exact de ce suntem prieteni. E timp pierdut pentru amândoi. Singura explicaţie este că ea mă iubeşte, iar eu am nevoie deocamdată de puţină afecţiune. Uneori mă gândesc cum ar fi să facem dragoste după tehnica tantrică, dar nici ea nu pare prea încântată de idee, fiind fecioară, şi nici eu nu am de gând să renunţ la calea ascetică.

Cred că nu va mai ţine mult relaţia cu ea.

20 iunie 1991

Gândindu-mă la cât de folositoare îmi este Shank Prakshalana, mi-am dat seama că de multă vreme eu nu mai am arsuri la stomac. De când fac yoga, stomacul meu a intrat în normal. Vindecarea a fost atât de firească, încât nici nu mi-am dat seama. Şi nu mai am nici dureri de inimă.

Yoga este cel mai bun leac pentru toate bolile. Mulţi s-au apropiat de ea tocmai din nevoia de a obţine o vindecare pe care doctorii nu au fost în stare să o aducă. Şi, venind la yoga ca să se vindece, au înţeles că yoga este mai mult decât o gimnastică, mai mult decât o filosofie: este un drum spre cer.

Sunt unii care fac asane şi nu se gândesc deloc la aspectele subtile: dar, chiar dacă progresează lent, încetul cu încetul centrii lor de forţă devin mai puternici; oamenii se lasă modelaţi de yoga. Yoga te modelează ca un sculptor, dacă vrei să fii de lut: trupul şi sufletul se schimbă şi devin de nerecunoscut.

Mintea mea este aproape alta; aş fi vrut să scriu cu totul alta, dar nu este aşa. Mai sunt atâtea lucruri care mă leagă de lumea asta... Nu mai departe de ieri, ajungând mai repede la sală, m-am dus pe terenul de baschet. Am jucat cu nişte adversari mai buni ca mine, dar am dat un coş de zile mari. Andra, trecând pe lângă teren, a râs când m-a văzut: „Oare şi Maharishi o fi jucat baschet?”

„Nu, i-am zis. Când voi fi la nivelul lui, nu voi mai juca nici eu.”

21 iunie 1991

Mâine vom primi iniţierea în Laya-Yoga. Nu ştiu prea multe despre acest gen de yoga, în afara faptului că este centrat pe meditaţia asupra unei silabe sau a unui cuvânt sacru. Aştept să trecem cât mai repede la

tehnicile de Raja-Yoga, yoga regală, prin care se ajunge cel mai direct la Samadhi, la unirea cu Absolutul.

22 iunie 1991

Stând la coadă ca să primesc iniţierea în Laya, am auzit câteva dintre comentariile celor care fuseseră iniţiaţi cu câteva minute înaintea mea. Erau foarte marcaţi. Radu mi-a spus că parcă ar fi primit un ciocan în frunte atunci când i s-a dat mantra.

Eu nu am simţit nimic deosebit: dimineaţă m-am certat iar cu tata şi nu m-am liniştit nici acum. Milarepa, prin magie neagră, a omorât vreo treizeci şi cinci dintre rudele care l-au făcut să sufere. Şi abia apoi s-a apucat de drumul spiritual. Uneori îmi trece prin gând că, la cât mă supără tata, ar merita şi el o mică surpriză. Dar nu sunt eu Milarepa, aşa că scapă uşor.

Mantra pe care am primit-o este secretă, nu trebuie să o spunem la nimeni. Repetând-o, se aude un sunet fin, ca ţiuitul televizorului. Ascultându-l, trebuie să te laşi pătruns de energia mantrei. Speram ca iniţierea să fie mai spectaculoasă, dar nu a fost. Nu am fost eu vrednic să simt ceva mai deosebit.

23 iunie 1991

Primul regim Oshawa, numai cu orez fiert şi grâu. Nu mi se pare cine ştie ce. Oricum, în ultimul timp am mai găsit o dovadă că organismul meu este mult mai sănătos: urina mea este aproape incoloră. Ei, nu chiar incoloră, dar aproape. Asta este o dovadă că nu mai am aşa multe toxine în organism.

În timp ce fac Laya-Yoga, nu mai aud doar sunetul mantrei, ci o muzică de sunete înalte. Cred că asta este muzica sferelor, despre care vorbea Platon. L-am întrebat pe Costi dacă e bine ce mi se întâmplă şi mi-a zis să fiu atent numai la sunetul mantrei. Dar este

foarte greu. Muzica pe care o ascult este ceva sacru. Nu îmi dau seama dacă mi-o transmite vreo fiinţă superioară sau dacă este chiar muzica cosmosului.

Poate că e doar o manifestare a faptului că energia pe care o capăt prin tehnica de Laya nu este ceva static. Pare a fi un flux de energie de diferite intensităţi. Energia cea mai înaltă provoacă sunetul cel mai fin.

24 iunie 1991

Noapte de pomină: noaptea de Sânziene. Costi ne-a zis că în tradiţia populară se spune că în această noapte se deschid cerurile şi cei mai curaţi pot să le vadă.

Eu m-am apucat să le chem telepatic pe Sânziene la mine în cameră. Mă concentram, mă tot concentram, şi la un moment dat am simţit miros de fum. Nu credeam că apariţia lor ar fi însoţită de astfel de mirosuri, dar am mai meditat puţin şi abia apoi, când nu mai aveam destul aer, am deschis ochii să văd ce se întâmplă: miracol – în faţa mea ardea un mic foc! Mi-am pus chiloţii pe veioză, ca să nu mai fie aşa multă lumină în cameră, să nu mă împiedice să mă concentrez. Becul s-a încins şi chiloţii au luat foc. Am deschis repede geamul şi i-am aruncat. Anul ăsta n-am avut parte de Sânziene; poate la anul.

29 iunie 1991

Pentru că atacurile împotriva lui Costi nu mai contenesc, ne-a rugat astăzi să semnăm o scrisoare în care se precizează că tot ceea ce învăţăm de la el e cât se poate de benefic pentru noi. Cred că o idee mai bună era să ne pună să scriem fiecare câte o scrisoare separată: aşa mi-aş fi putut manifesta mai deplin recunoştinţa pe care i-o port.

1 iulie 1991

Muzica tradiţională hindusă pe care o am de la Mircea îmi place foarte mult. E o melodie: *Om, Shiva, om, Shiva, om namah Shivayam*, care mă fascinează. Îmi vine să dansez pe ea, dar nu ştiu gesturile pe care ar trebui să le fac. Astfel de dansuri sunt sacre şi nu vreau să mă joc cu ceva atât de serios. Muzica indiană îmi place mult mai mult decât folclorul nostru de doi bani: „Hai, Leliţă, la portiţă, să îţi mai dau o guriţă" şi altele la fel. Folclorul lor este plin de sacralitate.

Spaţiul oriental mă copleşeşte: e intersecţia dintre cer şi pământ. Acolo copiii cresc aflând despre Ramayana, despre Krishna. Ei iau parte la marile ceremonii anuale, la care îi pot vedea pe marii rishi.

3 iulie 1991

Un cuvânt tare de tot: „Care este diferenţa dintre un occidental şi un oriental lipsit de cultură?"

„Occidentalul, dacă vede o floare frumoasă, o ia, o rupe, o miroase, o pune în glastră şi apoi o aruncă. Orientalul se uită la floare, se lasă pătruns de frumuseţea ei şi apoi o lasă să mai fie admirată şi de alţii."

Diferenţa aceasta exprimă foarte bine motivul pentru care fac alergie la toate convenţiile lumii civilizate: aceste convenţii sunt o formă de modelare artificială a relaţiilor dintre oameni.

4 iulie 1991

Ascult muzica lui Ennio Morricone. Multă muzică de calitate am auzit pentru prima oară la Costi, dar Ennio Morricone mi se pare cea mai sensibilă. Melodia pe care tot meditez e o melodie de care nu mă pot sătura. Costi ne-a zis că asta e diferenţa dintre muzica de calitate şi muzica proastă: de muzica proastă te saturi

repede, pe când pe cea de calitate o poţi asculta ani la rând.

5 iulie 1991

Ni s-a vorbit la conferinţă despre Gurdjieff, fondatorul Celei de-a patra căi. El avea nu numai puterea de a levita, ci şi puterea de a-şi muta discipolii dintr-un loc în altul şi chiar de pe o planetă pe alta. Dacă voia ca într-o secundă să se afle cu toţi pe lună, o putea face.

Aureliu mi-a povestit secvenţe dintr-un film documentar despre Morihei Ueshiba, unul dintre cei mai mari maeştri de arte marţiale ai tuturor timpurilor. El a practicat „arta păcii". A ajuns la un nivel atât de ridicat, încât nu avea nevoie să îşi atingă fizic adversarii cu care se lupta. Ci, de la jumătate de metru, făcea anumite mişcări şi practic pe adversari îi atingea numai cu energia sa. Dacă mi-ar fi dat şi mie caseta mi-ar fi prins bine: aş fi arătat-o celor care neagă existenţa câmpurilor energetice. Sau nu, unii ca aceştia ar putea spune că filmul este o bazaconie, că secvenţele sunt regizate şi nu reale.

8 iulie 1991

Am văzut o revistă cu fotografii Kirlian: am văzut câmpul energetic al frunzelor, al palmelor, al corpului omenesc. Tradiţia orientală a primit o firească confirmare din partea oamenilor de ştiinţă. Nimeni nu mai poate contesta acum existenţa corpurilor energetice.

Se poate pune în evidenţă, cu ajutorul unor aparate speciale, chiar culoarea aurei. Dacă aş avea un asemenea aparat, aş putea şti exact la ce nivel spiritual mă aflu. Aura spune totul.

Am văzut şi poze cu coloane energetice care nu se vedeau cu ochiul liber sau cu alte biocâmpuri lumi-

noase şi m-am mirat că pelicula fotografică surprinde detalii pe care ochiul omenesc nu le poate vedea.

Un singur lucru nu îmi este clar cu asemenea avantaje de care omul din vechime nu avea nevoie: cum de pelicula fotografică, şi chiar aparatul Kirlian, se înşală în anumite cazuri. Cel mai clar exemplu este al lui Shri Mataji, care este o impostoare: ea apare în poze înconjurată de o aură luminoasă foarte puternică. Mai mare decât a sfinţilor din icoane. Ori e clar că, cel puţin în cazul ei, tehnica fotografică nu este obiectivă.

Cine poate să modifice culoarea aurei lui Shri Mataji? Numai spiritele întunericului care o protejează. Nu trebuie să am încredere deplină în astfel de fotografii. Oricum, eu am văzut că şi pe filmul fotografic se pot observa câmpurile energetice, deci nu este vorba de un simplu trucaj, cum cred unii.

Nu, e mai mult: e un trucaj energetic.

9 iulie 1991

După ce am scris în jurnal despre pozele cu Shri Mataji, am stat să mă gândesc dacă nu cumva şi în cazurile în care vocile morţilor vorbesc la telefon sau apar înregistrate pe bandă magnetică poate fi vorba de ceva necurat. Sau în cazurile în care morţii înşişi apar în chip inexplicabil în fotografii făcute după moartea lor.

Din punct de vedere logic, mi se pare foarte firească o astfel de ipoteză. Dacă spiritele malefice, duhurile întunericului, cum li se mai spune, pot să falsifice culoarea aurei unei persoane, de ce nu ar putea să falsifice şi toate celelalte?

Nu vreau să fiu sceptic, dar îmi dau seama că teritoriul acesta de graniţă este foarte riscant.

Costi ne-a vorbit despre cât de uşor se pot păcăli cei care fac spiritism: vor să cheme mari personalităţi sau mari spirite şi de fapt intră în legătură cu spirite inferioare. Neavând posibilitatea obiectivă de a şti cu cine comunică, mulţi spiritişti au ajuns în mari rătăciri. Pentru că au luat drept bune informaţii care nu aveau nicio legătură cu realitatea istorică, şi lumea i-a etichetat imediat drept şarlatani.

Şi, de fapt, dacă ar fi să duc raţionamentul până la capăt, chiar şi cei care au primit de la spirite informaţii corecte despre anumite lucruri din trecut ar putea să fi căzut în capcană: spiritele respective puteau da informaţii corecte despre tot ceea ce putea fi verificat pe cale obişnuită şi ar fi putut minţi în tot ceea ce ţine de cunoaşterea ezoterică. Nu puteau fi verificate pe altă cale.

Faptul că multe dintre aşa-zisele mesaje spiritiste privitoare la facerea lumii, la ierarhia cerească sau la viitorul lumii sunt cât se poate de contradictorii arată tocmai că o mare parte a spiritiştilor sunt păcăliţi de spiritele cu care comunică (asta dacă nu cumva ei înşişi sunt doar nişte şarlatani care vor să îşi vândă cărţile, pentru a se îmbogăţi).

Da, oricât e de ciudat, în lucruri precum pozele câmpurilor energetice sau chiar în tehnica Kirlian nu trebuie să am încredere oarbă. S-au păcălit destui.

M-am cam lăsat prins de argumentele logice: dar logica este unul dintre cele mai serioase obstacole pentru cel care vrea să se elibereze. Realităţile spirituale sunt de aşa natură încât, dacă analizezi totul cu mintea, pierzi impactul viu al experienţei nemijlocite cu Absolutul.

Pe viitor ar trebui să am grijă să nu mă biruie ispita aceasta a explicaţiilor raţionale. Dar nu cred nici că e bine să fii fără pic de logică, pentru că atunci rişti

să cazi în cine ştie ce năzbâtii. Calea cea mai simplă este să te laşi dus de mână de maestru. El poartă răspunderea asupra traseului tău. Dacă Costi ne spune despre ceva că este rău, înseamnă că aşa este. E mai simplu să am încredere în experienţa lui, decât în slabul meu discernământ.

10 iulie 1991

M-am decis să mă rad în cap. E o decizie foarte serioasă, pentru că prin ea îmi manifest dorinţa de a nu accepta rigorile lumii. Lumea trăieşte după nişte principii care nu au nicio legătură cu viaţa spirituală. Toţi sunt obsedaţi de averi, de sex, sunt obsedaţi să placă celorlalţi. Eu nu vreau să plac nimănui, eu vreau să îmi văd de progresul spiritual. Ştiu că, după părerea oamenilor, voi arăta mai urât. Dar, nu mă interesează. Mi-a plăcut mie să mă placă fetele, să se topească după mine. Acum trag macazul. De acum, când mă voi privi în oglindă, voi şti că, dacă arăt ca marii asceţi, trebuie să şi trăiesc pe măsură. Dacă mă rad în cap numai ca să arăt ca ei, nu rezolv nimic. Dar aşa, fiecare privire în oglindă va fi pentru mine un impuls pentru a mă schimba.

12 iulie 1991

M-am ras în cap singur. A fost o experienţă interesantă. Cum e tunsul la călugărie. Simţi că te desparţi de ceva din tine, că rupi anumite legături cu trecutul. Foarte bună ideea de a renunţa la păr. Toţi cred că a fost un act excentric. Treaba lor. Gregorian a plănuit o plecare prin Făgăraş, după care mă ia la Costineşti, în „raiul yoghinilor”. Sper să fie interesant.

16 iulie 1991

Nu a fost greu să ţin două zile de post negru în aceeaşi săptămână. Voi dubla deci zilele de post negru, pentru că am corpul mai energizat, mai uşor. Sunt tentat să prelungesc chiar postul până mâine. Tata iar m-a certat astăzi, a zis că sunt nebun, că îmi distrug organismul. El nu are cum să îşi dea seama cât folos voi avea eu de la aceste postiri. Sunt mici trepte spre desăvârşire.

Am auzit despre asceţii care trăiesc fără să mănânce nimic. Tereza Neumann trăia numai cu o fărâmă de pâine sfinţită. Mi-ar plăcea şi mie să ajung ca ea. Oricum, mai e un avantaj din postul negru: nu trebuie să mă mai gândesc ce voi mânca. După ce termin liceul poate voi reuşi să trăiesc fără să mă angajez: nu voi mai fi nevoit să fac rost de prea mulţi bani pentru hrană, dacă nevoile mele vor fi reduse la minim. Haine noi nu îmi mai trebuie: am primit tot ceea ce îmi este necesar. Iată un lucru care mă ajută mult: grija celorlalţi. Şi am primit haine noi, nu vechituri. De fapt, am primit şi unele mai vechi, dar sunt rezistente şi pentru multă vreme am îmbrăcămintea asigurată.

22 iulie 1991

Sunt la prima mea întâlnire serioasă cu muntele. Cu Gregorian, cu Victor şi cu Ovidiu. Acum suntem în Făgăraş, după ce zilele trecute am fost în Piatra Craiului. E atâta linişte la munte. Scapi de toată hărmălaia oraşului. Natura e superbă.

În Piatra Craiului am avut o confirmare a puterilor mele telepatice. Trebuia să mai stăm o zi la cabana Curmătura, ca să ne mai odihnim. Dar de dimineaţă eu am simţit că trebuie să ajung neapărat în Zărneşti, la poalele muntelui. Am tot insistat, până ce l-am convins pe Gregorian să mă lase. Simţeam cum o putere

ca un magnet mă cheamă jos. Aşa cum, mai demult, puterea care ieşea din Cristina Andrei mă respingea, tot aşa puterea asta mă chema. Am coborât muntele cu încă un turist, şi când am ajuns la şosea, o colegă de-a Dianei mi-a făcut cu mâna dintr-un autocar de Bucureşti care a trecut pe lângă mine. Am fugit după autocar o vreme şi am aflat că aproape era un loc unde se făceau tabere şcolare. M-am dus până acolo, cu inima bătându-mi puternic. Credeam că dau de Diana. Da, Diana era în tabără, dar nu voia să vorbească cu mine. M-am întors pe munte trist că nu i-am vorbit, dar bucuros că legăturile noastre telepatice sunt atât de puternice. Dragostea dintre noi a fost puternică, de aceea am coborât de la cabană. Şi nu aveam habar că ea va veni prin zonă, deci nu poate fi autosugestie.

Nu m-a chemat niciun loc sacru, niciun guru şi nici măcar cineva care voia să mă vadă. M-a chemat, fără să vrea, Diana. Dacă nu aş fi fost atât de însetat de o viaţă ascetică, poate nu ne despărţeam. Am fi avut parte de toate desfătările tantrice. Dar, nu regret că ne-am despărţit. Oricât e de frumoasă, îmi putea fi balast pentru desăvârşire.

A doua zi, când coboram cu grupul pe acelaşi drum pe care coborâsem pentru ea, am văzut urme de urs. Dacă nu aş fi fugit spre cabană de frica întunericului, că nu se mai vedea marcajul, dacă aş fi mers mai încet, dădeam de urs. Coborârea cu ditamai rucsacul în spate a fost pentru mine extrem de grea. Genunchii îmi tremurau, de-abia făceam câte un pas. Şi cu o zi înainte coborâsem în fugă. Mi-a trecut prin cap să renunţ la Făgăraş. Dar a fost doar o febră musculară care a trecut repede.

Tot în Piatra Craiului, ieşind în prima noapte din cort, am văzut la rădăcina unui brad, cam la două sute de metri, o lumină ciudată. Gregorian a zis că poate e

o comoară. Era ca un foc care nu se stingea. Aş fi vrut să mă duc acolo singur, dar mi-era teamă de duhurile muntelui.

23 iulie 1991

Iar am trecut pe lângă moarte. La un moment dat aveam de ales între trei drumuri şi am preferat să mergem prin Strunga Dracului, care e mai abruptă. Eu am vrut să merg separat de grup, simţind dorinţa de a face faţă singur acestei mici încercări. La un moment dat, într-o porţiune în care urcam aproape vertical, am simţit că mă lasă puterile. Nu mă mai puteam ţine de sârma de sprijin. Ceilalţi nu m-ar fi putut ajuta nici ei, fiind mai jos. O clipă m-am gândit să îmi dau drumul şi să cad. Dar mi-am zis că, dacă acolo e Strunga Dracului, poate că dracii vor să mor pe loc. Mi-am adunat ultimele puteri şi am trecut mai departe. Nu le-am zis celorlalţi prin ce am trecut, ca să nu mă certe. Diferenţa de vârstă dintre noi e prea mare şi nu vreau să mă trateze ca pe un copil. Gregorian e prea grijuliu.

A mai fost un loc considerat periculos, numit „La trei paşi de moarte”, dar tot grupul nostru a trecut uşor. Era straniu să vezi cruci pe acolo, să ştii că au murit oameni.

24 iulie 1991

Când ajungem pe câte un vârf, pe Moldoveanu, pe Negoiu sau pe oricare alt vârf, dăm de o cruce mare. Comuniştii atei nu au avut ocazia să distrugă şi aceste cruci. Unele cruci au şi câte o iconiţă pe ele. În preajma fiecăreia dintre aceste cruci au şi ceilalţi un sentiment de evlavie, dar cu mine e altceva. Îi rog să mă scuze şi mă duc singur lângă cruce. Iisus mă atrage, Iisus mă cheamă. Mi se umple sufletul de fiecare dată când mai dăm de o cruce. Legătura mea cu Iisus

nu poate fi înţeleasă de către ceilalţi. Ce să le spun? Că simt cum mă cheamă Iisus? Dacă ar simţi şi ei aceeaşi chemare, poate că ar medita mai mult lângă cruci.

Chemarea pe care o simt nu este raţională. Ci parcă ascult cum întreaga mea fiinţă e umplută de pacea lui, cum mă cheamă la el. Poate că, dacă aş fi pornit pe calea tantrică, în loc de Iisus, îl găseam pe puternicul Shiva. Meditaţiile ar fi fost poate mai eficace din punct de vedere energetic, dar nu ştiu ce m-ar fi putut face să îl iubesc pe Shiva. Trăirile pe care le am lângă aceste cruci sunt cel mai important punct spiritual al acestui drum pe munte.

25 iulie 1991

Îmi place să găsesc în toate micile întâmplări ale zilei aspectul spiritual. La cabana Surpata se poate ajunge şi cu maşina. Noi, după vreo cinci ore de mers. Un tip împreună cu taică-su, veniţi cu maşina, se suie vreo treizeci de metri spre noi şi, la un moment dat, tânărul, extenuat, zice: „Vai, ce am obosit...” M-a bufnit râsul. Nu îmi imaginam că unii pot fi atât de comozi. Aşa şi cu urcuşul spiritual: cei mai mulţi fac câţiva paşi, după care obosesc. Dar trebuie să urci tot timpul. Pauzele sunt foarte periculoase: poţi să nu mai ajungi la destinaţie.

Mie îmi place să merg pe unde este drumul mai riscant. Cel mai frumos este când mergi pe culmea muntelui, când vezi în jos şi într-o parte, şi în alta.

26 iulie 1991

Mâine suntem în Bucureşti. Iubesc muntele de o mie de ori mai mult. Munţii Făgăraş nu sunt numai cei mai înalţi din ţară, sunt şi cei mai frumoşi.

Se apropie plecarea la Costineşti. Circulă atâtea zvonuri despre tabăra de yoghini. Că ar avea loc cine

ştie ce orgii. Mă voi convinge. M-a mirat oricum să văd cum Gianina îşi făcuse încă de la sală listă zilnică: cu cine se va culca la mare. E o tipă fierbinte, dar chiar aşa... Sper să judec toate prin prisma tantrică, să nu mă las influenţat de ideile preconcepute ale creştinilor.

Oricum, eu cu Gregorian suntem ferm hotărâţi să nu părăsim calea ascetică, indiferent cât de atrăgătoare ar fi fetele noastre. Trebuie să recunosc că mă aştept să îmi fie greu să rezist între atâtea trupuri goale. Mintea mi-o cam ia razna şi parcă uneori nu vreau să o stăpânesc.

28 iulie 1991

India secretă e o carte care m-a cucerit de la primele pagini. Paul Brunton mi se pare cel mai bun ghid în spaţiul oriental: dacă nu aş fi citit nimic despre yoga până acum, dacă nu aş fi auzit nimic despre desăvârşire, dar, dacă aş fi citit această carte, m-aş fi apucat de yoga imediat.

Cartea e atât de interesantă, încât cred că ar trebui să fac rost de mai multe exemplare, ca să o pot da la cât mai mulţi oameni să o citească. Cred că Paul Brunton reuşeşte să captiveze mai repede decât oricare alt autor. Am citit cărţi scrise de maeştri de o mie de ori mai înţelepţi decât el, dar nu am simţit dorinţa de a urma cele spuse de ei, aşa cum am simţit dorinţa de a fi discipol al lui Maharishi.

IV.
Iluminarea tantrică

4 august 1991

Am ajuns la Constanţa. Stau trei zile la Liana, apoi plec la yoghini. În vagonul cu care am venit de la Bucureşti s-au dat peste o sută de amenzi la colegii noştri care voiau să meargă cu naşul. Eu mi-am luat bilet şi nu am regretat. Controlorii au dat amenzi, cu multă răbdare, la toată lumea. Nu au vrut şpagă. În compartiment cu mine am cunoscut o tipă, Lavinia. Trece tot în al doilea an de yoga. E o tipă mişto, cu patru ani mai mare decât mine. Am plăcut-o destul de mult pe Lavinia. Şi cred că nu e singura fată frumoasă pe care o voi vedea în această călătorie.

6 august 1991

La Constanţa, plaja e cam murdară, dar marea e destul de caldă. Se pare că unele femei şi-au pierdut sutienele. Cred că la Costineşti îmi va fi ruşine să fac nudism. Ba nu, voi face. Ruşinea e un păcat, nu trebuie să am prejudecăţi. Mi-e ruşine şi datorită faptului că ceilalţi yoghini, cu o experienţă tantrică solidă, sunt mai arătoşi decât un ascet slăbănog ca mine. Nu prea am cu ce să mă laud.

7 august 1991

Am ajuns la Costineşti. Stau, împreună cu Gregorian, la vreo zece minute de plajă. Aici programul yoghin este destul de încărcat. Am zărit-o pe Lavinia. Nu ştiu dacă ea m-a văzut.

Am făcut nudism. La început, după ce mi-am dat jos slipul, am fugit în mare. Mi-era ruşine de ceilalţi. Contactul cu apa a fost interesant. Marea e plină de energie feminină, de energie yin. Am simţit-o, gol fiind, cum mă primeşte ca un pat, cum mă face să mă simt una cu natura, una cu întregul cosmos. Senzaţia aceasta e minunată. Dar, până la urmă, a trebuit să ies din apă. Am ieşit în fugă şi m-am aruncat pe pătură, cu burta în jos. Dar, privind în stânga şi în dreapta, văzând numai trupuri goale, am căpătat curaj. Nu îmi plac bărbaţii goi, arată cam caraghios. Dar unele fete şi femei îmi plac. E atâta armonie în trupurile lor...

Mi-am schimbat gusturile. Când eram mai mic îmi plăceau fetele slăbănoage, dar acum încep să înţeleg că sânii sunt un magnet eficient. Încep să mă maturizez. Cred că nu îmi va fi prea greu să stau cuminte, pentru că aproape toate fetele sunt cuplate. La 17 ani, faţă de ceilalţi masculi sunt doar un pitic. Nu îmi place asta, dar nu am ce face. I-am zis lui Gregorian că poate nu ar fi atât de rău să trecem prin iniţierea tantrică, dar s-a opus. A zis că cedez prea repede. Da, o să fiu cuminte!

9 august 1991

Am încercat să o chem telepatic pe Lavinia. Mi-am zis: „Dacă Diana a putut să mă cheme de la aşa distanţă, poate reuşesc să o chem şi eu pe Lavinia.” Şi, culmea normalităţii yoghine, a venit. Fără să ştie că vreau să o văd, fără să ştie că mă gândesc la ea. În câteva minute a venit. Asta o fi tot o formă de tantra, tantra albă: când nu are loc contactul sexual, ci numai o formă de comuniune energetică.

Am dansat cu Lavinia şi ne-am simţit foarte bine. Yoghini în discotecă, o situaţie anormală. Dar dansul ne-a apropiat. Ea are un prieten, Gelu, dar nu e nicio

problemă. El nu e un tip posesiv. E original. Seamănă cu chipul din icoana lui Iisus.

Se pare că şederea mea aici, în afara meditaţiilor yoghine şi a asanelor de pe plajă şi a programului destul de serios, va avea şi un capitol pe nume „Lavinia”.

Gregorian nu e prea încântat de subiectul Lavinia. El e ca o babă moralistă care nu ştie să vadă frumosul, ci e obsedată numai de ceea ce zice lumea despre un subiect sau altul. Gregorian nu e un yoghin autentic, e doar un creştin care vrea să judece Orientul prin lupă creştină. Şi nu va înţelege nimic din el.

10 august 1991

Am visat ceva legat de Atlantida şi am găsit o piatră ciudată, care seamănă cu un simbol văzut în serialul „Omul din Atlantis”. Am făcut o meditaţie prin care am invocat toţi marii maeştri şi toate spiritele, ca să încarce talismanul meu cu cât mai multă energie. Am chemat-o telepatic pe Lavinia departe, pe plajă, dar nu a venit. Voiam să fiu singur cu ea. Şi cât de departe m-am dus... Mă îndepărtasem mult de Costineşti. Pesemne că telepatia nu funcţionează întotdeauna cu aceeaşi putere. Sunt cam dezamăgit că nu a venit.

La meditaţia de după-masă de pe plajă, am avut încă o confirmare a puterilor paranormale ale lui Costi. A atins cu mâna o fată care venise lângă noi, n-am înţeles de ce, şi fata şi-a pierdut puterea de a vorbi. Ea nu era yoghină, nu era din grupul nostru. Oricum, nu părea prea speriată. I-am spus să vină să încerc o să o ajut. A fost de acord. M-am concentrat până mi-am consumat toată energia din Ajna-Chakra, dar degeaba. Nu pot dezlega eu ceea ce a legat maestrul meu. Dacă duşmanii lui Costi ar vedea-o pe fată, ar avea o dovadă vie a puterilor sale. Zilele trecute întreba cineva: „Ce

maestru de yoga e ăsta care abia face asanele?...” Iată că, indiferent cum face asanele, Costi are capacităţi paranormale.

Eu m-am făcut de râs, nu am fost în stare să o ajut pe fată să vorbească. Pe viitor trebuie să am mai multă grijă atunci când mă mai bag în aşa ceva.

11 august 1991

S-a făcut astăzi excursie pe la mănăstirile din zonă. Au plecat mulţi yoghini. Eu, din lipsă de bani, am rămas în Costineşti. Îmi place să meditez, să sorb energia soarelui. Îmi doresc din ce în ce mai mult să devin un mare yoghin. În palme şi în ochi am din ce în ce mai multă energie vindecătoare. Asanele mă ajută să amplific această energie. Seara am fost la concert, la „Celelalte cuvinte”... Intrarea a fost liberă. Îmi place mult o melodie de-a lor, dar nu au cântat-o. Atmosfera era încinsă. Nu degeaba zice Costi că muzica rock e satanică. M-am convins văzându-i pe cei din public.

E atât de bine să ai un mare maestru lângă tine. Costi este şansa vieţii mele. Ştie să îmi arate ce e rău şi ce e bine. El ştie totul. Vorbeşte despre cele mai tari tehnici de meditaţie ca şi cum le-ar fi practicat pe toate.

Ţin la Costi din ce în ce mai mult. Aş da orice ca să mă primească în grupul lui de discipoli apropiaţi. Mi-ar fi mult mai uşor să mă eliberez, dacă i-aş sta în preajmă.

Aici nu are loc desfrâul despre care vorbesc gurile rele. Da, am auzit că sunt nişte şedinţe secrete, într-un loc mai îndepărtat, şi că Costi trece de la o fată la alta pentru a le ajuta să îşi ridice nivelul vibraţiilor, folosindu-se de o tehnică tantrică. Dar, chiar dacă ar fi aşa, nu e vorba de sex în grup. Dacă era, m-aş fi dus şi eu o dată, să văd exact ce fac.

Fetele roiesc în jurul lui Costi nu pentru că este un armăsar, ci pentru că este un maestru tantric. Poate că, dacă eram femeie, aş fi vrut şi eu să am parte de o noapte cu maestrul.

12 august 1991

Mă pot considera un tantric. Am avut o mare şi neaşteptată revelaţie. Am încercat să fac prima meditaţie de Tantra albă, stând pe plajă, faţă în faţă cu Lavinia. Ne atingeam doar palmele şi vârfurile genunchilor. În clipa în care ne-am aşezat în această postură, a avut loc revelaţia: în loc să meditez la unirea cu energia Laviniei, am uitat că sunt om; am simţit cei şapte centri de forţă ai Universului. Auzisem ceva vag despre această învăţătură secretă, cum că Universul e ca o fiinţă mare, în care există la un alt nivel toate planurile fiinţei, până la conştiinţă, dar revelaţia a fost şocantă. A fost un dar pe care mi l-a făcut Forţa Supremă, pentru a înţelege valoarea căii tantrice.

Simţeam că nu exist decât eu şi Universul. Energia centrilor de forţă ai cosmosului intra în mine. Eu deveneam energie. Sunt sigur că acest extaz face parte din stările de conştiinţă de care au parte marii iniţiaţi. M-am umplut de o pace şi linişte de nedescris. Am gustat raiul yoghinilor.

Aceasta a fost cea mai minunată experienţă din viaţa mea. Îmi dau seama că toate cuvintele din textele yoghine despre extaz pot fi experimentate de către cel care vrea cu adevărat aceasta. Sunt un alt om: am gustat nemurirea. Ştiu că noi suntem părticele din Dumnezeu, că Dumnezeu nu e decât conştiinţa Universului şi că noi suntem chemaţi să înţelegem identitatea noastră cu Dumnezeu şi să ieşim din lanţul reîncarnărilor, să părăsim necunoaşterea şi ignoranţa. Până azi simţeam un fel de emoţie gândindu-mă la Dumnezeu;

nu îmi era clar dacă există ca persoană sau nu. Cred că meditaţia de azi m-a ajutat să îl înţeleg pe Lucifer: să simţi că eşti atât de mare şi să vrei să fii totul.

Acum îmi e greu să mă mai consider un om obişnuit, după ce am gustat din nemurire. Trebuie să înţeleg că sunt Dumnezeu, că toţi suntem Dumnezei. Şi primul pas pentru cunoaşterea acestei taine a fost făcut prin meditaţia tantrică.

13 august 1991

O poveste tantrică celebră spune că un pustnic şi-a petrecut toată viaţa în cea mai aprigă asceză, dar nu şi-a găsit liniştea. În cele din urmă, a ajuns pe malul unui râu, în care se scălda o maestră tantrică. Cucerit de feminitatea ei, cucerit de frumuseţea ei, pustnicul a renunţat la asceză pentru ea. Şi lângă ea şi-a găsit liniştea. Consideram această poveste un pretext folosit de colegii mei din anii mai mari pentru a practica viaţa sexuală tantrică; sunt unii dintre ei veniţi la yoga numai pentru a găsi fete care pică în plasă fără prea multe comentarii. Aşa e Radu. Mi-a zis că el nu poartă chiloţi, că tantricii nu poartă chiloţi, ca să poată să se împreuneze mai repede. Poate că cei din India nu poartă, că au robe. Dar să porţi pantalonii pe piele nu mi se pare o idee strălucită.

Şi, totuşi, chiar dacă povestea cu pustnicul mi se părea bună numai pentru cei ca Radu, meditaţia de ieri cu Lavinia m-a făcut să îmi schimb radical modul de a înţelege viaţa. Chiar dacă nu voi avea relaţii sexuale cu ea, vreau ca meditaţiile de Tantra Albă să facă parte din programul meu yoghin. Oricât aş fi încercat eu prin propriile mele puteri să simt centrii de forţă ai Universului, nu aş fi reuşit.

Dar fuziunea mistică dintre energia mea şi energia Laviniei a produs un scurtcircuit. Chiar dacă aş

dansa în fiecare zi cu Lavinia, chiar dacă ne-am zbengui ca doi îndrăgostiţi şi dacă am înota până obosim, câştigul pe care îl obţin prin Tantra Albă e mult mai mare decât cel obţinut din asceză.

14 august 1991

Azi-noapte, noapte de pomină cu Lavinia. M-a dus de mână în Golful Francez, un loc tocmai bun de făcut dragoste. Eu, care ziceam că mai devreme de cinci luni nu voi face dragoste cu ea, am cedat repede gândului. La prima îmbrăţişare pe plajă, sub razele lunii, am vrut să o dezbrac. Nu s-a lăsat. Lavinia are o experienţă tantrică destul de mare. Şi de aceea a ştiut să îşi stăpânească trupul. Eu m-am înfierbântat repede, dar, văzând că ea nu vrea nimic serios, m-am potolit.

După ce ne-am săturat noi de atâtea sărutări romantice, am luat-o pe jos spre celelalte orăşele. Când Lavinia şi-a dat seama că îşi uitase ochelarii în Golf, eu am vrut să ne întoarcem după ei. „Cum să îi găsim pe ditamai plaja, şi numai la lumina lunii? Nu are rost!”

„Ba are”, i-am spus, şi cum ne-am întors i-am găsit imediat. Am avut credinţa că voi fi călăuzit de vreun spirit exact la locul la care trebuie.

Spre dimineaţă, frânţi de oboseală, am adormit aproape de linia ferată, ca să auzim când vine trenul.

16 august 1991

Lavinia e o tipă foarte interesantă. Chiar dacă nu este o fire prea mistică. Azi am încercat să o învăţ să joace baschet, dar preferă să mă vadă pe mine cum joc. Chiar dacă Costi a spus că nu are rost să ne cheltuim energia făcând sport, baschetul rămâne una dintre pasiunile mele. Ca şi dansul. Ieri în toată discoteca numai doi tipi dansau mai artistic decât mine. Îmi face foarte bine mişcarea. Seara am fost la un spectacol cu

„Vacanţa Mare”. Au şi poante foarte bune, dar şi poante prea vulgare. Atmosfera era foarte plăcută, stăteam pe pătură şi râdeam.

17 august 1991

Am revăzut-o pe tipa care nu mai putea vorbi, de la faza de pe plajă. Acum poate. Tot Costi a „vindecat-o” de muţenie.

În timp ce ceilalţi colegi ai noştri au meditat la Buddha-Maitreya, la viitorul Salvator al omenirii, eu cu încă patru yoghini am tras o pepeniadă pe cinste. Am băgat în noi pepene până nu a mai încăput. În loc să facem meditaţie cu Buddha, am făcut meditaţie la budă. Să eliminăm toxinele. Are Gregorian o vorbă comică: „Am un sentiment lichid în mine...” Toţi am avut astfel de sentimente.

Pepenele e foarte sănătos pentru organism, curăţă ficatul. Am trecut puţin pe la Costin şi Anca. Ei stau câte două cupluri în aceeaşi cameră; n-au avut parte de prea mare intimitate.

18 august 1991

Am fost în camera lui Costin. Acolo am văzut yantra lui Tara, altă putere cosmică. Deşi nu am primit încă iniţierea în secretele acestei puteri cosmice, am avut ocazia să cunosc puţin din energia ei. În patul de sub yantra fixată pe perete stătea prietena lui Costin, Anca. Eu, privind la yantră, am simţit cum puterea Tarei intră în Anca. Am început să mă concentrez asupra unirii energetice cu Anca, fiind la vreo trei metri de ea. Stăteam ca hipnotizaţi, privind unul la celălalt, absorbiţi în meditaţie. Nu ştiu ce a simţit ea, dar ştiu că, deşi ceilalţi mai treceau printre noi, fluxul de energie care trecea de la unul la altul nu se micşora. Am simţit că am făcut dragoste cu Anca şi, prin ea, cu

Tara. O, Tara, abia aştept să aflu mai multe din tainele tale...

Dacă Costin ar fi fost gelos, s-ar fi putut supăra pe mine: am cunoscut-o pe Anca de o mie de ori mai bine decât o cunoaşte el, deşi au făcut dragoste de nu ştiu câte ori. Am cunoscut fiinţa ei energetică atât de bine cum nu se poate spune. Şi ea a vrut să mi se supună. Simţeam cum sufletul ei se deschide pentru a mă primi pe mine. Parcă intram în ea. Când meditaţia s-a terminat, picioarele erau amorţite, de abia mă puteam mişca. Mi-aş fi dorit să îmi spună ce a simţit sau măcar să mă mângâie cu dragoste, dar nu a făcut-o. Mă privea ca şi cum i-aş fi făcut un dar de nepreţuit.

Laviniei îi place foarte mult cum arăt. Chiar dacă încă nu mi-a crescut părul. O adevărată tantrică nu se poticneşte de aspectul fizic al partenerului. Dar vreau să îmi las din nou să îmi crească părul normal, nu mă mai rad în cap. Ca să mă placă şi mai mult.

Meditaţiile tantrice mă ajută să progresez pe zi ce trece. Într-una dintre meditaţiile făcute cu încă vreo cinci yoghini, am încercat să intru pe frecvenţa minţii lor. Nu ştiu dacă am reuşit. Simt în ochi şi în palme din ce în ce mai multă energie. Centrii de forţă sunt din ce în ce mai încărcaţi. Mi-aduc aminte cum, prin clasa a opta fiind, m-am concentrat asupra cefei unui domn care stătea în autobuz la câteva scaune înaintea mea. Fiind maşina aproape goală, nimeni nu mă împiedica. La un moment dat, simţindu-mi privirea în ceafă, s-a întors la mine şi s-a uitat urât: mi-a fost teamă că o să mă pocnească. Dar uşile autobuzului s-au deschis, fiind staţie, şi eu am tulit-o la fugă. Încă de atunci am o putere aparte în ochi.

Am auzit că între noi a fost un yoghin care avea păduchi. De la el s-au molipsit şi alţii. Se pare că a fost dat afară definitiv de la cursurile de yoga. Noi nu tră-

im în India, noi nu trăim ca marii asceţi. Trebuie să ne curăţăm trupurile, nu să lăsăm să ne mănânce viermii.

19 august 1991

Am ajuns cu Lavinia la 2 Mai. Ni s-a făcut somn şi ne-am culcat pe sacul de dormit. Când a apărut şi Gregorian ne-am trezit. El s-a obişnuit destul de repede cu ideea că Lavinia e prietena mea. Cred că nu s-ar mira dacă i-aş spune că vreau să fac dragoste cu ea. Dar nu ştiu cum e cu tantrismul: bărbatul nu trebuie să îşi piardă sămânţa, pentru că e plină de energie. Care o mai fi plăcerea? Am înţeles că e mai ales o comuniune spirituală. Dar parcă aş vrea să renunţăm câteva zile să fim yoghini, parcă aş vrea să am parte de o dragoste nebună... Şi totuşi, calea tantrică are regulile ei: ori învăţ să îmi stăpânesc trupul, să renunţ la orgasm, ori mai bine nu mă apropii de Lavinia. Ea nu face niciun fel de referire la acest subiect. Poate mă consideră prea copil.

Ca să o fac să nu mă mai privească astfel i-am spus de micile mele aventuri, anterioare practicii yoga. I-am spus că m-am apucat de yoga sătul de desfrâu. Dar a râs ironic, nu m-a luat prea în serios.

Lavinia mi-a cântat la chitară. Cântă foarte frumos. Ştie şi melodii celebre, cum sunt blues-urile formaţiei „Scorpions". A compus şi ea unele melodii. Una este pentru Costi. Iar alta mi-a zis că e pentru mine. Cred că o compusese cu gândul la viitoarea ei poveste de dragoste. Care sunt eu.

La 2 Mai e mult mai puţină lume. E o atmosferă mai familială. Ne vom întoarce curând în Bucureşti. Am strâns o valiză cu amintiri.

21 august 1991

De când am venit de la mare, sunt prieten şi cu Lavinia, şi cu Ramona. Din punct de vedere tantric nu e nicio problemă. Sunt unii care trăiesc chiar cu soţiile altora şi îşi lasă soţiile să facă dragoste cu cine vor. De fapt, nu le lasă să facă dragoste obişnuită, ci numai să facă Tantra. Diferenţa e mare. Lavinia nu s-a supărat că sunt prieten şi cu Ramona. Nu vreau să renunţ la niciuna dintre ele.

Am ieşit azi cu amândouă în Herăstrău, dar nu a fost nimic anormal. E atât de interesant să ţii la două fete deodată. Ramona e cam complexată de Lavinia. Nu e nici dezvoltată ca ea, şi nici aşa drăguţă. Dar o păstrez şi pe ea.

28 august 1991

Duminica e pentru creştini zi de sărbătoare: nu spală vasele, nu fac treabă. În câte vizite am fost, am observat că preocuparea principală a creştinilor este ca, după ce vin de la slujbă, să se uite la televizor.

Vizitele sunt într-un fel plictisitoare: televizor am şi acasă, numai că nu mă obligă nimeni să mă uit la el.

Eu nu ştiu exact cum e cu ţinerea duminicii, dar cred că duminica ar trebui să fie ziua lor religioasă. Adică după ce şase zile merg la serviciu, şi preocupările lor spirituale se reduc la câteva minute de rugăciune, în a şaptea zi ar trebui să îşi încarce bateriile spirituale. Dar în afara mersului la biserică, unde nu ştiu cât se concentrează ca să se umple de energia divină, acasă pierd timpul.

De multe ori am auzit la creştini: „Azi nu spălăm, că e sărbătoare!” Dar nici nu fac vreo meditaţie caracteristică sărbătorii. Ramakrishna a încercat să treacă pe rând prin toate etapele spirituale ale marilor religii. Nu ştiu să fi scris ceva despre experienţa creştină, dar

ar fi prins bine acestor creştini care mi se par caraghioşi: ce Dumnezeu or avea, dacă le interzice să spele haine, dar în schimb îi lasă să îşi piardă duminicile cu tot felul de prostii?

10 septembrie 1991

Dimineaţă mi-a fost rău de foame. Eram cât p-aci să îmi calc postul. Când m-am dus în bucătărie, mi-am adus aminte că Iisus, înainte de a începe să strângă apostoli, a postit patruzeci de zile. Şi mi s-a făcut ruşine. Eu, în a treia zi de post negru, eram gata să cedez. Vreo trei ore mi-a fost mai greu, dar mi-am revenit. Tata m-a înjurat urât de tot. L-a înjurat şi pe Costi. A zis că e un ticălos care se îmbogăţeşte de pe urma noastră.

Dar tata caută astfel de justificări numai pentru că îi este teamă că îi slăbeşte odrasla. În timp ce eu m-aş bucura să ajung numai piele şi os.

Spre seară mi-a fost mai bine şi m-am gândit că ar fi potrivit să postesc şi mâine. Dar am auzit că lipsa apei poate dăuna organismului, aşa că mâine mănânc din nou.

Oricum, dacă voi avea grijă să măresc numărul zilelor de post într-un ritm care nu îmi dăunează sănătăţii, totul e bine.

14 septembrie 1991

M-a dus Mircea la el acasă şi m-a învăţat să navighez pe internet. E foarte simplu. Mi-a spus că uneori stă patru-cinci ore în faţa calculatorului şi vede tot ce îi trece prin cap. Are şi mania jocurilor. A încercat să mă convingă şi pe mine, dar am refuzat. Jocurile pe calculator nu fac altceva decât să te tâmpească. Sub pretext că îţi dezvolţi viteza de reacţie, devii hipnotizat de jocuri.

24 septembrie 1991

După cursul de azi, când se strângeau păturile, Gianina stătea cu fundul aşezat pe călcâie. Eu, ducându-mă să ascult ce vorbeşte, am luat-o de umeri şi am călcat cu tălpile pe tălpile ei.

„Ştii ce înseamnă asta în limbajul tantric?”, m-a întrebat, zâmbind.

„Ce?”

„Înseamnă că vrei să ne unim trupurile.” M-am ruşinat şi m-am aşezat lângă ea. Totuşi, din vocea ei trebuia să îmi dau seama că nu i-ar fi displăcut o astfel de ofertă. Ce ciudat sunt: uneori nu mi-e ruşine deloc, iar alteori mă ruşinez ca un fraier.

6 octombrie 1991

La Palatul Copiilor a avut loc deschiderea noului an de yoga pentru începători. Am avut una dintre cele mai mari revelaţii de până acum: revelaţia că Forţa Supremă, Dumnezeu, mă iubeşte. În timp ce meditam, am simţit brusc că Dumnezeu este de faţă, că mă iubeşte. Mi-au dat lacrimile. Nu ştiu exact cine este Dumnezeu, dar am avut senzaţia că în faţa mea stă Cel Care a creat totul. Nu era doar o zeitate, nu era doar o putere cosmică. L-am simţit pe Dumnezeu. Nu cred că m-am înşelat. Pe fundal, muzica lui Ennio Morricone, cât se poate de potrivită pentru acest moment mistic.

7 octombrie 1991

Primul curs de yoga al Ştefaniei. Sala e foarte departe, prin Rahova. Ea va face cursurile gratuit, pentru că acolo unde sunt doi fraţi, unul este scutit de taxă.

Nu ştiu cât de repede va progresa Ştefania, dar vreau să o conving să îi dăruiască fecioria lui Costi. Ar fi o mare cinste pentru mine să ştiu că maestrul ar primi o asemenea ofrandă. Bine, ea nu are nici şaispreze-

ce ani, mai are timp să mai crească. Dar important este să nu facă dragoste cu vreun alt băiat înainte.

11 octombrie 1991

Maestra care îi ţine uneori locul lui Costi arată aproape ca o sculptură din templele tantrice. Nu credeam că voi admira vreodată forme atât de pline, dar se pare că nu ştiam ce e frumos.

Mi-am pus pătura chiar în faţa ei, dar nu prea s-a uitat la mine. Cred că are vreo treizeci şi ceva de ani. Privind-o, mă umplu de energie sexuală. Mă atrage ca un magnet.

13 octombrie 1991

Meditaţia de astăzi cu Kali a fost foarte reuşită. M-am gândit că, dacă ea este o forţă feminină, înseamnă că îi place să se unească cu ceea ce este masculin. Şi, atunci, m-am dăruit acestei puteri cosmice cu toată fiinţa mea. I-am spus: „O, Kali, fă-mă al tău. Fă dragoste cu mine. Intră în mine şi primeşte-mă în tine. Vreau să fiu una cu tine. Dă-mi puterea de a birui moartea, dă-mi puterea de a stăpâni timpul. Fă-mă al tău."

Ceea ce am simţit nu are nicio legătură cu imaginea înfricoşătoare, clasică de altfel, a lui Kali. Acolo e pictată cu cranii de lemn la gât, cu un cuţit în mână, cu un cap de om în cealaltă şi cu limba plină de sânge. Dar Kali e înfricoşătoare numai pentru cei care nu îi fac voia, numai cu cei care o supără. Pentru mine a fost cu totul altfel. Am simţit cum mi-a ascultat dorinţa şi s-a contopit cu mine. Am simţit-o pe Kali aşa cum e: o femeie uriaşă, o femeie care simte nevoia să fie în comuniune cu orice formă a energiei masculine.

Îmi pare rău că nu am mai des parte de astfel de meditaţii împlinite. Meditaţia de joi, când am încercat

să intru în legătură cu spiritul lui Milarepa, nu a fost prea reuşită. Oricât am meditat, nu am simţit prezenţa marelui iluminat. O fată a avut un vis în care i se spunea să caute aurul lui Milarepa sau ceva de genul ăsta. Se pare că eu nu sunt pregătit să am de-a face cu Milarepa. Of, şi cât mi-aş fi dorit să merg pe urmele lui!

14 octombrie 1991

Pentru meditaţia de la conferinţa de azi Costi a ales o muzică ce mie mi s-a părut infernală. Nu m-am putut concentra deloc. Mă uitam la cei din sală, toţi erau cu ochii închişi. Nu ştiu cum puteau să se concentreze. Dacă nu aş fi fost cu Costi, dacă auzeam muzica asta în altă parte, aş fi fost convins că e muzică satanică. Simţeam parcă cum sunt chemaţi dracii.

Mi se pare ciudat cum, după atâta muzică extraordinar de frumoasă, Costi ne-a pus-o şi pe asta. Doar are teancuri de casete.

Tot aşa m-a mirat un mic desen din revista noastră „Yoga şi viaţa", cu un drac urât, cu coarne, lângă care zace o femeie, care pare extenuată ca după orgasm. Dracul e drac. Nu văd legătura dintre draci şi yoga. Poate că au ales poza asta tocmai pentru a-i îndepărta pe profani.

Unele poze din aceeaşi revistă par luate dintr-un calendar sexy. Cine nu cunoaşte învăţăturile tantrice ar putea crede că suntem obsedaţi sexual.

17 octombrie 1991

Am fost iar la sală la Ştefania. Îmi prinde bine să fac asane şi la grupa de începători. Le-a pus o casetă audio cu terapie prin râs, de la ashramul lui Rajneesh. Câteva minute s-a auzit un râs foarte molipsitor. Râdeau aproape toţi. Râsul face foarte bine sufletului, îl destinde, îl relaxează. Se zice că unele boli se vindecă

prin râs. Oricum, din toată sala numai doi nu râdeam: eu şi un tip care încerca să se abţină. Dar, după ce s-au oprit hohotele celorlalţi, după ce casetofonul a fost oprit, pe tipul ăsta l-a bufnit râsul. Nu s-a mai putut abţine. Şi râdea atât de molipsitor, încât ceilalţi s-au luat după el.

Eu am vrut să văd dacă îmi pot stăpâni râsul şi cel mai uşor mi-a fost să mă gândesc la răstignirea lui Iisus. Medicamentul a fost bun şi m-am putut stăpâni.

19 octombrie 1991

Noaptea trecută Lavinia a dormit la mine. Tata nu a zis că ar avea ceva împotrivă. Pe la miezul nopţii i-am spus Laviniei că vreau să facem dragoste. La început a crezut că glumesc, dar apoi a zis că a venit momentul să mă iniţieze în Tantra Yoga. Ne-am dus în sufragerie. Totul a început cu o meditaţie cu unirea Shiva-Shakti. Trupul trebuie stăpânit cu foarte multă grijă, ispita plăcerii trupeşti fiind mare.

Mă aşteptam să fie ceva mai interesant; poate că, fiind începător, nu înţeleg prea multe. Îi rămân dator Laviniei. A ştiut, cu multă grijă, să se strecoare în sufletul meu. Ea va fi de acum înainte partenera mea de Tantra Yoga. Alături de ea am avut revelaţia de pe plaja de la Costineşti, alături de ea voi merge mai departe. Ea e mulţumită de cum a mers; zice că alţii reuşesc mult mai greu să renunţe la orgasm.

Cred că tata şi cu Delia, ultima lui achiziţie, s-au prins că legătura dintre noi e foarte strânsă. Delia s-a uitat la mine cu o privire plină de reproş. Dar cred că lui Dumnezeu îi place de o mie de ori mai mult o unire tantrică decât o rugăciune spusă de o inimă plină de răutate.

9 noiembrie 1991

Dragoş, pe care l-am cunoscut în Făgăraş, a venit la noi cu trei tipi şi au dormit o noapte: pleacă în străinătate. La plecare mi-a zis că tipii plecau la furat, sunt hoţi profesionişti, dar că de la noi nu au luat nimic. Aşa a fost, nu au luat nimic, dar tata, săracul, s-a supărat tare când a aflat pe cine a găzduit.

Totuşi, unii hoţi, cum au fost şi ăştia, sunt oameni cu oarecare onoare. Nu fură nimic de la cei care îi găzduiesc. Oricum, de la noi nu prea aveau ce să fure. Erau destul de simpatici şi parcă ar fi de preferat asemenea hoţi unor oameni cu suflete murdare, plini de viclenie.

23 noiembrie 1991

Recitisem zilele trecute o parte din *Karma Yoga* a lui Vivekananda şi îmi propusesem pentru a nu ştiu câta oară să ucid în mine ataşamentul faţă de orice fiinţă şi lucru, să nu mă mai las influenţat de nimic din cele exterioare, de nimic din ceea ce formează Maya, Marea Iluzie. Dar am fost făcut praf cu multă delicateţe de un film de desene animate. M-am mirat când am auzit că ni se va proiecta un film de desene animate şi eram tare curios să văd dacă e ceva de capul lui.

Dar *Ultimul inorog* este un film plin de simboluri şi m-a impresionat mai mult decât cartea mea preferată, *India secretă*. Poţi să vezi acest film şi să rămâi doar cu o poveste de adormit copiii, frumoasă ca *Bambi* sau ca *Albă ca Zăpada*. Dar eu am văzut filmul ca pe o călătorie mistică. Ultimul inorog reprezintă încarnarea lui Iisus Hristos, venit să îi mântuiască pe oameni. Şi Taurul Roşu reprezintă diavolul, care vrea să câştige cât mai multe suflete.

Pe inorog nu îl recunoşteau decât oamenii cu inima foarte curată sau vrăjitorii. Şi, când a fost recunos-

cut de o femeie simplă, care a început să plângă şi să îi spună: „O, cât te-am aşteptat...”, mi-au dat şi mie lacrimile. Am simţit că la fel îl aşteaptă sufletul meu pe Iisus. La fel inima mea a recunoscut faptul că el este ultimul inorog venit să ne mântuiască, venit să ne scoată din lanţul reîncarnărilor. Yoghinii care nu au sufletele curate nu pot înţelege că Iisus este ultimul inorog şi nu se pot folosi de învăţăturile sale. Şi sunt asemenea yoghini chiar în anii mai mari. Pentru ei, Iisus este un balast, este o carte pentru începători. Dar eu nu cred că este aşa.

Oricum, nu mă aşteptam să simt că Iisus a intrat chiar atât de adânc în inima mea. Mă atrage ca un magnet. Şi atracţia pe care o simt pentru el nu trebuie părăsită. Aşa cum nu trebuie părăsită nici atracţia pe care o simt pentru pasionala Forţă a morţii, misterioasa protectoare a Tibetului, Kali.

Karma yoga este o cale prea uscată, prea rece pentru sufletul meu. Şi mi se pare că, urmând calea aceasta, nu devin un om desăvârşit, ci o bucată de lemn. Nu am eu dreptul şi nici înţelepciunea să judec această ramură a urcuşului yoghin, dar nici nu o pot urma din toate puterile.

Am încercat şi eu să rup orice legătură cu ţara în care trăiesc, să rup orice legătură cu credinţa creştină şi să trăiesc ca şi cum aş locui în India. Mi-ar fi uşor să uit că am familie şi prieteni, mi-ar fi uşor să uit că există Biserica, dar mi-ar fi greu să uit că Iisus s-a răstignit pentru binele nostru. Mi s-ar părea că încerc să renunţ la o mână întinsă. El nu a murit degeaba. A murit şi pentru noi. Chiar dacă nu îmi sunt prea clare anumite lucruri privitoare la existenţa lui Dumnezeu, la ideea de Sfântă Treime, chiar dacă în credinţa creştină sunt şi multe minciuni, nu pot uita că El a murit pe cruce. Moartea lui mă impresionează vrând-nevrând.

Cât despre yoghinii care nu vor să ţină cont de el, treaba lor. Iisus e prieten bun cu toţi marii maeştri, şi cine vrea să facă abstracţie de el greşeşte mult.

Da, există mari asceţi care au ieşit din ciclul reîncarnărilor fără să ştie de existenţa lui Iisus. Dar ei erau mari asceţi. Pe colegii mei mai mari, care nu prea par interesaţi de asceză sau par mai impresionaţi de tantrism decât de asceză, Iisus i-ar putea ajuta foarte mult.

4 decembrie 1991

Era cât p-aci să mă despart de Ramona. Totul a devenit banal. Ea a propus să încercăm să depăşim plictiseala făcând dragoste. Mâine va avea loc primul nostru contact sexual. Cred că Lavinia nu se supără dacă află, nu e niciun obstacol.

5 decembrie 1991

Nu am reuşit să fac dragoste cu Ramona. A durut-o şi a vrut să ne oprim. Chiar mă enervasem la un moment dat. Când am condus-o apoi acasă, mergea pe stradă cu picioarele ţinute strâns. Mi se părea că ştie toată lumea ce s-a întâmplat şi m-am înroşit tot.

Nu am de gând să mă mai apropii de ea. Îmi ajunge Lavinia. Mai bine o lăsam în pace pe Ramona încă de când am venit de la mare.

30 decembrie 1991

Munţii Făgăraş nu încetează să îmi facă surprize. Dacă data trecută când am venit aici era să mor în Strunga Dracului, de data asta era să murim tot grupul.

Am venit să ne facem Revelionul într-una dintre cele mai „înalte” cabane din ţară. Eu, Lavinia, Gregorian şi Cezar. Pe tren am venit cu naşul, la vagonul de dormit: când am ajuns în gară trenul începuse să se

mişte şi ne-am suit la repezeală în ultimul vagon. Şpaga a fost primită de naş cu multă amabilitate.

Gregorian a calculat greşit distanţa, în ore de mers, de la gară până la cabană. La un moment dat, frânţi de oboseală, am fost depăşiţi de un tip care mergea mai repede decât noi. L-am întrebat dacă pot să merg cu el, pentru că se apropia înserarea şi voiam să ajung mai repede la destinaţie, să chem la nevoie salvamontiştii. Tipul ăla era obişnuit cu muntele, fusese şi în Munţii Caucaz.

Când am ajuns într-un loc care părea aproape de cabană, am început să mănânc zăpadă – nu mai puteam de sete. Am ajuns la cabană cu mintea cam afectată de frig: am trăit o formă de beţie din cauza frigului. După ce am băut al doilea ceai fierbinte, mi-am dat seama că grupul meu e în primejdie, mai ales din cauza Laviniei, care mergea mai încet: îi putea prinde noaptea sau se puteau rătăci.

M-am dus la salvamontişti: s-au hotărât să plece mai întâi doi, şi dacă nu se întorceau repede, urma să vină al doilea grup. Primii doi salvamontişti au pornit repede în căutarea grupului meu. Eu, în fugă după ei. Nu m-aş fi aşteptat să mă descurc atât de bine încât să pot ţine pasul cu oamenii muntelui.

Când i-am găsit, m-am bucurat mult. Gregorian mi-a zis că Lavinia a apucat să spună că mai vrea să mă vadă o dată, şi apoi poate să moară. Pentru că aceste cuvinte au fost spuse într-o situaţie limită, nu pot fi decât adevărate. Mult mai ţine fiinţa asta la mine.

Când ne-am întors la cabană, mă aşteptam să fiu primit ca un erou, că doar eu chemasem salvamontiştii. Dar nimeni nu a dat vreun semn că m-ar aprecia pentru asta.

31 decembrie 1991

Diseară e Revelionul. Aici este foarte frig. Şi nu este apă de spălat. Dimineaţă m-am spălat până la brâu cu zăpadă. La fel a făcut şi Lavinia. Mi-a plăcut mult imaginea. Lavinia s-a schimbat de când e cu mine: nu mai este aşa molatică, e plină de viaţă. Iubirea pe care mi-o poartă a făcut-o aşa.

1 ianuarie 1992

Revelionul a fost destul de reuşit. După meditaţia de la miezul nopţii, am coborât la masa festivă. Atmosfera a fost plăcută. Cei care au curajul să vină pe frigul ăsta în munţi sunt oameni deosebiţi; sunt firi puternice.

2 ianuarie 1992

Deşi în seara de Revelion salvamontiştii ne-au anunţat că din cauza zăpezii suntem blocaţi în cabană pentru câteva zile, totuşi am putut urca până la cabana „Negoiu”, cea mai înaltă din ţară. Aici găseşti tot oameni frumoşi, oameni de treabă, oameni care nu se tem de nimic.

3 ianuarie 1992

Noaptea de ieri a fost cea mai fierbinte noapte din viaţa mea. Când toţi se pregăteau de somn în camera mare şi se încălzeau la sobă, m-am furişat cu Lavinia în camera de alături, care era complet goală. După o meditaţie în care ne-am identificat cu Ramakrishna şi cu Sarada Devi, înainte de a începe amorul tantric, pe mine m-a luat tremuratul de frig: în vârf de munte, într-o cameră neîncălzită, puteam răci.

Dar problema s-a rezolvat repede: energia sexuală a produs căldura de care aveam nevoie pentru a nu ajunge în spital. Nu voi uita noaptea aceasta: nici în

cele mai tari filme de dragoste nu au loc faze atât de romantice.

Lavinia e din ce în ce mai frumoasă: merge la un curs de manechine şi asta îi prinde bine.

4 ianuarie 1992

Ne-am întors, cu multă părere de rău, în Bucureşti. Prima noapte am rămas cu toţii la Gregorian. Când ne-am sculat şi mi-am dat seama că nu mai suntem în creierul munţilor, unde era atâta linişte, m-am întristat. Am de gând să mă duc la munte cât de des se poate. Natura e minunată şi liniştea ei e molipsitoare.

12 ianuarie 1992

Marius mi-a vorbit despre Rugul Aprins şi despre mişcarea misticilor de la Mănăstirea Antim. E creştin, dar nu e fanatic ca alţii. E unul dintre puţinii oameni cu care, chiar dacă nu cădem de acord în privinţa drumului spre cer, nu rupem legătura. Eu aflu de la el o mulţime de lucruri interesante, care îmi sporesc elanul pe drumul meu; el caută să mă atragă pe drumul creştin. Nu îşi dă seama că yoghinii sunt mai creştini decât babele care bârfesc în timpul slujbelor şi se cred mântuite.

Isihasmul, de altfel, nu este decât o tentativă creştină de recuperare a misticii indiene. Citindu-l pe Swami Prabhupada am văzut cât de mult se aseamănă primirea lui Krishna în inimă cu primirea lui Hristos, obţinută prin meditaţia isihaştilor. Aceeaşi Mărie cu altă pălărie...

Nu e aproape nicio diferenţă între a repeta „Hare, Hare, Krishna” sau „Doamne, Iisuse...” Totul ţine de spaţiul geografic. Fiecare cu drumul lui. Însă, în clipa în care vrei să urci pe culmi, trebuie să ştii ce să iei de la toate celelalte căi.

Ce mi-a spus azi Marius a fost interesant; la fel de interesant ca ceea ce am citit săptămâna trecută despre misticii evrei şi despre înţelepciunea hasidică.

18 ianuarie 1992

Am primit cea mai tare laudă din viaţa mea. Manechinele care sunt colege cu Lavinia au sfătuit-o să îmi cumpere Kama Sutra, Biblia sexologiei hinduse. La care Lavinia a replicat: „Partenerul meu a trecut de mult de Kama Sutra..."

Lavinia mi-a spus că a vorbit cu Costi despre relaţia noastră tantrică şi a aflat că voi deveni un mare maestru. Nu cred că îmi spune aşa numai ca să mă laude; cred că într-adevăr asta e calea mea. Şi cât de copil eram când voiam numai şi numai asceză.

Sunt tare mândru că Lavinia merge în fiecare săptămână la locuinţa lui Costi. Nu mulţi au privilegiul ca partenera lor să fie iniţiată de Maestru. Ea mi-a spus că uneori percepe o lumină subtilă în timpul unirii trupeşti cu el, semn al harismelor sale.

20 ianuarie 1992

Piatra mea magică e din ce în ce mai plină de energie. I-am dat-o Ancăi şi, după ce a ţinut-o câteva secunde, abia a reuşit să îşi deschidă pumnul: s-a convins de puterea ei. Şi mai spectaculos a fost cu Ştefania, care avea nu ştiu ce dereglări hormonale. După ce i-am dat-o câteva zile, mi-a zis că se simte mult mai bine.

E un talisman de nepreţuit. Îmi aduce aminte de iniţierea mea în Tantra albă, de pe plaja din Costineşti. Îi simt puterea şi o port tot timpul cu mine. O port în loc de cruce şi cred că mă ajută mai mult decât o cruce.

Piatra aceasta e simbolul evoluţiei mele spirituale. Alţii aleargă după tot felul de vraci pentru a căpăta un talisman, dar pe acesta l-am încărcat cu energie eu singur.

Lavinia e mândră de performanţele mele tantrice. Sunt unii bărbaţi care se chinuiesc de luni întregi să îşi stăpânească trupul, dar tot nu reuşesc.

22 ianuarie 1992

M-am certat cu Mircea. Zice că ştie de la taică-său că, pe vremea lui Ceauşescu, Costi ar fi fost închis nu pentru că făcea yoga, ci pentru că era proxenet. I-am zis că asta a fost doar o acuzaţie necesară pentru a-l băga după gratii. Îmi venea să îl iau la bătaie. Şi chiar dacă până la urmă tot eu aş fi fost cel bătut, merita să îmi apăr maestrul. Costi e un om de milioane. Ar trebui să îi pedepsească pe toţi trepăduşii care îl bârfesc. Dacă s-ar concentra o oră, cred că i-ar putea omorî pe toţi. Dar nu face aşa ceva. Ar călca legea dragostei.

24 ianuarie 1992

Am făcut o meditaţie cu Iisus, cu conştiinţa hristică. O jumătate de oră, pe fundal cu tulburătorul „Adagio” al lui Albinoni. Mi-am înregistrat „Adagio” de mai multe ori pe aceeaşi casetă, pentru a-mi prelungi starea pe care mi-o produce. Meditaţiile cu Iisus mă tulbură tare, şi muzica aceasta pare scrisă pentru ele. Inima mea vrea o relaţie vie cu Iisus. De câteva săptămâni îl rog să îmi dea botezul adevărat, botezul cu foc spiritual. El a murit pentru noi, a murit pe cruce. Mă gândesc că el e pe cruce, aproape de moarte, şi că vrea să fie urmat de cât mai mulţi oameni. El, pe cruce. Şi eu în camera mea, încercând să aflu cum pot alina suferinţele sale.

Vreau botezul adevărat, vreau botezul cu foc. Nu ştiu ce înseamnă acest botez, dar simt că aşa trebuie să

cer. Botezul cu apă îl au mulţi, dar degeaba. Creştinii sunt cea mai mare piatră de poticnire pentru cei care vor să cunoască învăţăturile lui Iisus: atâta păcat între ei, atâtea căderi, atâta teatru.

Vreau botezul cu foc, vreau să fiu cât mai aproape de Iisus. E atât de misterioasă chemarea sa. Cel mai bine am simţit-o lângă crucile de pe vârfurile din Făgăraş. Îmi doresc să trăiesc într-o legătură foarte strânsă cu El. Oricât de mult aş fi legat de maeştrii Orientului, aceasta nu mă desparte deloc de Iisus.

V.
Pe urmele marilor asceţi

17 februarie 1992

De poimâine voi începe primul post de o săptămână numai cu apă. Unii dintre colegii mei de la sală au vrut să mă convingă că nu are rost să forţez, că e bine să o iau mai încet, dar cred că pentru a avea folosul maxim trebuie să practic asceza maximă.

Va fi o încercare foarte importantă pentru destinul meu.

22 februarie 1992

A patra zi de post. Primele două zile au fost foarte uşoare, căci deja sunt obişnuit să nu mănânc două zile. Dar ieri mi-a fost rău. Faptul că în acest post beau apă nu şi-a arătat efectul. Ieri am fost asaltat de gânduri de deznădejde: că de ce postesc atât, că poate e mai bine să îmi schimb modul de viaţă şi să îmi cruţ trupul.

Dacă s-ar fi luat tata de mine iar, poate că mă înverşunam să fac ca mine şi m-aş fi încăpăţânat să postesc, numai ca să nu îl ascult. Dar aşa am fost foarte aproape să renunţ la post.

După-masă ni s-a proiectat *Muntele sacru*, unul dintre cele mai tari filme despre calea spirituală. Mi-a plăcut foarte mult modul în care se punea în evidenţă legătura dintre om şi patima care îl apăsa. Faptul că am văzut filmul mi-a dat curaj să continui postul.

Atenţie: cel care avea puteri paranormale nu putea să se deplaseze decât pe orizontală. El nu putea ajunge în vârful muntelui. E o mare diferenţă între cei

cu puteri paranormale şi cei care sunt aproape de eliberare. Yoghinii sunt acuzaţi că ei caută astfel de puteri. Nimic mai fals: ei capătă aceste puteri ca o consecinţă a elevării spirituale. Cei care caută să îşi dezvolte puterile paranormale nu au nimic în comun cu adevăratul urcuş spiritual.

Şi, de fapt, ce poţi face cu aceste puteri? Poţi levita, poţi muta obiecte prin puterea gândului, poţi citi gândurile oamenilor, poţi schimba metalele în aur. Dar aceste capacităţi nu te pot face mai înţelept sau mai bun. Aceste capacităţi îţi pot fi piedici spre dobândirea iluminării.

Ele îţi sunt de folos în lumea aceasta. Dar nu te ajută să ieşi din ciclul reîncarnărilor.

Singurul avantaj pe care îl pot dobândi, în cazul în care voi căpăta aceste puteri, ar fi că voi avea o dovadă obiectivă a nivelului meu: dacă ele apar ca o consecinţă a elevării spirituale, dacă ele apar fără să le caut, pot fi o garanţie a faptului că am progresat spiritual.

Sper să ajung un mare yoghin şi mă aştept să dobândesc marile puteri paranormale, maha-sidhis-urile. Dar sper să nu fac greşeala de a mă lăsa fascinat de ele.

Din film am înţeles că dobândirea sidhis-urilor se poate transforma într-un viciu, aşa cum este lăcomia sau beţia. Că poţi fi atras de jocul cu aceste puteri cum sunt copiii atraşi de jocurile pe calculator.

25 februarie 1992

M-am certat tare cu Delia. Mi-a zis:

„Mai lasă prostiile şi roagă-te ca Dumnezeu să îţi lumineze mintea.”

„Măi, Delia, tu te rogi lui Dumnezeu, eu voi deveni Dumnezeu. Nu am ce vorbi cu oameni ca tine, care nu se pricep la lucrurile spirituale. Tu nu eşti în stare să mergi pe o cale adevărată: mergi pe calea bisericii,

pe care merg toate babele şi toţi moşii. Nu ai habar ce înseamnă să fii sus, nu ai habar ce înseamnă elevarea spirituală. Să ştii că m-am săturat să tot aud morala ta cu biserica. Lasă-mă în pace, nu te mai băga în viaţa mea."

„Să te ierte Dumnezeu, că vorbeşti prostii."

„Ba să te ierte pe tine, că nu îţi vezi de treaba ta."

„Să ştii că nu îţi ajută nimic postul tău, dacă eşti plin de răutate şi de mândrie."

„Ştii care e treaba? Cu oameni ca tine nu am ce discuta!"

Am încercat să termin discuţia, dar m-am supărat mult. Cu o fiinţă ca Delia e foarte greu să ajungi la linişte. Parcă face tot ce poate ca să mă enerveze. Sunt prea sătul de morala şi de teoriile ei. Mă gândeam că, dacă aveam acum puteri paranormale, poate că, într-un moment de furie, aş fi ucis-o prin forţa gândului. Ştiu că nu e bine să omori pe nimeni, că ţi se murdăreşte aura şi apoi te apasă legea karmei, dar nu ştiu dacă m-aş fi putut abţine. Am momente în care sunt biruit de mânie şi nu e bine.

Un maestru care tocmai se spălase în Gange a fost scuipat de un ticălos. Maestrul s-a spălat iar. Ăla iar l-a scuipat. Şi tot aşa de câteva ori. Până la urmă, impresionat de liniştea maestrului, omul a cedat şi şi-a cerut iertare. Parcă a devenit chiar discipol al maestrului. Aceasta este liniştea spre care tind. Şi îmi pare rău de fiecare dată când mă las biruit de mânie.

26 februarie 1992

Astăzi termin postul. A fost un examen pe care l-am trecut cu bine. La 12 noaptea voi mânca. Andra mi-a zis că nu este bine să mănânc prea mult după un post atât de lung, că mi s-a dezvăţat organismul să digere şi s-ar putea să fac indigestie. Sunt foarte bucuros

că nu m-am dat bătut atunci când mi-a fost mai greu. La şcoală mi-era cel mai aiurea, că pierdeam timpul în pauze.

M-a dus tata la Biserica Silvestru, la părintele Galeriu, pe care îl ştiu de când eram mic. Slujba a fost cam plicticoasă, şi forfota prea mare. Pentru că tot şuşoteau câteva babe, nu am înţeles mare lucru. În timpul predicii am vorbit cu un tip al cărui bunic a fost cântăreţ la o biserică de la ţară. Acesta s-a dus în Grecia să studieze Noul Testament şi a găsit pasajele cenzurate de Biserică. Mi-a confirmat ceea ce ştiam de multă vreme: în Biblie au existat dovezi ale reîncarnării, dar au fost scoase la primul Sinod Ecumenic.

La sfârşit, ca o mică răsplată a faptului că l-am însoţit până la Biserica Silvestru, tata mi-a cumpărat două volume din *Filocalia*, XI şi XII. Am auzit că Filocalia este manualul după care sfinţii creştini au învăţat tehnica introducerii minţii în inimă.

27 februarie 1992

Prima masă a decurs normal. Am mâncat orez, mâncare în care deja m-am specializat. O să mă refac repede; nu mă simt prea slăbit. Oricum, sunt învăţat să privesc mereu înainte: mi-am propus ca peste două săptămâni să ţin post negru. Cred că îmi va fi mult mai greu fără apă, dar merită să încerc limita rezistenţei organismului meu. Marii yoghini postesc mult mai mult. Oricum, cel mai bun efect al postului pe care l-am ţinut este tocmai această hotărâre, ca săptămâna aceea să fie o săptămână specială: e Săptămâna Patimilor, o săptămână în care, şi din punct de vedere creştin, este bine să posteşti cât mai aspru.

Andra mi-a povestit cum a făcut fratele ei rost de serviciu, şantajând-o pe Kali: „Ori mă ajuţi să îmi găsesc loc de muncă, ori de acum înainte voi face medi-

taţii numai cu Tara." Mare curaj a avut; mie mi-ar fi fost frică să o şantajez. După câteva zile, s-a întâlnit în metrou cu un fost coleg de şcoală generală, care acum e director la o reprezentanţă străină. Şi directorul l-a angajat într-un post foarte bine plătit.

2 martie 1992

Aureliu mă tot iscodeşte. Cred că ar vrea să ştie cam ce anume din practica yoga i-ar putea fi de ajutor pentru artele marţiale. Mi-a arătat o carte interesantă despre Ai-Ki-Do.

Cât priveşte bătaia, am auzit că în filme Bruce Lee nu folosea trucaje, ci chiar se bătea de-adevăratelea. Cu condamnaţi la moarte, cărora li se promitea că li se va schimba pedeapsa dacă scapă cu viaţă. Într-unul dintre filme i-a scos unuia ficatul. Cred că a fost o secvenţă groaznică.

Tot Bruce Lee putea omorî păsările în zbor: scotea un sunet special, ki-ai, şi păsările cădeau moarte.

Îmi aduc aminte cum am încercat să fac karate, după o carte, împreună cu Emil, când eram în şcoală. Era să îl omor, când l-am lovit în gât, iar el era să mă facă una cu peretele printr-o tehnică de judo. E bine că nu m-am apucat de arte marţiale. Îmi aduc aminte şi cum m-am bătut cu Ciprian, când mi-am rupt mâna. Cât de groaznic a fost să am mâna paralizată. Dacă nu mi s-ar fi vindecat, nu aş fi putut face Hatha-Yoga.

Când am condus-o acasă pe Lavinia, mama ei a ţipat tare de tot la mine: „Lasă-mi fata să se mărite. Nu vezi că eşti doar un puşti? Din cauza ta, iau medicamente de nervi şi de inimă. O să mă ai pe conştiinţă."

Femeia asta a găsit formula magică prin care să mă îndepărteze de Lavinia: mi-a spus că din cauza mea este bolnavă. Nu am de gând să mă joc cu sănătatea acestei femei. Se pare că mă voi depărta de Lavinia.

3 martie 1992

Am scăpat de un accident de maşină. A avut loc o conferinţă la o sală nouă, şi eu nu ştiam bine drumul. Am luat metroul greşit şi mi-am dat seama abia când am coborât. Bani pentru o altă cartelă de metrou nu aveam şi nu ştiam ce să fac. Am întrebat pe cineva încotro duce o stradă, şi când am auzit că duce spre Armata Poporului, m-am agăţat de un camion care stătea la semafor.

Culmea norocului: camionul a luat-o spre Piaţa Crângaşi. Dar, cum stăteam agăţat de el, am început să simt dureri în braţe. Nu mai puteam sta în poziţia aia. Voiam să sar, dar la câţiva metri în spate venea o maşină mică, care m-ar fi făcut zob dacă mă lovea. Am început să fac semne disperate, ţinându-mă numai cu o mână. Când m-a văzut, şoferiţa s-a speriat şi a depăşit camionul. Abia atunci am putut să sar. Dar, după ce am sărit, din cauza inerţiei am pus frână pe burtă. M-am lovit rău, am crezut că s-a rupt ceva în stomacul meu. M-am întins pe pământ, pe marginea drumului. Mi-am încrucişat mâinile, ca un mort, dar nu am murit.

Am ajuns acasă ca o epavă şi am zis: „Sor'-meo, dă-te la o parte, că mor!" Ştefania s-a speriat puţin, dar i-a trecut. A început să îmi facă morală, că mă putea lovi maşina. I-am zis: „Sor'-meo, stai liniştită că nu s-a născut încă maşina care să mă lovească!" Se vede treaba că nu am reuşit să am grijă de mine. Bine că a avut Dumnezeu.

4 martie 1992

Am adus-o pe Miruna la o conferinţă la Casa Studenţilor. De multă vreme mi-am dorit să se apropie şi ea de calea yoghină, pentru că e o fiinţă tare curată, dar abia acum am reuşit. Şi efortul meu nu a fost zadarnic.

În timpul meditaţiei de la sfârşitul conferinţei, a văzut cum din Costi ieşeau raze de lumină. E clar că ea are o deschidere reală pentru cunoaşterea spirituală. De când vin la cursuri nu am văzut niciodată razele de lumină care ies din guru-ul meu. Şi ea, o începătoare, le-a văzut imediat. Nu a mai fost nevoie să îl mai laud pe Costi: aşa ceva ar fi fost de prisos după ce s-a convins singură că nu e un om obişnuit.

După conferinţă mi-a povestit o întâmplare foarte tristă din trecutul ei. Tatăl ei, care a murit de mai multă vreme, sau mai degrabă un spirit care a luat forma acestuia, a venit într-o seară la ea în cameră şi a încercat să o violeze. Groaznic, să te lupţi cu un spirit. Bine că a reuşit să scape. E marcată de acest vis. Nu voiam să lungim discuţia pe acest subiect şi să ne îndepărtăm de cea privitoare la yoga.

Am vorbit la conferinţă cu Andra despre postul pe care vreau să îl ţin. A zis că dacă până acum m-am ţinut bine, nu ar fi rău să încerc. Mi-a zis că trebuie să îmi fac un program foarte precis, de meditaţii şi asane, pentru că altfel pot avea dereglări psihice. Dacă nu suplinesc lipsa de hrană prin asimilarea energiei, folosindu-mă de toate tehnicile pe care le ştiu, s-ar putea să eşuez. Va fi o luptă pe viaţă şi pe moarte. Mi-a mai zis să îi cer părerea şi lui Costi, dar mi-e teamă că nu mă va lăsa.

5 martie 1992

Era să cad foarte repede în plasa altei fete. Cum m-am îndepărtat puţin de Lavinia, Sabina s-a şi dat la mine. Nu mă aşteptam să o văd insistând să ne iubim în parc, în plină zi. Când aproape mă convinsese şi pe mine, am văzut că se apropie, de la mare distanţă, nişte oameni în vârstă. Ea s-a potolit instantaneu.

Sabina nu este o tipă frumoasă, dar eram curios să văd cum se poartă o altă tantrică. Am vrut să diversific experienţa: pe Lavinia o ştiu ca pe buzunarul meu.

Totuşi, mi se pare că nu am procedat bine: ştiu că tantricii nu trebuie să fie posesivi, că şi eu, şi Lavinia avem dreptul să o facem cu cine vrem, dar între noi nu a fost doar o relaţie tantrică: a fost şi o poveste de iubire, care a fost zgâriată puţin de elanul Sabinei.

Şi când mă gândesc că în ultimele săptămâni i-am spus Laviniei că poate ar fi mai bine să duc o viaţă mai ascetică, să o las mai moale cu Tantra... Nu ştiu ce m-a apucat.

Totuşi, văzând atâţia tantrici care sunt ca nişte câini în călduri, mi-am dorit să fiu altfel decât ei. Mi-am dorit să merg pe o cale ascetică.

6 martie 1992

Cuget, deci exist. Nimic mai fals. Majoritatea oamenilor cugetă la lucruri care nu au nimic de-a face cu viaţa spirituală; cugetarea lor este searbădă. Numai în clipa în care cugeţi la elevarea spirituală, cugetarea te înalţă şi poţi gusta adevărata existenţă. Oamenii care îşi folosesc mintea pentru altceva, oricât de savanţi ar fi, sunt ca nişte animale pregătite de carnaval. Lumea în care trăiesc ei este o lume fără niciun rost. Cele mai interesante discuţii culturale sunt la acelaşi nivel spiritual cu al bârfelor obişnuite. O discuţie care nu este decât un schimb de informaţii, fiecare căutând să arate cât e de deştept, nu duce la nimic.

Există o formă de cultură care este poartă spre spiritualitate; sculptura lui Brâncuşi, de exemplu. Brâncuşi este unul dintre cei mai fini cunoscători ai filosofiei orientale. Poate că viaţa trecută a fost un rishi. Când o discuţie pe teme culturale devine punct de por-

nire pentru urcuşul spiritual, totul se schimbă. Numai că astfel de discuţii nu poartă nimeni.

Sunt hotărât să tac cât mai mult. Mauna, postul de vorbire, este una dintre armele principale ale asceţilor. Anton a tăcut până şi la Costineşti, vreme de patruzeci de zile. Unii dintre marii rishi vorbesc foarte puţin, câteva cuvinte pe zi. Trebuie să încerc să ajung şi eu la o măsură apropiată de a lor.

7 martie 1992

Am primit de la Andra o casetă cu texte din Ramakrishna: „În ignoranţa sa, omul care nu a atins iluminarea spune că religia sa este cea mai bună şi singura adevărată. Dar când inima sa va fi luminată de adevărata cunoaştere, el îşi va da seama că dedesubtul tuturor acestor certuri între religii şi credinţe se găseşte Pura Existenţă, Pura Conştiinţă, Beatitudinea Absolută." Prin învăţătura yoga exact asta învăţăm la curs: să căutăm adevărul dedesubtul religiilor şi mai cu seamă în spatele credinţei creştine.

„Dacă cineva este plin de aspiraţie, orice religie ar urma, va ajunge la Dumnezeu, fie că este hindus, musulman, creştin sau vedantic. Da, dacă va fi sincer în căutarea sa spirituală, fiecare om îl va găsi pe Dumnezeu. Există unii care se ceartă şi spun: «Pentru voi nu există nicio speranţă, dacă nu o veţi adora pe Mama Kali». Sau: «Veţi fi pierduţi, dacă nu veţi îmbrăţişa creştinismul». A spune că o religie este adevărată şi că celelalte sunt false este o dovadă de dogmatism şi este o atitudine greşită, căci diverse sunt căile care conduc la Dumnezeu."

Totuşi, parcă Ramakrishna lasă să se înţeleagă că nu există nicio cale curată, nicio cale în care să nu fie mici exagerări, mici greşeli. Da, toate religiile duc la Dumnezeu, dar există şi anumite scurtături, şi anume

sistemele care nu au greşelile dogmatice ale marilor religii.

Ceea ce învăţăm de la Costi este tocmai un astfel de sistem: luăm ce este bun de la toate credinţele, dar fără să devenim asemenea lor; păstrăm cu mare grijă Adevărul. Şi nu este o dovadă de „dogmatism" să afirmăm că noi deţinem adevărurile eterne şi că, spre deosebire de marile religii, la noi nimic nu este forţat, nimic nu este artificial.

Mesajul lui Ramakrishna este foarte pacifist: toţi credincioşii ar trebui să trăiască în armonie, pentru că de fapt toţi urmăresc acelaşi lucru, să progreseze spiritual. Şi cei care sunt mai elevaţi ar face bine să nu îi arate cu degetul pe cei mai mici, ci să îi lase să se înalţe în ritmul în care le place.

10 martie 1992

Am vrut să mor, să încerc să trec într-o altă lume, paralelă, dar nu am reuşit. În cărţi scrie că nu e foarte greu să te dedublezi, dar eu nu am reuşit. Poate că este o copilărie, dar mi-am dorit să văd cum este dincolo. Vreau certitudini.

Sabina o ţine una şi bună, că trebuie să mă gândesc şi la ea, că nu are cu cine să facă dragoste. I-am spus că momentan nu am stare de aşa ceva.

Cu Lavinia relaţia s-a răcit oricum, de vină fiind mama ei. Dar nici cu Sabina nu vreau să fiu, e prea urâtă. Nu pot depăşi acest handicap, chiar dacă mă străduiesc.

Şi mă bate gândul să merg pe calea ascezei, căci e o cale sigură: tantrismul poate fi înşelător; poţi crede că vrei să sporeşti spiritual, când de fapt ţi-e foame doar de plăceri trupeşti.

12 martie 1992

Încep cele şapte zile fără mâncare şi fără niciun strop de apă. Dacă tot începe mâine Săptămâna Patimilor, mă voi folosi de acest prilej, pentru a-mi mări apropierea de conştiinţa hristică. M-am hotărât să îi consacru lui Iisus acest post. Dacă voi trece prin momente greu de suportat, mă voi ruga lui. Şi, dacă nu mă ajută atunci când am nevoie, voi apela la puterea lui Costi. El sigur nu mă va părăsi. Am oscilat dacă să risc, bazându-mă pe ajutorul lui Iisus, sau să apelez de la început la Costi. Şi ceea ce m-a determinat să iau decizia finală a fost tocmai moartea lui Iisus pe cruce. Moarte care nu încetează să mă tulbure.

Puţin am fost influenţat şi de faptul că fratele Andrei a făcut rost de serviciu prin şantaj spiritual. Aş fi putut să îi consacru lui Costi acest post şi să apelez la Iisus numai dacă Costi nu ar fi vrut să mă ajute; dar mi-ar fi fost ruşine să mai dau ochii cu Costi după un astfel de şantaj. Dar aşa, având mai mare încredere în puterea lui decât în ajutorul lui Iisus, nu se va supăra dacă îi consacru postul celui care a zis că e Fiul lui Dumnezeu. Cred că Costi va privi această alegere ca pe o copilărie.

Postul acesta voi păstra tăcerea. Vreme de o săptămână nu voi vorbi nimic cu nimeni. Chiar dacă mă caută cineva la telefon, ai mei vor zice că nu sunt acasă.

Cred că, pentru a depăşi piedicile pe care le pune viaţa în hărmălaia oraşului, este nevoie de anumiţi paşi mai mari. Dacă nu îi voi face, urcuşul meu ar fi mult mai lent.

Mi-am făcut schiţa programului spiritual al acestei săptămâni, pe care o simt decisivă pentru viitorul meu. După ce am venit de la sală am mai făcut două ore de asane, o meditaţie cu Ramana Maharishi şi una cu puterile cosmice.

Chiar dacă am primit numai iniţierea în Kali, pe Tara am cunoscut-o mistic prin meditaţia de la mare. Dar şi dacă celorlalte puteri nu le ştiu nici măcar numele, important este că ele există. Şi cred că îmi văd râvna şi că îmi vor veni în ajutor.

Mi-am programat pentru primele trei zile ale acestui post special, azi, mâine şi marţi, o meditaţie cu Brahma, Vishnu şi Shiva. Înainte să mă culc, voi face prima meditaţie, cea cu Brahma, Creatorul universului.

14 martie 1992

Nimic deosebit, în afara meditaţiei de ieri cu marii maeştri. Cred că la chemarea mea telepatică au răspuns mult mai mulţi maeştri decât cunosc eu din cărţi. Mi se pare foarte firesc să vii în întâmpinarea celor mai mici care îţi cer ajutorul. În privinţa postului totul decurge normal, este abia a treia zi.

Diseară voi face o meditaţie cu Shiva. Observ totuşi că la ultimele meditaţii mintea mea a fost din ce în ce mai uşor de stăpânit: e ca un cal pe care îl îmblânzesc.

Faptul că această săptămână va fi una dedicată în întregime spiritului, că nu vor exista momente de repaus, va fi de mare folos pentru viitorul meu. Înainte, când posteam două sau trei zile pe săptămână, cu apă sau fără, dar în celelalte mâncam, sau când orele dedicate practicii yoga alternau cu orele de risipire, foloasele erau mult mai mici.

Vreau să micşorez la maxim numărul de ore pierdute.

Am început să mă simt totuşi puţin plictisit în cameră. La baie mă duc numai când aud că nu e nimeni pe hol: nu vreau să îi văd pe ai mei, ca nu cumva să mă întrebe ceva.

M-am gândit cum ar fi ca vineri, în locul meditaţiei cu Iisus, să mă rog lui. Dar rugăciunea e inferioară meditaţiei. Mult mai aproape de Iisus voi fi dacă intru în rezonanţă cu el decât dacă mă rog. Cum s-ar zice, nu e prea rentabil să mă rog.

Oricum, eu mă ţin cu stricteţe de porţia de rugăciune pe care mi-am ales-o: de trei ori *Tatăl nostru* în fiecare zi.

16 martie 1992

E joi dimineaţă. Primul lucru pe care îl fac este să scriu cum a fost ieri; vreau să scriu şi să nu mă mai gândesc apoi la ce a fost, ci numai la ce va fi.

Ieri mi s-a făcut foarte, foarte rău. Nu mă durea stomacul, ci numai capul. După meditaţia cu Buddha m-a luat o ameţeală de nu mă mai puteam ţine pe picioare. Starea s-a intensificat şi am simţit că înnebunesc. Am luat cele două Filocalii primite de la tata şi am încercat să citesc ceva ca să îmi revin. Dar mi-a fost groaznic. M-am rugat: „Iisuse, ajută-mă tu, că altfel apelez la Costi!” Totuşi, am încercat să rezist până la capăt cu ajutorul lui Iisus. Nici nu puteam să dorm de ameţeală.

Şi nu puteam vorbi cu nimeni, că aş fi călcat postul tăcerii. Mi-a mai scăzut siguranţa că voi depăşi uşor acest post. Mai am trei zile. Şi măcar dacă aş bea nişte apă. Dar sper să nu mă biruie setea.

De fapt, nici nu simţeam senzaţie de foame sau de sete. Ci pur şi simplu ameţeală. Oricum, nu prea mai am multe rezerve de apă în organism: nici pipi nu prea mai fac. Nu mai am de unde să fac, dacă nu beau apă.

Ziua de ieri a fost prima zi din viaţa mea în care am fost aproape de nebunie. Simţeam că mă aflu aproape de limita rezistenţei psihice. Mi-a fost teamă

că, dacă întrerup postul, toată viaţa voi fi urmărit de obsesia acestui eşec: m-aş fi transformat într-o râmă, într-un melc. Acum îi înţeleg mai bine pe cei care nu se încumetă să facă astfel de cascadorii spirituale. Dar, şi dacă o scot la capăt, a mea va fi gloria.

Starea de claustrofobie se accentuează. Nu mă mai simt bine între pereţii camerei. Mâine voi ieşi din casă, ca să văd răsăritul. Aerul curat mă va înviora puţin.

Trebuie să insist să îmi fac programul propus; ieri nu l-am putut ţine.

Filocalia XI, cu sfaturile unui sfânt către ucenicul său, mi s-a părut o carte care m-ar fi putut ajuta mult, dacă aş fi mers pe drumul creştin. Nu s-a tradus încă o carte similară cu întrebări şi răspunsuri despre urcuşul yoghin. Deşi cred că există. *Filocalia* XII, cu Sfântul Isaia pustnicul, nu mi s-a părut la fel de interesantă. Mi-a fost totuşi foarte greu să citesc din Filocalii; mintea nu putea urmări ceea ce citeam. Am citit pe apucate, un fragment de pe o pagină, o frază de pe alta.

17 martie 1992

O dimineaţă minunată. Am prins răsăritul în parcul Herăstrău, lângă lac. M-am dus la intrarea dinspre Casa Scânteii. Dimineaţa, oraşul e mult mai liniştit şi parcul e aproape pustiu. Natura e splendidă. A fost o mică vacanţă.

Am aşteptat primele raze lângă un mare crucifix de piatră aşezat de curând acolo. Cadru ideal pentru Vinerea Patimilor. M-am simţit ca într-o poveste. Şi nici nu a fost nevoie să mă concentrez. A fost ca o poveste: sorbind razele soarelui, privind crucea, liniştindu-mă. M-am bucurat că această săptămână i-am închinat-o lui Iisus.

Nu ştiu dacă în noaptea de Paşti voi merge la biserică. E atâta aglomeraţie, că mai bine meditez acasă. Azi mi-a fost mai bine. Mai am doar o zi de post.

19 martie 1992

Nu m-am mai dus la biserică; am făcut Paştele în rezonanţă telepatică cu Iisus şi cu toţi colegii mei de curs. Când au venit ai mei de la biserică am mâncat de m-am spart. Printre altele am mâncat vreo şase ouă, şi apoi mi s-a făcut rău. Am făcut indigestie.

Am mâncat ca un speriat, vrând parcă să recuperez zilele de post: a fost o mare greşeală, am picat ca un prost în ispita lăcomiei.

20 martie 1992

Marius m-a chemat să stau de vorbă cu un părinte de care e foarte apropiat, părintele Nicolae. Discuţia a început foarte pe ocolite, cu faptul că pe meleagurile noastre a păşit chiar Sfântul Apostol Andrei. Şi, în cele din urmă, a ajuns tot la faptul că ar trebui să înţeleg că adevărul e în biserică:

„Părinte, nu vă daţi seama că adevărul nu ţine de un loc geografic? Vreţi să mă convingeţi să cred ce zice biserica numai pentru că m-am născut în România? Nu aveţi nicio şansă. Dacă trăiam în India, ce mai spuneaţi? Ori adevărul e acelaşi pentru toţi, şi românii şi indienii ar trebui să îl cunoască, indiferent cât de mare ar fi efortul, ori e fiecare cu adevărul lui, şi eu prefer să primesc înţelepciunea Indiei."

„Adevărul e Hristos. Nu există adevăr în afara lui Hristos. Niciun maestru yoghin nu a zis că e «calea, adevărul şi viaţa». Nu încerc să îţi vorbesc despre ortodoxie numai pentru că ne-am născut pe acest pământ, pe care l-au sfinţit atâtea generaţii de creştini. Deşi aceasta e o mare binecuvântare. Ortodoxia e pentru toate neamurile. De asta sfinţii apostoli au plecat să propovăduiască dreapta-credinţă în toată lumea."

„Da, ştiu că apostolul Toma a ajuns până în India."

„Şi atât de înaltă era învăţătura spirituală a celor de acolo, încât au găsit de cuviinţă să îl martirizeze. Asta era măsura spirituală a Orientului, martirizarea propovăduitorilor creştini.”

„Părinte, eu cred că toate drumurile urcă în sus, şi eu am ales o scurtătură. Dacă nu vreţi să veniţi pe ea, cel puţin lăsaţi-i pe alţii să meargă.”

Le-am întors spatele şi am plecat, simţindu-mă atacat de vorbele părintelui. Ajuns acasă mi-a părut rău că m-am purtat aşa. Dar venisem puţin nervos, că tata s-a luat de Ştefania. Dacă aş fi venit mai liniştit, ar fi fost mai bine. Din încrucişarea argumentelor s-ar fi folosit şi părintele Nicolae. Eu ştiu atâtea lucruri care l-ar ajuta să înţeleagă altfel lumea spirituală...

Şi poate că m-ar fi ajutat şi pe mine spusele sale. Aşa cum mă ajută uneori discuţiile cu Marius. Mi-am propus ca în timp să îi întrec în asceză până şi pe marii sfinţi creştini. Ei nu ştiau tehnicile de meditaţie care le-ar fi grăbit progresul mistic.

Am scris primele două articole din viaţa mea. Primul, *Mântuire sau eliberare*, este despre faptul că religia creştină şi yoga au acelaşi scop, să îl ducă pe om la desăvârşire. Am încercat să explic celor de vârsta mea că nu au de ce să se teamă de yoga. Există atâta dezinformare, care are doar rostul de a întârzia momentul în care România va deveni Noul Ierusalim. Nu este un articol prea lung, dar pentru început îl consider promiţător. Vreau să îl public în revista *Salut*, pentru că este o revistă care are succes la tineri.

21 martie 1992

Azi, înainte de întâlnirea yoghină de la Facultatea de Medicină, am intrat pentru câteva clipe în sala de disecţie. Nu ştiu dacă fusese uitată deschisă sau dacă erau şi studenţi printre tinerii care se uitau la cadavre.

Trupul secţionat arată jalnic. Era o femeie goală, care avea tăiată partea de la buric în jos. Când am văzut-o, mi s-a făcut greaţă. Trupul fără suflet nu face doi bani. Cei care se îngrijesc numai de trup, fără să poarte grijă de suflet, sunt vrednici de plâns. Sunt nişte cadavre vii.

Mi s-a părut o experienţă interesantă. Nu ştiu de ce nu se face un muzeu în care să se expună cadavre secţionate: ar fi o lecţie unică pentru cei care se gândesc numai la mâncare şi la băutură.

Am văzut la Mircea un creier furat de la facultate. Nu arată deloc scârbos. Mi-a zis că odată a adus o inimă şi a băgat-o în frigider. Maică-sa a crezut că e carne de gătit şi, când s-a uitat la ea, i s-a făcut rău.

VI.
Swami Shivamurti şi „botezul” indian

22 martie 1992

Astăzi am auzit-o vorbind pe Swami Shivamurti, de la Şcoala de yoga Bihar, şi m-a fascinat. Ea este discipola lui Satyananda şi are ceea ce căutam: este pe o linie autentică. Nu mă aşteptam să îmi placă atât de mult. M-a fascinat. Şi a vorbit frumos despre Iisus. L-a recunoscut drept un mare maestru. E semn că avem ceva în comun. Oare aş putea să o urmez? Oare m-ar putea duce pe drumul pe care îl caut? Nu ştiu cât de avansată este, dar, la o adică, dacă devin un ucenic tare, cred că m-ar trimite ea în India.

Shivamurti este trimisă ca maestră pentru Europa, dacă am înţeles bine. Ea are un ashram în Grecia, cu yoghini veniţi din toată lumea.

Nu ştiu însă dacă am puterea să las toate şi să plec în necunoscut. Nu mi-e frică de viitor, dar mi-e frică să nu cumva să mă întorc dezamăgit. Cine ştie ce ciudaţi or fi pe acolo.

Şi, poate, dacă mă voi întoarce, Costi va considera că l-am trădat. Am oare dreptul să plec de lângă el, după cât bine mi-a făcut? Am eu dreptul să îi întorc spatele?

Şi, totuşi, ceva în sufletul meu îmi spune că nu are rost să mai rămân aici. Sunt prea mulţi tantrici pe metru pătrat, iar asceţii cam lipsesc. Poate mă voi duce în Grecia, să învăţ adevărata asceză.

23 martie 1992

Cu amărăciune constat că trebuie să recunosc un lucru: cei din anii mai mari decât mine nu sunt la ni-

velul la care mă aşteptam. Încercam să îi văd într-o lumină frumoasă, încercam să nu îi judec, dar îmi este foarte greu. Unii dintre ei nu sunt decât nişte obsedaţi sexual, care îşi dau aere de mari tantrici. Sunt trist. Astăzi am văzut-o pe Ileana cu o revistă porno în mână, admirând nişte obiecte de masturbare. Ăsta nu mai este tantrism.

Am venit la Costi hotărât să duc o viaţă de asceză foarte dură, am venit căutând înfrânarea şi am găsit prea multă destrăbălare. El este un iluminat, dar încearcă să ridice nivelul spiritual al unor fete pe care, dacă nu aş şti că îmi sunt colege, le-aş considera târfe ieftine. M-am cam săturat de atâta regenerare sexuală. Vorbesc cu ele despre post negru şi ele îmi râd în nas, pe motiv că eu sunt încă la liceu. Dar simt că marii maeştrii ar fi de partea mea, dacă ar fi să mă iau la ceartă cu ele.

Da, am început să mă simt cam singur, aş avea nevoie parcă de un guru care să mă ajute să dau la iveală tot ce este mai bun în mine. Chiar dacă ar trebui să mă despart de Costi, cred că ne vom reîntâlni noi în cerurile superioare. Aş vrea să îi demonstrez că am ajuns mai sus decât unii dintre preferaţii săi.

Mi-am dat jos posterul cu superba femeie goală. Privindu-l, îmi veneau în cap toate colegele mele de la yoga care arată mai bine. Am crezut că voi fi mai tare decât afişul, dar m-am înşelat. Mintea îmi zboară prea des la sex. Cu o tipă ca cea din afiş nu cred că mi-ar arde de exerciţii tantrice; mai degrabă aş fi un mic tăuraş.

Acum îmi dau seama că Lavinia seamănă foarte bine cu ea la trup, nu la faţă. Numai că Lavinia este mai împlinită şi parcă sânii ei nu hipnotizează chiar ca ai fetei din afiş.

24 martie 1992

Azi am fost tot la grupa Laviniei. Spre sfârşitul cursului, când s-au pus întrebări scrise pe bileţele, am pus şi eu două întrebări, care mă frământau de multă vreme. „Care este legătura dintre Iisus şi puterile cosmice?”

„Niciuna”, a răspuns Costi. „Sunt planuri diferite, nu se intersectează.” Răspunsul m-a mirat. Cum, dacă Iisus este un spirit atât de elevat, de ce nu este în legătură cu puterile cosmice? Eu cred că trebuie să existe o ierarhie spirituală, nu se poate ca între Iisus şi Kali să nu fie nicio legătură. Nu mă mir că creştinii obişnuiţi văd în Kali doar un diavol. Este greu ca în spatele acestei figuri, care pare înfricoşătoare, să găseşti puterea de a domina timpul. Dar mă mir că Costi spune că nu există nicio legătură între Kali şi Iisus. Ar fi putut să îmi spună că Iisus este mai mic decât Kali şi l-aş fi crezut. Dar răspunsul lui mi s-a părut nepotrivit. În inimă mi-a apărut o umbră de îndoială cu privire la atotştiinţa lui.

A doua întrebare: „Care cale este superioară, calea ascetică sau calea tantrică?” a stârnit hohote de râs în sală. Răspunsul a fost ceva gen: „Fiecare să meargă pe calea pe care i se potriveşte.”

Hohotele de râs m-au durut. Mi s-a părut că cei care râd sunt nişte obsedaţi sexual, cărora ideea ascezei li se pare stupidă. În India, actul sexual dintre maestru şi discipola tantrică are loc numai o dată pe an, când se celebrează Noaptea lui Shiva, unirea mistică dintre principiul masculin şi cel feminin, unirea lui Shiva cu Shakti. La noi, multe dintre fetele care au avut onoarea de a se fi unit cu maestrul sau cu apropiaţii săi par să nu aibă nimic în comun cu stăpânirea pe care o au yoghinele care practică Tantra în India.

Hohotele de râs arată că unii dintre colegii mei nu înţeleg că urcuşul spiritual nu este numai plăcere sexuală şi că majoritatea marilor maeştri ai Orientului nici nu au mers pe această cale, ci au mers pe calea celei mai aspre asceze, pe care au mers şi pustnicii creştini.

Vreau să ştiu dacă nu cumva trebuie să o apuc pe o scurtătură în drumul spre cer; poate ar fi bine să merg pe altă linie yoghină. Calea tantrică mi se pare că ocoleşte cam mult. Rişti să devii obsedat sexual şi să te crezi cine ştie ce mare iniţiat.

Nu mi-au primit articolul la revistă. Sunt interesaţi numai de lucruri banale, de muzică, de modă, de filme... Sunt nişte proşti. Dacă tinerilor nu le dai să mănânce şi altceva în afară de muzică şi destrăbălare, generaţia de mâine va fi o generaţie de rataţi. Actul recuperator pe care îl face Costi, de a canaliza energiile tinerilor înspre cunoaşterea spirituală, mi se pare fără pereche.

25 martie 1992

După-masă am reuşit să vorbesc cu Swami Shivamurti, să o întreb dacă în ashramul ei pot merge pe calea ascezei. Mi-a spus că da. Acum rămâne să mă hotărăsc eu. Mi-aş fi dorit ca Swamiji să fie bărbat, să fie altfel. Aşa cum a fost Maharishi pentru Paul Brunton. Dar, să nu fiu prea visător. Am de făcut o alegere care poate fi alegerea vieţii mele.

26 martie 1992

Swamiji a ţinut ultima conferinţă în România. Mâine pleacă. Am cunoscut o tipă interesantă, de vreo 28 de ani, Cosmina, cu care m-am împrietenit repede. Mi-a spus că mâine pleacă în Bulgaria, după maestră. I-am spus că voi veni şi eu acolo. Nu m-a prea crezut.

Şi, culmea, tata mă lasă să plec. Mi-a făcut rost de bani; dimineaţă voi fi în tren. Nu îmi vine să cred. Există o forţă care îmi călăuzeşte paşii. Şi mai există şi maeştrii mei dragi, stelele Orientului, care ştiu ce urmăresc în viaţă.

Tot nu îmi vine să cred. De emoţie nu pot să dorm. În viaţa mea a apărut schimbarea pe care o aşteptam. Sunt convins că această plecare va aduce mult bine pentru mine. Nu ştiu clar de ce sunt atât de emoţionat, doar Swamiji nu a părut prea pătrunsă de faptul că m-a văzut. Sau, cine ştie, poate doar îmi încearcă răbdarea?

Oricum, tata a fost de nota 10, aşa cum era şi în primele luni după ce a murit mama. Când îl văd că e gata să facă orice efort numai să mă bucure, uit toate certurile dintre noi.

27 martie 1992

Era să pierd trenul. Noroc cu Cosmina, femeie descurcăreaţă, că l-a convins pe şeful de tren să mai stea puţin, pe motiv că aşteaptă un delegat important. La vamă, am dat de nişte bulgari cam proşti: se uitau la yantre şi nu ştiau ce sunt, ce facem noi cu desene aşa mari. Am încercat să le explicăm prin semne că ne concentrăm la ele, dar nu ne-au înţeles.

Cosmina a fost discipola lui Marinov, un controversat yoghin român. Ea nu este prea încântată de Costi, dar e dreptul ei. Nu ne contrazicem pe tema asta. Fiecare cu calea lui. Oricum, momentan căile noastre s-au apropiat: mergem după Swami Shivamurti. Parcă şi numele ei are o rezonanţă aparte: Shivamurti. Eu am făcut multe meditaţii cu Shiva, care pare distrugător doar pentru cei care îi stau împotrivă. Poate că Shiva m-a călăuzit în acest drum iniţiatic.

În Sofia stăm cu alt român, cu Silviu, la nişte yoghini care au multe cărţi interesante. Am văzut un pliant foarte frumos, cu cei mai mari iniţiaţi din istoria lumii. Între ei, Iisus. Mă bucur ori de câte ori văd ceva legat de persoana sa. Sunt yoghin, şi aceasta nu mă separă deloc de Iisus, ci mă apropie. Prin Swamiji mă leg de cunoaşterea pe care a dobândit-o însuşi Iisus, de cunoaşterea Orientului...

28 martie 1992

Swamiji a ţinut o conferinţă yoghină în Sofia. Sala a fost plină de lume. Şeful filialei de aici nu îmi prea place. E un yoghin cam agitat, cam nervos. Dar, în lipsă de altceva, e bun şi el. Dimineaţă, Swamiji ne-a chemat la micul dejun. Am mâncat ceva mâncare tradiţională indiană. Nu m-am prea săturat. Dar ne-a pus la video secvenţe din mai multe filme religioase şi am uitat de foame. E bine că nu are idei preconcepute, că nu fuge de invenţiile secolului XX. Ba asistentul ei are chiar un laptop simpatic. Nu e nimic rău în a te folosi de tehnică, rău e să nu ştii să o faci cu măsură.

Am făcut cu toţii o meditaţie, dar eu m-am cam zăpăcit. Swamiji vorbea prea repede în engleză şi nu o puteam urmări. Aşa că m-am lăsat păgubaş. Cosmina mi-a spus că într-o meditaţie de acest fel şi-a văzut guru-ul personal. Undeva, într-o peşteră. Îmi pare rău că nu am avut acces la aşa ceva. Trebuie să învăţ engleza cât mai bine. Era bine dacă făceam mai multe lecţii cu mama. Acum era cu totul altceva.

29 martie 1992

Azi am cam pierdut ziua. Am aflat că Swamiji ţine o conferinţă într-un oraş, destul de departe de Sofia. Am încercat să ajungem acolo cu autostopul, dar ne-am rătăcit. Am ajuns într-un oraş cu un nume ase-

mănător. Când am ajuns în sfârşit la destinaţie, Swamiji plecase.

Bine că bulgarii sunt de treabă. Ne-au dus gratis unii cu autostopul, peste 150 km. Ba şoferul i-a dat Cosminei un tricou cadou. Aşa noroc, mai rar.

Aştept ca Swamiji să îmi comunice numele meu cosmic. Primind acest nume, voi pierde orice legătură cu trecutul. Omul vechi va muri, pentru a se naşte altcineva. Cred că primirea numelui cosmic este mai importantă decât botezul creştin. La botez primeşti un nume cu care nu ai nimic în comun, poate numai faptul că intri sub ocrotirea unui sfânt.

Pe când în ceremonia primirii numelui cosmic afli ce traseu ai de parcurs, afli ce pecete poartă spiritul tău. Sunt tare curios ce nume am. Mintea îmi zboară într-o mulţime de direcţii, dar nu am cum să ştiu care este cea bună.

30 martie 1992

Aseară am simţit cea mai puternică ispita sexuală din viaţa mea. Se vede că dacă nu mi-am mai făcut de câteva zile toată seria de asane, trupul devine mai greu de stăpânit. Şi am simţit o mare dorinţă de a face dragoste cu Cosmina. Poate că, dacă eram singuri în cameră, o convingeam. Chiar dacă ea nu înţelege calea tantrică.

Totuşi, îmi pare rău că am fost atât de slab. Efectiv, tremuram de dorinţă. Şi pentru un tantric aşa ceva este inadmisibil. Trebuie să recunosc că e ceva la Cosmina care mă atrage. Deşi este cu zece ani mai mare ca mine, nu mi se pare bătrână. Nu are copilăria Laviniei; doar e cu 6 ani mai mare decât ea. Dar are un aer misterios, ştie mult mai multe lucruri decât mine. Aseară, când mi-am făcut public păsul, au râs şi ea, şi Silviu. Dar, dacă Silviu ar fi plecat în altă cameră, poate că

râsul Cosminei s-ar fi schimbat în altceva. Să am grijă ca nu cumva să părăsesc tantrismul pentru o plăcere de scurtă durată. Nu mi-aş ierta aşa ceva. Cosmina poate fi o ispită serioasă pentru mine.

31 martie 1992

După conferinţa de ieri, am primit de la Swamiji numele cosmic. Îl trecuse pe o bucată de hârtie: „Bhaktimurti". Bhakti înseamnă devoţiune pură, cum ar veni sunt „Forma credinţei", dacă am înţeles bine. Maestra mi-a spus că în timp voi înţelege mai bine ce înseamnă numele meu.

M-am mirat că am primit un asemenea nume. Eu, care căutam tot felul de tehnici de meditaţie, care dispreţuiam credinţa oamenilor obişnuiţi, să fiu Bhaktimurti. Pesemne că de asta m-am simţit atras de Iisus. Nu mă miram dacă numele meu ar fi fost legat de Kali, căreia m-am dăruit în întregime. Nu mă miram dacă primeam un nume care să mă lege de tradiţia lui Milarepa. Ci am primit un nume la care nu m-aş fi gândit deloc.

Viaţa este ciudată şi îmi dau seama că am fost superficial când îi judecam pe cei care mergeau pe calea Bisericii. De fapt, credinţa creştină este o formă de Bhakti Yoga, o formă de adorare a lui Iisus.

Trebuie să recunosc că am primit un ciocan în moalele capului. Nu sunt mulţumit de numele pe care îl am. Eram dispus să renunţ cu uşurinţă la vechiul nume, deşi îl consideram unul dintre cele mai frumoase nume din lume.

Sunt totuşi copil, se vede că nu m-am maturizat. În loc să mă bucur că mi s-au deschis ochii, mă întristez că nu mă cheamă altfel. Şi ce ciudat, să aflu de la o maestră yoghină că numele meu e acesta... Oricine mi-ar fi spus că am de mers pe calea credinţei pure, nu

l-aş fi crezut. Dar pe Swamiji o cred, pentru că prin ea îmi vorbeşte întreaga tradiţie a Orientului. Când primeşti un nume, în spiritul tău intră spiritul maestrului, care ştie exact ce cale ai de parcurs.

1 aprilie 1992

Azi am fost duşi de gazda noastră la Catedrala din Sofia, Alexandru Nevski. Ni s-a spus că în biserică fluxul cel mai mare de energie se poate simţi dacă stai chiar sub candelabru. Acolo energia, Duhul Sfânt cum îi spun creştinii, se asimilează cel mai uşor. Am încercat şi să îmi lipesc palmele de zidurile bisericii, dar aşa nu a avut prea mare efect.

Unii dintre yoghinii de aici par mai apropiaţi de biserică decât cei de la noi. Gazda noastră ne-a dus şi la moaştele Episcopului Serafim Sobolev, care se află la biserica rusească, aproape de catedrală. Acolo, am coborât într-o criptă unde se află moaştele şi unde oamenii zic ce probleme au, şi Sfântul le rezolvă. Acolo am simţit puterea Sfântului.

În criptă erau multe bileţele cu rugăciuni scrise de pelerini. M-am rugat ca „în viaţă să nu fac voia mea, ci să se facă voia lui Dumnezeu cu mine”. Şi mi-am scris această dorinţă pe un bileţel. Cred că Episcopul Serafim mă va ajuta. Acolo am simţit cum viaţa mea intră pe o nouă cale.

Da, în ashramul din Grecia îmi voi lua crucifixul cu mine şi mă voi închina lui Iisus. Titiksha mi-a spus că acolo ai voie să venerezi pe cine vrei. Eu îl voi venera pe Iisus, de care sunt atât de legat. Şi va fi foarte bine. O viaţă întreagă închinată lui Iisus... Acum câteva luni o aşa schimbare mi s-ar fi părut de neimaginat. Sunt gata să renunţ la Costi, sunt gata să renunţ la România.

Nu pierd nimic, voi câştiga totul. Şi poate că, peste câţiva ani, mă voi întoarce în ţară ca un mare maestru. Mă voi întoarce să îi ajut pe români să iasă din întuneric. Când eram mic, îi spuneam uneori Ştefaniei că simt o chemare de a-i ajuta pe ceilalţi oameni, dar nu ştiam cum. Poate că aceasta este chemarea vieţii mele: să mă duc în Grecia şi să mă întorc apoi între muritori, să le arăt calea spre nemurire.

Pe coperta broşurii pe care mi-a dat-o Swamiji e o poză cu mai mulţi yoghini, pe o creastă de munte. Acolo e un loc liber. E locul care mă aşteaptă... Da, Grecia va fi pentru mine poarta pentru India. Da, chemarea este din ce în ce mai puternică.

2 aprilie 1992

Când voi merge spre ashram am de gând să mă opresc pentru o vreme la Muntele Athos. Acolo se află cei mai tari părinţi. Acolo au avut loc multe minuni, acolo au trăit mulţi sfinţi. Şi, dacă am luat hotărârea ca toată viaţa să Îl venerez pe Iisus, atunci sigur că acolo voi găsi prilejul de a mă apropia de el. Cred că nu merită să pierd această ocazie.

După ce intru în ashram, cine ştie peste câţi ani voi mai ieşi. Dacă vreau să uit de mine, de familia şi de ţara mea, după ce am intrat în ashram trebuie să îmi iau gândul de la ele. Nu se poate altfel, este nevoie de sacrificiu total. Altfel aş fi ca un elev corigent. Dar examenul vieţii trebuie trecut cu nota maximă.

Şi cine ştie cât de greu îmi va fi acolo, între atâţia yoghini din toată lumea. Cine ştie câţi ciudaţi voi întâlni. Doar şi la Costi am crezut că voi găsi numai discipoli tari şi am dat de atâtea cârpe. Trebuie să ajung în Muntele Athos, care este considerat Grădina Maicii Domnului. Sper că Fecioara Maria mă va ajuta ca, în timpul petrecut acolo, să prind putere pentru ashram.

Sunt decis să trec prin Athos. Acolo voi înţelege poate mai bine de ce mă cheamă Bhaktimurti şi nu Shivamurti sau Krishnamurti. Acolo mă voi cunoaşte în ceea ce am mai profund.

Mi-am dat seama că trebuie să fac marele pas, ca nu cumva să fiu biruit de ispită şi să renunţ la hotărârea pe care o consider eroică: să plec direct în Grecia, fără a mai trece să îmi iau rămas-bun de la ai mei.

3 aprilie 1992

Am întrebat-o după conferinţă pe Swamiji dacă mă primeşte în ashramul ei. Eram plin de nerăbdare să îi aud răspunsul. Răspunsul a fost cam trist: „Pentru că ai sub 18 ani, legile internaţionale cer ca pentru o asemenea plecare să ai acordul scris al părinţilor tăi. După ce primeşti această aprobare, eşti binevenit."

Nu am ce face, trebuie să mă întorc acasă. Oricum, tata îmi va da sigur aprobarea, că, dacă nu, fac scandal mare. Nu are dreptul să se pună stavilă în calea desăvârşirii mele. Îl conving eu să mă lase. El să îşi vadă de viaţa lui, de femeia lui.

M-aş fi aşteptat ca Swamiji să se bucure mai mult de hotărârea mea. Nu îşi dă seama că voi fi unul dintre cei mai devotaţi discipoli? Se va convinge ea, la vremea potrivită.

Îmi pare rău că am pierdut acest start. Era momentul oportun să o termin cu tot ceea ce mă lega de trecut. Acum o să mă întorc în ţară. Şi, dacă nu reuşesc să plec repede, cine ştie ce o să se întâmple. Poate nu voi mai avea puterea să mă rup de Costi.

Sau, în cel mai rău caz, nici nu voi mai avea de ales; poate că lipsa banilor de drum sau lipsa vizei de la ambasada Greciei mă vor determina să rămân acasă. Acum, cu Swamiji, credeam că ajung mai uşor în Grecia.

Mă simt cam părăsit de Dumnezeu şi de toate spiritele înalte. Dar eu sunt un luptător, eu sunt un Leu şi nu mă voi da bătut. Mai devreme sau mai târziu voi ajunge în ashram. Iisus, căruia m-am hotărât să îmi închin viaţa, mă va ajuta. El a zis să nu ne îngropăm talanţii. Şi nu vreau să îi îngrop. Dar am nevoie de puţin ajutor, pentru a-i folosi cum trebuie.

4 aprilie 1992

Ne-am întors în ţară. Tata nu se opune plecării mele în ashram. Nu ştiu dacă înţelege ceea ce vreau să găsesc acolo sau doar se bucură că a scăpat de povara creşterii mele. Ştefania s-a cam întristat. De când a murit mama, eu i-am fost cel mai bun sprijin şi o să îi fie tare greu fără mine. Dar, nu am ce să fac. Oricât de puternică ar fi legătura dintre noi, totul nu este decât o manifestare a iluziei. Este Maya. Eu trebuie să mă rup de aceste lanţuri cauzale, trebuie să rup lanţurile care mă leagă de trecut.

O problemă va fi cum să fac rost de bani pentru drum. Dar am steaua mea... Sunt gata chiar şi să fur, numai să pot ajunge unde îmi doresc. Şi nu cred că ar fi ceva rău să fur, dacă fur cu gând bun. Mă simt foarte străin în casa în care stau. Mă simt foarte străin în relaţiile cu ceilalţi. Am senzaţia că toate vor să îmi stea în cale. Dar eu nu voi ceda.

5 aprilie 1992

Vorbind despre marii maeştri, Gianina m-a întrebat: „Tu nu ştii că Costi este Noul Maitreya, Noul Mesia?” Toţi tantricii de la noi ar fi în stare să creadă acest lucru, dar eu am anumite rezerve. Cred că e unul dintre cei mai mari maeştri din lume, dar nu şi că e Maitreya. Gianina preferă să creadă acest lucru pentru că, dacă ar fi adevărat, atunci excesele ei sexuale ar

avea o acoperire spirituală. Nu ştiu până la ce limită a negării moralei ar putea ajunge un tantric. Dacă Costi ar fi doar un şarlatan, atunci prin organizaţia sa ar avea acces la cele mai perfecţionate mijloace de manipulare a maselor şi de spălare a creierului.

6 aprilie 1992

Noaptea trecută am crezut că ori ies din trup, ori mor. Am simţit nişte vibraţii energetice foarte puternice, în tot trupul. Mi se părea că cineva vrea să mă modeleze energetic. O clipă m-am gândit cine poate fi şi parcă mi se părea că am de ales între Iisus şi Costi. Am zis că îl aleg pe Iisus. Ştiu ce m-a făcut să iau această alegere: faptul că Iisus e o valoare de necontestat, în timp ce faţă de Costi am o umbră vagă de îndoială. În clipa în care am făcut această alegere, parcă vibraţiile s-au intensificat, parcă m-au curăţat de ceva.

Poate că nu a fost Iisus, poate că Swamiji a început să se ocupe de mine mai intens, şi că ea vrea să mă rup de Costi. Senzaţia a fost oricum stranie.

7 aprilie 1992

Andrei a venit azi la mine în pauza de după ora de chimie: „Ştii că ai dreptate cu yoga? M-am pus în lotus şi vreme de zece minute nu mi-a trecut niciun gând prin minte. Mintea mi s-a golit total. E ceva adevărat în yoga asta."

Nu mă aşteptam ca lotusul să fie o asană care să lucreze şi asupra celor care o fac din curiozitate. Eu am făcut lotusul de atâtea ori şi nu mi s-a întâmplat aşa ceva. Şi nici la sală nu am auzit ceva similar. Poate că într-o viaţă trecută şi el o fi făcut yoga.

Andrei mi-a făcut căsuţă poştală pe internet. Am adresa crainicul@yahoo.com.

Mă înţeleg din ce în ce mai bine cu Cosmina. Îmi împărtăşeşte din experienţele ei mistice, din lecturile ei. Uneori îmi traduce din scrierile iluminaţilor sau din alte cărţi interesante. Extraordinară mi se pare cartea lui Fritjof Capra despre Tao şi Fizică. Oamenii de ştiinţă au ajuns la concluzii similare cu ale marilor rishi. Au înţeles că la baza cosmosului stă energia şi că totul în univers este ciclic. Deşi nu mă pricep la fizică, bănuiesc că a fost răsturnată, o dată pentru totdeauna, concepţia lineară a trecerii timpului. Biserica spune că lumea a avut un singur început şi că va avea un singur sfârşit. Fals, demonstrează ştiinţa, creaţia şi disoluţia universului au loc ciclic.

8 aprilie 1992

Am început să chiulesc mai des de la şcoală. I-am zis dirigintei că vreau să plec din ţară, că nu am nevoie să termin clasa a XI-a, dar nu am convins-o. Ţine mult la mine şi nu vreau să o supăr. Dar s-ar putea să plec înainte de sfârşitul clasei a XI-a şi nu mi-ar folosi la nimic să am mediile încheiate.

Şcoala este timp pierdut, timp cu care nu mă mai întâlnesc. Dacă nu m-ar obliga tata să merg la ore, aş face yoga toată ziua sau aş sta cu Cosmina.

Vibraţiile acelea ciudate s-au mai repetat de câteva ori. Tot nu pot să îmi dau seama care este originea lor exactă. Parcă un spirit vrea să facă ceva cu mine, nu pot să îmi dau seama ce anume.

9 aprilie 1992

Azi-noapte am intrat cu Cosmina în Grădina Botanică. Era poarta deschisă, cred că paznicul ieşise puţin. A fost o plimbare tare romantică. Credeam că parcul e pustiu, dar mai erau vreo trei-patru oameni.

Cosmina mă face să mă simt student: astfel de plimbări nocturne nu fac parte din deliciile liceenilor. Am încercat să vorbim cât mai mult în engleză, pentru că ea vorbeşte foarte bine. A călătorit mult şi prin străinătate.

10 aprilie 1992

Marius a primit ascultare de la părintele la care se spovedeşte să îşi scrie memoriile:

„Ce părere ai despre asta?”

„Nu ştiu, dacă vrei să o faci, fă-o. De ce crezi că te-a pus să scrii?”

„Gândul i-a venit după ce a spovedit doi prieteni de-ai mei, pe care i-am convins să vorbească cu el. După ce au terminat de spus păcatele, amândoi s-au dezvinovăţit în acelaşi fel, dar fără să se fi sfătuit înainte: «Părinte, am greşit, dar toţi tinerii de vârsta noastră fac aceleaşi lucruri. Suntem normal dezvoltaţi şi ne tropăie hormonii. Mai o fată, mai o băutură, mai o ţigară. Nu se poate altfel.» Părintele nu le-a dat dezlegare de păcate. A vorbit cu ei şi îi mai aşteaptă la el. Dar, după discuţia aceasta, s-a hotărât să mă pună să scriu cum trăieşte un tânăr viaţa creştină. «E nevoie să se vadă că nu au dispărut toţi tinerii ortodocşi. E nevoie să se ştie că mai sunt tineri care încearcă să trăiască după poruncile lui Hristos.»”

„Şi cum o să scrii?”

„Sub forma unui jurnal început la intrarea în liceu. Nu va conţine numai momentele legate de viaţa creştină, voi mai introduce şi alte amănunte din viaţa de zi cu zi, ca să exprim cât mai precis posibil universul meu.”

„Dar de ce nu scrii o carte de memorii?”

„La vârsta asta? Ce tânăr îşi scrie memoriile la 17 ani?”

„Da, e mai bună ideea cu jurnalul. Important e să ai totul clar în cap când scrii, ca să nu iasă încurcături.”

„Părintele mi-a zis să scriu sub formă de jurnal, pentru că aşa transmit mai uşor tot ce aveam în suflet. Stilul unui jurnal e mult mai viu decât al oricărui alt gen literar.”

„Şi dacă o să zică lumea că ai scris ca să primeşti aplauze?”

„Lumea nu o să ştie cine l-a scris, pentru că îl voi publica sub pseudonim. Doar trei prieteni vor şti că eu sunt autorul: vreau să vă dau manuscrisul înainte de a intra cartea în tipar, ca să îmi spuneţi cum vi se pare, şi dacă sunteţi de părere că nu am omis nimic important. Ceilalţi doi sunt de la biserică, nu îi cunoşti.”

„Chiar dacă publici sub pseudonim, nu te gândeşti că vei fi uşor de recunoscut de colegii care vor citi cartea?”

„Şansele sunt destul de mici. Voi schimba numele proprii, voi schimba anul intrării la liceu şi multe date calendaristice, tocmai pentru a îngreuna identificarea autorului. Mi-e teamă de un singur lucru: părintele a zis că ar fi bine să încerc să prezint într-un fel şi lupta pe care o duc cu patimile. Nu în amănunt, ca să nu fie smintitoare. Dar să se înţeleagă că sunt totuşi un tânăr normal. Nu că aş fi un handicapat care, din cauza unor probleme fizice, şi-a găsit refugiul în credinţă.”

„Mare curaj ai dacă scrii asta. Viaţa noastră de tineri ar trebui să fie o viaţă din care să nu lipsească preocupările spirituale. Abia aştept să văd ce iese.”

„Oricum, dacă vreun cunoscut va recunoaşte în carte lucruri care ştie că mi s-au întâmplat mie, strâns cu uşa voi recunoaşte că eu am scris *Jurnalul*. Îi voi spune însă că am amestecat adevărul cu fantezia şi că

nu poate şti precis cât anume din carte reflectă exact trecutul meu.”

„E bine că se va şti că există şi tineri preocupaţi de credinţa creştină. Noi avem sute de tineri yoghini în Bucureşti. Când ţinem o conferinţă, se adună atât de mulţi, încât stau şi în picioare. Pe când la voi... Tu singur mi-ai spus că rareori se ocupă toate locurile în sălile în care vorbesc preoţii care răspund problemelor puse de tinerii ortodocşi. Tinerii yoghini sunt o forţă. Dacă ar fi şi tinerii creştini la fel, lumea nu ar fi la fel de rea. Zic asta şi pentru că am primit o bătaie de mi-a sunat apa în cap.”

„Chiar dacă voi aveţi la conferinţe mai mult public, asta nu înseamnă că aveţi şi adevărul. Ar trebui să ne fie ruşine că într-o ţară despre care se zice că e majoritar creştină sunt mai puţini tineri în biserici şi mai mulţi pe la diferite rătăciri. Dar prin aceştia puţini se duce mai departe credinţa noastră şi până la sfârşitul veacurilor nimeni nu va putea să o nimicească.”

Bine că Marius îmi e simpatic. Altfel întrerupeam orice relaţie de prietenie cu el. El nu vrea să mă jignească, dar se tot chinuieşte să mă convingă că mă aflu în rătăcire.

Jurnalul lui ar putea fi o carte deosebită. Era mai bine să fi fost un jurnal autentic, dar chiar şi aşa, pentru că scrie cu sinceritate, s-ar putea să iasă ceva bun.

11 aprilie 1992

Am plecat cu yoghinii în pădurea Baciu, vestită pentru manifestările paranormale de acolo. Costi nu mi-a dat voie să merg, pe motiv că sunt prea slăbit. Deşi posturile de acum câteva luni m-au cam slăbit, totuşi elanul meu spre desăvârşire a crescut.

De fapt, mă dusesem să o conduc pe Cosmina la gară, nu aveam de gând să merg cu ea şi, ca să ne luăm

la revedere, ne-am îmbrăţişat; prima îmbrăţişare de când ne cunoaştem. Dar îmbrăţişarea a ţinut cam mult, şi trenul prinsese viteză. Nu am mai vrut să cobor. Cosmina m-a liniştit, spunându-mi că mă ia în grija ei. Adică are ea putere să se lupte cu eventualele duhuri rele care s-ar lua de mine.

Un tip care a stat în compartiment cu noi ne-a spus că pe vremuri în Pădurea Baciu a fost un mare centru iniţiatic şi că aceasta este cauza manifestărilor de acolo. În poze apar tot felul de forme care nu se văd cu ochiul liber. Acolo se aud sunete stranii şi se văd lumini de diferite culori. Costi ne-a spus că acolo se află un tunel energetic care face legătura între cer şi pământ.

La Cluj am stat la hotel în cameră cu Cosmina. Nu mi-a fost prea greu să o conving cât de plăcută este calea tantrică. Cât despre folosul căpătat în pădurea Baciu, nu mă pot lăuda. Cosmina a văzut o luminiţă care mergea înaintea noastră, un fel de spiriduş, dar eu nu am văzut nimic.

13 aprilie 1992

Relaţia cu Cosmina este din ce în ce mai strânsă. Pe cât sunt de amărât că mi se amână plecarea în Grecia, pe atât îmi este de bine când sunt lângă această fiinţă misterioasă. Marinov i-a spus că aduce moartea. Mie nu mi se pare că ar avea ceva rău. Garsoniera în care stă şi în care m-a primit şi pe mine e chiar lângă Biserica Silvestru. E o zonă plăcută. Chiar dacă n-am terminat liceul, am ocazia să gust din viaţa studenţească. E atât de bine să stai într-o mansardă, fără părinţi care să te bată la cap...

14 aprilie 1992

Am descoperit una dintre cele mai frumoase cărţi din lume, *Pelerinul rus*. Am auzit multe lucruri despre

rugăciunea lui Iisus, am şi făcut-o uneori. E o formă de yoga creştină. Citirea *Pelerinului* m-a făcut să o îndrăgesc mult mai mult. Decât să zic o altă mantră, în ashram aş putea zice: „Doamne, Iisuse...” Mintea nu îmi coboară în inimă încă, oricât aş forţa-o. Poate că trebuie să fac mai mult efort.

15 aprilie 1992

Cosmina este fană a lui Eliade. Mulţi yoghini îl citesc pe Eliade ca pe unul dintre cei mai buni cunoscători ai practicilor yoga, dar la Cosmina e mult mai mult decât o simplă admiraţie: îi ţine posterul lipit în cameră, ca pe o icoană.

Nu ştiu de ce Eliade a fost considerat liderul generaţiei creştine interbelice, când a lăsat în urmă atâtea cărţi despre Orient şi niciuna despre credinţa creştină. Eliade a deschis interesul faţă de comorile Orientului unor mii şi poate chiar unor sute de mii de oameni din toată lumea.

Şi, ca o dovadă că nu s-a lăsat influenţat prea tare de credinţa creştină, este faptul că pe patul de moarte a refuzat spovedania şi împărtăşania. Părintele Gheorghe Calciu, unul dintre cei care au suferit în închisori pentru credinţa în Iisus, a vrut să îl spovedească, dar Eliade nu l-a primit.

Există un zvon care zice că ar fi murit împărtăşit, dar Andrei a auzit chiar de la părintele Calciu cum a fost. Pentru Eliade spovedania pe patul de moarte ar fi însemnat negarea cunoaşterii pe care a primit-o în Orient. El nu avea nevoie de spovedanie, a mers spre Absolut pe o cale mai înaltă.

Cosmina mi-a arătat-o pe Mihaela Olteanu, femeia care a condus cursurile de yoga câtă vreme Costi a fost în închisoare. Aştept prilejul să intru în vorbă cu

ea. Ea mi-ar putea lămuri multe. Nu ştiu de ce s-a lăsat de yoga, dar voi afla cât de curând.

16 aprilie 1992

Am fost la sora Cosminei. E prietenă cu un student la teologie. Acolo a avut loc o mică întâlnire yoghină. Mi s-a părut că o fată, foarte frumoasă de altfel, a întrebat dacă vom face dragoste la întâmplare. Eu auzisem despre asemenea practici, dar m-am ruşinat. Am plecat în camera cealaltă. Când am ajuns la mansardă cu Cosmina, mi-am dat seama că mi-ar fi plăcut să fiu cu fata aceea. Era foarte frumoasă. Dar poate că ea zisese în glumă chestia cu dragostea la întâmplare.

Înainte de a pleca, teologul mi-a arătat *Patericul egiptean*. În clipa în care am citit câteva rânduri din această carte, m-am simţit cucerit de ea. Acolo este adunată înţelepciunea vechilor pustnici creştini. Îmi doresc să fac şi eu rost de *Pateric*.

18 aprilie 1992

Am vorbit cu doamna Olteanu despre Tăureanu. Mi-a spus că este un om foarte dubios şi că este o mare diferenţă între ceea ce vrea să pară şi ceea ce este. Mi-a spus că cea mai mare parte dintre bârfele care circulă pe seama lui sunt adevărate. Ea ştie foarte bine cum stau lucrurile, deoarece i-a fost foarte apropiată. S-a îndepărtat de el după ce i-a recomandat să aibă relaţii tantrice cu patru bărbaţi, pentru ca folosul mistic să fie maxim. Convertirea ei se leagă de rugăciunea lui Iisus şi în mare parte se datorează părintelui Galeriu, care acum îi este duhovnic.

19 aprilie 1992

Nu ştiu de ce, îmi este foarte rău când vreau să stau la slujbă în biserică. Cred că din cauza lipsei de

aer. În biserici e aglomeraţie şi abia se poate respira. Mă mir cum rezistă ceilalţi. Mie mi se face foarte rău. Şi trebuie să ies de mai multe ori afară, ca să iau aer. O vorbă din popor zice: „Fugi ca dracul de tămâie...” Parcă aşa simt eu nevoia să fug în timpul slujbelor.

Nu îmi place deloc acest lucru, dar nu cred că este vina mea: este lipsa preoţilor că nu ştiu să pună aer condiţionat. Şi, câtă vreme nu mă simt bine, pentru mine slujbele nu prea pot fi frumoase. Dacă intru pentru câteva minute, e bine. Dar dacă vreau să stau mai mult, e jale.

20 aprilie 1992

Tata m-a dus la părintele Galeriu, ca să îmi dea o recomandare pentru a sta o vreme la mănăstire. Asta ca să mă obişnuiesc cu viaţa de care voi avea parte în ashramul din Grecia. Părintele mi-a zis să mă duc la Sihăstria, la părintele Cleopa. Am auzit de părintele Cleopa, e considerat sfânt în viaţă; dar am auzit şi că este foarte pornit împotriva yoghinilor şi a tuturor celor care îşi dezvoltă capacităţile paranormale. Zice că sunt eretici şi că se vor duce în iad. Dacă ar avea părintele Cleopa şansa să vadă raiul, ar vedea că este plin de yoghini. Şi de mulţi dintre cei pe care el îi consideră eretici, dar care sunt foarte elevaţi spiritual.

Oricum, mă voi duce la celebra Sihăstrie. Sper să îmi ţin gura, ca nu cumva să iasă scandal. Sper să fur tot ce se poate fura din tainele acestui Cleopa, şi să mă îmbogăţesc din tezaurul spiritual al acestei mănăstiri.

Mi-a povestit doamna Olteanu cum a evadat Tăureanu. Mai mulţi discipoli au început să facă meditaţii cu nu mai ştiu ce putere cosmică, despre care se zice că în patruzeci de zile deschide orice uşă şi rupe orice lanţ. Exact după patruzeci de zile de meditaţii, Tăureanu, mergând prin curtea închisorii, a văzut pe un

zid o scară uitată de muncitori. A urcat pe ea fără să îl vadă nimeni şi aşa a scăpat. Dar l-au prins din nou repede, ascultând telefoanele unor yoghini.

Mi-a mai zis că atunci au mai fost închişi şi câţiva dintre discipoli. Pe surorile gemene le-au chinuit foarte rău. Ce ciudat, să suferi dureri martirice pentru un om ca Tăureanu...

21 aprilie 1992

Am ajuns, cu greu, la mănăstire. I-am spus stareţului că m-a trimis părintele Galeriu, dar, neavând o recomandare scrisă, nu m-a prea crezut. Aici e ca la ţară, munceşti până nu mai poţi. Dar slujbele sunt foarte frumoase. Pe părintele Cleopa nu l-am văzut încă; e cam bolnav. M-am împrietenit cu un frate, Nicolae, care este mai dezgheţat la minte. Am început să îi vorbesc despre reîncarnare. Pare să priceapă.

23 aprilie 1992

Stau în cameră cu un băiat care are epilepsie. Uneori pare a fi posedat de diavol. Când stau lângă el îmi aduc aminte de meditaţia aceea făcută în faţa oglinzii şi mi se face frică. L-am auzit pe părintele Cleopa tunând şi fulgerând împotriva lui Krishna, care a avut 12.000 de femei. Asta e treaba lui Krishna şi nu a unui călugăr care trebuie să îşi vadă de căderile lui. Oricum, părintele Cleopa e impresionant. Dacă nu s-ar lua atâta de eretici, cred că i-aş da o notă mare.

24 aprilie 1992

Azi-noapte mi-am visat planeta. A fost un vis tare frumos. Eu sunt aici la o mănăstire creştină, dar trăiesc cu mintea în India şi Tibet. Am văzut în biserică, pe o frescă, un sul de hârtie pe care nu scria nimic. Călugării au pierdut înţelegerea misterului. Sulul acela

alb este ca un koan zen. Înţelegerea nimicului, a neantului... Of, cât de superficiali sunt creştinii ăştia!

25 aprilie 1992

Azi a fost uşor la muncă. Am fost cu nişte fraţi mai leneşi. Cum auzeam că vine stareţul, puneam mâna pe sapă. Cum trecea stareţul, ne aşezam pe câmp. Pentru ei, se pare că odihna este de bază la mănăstire.

Slujba de noapte îmi place din ce în ce mai mult. Pentru yoghinul din mine pare obositoare, dar pentru Bhaktimurti, nu. Printre călugări sunt unii foarte evlavioşi. Îţi dai seama după modul în care citesc la strană, după modul în care fac mătănii.

Mătăniile fac parte tot din yoga creştină. Oricât ar zice creştinii că nu e bine să faci asane yoghine, efectul produs de metanii este asemănător: produc o echilibrare a energiilor somatice, şi asta relaxează mintea.

M-am apropiat mai mult de fratele Nicolae. E interesat de istoria religiilor, de opera lui Eliade. Încetul cu încetul îl voi transforma într-un călugăraş yoghin.

26 aprilie 1992

Dramă mare. Dacă nu eram atent, se vorbea despre mine la timpul trecut. Îl tot învăţam pe fratele Nicolae cum e cu cunoaşterea ezoterică, de faţă fiind încă un frate despre care auzisem că nu e întreg la cap. Mai o vorbă, mai strângeam nişte fân. Şi tot aşa. Până când, la un moment dat, auzind lucruri diferite faţă de dogmele de la biserică, fiara din celălalt a răbufnit. A luat furca şi a încercat să o înfigă în mine. Dacă nu îl oprea Nicolae, era vai de mine.

Auzisem despre creştini că sunt fanatici, dar nici aşa. Unde este dragostea de care a vorbit Iisus? Fra-

tele avea probleme cu capul, am înţeles. Dar, dacă mă omora...

Am eu un spirit care mă păzeşte. Dar nu mai este cazul să mai stau printre călugări. Am vrut să îi ajut să renunţe la dogmele lor învechite şi să ia aminte la nişte dogme mult mai vechi, la dogmele marilor maeştri. Dar, dacă lumina îi arde, plec acasă.

VII.
Tainele lumii nevăzute

29 aprilie 1992

După slujba de azi de la Silvestru am făcut cunoştinţă cu un grup tare interesant: A.R.S., Alianţa pentru Renaştere Spirituală.

Au puteri paranormale foarte mari. M-au convins pe loc. Stând cu Cosmina şi cu un coleg din şcoala generală, Laurenţiu, câţiva membri ai acestui grup au intrat în vorbă cu noi foarte direct:

„V-am auzit vorbind despre câmpurile energetice. Voi vedeţi aurele oamenilor?”

„Nu, asta se obţine după exerciţii îndelungate.”

„Cine v-a minţit? Se obţine foarte uşor.”

„Textele iniţiatice spun că trebuie mult efort pentru a ajunge la acest nivel”, a zis Cosmina, privindu-i cu neîncredere.

„Nu credeţi ce spun textele alea. Vreţi să învăţaţi pe loc să vedeţi aure?”

La această întrebare m-am simţit ca şi cum cineva m-ar fi întrebat dacă vreau să ies din ciclul reîncarnării. „Cine or fi deştepţii ăştia?”, mă întrebam în sinea mea.

„Uitaţi-vă cu atenţie aici, deasupra capului meu. Noi ne rugăm şi voi spuneţi dacă vedeţi ceva sau nu.”

Eu mă uitam, crezând că am dat de nişte şarlatani. Dar Laurenţiu a văzut ceva:

„O lumină aurie, ca aura unui sfânt?”

„Vezi ce simplu e?” Cosmina se uita şi ea cu atenţie, ca şi cum ar distinge cu greu ceva. Tipul cu păr lung, pe care îl cheamă Gabi, şi-a dat seama că şi Cosmina vede ceva:

„Uită-te la altcineva, poate vezi mai uşor.”

Cosmina, privind deasupra capului meu, a văzut o lumină argintie: „Parcă văd ceva argintiu.”

„Culoarea argintie este una dintre cele mai înalte culori; e imediat după cea aurie. E şi el destul de curat”, a zis Gabi cu o voce serioasă.

Am încercat să le vorbim despre yoga şi despre tehnicile de meditaţie pe care le cunoşteam. Ei au zis că drumul lor e de o mie de ori mai bun decât yoga. Au zis că ei cunosc mari spirite venite pe pământ pentru a ajuta la evoluţia omenirii, dar nu pot să ne dezvăluie de la început prea multe secrete.

„De ce vrei să pleci în ashramul din Grecia şi să trăieşti ascultând o femeie obişnuită, când la noi în ţară trăieşte Sfântul Ioan Evanghelistul?”, m-au întrebat.

Nu aveam chef să le explic că Swamiji nu este o femeie obişnuită, dar auzind că ei ţin legătura cu ucenicul preferat al lui Iisus, mi-am ciulit urechile. M-am simţit ca un peşte prins în undiţă. Oferta de a-l cunoaşte pe Sfântul Ioan este tentantă.

Pot amâna plecarea în ashram, şi, dacă se dovedeşte că merită, aş putea renunţa la yoga definitiv: cunoaşterea la care am acces prin A.R.S. pare net superioară celei yoghine. Laurenţiu nu avea nicio legătură cu cunoaşterea ezoterică şi l-au iniţiat pe loc. E clar că ceea ce ştiu ei se dovedeşte a fi o cale iniţiatică mult mai scurtă decât yoga.

Am încredere în ei, mai ales pentru că A.R.S.-ul îl are ca preşedinte de onoare pe părintele Galeriu, unul dintre cei mai faimoşi preoţi ortodocşi. Nu sunt o sectă de bolnavi psihic, cum mi s-au părut la început.

1 mai 1992

Prima întâlnire în parc cu cei din A.R.S. I-am cunoscut mai bine şi sunt din ce în ce mai încântat de ce-

ea ce văd aici. Gabi este întruparea Sfântului Arhanghel Gavriil. Cred că Doru, liderul grupului, e Sfântul Ioan Botezătorul. El nu vrea să ne zică cine e, şi nici chiar clarvăzătorii nu pot afla acest lucru. Informaţiile despre el sunt la un nivel la care au acces foarte puţini.

Ceea ce este pentru mine o garanţie că aici e adevărul este faptul că ceea ce spun ei poate fi verificat cu ajutorul clarvăzătorilor. Când cineva minte, aura i se întunecă pe loc.

Se fac tot felul de experimente interesante. Un măr, după ce muşti din el, îşi pierde din energie. Dacă faci cruce deasupra lui, se luminează. Ei folosesc foarte des semnul sfintei cruci, pentru a îndepărta duhurile rele pe care le observă.

Cu ajutorul semnului sfintei cruci ei deschid drumul de lumină, cu care se vede lumea nevăzută: de la aure până la îngeri, sfinţi sau duhuri necurate.

2 mai 1992

Am fost la slujbă pe Titulescu, la Biserica Sfânta Paraschiva. Când a ieşit preotul cu Sfintele Daruri, m-am aşezat în faţa altarului, ca să treacă peste mine şi să mă umplu de energie.

După ce m-am ridicat, am văzut că o bătrână mă privea cu mirare; Miruna mi-a zis că în clipa în care stăteam jos, ea a văzut cum s-a luminat icoana Maicii Domnului. A fost un semn că mă ocroteşte în chip deosebit.

4 mai 1992

Iar am fost în parc, împreună cu Ştefania, cu Miruna şi cu ceilalţi. Miruna a venit pentru prima dată şi e foarte impresionată.

O femeie care trecea prin parc, auzindu-ne că vorbim despre Ernst Günter şi teoria lui despre hrana

vie, a venit şi ne-a spus că a auzit cum plângea fasolea în cratiţă, atunci când a pus-o la fiert: fasolea nu voia să fie fiartă, pentru că i se distrugeau proprietăţile. Mie mi-a venit să râd când am auzit, dar, pentru că ceilalţi o lăsau să vorbească, nu am comentat.

Sunt decis să fiu deschis faţă de orice ciudăţenie aflu aici. Sunt învăţat cu o sumedenie de chestii false pe care le-am învăţat la yoga şi mi-e greu să scap de ele. De aceea, luptându-mă să scap de rămăşiţele yoghine, care au ca efect faptul că drumul meu de lumină este încă închis, voi primi de bun orice aud aici.

5 mai 1992

Sunt hotărât să nu mai plec în Grecia. Mi-a fost destul de greu să renunţ la visul meu de a trăi lângă un maestru adevărat, dar acum înţeleg că orice maestru ar însemna pentru mine un pas înapoi.

Dumnezeu m-a rupt de yoga în ultima clipă. Încă nu îmi vine să cred că totul a depins de sfatul primit de la Swamiji de a lua aprobarea tatălui meu înainte de a intra în ashram. Dumnezeu a lucrat prin ea: dacă mi-ar fi îngăduit să intru în ashram fără formele legale, că doar nu mă căuta poliţia, m-aş fi îndepărtat de România, de acest loc binecuvântat de Dumnezeu.

6 mai 1992

Am ajuns să mă supăr că nu pot vedea aurele. Îi învăţ pe atâţia şi eu nu văd nimic. Am pus-o pe Ştefania să stea sprijinită de un perete şi m-am concentrat vreo zece minute. Pentru câteva clipe am văzut o lumină în jurul capului ei, o lumină violet de vreo zece centimetri lăţime. Dar mi-e teamă să nu fi fost autosugestie.

Nu mi-am imaginat nimic, dar aşteptam să văd ceva. Şi poate că a fost autosugestie. Sau poate că nu a

fost. Poate că încetul cu încetul scap de blocajele mentale de la yoga.

7 mai 1992

La slujbă, de la o lumânare, i-a luat foc părul unei tipe. Doruleţ ştie că ea e vrăjitoare şi crede că nu a fost o coincidenţă faptul că i s-a întâmplat aşa ceva.

Ce ciudat, vrăjitoarele vin la Biserică... În *Istoria filosofiei oculte* scrie că pe una dintre cele mai fioroase vrăjitoare din Franţa au arestat-o când ieşea de la Liturghie. Ea omora copii, făcea multe alte ticăloşii, dar duminica mergea la biserică şi plângea. Ca lumea să o considere o femeie evlavioasă.

Oricum, ciudaţi mai sunt oamenii. De fapt, mulţi vin la biserică doar ca să îşi facă porţia de manifestare a credinţei. Şi în restul săptămânii, chiar dacă nu slujesc întunericului precum vrăjitoarele, slujesc numai patimilor şi poftelor.

Asta este lumea.

Raluca are convingerea că este zeiţă. Unul dintre argumentele ei de bază este că nu clipeşte deloc din ochi. Era să mă bufnească râsul când am auzit. Ea este fiica unuia dintre redactorii revistei „Arhetip spiritual". Mi se pare că, dacă stai prea mult cu nasul în cărţi despre paranormal, aşa cum stă ea, o poţi lua razna.

„Evanghelia" A.R.S.-ului sunt scrierile unui mare spirit: Scarlat Demetrescu. Acest mare vizionar are cele mai înalte învăţături despre realităţile spirituale. Eu nu prea înţeleg ce scrie în unele locuri. Am de gând să îl studiez serios, să îmi fac conspecte din el. Deocamdată îi cer lămuriri lui Gabi ori de câte ori nu înţeleg ceva.

8 mai 1992

Am fost acasă la surorile din grupul A.R.S., Mihaela şi Ana. E cea mai frumoasă casă creştină în care

am intrat până acum. Plină de icoane, multe dintre ele pictate chiar de sora Mihaela.

Ne-am rugat împreună, am citit Paraclisul Maicii Domnului şi alte rugăciuni. Fetele astea duc viaţă sfântă. Sfinţenia lor este o dovadă a adevărului de care se împărtăşesc. Am vorbit mult despre maica Veronica şi despre părintele Ioan. Ele ştiu o sumedenie de lucruri interesante. Sper să ne mai invite pe la ele, că tare bine ne-am simţit.

Doruleţ mi-a spus că sunt reîncarnarea lui Rama. Nu mi-a venit să cred. Cât de mult mi-a plăcut mie să citesc Ramayana... Şi nu îmi trecea prin cap că de fapt citesc propriile mele fapte eroice. Eu, Rama... Nu mi-ar fi trecut prin cap că sunt chiar atât de mare.

Ar trebui ca oamenii care trec pe stradă să îmi facă plecăciune: rar mai au ocazia să stea în preajma unui spirit atât de înalt...

9 mai 1992

Azi, după Liturghia de la Biserica Silvestru, m-a miruit sora Mihaela cu mir de la Ierusalim. Am simţit cum sufletul îmi iese din trup. „Ia uită-te la el, vrea să urce la cer!”, a zis ea, simţind că mi se întâmplă ceva deosebit. Ce antene spirituale fine are, dacă a ştiut ce simt...

10 mai 1992

În sfârşit, în vis mi s-a arătat un înger. Nu mă aşteptam la o aşa surpriză. Era un înger mare, din lumină de mai multe culori, care voia să mă ridice la cer. În timp ce mă ridica, mi-am adus aminte de Miruna. I-am spus îngerului să o luăm şi pe ea şi am coborât. Mare mi-a fost bucuria când urcam spre cer împreună cu ea.

Visul ăsta mi-a arătat că nu trebuie să o neglijez pe Sita. Da, Miruna este reîncarnarea Sitei, care a fost femeia lui Rama. Din câţi clarvăzători am întrebat, trei mi-au confirmat că ea este Sita; ceilalţi nu au acces la un asemenea nivel.

E atât de ciudat să ştiu că am fost liderul spiritual al Orientului... Bine că Miruna a fost alături de mine şi atunci, ca şi acum. Cât mă bucur că ne-am regăsit. Destinele noastre nu pot fi separate.

Miruna a zis că nu e atât de important dacă a fost sau nu Sita, ci important este ce facem acum. Dar nu este aşa. Pur şi simplu de noi a depins istoria lumii.

11 mai 1992

Azi, la şcoală, trei spirite malefice îmi dădeau dureri de cap. Alin le vedea cum zboară în jurul meu. Nu am mai putut sta la ore. Am plecat la Miruna la liceu, să văd cum se simte ea. Dar era bine. Am mai avut încă un vis în care am primit mesaje din cerurile superioare, dar nu îmi aduc aminte ce mi s-a spus. Oricum, deşi din cauza reminiscenţelor yoghine nu mi s-a deschis drumul de lumină, bine că funcţionează călăuzirea prin vise.

12 mai 1992

Cred că mi s-a comunicat data unui cutremur: mi-au venit în cap nişte cifre. M-am gândit că poate fi data unui cutremur, ziua, luna şi ora. Ultima cifră nu ştiu ce o fi. Nu ştiu de ce cred că este vorba de cutremur, dar singura explicaţie pe care mi-o dau este asta.

13 mai 1992

Alin mi-a zis că vede că eu sunt stigmatizat. Port în palme semnele răstignirii, dar nu pot fi văzute de orice clarvăzător. E semnul că sunt un ales al cerului.

Ştiam oricum că sunt un ales, dar mă bucură că am stigmatele. Le am dintr-o viaţă trecută. I-am mai zis şi lui Andrei despre posibilul cutremur. Nu vreau să vorbesc cu prea mulţi, ca nu cumva să mă fac de ruşine. S-ar putea să fi fost doar o chestie pe care mi-am imaginat-o.

14 mai 1992

M-a sculat din somn telefonul lui Andrei: „Eşti proroc, mă, a fost cutremur!” Credeam că mă ia peste picior, că nu simţisem nimic. „Când a fost?”

„La ora la care ai zis tu, de fapt cu două minute mai târziu. Eu n-am simţit nimic, dar am auzit la radio.”

După ce am închis telefonul, voiam să strig de bucurie. E prima prorocire pe care am făcut-o. Şi s-a împlinit. Trebuia să îmi dau seama că ultima cifră, 6, era gradul cutremurului. Îmi pare rău că nu i-am anunţat din timp pe toţi cunoscuţii mei. Acum m-ar fi privit cu mult mai multă seriozitate.

15 mai 1992

Prima profeţie pe care am făcut-o în viaţa mea s-a împlinit. Cine ştie ce surprize mă mai aşteaptă de acum înainte. Pe calea yoghină nu aş fi ajuns nici în câţiva ani de zile la progresele pe care acum le fac după câteva luni.

Am citit că Maica Domnului e în cerul al nouălea, împreună cu Buddha şi alte spirite. Nu trebuie dispreţuită deci nici învăţătura orientală. Dar tantrismul este o învăţătură de-a dreptul diavolească. Tantricii sunt spirite joase, carnale.

Totuşi, cum o fi ajuns Buddha în acelaşi cer cu Maica Domnului? Eu aş fi băgat mâna în foc că e într-unul dintre cerurile inferioare.

16 mai 1992

După atâta aşteptare s-a întâmplat şi ceea ce aşteptam de mult: am plecat spre Sfântul Ioan Evanghelistul, la Recea. Călătoria cu trenul nu a fost plictisitoare, deoarece Doruleţ a făcut călătorii în trecut şi ne-a spus numai lucruri interesante. El e unul dintre cele mai mari spirite din univers, dar nu vrea să ştim exact cine este. La un moment dat, au venit controlorii şi, pentru că din compartimentul nostru nimeni nu avea bilet, am dat buletinul şi mi-au trecut patru amenzi, pe distanţa Bucureşti Alba-Iulia. Se va rezolva într-un fel cu ele.

Ca să mai facem rost de nişte bani, Doruleţ a încercat să tragă la Loz în plic uitându-se la culoarea energiei care ieşea din lozuri. Dar experimentul nu a mers. Ne prindeau bine nişte bani pentru amenzi.

În oraş ne-au cazat nişte creştini, care nu ne cer niciun ban; au văzut că sunt cu noi măicuţele şi au făcut milostenie. Mâine e Liturghie la Catedrală, slujeşte patriarhul. Maicile sunt foarte supărate pe el pentru distrugerea bisericilor, pe vremea lui Ceauşescu. Spun că e omul diavolului.

Îmi place viaţa curată pe care o duc. Au citit toată seara rugăciuni şi au comentat scrierile maicii Veronica. Ce păcat că sunt atât de prigonite... Nici ele nu vor să se laude din care ceruri superioare s-au întrupat.

Le-aş putea spune că sunt întruparea lui Rama, că eu am fost conducătorul spiritual al Orientului, dar nu vreau să creadă că mă laud; ele sunt oricum mai sus în ierarhia cosmică.

De-abia aştept să ajungem la Recea: cum o arăta Sfântul Ioan Evanghelistul? Ce onoare pentru noi, să mergem la ucenicul iubit al lui Iisus, la cel care a pus

capul pe pieptul Mântuitorului... Şi ceilalţi nu au habar de această taină.

Teoctist ar trebui să alerge să îi sărute picioarele, că doar e mai mic un patriarh decât un apostol. Da, lumea se va separa între cei care sunt cu adevărul şi cei care sunt cu dogmele. Între spiritele superioare şi cele inferioare.

Întâlnirea cu Sfântul Ioan este pentru mine crucială; principalul motiv pentru care mai întâi am amânat plecarea la Swami Shivamurti, şi apoi am renunţat la ea, a fost de a-l cunoaşte pe marele apostol. Dacă nu era Sfântul Ioan, dacă nu era A.R.S.-ul, eu eram acum între yoghini. Şi acolo nu îmi puteam pune în valoare harismele şi misiunea mea pe această planetă.

Am auzit că la prima întâlnire sfântul se poartă mai rece cu cei care vin pentru prima dată la el, deoarece stareţa mănăstirii e o securistă pusă de Patriarhie să îl supravegheze. Şi abia după ce te încearcă, abia după ce te goneşte o dată, abia atunci îţi spune mesajele pe care cerul i le pune în gură. De emoţie mi-a cam trecut somnul. Dar trebuie să mă odihnesc, ca să am mintea limpede.

17 mai 1992

Unii dintre creştinii ăştia sunt nişte ticăloşi. Dimineaţă am fost la Liturghia ţinută de Teoctist. La un moment dat una dintre maicile noastre a început să strige că Teoctist este securist şi să spună alte lucruri adevărate. Eu auzisem că au curajul de a-l înfrunta pe patriarh, dar nu ştiam că o vor face şi azi. Lumea a început să le bată. Au scos tot grupul nostru în pumni şi picioare. Fratelui Ionel i-a ţâşnit sângele pe nas. El a lovit atunci cu pumnul în tava în care se strângeau bani pentru biserică, şi toate monedele au sărit în sus. A fost parcă o secvenţă de film. Cei care îşi spun creş-

tini ne prigonesc fără teamă. Eu am încercat să îl protejez pe Ionel, ca să nu mai dea în el. Ca prin minune, pe mine m-au lăsat în pace.

A apărut şi un poliţist, dar i-am arătat legitimaţia de la Policlinica Ministerului Apărării Naţionale şi s-a cam speriat. A crezut că sunt cine ştie ce fiu de colonel. Dacă nu aveam legitimaţia asta, putea fi mai rău.

Restul grupului nu mai vrea să vină la Recea, se întoarce la Bucureşti. Doar eu cu Cosmina vom ajunge la mănăstire. Merită osteneala.

Am pus mâna pe o carte recent apărută care mă atrage ca un magnet: *New Age*, de Bruno Würtz. E scrisă foarte savant, şi multe lucruri nu le înţeleg. Dar simt o atracţie specială faţă de carte.

18 mai 1992

A avut loc întâlnirea cu Sfântul Ioan. Cum am ajuns la Recea, el era aproape de poarta mănăstirii. Cum ne-a văzut, a zis: „Voi sunteţi yoghini, nu-i aşa? Afară de aici, rătăciţilor! Aici e mănăstire, nu e loc pentru voi. Ce căutaţi în acest loc sfânt? Auzi, băiat cu fată împreună la mănăstire. Păcătoşilor, nu vă este ruşine? Aţi mai venit şi împreună... Steineriştilor, teozofilor...”, bombănea, intrând în clădirea cu chiliile.

Nu mă aşteptam la o primire atât de rece. Da, suntem yoghini sau, mai bine zis, am fost. Cosmina l-a citit pe Rudolf Steiner. Părintele făcea tot circul numai de ochii stareţei, deşi aceasta nu se vedea prin preajmă.

Am intrat în biserică, gândindu-ne că nu ne va scoate afară. Peste câteva clipe a intrat şi părintele. Ne-a arătat cu degetul şi zicea oamenilor: „Uitaţi-vă la ei... Credeţi în reîncarnare, nu?” „Da, am răspuns”, convins că trebuie să apăr adevărul. În faţa mulţimii, de emoţie, m-am zăpăcit puţin.

„Credeţi că sunt Ioan Evanghelistul, nu?” „Da”, am răspuns cu tărie. Mi s-a părut că din ochii Cosminei curgeau lacrimi. Nici ea nu se aştepta la o primire atât de războinică. Eu, care eram hotărât să primesc orice mustrare, ştiind că e doar de ochii lumii, rezistam eroic.

„Afară din biserică, rătăciţilor. Aici e Casa Domnului şi, dacă nu vă lepădaţi de rătăcire, nu aveţi ce căuta în ea.” Nu mă aşteptam chiar să ne gonească din biserică. Ştiam însă că, atât în tradiţia creştină, cât şi în cea orientală, învăţătorul încearcă uneori răbdarea ucenicului în cele mai neaşteptate moduri. Şi eu nu aveam de gând să cedez.

„Sunteţi cu maicile de la Vladimireşti, nu? Cu diavoliţele alea... Ori renunţaţi la toate prostiile, ori plecaţi de aici!”

Era momentul să plecăm. Sfântul nu dădea niciun semn că ar vrea să ne comunice ceva. Ce păcat că e obligat să joace atâta teatru, numai şi numai pentru a păcăli ierarhia... El tună împotriva Vladimireştiului, unde a slujit atâta vreme, unde a făcut atâtea minuni, şi de fapt abia aşteaptă să se întoarcă acolo. Măicuţa Veronica a scos deja potirul mare, cu care împărtăşea el. Potirul îl aşteaptă şi, la vremea potrivită, sfântul se va întoarce la Vladimireşti.

Cosmina nu este prea mulţumită de modul în care au decurs lucrurile. Se aştepta la un dialog pe teme ezoterice cu Sfântul Apostol. Dar altădată va avea parte de el. Şi treaba asta, că ce căutăm noi la mănăstire, băiat şi fată... Relaţia dintre mine şi Cosmina, indiferent cât va mai ţine, ne ajută să ne trăim tinereţea la maxim. Asta e vârsta. Înainte de a pleca din Alba-Iulia, ne-am dus în parcul de distracţii. Şi chiar dacă mie nu îmi plăcea să mă dau în lanţuri, cu Cosmina mi-a plăcut.

Nu trăim o poveste de dragoste, dar trăim ca şi cum am fi doi îndrăgostiţi, şi asta ne convine. Am nevoie de aventura asta, măcar până se clarifică lucrurile cu traseul meu spiritual. Nu îmi va fi greu să încep din nou o viaţă ascetică după ce ne despărţim.

19 mai 1992

Cei din Bucureşti aşteptau întoarcerea noastră. Nu s-au mirat de peripeţiile prin care am trecut. „Sunteţi tari, dacă v-a dat afară atât de brutal, prin asta a arătat cât vă apreciază. Dar data viitoare vă va spune tot ce are de spus."

Nici nu ne-am întors bine şi de-abia aştept să plec din nou la Recea. Sfântul e atât de impresionant... Nu seamănă cu ceea ce ştiam din icoane, pentru simplul motiv că în icoane pare tânăr. Voi face tot ce îmi stă în putinţă ca să mă întorc la el.

20 mai 1992

Am povestit la şcoală cum a fost la Alba-Iulia şi la Recea. Alin nu s-a mirat că cei care au lovit grupul nostru erau credincioşi. A zis că în multe biserici sunt credincioşi care ţi-ar da cu parul în cap dacă ar considera că fac un bine. Cât priveşte întâlnirea de la mănăstire, a fost cam dezamăgit. Voia ceva mai palpitant.

21 mai 1992

O conduceam aseară pe Cosmina la mansardă, când pe drum, aproape de Biserica Silvestru, a văzut nişte spirite rele. Erau ca nişte lumini negre. S-a speriat foarte tare. M-a rugat să rămân încă o noapte la ea, ca să nu fie singură. Nu prea voiam asta, voiam să doarmă fiecare la casa lui. Dar era prea speriată şi am acceptat. Nu mă aşteptam ca ea, care era atât de echilibrată, să reacţioneze aşa. Parcă ea era copilul şi nu

eu. Şi, totuşi, ce căutau duhurile rele pe lângă biserică? Oare de ce voiau să o sperie pe Cosmina?

22 mai 1992

Povestea cu Cosmina s-a terminat foarte simplu: după ce m-a implorat să mai facem dragoste o singură dată, că îi spusesem că nu vreau să mai păcătuim, ne-am mai văzut de câteva ori şi ne-am dat seama că nu mai are rost să fim împreună.

M-am dus la Miruna să citim din „Ligurda” şi să mai vorbim despre vedeniile maicii Veronica. La un moment dat, i-am mărturisit cât de îndrăgostit eram de ea după ce ne-am văzut prima oară. Mi-a zis că şi ea m-a iubit mult. Nu au trecut prea multe clipe şi ne sărutam, plini de pasiune. În camera cealaltă erau maică-sa cu bunică-sa. N-au intrat, spre norocul nostru. A început o nouă idilă a vieţii mele.

Ce ciudat, ne ştim de atâta vreme şi abia acum ne-am spus că în urmă cu trei ani am fost îndrăgostiţi unul de celălalt. Eu eram mort după ea. S-ar putea să ajung din nou să ţin la ea ca înainte.

23 mai 1992

Repede m-am reîndrăgostit de Miruna. E cam grasă, dar nu am ce face. În schimb, la suflet e foarte curată. Bine că n-am apucat să o duc la yoga decât o dată, atunci când i s-a părut că din Tăureanu ies raze de lumină; dacă ar fi venit mai des, nu ar mai fi rămas la fel de curată. Cred că o corupeam uşor să facem dragoste.

Pe Ştefania a distrat-o faptul că m-am împrietenit cu Miruna. Lui tata şi Deliei nu le place de ea. Dar nu e treaba lor. Doar ei s-au băgat atât de mult şi cu Lavinia şi poate că, dacă nu se băgau, aş fi trecut peste

crizele maică-sii şi eram împreună. Hotărât lucru, de Miruna nu mă vor despărţi.

24 mai 1992

Am vrut să îi fac masaj Mirunei, că o durea spatele. De la spate am început să îi mângâi picioarele, şi cine ştie ce se întâmpla dacă nu apăreau ai mei acasă. Trebuie să am grijă, că tantrismul nu mi-a ieşit din sânge. Şi nu ar fi bine să mă culc cu ea. Ar fi un mare păcat.

25 mai 1992

Mi-am cumpărat azi „Paranormalul". Revista asta e o colecţie de minciuni; oamenii le cumpără pentru simplul motiv că le este lene să caute Adevărul şi atunci se mulţumesc cu adevărurile ieftine de la chioşcurile de ziare.

Într-o revistă atât de renumită, abia câteva articole conţin lucruri reale. Restul sunt minciuni: şi despre viitorul lumii, şi despre astrologie, şi despre vindecările paranormale. Ăştia amestecă adevărul cu minciuna şi apoi îl vând, iar fraierii îl cumpără. Ar merita să folosesc revista ca hârtie igienică, să nu regret că am dat banii pe ea.

Şi au apărut atâtea cărţi la tarabe, care de care mai senzaţionale, şi de fapt toate conţin grămezi de minciuni. Dacă ar spune aceleaşi lucruri, aş avea dovada că există o amplă conspiraţie împotriva adevărului. Dar, deşi astfel de conspiraţii există, varietatea teoriilor prezentate în astfel de cărţi arată clar că autorii nu s-au influenţat reciproc: de fapt sunt toţi conspiratori ai diavolului.

Tăureanu ne zicea că din moment ce el se luptă cu puterile întunericului, nu poate fi acuzat că e slujitor al acestora. Dar sunt atâtea tabere care susţin că au

adevărul şi că ceilalţi se înşală, încât afirmaţia lui e uşor de combătut. Sunt mulţi care cred că se luptă cu întunericul, şi prin aceasta li se pare că sunt fii ai luminii: cât de uşor este să ai impresia că deţii adevărul...

26 mai 1992

Am de gând să organizez ceva oficial la liceu: vreau să iniţiez un cerc despre cunoaşterea spirituală. Îmi este de folos experienţa de la conferinţele de yoga: voi folosi aceeaşi structură – prezentarea unor materiale şi apoi întrebări. În locul meditaţiei, ne vom ruga sau chiar îi voi iniţia pe alţii în deschiderea drumului de lumină.

27 mai 1992

Mi-a zis diriga să mă duc cu cererea la director şi, victorie, am primit aprobarea pentru a ţine cercul săptămânal, în sala de festivităţi. Mirela şi Alin s-au bucurat şi ei. Sunt curios câţi dintre colegii noştri se vor înghesui să primească adevărul la tavă. Mâine ţin prima şedinţă.

28 mai 1992

S-a supărat Georgescu că tot vorbesc în orele lui. M-a întrebat la pauză despre ce tot şuşotesc: ştia că m-am lăsat de yoga. I-am vorbit despre clarvedere, dar nu l-am convins. Nu prea aveam chef să vorbesc cu el. Totuşi, în timp ce îi explicam despre culorile energiei, când i-am spus să se uite în jurul corpului meu, s-a întâmplat ceva interesant: mi-a văzut aura. Nu mă aşteptam ca un om care părea atât de sceptic să o vadă aşa uşor. M-a oprit şi m-a întrebat: „Aura nu e lumina asta mare, care te înconjoară?” şi mi-a desenat cu mâna cam cât de mare era aura pe care o vedea.

Cum stăteam jos în ultima bancă, a văzut un semicerc de vreo treizeci de centimetri în jurul meu.

Mi-a zis că şi el e interesat de astfel de chestii, pentru că în tinereţe a văzut şi el un fachir stând în aer, fără să se sprijine de nimic.

Victoria asta e mare. Cred că voi avea mai multe şanse de a-l convinge pe director să mă lase să ţin cercul acela. I-am găsit un nume trăsnet: „Cercul de Metarealitate".

Nu cred că acest cuvânt, „metarealitate", există în dicţionar. Dar exprimă clar faptul că ceea ce vom discuta acolo depăşeşte cu mult realitatea pe care o cunosc ceilalţi. Dacă cuvântul ezoteric nu era folosit atât de des, i-aş fi spus „Cercul de cunoaştere creştină ezoterică".

29 mai 1992

Începutul a fost cam modest. Ca orice început. În ditamai sala, de vreo şase sute de locuri, eram numai vreo zece persoane. Am vorbit despre telepatie, despre viitorul lumii şi despre maica Veronica.

Pe vreo cinci fete le-am văzut pentru prima oară, nici nu ştiam că suntem colegi. Au venit pentru a li se deschide ochiul lui Shiva. Le-am explicat că noi nu facem yoga, deşi clarvederea noastră seamănă mult cu cea a yoghinilor. Cu greu am reuşit să îi deschid uneia drumul de lumină.

2 iunie 1992

Întâlnirile din parc sunt extraordinare. Doru e atât de sfânt, încât şi ţigara pe care o ţine în mână devine aurie. Am văzut câteva experienţe cu copiii din parc, aleşi la întâmplare. Foarte uşor vedeau aurele.

Pe mine mă impresionează foarte mult Doru. Are o privire pătrunzătoare şi arată ca un înţelept. Are şi

familie, dar nu prea vrea să vorbească despre ea. Aşa mi-l imaginam pe marele maestru pe care aş fi vrut să îl întâlnesc când făceam yoga.

Gabi zicea că multe spirite înalte s-au născut şi se vor mai naşte în ţara noastră. Dovada am avut-o în faţa ochilor: copiii din parc.

Prin parc vine un moş pe care l-am văzut şi la conferinţele de yoga: porecla lui e „nea Gică extraterestrul". E foarte convins că e extraterestru. Dar pare mai degrabă un om cu probleme psihice. Are la el un sac cu cărţi de vânzare, cele mai multe xeroxate. Unele sunt cărţi apărute în perioada interbelică, cum e Scarlat Demetrescu. Are toate trei volumele.

5 iulie 1992

Am venit la bunica: cum am ajuns aici, am încercat să o învăţ să vadă aure. A fost foarte uşor: la început îi venea să râdă de mine, totuşi era atentă la ce îi spuneam. A văzut o lumină violet care îmi înconjura corpul. Nu am încercat să o obosesc mai mult din prima zi.

6 iulie 1992

Bianca mi-a zis să vin şi eu în tabără la Izvoarele şi m-am dus. Nu e departe de Baia Mare.

Tabăra este un prilej excelent pentru a iniţia cât mai mulţi copii în vederea lumii duhovniceşti.

Azi am făcut prima „lecţie deschisă": am aşezat un cearceaf într-un suport, astfel încât în spatele unui copil care stătea ca un cobai să fie fond alb. Cobaiul stătea turceşte, şi grupul de copii la vreo trei metri de el, lângă mine.

Profesoarele nu au vrut să vină lângă noi, ziceau că asta e o joacă de copii. Dar iată că în câteva minute copiii au început să vadă. Eu am inventat o metodă rapidă de deschidere a drumului de lumină. Zicând cu-

vintele: „În numele Sfintei Treimi, să ţi se deschidă drumul de lumină”, le pun mâinile pe cap şi ochii duhovniceşti li se deschid.

Sunt şi eşecuri, nu toţi copiii cu care am încercat erau pregătiţi pentru aşa o experienţă. Dar mai mult de jumătate, aproape trei sferturi, au fost.

7 iulie 1992

Prima şedinţă de hipnoză: pentru că Lili se purta foarte rece cu băieţii, şi nici ea nu ştia de ce, m-am gândit că prin hipnoză am putea afla cauza. Era nevoie de hipnoză, pentru că nu i-am putut deschide drumul de lumină: mi-ar fi fost mult mai uşor atunci.

Am intrat în cort cu ea. Îmi era teamă că nu voi reuşi: tot ceea ce ştiam despre hipnoză aflasem din câteva cărţi, dar niciuna dintre ele nu mi s-a părut o carte serioasă.

Am folosit metoda clasică cu număratul până la zece. Am reuşit. Lili era hipnotizată. Era aşa cum am văzut în filme. Am început să o întreb ce anume a marcat-o negativ în anul acesta. Nimic. Am luat-o un an în urmă: nimic. Doi ani în urmă: nimic. Şi ne tot întorceam în trecut. Eu credeam că nu ajungem la niciun rezultat, dar până la urmă misterul s-a lămurit. Fiind mică, au dezbrăcat-o nişte ţigănuşi, la ţară. Şi norocul ei a fost că a strigat-o bunică-sa, că cine ştie ce îi făceau. Şi de atunci avea complexul ăsta, nu suporta prezenţa băieţilor.

În partea a doua a şedinţei de hipnoză, am încercat să îi vindec rana sufletească. Cred că am reuşit.

După ce şedinţa s-a terminat, Lili era mult mai bine. Mi-a zis că simte că în ea a avut loc o schimbare pozitivă.

Mi-a părut rău că nu am acordat mai multă importanţă acestei şedinţe: fiind obişnuit să cotrobăi în

trecutul oamenilor cărora le deschid drumul de lumină, nu mi s-a părut mare lucru o şedinţă de hipnoză. Dar sunt mulţi oameni care au drumul de lumină închis şi nu le-aş putea veni în ajutor decât hipnotizându-i.

10 iulie 1992

Cum am revenit în Bucureşti, m-am certat iar cu Delia. Nu vrea să înţeleagă că Gabi e de fapt Arhanghelul Gavriil.

„Înţelege că a venit pe pământ cu o mare misiune."

„Hai, lasă prostiile, că îngerii nu se pot naşte ca oameni obişnuiţi. Cum poţi să crezi aşa o prostie? Auzi, că e arhanghel..."

Înainte, când se lua de Tăureanu, avea dreptate. Dar acum se înşală şi nu am cum să o conving.

Îmi dau şi eu seama că e destul de greu de crezut că între noi trăieşte un arhanghel. Dacă i-aş spune că sunt şi alte spirite, mai înalte decât Gabi, cu siguranţă nu m-ar crede.

Delia e prea legată de dogmele Bisericii şi nu vrea să înţeleagă că acum cerul s-a coborât pe pământ şi că putem vorbi direct cu cei pomeniţi în Evanghelii.

19 iulie 1992

Sper să ajung cât mai repede la maica Veronica. Mi-ar prinde bine o discuţie cu ea.

3 august 1992

L-am cunoscut pe domnul Petrescu, primul maestru al lui Tăureanu. E un bătrânel simpatic, care locuieşte la Piaţa Victoriei. Are casa plină de icoane. Mi-a spus că Tăureanu i-a fost un discipol sârguincios, dar că desfrâul tantric l-a pierdut. L-am întrebat de ce nu încearcă să îl tragă de mână pe drumul cel bun.

Mi-a zis că a încercat, dar că nu mai are nicio influenţă asupra lui. Mai merge uneori să îl vadă la conferinţe. Lucrul acesta nu îl înţeleg: ori nu e de acord cu calea tantrică, şi atunci ce caută la conferinţe, ori este de acord, şi atunci ce are contra fostului său discipol?

13 august 1992

Cu mari emoţii am ajuns la Vladimireşti: de multă vreme îmi doream să o văd pe Maica Veronica. Prin Bucureşti circulă zvonul că ea ar nega faptul că scrierile mistice îi aparţin şi chiar că ar avea vreo legătură cu cartea „Viaţa Maicii Veronica".

Cel mai bun argument împotriva unor astfel de afirmaţii va fi chiar întâlnirea mea cu Maica. Am fost cazat într-o chilie foarte curată. Aici o parte dintre maici şi surori ţin cu Maica, iar restul cu patriarhia. De fapt, sunt două cete destul de compacte. Noi nu vorbim despre cerurile superioare sau despre drumul de lumină decât dacă nu este niciun spion de faţă.

Cu fratele Costel şi cu fratele Andrei, care muncesc pentru mănăstire, m-am împrietenit repede. Ei nu sunt de multă vreme în grupul clarvăzătorilor şi de aceea mă tot întreabă ce nu le este clar.

15 august 1992

Azi a fost linişte. Grupul nostru s-a dus în altă parte, la vreo catedrală. S-or fi dus să îi mai cânte lui Teoctist.

Am văzut aici o slujbă de intrare în călugărie. Au călugărit vreo opt maici. Slujba a fost impresionantă. Cât de frumos este să trăieşti numai şi numai pentru Dumnezeu. Cine ştie, poate vreodată voi ajunge şi eu călugăr.

16 august 1992

Nu am reuşit să vorbesc cu Maica Veronica. Este foarte ocupată. Oricum, am vorbit cu ucenicele ei şi am aflat un lucru foarte important: deşi oficial Maica e obligată să spună că nu are nicio legătură cu scrierile care circulă sub numele ei, ca să nu aibă probleme cu episcopul, totuşi are curajul să scrie în continuare.

Mult curaj mai are: dacă ar afla patriarhia că ea mai scrie, ar da-o jos din stăreţie. Nu le ajunge cât au prigonit-o sub Ceauşescu.

Şi mi s-a confirmat faptul că Maica îl aşteaptă pe părinte. Revenirea părintelui Ioan la Vladimireşti este unul dintre marile semne pe care le aşteaptă tot grupul nostru.

20 august 1992

Arhanghelul Gavriil a încercat să o corupă pe Simina, prietena Mirunei. Ea a venit la mine plânsă şi mi-a zis că nu mai vrea să îl vadă. El spune că asta e o manifestare a dragostei, dar în Evanghelii nu am auzit nimic de aşa ceva. Mie mi se pare că e o pornire de curvie clasică, deşi el susţine altceva. Încep să am rezerve asupra lui. Are ceva din aerul lui Costi.

21 august 1992

Nu, Gabi nu e deloc arhanghel. Dolly, după ce s-a culcat cu el o vreme, timp în care i-a plăcut să primească daruri scumpe, s-a săturat de compania lui. Mi-a zis că o pune să facă tot felul de perversiuni. Am de gând să mă iau de el, chiar dacă o fi să mă ia la bătaie. Să îşi vadă de prietenii lui, pe ai mei să îi lase în pace.

Şi, dacă nu e arhanghel, de ce totuşi nimeni nu are curajul să se ia de el? De ce îl iau în serios ceilalţi?

22 august 1992

Din nou la Recea. De astă dată, singur. Din păcate, părintele Ioan s-a arătat la fel de potrivnic învăţăturilor de la Vladimireşti. Nu mai ştiu ce să cred. Când s-a răstit la noi prima dată, credeam că joacă teatru. Dar acum nu mai avea niciun rost. Ori m-a încercat a doua oară, ori el nu este Sfântul Apostol Ioan, ci doar părintele Ioan Iovan şi atât.

Dacă ar fi Sfântul Apostol, de ce nu mi-a spus nimic despre planurile sale spirituale? Dacă nu e decât părintele Ioan, înseamnă că tot ceea ce ţine de Vladimireşti este înşelare. Am auzit şi ideea asta, că el însuşi s-ar fi rupt de maicile de acolo şi că tot încearcă să atragă atenţia asupra pericolului pe care îl constituie acel focar.

De unde a ştiut că eu şi Cosmina am făcut yoga? De unde a ştiut că suntem cu Vladimireştiul? E puţin probabil să îşi fi dat seama de aceasta numai privindu-ne. Cred că părintele Ioan e văzător cu duhul, aşa cum se spune. Şi, dacă Dumnezeu i-a descoperit că suntem pe un drum greşit, a făcut-o spre întoarcerea noastră.

Auzisem despre părinţii care sunt văzători cu duhul, dar nu mă aşteptam ca întâlnirea să fie atât de şocantă. Da, cred că părintele Ioan ne-a mustrat serios, nu doar de ochii stareţei. Toată povestea cu stareţa securistă îmi pare drept minciună gogonată.

Poate Cosmina şi-a dat seama că părintele nu glumea. Şi nu mi-a zis nimic, pentru că îmi vedea fanatismul. Ea, fiind mai matură decât mine, a înţeles situaţia. Îmi pare rău că nu a încercat să îmi deschidă ochii încă de atunci. Cred că o terminam pe loc cu toate rătăcirile.

Sunt ca o corabie care pluteşte în derivă. Nu ştiu ce să mai cred. Sunt atât de sătul de trecerea de la o

rătăcire la alta... Mă voi duce prin mai multe mănăstiri, în Moldova. Acolo este centrul duhovnicesc al României. Poate mă voi lămuri acolo cum stau lucrurile.

26 august 1992

După mai multe mănăstiri, am ajuns şi la Pângăraţi. Stareţul de aici este foarte prietenos. M-a întrebat dacă ştiu să frământ aluatul pentru pâine. Am zis că da, deşi nu ştiu. M-am apucat să frământ, dar am făcut numai cocoloaşe. Dacă nu îmi sărea în ajutor un frate de la bucătărie, stricam făina. Totul s-a terminat cu bine. Pe unde trec, încerc să mai iniţiez fraţii de mănăstire în tainele lumii nevăzute. Aici este un frate pe care l-am învăţat să vadă la distanţă. A prins foarte repede. Cum mă rog, Dumnezeu le şi deschide drumul de lumină. Să fie aici ceva rău?

Nu îmi iese din minte a doua întâlnire cu părintele Ioan. Nu mă aşteptam să mă gonească iar. De fapt, a zis că oricând voi fi gata să primesc învăţătura creştină, el este dispus să mă spovedească. Oare unde o fi adevărul? Deocamdată plutesc în derivă şi nu a apărut nicio luminiţă.

28 august 1992

Am ajuns la Sihla, unde voi sta câteva zile. Aici a trăit o mare pustnică, pe care o hrăneau corbii. Ea trăia într-o peşteră micuţă. O să mă duc la peşteră mâine. De când sunt în Moldova am început să zic cât mai des rugăciunea lui Iisus; mai ales în timpul slujbelor de noapte. Îmi place foarte mult la Sihla.

30 august 1992

Aseară a venit la mine un părinte cu barbă albă, cu faţă de sfânt. Eu stăteam în faţa chiliei, cu Biblia în mână. Părintele mi-a cerut cartea, m-a pus să citesc

un pasaj şi a plecat, fără să îmi mai spună nimic. Pasajul era despre pedeapsa celor care sunt în rătăcire. Oare de ce m-a pus să citesc tocmai acest pasaj? Ceva gen „ereticii să se ducă în iad”. Dar, eu nu sunt eretic. Sau sunt?... Mi-e groază de acest lucru. Vreau să mă lepăd de toată înşelarea şi să slujesc adevărul. Dar care este adevărul?... Am făcut yoga, fiind convins că adevărul e în India. M-am apucat de Tantra, fiind convins că Costi este cel mai mare maestru din lume. Am vrut să plec în Grecia, la Swamiji, dornic de o viaţă ascetică. Am trecut apoi la A.R.S., convins că aici trăiesc marii sfinţi ai Bisericii. Părintele Ioan zice că sunt în rătăcire, şi părintele ăsta vine şi îmi dă să citesc despre acelaşi lucru. Dacă nu ar fi avut o faţă de sfânt, aş fi crezut că diavolul l-a pus să mă ispitească.

Nu ştiu ce să fac, pe ce cale să o apuc. Mă rog cu disperare ca Dumnezeu să mă lumineze.

1 septembrie 1992

Peştera e foarte aproape de mănăstire. Cum am intrat, am început să mă rog. Se vede că locul este binecuvântat de Dumnezeu, căci mintea se roagă foarte uşor acolo. Se zice că, fiind urmărită de turci, Sfânta Teodora s-a rugat şi i s-a deschis peretele de stâncă, de parcă ar fi fost o uşă. Aşa a scăpat de turci.

Masa e foarte bună aici. Stareţul mă lasă să mai rămân vreo trei zile. Am de gând să vin să mă rog o noapte întreagă în peşteră. Cred că aşa Dumnezeu va înţelege că vreau să mă rup de toată înşelarea. Cred că adevărul este în Biserică. Deşi am multe argumente care stau împotriva învăţăturilor Bisericii, simt că adevărul este în Biserică. Îmi e groază: nu cumva eu, care am trecut prin atâtea rătăciri, care i-am învăţat şi pe alţii toate rătăcirile, nu cumva eu nu sunt decât o unealtă a diavolului? Poate că de asta m-au lăsat dracii

să mă rup de Kali, de blestemata zeiţă a morţii, şi de Shiva, tocmai pentru că ei ştiau că îi voi sluji în continuare. Dacă adevărul este în Biserică, atunci învăţăturile de la A.R.S. sunt la fel de periculoase ca acelea de la yoga. Ba chiar mai periculoase, căci par autentic creştine.

Am început să mă rog lui Dumnezeu ca, ori să mă omoare, să îmi ia viaţa, dacă nu pot fi convertit, ori să îmi dăruiască să mă convertesc. Da, prefer să mor decât să îi mai îndepărtez pe alţii de adevăr. Mi-e teamă când îi cer lui Dumnezeu moartea, dacă sunt predestinat la rătăcire.

Ştiu că Biserica învaţă că nu există predestinare, deci sunt liber să mă apropii de adevăr. Ştiu că şi Sfântul Apostol Pavel, al cărui nume îl port de la botez, a fost şi el duşman al adevărului. Oricum, mă rog ca Sfântul Apostol Pavel să aibă grijă de mine.

2 septembrie 1992

Am fost iar în peştera Sfintei Teodora, ca să mă pregătesc pentru ce mă aşteaptă la noapte. Lucian a zis că o să vină cu mine, dar nu ştiu dacă o să aibă curaj. E atâta linişte în peşteră... Acolo zic cu foarte multă uşurinţă rugăciunea lui Iisus. Sunt decis să mă rog. Ori îmi dă Dumnezeu să cunosc dreapta-credinţă, ori prefer să îmi ia viaţa. M-am săturat de atâtea oscilări. Cred că Sfânta Teodora, văzând că vin în casa ei, va mijloci înaintea lui Dumnezeu pentru mine.

Viaţa pustnicească mă atrage de ani de zile. Cred că e atât de bine să fii singur... Aş fi vrut să ajung prin Himalaya, şi iată că voi gusta din liniştea pustnicească chiar aici, la Sihla. În Himalaya nu puteam să îl aflu pe Dumnezeu. Aici pot. Poate voi avea o revelaţie. Aştept un semn de la Dumnezeu, aştept să îmi spună care este calea mea. Sau să îmi ia viaţa. Cred că obsesia a-

ceasta a Dumnezeului care ucide mi-a rămas de la distrugătorul Shiva. Poate că Dumnezeul creştin mă va cruţa.

3 septembrie 1992

Cea mai lungă noapte din viaţa mea. Am trecut pe lângă spitalul de nebuni. Mai trăiesc numai prin mila lui Dumnezeu. Aseară, înainte să plec spre peşteră, i-am cerut binecuvântare stareţului pentru aceasta. Zâmbind, mi-a dat-o. Asta a fost şansa mea.

Am plecat singur, pentru că Lucian s-a răzgândit. În drum spre peşteră se auzeau animalele prin pădure. Acum vreo câţiva ani un turist mânca zmeură, şi de cealaltă parte a tufei era ursul. Mi s-a făcut foarte frică, inima bătea gata să îmi sară din piept. Aşteptam să ajung în peşteră, ca să mă liniştesc. Dar, nu a fost aşa.

Am ajuns în peşteră, mi-am aprins lumânarea şi am început să zic „Doamne, Iisuse...” Imediat au apărut liliecii. Am fost de mai multe ori ziua, dar nu am văzut niciun liliac, deşi în peşteră era la fel de întuneric. Zburau pe lângă mine şi îmi era foarte scârbă. Mă gândeam că, dacă mi se înfige vreunul în păr, am încurcat-o. Pentru câteva clipe mi-am pus haina în cap; bine că mi-a zis stareţul să mă îmbrac gros. M-am gândit apoi că, dacă e voia lui Dumnezeu să nu mi se întâmple nimic, voi scăpa oricum. Şi am lăsat capul descoperit.

Între timp şoriceii au început să se suie pe ghetele mele. Ziua nu era nicio urmă de şoarece, dar noaptea erau o grămadă. Nu erau mari, dar erau mulţi. Şi mi-era foarte scârbă şi de ei.

Nu am putut să rostesc deloc „Doamne, Iisuse...”. Mintea nu se putea aduna. Mi-am adus aminte că aveam la mine o carte mică de rugăciuni, cu Paraclisul şi Acatistul Maicii Domnului. Am citit-o şi răscitit-o

până dimineaţă. Ceas nu aveam la mine şi aşteptam să se facă ziuă, ca să pot pleca.

Mi-am dat seama cât de greu este să fii pustnic. În mândria mea, credeam că marea problemă ar fi lipsa hranei. Dar marea problemă e lupta cu dracii. Îmi simţeam moartea prin preajmă şi mă rugam să nu îmi pierd minţile. Ziceam: „Doamne, nu mai fac asemenea nevoinţe peste măsurile mele. Ştiu că am greşit, că m-am mândrit venind să mă rog toată noaptea, ca marii pustnici. Dar, pentru binecuvântarea stareţului, ajută-mă să nu înnebunesc."

Aproape că plângea sufletul în mine. Îmi repetam că am avut binecuvântarea stareţului. De spaimă ziceam: „Doamne, pentru puterea ascultării, păzeşte-mă!" Eu nu aveam ascultare, ci doar primisem binecuvântare. Dar, mintea nu mai funcţiona normal.

Oboseala mă apăsa. De-abia mai ţineam ochii deschişi. În liceu, la petrecerile de toată noaptea puteam să dansez ca un apucat şi nu aveam nimic, dar în peşteră picam de somn. Mi-era frică că dacă adorm, o să îmi intre vreun liliac prin păr. Şi atunci, când mi-era mai greu, ţineam lumânarea în aşa fel încât ceara fierbinte să îmi curgă în palmă. Mă ardea puţin, dar cel puţin nu aveam cum să adorm. Cum mă lua somnul, mă ardea ceara. Bine că am avut multe lumânări la mine.

La un moment dat, cum stăteam în rugăciune cu spatele spre ieşirea din peşteră, am auzit clar paşii unui animal mare. Nu putea fi decât ursul. Am simţit că îmi pierd minţile. Să mă întorc cu faţa la el şi să mă lupt, nu rezolvam nimic. Nu aveam nicio şansă să omor cu mâinile goale un urs.

După paşii pe care îi auzisem, se afla exact aproape de ieşirea din peşteră. Nu puteam fugi pe lângă el. Mi-am zis: „Gata, o să mori. I-ai cerut Domnului

să îţi ia viaţa, ca nu cumva să îi mai duci pe alţii în rătăcire, şi ţi-a trimis ursul.” M-am gândit că cel mai bine este să mor în rugăciune. Stăteam tot în genunchi, aşteptând să simt labele ursului pe spinarea mea. Totuşi, nu s-a mai auzit niciun zgomot. Credeam că ursul aşteaptă să vadă ce fac. Dar, când am avut curajul să mă întorc cu faţa spre ieşirea din peşteră, nu am văzut niciun urs. Ciudat, ursul nu putea pleca fără să se audă chiar nimic.

M-am rugat în continuare, până la ziuă. Dimineaţa a venit la mine Eugen, să vadă cum mă simt după o asemenea experienţă. Am plecat cu el spre mănăstire, abia ţinându-mă pe picioare. Eram convins că părul mi-a albit de frică, sau că măcar mi s-a deschis la culoare. Îmi simţeam tot trupul bătrân. Aşa cred că simt bătrânii, că fiecare dintre celulele organismului lor e bătrână.

Cum am ajuns la chilie, m-am uitat într-o oglindă. Parcă nu îmi venea să cred că părul meu nu şi-a schimbat culoarea. I-am relatat lui Eugen toată peripeţia. Mi-a zis că nu crede că ăla a fost urs, că ursul nu putea pleca fără niciun zgomot. Într-adevăr, dacă ar fi fost ursul acolo unde am auzit paşii, nu ar fi avut loc să se întoarcă. Trebuia să intre până la mine. Eugen crede că a fost diavolul, venit să mă înfricoşeze. Dacă stau să mă gândesc puţin, e într-adevăr mult mai probabil să fi fost diavolul, căci ursul nu putea pleca fără să îl aud.

Eugen nu a părut prea impresionat de lilieci şi de şoricei. E uşor aşa, când auzi de la altcineva, să zici că ai putea rezista. Eu nu mai calc noaptea în peşteră până mor. Sau cine ştie, poate va trebui să mai calc...

Dumnezeu nu mi-a dat niciun semn. Sau, mai bine zis, mi-a arătat că trebuie să îmi văd lungul na-

sului, că trebuie să nu mai fiu atât de plin de mândrie. Şi semnele de la El nu vin la comandă.

După-masă am dormit zdravăn, dar tot nu mi-e bine. Îmi vor trebui câteva zile ca să mă refac. Poimâine plec cu Lucian spre Sihăstria. Abia aştept să îl revăd pe părintele Cleopa.

4 septembrie 1992

Azi-noapte cred că a venit semnul pe care îl aşteptam. Într-un vis în care căutam într-o carte cu canoane; când mă întrebam ce canon ar trebui să fac pentru ca să mi se ierte păcatele, am auzit o voce clară, puternică: „Canon: să îi înveţi pe cei din afară filosofia Sfinţilor Părinţi!” M-am trezit imediat. Nu cred că visul a fost de la oboseală. Cred că asta vrea Dumnezeu de la mine. Dar de ce filosofia şi nu teologia? Sfinţii Părinţi au fost teologi, nu filosofi. Nu îmi este clar. Dar vocea aceea îmi răsună încă în urechi. O să mă sfătuiesc cu câţiva preoţi, să îmi spună ce este cu visul ăsta.

Ştiu, sunt şi vise de la diavol, doar am avut şi eu câteva. Dar vocea de azi-noapte e cu totul altceva. Voi căuta să aflu cât mai repede cum stau lucrurile.

5 septembrie 1992

Am ajuns cu Lucian la Sihăstria. Mi-a zis că are ceva probleme cu capul. E mai bine că nu a stat cu mine în peşteră, cine ştie ce crize făcea. Părintele Cleopa e cam bolnav, nu ştiu dacă voi putea vorbi cu el. Noaptea, am intrat singur în biserică şi m-am rugat iarăşi ca, dacă nu mă pot converti, Dumnezeu să nu îngăduie să ies viu din biserică. Am mers în genunchi de la uşă până aproape de strană, unde un părinte citea la Psaltire. Iar m-am temut că voi muri, dar Dumnezeu m-a lăsat în viaţă. Mă obsedează ideea că poate

voi nimeri în altă mocirlă. Dar inima îmi spune că am ajuns, în sfârşit, la lumină. De acum nu voi mai cere moartea, ci numai îndreptarea mea cât mai grabnică.

Slujba de noapte mi-a plăcut mai mult decât la Sihla. Încet-încet, intru într-o lume nouă, lumea Bisericii, lume pe care am cunoscut-o foarte puţin până acum.

6 septembrie 1992

Azi-noapte am plecat cu Lucian să prindem slujba de noapte de la Secu. Lui i s-a făcut tare frică pe drum, că era întuneric. Dar drumul era bun, era drum de maşină. La Secu se citesc des Moliftele Sfântului Vasile. Aici a trăit un părinte cu viaţă sfântă, părintele Elefterie.

Mâine dimineaţă plec spre Recea.

VIII.
Întoarcerea fiului risipitor

7 septembrie 1992

Am ajuns iarăşi la Recea. Părintele Ioan m-a primit cu dragoste. Mi-a zis să mă pregătesc pentru spovedania de mâine. Aştept cu nerăbdare clipa în care voi primi dezlegare de păcate. Ştiu că nu sunt vrednic să mă împărtăşesc, dar va veni şi clipa aceea binecuvântată. În viaţa mea se va trage o linie clară. Voi primi puterea să mă lupt cu patimile care mă apasă, voi fi al lui Hristos.

Nimeni nu poate şti ce bucurie e în sufletul meu. Şi ce încordare. M-am uitat puţin prin îndrumarul de spovedanie al părintelui Nicodim Mândiţă, îndrumar pe care mi l-a împrumutat o soră de aici. Eu auzisem că acest îndrumar îl folosesc numai habotnicii.

„Soră, dar am auzit că nu e prea bun îndrumarul ăsta!”

„E cel mai bun îndrumar care există. Deşi are mici exagerări, este de mare folos celui care vrea să se spovedească aşa cum trebuie. Cei care resping îndrumarele de spovedanie o fac pentru că nu vor să recunoască faptul că multe dintre faptele care lor li se par acceptabile sunt trecute la păcate. Cel mai banal exemplu e cu fumatul. Sunt fumători care se spovedesc, dar care ascund faptul că fumează. Astfel, păcatul nu numai că nu primeşte dezlegare, ci spovedania însăşi este compromisă. Cel care ascunde de bunăvoie păcate la spovedanie nu poate primi dezlegare de păcate.

O să constaţi tu singur cât de mult te ajută astfel de îndreptare de spovedanie. Mai ales la început.

Pentru că, după câteva spovedanii, după ce ştii ce anume trebuie spus, nu mai ai nevoie de ele. Dar, fără ele, începutul este mult mai greu."

„Dar, dacă uit ceva? Uite, acum mi-am adus aminte cum, copil fiind, am strigat în biserică, în noaptea de Paşti, «Hai Dinamo!». E păcat sau nu? Sau faptul că furam bani din hainele musafirilor care veneau în vizită la părinţii mei. Sau altele asemenea. Nu se poate să îmi aduc aminte chiar tot. Şi s-ar putea să uit chiar şi păcate mai mari şi mai recente."

„Spovedania nu trebuie făcută în grabă. Ai destul timp până mâine. Iei îndrumarul şi la fiecare păcat te gândeşti dacă l-ai făcut sau nu. Şi, dacă se întâmplă să uiţi ceva la spovedania asta, când îţi aduci aminte, scrii pe o hârtie şi la spovedania viitoare îi spui părintelui."

„La spovedanie mă duc cu lista de păcate?"

„E mai bine aşa, ca să nu uiţi nimic. Dar, o să vezi că numai la început va fi mult de scris. Apoi va fi de scris din ce în ce mai puţin. Asta dacă duci lupta cea bună. Oricum, după ce te spovedeşti, să arzi hârtia, ca să nu o mai citească şi alţii."

„Am auzit că nu trebuie să spun prea multe detalii, ca să nu îl smintesc pe părinte."

„Trebuie să spui toate păcatele. Dar să nu spui şi amănunte care transformă spovedania în ceva comic. Un beţiv nu spune: «După opt beri, am băut şi doi litri de coniac de cinci stele.» Ci spune doar că s-a îmbătat. Înţelegi?"

„Da, înţeleg. Se pare că am mult de scris la spovedanie. Mulţumesc pentru carte."

M-am liniştit puţin. Mă apuc să îmi scriu spovedania.

E ora 1.00 noaptea. Am scris şapte coli mari, pline de păcate. Le-am scris, totuşi îmi dau seama că nu ştiu

ce înseamnă pocăinţa. Faptul că am început viaţa sexuală devreme mi se pare un lucru de bravură. Ştiu că este păcat, dar nu îmi pare rău. Îmi pare rău că am făcut Tantra Yoga, dar nu îmi pare rău pentru multe alte prostii pe care le-am făcut.

Vreau să primesc iertare de păcate, totuşi nu am lacrimi de pocăinţă. Regret că am făcut rău celor din jurul meu, dar nu îmi dau seama cât L-am supărat pe Însuşi Dumnezeu prin păcatele mele.

8 septembrie 1992

Am simţit cum spovedania curăţă sufletul. După ce am citit lista de păcate, parcă mi s-a ridicat o piatră de pe suflet. I-am spus părintelui că îmi dau seama că nu am adevărată pocăinţă.

„Cel puţin vrei să te lepezi de păcatele pe care le-ai făcut, şi de acum înainte să nu mai păcătuieşti?”

„Da, părinte. Îmi doresc ca de acum înainte să trăiesc numai pentru Dumnezeu.”

„Asta e prima treaptă. Să vrei să te rupi de păcat. Şi, în timp, o să cunoşti şi ce înseamnă pocăinţa adevărată.”

Spovedania a ţinut foarte mult, dar nici nu putea fi altfel. Dacă m-ar fi luat repede, nu mi-aş fi putut deschide sufletul.

După spovedanie mi s-a făcut puţin frică. Având sufletul curat, oare voi putea să nu îl întinez iarăşi? Sper că mă va ajuta Dumnezeu.

Oricum, părintele mi-a spus să mă împărtăşesc mâine:

„Dacă e dorinţă sinceră de îndreptare, Dumnezeu iartă păcatele. Nu ai avut pe nimeni care să îţi arate calea Bisericii. De aceea, îţi îngădui să te împărtăşeşti. Dar, ai grijă, dacă nu îţi schimbi viaţa, spovedania îţi va fi spre osândă.”

9 septembrie 1992

M-am împărtăşit. Parcă Hristos era întreg în faţa mea şi mă invita să Îl primesc în inima mea. Împărtăşania a fost un moment extraordinar. Numai creştinii înţeleg ce mare lucru este să Îl primeşti pe Hristos. Trupul şi Sângele Domnului, primite din potir.

Mi s-a părut că abia acum intru în Biserică. Mi s-a părut că Biserica este de fapt comunitatea oamenilor care Îl păstrează în inimile lor pe Hristos, pe care L-au primit prin Sfânta Împărtăşanie. Parcă timpul se oprise: eram numai eu şi potirul, de care îmi era teamă să mă apropii. Mă simţeam cum cred că s-au simţit oamenii care L-au auzit pe Hristos propovăduind credinţa cea adevărată: Hristos era atât de real în Sfânta Împărtăşanie, încât mi se părea mai real decât oamenii din biserică.

După ce m-am împărtăşit am simţit dorinţa de a-L păstra în inima mea pe Hristos până la sfârşitul vieţii mele. Îl simţeam pe Hristos ca pe o floare firavă, pe care orice păcat săvârşit de mine ar fi putut-o îndoi. Adică nu, Hristos nu poate fi îndoit. Simţeam că prin cel mai mic păcat L-aş fi alungat din inima mea.

10 septembrie 1992

Nu-mi vine să cred cât de repede mi s-a schimbat viaţa... Acum câteva luni eram printre cei mai fideli yoghini de la şcoala lui Tăureanu. Dacă cineva mi-ar fi spus că voi deveni creştin, i-aş fi râs în faţă.

Oare care a fost principalul motiv al convertirii? Cred că prima întâlnire cu părintele Ioan. Chiar dacă atunci când m-a dat afară din mănăstire am fost convins că o face doar de ochii lumii, totuşi întâlnirea m-a şocat.

Ce straniu... M-a văzut pentru prima oară în viaţa lui şi a ştiut că am făcut yoga cu Tăureanu, a ştiut că

eram cu Vladimireştiul... Şocul primei mustrări l-am resimţit abia după ce m-a gonit a doua oară.

Şi, totuşi, nu părintele m-a convertit. Ci Hristos. Am simţit că pur şi simplu m-a luat de mână şi m-a tras la lumină...

11 septembrie 1992

Citesc din *Minunile Maicii Domnului*. Aproape fiecare minune îmi sporeşte evlavia faţă de Împărăteasa Cerurilor. Câţi bolnavi a vindecat, câţi necăjiţi a ajutat... Ultima parte e numai cu minuni din secolul nostru. Din afară mi se părea că ortodocşii sunt obligaţi să aibă evlavie la sfinţi şi la Maica Domnului. Dar văzând cât de grabnic ajutătoare e Preasfânta Născătoare de Dumnezeu, am simţit că e greu să nu ai evlavie sinceră faţă de ea. Ea ne iubeşte, ea ne ocroteşte, ea ne acoperă cu sfântul ei acoperământ. Cum să nu îi mulţumesc? Cum să nu o iubesc, ştiindu-i grija faţă de toţi cei credincioşi?

La minunile care mi se par mai deosebite, mă pun în genunchi şi zic: „Maica Domnului, apărătoare a neamului creştinesc, aşa cum l-ai ajutat atunci pe omul acela, aşa să mă ajuţi şi pe mine când voi fi încercat de necaz...”

17 septembrie 1992

Credinţa fără fapte este moartă. Din clipa în care alegem binele nostru în loc să ne gândim la binele aproapelui, credinţa e îndoielnică.

M-am suit azi în autobuz şi, fiind aglomeraţie, m-am bucurat când s-a eliberat un loc. Eram atât de obosit, că nu am vrut să mă mai uit dacă nu cumva e vreun bătrân care ar vrea să stea jos. „Sunt prea obosit.”

Când m-am ridicat să cobor, am văzut cum o bătrânică s-a şi repezit la scaun. M-am uitat la ea mirat şi s-a simţit ruşinată: „Vin de la operaţie...”

Îmi pare rău că nu i-am cedat locul mai devreme.

18 septembrie 1992

Înainte să mă lepăd de rătăcire, mi se părea că în biserică nu este destul aer. Acum îmi dau seama că aceasta era o senzaţie falsă. Chiar dacă în unele biserici aerul e destul de închis, asta nu provoacă stările prin care am trecut eu. Cred că diavolul era cel care mă scotea afară. Şi nu îmi dădea gânduri de plictiseală, ci pur şi simplu îmi dădea stări de rău fizic. Parcă nu îmi vine să cred că a fost aşa, dar altă explicaţie nu există.

Pentru mine statul la slujbă era o veritabilă tortură. Preferam să fac o meditaţie de jumătate de oră în faţa unei icoane decât să stau un sfert de oră la slujbă.

19 septembrie 1992

A venit părintele Ştefan să ne facă sfeştanie. A zis Moliftele Sfântului Vasile pe dinafară. E un om deosebit. După sfeştanie am avut o lungă discuţie despre viitorul meu. El a încercat să mă convingă să nu mă călugăresc:

„Să ştii că în mănăstire nu este cum ai citit tu în cărţi. E multă muncă, şi vieţuirea duhovnicească a scăzut mult.”

„Părinte, dar, dacă o să caut, voi găsi şi o mănăstire în care să se ducă viaţă sporită, că doar nu s-au ruinat toate.”

„Nu pleca la mănăstire. E foarte bine că vrei să îţi închini viaţa lui Dumnezeu, dar în lume ai şansa să ajuţi şi mai mult.”

„Da, părinte, dar şi la mănăstire ar putea veni la mine mirenii care au nevoie de un cuvânt de folos. Dacă aş fi la măsura la care să îi pot folosi pe alţii.”

„Nu este acelaşi lucru. Dacă toţi oamenii duhovniceşti ar fugi la mănăstire, atunci lumea ar deveni un iad. În lume ar rămâne doar cei care trăiesc în patimi. Sunt unii care au chemare să se ducă la mănăstire şi alţii pe care Dumnezeu îi vrea în lume.”

„Câţi sfinţi mireni cunoaşteţi?”

„Nu judeca pripit. Gândeşte-te la cetele de martiri. Marii mucenici au fost mireni.”

„Da, dar martiriul celor mai mulţi dintre ei a avut loc înainte de anul 313, când Sfântul Constantin a dat edictul prin care s-a declarat libertatea credinţei creştine. Monahismul a apărut abia prin secolul al III-lea, de aceea martirii au fost mireni.”

„Să ştii că şi după 313 au fost mucenici care au suferit pentru dreapta-credinţă. Gândeşte-te la lupta de apărare a icoanelor, în care au suferit nu numai monahi sau clerici, ci şi mireni. Şi să ne uităm şi în mileniul acesta: sute de neomartiri greci, ucişi de musulmani. Sau, şi mai curând decât aceştia, miile de martiri care au fost ucişi de fiara comunistă.”

Nu ştiu aproape nimic despre lupta pentru apărarea icoanelor şi mi-a fost ruşine să îi cer părintelui amănunte. Până acum câteva zile mă credeam atoateştiutor, mă gândeam numai cum să îi molipsesc şi pe alţii de înţelepciunea mea. Îmi e greu să recunosc faptul că am multe minusuri în ceea ce priveşte credinţa creştină. Sper să scap de ele cât mai repede.

20 septembrie 1992

Când am organizat „Cercul de Metarealitate” nu îmi trecea prin cap că va veni vremea în care voi regreta mult această acţiune. Eu m-am rupt de rătăciri, dar

cei cărora le-am fost dascăl nu vor să mă asculte. Gabi le-a băgat în cap că am fost influenţat de anumite puteri oculte care vor să îi îndepărteze şi pe cei de lângă mine de cunoaşterea adevărului.

Am încercat să le aduc argumente, să le spun cum părintele Ioan m-a scăpat de o înşelare pe care o cunoştea bine, să le spun ce am aflat prin mănăstiri, dar degeaba. Am avut dovada clară că uneori oamenii sunt mai flămânzi de paranormal decât de adevăr.

Faptul că am iniţiat atâţia oameni în demonica vedere a lumilor paralele, care nu sunt de fapt decât meşteşugite arătări diavoleşti, e unul dintre cele mai mari păcate ale mele. Şi aşa cum cei din liceu nu au vrut să se lepede de prostii, cred că tot aşa nu se vor lăsa nici ceilalţi. Sau o mare parte dintre ei.

Am fost, la nici 18 ani, dascăl al rătăcirii. Şi cât îmi doream să fiu dascăl al adevărului...

Întâlnirea de azi a fost cât se poate de tristă pentru mine. Au venit Gabi, Doruleţ şi câţiva dintre foştii mei „ucenici". După ce ne-am încrucişat aproape fără niciun rost argumente teologice, mi-a venit în minte soluţia care mi s-a părut salvatoare: „Uite, Gabi, tu zici că eşti Arhanghelul Gavriil, că împreună cu Doruleţ slujiţi adevărului. Zici că el are puteri paranormale, că poate vedea la distanţă, că poate să vadă chiar alte lumi. Eu îţi propun un târg: eu ţin la spate un obiect. Şi, dacă Doruleţ vede ce ţin în mână, înseamnă că adevărul este la voi. Dar, dacă nu ghiceşte, înseamnă că adevărul este la mine."

Am avut credinţă că Dumnezeu, Care a făcut atâtea minuni pentru apărarea credinţei, nu mă va lăsa fără ajutor în faţa acestor eretici.

Gabi a fost foarte parşiv. Înainte să spună dacă acceptă sau nu târgul, l-a pus pe Doruleţ să spună ce ţin în mână. Doruleţ s-a concentrat câteva secunde,

secunde care mie mi s-au părut foarte lungi. Colegii mei aşteptau cu emoţie să vadă sfârşitul confruntării.

Eu ţineam în mână cheile de la casă. Doruleţ s-a mai concentrat puţin şi cu aceeaşi siguranţă cu care ne spunea de obicei ce vede în alte oraşe sau în alte ceruri a zis:

„Două ceasuri. Unul este al tatălui tău."

S-a păcălit. Tata nici măcar nu are ceas. Am deschis pumnul, plin de bucurie. Totuşi, efectul nu a fost cel scontat. Gabi, în loc să îşi recunoască înfrângerea, m-a atacat cu tupeu:

„Ce, voiai să facă minuni la comandă? Să ştiţi că din cauza energiei sale malefice nu a putut Doruleţ să vadă ce ţine în mână."

Culmea, cei de faţă erau tentaţi să îl creadă. Şi acum câtăva vreme mă tratau ca pe învăţătorul lor!

„Lăsaţi prostiile, nu există nimic din cerurile superioare care se văd pe drumul de lumină; ăsta nu e niciun arhanghel Gavriil, e un om ca noi toţi. Cum de nu pricepeţi? Tot ce v-am învăţat eu nu e altceva decât învăţătură drăcească. Dacă aţi putea ajunge la părintele Ioan v-aţi convinge singuri."

„Taci, a zis Gabi, tu nu eşti în măsură să vorbeşti despre marele spirit de la Recea."

„Înţelegeţi că părintele Ioan m-a adus pe drumul cel bun...", am încercat să îi conving, dar nu au înţeles. Mi se părea chiar că le plăcea să ţină cu Gabi, deşi era evident că adevărul este la mine. Sau mai exact că eu sunt de partea adevărului.

Nu ştiu câţi dintre ei vor mai rămâne peste câteva luni alături de Gabi.

Ceea ce mă doare este că nu am cum să îi ajut, dacă ei nu vor să se lase ajutaţi.

21 septembrie 1992

Tot nu mi-am revenit după bătălia de ieri. Oare cum pot fi unii oameni atât de orbi?

Mie nu îmi arde să plâng păcatele altora. Dar nu pot să mă împac cu ideea că mulţi dintre cei pe care i-am învăţat să creadă în minciunile A.R.S.-ului vor rămâne pe această cale. Dacă ei nu îşi dau seama de înşelare, se vor duce direct în iad.

De fapt, şi Miruna mi-a spus că ea crede că la Judecată voi da socoteală şi pentru sufletele pe care le-am băgat în noroi. Azi-noapte nu puteam să dorm de frământare. Dacă eu voi duce de acum înainte o viaţă de pocăinţă, o viaţă bineplăcută lui Dumnezeu, dar la Judecată voi fi osândit pentru că i-am atras pe mulţi în întuneric?

23 septembrie 1992

L-am cunoscut pe părintele Teofan. Auzisem lucruri frumoase despre el şi abia aşteptam să îl văd. E plin de dragoste. E aşa cum ar trebui să fie orice preot. Are un chip care exprimă foarte bine dragostea pe care o poartă în inimă. S-a purtat cu mine ca şi cum ne-am cunoaşte de ani de zile.

Mi-am adus aminte de posterul pe care l-am ţinut atâta vreme în cameră când eram yoghin. Era un poster superb, dar cât mi-a spurcat mintea... Şi el e de vină că m-am lăsat amăgit de tantrism. Şi mai de vină decât posterul e chiar tata. Oare din Rusia nu îmi putea aduce o icoană? Dacă mi-ar fi adus un afiş cu o icoană, poate că Dumnezeu m-ar fi scos mai repede din mocirlă.

Sunt din ce în ce mai atras de icoane. Am primit o copie după o icoană a Maicii Domnului pictată de Rubliov. Îmi place foarte, foarte mult. Icoanele modelează încetul cu încetul sufletul.

Asta era şi posterul din Rusia pentru mine: un fel de icoană negativă care, în loc să liniştească mintea, îmi stârnea patimile. Şi cât de nevinovat părea...

25 septembrie 1992

Când am fost alaltăieri la Cernica, un părinte mi-a dăruit *Pelerinul rus*. Am recitit-o cu multă bucurie. Aşa cum un film sexy stârneşte pofta păcatului, această carte trezeşte râvnă pentru practicarea rugăciunii. Ar fi bine ca toţi creştinii să citească astfel de cărţi, care sunt magneţi care te apropie de slujirea lui Hristos.

E foarte greu să nu îndrăgeşti rugăciunea lui Iisus citind această cărticică. De la prima spovedanie, când părintele Ioan mi-a zis că practic rugăciunea minţii tot ca pe o tehnică yoghină, nu am mai zis: „Doamne, Iisuse...". Dar acum cred că e bine să zic din nou. De altfel, şi părintele Galeriu mi-a zis să spun cât mai des rugăciunea minţii.

27 septembrie 1992

Am vorbit cu părintele Nicolae. Mi-am cerut iertare pentru că i-am întors spatele data trecută.

I-am spus că mi-e teamă să nu ajung în iad pentru că i-am atras pe alţii în rătăcire. Mi-a spus că, din moment ce am spovedit, cu durere în suflet, faptul că am fost învăţător al rătăcirii, Dumnezeu m-a iertat. Dacă însă nu mă voi ţine de drumul Bisericii, ci voi cădea în altă rătăcire şi voi muri în ea, atunci într-adevăr voi fi osândit şi pentru cei pe care i-am rupt până acum de adevăr. Păcatul spovedit este iertat. Dar, dacă îl faci din nou, batjocorind iertarea primită, osânda va fi foarte mare.

Oricum, eu nu am de gând să mă mai rup de Biserică. Calea cea mai simplă este să urmez învăţăturile

ei şi, dacă vreuna mi se pare neclară, să o cred, chiar dacă nu o înţeleg. Şi, poate, în timp o voi înţelege.

Din moment ce toate învăţăturile Bisericii au fost mărturisite de Însuşi Hristos sau de Apostolii Săi, înseamnă că în ele este adevărul. Şi, din moment ce nu sunt la nivelul sfinţilor, e firesc să nu iau drept bune părerile mele, ci numai ceea ce au învăţat ei.

29 septembrie 1992

Zic rugăciunea cât pot de des, pe stradă şi acasă. Mi-am făcut un scăunel de rugăciune şi mi-am propus ca în fiecare zi, un sfert de oră dimineaţa şi un sfert de oră seara, să zic „Doamne Iisuse". Încerc să găsesc cu mintea locul inimii, dar nu reuşesc, oricât de mult m-aş forţa.

Am dureri de cap, dar cred că sunt ispite de la diavol. Nu mă las. Nici la canon nu mi-e mai bine. Dar nu vreau să mă las, vreau să ajung la rugăciunea inimii.

1 octombrie 1992

Am fost iarăşi la domnul Petrescu. E foarte sceptic în privinţa fenomenelor paranormale despre care i-am spus că au loc în A.R.S. Zice că George Văsâi, după ce s-a căsătorit cu maica Veronica, a venit la el ca să afle cum să practice actul sexual tantric, astfel ca maica să nu rămână însărcinată. A fost un şoc pentru mine să aflu că oamenii pe care eu îi consideram atât de sus în ierarhia cerească au năzuinţe atât de carnale.

2 octombrie 1992

Mi-a venit acasă amenda pentru călătoria spre Alba Iulia. Bine că tata nu şi-a dat seama că amenda este aşa de mare pentru că e pentru patru persoane.

Altfel se supăra tare. El credea că e aşa mare din cauza penalizărilor.

Putea să facă scandal mare, dar nu a făcut. De când a murit mama, asta e cea mai mare dovadă de dragoste pe care mi-a arătat-o.

3 octombrie 1992

Părintele Nicolae zice că ar fi bine să existe numai icoane pictate. Dar ce ne-am face atunci fără reproducerile icoanelor celebre? Dacă s-ar găsi peste tot icoane bizantine, la un preţ accesibil, ar putea să-şi ia toţi oamenii. Dar, decât să îmi iau o icoană urâtă, numai pentru că e pictată, mai bine îmi iau una lipită pe lemn, dar care mă impresionează.

Şi până şi copiile pe hârtie ale icoanelor făcătoare de minuni au făcut la rândul lor minuni. Ar fi bine ca fiecare creştin să îşi aleagă o icoană făcătoare de minuni şi să facă rost de o reproducere fotografică a acesteia. Oricâte icoane s-ar face după „Portăriţa”, niciuna nu e mai impresionantă decât poza ei.

4 octombrie 1992

Am ajuns la spovedanie la părintele Teofan; după ce mi-am spus păcatele l-am întrebat cum să scap de durerile de cap din timpul rugăciunii lui Iisus. În loc să aprecieze râvna mea, părintele m-a mustrat:

„Ţi-am dat eu binecuvântare să practici rugăciunea minţii?”

„Părinte, am simţit o râvnă ca a pelerinului rus pentru aceasta.”

„Şi tu eşti pelerinul rus? Nu ai văzut ce viaţă dusese el înainte, câte mătănii făcea? Mintea lui era pregătită pentru asta. Şi nici el nu a practicat de capul lui, ci sub îndrumarea unui părinte iscusit.”

„Şi ce, părinte, e rău că vreau să fiu al lui Hristos, e rău că vreau să mă rog tot timpul?”

„Tu ce crezi?”

„Nu e rău, e bine.”

„Da, e bine, dar trebuie să parcurgi anumite etape. Şi să te fereşti de râvna exagerată. Aceasta o dă diavolul pentru a te îndepărta de la calea de mijloc şi pentru a te arunca mai apoi în prăpastie.”

„Părinte, sunt gata să o iau de la zero. Sunt gata să încep de unde a început pelerinul.”

„Asta e una dintre ispitele clasice. Compararea cu alţii. Mulţi cred că pot porni de unde a pornit pelerinul. Dar pelerinul rus a avut o viaţă mult mai aşezată decât a lor, încă înainte de a începe să zică rugăciunea. Sunt mulţi astăzi, mai ales tineri, care, citind cartea sa, vor să îi urmeze calea. Dar faptul că minţile lor au suferit din cauza anumitor păcate le este piedică.”

„Cum adică?”

„Un tânăr, după ani de studenţie cu beţii şi desfrâu, vrea să ajungă la rugăciunea lui Iisus în câteva zile. Aşa ceva nu se poate. Oricum, există trei categorii de potenţiali practicanţi: cei cuminţi, care nu au căzut în păcate de moarte, cei care au căzut în astfel de păcate, dar nu s-au lepădat de credinţa ortodoxă, şi cei care au căzut în erezii.

Duhovnicii care nu au practicat rugăciunea minţii nu se pricep să-i călăuzească pe niciunii dintre aceştia. Dar cei cu experienţă fac aşa: celor dintâi le dau încă de la început binecuvântare să zică rugăciunea. Cu rare excepţii. Celor care au păcătuit, le dau şi lor. Doar că excepţiile sunt mai numeroase. Nu e o regulă pentru toţi. Oricum, între cele mai bune arme pentru ridicarea din cădere este chemarea cât mai deasă a Domnului.

Cât priveşte categoria celor care au căzut în rătăciri, şi în această categorie te afli şi tu, lucrurile sunt ceva mai complicate. Ei, mai ales dacă au făcut yoga sau alte tehnici de meditaţie, şi-au vătămat mintea. Chiar dacă ei vor să practice rugăciunea, nu sunt capabili să o facă, deoarece mintea lor mai poartă rana rătăcirii. Şi ei sunt capabili să transforme rugăciunea într-o tehnică de meditaţie, cum e yoga."

„Aşa zicea şi părintele Ioan de la Recea."

„Cei ca tine trebuie să aibă răbdare ca mintea lor să şteargă ştampila rătăcirii. Şi, unii peste câteva luni, alţii peste câţiva ani, primesc binecuvântare pentru a începe, cu multă grijă, practicarea rugăciunii lui Iisus. Sunt unii care nu o primesc niciodată; dar nu numai asta e cale spre mântuire, ei se mântuiesc zicând canoanele obişnuite din Ceaslov."

„Sunt şi aici excepţii?"

„Da, foarte rare, şi numai duhovnicii le pot observa. Atunci Dumnezeu biruieşte neputinţa omenească. Dar, deşi aproape toţi convertiţii simt că sunt ei înşişi excepţii, tocmai acesta e semnul că se înşală. Excepţiile le simt duhovnicii, care poartă răspunderea asupra sufletelor pe care le conduc."

„Dar eu zic rugăciunea asta chiar de când m-am lăsat de yoga. Ba am zis şi înainte."

„Tu nu eşti capabil acum să înţelegi diferenţa dintre repetarea cuvintelor rugăciunii lui Iisus făcută de un creştin şi cea făcută de un yoghin. Cuvintele sunt aceleaşi, dar modul de rostire e foarte diferit."

„De asta am dureri de cap?"

„Mai ales de asta. Durerile de cap sunt semnul unei minţi suprasolicitate. Rugăciunea nu trebuie spusă ca o formulă magică, nu aduce rezultate la comandă. Să ştii că mulţi dintre cei care se apucă de rugăciune au dureri mari de cap. Mai ales mirenii care, fiind

în tulburarea oraşului, fac mari eforturi ca să se liniştească. Forţându-şi mintea, nu obţin însă nimic.”

„Şi care e soluţia, să renunţ la dorinţa de a fi în întregime al lui Hristos? Să duc o viaţă căldicică?”

„Aici se vede greşeala ta. Crezi că fără rugăciunea lui Iisus nu poţi fi al lui Iisus. Au fost şi sfinţi, mari sfinţi, care nu practicau rugăciunea aceasta. Şi nu am zis că nu o vei practica niciodată. Ci doar că acum nu e momentul.”

„Nu mă bucură ce aud. Eu eram plin de râvnă.”

„Vrei sfinţenie? Îţi dau binecuvântare să zici şi trei acatiste în fiecare zi. Acatistul mi se pare rugăciunea care tămăduieşte cel mai uşor rănile produse de yoga sau de alte rătăciri. Acatistul picură linişte în inimă, fără să necesite o încordare psihică exagerată.”

„Părinte, chiar îmi cereţi să nu mai zic «Doamne, Iisuse...»?”

„Nu numai că îţi zic, dar chiar te leg, cu puterea mea de duhovnic.”

Am venit acasă foarte trist. Parcă m-ar fi furat hoţii. Mi-a trecut prin cap să îl părăsesc pe părintele Teofan. Poate îl voi părăsi.

6 octombrie 1992

Am fost acasă la părintele Galeriu, ca să îi cer părerea în privinţa facultăţii pe care o voi urma. Şovăiam între Teologie şi Filosofie; mă gândeam că, decât să pic la Teologie, neavând voce şi neştiind muzică, mai bine dau la Filosofie.

Părintele m-a pus să îi cânt „Tatăl nostru”. Eu rugăciunea o ştiam, dar melodia aproape deloc. Am încercat să inventez o melodie. Părintele mi-a cerut să cânt după el. Am reuşit să scot nişte sunete, dar nu prea semănau cu ce cânta părintele. „Argentino, ia

vino să îl auzi pe băiat!”, a chemat-o pe soţia sa. Preoteasa nu părea prea convinsă.

În cele din urmă, părintele a hotărât: „Da, la Teologie trebuie să dai. Îţi va folosi mult mai mult decât Filosofia...”

Voi da la Teologie, după cum m-a sfătuit el. Sunt sigur că nu îşi mai aduce aminte cum, având eu vreo opt ani şi ducându-mă tata la el, mi-a pus mâna pe frunte şi a zis: „Fruntea asta arată o minte deosebită. Va fi un om mare...”

Mi-ar plăcea să se adeverească vorbele sale. Mi-ar plăcea să devin un om mare, numai şi numai pentru a putea face cât mai multă misiune creştină. Oricum, chiar dacă părintele s-a înşelat, chiar dacă nu voi fi „mare”, voi fi creştin. Şi toţi creştinii sunt „mari” în faţa lui Dumnezeu. Cât despre proba de muzică de la examenul de la Teologie, cum o vrea Dumnezeu.

7 octombrie 1992

Voi căuta un duhovnic mai iscusit. Voi căuta un duhovnic care să mă ducă la Hristos prin rugăciunea inimii. Asta e cea mai tare cale ortodoxă. Am avut de ales, între ea şi părintele Teofan. Şi am ales rugăciunea.

Mi s-a părut că alegerea a fost cea bună. Sunt puţin dezorientat, sunt destul de legat de părintele Teofan, dar nu e cazul să îl idolatrizez. O să plec fără să îi cer binecuvântare, că poate nu mi-ar da.

8 octombrie 1992

M-am întâlnit în faţa blocului cu Petruţa. Nu am mai văzut-o de multă vreme. Mi-era ruşine să dau ochii cu ea. Înainte de a mă apuca de yoga o convinsesem să se culce cu mine. După multe împotriviri, de câteva săptămâni, a acceptat: îi spusesem că, dacă nu

cedează, o părăsesc. Fiind noapte, ne-am dus în parcul de lângă biserică, pentru că era pustiu. Când să îi dau jos pantalonii, brusc cineva a pus lanterna pe noi: poliţia. Poliţiştii credeau că au prins un viol în direct. Când au văzut că era altceva, ne-au zis:

„Dacă nu e viol, vă lăsăm în pace. Nu ne băgăm." Şi au plecat. Dar noi n-am mai continuat operaţiunea, de teamă să nu ne vadă poliţiştii, dacă mai treceau pe acolo.

Aşa a mai rămas ea fecioară o vreme. Dar acum e o femeie ca orice femeie, o face cu toţi iubiţii ei. Am încercat să îi spun ceva despre credinţa în Hristos, dar nu m-a luat în serios. I se pare o zăpăceală de-a mea trecătoare.

„Încă mai regret că nu ai fost primul bărbat din viaţa mea..." Când mi-a zis asta mi-am adus aminte ce luptă de convingere am dus ca să o corup şi mi s-a făcut scârbă de mine. Am fost ca un câine. Şi, chiar dacă nu am apucat să îi stric fecioria, faptul că a acceptat să o facă i-a marcat viaţa în rău. După ce a acceptat să păcătuiască cu mine, a acceptat să o facă şi cu alţii. Şi cu ei a reuşit.

10 octombrie 1992

Am vorbit cu părintele Nicolae despre hotărârea mea de a mă rupe de părintele:

„Tu îţi dai seama ce prostie vrei să faci? Tu ştii ce om e părintele Teofan? Ce viaţă a dus în închisoare? Tu ştii ce experienţă de duhovnic are, de te crezi mai deştept ca el? Uite, aşa faceţi voi, care vă credeţi mari convertiţi. Imediat vi se pare că sunteţi mai sfinţi decât ceilalţi."

„Eu nu mă cred, părinte."

„Nu? Atunci de ce nu l-ai ascultat pe părintele Teofan? Tocmai prin reacţia ta s-a dovedit că avea

dreptate. Eşti prea mândru, prea plin de tine, prea plin de râvnă nesăbuită. Vrei să pleci de la el? Pleacă. Şi o să îţi dai seama ce ai pierdut. Azi, când atât de puţini duhovnici se pricep la practicarea rugăciunii minţii, tu te crezi mai deştept decât unul dintre ei. Tare smerit mai eşti, nu am ce zice..."

„Sunteţi de părere că ar fi bine să mă întorc la el? De fapt, nici nu ştie că l-am părăsit."

„Du-te şi spovedeşte faptul că te-ai lăsat biruit de iubirea de sine şi te-ai crezut mai priceput decât călăuza ta."

„Şi dacă se supără pe mine?"

„Hristos S-a supărat deja. Dacă se supără şi părintele, nu ai decât să faci tot posibilul ca să te ierte. Greşeala ta a fost mare, chiar dacă mi se pare că încă nu îţi dai seama de acest fapt. Dar eu, din câte îl cunosc, nu o să se supere. O să se bucure că ai venit înainte să faci cine ştie ce prostie. Dacă ai fi plecat la un duhovnic care nu cunoaşte lupta rugăciunii minţii, dar care dă binecuvântare pentru această luptă ucenicilor, atunci chiar ai fi suferit mult. Puteai ajunge să îţi pierzi minţile. Sfinţii Părinţi atrag atenţia asupra acestui pericol."

Nu mi se pare prea grav faptul că am vrut să plec de la părintele. Totuşi, voi ţine cont de sfatul părintelui Nicolae. Cred că o să mă duc să mă spovedesc.

12 octombrie 1992

M-am rugat în faţa icoanei Maicii Domnului să îmi arate ce e bine să fac. Şi cred că m-a luminat într-un fel. Mi-am adus aminte ce citisem despre râvna nesăbuită: cei înşelaţi nu îşi dau seama că prin nevoinţele lor exagerate îl bucură pe diavol. Aşa se pare că mi s-a întâmplat şi mie. Râvna mea era sprijinită de draci. Mi s-a făcut puţin teamă. Credeam că, dacă am

primit credinţa cea curată, drumul va fi mai lin. Credeam că nevoinţele vor fi plăcute şi nu îmi imaginam că drumul va fi atât de plin de pericole. Am depăşit unul dintre ele. Dar, oare, câte vor mai fi?

14 octombrie 1992

Ziua Sfintei Paraschiva de la Iaşi. Nu am reuşit să plec în Moldova, deşi tare mi-aş fi dorit să mă închin la sfintele moaşte.

Într-un an, în timp ce o credincioasă adusese la raclă o pernuţă, ca să fie aşezată sub capul sfintei, Cuvioasa Paraschiva a ridicat capul până i-au pus pernuţa.

Mai bună dovadă că sfinţii sunt vii nu-i trebuie nimănui.

Tot aşa, în timp ce îi schimbă pantofii Sfântului Spiridon al Trimitundei, îi găsesc pe talpă urme de la locurile în care a fost în chip minunat. Într-un an i-au găsit chiar alge...

Mare e credinţa ortodoxă şi mare e puterea celor care s-au sfinţit mergând pe calea arătată de Biserică.

15 octombrie 1992

Am fost cu Sofia la discotecă; eram curios să văd cum mi se pare acum discoteca. M-am simţit aiurea.

Blues-urile, care înainte îmi plăceau atât de mult, mi s-au părut cu totul altfel: prea multă patimă în ele. Înainte nu îmi dădeam seama de asta. Am încercat să fac abstracţie de faptul că mă aflu în discotecă şi să mă las purtat de muzică: nu am reuşit. Blues-urile au ceva care stârneşte patima.

Ca să nu zic că eu nu aveam ce căuta în discotecă. E un loc de pierdere a sufletelor. Cred că dracii stau grămadă acolo. Discoteca e locul în care intri cu sufletul curat şi te molipseşti de patimă.

De câte ori am intrat în discoteci înainte de a mă apropia de Biserică, nu simţeam nimic în neregulă: numai plăcerea dansului. Singura posibilitate de a nu lăsa trupul să îmi ruginească este să fac sport. De dansat, ar fi bine să nu mai dansez.

Totuşi, am nevoie să fac mişcare: mintea are nevoie de relaxarea pe care o dă sportul.

16 octombrie 1992

Am fost azi la biserică. S-a făcut slujbă de parastas pentru doamna Sântimbreanu. Şi s-au dat pomană, în loc de pacheţele cu mâncare, pacheţele cu cărţi. Ce idee bună!

Decât să dai mâncare, mai bine să dai cărţi. Cel mai bine e şi mâncare, la săraci, dar şi cărţi, celorlalţi.

Mie mi se părea normal ca pomenile să se facă pentru sufletele celor răposaţi şi totul să se împartă săracilor. Dar, dacă tot s-au învăţat oamenii să împartă şi la cunoscuţi, mai bine să le dea cărţi.

17 octombrie 1992

Sunt biruit de deznădejde, mi se pare că Dumnezeu m-a părăsit. Am avut chiar gânduri de sinucidere, dar le-am respins de cum au apărut. Mi se pare că Dumnezeu m-a părăsit. Nu ştiu ce să fac în viaţă, mi se pare că nu am niciun rost, că trăiesc degeaba.

Neînţelegerile cu tata sunt aproape permanente şi nu am niciun prieten cu care să comunic, nu am pe nimeni care să mă înţeleagă. De obicei găseam sprijin la părintele Teofan, dar acum nu pot ajunge la el, că nu e în Bucureşti.

Am dureri de cap groaznice, simt că îmi pocneşte creierul. Şi mă simt extrem de singur. Mi se pare că nu sunt bun de nimic, că degeaba m-am convertit. Îmi dau seama că în mine nu e nici smerenie, nici dragoste

adevărată pentru ceilalţi. Dacă i-aş iubi, nu i-aş judeca atât de mult. Şi acum, măsurându-mă pe mine cu aceeaşi măsură cu care îi judec pe alţii, îmi dau seama că nici eu nu sunt la o măsură prea înaltă. Dacă aş fi propriul meu profesor, m-aş lăsa corigent. Îmi vine să urlu de singurătate. Îmi vine să merg pe stradă şi să urlu.

18 octombrie 1992

Părintele Nicolae, aducându-şi aminte de ispita mea cu schimbarea duhovnicului, mi-a spus ceva trist. La el la parohie a fost un credincios care practica rugăciunea minţii şi care ducea o viaţă curată. Citind în Filocalii despre rugăciunea inimii, s-a forţat să ajungă şi el la această măsură. Duhovnicul lui de la mănăstire i-a spus să mai aştepte. Dar el nu a ascultat. A început să aibă tot felul de vise, în care diavolii i se arătau în chip de sfinţi. În cele din urmă, credinciosul a renunţat la orice sfat duhovnicesc. Făcea numai ce i se părea lui că e bine. După câteva luni în care a făcut jocul diavolului, când şi-a dat seama că a fost înşelat, omul a renunţat cu totul la rugăciune. S-a rupt chiar de slujbele Bisericii şi se ocupa numai de viaţa de familie şi de serviciu. Ba chiar a căpătat o slujbă mare. Şi uite aşa, încet-încet, diavolul l-a făcut praf.

Aşa mi s-ar fi întâmplat poate şi mie. Cât de groaznic mi se pare un asemenea scenariu. Doamne fereşte!

19 octombrie 1992

M-am mai gândit la credinciosul de care mi-a vorbit părintele Nicolae. Îmi dau seama că nu sunt pregătit pentru rugăciunea lui Iisus. Voi face ce îmi zice părintele Teofan.

20 octombrie 1992

Părintele Teofan a venit iarăşi în Bucureşti. M-am spovedit la el, fiindu-mi evidentă înşelarea în care căzusem. Părintele nu a părut mirat: „La cât de mult i-ai slujit tu diavolului, nu mă mir că ţi-a întins această cursă. Mă aşteptam să ai ispite. Şi vei avea ispite mult mai grele decât aceasta. Pune-ţi nădejdea numai în Dumnezeu. În clipa în care eşti sigur pe tine, eşti o pradă uşoară pentru vrăjmaş.

Lasă-mă să îţi fiu eu călăuză pe calea mântuirii. Acesta e rostul duhovnicului. Şi în privinţa rugăciunii minţii nu te întrista. Chiar dacă nu te vei îndeletnici cu ea vreme îndelungată, ai grijă ca râvna ta pentru cele sfinte să nu se împuţineze."

Am primit sfaturile sale şi cred că sunt bune. Dar în inimă mi-a rămas o anumită tristeţe. Mi-a rămas tristeţea de a nu putea avea piatra scumpă care este rugăciunea inimii.

21 octombrie 1992

Am avut cu Marius o discuţie care a sunat cam aşa:

„Numai tâmpenii dau ăştia în ultima vreme la televizor. Parcă s-au tâmpit."

„Ce, tu ai timp să te uiţi la televizor?"

„Nu prea, dar mai văd şi eu câte ceva, serile. Mai o ştire, mai un film, mai un documentar interesant."

„Îţi pierzi timpul. Doar ştii şi tu despre studiile care arată cum vatămă mintea statul în faţa televizorului."

„Vatămă dacă te uiţi ore în şir, dar aşa, o oră-două pe zi, nu e ceva rău."

„Mă miră că spui aşa ceva. Ştiam că îţi place să mai citeşti din scrierile sfinţilor noştri..."

„Şi ce spun sfinţii despre televizor? Ştii vreun canon privitor la televizor? A dat vreun sfânt vreo interdicţie?”

„Şi azi înţepi. Dar îţi răspund la întrebare: da, sfinţii au predicat şi au scris sute de pagini despre televizor.”

„Mă mir că nu zici că au scris şi despre Cernobâl sau despre telefonul mobil.”

„Ia zi, despre revistele porno au zis ceva?”

„Pe vremea lor nu erau reviste de niciun fel. Dar au scris despre modul în care patima desfrâului spurcă minţile oamenilor. Şi e evident că cele spuse de ei se referă, chiar dacă nu direct, la aceste reviste. Nu sunt atât de prost încât să nu îmi dau seama că tu vrei să mă convingi că cele spuse de Sfinţii Părinţi s-ar putea referi şi la televizor, dar nu îmi dau seama cum îţi argumentezi această idee.”

„Poate te aştepţi să vin cu două-trei canoane, ca să îmi răspunzi că interpretarea mea e subiectivă. Am să îţi aduc un motiv cât se poate de clar ca să îţi arăt că am dreptate. Zi ce rost are privitul la televizor.”

„Te uiţi, vezi lucruri interesante, emisiuni culturale, ştiri, filme, te mai relaxezi, uneori mai sunt şi emisiuni de umor reuşite...”

„Să o luăm încetul cu încetul. Ştirile le invocă cei mai mulţi oameni pentru a justifica nevoia de televizor.”

„Mă iei prea metodic. Acum îmi spui propriul tău punct de vedere?”

„Îţi spun ce ştiu de la duhovnicul meu şi mi-am dat seama că are dreptate.”

„Hai, zi, că de-abia aştept să te contrazic. Erai la ştiri.”

„Crezi că e bine să se uite oamenii la ştiri?”

„Întrebarea mi se pare cam aiurea. Ţi se pare că e bine că oamenii merg cu metroul?”

„Întrebarea ta mi se pare foarte justă şi te voi lămuri de ce. Da, nu e nimic rău în asta. Metroul e un cal modern şi, pentru cine are mult de mers, metroul e un cal de mare viteză. Însă asocierea pe care o faci între metrou şi televizor arată atitudinea ta faţă de problema televizorului.”

„Adică?”

„Adică nu ai stat să te gândeşti înainte de a-mi răspunde la întrebare. Ţi se pare un lucru evident că e bine ca oamenii să se uite la ştiri.”

„Da.”

„Zi-mi ce îţi arată la ştiri.”

„Ce se întâmplă în ţară, ce probleme economice avem, ce ticăloşii mai fac politicienii, ce violuri au mai avut loc în ultimele ore, ce maşini s-au mai ciocnit, ce greve mai sunt.”

„Gata, de ajuns. Te poţi folosi duhovniceşte din ceea ce vezi?”

„Nu, dar nu asta caut când mă uit la televizor.”

„Totuşi, ce efect au ştirile asupra sufletului tău?”

„De obicei simt că mi se împrăştie mintea.”

„Îţi poţi face canonul imediat după ce ai stins televizorul?”

„Uneori mi-l fac, dar îmi vin în minte des lucrurile pe care le-am văzut mai înainte. Dar nimeni nu mă obligă să îmi fac canonul imediat după ce mă uit la televizor.”

„Oricum, un prim punct de reper în ceea ce vreau să îţi demonstrez: lucrurile văzute îţi rămân în minte. Nu simţi că te molipseşti într-un fel de ceea ce vezi?”

„Nu te mint. Ba da. Uneori îmi dau seama că televizorul mi-a alungat puţina linişte pe care o am în suflet. Dar nu e vina lui, e vina mea că sunt slab.”

„Asta e falsă smerenie. E şi vina televizorului că nu ţi-a arătat altceva mai ziditor. O primă concluzie: ştirile împrăştie mintea. Mulţi copii află de la televizor ce este o crimă, ce este un viol. Adică, să nu exagerez, nu află. Dar una este când ştiu ce înseamnă un cuvânt, şi altceva este când îl arată pe violator cu cătuşe la mâini, relatând violul. Televizorul spurcă orizontul copiilor. Nu vorbim acum despre desenele animate pline de violenţă sau de magie, că am lungi discuţia."

„Ca să nu o lungim, îţi dau dreptate şi îţi spun: da, ştirile, chiar dacă sunt interesante, de multe ori sunt vătămătoare. Şi, chiar dacă nu e uşor de observat, împrăştie tare mintea. Mă gândeam şi eu că devii interesat de o puzderie de lucruri care nu au nicio legătură cu viaţa ta. Cele mai banale ştiri sunt prezentate în aşa fel încât să te atragă. Dintr-o emisiune de ştiri de o oră, abia vreo zece minute mă interesează cu adevărat. Restul le văd pentru că nu am posibilitatea de a-mi da seama dinainte care vor fi cele zece minute de ştiri care mă interesează."

„În anumite situaţii, sunt şi ştiri care sunt interesante, care au legătură directă cu viaţa noastră. Dar, ca să le putem vedea numai pe acestea, ar trebui să facem sacrificii prea mari. Eu mă uit extrem de rar la ştiri, numai când e vreo problemă foarte importantă. O dată la câteva luni, după ce aflu de la alţii ce s-a întâmplat. Pierd noutatea ştirii, dar câştig mult mai mult."

„La sfârşitul emisiunilor de ştiri se dă starea vremii. De unde vrei să o aflu?"

„De câte ori la televizor a spus că va fi cald şi a fost frig? Sau invers?"

„De multe ori."

„De câte ori aveai într-adevăr nevoie să ştii cum va fi vremea a doua zi?"

„Poate nici de două ori pe lună. Mult mai sigur e ceea ce vezi dimineaţa afară. Cei de la starea vremii au greşit de atâtea ori, că nu pun prea mare bază în previziunile lor.”

„Încă un lucru interesant: nu ai prea mare încredere în ce spun, ţi-e mai bine să îţi dai seama singur cum va fi într-o zi, în funcţie de ceea ce vezi dimineaţa, şi totuşi ţi se pare util să vezi la televizor starea vremii.”

„Iar ai dreptate. Aşa face toată lumea. E un fel de reflex.”

„Noi, creştinii, nu prea ar trebui să avem reflexele celorlalţi. Ar trebui ca în tot ceea ce facem să ştim că mergem pe un drum bun. Starea vremii ar trebui să te intereseze numai când pleci într-o excursie, când pleci în altă localitate, şi atunci emisiunea de la televizor te poate ajuta. Ca să nu te duci în tricou acolo unde e ploaie.”

„Bine că nu mă pui să ascult atunci starea vremii la radio.”

„Radioul e oricum mai bun decât televizorul. Nu împrăştie mintea la fel de mult, şi cele auzite nu se imprimă cu aceeaşi putere în minte. Să ştii că radioul poate fi un bun prieten dacă vrei să scapi de dependenţa produsă de televizor.”

„Aici sunt de acord că dependenţa produsă de televizor e foarte nocivă. Ştiu că în Occident chiar se studiază această boală, nu mai ştiu cum îi zice. Boala de a schimba tot timpul canalele...”

„Eu voiam să terminăm discuţia mai repede că trebuie să mă duc în vizită la fosta mea învăţătoare. Dacă vrei, vino duminică după-masă pe la mine, ca să continuăm discuţia.”

„Să fie o discuţie chiar atât de importantă?”

„Din punctul meu de vedere, problema privitului la televizor e una dintre cele mai fierbinţi teme pentru vieţuirea creştină. Dar, dacă nu ai timp să continuăm discuţia...”

„S-ar putea să vin.”

Şi o să mă duc. Nu îmi place că Marius are un aer de superioritate când explică ceva, dar vede lucrurile dintr-o perspectivă care mă interesează. Deocamdată a fost ca el. Poate cădem la pace şi vedem că adevărul e la mijloc. Sunt atâtea filme foarte interesante, doar nu îmi recomandă să renunţ şi la ele.

22 octombrie 1992

Mi-e foarte foame... Delia şi tata nu îşi dau seama că mă ţin într-un regim de hrană mai mult decât ascetic... Am dureri de cap foarte dese. Şi, când le spun, îmi reproşează că mănânc mult. Uneori Delia e de treabă: ne face prăjituri, ne găteşte mâncare bună. Dar de multe ori mă ia ameţeala de foame.

E mult mai greu să rabzi foamea când nu ai ce să mănânci decât să ţii post negru. Când posteşti de bunăvoie, ai linişte, te aduni altfel.

Când postesc fără voie mă apasă tristeţea: oare de ce Dumnezeu nu îmi trimite mai multă mâncare? A zis că dacă voi căuta Împărăţia Cerurilor mi se vor adăuga toate celelalte. Am căutat Împărăţia Cerurilor şi totuşi fac o foame de îmi e frică să nu cad pe stradă.

Mi-e greu şi să scriu în jurnal.

23 octombrie 1992

„Credinţa e bună pentru cei bătrâni!” Ideea asta prinde repede la oameni. Dar poate fi demontată foarte uşor. Dacă abia la bătrâneţe sufletul ar putea cunoaşte dragostea lui Dumnezeu, atunci ar fi de înţeles de ce tinerii stau deoparte. Dar Dumnezeu nu a pus o limită

de vârstă pentru a stabili cine trebuie să meargă şi cine nu trebuie să meargă pe calea mântuirii. Ba chiar a spus că, de nu vom avea sufletele ca ale copiilor, nu vom putea intra în Împărăţia Cerurilor.

Cu cât oamenii care nu vin la biserică înaintează în vârstă, cu atât sufletele lor sunt mai întunecate. Şi cu atât mai greu le este să se spovedească.

De ce cad tinerii în patimi? Pentru că aşa se simt bine. Dar, dacă ar înţelege că ar fi mult mai fericiţi dacă ar merge pe calea credinţei, atunci poate ar merge pe această cale.

Credinţa nu e numai pentru bătrâni. Unii aşteaptă bătrâneţea pentru a duce o viaţă creştinească, gândindu-se că oricum, ajungând la o vârstă la care nu vor mai putea să îşi satisfacă toate patimile, vor avea timp să se apropie de Dumnezeu.

Puţină dreptate au: sunt mulţi bărbaţi care se lasă de fumat sau renunţă la băutură numai de frica de a nu îşi ruina sănătatea. Şi dacă înainte cu câţiva ani nu ar fi renunţat nici în ruptul capului la aceste „mici plăceri”, de frica morţii renunţă instantaneu.

Numai că în ceea ce priveşte obişnuinţa păcatului lucrurile stau altfel: bătrâneţea nu este un teritoriu în care nu se poate păcătui. Chiar dacă trupul e prea bătrân pentru unele păcate, mintea nu îmbătrâneşte.

Şi obişnuinţa unei vieţi departe de Dumnezeu îşi spune cuvântul. Un banal exemplu e pasiunea femeilor în vârstă: bârfa. Nemaiavând momente prea interesante în propria viaţă, femeile în vârstă îşi ocupă timpul comentând ce fac ceilalţi. Şi aşa îşi ocupă timpul: criticând scăderile celorlalţi.

Dacă şi-ar da seama că moartea le va pune faţă în faţă cu Dumnezeu, ar schimba lucrurile. Ar avea grijă de propriile suflete. Dar, după ce au trăit o viaţă întreagă aducându-şi aminte de Dumnezeu numai la ne-

voie, pe ultima sută de metri nu mai vor să facă efortul de a se schimba. Îşi ratează până şi ultima şansă.

Cât de frumoşi sunt bătrânii care cred în Dumnezeu... Feţele lor sunt senine, ochii lor sunt blânzi. Tinerii se simt bine în preajma lor şi vor să înveţe de la ei.

Tinerii dau de multe ori note celor mai în vârstă: fiind apropiaţi de cei pe care vârsta i-a înţelepţit, stând departe de cei pe care vârsta i-a făcut reci la inimă.

Cât de bine mă simt în preajma doamnei Ileana... Această văduvă de nota 10, „gospodina parohiei", cum i se spune, e o femeie absolut deosebită. Nu numai pentru modul în care a ştiut să păstreze memoria soţului ei, fiind singură din floarea vârstei. Nu numai pentru grija cu care în fiecare săptămână se osteneşte să facă bunătăţi pe care le împarte în biserică.

Ci mai ales pentru viaţa sfântă pe care o duce: se roagă mult, citeşte mult şi încearcă să îi ajute pe toţi care îi cer aceasta. Îşi pune inima pe tavă.

Odată, când a scos din cuptor o tavă de prăjituri pe care voia să o aducă la biserică, o cruce mare de aluat ieşea în evidenţă; ea face cruce pe bucatele pe care le pregăteşte. Şi de acea dată Dumnezeu i-a arătat că e bine ce face: nu putea fi o coincidenţă, aluatul nu se putea umfla în formă de cruce cu braţe drepte.

24 octombrie 1992

Părintele Nicolae s-a întors de la Sfântul Munte impresionat: „Nu există loc mai aproape de rai decât Athosul. Am plecat acolo fără să îmi dau seama cât de mult mi se va bucura sufletul... Sunt zeci de sfinţi cu moaşte, zeci de icoane făcătoare de minuni şi multe alte lucruri alese.

Am văzut brâul Maicii Domnului, am văzut «Prodromiţa», am văzut atâtea şi atâtea lucruri care mi-au sporit dragostea de Dumnezeu. Acolo e ca în rai. Dacă

ştii să mergi ca un pelerin, şi nu ca un turist, totul e extraordinar.

La tot pasul afli minuni. Şi mai sunt şi părinţi cu viaţă sfântă, mai ales la schituri. Acolo trăieşti în altă lume. Se găsesc şi acolo motive de sminteală, că doar diavolul face tot ce poate ca să distrugă Sfântul Munte. Dar sminteala o găsesc numai cei care o caută cu dinadinsul.

Dacă vrei să găseşti liniştea, du-te la Sfântul Munte. Acolo sunt părinţi care nu au nimic în comun cu duhul vremurilor noastre. Sunt părinţi care zic rugăciunea inimii, sunt pustnici. Nu se poate să nu rămâi marcat de ceea ce vezi.

Chiar dacă se ajunge destul de greu, merită orice efort. Acolo e altceva. Acolo te poţi regăsi, te poţi linişti. Condiţia este să nu te duci ca turist. Turiştii văd foarte multe, dar rămân cu foarte puţine. Mai bine vezi mai puţine, dar le vezi în linişte. Şi te laşi pătruns de ele.

Sunt profeţii care spun că atunci când va veni sfârşitul Athosului, o să vină şi sfârşitul lumii. Deja se încearcă să se transforme Athosul în loc turistic: vor să facă şosele, să facă hoteluri. Cel mai rău e că vor să lase femeile să intre în acest loc, în care Maica Domnului nu vrea nicio femeie.

Când o să intre femeile în Athos, lumea o să zică că a avut loc o mare revoluţie culturală; că femeile, care sute de ani au fost ţinute departe de Capitala Ortodoxiei, acum pot vedea frumuseţile de care au fost lipsite.

Dar atunci va veni sfârşitul. Nu mai e mult până atunci. Încetul cu încetul, Sfântul Munte va fi infectat cu microbul confortului şi al modernismului.

Diavolul va face tot posibilul să ruineze Sfântul Munte: va da bani pentru şosele, va da bani pentru construirea de hoteluri. Va da bani chiar pentru recon-

struirea mănăstirilor, ca să pară filantrop. Dar, după ce va da banul, îşi va cere drepturile. Diavolul nu face pomană. Va lua cu dobândă ce a dat.

Să ne păzească Dumnezeu să vină prea repede sfârşitul Athosului. Va fi vai şi amar de cei care nu sunt pregătiţi să îşi mărturisească credinţa."

Mi-a vorbit multe părintele şi mi-a aprins în inimă dorinţa de a merge şi eu acolo. Mă gândeam că nu are rost să merg acolo până nu văd toate mănăstirile mai cunoscute din ţara noastră. Dar greşeam.

Părintele Nicolae a fost şi la mormântul unui mare părinte făcător de minuni din zilele noastre, părintele Porfirie Bairaktaris. Părintele vedea cu duhul, vindeca bolnavi, îi ajuta în fel şi chip pe cei care îi cereau ajutorul. Iar după moarte faima sa s-a răspândit în toată lumea: „Cine citeşte minunile făcute de sfinţii primelor veacuri poate zice că sunt minciuni gogonate. Cum s-ar putea verifica faptele descrise acolo? Dar sfinţii zilelor noastre fac minuni asemănătoare. O parte dintre vindecările făcute de părintele Porfirie au fost supuse comisiilor medicale, şi doctorii au recunoscut intervenţia puterii dumnezeieşti.

Citim că un sfânt a vorbit cu un străin a cărui limbă nu o cunoştea şi totuşi s-au înţeles. «Poveşti», zice lumea. Dar asta se întâmplă chiar şi în zilele noastre. I s-a întâmplat şi părintelui Porfirie. Minunile sfinţilor de azi sunt mai uşor de verificat: te duci, întrebi şi te convingi că aşa a fost.

Şi cu cât află oamenii mai multe despre minunile sfinţilor secolului nostru, cu atât mai mult înţeleg că nimic nu e fals în Vieţile Sfinţilor."

25 octombrie 1992

Foame... Foame... Foame... Îmi vine să mă dau cu capul de pereţi de foame... O singură dată mi-a fost mai

rău în ultimii ani: atunci când am ţinut săptămâna de post negru.

Mintea nu mă mai ascultă. Îmi vine să zac în pat. Dar nici în pat nu îmi este mai bine. Nu îmi rămâne decât să mă duc în vreo vizită. O să plec la Marius şi aşa o să îmi mai amăgesc foamea.

M-am săturat de modul acesta de a scăpa de foame. În cele din urmă se vor sătura şi părinţii lui de mine...

26 octombrie 1992

Discuţia cu Marius despre televizor a continuat în faţa unei farfurii pline cu prăjituri de post. Foarte bune de altfel:

„Eram la dependenţa de televizor, la televizorită."

„Vreau mai întâi să terminăm prima parte a discuţiei. Cu ştirile şi cu starea vremii am lămurit-o cât de cât."

„Să zicem."

„Să vorbim despre emisiunile culturale."

„Tu de unde vrei să aflu lucrurile care sunt date mură în gură de emisiunile televizate?"

„Parcă îmi pui numai întrebările pe care le aştept. Oamenii de azi refuză să se mai obosească citind ceea ce îi interesează şi preferă să primească informaţiile de la televizor. Efortul este mult mai mic."

„Sunt emisiuni de jumătate de oră care sunt mai clare decât o carte."

„Da, dar sunt şi cărţi care sunt mai clare decât zece emisiuni la un loc. Însă lumea nu prea are timp să le citească. Vezi diferenţa: cultura asimilată prin televizor ia locul culturii asimilate prin citit. Diferenţa este că atunci când citeşti îţi alegi foarte precis ceea ce te interesează. Dar când te uiţi la televizor, vezi lucruri pe care nu ai fi avut dorinţa de a le afla din cărţi. Pur şi

simplu te laşi fermecat de cât de interesante sunt emisiunile respective. Există milioane de lucruri interesante, în ceea ce priveşte cultura în lunga şi fascinanta ei istorie, şi nu ţi-ar ajunge o viaţă ca să afli nici măcar a mia parte dintre ele. Ai de ales cum îţi organizezi viaţa, ce anume vrei de la viaţă. Dacă scopul vieţii este să ştii cât mai multe lucruri interesante, atunci nu ai decât să te uiţi la televizor până îmbătrâneşti. Dar dacă scopul vieţii este mântuirea, îţi dai seama că orele pierdute în faţa televizorului nu ţi-au fost de niciun folos duhovnicesc."

„Decât să îmi pierd timpul cu altceva..."

„Vorbim mai încolo şi despre timp. Acum să ne referim la filme."

„Abia aştept să văd ce ai de zis. Ai ceva împotriva filmelor? Ai ceva împotriva *Cămăşii lui Hristos*, a filmului lui Zeffirelli despre viaţa Mântuitorului? Ai ceva împotriva lui *Pintea*, sau împotriva lui *Iancu Jianu*?

„Nu, nu am nimic cu aceste filme. Ecranizarea lui Zeffirelli a fost cea mai bună, celelalte sunt prea copilăreşti. Mie îmi place acest film şi îmi place şi pentru faptul că mulţi oameni s-au apropiat de Biserică după ce l-au văzut. Am anumite reţineri faţă de anumite secvenţe, ca şi faţă de ideea în sine, ca un actor să joace rolul Fiului lui Dumnezeu. Nu vreau să intrăm în detalii. Cu toate reţinerile mele, filmul mi-a plăcut. Dar tu ai făcut referire numai la filme care mi-au plăcut, asta e problema. Astfel de filme pot fi un imbold pentru sporire în viaţa duhovnicească. Dar cât de des se uită creştinii la astfel de filme? Dă-mi un răspuns aproximativ. Câte filme vede pe săptămână un creştin obişnuit? Dacă are timp, unul pe zi. În cel mai bun caz, trei pe săptămână. Sunt şi unii care nu se uită deloc la filme, dar nu la aceştia ne referim acum. Din trei sau cinci filme văzute pe săptămână, câte sunt de folos?"

„Greu de spus, filmele din care poate avea un folos sunt mai rare. Să zicem că în fiecare săptămână vede vreo două-trei, maxim cinci secvenţe care îi sensibilizează sufletul într-un anumit fel. Iar filme care îi pot fi de folos mult mai rar. Poate unul pe lună."

„Dacă nu are chiar şi acesta anumite secvenţe care stârnesc vreo patimă. Secvenţe care nu sunt privite cu prea mult interes, dar care se cuibăresc în minte şi dezvoltă patimile."

„Cred că îţi înţeleg raţionamentul. Lasă-mă să spun cum cred că vezi lucrurile."

„Încearcă!"

„Sunt anumite filme despre care putem spune că ne sunt de folos. Astfel de filme sunt puţine. Pentru că oamenii credincioşi se uită la multe filme, văd automat şi filme care îi vatămă. Eu cred că soluţia ar fi să se uite numai la filmele care le sunt de folos, nu să le respingă pe toate la un loc."

„Tu aşa faci?"

„Nu, până nu văd un film nu îmi pot da seama dacă îmi e de folos sau nu. Şi trebuie să recunosc că după multe filme îmi scapă un: Of, iar am pierdut timpul!"

„Nimeni nu vrea să vadă filme proaste. Nimeni nu îşi poate da seama dacă un film este bun sau nu până nu îl vede. Şi atunci, nu ne rămâne decât să punem pe un cântar, să ne gândim ce ne este de folos: să vedem câteva filme care ne sunt, sau mai degrabă ni se par de folos, şi odată cu ele să vedem şi alte zeci de filme care ne spurcă mintea, sau să renunţăm la orice fel de film?"

„Cred că e mai bună soluţia a doua. Dar nu înţeleg de ce spui că filmele celelalte spurcă mintea. Nu toate au faze erotice sau de violenţă."

„Astea sunt cel mai uşor de încadrat la categoria de filme dăunătoare sufletului. Ceva mai greu este să

înţelegem cum ne spurcă mintea celelalte, care ne modelează după modele diferite de cele creştine. Cele care îi învaţă pe bărbaţi că e firească o viaţă de compromisuri, cele care le învaţă pe femei cum să renunţe la firesc şi să cultive superficialul. În aceste filme cel mai periculos mi se pare faptul că te învaţă criteriile după care trebuie să iei decizii în viaţă."

„Adică?"

„Omul este tentat să copieze comportamentul celor pe care îi apreciază, al celor care îi plac, al celor care, într-un fel sau altul, îi stârnesc admiraţia. Eroii filmelor, vorbesc aici de marea majoritate a cazurilor, trăiesc într-o lume din care Dumnezeu lipseşte. Chiar dacă apar secvenţe cu preoţi sau secvenţe din slujbe, modul de gândire al personajelor face abstracţie de Dumnezeu. Când sunt puşi în faţa unei hotărâri, ei aleg în funcţie de propriile lor patimi şi pasiuni. Dacă o femeie nu se culcă cu cumnatul ei, care o place, nu o face dintr-o mie de motive. Sau, dacă apar mustrări de conştiinţă sau dacă unii se gândesc la Dumnezeu, totul este o chestiune superficială, ca să închidă gura habotnicilor."

„Asta nu e greu de observat."

„Îţi dai uşor seama că Dumnezeu nu e prezent în viaţa de zi cu zi a celor de pe ecran. Şi, de obicei, personajele caută să îşi satisfacă poftele cu o nonşalanţă fără margini. Cam asta ai de învăţat de la filme: cum să trăieşti fără Dumnezeu, cum să îţi satisfaci dorinţele fără să te gândeşti la mântuire."

„Nu mi-am dat seama de treaba asta. Da, aşa e, şi eu am tendinţa de a copia personajele mele preferate. Atât în cele bune, cât şi în cele rele: mă refer mai ales la aerul mândru, aerul de siguranţă şi încredere prea mare în propriile puteri."

Discuţia s-a încheiat iarăşi aici. Marius a trebuit să plece de la gară, ca să îl ia pe vărul lui care a ajuns

în Bucureşti mai repede decât anunţase. O să o continuăm curând. Vreau să aflu ce zice despre televizorită.

27 octombrie 1992

Am fost la Cernica, la moaştele Sfântului Calinic. Cum am intrat pe poarta mănăstirii, la vreo câteva sute de metri de biserică, m-a izbit un miros puternic de mir: mirosul sfintelor moaşte. Am mai trecut şi în alte dăţi pe la Cernica, dar niciodată nu am simţit mirosul moaştelor decât atunci când le sărutam. Şi, chiar când le sărutam, uneori simţeam mirosul, alteori, nu. După slujbă m-am dus în cimitir, ca să aprind lumânări la mormântul Preacuviosului părinte Benedict Ghiuş, de la Rugul Aprins. În închisoare a fost unul dintre cei mai activi preoţi: parcă despre sfinţia sa am citit că dădea dezlegare pentru spovedanie prin alfabetul Morse. Cuvântul lui *Despre liniştirea în mijlocul cetăţii* mi se pare unul dintre cele mai frumoase cuvinte duhovniceşti. Se vede că autorul ducea viaţă sfântă. Părintele Calciu scria că a văzut cum la o Sfântă Liturghie părintele Benedict era înconjurat de lumină. Cum stăteam la mormânt a venit la mine un călugăr care mă văzuse că dau cu tămâie. „Bine faci că ai grijă de mormântul părintelui. E un sfânt al vremurilor noastre. Pentru că ai dragoste faţă de el, îţi voi spune o taină a lui, pe care o ştie foarte puţină lume: la un moment dat, părintele a auzit cum a intrat cineva în cameră. Credea că e doctoriţa. Dar, când a simţit un cap plecat pe pieptul său, a deschis ochii şi L-a văzut pe Hristos. Îţi dai seama la ce măsură ajunsese?” După ce ne-am rugat pentru odihna sufletului acestui părinte sfânt, părintele acela mi-a mai zis:

„Noi ne rugăm pentru odihna sufletului său, chiar dacă bănuim că s-a mântuit. Dumnezeu ne ascultă rugăciunea şi îi dă mai multa lumină părintelui. Iar părintele ne priveşte cu dragoste.”

Apoi părintele m-a dus la un alt mormânt, la cel al poetului Daniel Turcea:

„Înainte am fost la mormântul unui ieromonah sfânt. Acum ne aflăm la cel al unui mirean care, prin pocăinţă, a dobândit sfinţenia.” A început să îmi spună câte ceva despre Daniel Turcea: „Înainte de a se converti, trăia în patimi ca orice artist. Era scriitor, foarte apreciat de lumea literară. Era una dintre speranţele Uniunii Scriitorilor. A scris un volum, *Entropia*, plin cu toate rătăcirile din lume. Cele mai ciudate idei filosofico-religioase se află acolo. Cât despre credinţă, nici urmă. Chiar dacă mama lui era foarte credincioasă, el nu avea nicio legătură cu Biserica. Idolatriza ştiinţa, căutând să fie la curent cu cele mai recente descoperiri. În rest, viaţă pătimaşă: femei, beţii zdravene. Şi, la un moment dat, Dumnezeu Şi-a arătat mila. Venind acasă după ce timp de o săptămână ai lui nu ştiuseră nimic despre el, a avut un vis minunat: a visat că era în faţa unei biserici căreia nu îi vedea intrarea. A încercat să îi cheme în ajutor pe Buddha, pe alţi întemeietori de religii, dar nu a primit niciun răspuns. O putere nevăzută, ca puterea care a împiedicat-o oarecând pe Maria Egipteanca să intre în biserică, îl oprea să se apropie de biserica din vis.

Dar, când a strigat: «Mântuitorule, ajută-mă!», atunci au coborât doi oameni, unul îmbrăcat în haine de ostaş, al doilea în veşminte de episcop, care l-au luat pe sus şi l-au băgat în biserică pe sus, prin turlă. A văzut în zbor toate frescele din biserică.

Când au atins pământul, cei doi însoţitori au intrat în icoanele din stânga şi din dreapta altarului. Înainte de asta cel în haine de ostaş a zis: «Pe acesta îl iau eu.»

Celălalt a răspuns: «Ba îl iau eu, că eu am grijă de tineri.»

După ce s-a sculat din vis, Daniel a căutat cu înfrigurare biserica. Şi când a ajuns la Biserica Elefterie, a recunoscut-o. A intrat înăuntru, şi ceea ce a văzut era exact ceea ce văzuse în vis. Deşi călca pentru prima oară pragul acelei biserici.

În stânga şi în dreapta altarului, în mărime naturală, icoane cu Sfântul Mucenic Gheorghe şi Sfântul Sfinţitul Mucenic Elefterie. Ei i se arătaseră în vis.

Convertirea a fost tulburătoare. Poate cea mai tulburătoare convertire din ultimul secol.

După ce a ajuns şi s-a spovedit la părintele Arsenie Papacioc, viaţa lui Daniel s-a schimbat cu totul. A dus o viaţă de mare nevoinţă creştină.

Se zice că a fost radiat de securitate pentru că încerca să îi aducă pe calea credinţei şi pe cei din cercul său de prieteni intelectuali; şi că boala care i-a adus moartea a fost provocată de duşmanii lui Hristos.

Modul în care a răbdat el chinurile bolii care i-a adus moartea l-au făcut să urce pe culmile sfinţeniei.

Versurile pe care le-a scris după convertire l-au făcut pe părintele Stăniloae să îl considere cel mai mare poet creştin.

Când mai vii pe la Cernica să aprinzi o lumânare şi aici."

28 octombrie 1992

De multe ori principala piedică în trăirea unei vieţi de sfinţenie în lume este duhovnicul. Sunt destui duhovnici care încearcă să îşi convingă ucenicii că e de ajuns să ţii poruncile Bisericii şi să zici seara „Tatăl nostru" înainte de culcare ca să te mântuieşti. Numai că nu e deloc uşor să ţii poruncile Bisericii. Şi, fără un sprijin mai susţinut din partea duhovnicului, cazi.

În cazul în care duhovnicul e sporit în viaţa duhovnicească, ucenicul are un sprijin enorm. Dar se lo-

veşte totuşi de un mare dezavantaj faţă de fraţii din mănăstire: ei au în faţa ochilor sute şi mii de sfinţi monahi. Îi au pe pereţii bisericilor, îi au în icoane. Au vieţile lor şi, cel mai important, scrierile lor.

În mănăstiri se poate trăi ca în secolul al şaptelea sau al cincilea. Manualele de sfinţenie există: călugărul are răspunsuri la toate nelămuririle sale. Adică, deşi acum trăim în secolul XX, ceea ce este esenţial pentru un monah este că are lângă el poveţele Sfinţilor Părinţi.

Noi, mirenii, nu avem astfel de manuale.

În biserică ni se zice că toţi suntem chemaţi la sfinţenie, dar nu prea găsim sfinţi mireni. Ori sfinţenia e pentru toţi creştinii, ori e numai pentru călugări; în acest caz, mântuirea tot pentru călugări e.

29 octombrie 1992

Sărăcia e una dintre cele mai interesante căi duhovniceşti. Cum zice în *Pateric* că erau unii atât de bolnavi că nu puteau să se roage vreme îndelungată, ci doar răbdau boala fără să Îl hulească pe Dumnezeu, tot aşa cred că e cu sărăcia: cine ştie să rabde sărăcia fără să cadă în deznădejde dobândeşte mult folos duhovnicesc.

Într-un fel, am citit de atâtea ori predici în care se făcea referire la săracul Lazăr, încât am început să mă satur de subiect şi să aştept şi alte exemple.

Totuşi, exemplul lui e zdrobitor: a răbdat sărăcia şi a ajuns în sânul lui Avraam. Am citit de curând şi viaţa Sfântului Alexie, omul lui Dumnezeu. M-am gândit că el a ales de bunăvoie crucea aceasta a sărăciei, în timp ce alţii fug de ea.

Sărăcia este un fenomen atât de răspândit, încât aproape nimeni nu mai are ochi pentru a vedea măreţia purtării individuale a acestei cruci. Mulţi sunt săraci şi nu îşi dau seama că sărăcia lor e foarte diferi-

tă de a celorlalţi. Dacă doi oameni trec prin aceeaşi încercare, o resimt în mod diferit. Oamenii au impresia că sărăcia e monotonă. Ce viaţă duhovnicească e atât de monotonă?

Scriu despre sărăcie pentru că am răbdat atâta vreme foamea; şi bănuiesc că sărăcia e tot un fel de foame, pe toate planurile: foame de haine, foame de casă şi, nu în ultimul rând, foame de hrană.

30 octombrie 1992

Sfântul Ignatie Briancianinov zicea: „Noi credem şi învăţăm astfel de la Sfinţii Părinţi că dacă Însuşi Domnul nu va da cuiva să înţeleagă calea ascultării, acela de la oameni nimica nu va primi, că şi dacă va fi povăţuit de Sfinţii Apostoli, până şi asupra lor va arunca cu pietre.” Nu îmi dau seama care monah ar putea să fugă de ascultare. Poate doar cei care s-au călugărit numai pentru a scăpa de necazurile din lume. Dar, în ceea ce priveşte mirenii, cuvântul e foarte potrivit. Mirenii caută duhovnici care să fie aparate de dezlegat păcate, nu povăţuitori. Cât mă bucur că Domnul mi-a arătat calea ascultării...

Aproape ori de câte ori mă rog lui Dumnezeu să îmi spună ce am de făcut, în inimă îmi apare imediat un gând: ascultarea.

Sfântul Simeon Noul Teolog: „Fără părinte şi învăţător duhovnicesc, este cu neputinţă unui om de a păzi poruncile lui Dumnezeu.” Ce bine că îl am pe părintele Teofan... Lângă duhovnic sfinţirea este cu putinţă. Puţini au fost cei care au dobândit sfinţenia fără a fi călăuziţi pas cu pas de un duhovnic îmbunătăţit.

Nelu zicea că el ar vrea un duhovnic bun, dar nu găseşte unul pe măsura lui.

„Crezi că există în Bucureşti un duhovnic căruia să i te supui în ascultare?”

„Nu.”

„Ai căutat?”

„Nu mult. Am căutat în câteva biserici, dar nu am găsit ceva care să îmi placă.”

„Crezi că în mănăstiri există vreun duhovnic de care să fii mulţumit?”

„Da. Dar nu am timp să mă duc până acolo.”

Uite-aşa rămâne Nelu departe de sfânta spovedanie. Nici nu vrea să se spovedească la vreunul dintre părinţii de aici, nici nu merge la mănăstiri, ca să găsească unul de care să fie mulţumit.

1 noiembrie 1992

După-masă, părintele Dumitru a citit Acatistul Sfintei Cruci. Biserica a fost plină. Eu nu am avut stare să mă rog, toată slujba m-am gândit că dacă sfânta cruce ar avea putere, atunci ar trebui să simt puterea ei. Mă gândeam că din moment ce, oricâte cruci mi-aş face, ispita deznădejdii nu mă părăseşte, înseamnă că e ceva în neregulă. Şi am crezut că de vină e crucea. M-a făcut praf diavolul, mi-a dat gânduri de îndoială în puterea sfintei cruci.

După slujbă, la mirungere, i-am sărutat mâna părintelui, dar nu am vrut să îl las să mă miruiască. I-am zis că am gânduri de îndoială în puterea sfintei cruci. Părintele s-a întristat tare. I-a lăsat pe ceilalţi să aştepte şi a încercat să mă convingă să înţeleg că mă aflu în înşelare.

Mi-au dat lacrimile de întristare. Plângând, i-am spus: „Părinte, doar ştiţi că vreau să trăiesc şi să mor pentru Hristos, doar ştiţi ce vreau de la viaţă.” Mi-am dat seama că picasem în cursa vrăjmaşului. Parcă nu îmi venea să cred că mi s-a putut întâmpla să mă îndoiesc de puterea crucii. Parcă m-aş fi lepădat de Hris-

tos. De fapt, chiar asta am făcut, deşi nu mi-am dat seama. M-am lepădat de Hristos.

După ce şi-a dat seama că am depăşit momentul de criză, părintele mi-a dat canon să fac pe loc două sute de mătănii, dar m-a oprit după ce am făcut vreo cincizeci. Nu îmi venea să cred că scăpasem de ispita care s-a abătut asupra mea. Totul a trecut foarte repede: deznădejdea s-a transformat în necredinţă în câteva secunde. Şi tot în câteva secunde mi-am revenit, după cele două ore în care, dacă muream, m-aş fi dus direct în fundul iadului.

Chiar dacă totul a ţinut mai puţin de două ore, timpul a părut foarte lung. În jurul meu era numai întuneric. Mi se părea că, dacă sfânta cruce nu are putere, dacă viaţa creştină nu e posibilă, atunci nu îmi rămâne decât să mă tăvălesc în patimi. Am înţeles ce a vrut să zică Sfântul Apostol Pavel prin cuvintele: „Dacă Hristos nu a înviat, atunci hai să bem şi să ne distrăm."

Da, viaţa lipsită de orientarea creştină nu are sens, e o viaţă searbădă. E lesne de înţeles de ce oamenii care nu sunt credincioşi nu cunosc adevărata linişte. Toate preocupările lor sunt pământeşti şi trăiesc într-un spaţiu sufocant. Nu au cum să iasă din închisoarea patimilor. Tot ceea ce caută ei este deşertăciune. În momentele de maximă îndoială din biserică am înţeles puţin din tristeţea oamenilor necredincioşi: ei înţeleg că viaţa lor este clădită pe fum, înţeleg că nu vor putea lua cu ei nimic din bunătăţile cu care se desfată, dar nu văd nicio posibilitate de a schimba lucrurile.

2 noiembrie 1992

Ziarele sunt pline de articole despre paranormal. Lumea e obsedată de paranormal. Cred că datorită mass-media o mulţime de draci au rămas *şomeri*. Munca lor e făcută de altcineva.

Pare absurd să porneşti o discuţie împotriva reîncarnării cu un om care e la curent cu multe cazuri de aşa-zisă amintire a vieţilor anterioare. Şi, totuşi, eu am încercat să o conving pe Ileana că reîncarnarea e o scorneală drăcească.

„Lasă teoriile Bisericii, faptele sunt fapte."

„Eu nu neg faptele, eu nu neg că o sută de oameni au spus cu precizie ce s-a întâmplat cu ani de zile înainte ca ei să se nască în locuri pe care nu aveau de unde să le cunoască, eu doar spun că toate se datorează diavolilor. Cazurile respective sunt cazuri clare de posesie."

„Chiar aşa, în atâtea cazuri să se bage diavolul?"

„Păi, ce altceva are de făcut, decât să se bage? Care e ocupaţia lui? Nu îţi dai seama că, de când sfinţii noştri au distrus prin rugăciune capiştile idoleşti, dracii au încercat să îşi găsească alte metode de a înşela lumea?"

„Lasă asta, că doar şi în Biblie se vorbeşte despre reîncarnare."

„Unde?"

„Nu ştiu, ce crezi, că eu sunt ca sectanţii, să ştiu versetele pe dinafară?"

„Dar ai citit versetele acelea?"

„Am citit câteva, dar ştie toată lumea despre ele."

„Asta e problema, că sunt câteva lucruri despre care ştie toată lumea că apar în Biblie şi totuşi nu apar. Tot aşa se zice că în Biblie scrie că Dumnezeu, în mila Sa, îi va mântui pe toţi oamenii."

„Nu schimba subiectul, zi ce ai contra reîncarnării."

„Eu nu am nimic, doar că este o minciună gogonată. Tu crezi că nu mi-ar conveni să existe reîncarnare, să ştiu că, dacă nu m-am mântuit din prima, mai am dreptul la câteva încercări? Numai că adevărul nu

este aşa cum ne place nouă să fie. Dacă s-ar fi putut să ne reîncarnăm, crezi că Dumnezeu nu ne-ar fi lăsat? Nu, Dumnezeu nu este habotnic şi nici sadic. El nu se bucură văzând că unii ajung în iad. Dumnezeu nu are niciun câştig văzând că unii suferă chinurile iadului."

„Totuşi, dacă nu îi scapă pe păcătoşi din iad, dacă nu le mai dă o şansă, asta ce înseamnă, că e iubitor de oameni?"

„Ţi-am mai spus că nu putem măsura noi adevărul după mintea noastră. Alegerea nu e între a ne reîncarna sau a nu ne reîncarna. Aşa vrei tu, poate, să existe ambele opţiuni. Alegerea pe care a avut-o Dumnezeu când ne-a făcut, dacă pot spune aşa, a fost între a crea oameni după chipul şi asemănarea Sa ori a crea oameni marionete."

„La ce te referi?"

„Sufletul nostru e de o măreţie pe care numai Dumnezeu o poate aprecia la justa valoare. Dumnezeu ne-a dat darul libertăţii, ni l-a dat pentru totdeauna. Noi avem de ales între bine şi rău, între rai şi iad. Nu se poate ca într-o viaţă să alegem iadul, şi apoi să ne întoarcem pe pământ, pentru a ne răzgândi. Alegerea noastră e hotărâtoare: ce căutăm, aia găsim. Vrem viaţă pătimaşă, ajungem în iad. Vrem sfinţenie, ajungem în rai."

„De ce, totuşi, nu e altfel?"

„Nu putem noi înţelege de ce a fost atât de important ca oamenii să aibă de trăit o singură viaţă pe pământ, şi în funcţie de faptele lor să ajungă în rai sau în iad. Sunt convins că nu putea fi altfel: Dumnezeu ne-ar fi dat şansa reîncarnării, dacă ar fi fost cu putinţă. Dar noi nu ne dăm seama de măreţia sufletului: e făcut după chipul şi asemănarea lui Dumnezeu. Nu se poate ca după moarte să uite tot şi să înceapă o viaţă nouă. De fapt, m-ai atras într-o cursă. Încerc să îţi ex-

plic cu argumente raţionale de ce sufletul nu se reîncarnează. Dacă Dumnezeu ar fi vrut ca noi să ştim mai multe despre aceasta, ne-ar fi spus prin Sfinţii Părinţi. Dar Dumnezeu a vrut să ştim numai că avem de trăit o singură viaţă, după care ne aşteaptă Judecata."

„După ce ai spus ce ai avut de spus despre acest subiect, îţi dau un singur argument care demontează toată vorbăria ta: nu era nevoie să vorbească sfinţii despre reîncarnare: a vorbit chiar Hristos. Un exemplu îmi aduc aminte. Când a zis despre Sfântul Ilie..."

„Nu, nu se poate să îmi aduci tot exemplul acesta. Toţi care credeţi în reîncarnare nu aveţi alt exemplu mai bun decât acesta. M-am plictisit să îl aud."

„Lasă-mă să termin, că nici eu nu te-am întrerupt. Exemplul te plictiseşte pentru că nu poate fi demontat, e prea evident."

„Spune ce ai de spus şi apoi vedem care are dreptate."

„Ce sigur eşti pe tine... Oare cum mă vei mai contrazice acum? Hristos a zis despre Sfântul Ioan Botezătorul: «El este Ilie, cel care trebuia să vină!» A zis aşa sau nu a zis? E clară afirmaţia despre reîncarnare? Nu era nevoie să folosească tocmai cuvântul reîncarnare, dar ideea e clară."

„Ţi se pare. Dacă întorci câteva pagini din Evanghelia după Matei, vedem ce se întâmplă la Schimbarea la Faţă. Pe cine au văzut apostolii vorbind cu Mântuitorul? Pe Moise şi Ilie. Nu pe Sfântul Ioan Botezătorul, pe care l-ar fi recunoscut. Dacă Sfântul Ioan ar fi fost reîncarnarea Sfântului Ilie, atunci la Schimbarea la Faţă s-ar fi arătat ca Ioan, nu ca Ilie. S-ar fi arătat ca cel din ultima viaţă, nu?"

„Da, în principiu da. Dar poate că Sfântul Ilie a fost mai important decât Ioan Botezătorul."

„De ce încerci să tot găseşti argumente care să mă contrazică? Cum putea fi un proroc mai mare decât prorocul care L-a botezat pe Hristos în Iordan? De altfel, Hristos a mărturisit că Sfântul Ioan a fost cel mai mare om născut din femeie, cel mai drept bărbat de până atunci. Mântuitorul a zis despre el că este Ilie referindu-se la faptul că avea duhul prorocesc al Sfântului Ilie. De altfel, dintre prorocii Vechiului Testament, Sfântul Ioan Botezătorul s-a asemănat cel mai mult cu marele Ilie: în râvna pentru păstrarea credinţei în Dumnezeu şi prin spiritul de jertfă. Amândoi au preferat să moară decât să tacă. Cum e, ţi se pare că mai stă în picioare teoria cu reîncarnarea Sfântului Ilie?”

„Mai sunt şi alte argumente în favoarea ei, pe care nu mi le aduc aminte acum.”

„Şi celelalte argumente sunt la fel de serioase. Nu te gândeşti că, dacă era ceva adevărat, Hristos ar fi vorbit mulţimilor despre reîncarnare? Doar a venit să ne înveţe adevărul.”

„Poate că Biblia a fost cenzurată.”

„Nu vii cu idei prea noi. Ştii şi tu că eu am crezut în reîncarnare şi atunci eram convins că Noul Testament a fost cenzurat la primul Sinod Ecumenic. Dar acum, când aud aşa ceva, îmi vine să râd. Păi oare sfinţi ca Sfântul Spiridon al Trimitundei, care a făcut minunea cu cărămida, arătând că există o dumnezeire în trei străluciri, crezi că asemenea sfinţi ar fi îngăduit să fie pocită Scriptura? În viaţa Sfântului Ierarh Spiridon scrie că s-a supărat pe un diacon numai pentru că a înlocuit un cuvânt cu altul, foarte asemănător ca sens.”

„Am citit şi eu viaţa Sfântului Spiridon, dar nu m-am gândit că ar avea vreo legătură pasajul acela cu textul Scripturii pe care o avem azi.”

„Cum să nu? S-au descoperit manuscrise şi fragmente de manuscrise ale Noului Testament mai vechi de anul 325 şi sunt identice cu ceea ce citim noi în Biblia noastră.”

I-am adus şi alte argumente, dar nu am putut să o conving. Concluzia la care am ajuns este că argumente raţionale se pot aduce pentru ambele teorii. Numai că oamenii aleg în funcţie nu de ceea ce este adevărat, ci de ceea ce le place lor să creadă.

Cei care cred în Hristos înţeleg repede că reîncarnarea este o rătăcire, dacă cineva stă să le aducă argumente.

Dar cei care nu cred în Hristos nici nu au cum să înţeleagă falsitatea teoriei reîncarnării. Într-un fel, le şi convine să creadă în ea: dacă teoria reîncarnării ar fi adevărată, atunci ceea ce învaţă Biserica ar fi fals. Şi atunci, poate că păcatul nu ar fi chiar atât de grav pe cât îl prezintă Biserica. Da, pe oameni îi sperie posibilitatea ca Hristos să fie Fiul lui Dumnezeu, ca Biserica să spună adevărul. Unii cred că, dacă se mint singuri, responsabilitatea lor este mai mică.

3 noiembrie 1992

Cuprins de disperare, am crezut că poate Dumnezeu mă va ajuta să scap de foame ajutându-mă să câştig la „Loz în plic”. Am tras azi opt lozuri, dar nu am câştigat nimic. Mai bine îmi luam nişte plăcinte cu mere de banii ăştia.

Cum o să fac rost de bani, voi mai încerca să trag un loz câştigător.

4 noiembrie 1992

L-am întrebat pe părintele Nicolae cum îl pot ajuta pe Nelu:

„Ceea ce spune el nu e ceva nou pentru mine. Pe mulţi îi aud că nu au găsit încă un preot destul de vrednic care să îi spovedească. Cei care spun aşa sunt înşelaţi de diavol, dar nu îşi dau seama. Ar trebui să se spovedească la primul preot pe care îl întâlnesc, chiar dacă ar fi cel mai păcătos preot din lume. Şi, după ce îşi spovedesc păcatele, cu sufletul curat se pot ruga ca Dumnezeu să îi ajute să îşi găsească un duhovnic mai sporit.

De multe ori au fost unii care trăiau aproape de mănăstiri cu duhovnici sfinţi, şi totuşi diavolul le băga în cap că nu e bine să se spovedească la aceia. Mulţi au murit nespovediţi, tot aşteptând să găsească un duhovnic care să le placă. Dar Biserica nu învaţă că numai preoţii cu viaţă sfântă au puterea de a ierta păcatele. Toţi o au.

Omul trebuie să se spovedească în fiecare post. Şi dacă, totuşi, simte că vrea să ducă o viaţă de nevoinţă mai aspră, o viaţă de rugăciune, poate să caute un duhovnic care să îi arate această cale.

Unii şi-au găsit duhovnici prin Moldova, ajung la ei de două ori pe an, şi atunci stau la spovedanie puţin, pentru că mai aşteaptă şi alţii afară. Ei nu îşi dau seama că greşesc: ar trebui să se spovedească în fiecare post. Şi, când nu pot ajunge în Moldova, să se spovedească la preotul din parohia unde locuiesc sau unui alt preot la care pot ajunge fără probleme.”

„Se pare că asta e soluţia pentru cei care vor să sporească în rugăciune: să îşi găsească un duhovnic cu viaţă sfântă, prin vreo mănăstire sau chiar de mir. Dar, în acelaşi timp, să aibă un preot la care să se spovedească cel puţin în cele patru posturi, dacă nu şi mai des, după fiecare vătămare sufletească. Şi la părintele de la mănăstire să se ducă atunci când pot, ca să dis-

cute problemele mai importante. Cele mai uşoare le poate lămuri şi preotul de parohie."

„Foarte puţini sunt credincioşii pentru care e nevoie de poveţe mai iscusite decât cele pe care le dă, prin harul lui Dumnezeu, preotul din parohia în care se află. Pentru unii e ca o modă să se spovedească la duhovnici de mănăstire. Important este ca atunci când te spovedeşti să ai credinţă că nu te spovedeşti unui om, ci lui Dumnezeu. Zice în rugăciunea de dezlegare că preotul e doar un «martor» al spovedaniei. E martorul rânduit de Dumnezeu pentru a primi spovedania.

Aşa că trimite-l pe Nelu cât mai degrabă la spovedanie. Că poate până găseşte el un duhovnic sfânt, îl aruncă diavolul în păcate de moarte şi apoi nu va mai vrea să se spovedească. Ştii şi tu că nu e greu ca un tânăr să renunţe la dorinţa de a se spovedi. Îi trimite diavolul o prietenă care îi oferă bucurii trupeşti, desfătări pătimaşe şi gata: s-a dus dorinţa de spovedire a păcatelor."

„Nelu e băiat cuminte..."

„Bine că e. Dar asta nu înseamnă că, dacă stă departe de spovedanie, poate rămâne în picioare. Căderea vine într-o clipă."

Am vorbit cu părintele Nicolae şi despre visul de la Sihla. Mi-a zis că timpul va adeveri dacă a fost sau nu de la Dumnezeu. La nelămurirea mea privitoare la cuvintele „să îi înveţi pe cei din afară filosofia Sfinţilor Părinţi", m-a lămurit că în primele veacuri, pentru Sfinţii Părinţi teologia era una cu filosofia, adică cu iubirea de înţelepciune. Filosofia Sfinţilor Părinţi este tocmai învăţătura ortodoxă. Deci, nu am de ce să am reţineri faţă de porunca din vis. Poate că Dumnezeu mi-a poruncit prin cuvintele acelea să mărturisesc învăţătura ortodoxă tocmai pentru a mă ajuta să îmi dau seama că visul nu este de la autosugestie. Dacă ar fi

fost de la autosugestie, aş fi auzit: „să îi înveţi pe cei din afară teologia Sfinţilor Părinţi”.

Dacă era vorba de autosugestie, ar fi trebuit să ţin seama de cunoştinţele mele religioase. Or, nefiind vorba de autosugestie, e clar că a fost ori de la Dumnezeu, ori de la diavol. Părintele m-a lăsat să înţeleg că a fost de la Dumnezeu şi că nu trebuie să mă mândresc pentru acest lucru. După câte păcate am făcut, nu trebuie decât să mă bucur că Domnul vrea să Îi slujesc.

5 noiembrie 1992

De două zile nu am în cap decât bani: cum să îmi trimită Dumnezeu cât mai mulţi bani. Am pierdut banii pe care trebuia să îi dau lui Nelu şi acum iată-mă la pământ: vreau bani.

Nu am bani nici măcar cât să mai trag câteva lozuri. Până şi când îmi fac canonul tot numai bani am în minte. Cred că, dacă fac rost de bani, voi avea din nou linişte şi mă voi ruga cu mai multă atenţie.

6 noiembrie 1992

„Ce e mai rău, m-a întrebat Nelu, un comunist sau un drac?”

„Dracul.”

„Nu e dracul, e comunistul. Că, dacă dai cu agheasmă pe drac, îl arde, dar, dacă dai pe comunist, nu zice nimic.”

De mult timp nu am mai auzit aşa glumă bună.

Nu sunt de acord cu cei care zic că noi, creştinii, nu trebuie să râdem deloc. „Hristos nu a râs niciodată. Sau ai găsit tu în Biblie că a râs?”

Nu am găsit. Dar cred că încă nu sunt la măsura la care să nu mai râd.

Râsul mă destinde: e cel mai bun duşman al sufletelor posace, sterile.

Chiar Sfântul Antonie învăţa că nu e bine să strângem prea tare coarda arcului, că se rupe. Fiecare măsură cu ale ei.

Nu am de gând să scap de râs. Ştiu că, dacă voi spori în dragostea de Hristos, şi mintea mea se va ocupa numai cu cele sfinte, râsul nu îşi va mai avea locul. Dar trecerea va fi firească.

7 noiembrie 1992

Marius a fost răcit şi abia azi m-am revăzut cu el, ca să continuăm discuţia despre privitul la televizor:

„Unde eram?"

„Ziceai de copierea comportamentului personajelor."

„Da. Nu mă refeream la copierea unor crime sau a unor violuri. Cred că nu negi totuşi că multe dintre aceste ticăloşii au avut şi au loc mai ales datorită ecoului pe care îl au filmele cu astfel de subiecte. Mă refeream la înţelegerea unui nou tip de vieţuire, a unuia în care Dumnezeu este prezent ca spectator."

„Adică, dacă s-ar face un film despre viaţa unor creştini care postesc, care se roagă nu numai dimineaţa sau seara câte trei minute, ci care îşi fac canonul în linişte, care se spovedesc şi se împărtăşesc, un astfel de film le-ar părea occidentalilor drept science-fiction."

„Ai înţeles mai bine decât mă aşteptam."

„Dacă ar exista un astfel de film, cei care nu sunt creştini ar rămâne şocaţi să vadă că există oameni care îşi rânduiesc viaţa în aşa fel încât să fie în toate bineplăcuţi lui Dumnezeu. Oameni care au patimi, dar se luptă cu ele. Oameni care nu se ascund cu capul în nisip atunci când păcătuiesc, ci au curajul de a-şi înţelege greşeala şi de a-L ruga pe Domnul să îi îndrepte."

„Da, un astfel de film ar pune automat în evidenţă întunericul filmelor care, oricât de celebre ar fi,

oricâte Oscaruri ar lua, te învaţă să trăieşti după cum îţi şopteşte vrăjmaşul: în patimi."

„Cum era melodia aia, *The Road to Hell*, *Drumul spre iad*. Încetul cu încetul, spre acest drum te călăuzesc multe filme."

„Mai e ceva. Mai sunt şi filme care, deşi sunt vătămătoare, au nişte secvenţe care pe unii i-ar putea ajuta să fie mai buni, mai blânzi. Să luăm un exemplu: un film e foarte plăcut, are secvenţe psihologice interesante, te ajută să-i înţelegi mai bine pe cei handicapaţi fizic. Dar filmul are două faze sexy. Să zicem că doi soţi, după ce văd acest film, nu simt că li s-a stârnit pofta trupească. Dar, dacă filmul e văzut de un adolescent, îi poate trezi pofte trupeşti şi îl poate împinge spre păcat."

„Există filme care pe unii îi pot folosi puţin, dar pe alţii îi pot duce în prăpastie. Numai că nu poţi preciza la fiecare film cine s-ar putea folosi din el."

„Sunt filme pe care cei mai tari duhovniceşte le pot vedea fără să se sminteasca, dar care pe cei mai slabi îi smintesc. Şi nu poţi spune: acest film e recomandat numai sfinţilor, că nimeni nu ar avea smerenia să nu se uite la el."

„Mai e şi un alt element subiectiv. Poate că un om mai slab, văzând un anumit film, reuşeşte să nu se sminteasca şi să îl vadă fără să se vatăme. Dar altul, mai sporit duhovniceşte, se poate vătăma. Sunt o mie de factori subiectivi în această problemă."

„Şi aici sunt de acord cu tine. Sunt subiective aprecierile de acest gen. Şi cel mai subiectiv e mai ales folosul pe care îl au creştinii din vederea filmelor. Puţini sunt cei care, după ce văd un film care i-a vătămat, au curajul de a recunoaşte că mai bine renunţau să îl vadă."

„Da, găsesc tot felul de lucruri interesante prin care caută să ascundă eşecul: se mint singuri, numai să nu recunoască o greşeală. Numai în cazul în care filmul a fost plicticos au tăria de a recunoaşte că şi-au pierdut timpul.”

„Acum să vorbim despre televizorită. Cred că ţi-ai dat şi tu seama ce uşor devine drog privitul la televizor. Oamenii nu mai ştiu cum să scape de necazuri, cum să uite de greutăţi, cum să îşi odihnească mintea.”

„Şi televizorul este oricând la îndemână. E prietenul care la nevoie se cunoaşte. Omul pune mâna pe telecomandă şi nu îi mai dă drumul. La un moment dat ajungi să tot schimbi canalele, tot căutând ceva mai interesant, şi negăsind trebuie să te mulţumeşti cu ce găseşti.”

„Privitul la televizor creează o dependenţă psihică. Însă la noi nu e ca în Occident, unde sunt oameni care s-au îmbolnăvit psihic din dependenţa de televizor. Televizorul este aerul lor, fără televizor sunt morţi. Cel mai clar exemplu e cu telenovelele. Dacă vreo femeie pierde un episod din telenovela ei preferată, zici că are de dat un examen. Devine nervoasă, agitată...”

„Nu toate femeile se uită la telenovele.”

„Nu, altele se uită la talk-show-uri de succes, care le învaţă cum să renunţe la ceea ce e mai curat în viaţa lor. Cum să se îndepărteze de ceea ce aşteaptă Dumnezeu de la ele.”

„Din moment ce atât de multe femei văd aceste emisiuni, cele care nu se uită riscă să fie luate peste picior. Nu numai femeile se uită la talk-show-uri, se uită şi bărbaţii. Nu fac deosebire aici. Doar că sunt unele femei care stau în casă mai mult decât bărbaţii, şi televizorul stă deschis tot timpul. Cât despre luatul peste picior, ăsta e preţul pe care l-au avut de plătit

dintotdeauna creştinii: riscul de a fi luaţi în râs de ceilalţi.”

„În ceea ce priveşte televizorul, eşti deci de părere că ar fi bine ca aceia care se consideră creştini să renunţe la el?”

„Da. Şi cel mai simplu argument este că noi, creştinii, nu avem timp liber. Sau nu ar trebui să avem timp liber. Când avem ceva timp liber putem citi, putem merge la slujbele din timpul săptămânii. Ca să nu zic că întotdeauna se găseşte cineva care să aibă nevoie de ajutorul nostru. Nu vorbesc de ajutorarea bolnavilor din spitale sau a orfanilor. Vorbesc de lucruri mai uşor de făcut. Putem să îi ajutăm pe prietenii noştri sau pe rudele noastre să înţeleagă mai bine învăţăturile Bisericii.”

„Şi cu odihna?”

„Să ştii că odihna adusă de televizor e o odihnă superficială, care închide inima şi răceşte mintea. Şi, când ai nevoie de puţin repaus, nu te împiedică nimeni să faci o plimbare, singur sau cu prietenii. Nu te împiedică nimeni să găseşti un mijloc de relaxare care să nu te vatăme.”

„Ăsta e principalul tău argument: că viaţa e scurtă şi că trebuie să facem tot ce ne stă în putinţă pentru a ajunge în rai. Privitul la televizor nu e ceva care să ajute la ajungerea în rai.”

„Acum vorbim despre televizor şi nu despre cum să ne ocupăm timpul, aşa că nu intru în detalii.”

„Dar, dacă preotul ar spune omului obişnuit să nu se mai uite la televizor, crezi că l-ar asculta cineva?”

„Important este să spună, indiferent câţi îl ascultă sau nu. Chiar dacă unii îl iau în râs. Dar alţii vor înţelege că *televizorita* este o patimă şi vor încerca să se lupte cu ea. Oricum, părintele trebuie să atragă atenţia credincioşilor asupra faptului că păcatul cu gân-

dul, păcatul la care te îndeamnă de atâtea ori emisiunile de la televizor, distruge sufletul. Chiar dacă acţiunea lui e mai lentă, e mortală."

„Şi crezi că poţi scăpa pe loc?"

„După ce spovedeşti o cădere, primeşti puterea să te lupţi cu ea. Aşa şi cu *televizorita*: primul pas este să iei hotărârea de a nu te mai lăsa întinat de ceea ce îţi oferă televizorul. Unii pot să renunţe dintr-odată la el, aşa cum alţii renunţă dintr-odată la fumat. Dar cei mai mulţi renunţă treptat, încetul cu încetul."

„Nu există nicio broşură cu astfel de îndrumări."

„Deocamdată nu, dar o să apară. În toate vremurile Domnul a avut creştini, mireni, dar mai ales clerici şi monahi care au dat un răspuns creştin problemelor care s-au ivit. Aşa o să fie şi cu televizorul."

„Poate că deja s-au scris astfel de broşuri, dar nu ştim noi. Poate peste trei sute de ani creştinii vor citi cărţi despre privitul la televizor scrise de sfinţii care trăiesc în vremurile noastre. De sfinţi care vor fi canonizaţi până atunci."

„Sfântul este cel care observă cel mai bine cursa vrăjmaşului şi cum te poţi feri de ea. Dar nu este nevoie să apară cărţi împotriva *televizoritei*. Trebuie să ai un duhovnic care să ştie să aplice poveţele din scrierile sfinte şi, cu ajutorul lui, scapi cel mai uşor."

„Ce părere ai despre revistele cu programele TV?"

„Sunt o armă excelentă pentru cel care vrea să scape de televizorită. Dacă înainte te uitai trei ore zilnic, acum îţi faci semne la emisiunile sau filmele care crezi că nu te vatămă prea tare. Şi le vezi numai pe acelea. Câştigi timp, pe care îl foloseşti la cele duhovniceşti. După câtva timp, constaţi că e bine să vezi mai puţine emisiuni. Că e bine să reduci privitul la televizor la câteva ore pe săptămână."

„Măcar de ar ajunge toţi creştinii la măsura asta."

„Nu îi împiedică nimeni. În afară de propriile patimi şi de diavol. Dar Dumnezeu vine în ajutor.”

„Nu crezi că e o utopie ideea că ar fi bine ca adevăraţii creştini să renunţe la televizor?”

„Nu e o utopie faptul că ar trebui să părăsim păcatul pentru a fi ai lui Hristos?”

„Nu, nu e.”

„Atunci nici lepădarea risipirii minţii cu ajutorul televizorului nu e o utopie. Câtă vreme vor fi creştini iubitori de patimi, cu siguranţă va avea cine să butoneze televizorul. Dar, în acelaşi timp, vor fi şi creştini iubitori de Hristos care vor şti să ducă lupta cu patimile şi vor renunţa la televizor. Ştii, important este nu să fie convinşi de preoţi să renunţe definitiv la televizor. Duhovnicii să îi ajute măcar să renunţe la toate emisiunile care vatămă mintea. Şi, după ce vor avea acest şoc, de a scăpa de hipnoza micului ecran, în timp vor fi singuri în stare să scoată televizorul din priză.”

„Cred că, dacă s-ar uita mai puţin la televizor, creştinii ar trăi altfel.”

„Eu sunt sigur: televizorul ţine astăzi locul spectacolelor din arenele romane, spectacolelor cu lupte de gladiatori şi celorlalte prostii. Sfinţii Părinţi îi opreau pe creştini să meargă la astfel de spectacole şi tot aşa i-ar opri şi pe creştinii de azi să privească cea mai mare parte a emisiunilor de la televizor. Asta dacă nu i-ar opri chiar de la toate.”

„Pâine şi circ! – asta voiau cei care mergeau să vadă spectacolele din arene. Cam asta dă şi televizorul.”

„Televizorul nu dă decât circ. Pâine nu dă.”

Cam ăsta a fost sfârşitul discuţiei despre televizor. Nu l-am reprodus prea exact, sunt cam obosit, dar cam aceasta a fost discuţia. Singurul punct asupra căruia mai şovăi puţin este că, dacă Marius are dreptate, ar fi bine să mă uit mai rar la televizor.

8 noiembrie 1992

Nu mă aşteptam să îl conving atât de repede pe Nelu să se spovedească: alaltăieri i-am spus ce am vorbit despre el cu părintele Nicolae şi mi-a dat dreptate. A zis că şi el simţea de multe ori că e gata să fie biruit de păcat şi se gândea că, dacă apucă să păcătuiască, nu o să mai vină la spovedanie:

„Ştii, m-am gândit că dacă tot o să cad, ar fi o prostie să mă mai spovedesc. Ori merită să păcătuiesc, şi atunci nu mă spovedesc, pentru că ar trebui să renunţ la păcat, ori nu merită, şi atunci nu o fac. În momentele mai grele prin care am trecut în ultimele luni mă gândeam că dacă fac dragoste cu Tatiana o să îmi fie mai bine: voi avea parte de momente de bine. Şi Tatiana îmi oferea tot sprijinul, dar m-a lăsat să stabilesc eu când sunt pregătit sufleteşte pentru asta. După spovedanie însă, am renunţat la ideea de a face dragoste cu ea până ne căsătorim. Ne-am hotărât: dăm la facultate şi apoi ne căsătorim."

E mare lucru că au puterea de a lua viaţa în piept. Ce chestie, să te căsătoreşti la 19 ani... De fapt, cred că e mai bine aşa. Decât să cazi în curvie şi apoi să porneşti la drum cu sufletul murdar... Nu ştiu dacă m-aş căsători imediat după terminarea liceului. Cred că mai aştept până după facultate. Dar, dacă nu o să mai rezist dorinţei de a face dragoste cu fata iubită, o să mă căsătoresc. E cât se poate de firească o astfel de dorinţă. Prin secolul al patrulea, fetele se măritau la 12 ani. Vârsta a tot crescut, şi azi aproape nicio fată nu se mai mărită fecioară.

A fost un scandal la o clasă de liceu din nu mai ştiu ce oraş şi toate fetele au fost duse la control medical: numai două mai erau fecioare. Restul, femei. Şi clasa avea puţini băieţi. De vină sunt părinţii, că ne lasă să ne căsătorim abia când li se pare lor că suntem maturi.

9 noiembrie 1992

Când cumpăram un loz, l-am văzut pe Marius. Mi-a zis că o să se roage să nu am parte de niciun loz câştigător:

„Nu îţi dai seama? Banii câştigaţi la jocurile de noroc sunt bani murdari. Dumnezeu nu te încearcă acum cu sărăcia ca tu să Îl rogi să te ajute prin lozuri. E ca şi cum mama ia cuţitul din mâna copilului ca nu cumva să se taie, şi copilul se joacă atunci cu foarfeca. Dacă Dumnezeu vrea să te încerce prin foame, rabdă. Încercarea va trece. Bucură-te că nu ai câştigat până acum: dacă ţi-ar fi pus dracul în faţa ochilor un loz cu o sumă mare de bani, să vezi prin ce ispite ai fi trecut. Să nu crezi că eşti ferit de patima iubirii de arginţi. Tu nu îţi dai seama, dar faptul că ai ajuns să tragi la loz arată o lipsă de încredere în grija lui Dumnezeu. Ori Dumnezeu nu există, şi atunci fă rost de bani cum ştii, ori El există, şi atunci încearcă să faci rost de bani în aşa fel încât să nu faci vreo greşeală."

Nu prea m-a convins. Sunt atât de flămând, încât vorbele lui n-au avut prea mare ecou în inima mea.

Am aflat că cele două surori de mănăstire din grupul A.R.S. s-au îndepărtat de drumul lor spre „cer" şi au poposit într-un bar, pe post de chelneriţe. Nu mă miră acest lucru. Diavolul care inspira tot circul cu vedenii a pus stăpânire pe ele, şi apoi le-a mai târât şi prin puţin desfrâu. Dumnezeu m-a scăpat la ţanc.

12 noiembrie 1992

Dimineaţă, când îmi ziceam rugăciunile, mi-a trecut prin cap gândul cel bun: mare prostie făceam cu lozurile. Fugeam de cruce. M-am rugat de atâtea ori să mă cureţe Dumnezeu de păcate, şi totuşi cum au venit încercările am cedat.

Ştiam că e o greşeală să tragi la loz în plic, dar pur şi simplu mi se părea că Dumnezeu îmi va înţelege disperarea. Încetul cu încetul dorinţa de a avea bani cât să scap de foame pentru o vreme mai lungă mi-a pătruns adânc în inimă.

Nu am putere să Îi mulţumesc lui Dumnezeu că trec prin această grea încercare, dar cel puţin îmi dau seama unde am greşit. Dumnezeu a îngăduit să trec prin această încercare şi imediat m-am simţit părăsit, imediat mi s-a părut că Domnul nu are grijă de mine, deşi sunt făptura Sa.

Doamne, îmi e atât de greu să rabd foamea... Credeam că e de ajuns să cred în Tine ca să am puterea de a răbda încercările. Dar nu îmi dădeam seama cât de slabă este credinţa mea... Nu îmi dădeam seama că voi ceda la încercări atât de uşoare.

13 noiembrie 1992

Oamenii sunt săraci. Sărăcia asta e o consecinţă a păcatului. Asta se vede clar din cuvintele pe care Dumnezeu i le-a zis lui Adam: „*În sudoarea feţei tale îţi vei mânca pâinea, până când vei muri.*”

Situaţia de astăzi e foarte tristă: din ce în ce mai mulţi şomeri, care sunt lipsiţi până şi de posibilitatea de a-şi câştiga pâinea cu sudoarea frunţii.

20 noiembrie 1992

Ce groaznic este când îmi dau seama că, deşi aş vrea să fac cele bune, mă las păcălit de cele rele... Cred că acum, în zilele acestea, dracii m-au lăsat în pace, au intrat în *inventar*. Eu mi-am făcut rău şi fără contribuţia lor. M-am închinat „icoanei vorbitoare a fiarei”.

Oricât de sceptic am fost eu faţă de criticile aduse emisiunilor şi filmelor de către anumiţi monahi mai

îndârjiţi, iar trebuie să recunosc faptul că dreptatea nu a fost de partea mea.

Acum vreo opt zile am vrut să văd un film. Când s-a terminat, schimbând canalul, am mai văzut unul. Noaptea mă tot gândeam la filmele pe care le voi vedea a doua zi. Am văzut şi filme şi emisiuni care, deşi nu erau interesante, reuşeau să mă facă să le urmăresc. A treia zi la fel: numai că intrasem sub hipnoza televizorului. E stare plăcută, de relaxare, de viaţă fără griji. Tata credea că sunt la liceu, dar eu studiam „telecomanda". M-am uitat în câteva zile la televizor mai mult decât într-un an de yoga.

Îmi tot spuneam: „Lasă, că o să vină şi filme mai interesante, din care voi avea ce învăţa." Sau: „E bine că aflu atâtea lucruri despre preocupările celorlalţi, ca să nu devin un şoarece de bibliotecă preocupat numai de cărţi duhovniceşti."

Am ajuns să simt nevoia să privesc televizorul. Am senzaţia, nu ştiu dacă o fi aşa, că mintea ajunge la un fel de dependenţă de televizor, dependenţă care seamănă cu cea a yoghinilor care simt nevoia de a medita. Creierul funcţionează altfel, e greu de descris cum.

22 noiembrie 1992

Am ajuns la Mănăstirea Peştera. Locurile sunt minunate. După-masă am fost cu un grup mic în Peştera Ialomicioarei şi am coborât până în locul numit Hades. Acolo e ca un cap de monstru, dar crescut din stâncă. Se zice că aici au fost iniţiaţi marii hierofanţi ai dacilor; doar e „peştera lui Zalmoxis".

25 noiembrie 1992

Prima spovedanie din post. Din cauza mândriei începusem să cred că am voie să mă joc cu gânduri de desfrâu. În ultima vreme mi-au venit în cap amintiri

de la Tantra. Cu imagini pasionale. Şi mă gândeam că aş mai fi putut face dragoste şi cu alte colege şi măcinam astfel de gânduri fără să îmi dau seama că sunt păcălit de draci.

Când am spovedit că mi-a trecut prin cap să fac dragoste cu Miruna, părintele Teofan m-a mustrat tare. M-a îndemnat să zic o rugăciune scurtă ori de câte ori îmi mai vin gânduri pătimaşe. Nu îmi dau seama cum am început să primesc iarăşi gânduri de desfrâu.

27 noiembrie 1992

Ce le pot face preoţii oamenilor săraci: să le dea tuturor de mâncare? Nu. Mulţi săraci ar putea fi ajutaţi de creştinii care au o situaţie materială bună, dar nu toţi. Ce s-ar putea face cu ceilalţi? Şi, de fapt, ce se poate face cu săracii care vin să ceară cuvânt de folos, în condiţiile în care creştinii mai înstăriţi cheltuiesc mult pentru câinii cu care ies la plimbare, dar pentru săraci nu au de gând să dea un ban?

Mi se pare că soluţia ţine de planul duhovnicesc: preoţii i-ar putea face să înţeleagă altfel crucea pe care o duc. Sărăcia e o cruce foarte grea. E dificil să înţelegi singur cum trebuie purtată. Dacă însă preotul care îţi vorbeşte ştie ce înseamnă viaţa de înfrânare, cuvântul lui e nu numai plin de mângâiere, ci şi de putere. Părintele Teofan, cu nevoinţele sale pustniceşti, cu suferinţele din închisoare, este un om care ştie să îşi întărească ucenicii care trec prin necazuri.

28 noiembrie 1992

Au venit radiesteziştii la mănăstire. Sunt cazaţi în vila de peste pod. I-am dus în peştera mare, trimis de părintele ca ghid.

Nu ştiu exact ce năzbâtii au prin cap, deşi ştiu că sunt rătăciţi. Şeful lor, comandorul Laurian Sârmules-

cu, mi se pare un tip foarte puternic, e genul de om care îi manipulează cu mare uşurinţă pe cei din preajma sa.

Fratele Nicolae mi-a spus că l-a chemat pe comandor la el în chilie, spunând că îl doare spatele. Voia să vadă dacă comandorul va ghici unde anume îl doare. Mi-a zis că avea de gând, în cazul în care Laurian i-ar fi spus unde îl doare, să nu recunoască că este aşa. Dar, culmea, comandorul i-a arătat precis cele trei locuri în care îl durea spatele, nu numai unul singur. Fratele Nicolae s-a mirat de puterile comandorului: „M-am jucat cu dracul. Voiam să îl fac de ruşine, şi când colo m-a lăsat mască."

Această întâmplare arată că radiesteziştii au puteri evidente. De la draci le au.

Stând în faţa peşterii mari am auzit o întâmplare tristă. Pe creasta muntoasă din faţa peşterii stăteau doi tineri îndrăgostiţi. Ea s-a aplecat să culeagă o floare de colţ şi era să cadă în prăpastie. El a încercat să o salveze, dar au căzut amândoi. Au murit pe loc. Cred că pentru jertfa pe care a făcut-o încercând să-şi salveze prietena, el s-a mântuit.

29 noiembrie 1992

Am văzut câţiva radiestezişti în peşteră: făceau spiritism, chemând duhul Maicii Domnului. Ei credeau că Maica Domnului le vorbeşte prin mişcările sârmei radiestezice. Mi-a părut rău că nu am priceperea de a-i convinge că sunt rătăciţi. Părintele Teofan mi-a spus că pe unii i-a întors, dar marea majoritate sunt fanatici. Aşa eram şi eu când mergeam la cursurile lui Tăureanu.

Radiesteziştii, „sârmiştii" cum li se mai spune, sunt mai periculoşi decât yoghinii. Pentru că, părând mai apropiaţi de Biserică, este destul de greu să spui

cu exactitate ce e greşit la ei. Biserica catolică i-a blestemat pe toţi şi a dat anatemei radiestezia. Dar Biserica Ortodoxă nu are o poziţie clară faţă de ei. Părintele Arsenie zice că, din moment ce la Sinoadele Ecumenice s-a dat anatemei orice formă de erezie, înseamnă că şi învăţătura radiesteziştilor este anatemizată. Dar ar fi fost bine dacă Biserica Ortodoxă ar da anatemei fiecare erezie contemporană, pentru ca oamenii să ştie de ce să se ferească.

După ce în primul mileniu ereticii se separau de Biserică, şi Sfinţii Părinţi nu pridideau să scrie împotriva ereziilor lor, în mileniul al doilea ereticii au căutat să se ascundă în Biserică. Nu toţi; unii s-au despărţit cu surle şi trâmbiţe. Dar alţii au rămas aproape de Biserică tocmai pentru că şi-au dat seama că rătăcirea lor va fi vădită mai greu.

Dacă radiesteziştii nu ar veni la biserică, lumea ar înţelege că sunt eretici. Dar aşa... Ei nu vin la biserică din aceleaşi motive pentru care venim noi. Noi venim ca să ne unim cu Mirele Bisericii, cu Hristos. Să lepădăm toată grija cea lumească şi să Îl primim pe Hristos. Lepădăm tot ce intră în contradicţie cu învăţătura Părinţilor Bisericii.

Radiesteziştii vin la biserică pentru a se umple de energie, ca să-şi purifice canalele energetice. Şi iau din învăţăturile sfinţilor numai partea care nu intră în contradicţie cu învăţătura lor. Şi totul e atât de firesc pentru ei... Profesorii lor, care au grade mai mari, îi trimit la biserică. Poate spune cineva că profesorii sunt răi sau că îi învaţă cele rele?

Dacă profesorii lor sau comandorul însuşi le-ar spune să nu meargă la biserică, atunci ar putea apărea semne de întrebare. Sau, dacă nu le-ar spune nimic şi ei ar intra întâmplător în vreo biserică, şi şi-ar da sea-

ma că ceea ce predică părintele nu seamănă cu ceea ce ştiu ei de la cursuri, iarăşi ar fi motive de îngrijorare.

Dacă la prima întâlnire cu părintele Ioan de la Recea nu aş fi crezut că tot ce mi-a spus e teatru făcut de ochii lumii, dacă aş fi venit fără prejudecăţi, convertirea mea ar fi avut loc atunci. Sunt aproape sigur de asta.

Dar diavolul asta face: îşi ia măsuri de precauţie, ca nu cumva ucenicii săi să se lepede de înşelare. El încearcă să reducă la zero posibilitatea ca ei să se convertească. Numai că nu e atotputernic. Întotdeauna mai rămâne o şansă de întoarcere.

Radiesteziştii îi înşală pe mulţi: merg la biserică, fac pelerinaje prin mănăstiri, ba fac şi donaţii serioase. Dar astfel de donaţii ar trebui refuzate, pentru că sunt strânse cu preţul pierderii unor suflete.

30 noiembrie 1992

Sfântul Apostol Andrei. Nu credeam că voi da de un om care să mă domine psihic aşa cum m-a dominat Laurian. Nici la Tăureanu nu am simţit atâta putere diavolească în ochi cât am simţit la el. Deşi părintele Teofan îmi dăduse ascultare să nu vorbesc cu el, l-am chemat la mine în cameră, ca să stăm de vorbă. Crezând că părintele exagerează puţin şi că nu are ce să mi se întâmple, am vrut totuşi să vorbesc cu comandorul. Eram curios să văd cam ce fel de om e şi cam ce prostii are în cap.

A urcat la mine în cameră şi a început să îmi zică tot felul de prostii, cea mai mare fiind următoarea: „Tu ai un diavol în tine de când ai făcut yoga. Numai eu pot să ţi-l scot. Nici dacă te călugăreşti nu va ieşi. Şi, dacă nu mă laşi să ţi-l scot eu, la Judecată o să îţi pară rău că ţi-ai ratat singura şansă de îndreptare.”

Eu nu credeam ce îmi spunea. Dar, în timp ce îmi vorbea, uitându-se fix în ochii mei, ca şi cum ar vrea să mă hipnotizeze, simţeam cum din ochi îi iese o putere care intră în mine. Simţeam această putere ca pe ceva fizic, care îmi făcea rău. Îmi venea să vomit. La un moment dat, nu am mai rezistat şi am fugit după părintele Teofan. Era în biserică, vorbind cu o femeie. Mie îmi era atât de rău, încât l-am rugat să mă asculte cât mai repede. I-am spus ce mi s-a întâmplat, şi în timp ce îi vorbeam simţeam cum sufletul mi se uşurează. Am ieşit din biserică liniştit, dar hotărât să nu mai calc ascultările pe care le primesc.

Dacă l-aş fi ascultat pe părintele, totul ar fi fost bine. Dar, pentru că am judecat ascultarea şi am călcat de bunăvoie cuvântul părintelui, mi-am primit pedeapsa cuvenită.

1 decembrie 1992

Nu mi-am făcut canonul. Mi se pare prea obositor să zic în fiecare zi Paraclisul Maicii Domnului şi Acatistul Sfântului Dimitrie Basarabov. Nici ieri nu mi l-am făcut. Ar fi putut şi părintele să îmi dea un canon mai mic.

2 decembrie 1992

Înainte de a mă întoarce acasă, am vorbit iar cu părintele Teofan. M-a mustrat că nu mi-am făcut canonul: „Cine nu îşi face canonul se face de râsul dracilor. Ţi se pare canonul prea lung: vino şi spune-mi, poate îl mai micşorez. Canonul e medicamentul pentru suflet: refuzi medicamentul, rămâi bolnav. Altfel, nu se poate.”

„Mă plictisesc repetând Paraclisul. L-am învăţat aproape pe dinafară. Şi Acatistul Sfântului Dimitrie nu

îl înţeleg: ce rost are să îi spun sfântului să se bucure? Mai bine i-aş cere să mă ajute cu ceva.”

„Da, canonul e plictisitor la început. Pentru că nu ştii să te rogi. Dracii îţi dau gânduri de plictiseală şi tu le primeşti. Ia să văd, cum te rogi?”

M-a pus să citesc prima cântare din Paraclis.

„Nu e bine. Ia fii atent la mine. Dacă ţi-aş vorbi repede de tot, m-ai înţelege?”

„Cred că nu.”

„Atunci cum vrei să te înţeleagă pe tine Maica Domnului dacă te rogi atât de repede? Nu eşti aproape deloc atent la ceea ce citeşti. Se vede că vrei să termini canonul cât mai repede.

Dacă vrei ca Maica Domnului să îţi asculte rugăciunea, trebuie să te rogi fără grabă. Trebuie să încerci să fii atent la fiecare cuvânt. Fiecare cuvânt din rugăciune este important. Trebuie să rosteşti cuvintele clar şi rar, astfel încât, dacă ar mai fi lângă tine altcineva, să se poată ruga împreună cu tine. Să îţi înţeleagă cuvintele.

Ştii, Dumnezeu şi sfinţii ne înţeleg oricât de repede ne-am ruga, şi dacă terminăm Paraclisul în cinci minute. Dar mintea noastră nu poate pătrunde duhul rugăciunii decât dacă ne rugăm fără grabă: un Paraclis nu trebuie făcut mai repede de jumătate de oră. Sau măcar douăzeci de minute. Ştiu că fiecare are ritmul lui, dar nu putem nici să ne rugăm fără să pricepem ce spunem. Trebuie să înţelegem ceea ce cerem Domnului sau sfinţilor. Cum vrei să te asculte Maica Domnului, dacă nici tu nu ai timp să înţelegi ceea ce îi ceri?

Roagă-te fără grabă, şi vei înţelege dulceaţa rugăciunii.

Cât despre acatiste... E atât de frumos să îi spui unui sfânt: «Bucură-te...» Aşa îi arăţi evlavia pe care o ai faţă de el. Şi heretisind un sfânt, dragostea pe care i-o

porţi creşte. Nu îi ceri nimic sfântului, dar spunându-i acatistul mintea ta se curăţă, şi sfântul intervine în viaţa ta.

Viaţa creştinilor este o viaţă în care sfinţii şi puterile cereşti îşi arată tot timpul puterea ocrotitoare. Aşa cum dracii caută la fiecare pas să ne piardă, tot aşa la fiecare pas sfinţii şi îngerii ne sprijină.

Spune acatistul în continuare. Şi în câteva săptămâni îţi va da Dumnezeu să îi cunoşti frumuseţea. Totul e să te rogi cum ţi-am zis, fără grabă şi cu luare-aminte.

Dacă vor fi momente în care te va birui oboseala, atunci poţi zice şi mai repede; dacă nu grăbeşti ritmul, mintea începe să zboare. Şi asta e rău.

Găseşte-ţi un ritm intermediar: nici prea repede, ca să nu poţi lua aminte la ce zici, dar nici prea rar, ca să îţi zboare mintea. De fapt, în timp mintea va ajunge să se îndulcească de fiecare cuvânt al rugăciunii. Ritmul se va modifica de la sine.

Foarte important este ca niciodată când îţi faci canonul să nu te gândeşti la ce urmează. Caută o oră în care eşti liber, o oră în care nu ai altceva de făcut, şi atunci roagă-te. Dacă stai presat de ceea ce ai de făcut după canon, mintea nu poate fi atentă la rugăciune.

Un mijloc foarte bun de pregătire a minţii pentru rugăciune este citirea dintr-o carte duhovnicească. Cititul linişteşte mintea, o adună din împrăştiere. Când citeşti, sufletul capătă râvnă pentru rugăciune.”

3 decembrie 1992

După ce m-am miruit, în biserică a intrat un domn pe care l-am văzut pentru prima dată:

„Părinte, sora mea, cu care aţi vorbit alaltăieri, e moartă. S-a sinucis.”

Părintele Dumitru a început să îi explice omului că nu o poate înmormânta, că sinucigaşii nu pot avea parte de ultima slujbă, pentru că s-au rupt de Dumnezeu şi fără să vrea au ales iadul.

Omul nu voia decât să fie puţin consolat de părinte, dar părintele s-a tulburat tare când a auzit că femeia s-a sinucis:

„Nu înţelegi, ţi-am zis de mai multe ori, nu îi pot face slujba!" Dar omul înţelesese. Părintele era atât de supărat, încât nu mai era atent la ce îi spunea omul ăla. Bine cel puţin că domnul respectiv era o fiinţă răbdătoare, că altfel pleca scârbit de comportamentul părintelui şi poate nu mai călca prin biserică până la sfârşitul vieţii.

El nu avea de unde să ştie că părintele se poartă aşa numai pentru că a văzut o biruinţă a diavolului şi s-a simţit învins. Este firesc să ai mustrări de conştiinţă când îţi dai seama că, dacă aveai mai multă înţelegere faţă de omul din faţa ta, poate acesta se lăsa luat de mână.

Cât de grea este preoţia... Dai socoteală pentru fiecare suflet de care nu te-ai îngrijit cum trebuie. Din câte îl cunosc eu pe părinte, mi s-a părut că motivul supărării a fost că nu a ştiut să fie mai aproape de femeia care s-a sinucis.

Îmi vine în minte imaginea femeii moarte. Cât e de groaznic să nu mai ai nicio posibilitate de a repara greşeala făcută! Îmi dau seama de ce părintele Teofan se supăra când îi spuneam că am gânduri de sinucidere. De la primirea unor astfel de gânduri se poate ajunge la făptuirea lor.

4 decembrie 1992

Cât de impresionat am fost eu cu timp în urmă de profeţiile lui Sundar Singh şi de fapt textele nu sunt

autentice. Sundar Singh a crezut că sfârşitul lumii va fi exact aşa cum îl descrie Apocalipsa, şi despre asta a vorbit nu o dată în conferinţele sale. Dar cine a scris „profeţiile” s-a bazat pe faptul că va trece multă vreme până când va fi dat în vileag. Slujitorii Bisericii nu s-au preocupat să combată astfel de bazaconii, dar ele au prins la lume. Şi era atât de uşor să dai în vileag falsul...

Oricum, isteria asta cu Noul Ierusalim prinde uşor la români. Înşelarea demonică de la Pucioasa mi se pare un exemplu grăitor. Chiar dacă ierarhii sunt împotrivă, niciunul nu i-a dat până acum anatemei pe „pucioşi”. Dar Sfinţii Părinţi i-ar fi anatemizat imediat şi pe Marian Zidaru, şi pe toţi acoliţii lui. Cât despre „Sfânta” Verginica, am auzit că i-au deschis sicriul şi în loc să găsească sfinte moaşte au găsit resturi urât mirositoare. Asta e sfinţenia de la Pucioasa...

Oricum, îmi pare rău că nu avem şi noi un artist atât de priceput cum e Zidaru... Dacă ar fi fost ortodox cu adevărat, şi nu doar cu numele, ar fi fost capabil de multe. Dar se pare că diavolul stă la pândă şi, cum vede că cineva are mai mulţi talanţi de la Dumnezeu, se grăbeşte să îl tragă de partea lui.

5 decembrie 1992

Primul lucru pe care l-am făcut când a murit mama, a fost să pun mâna pe o Biblie. Cât regret acum că am vrut să încep cu începutul, adică cu Vechiul Testament... Am închis cartea imediat. Acum am ajuns la concluzia că nu e de folos nimănui să înceapă cu Vechiul Testament. Trebuie citit Noul Testament în linişte, de câteva ori, şi abia apoi se poate trece la Vechiul Testament.

Noul Testament e cartea mea de căpătâi. Mai ales Sfintele Evanghelii. Mântuitorul ar vrea să înţele-

gem toţi că Sfânta Scriptură e scrisă şi pentru noi. Tot ce apare acolo nu a fost scris numai pentru cei care au trăit pe vremea Sfinţilor Apostoli, ci pentru toţi creştinii de până la a Doua Venire a Domnului.

Noul Testament mă ajută să trăiesc după alte criterii decât ale lumii moderne. Citesc şi îmi dau seama că diavolul vrea să mă rupă de Evanghelii.

Dumnezeu e dragoste. Nimeni nu fuge de dragoste. Dracii le spun oamenilor că Dumnezeu e Judecătorul aspru, care stă cu bâta pe noi, gata să pedepsească cea mai mică abatere. Dar Evangheliile ne arată un Dumnezeu blând, iubitor, un Dumnezeu care are grijă de noi, care suferă pentru noi. Cum zice Sfântul Isaac Sirul: „Doamne Iisuse Hristoase, care ai plâns pentru Lazăr şi lacrimi de milostivire ai vărsat pentru dânsul, primeşte lacrimile mele...”

Noi cunoaştem din Evanghelii dragostea lui Dumnezeu şi învăţăm să ne bucurăm de dragostea Lui. Şi atunci când ajungem la greu e bine să ne aducem aminte de grija cu care i-a mângâiat Hristos pe cei aflaţi în necazuri.

Recitind ultimele patru rânduri m-am întrebat de ce scriu la plural. Acesta e doar un jurnal, şi pluralul arată că scriu despre ceva trăit de mai mulţi. Dar mi-e greu să folosesc singularul atunci când scriu despre ceva ce e specific întregii comunităţi creştine. Nu numai eu prind putere citind Sfânta Scriptură, ci toţi ceilalţi. Nu scriu numai aici la plural, ci peste tot unde ceea ce scriu e valabil şi pentru alţii. De altfel, mi-ar fi mai greu să scriu: „Eu cunosc din Evanghelii dragostea lui Hristos. Când ajung la greu e bine să îmi aduc aminte de grija Sa...”

Poate astfel de cugetări nu au ce căuta într-un jurnal. Cred că după ce voi umple caietul acesta mare o să îmi schimb felul de a scrie. O să trec la două caiete

separate. Unul cu jurnalul propriu-zis, cu lucrurile care mi se întâmplă, şi altul cu gândurile mele despre credinţa creştină şi cu dialogurile mai importante la care iau parte.

6 decembrie 1992

Sfântul Nicolae. Ce binecuvântare pentru noi, bucureştenii, că avem mâna Sfântului Nicolae...

Aseară i-am făcut acatistul şi am simţit multă bucurie în suflet. Parcă simţeam că sfântul mă ocroteşte.

15 decembrie 1992

Citind în viaţa Sfântului Mucenic Nestor cum l-a bătut pe păgânul Lie, mi-a trecut prin minte că la fel aş fi putut să îl bat pe Ueshiba, marele sensei, iniţiatorul „artei păcii". Am credinţa că, dacă aş fi participat la o demonstraţie în care el îi invita pe cei din public să îl lovească, fiind convins că nimeni nu îl poate lovi, Dumnezeu m-ar fi întărit să îi dau o palmă.

Mi-am imaginat sala plină, pe Ueshiba stând în seiza, şi pe mine ducându-mă în faţa lui.

„Maestre, până acum nimeni nu v-a putut lovi fără să îi permiteţi aceasta. Dacă eu reuşesc să vă dau o palmă, recunoaşteţi că puterea care mă întăreşte este mai mare decât puterea pe care o folosiţi dumneavoastră?" Dacă nu înţelegea engleza, i-ar fi tradus translatorul.

Sunt convins că Ueshiba ar fi acceptat târgul, fiind sigur că nimeni nu poate fi mai tare decât el. Şi cred că Dumnezeu m-ar fi întărit să îi dau o palmă. Cred că ar fi fost cea mai răsunătoare victorie a credinţei creştine împotriva tuturor formelor de arte marţiale.

Ueshiba a murit şi nu a lăsat niciun urmaş la fel de tare. Şi poate că nici el nu era atât de tare pe cât se zice.

Acum, când scriu, şi îmi place din ce în ce mai mult să scriu, pentru că mă înţeleg mai bine, îmi dau seama că dacă ar fi fost voia lui Dumnezeu ca Ueshiba să fie ruşinat, ar fi trimis un alt creştin să îl pocnească. Cine ştie de ce nu a făcut-o...

Oricum, nu oricine ar fi putut să îl pocnească pe Ueshiba. Pentru că asta ar fi fost o palmă dată diavolilor. Şi, totuşi, chiar dacă sunt păcătos, am credinţa că, dacă aş fi primit binecuvântarea duhovnicului, aş fi putut să îl lovesc pe Ueshiba. Dacă duhovnicul mi-ar fi dat binecuvântare, atunci diavolul nu ar fi avut nicio putere asupra mea.

17 decembrie 1992

Oricât de tare ar fi huliţi ierarhii ortodocşi de gurile rău-voitoare, câtă vreme mai avem episcopi ca Fericitul Ioan Maximovici, făcătorul de minuni din San Francisco, e semn că Dumnezeu nu ne-a părăsit.

Să trăieşti în secolul XX, să fii episcop, şi să fii nebun pentru Hristos... După moarte a făcut zeci de minuni. S-a arătat cuiva în vis şi i-a spus: „Deşi am murit, sunt viu!”

Biserica rezistă, oricât de puternic ar fi lovită de duşmanii văzuţi şi nevăzuţi.

Vlădica Ioan a avut mari necazuri în timpul vieţii. A ajuns chiar să fie judecat la tribunal. A pătimit cam ca şi Sfântul Nectarie de Eghina. Suferinţele lor arată că diavolul nu suferă ierarhii cu viaţă sfântă. Încearcă să îi scoată din luptă.

Ce bine că mai avem ierarhi sfinţi... Aceştia sunt păstorii pe care îi iubeşte Hristos: cei care defăimează bogăţia şi înţelepciunea acestei lumi pentru a-şi face comoară în ceruri.

18 decembrie 1992

Am citit Viaţa Sfinţilor Bonifatie şi Aglaida, care se prăznuiesc mâine. Nu ştiu dacă mai există vreo viaţă de sfânt care să mişte sufletul spre pocăinţă aşa cum o mişcă viaţa Sfântului Bonifatie. Mi se pare că a fost oarecum nedreptăţit: Sfânta Maria Egipteanca e cinstită de toată lumea, iar despre Sfântul Bonifatie lumea nu ştie aproape nimic. Sau, mai bine zis, ştiu numai cei care se îndeletnicesc cu citirea *Vieţilor Sfinţilor*.

Bonifatie a fost şi beţiv, şi desfrânat, dar în acelaşi timp era iubitor de străini şi de săraci şi pe mulţi îi ajuta. Aglaida, stăpâna şi amanta lui, îi era alături nu numai la păcat, ci şi la săvârşirea faptelor bune.

Bonifatie şi Aglaida mi se par reprezentativi pentru creştinii din zilele noastre, care amestecă virtutea cu patima. Ceea ce îi deosebeşte pe ei de creştinii de azi e un lucru de căpătâi: ei suspinau adesea înaintea lui Dumnezeu pentru a fi izbăviţi de păcatele în care trăiau.

O parte dintre creştinii de azi trăiesc într-o stare de compromis permanent, pe care îl justifică printr-o generalizare a păcatului în întreaga societate: „Dacă şi ceilalţi păcătuiesc, şi chiar mai mult ca noi, înseamnă că noi suntem aproape curaţi."

Bonifatie şi Aglaida nu căutau să îşi justifice păcatul, ci îşi recunoşteau neputinţa şi doreau să se ridice din cădere. Cred că tocmai conştiinţa propriilor păcate i-a dus mai apoi pe calea sfinţeniei.

Vreau să învăţ bine istoria lor, ca să o pot spune cât mai multor oameni. Numai diavolul s-a opus ca Sfântul Bonifatie să fie cunoscut mai bine. Într-un fel, faptul că de Sfânta Maria Egipteanca ştie toată lumea, iar de Sfântul Bonifatie ştiu doar foarte puţini, are un efect clar: puţini oameni, citind viaţa sfintei din Egipt,

se recunosc în ea. Multe femei zic: „Ia uită-te, cât de desfrânată a putut fi... Nu e de mirare că a fost nevoie de atâtea nevoinţe ca să se curăţească.” Prea puţini oameni se regăsesc în Sfânta Maria Egipteanca. Numai cei care au puţină smerenie şi vor să se ridice din păcate văd în ea un model real de îndreptare a vieţii. Ceilalţi o consideră un caz interesant, extraordinar, dar care nu are ecou în propria lor viaţă: că doar ei nu au păcătuit cât ea, ci au păcătuit atât cât păcătuiesc oamenii „normali”, ca Bonifatie şi stăpâna sa.

Când Aglaida i-a cerut lui Bonifatie să meargă în Răsărit, ca să aducă moaşte de sfinţi, Bonifatie a întrebat-o: „Dacă mă vor aduce pe mine moaşte, va fi bine?” Aglaida i-a spus doar atât: „Beţivule!” Mi se pare foarte important momentul acesta. Aglaida a dat verdictul obişnuit pe care societatea noastră îl dă celor care vor să Îl slujească pe Hristos: „Păcătoşilor, vedeţi-vă de treabă!”

Nu ştiu dacă Bonifatie se gândea serios la martiriu când a pus acea întrebare. Dar cert este că lucrul acesta i-a trecut prin cap. De păcătuit păcătuia, dar inima lui nu era îndestulată, nu era mulţumită. S-a gândit la martiriu.

Oamenii de astăzi s-au obişnuit să elimine din mintea lor orice gând privitor la o viaţă jertfelnică.

Mă frământă cum trăiesc cei de lângă mine. Mă gândesc la ei, scriu despre ei, dar nu îi judec. Aş vrea să îi înţeleg cât mai bine, ca să îi pot ajuta să se ridice. Mă doare că din ce în ce mai puţini oameni vor să ducă o viaţă închinată lui Dumnezeu. Sfântul Bonifatie este unul dintre cei care au puterea de a ne ajuta să ne ridicăm.

Eu am mare nevoie de ajutorul său pentru a-mi pune viaţa în ordine. S-ar putea ca alţii să nu fie impresionaţi de viaţa lui. Chiar dacă pe alţii nu îi va miş-

ca, cel puţin eu trebuie să arăt prin viaţa mea că întâlnirea cu sfântul nu a fost întâmplătoare. Aşa simt când citesc fiecare viaţă de sfânt sau de cuvios: că mă întâlnesc cu ei. Că întâlnirea aceasta trebuie să aibă roade. Şi că, dacă viaţa mea se schimbă în bine, înseamnă că întâlnirea a rodit.

Dacă voi rezuma „întâlnirea" mea cu Sfântul Bonifatie la câteva rugăciuni şi trei discuţii cu prietenii, voi pierde esenţialul: faptul că pocăinţa lui Bonifatie trebuie să îmi fie exemplu. Că trebuie să arăt prin faptele mele că i-am citit viaţa.

În timp ce o citeam, când mă apropiam de sfârşit, mi-au venit în minte cuvintele Psaltirii: „Gata este inima mea, Dumnezeule!" Adică: „Acum e momentul în care trebuie să fiu al Tău, Doamne. Acum şi nu mai încolo!"

Oricât de slab aş fi, oricât de păcătos aş fi, dacă voi fi pus să Îl mărturisesc pe Hristos, ar trebui să o fac fără să îmi fie teamă. Şi când mă gândesc la mărturisire nu mă gândesc strict la martiriu.

Dacă pe Sfântul Bonifatie nu l-ar fi ucis, deşi el şi-a dorit martiriul, şi dacă s-ar fi întors acasă, sunt convins că se întorcea cu totul alt om. Sunt convins că nu s-ar mai fi culcat cu Aglaida şi că s-ar fi lăsat de băutură.

Din momentul în care a vrut să Îl mărturisească pe Hristos, el a devenit un alt om. Sfânta Mare Muceniţă Tecla nu a murit în chinuri, nu a fost martirizată. A murit la nouăzeci de ani, în pustie, după ce a petrecut o viaţă de rugăciune şi nevoinţă. Dar datorită pătimirii ei pentru Hristos în tinereţe, Biserica a cinstit-o cu numele de Mare Muceniţă.

Cam tot aşa cred că era şi cu Bonifatie: dacă ar fi scăpat cu viaţă din chinurile la care a fost supus, el ar fi dus o viaţă de sfinţenie. Importantă a fost hotărârea lui de a-L mărturisi pe Hristos.

Oare ce a fost în mintea lui? Să laşi traiul comod, băutura şi pe Aglaida şi să mergi la moarte... Bonifatie mi se pare tipul clasic al păcătosului pentru care S-a răstignit Hristos. Hristos nu a venit numai pentru cei care s-au pocăit de păcate şi şi-au îndreptat vieţile de la prima spovedanie.

Aşa e cel mai bine, ca prima spovedanie să însemne sfârşitul păcatului şi începutul vieţii de pocăinţă. Dar multora le este greu să se pocăiască de la prima spovedanie şi le este şi mai greu să părăsească păcatul.

Prima spovedanie trebuie să însemne oricum începutul luptei. Şi chiar dacă mai există căderi, chiar dacă mai există poticniri, lupta cu păcatul trebuie dusă mai departe. Trebuie dusă cu nădejdea că Hristos vine în întâmpinarea celui căzut. Dacă Aglaida nu i-ar fi cerut lui Bonifatie să aducă moaşte de sfânt, dacă ei nu îşi doreau ca, pentru rugăciunile mucenicilor, să primească puterea de a se ridica, atunci vieţile lor ar fi decurs lin. Şi ar fi ajuns amândoi acolo unde ajung păcătoşii care se pocăiesc superficial şi amână îndreptarea: în iad.

Faptul că îşi doreau să îşi îndrepte vieţile i-a mântuit (e aproape două noaptea, îmi pică ochii de somn şi totuşi scriu; îmi place din ce în ce mai mult să vorbesc cu bunul meu prieten de hârtie, jurnalul).

Esenţial este să vrei, să ai curajul de a te lupta cu tine, cu toate neputinţele tale. Vreau să merg pe urmele Sfântului Bonifatie. Chiar dacă nu voi avea parte de sfârşitul lui, viaţa de zi cu zi îmi dă o mie de prilejuri de a-mi mărturisi credinţa. A fi creştin astăzi e aproape un martiriu. Pentru că atât de tare a intrat păcatul în sufletele oamenilor, încât cei care vor să se lupte cu el sunt imediat etichetaţi drept fanatici.

Dacă la căsătorie mirenii şi-ar schimba numele şi ar primi un nume nou, aşa cum primesc monahii la călugărie, eu aş fi vrut să îl port pe cel al lui Bonifatie.

Mă duc să mă culc, ca să nu îmi fie rău mâine. Ştiu că e bine să păstrez măsura şi să nu mă joc cu oboseala.

19 decembrie 1992

O discuţie interesantă cu Marius. L-am întrebat:

„De ce crezi că unii dintre cei care trec la sectanţi duc o viaţă mai curată decât a multora dintre ortodocşii de care s-au despărţit?”

„Crezi că există un singur om care a trecut la sectanţi cu sufletul mai curat decât al celui mai mare păcătos ortodox?”

„Evident. Sunt o grămadă. Nu încerca să mă convingi că toţi ortodocşii sunt sfinţi, iar sectanţii sunt păcătoşi.”

„Oricum, chiar dacă numai puţini ortodocşi sunt sfinţi, Ortodoxia este calea sfinţeniei. Iar sectele, oricât de râvnitori ar fi sectanţii, sunt drum al întunericului. Niciun sectant nu poate dobândi sfinţenia. Sfinţenia se dobândeşte numai prin Biserică. Pentru asta există Biserica.”

„Şi sectanţii care nu fac păcate?”

„Cei care părăsesc Ortodoxia nici nu trebuie să mai facă alt păcat. Au intrat direct în braţele Satanei. Cât despre cei care s-au născut în secte, au trăit toată viaţa în secte şi nu au cunoscut Ortodoxia, păcatul lor nu este la fel de mare. Uite, să ne referim la protestanţii din Germania. Se nasc, trăiesc şi mor departe de Ortodoxie. Nu cunosc nimic despre Ortodoxie.”

„Cum nu? Doar aud şi ei la radio, la televizor, că există ortodocşi.”

„Acum eşti ironic şi nu e cazul. Da, văd la televizor că există ortodocşi. Dar ce ştiu ei despre ortodocşi? Că sunt unii care s-au abătut de la învăţătura lui Hristos, inventând o grămadă de ritualuri care nu au legă-

tură cu viaţa creştinilor din primul secol al propovăduirii Evangheliei. Le este foarte greu ca, văzând la ştiri două minute dintr-o Sfântă Liturghie de Paşti, să înţeleagă că adevărul e în Ortodoxie. Le e şi mai greu ca, citind despre căderile unor anumiţi clerici, să aibă curiozitatea de a afla ce este Ortodoxia. Să ştii că foarte puţini occidentali au habar ce este Ortodoxia.

Tu crezi că poate refuza cineva comoara ortodoxă în cunoştinţă de cauză? Nu. O refuză numai cine nu îi înţelege valoarea! Câtă vreme preoţii ortodocşi nu vor face mai multă misiune, protestanţii nu vor veni de bunăvoie la Ortodoxie. Pentru ei, Ortodoxia este o credinţă moartă, o religie care are prea multe elemente care nu au nimic în comun cu Scriptura.

Ca să nu lungesc vorba, pe protestanţii care nu au auzit despre Ortodoxie, Dumnezeu îi va judeca mult mai îngăduitor decât pe ortodocşii care au trecut la protestanţi."

„Crezi că ei se vor mântui?"

„Ştiu că drumul lor, protestantismul, este un drum greşit. Sunt hulitori ai icoanelor şi ai Maicii Domnului. Ca de altfel toţi fraţii lor neoprotestanţi. Dar poate că unii dintre ei vor fi miluiţi de Dumnezeu. Eu ştiu că Biserica nu susţine predestinarea. Cred că niciunul dintre oameni nu este predestinat la iad. Ce vină au chinezii sau afganii că în ţara lor misiunea ortodoxă e aproape nulă? Cred că în tot Afganistanul nu e niciun ortodox. Cum să cunoască afganii Ortodoxia?"

„Da, cred că ierarhii noştri greşesc astăzi că nu mai susţin misionarismul ortodox în ţările necreştine. Ar trebui ca în ţările musulmane să fie mărturisitori ca în primele veacuri ale Bisericii. Mi se pare o greşeală că astăzi lumea se împarte în două: în ţări creştine şi ţări necreştine, unde nimeni nu are de gând să Îl mărturisească pe Hristos."

„Oare Hristos nu a venit şi pentru afgani? Oare are cineva dreptul să tragă o linie pe globul pământesc şi să spună că de aici încolo Ortodoxia nu trebuie să se facă auzită? Nu."

„Şi tu ce propui? Observăm că lucrurile nu sunt bune, dar dând din gură nu facem nimic."

„Să ştii că nu mă limitez doar să dau din gură. Mă rog în fiecare zi ca Dumnezeu să trimită mărturisitori în astfel de locuri. Şi Dumnezeu nu trece cu vederea nicio rugăciune."

„Ştii care e problema? Dumnezeu ar vrea să existe mărturisitori în ţările musulmane. Şi dacă tu te rogi pentru asta, şi dacă nu te rogi, cei care se nasc acolo tot zidirea lui Dumnezeu sunt. Dumnezeu vrea mântuirea lor şi vrea ca cineva să se ducă să facă misiune acolo. Dar. dacă toţi ne-am ruga pentru aceasta, însă niciunul nu ne-am duce, efectul ar fi aproape nul."

„Şi ce, vrei să mă duc acolo? Nu am atâta credinţă. Sunt prea slab pentru aceasta."

„Ai auzit de Sfântul Mucenic Bonifatie?"

„Da, i-am citit viaţa."

„Ce, el era vrednic de mărturisirea credinţei? Uite că a fost. Important este să ai dorinţa de a-L mărturisi pe Hristos şi să se vadă asta din viaţa ta. Restul sunt vorbe."

„Eu nu sunt ca Sfântul Bonifatie."

„Nici Sfântul Bonifatie nu era ca Sfântul Mina sau ca Sfântul Gheorghe. Important este să ai curajul mărturisirii."

„De ce nu te duci tu?"

„Nu ştiu dacă Dumnezeu vrea să mă duc. Dacă ar vrea, mi-ar arăta într-un fel asta. Şi, dacă mi-ar arăta-o, chiar şi numai prin sfatul duhovnicului, m-aş duce."

„E uşor să spui asta. Greu este să o faci. Aşa, din gură, şi eu sunt gata de moarte. Dar, dacă aş fi acum în

faţa morţii, nu ştiu ce aş face. Şi mă gândesc atât de des la moartea pentru Hristos...”

Marius e un tip deosebit. E bine că îl frământă astfel de lucruri. Eu am adaptat proverbul „Spune-mi ce prieteni ai ca să ştiu cine eşti!” astfel: „Spune-mi ce te frământă ca să ştiu cine eşti.” Cea mai bună oglindă a oamenilor sunt propriile lor gânduri. Unii se gândesc la modă, alţii la băutură, alţii la desfrâu, alţii la cele sfinte. Acum Marius se gândeşte, printre multe altele, şi la martiriu. Poate peste câţiva ani va înţelege că nimic nu îl împiedică să ducă o viaţă de martiriu fără-de-sânge, o viaţă în care să îşi pună sufletul pentru aproapele său. Ar putea fi o lumină pentru ceilalţi.

20 decembrie 1992

Am revăzut la Radu, la video, „Iancu Jianu”. În prima parte e foarte bine reprezentată clipa convertirii sale, a transformării sale din zapciu, din om al lacomei stăpâniri, în haiduc. Se arată tensiunea dintre cele două lumi, lumea iubirii de sine şi lumea slujirii celor necăjiţi. Sfârşitul celei de-a doua părţi e şi mai impresionant: prins de poteră, e condamnat la moarte şi scapă cu viaţă numai datorită faptului că o domniţă de la curte îl ia de bărbat. Din nou trai bun, cu mese alese şi tot confortul.

Intră într-o cârciumă. La un moment dat, ţăranii, care nu ştiau că el e lângă ei, încep să cânte cântecul lui Iancu: „Auzit-aţi de-un Jian...”

Începe o bătaie între ţărani şi arnăuţi, şi Iancu stă aparent liniştit la masă. După care răstoarnă masa şi tot ce e pe ea. Nu a putut să rabde traiul bun, când alţii mureau de foame. S-a ridicat iar la luptă. Discursul lui de pe cal: „Fraţilor, ridicaţi-vă. Care are arme, cu arme...”, mi-a mers la inimă. Aşa trebuie să ne ridicăm şi noi la lupta duhovnicească. Aşa cum eroii neamului au

apărat cu arma în mână acest pământ strămoşesc, tot aşa şi noi trebuie să apărăm cu armele duhovniceşti Biserica lui Hristos. Arme avem: rugăciunea, postul, celelalte nevoinţe, dar mai ales credinţa, dragostea şi nădejdea. Toate acoperite cu smerenie. Nu degeaba ziceau Sfinţii Părinţi că viaţa duhovnicească e o luptă.

21 decembrie 1992

Când eram yoghin, nu aveam habar cât de greu e postul creştin. Vedeam doar renunţarea la mâncare, care e uşoară. Dar postul creştin înseamnă paza minţii: să nu primesc gânduri păcătoase, să nu aud lucruri urâte, să nu văd lucruri smintitoare, să nu vorbesc deşertăciuni.

Acesta este postul: cu mintea, cu gura, cu ochii, cu urechile. Înfrânarea de la mâncare este şi ea importantă, dar nu poate fi separată de înfrânarea minţii de la păcat.

Putem posti post negru, dar, dacă nu ne păzim mintea, nu scăpăm de cursele dracilor.

23 decembrie 1992

Spovedania a fost foarte lungă. Eu venisem aproape nepregătit pentru spovedanie sau, mai bine zis, venisem hotărât să îi spun părintelui cât de bine mi-am păzit mintea, că nu am primit nici măcar un singur gând de desfrâu. Cum îmi venea vreo prostie în minte, imediat mă rugam, şi gândul acela se risipea.

În loc să mă laude, părintele s-a întristat. Mi-a zis o pildă din *Pateric*: un părinte a găsit un copil, l-a luat, l-a crescut în pustie, l-a învăţat să trăiască în cea mai aspră nevoinţă. Şi, după ce tânărul a murit, părintele s-a rugat ca Dumnezeu să îi arate unde se află sufletul lui. Şi i s-a descoperit că se află în iad, pentru că mândria îi acoperise virtuţile.

„Aşa şi tu, te lauzi că nu ai primit gânduri de desfrâu, dar eşti plin de mândrie. Ai mare grijă, că mândria este poartă spre prăpastia iadului. Şi de la yoga ai rămas nu numai cu rana desfrâului, ci şi cu rana mândriei. Cei mai mulţi yoghini care se convertesc rămân marcaţi de mândrie. Virusul mândriei nu se lasă alungat decât foarte greu. Învaţă un sfânt părinte că sunt mai bineplăcuţi înaintea Domnului cei care au căzut şi s-au pocăit, decât cei care nu au căzut, dar s-au mândrit."

„Şi ce să fac, să păcătuiesc, ca să nu mă mândresc?"

„Nici în glumă să nu mai zici aşa. Că sunt unii care păcătuiesc şi zic că tot e mai bine decât să fie mândri. Parcă şi Nae Ionescu zicea că e nevoie de păcat ca să nu te mândreşti. Vezi, nici intelectualii de marcă nu scapă de asemenea curse. Nu. Tu trebuie să te lupţi cu păcatul, dar în aşa fel încât să nu te biruie mândria. Să ştii că cei care păcătuiesc, minţindu-se că astfel scapă de mândrie, nu rezolvă nimic. Mândria se ascunde într-un alt cotlon mai îndepărtat al sufletului. De împărtăşit te împărtăşeşti altă dată; prin gândurile de mândrie pe care le-ai primit în ultima vreme, ai călcat postul. Trebuia să posteşti şi cu mintea, nu numai cu trupul."

Părintele, prin argumente precise, a ştiut să mă pună faţă în faţă cu mine însumi. Eu nu sunt un suflet însetat de Dumnezeu, care tânjeşte după binele aproapelui. Sau, mai bine zis, sunt însetat de binele aproapelui, dar mândria vrea să spurce tot ce este frumos în mine. Vrea să întineze idealul meu de sfinţenie, sprijinindu-l. Dacă s-ar pune împotrivă, i-aş observa mişcările. Dar aşa, sprijinind dorinţa mea de a-L sluji pe Dumnezeu, mă biruie uşor.

În loc să îmi văd neputinţele şi scăderile, în loc să îmi plâng păcatele, văd numai cât de virtuos sunt. Şi aşa păcătuiesc.

După ce părintele a terminat de vorbit, mă simţeam oarecum separat de cel care s-a desfătat cu gândurile de mândrie. Spovedania mi-a dat puterea de a renunţa la imaginea falsă pe care o aveam despre mine. Simţeam că pot să încep o viaţă curată, deşi îmi era clar că nu mă pot schimba dintr-odată.

24 decembrie 1992

Ajunul Crăciunului. Bucuria colindelor îmi încălzeşte inima. Oare cum ar fi evoluat lumea dacă nu S-ar fi întrupat Mântuitorul? Oare ce fel de oameni ar fi fost astăzi, dacă Hristos nu S-ar fi născut acum două mii de ani? Ar fi fost o lume foarte tristă... Oamenii ar fi avut sufletele mult mai murdare.

Cât de groaznic ar fi fost ca oamenii să fie lipsiţi de lumina dreptei-credinţe. O lume din care lipseşte credinţa creştină mi se pare o lume de coşmar. Dacă Hristos nu S-ar fi făcut om pentru mântuirea noastră, atunci ar fi fost de înţeles eforturile oamenilor de a cuceri cerul prin propriile puteri. Astfel de eforturi sunt inutile astăzi. Dar, dacă Hristos nu ar fi venit ca Fiu al Omului, toate eforturile yoghinilor ar fi fost vrednice de apreciere. Yoghinii sunt ca nişte oameni care, aflându-se într-o cameră întunecată, aprind o lumânare. Şi asta numai pentru că nu ştiu să aprindă lumina.

26 decembrie 1992

Am văzut o superbă felicitare de Crăciun, pe care scria ceva gen: „Istoria a fost plină de oameni care au vrut să fie dumnezei, dar numai Dumnezeu a vrut să fie Om” (în imagine, alături de Hristos în ieslea din Bet-

leem, erau Buddha, Maharishi Mahesh Yogi, Hitler, Lenin şi alţii ca ei).

Istoria lumii, de la Naşterea Domnului până astăzi, s-a desfăşurat între aceste două extreme: unii au vrut să Îl primească în inimile lor pe Fiul lui Dumnezeu, făcut om pentru mântuirea noastră, iar alţii s-au chinuit să ajungă ei înşişi dumnezei; cei mai de plâns sunt yoghinii, pentru că drumul lor e drumul autonimicirii sufleteşti.

Când spun altora că yoga e un drum greşit, mă privesc ca şi cum aş fi un fanatic creştin: „Ei, aşa ţi se pare acum." Nu mi se pare deloc: scopul elementar al practicilor yoga este de a-l face pe om una cu Absolutul, de a-l topi pe om în Absolut. Ceva asemănător a vrut şi Lucifer: să fie una cu Dumnezeu.

De fapt, yoghinii îşi doresc ca prin eforturile lor să iasă din ciclul reîncarnării, să devină eliberaţi. Şi cum reîncarnarea e doar o poveste, toate eforturile lor sunt zadarnice.

Pe yoghini nu cred că are cum să îi mântuiască Dumnezeu, dacă nu se convertesc la dreapta credinţă: nimic mai straniu decât un yoghin în rai.

În rai, toţi Îl slăvesc pe Dumnezeu şi se bucură de viaţa veşnică. Comuniunea dintre cei mântuiţi nu are nimic în comun cu singurătatea yoghinilor: yoghinii ar căuta şi acolo singurătate, ar căuta să scape de ceilalţi şi să mediteze în linişte. Dar în rai aşa ceva nu este cu putinţă.

Nu îmi stă în putere să judec cum stau lucrurile, dar cred că un yoghin care a progresat în meditaţie nu are cum să simtă bucuria raiului: a ucis în el tot ce era mai sensibil, tot ce însemna deschidere faţă de ceilalţi. Dar, din clipa în care cineva progresează în yoga, e ca un sinucigaş: a rupt orice legătură cu viaţa reală.

Nu am auzit de niciun caz de convertire la credinţa creştină printre marii yoghini.

Rabbi Maharaj, care a scris *Moartea unui guru*, nu apucase să îşi distrugă facultăţile intelectuale; dar nici el nu mai avea mult până să rateze posibilitatea de întoarcere spre Dumnezeu.

Păcat că el a cunoscut doar o formă de protestantism şi nu a avut prilejul să Îl cunoască pe Dumnezeul Sfinţilor Părinţi. Poate că, dacă ar fi cunoscut Ortodoxia, ar fi fost unul dintre cei mai mari trăitori ai secolului nostru.

3 ianuarie 1993

Cât de simplu e să te obişnuieşti cu mâncarea bună... Am şi uitat zilele în care zăceam de foame.

Acum mă gândesc că, deşi eu am fost orb şi nu mi-am dat seama că nu există încercare fără rost, că Dumnezeu vede toate necazurile prin care trecem, totuşi foamea a avut un mare rol pentru mine.

Da, au fost zile în care cedam şi mă lăsam biruit de deznădejde. Dar au fost mult mai multe zile în care mergeam, de-abia ţinându-mă pe picioare, şi aveam nădejde că Dumnezeu mă va ajuta să trec şi de încercarea aceea.

Cât de repede m-a biruit iubirea de arginţi! Am tras un loz, mai mult în joacă, şi m-am supărat că a fost necâştigător. Am mai încercat o dată şi, văzând eşecul, m-am hotărât să trag cât mai multe lozuri, ca măcar să îmi recapăt banii cheltuiţi.

Al doilea pas a fost cel prin care m-am rugat ca Dumnezeu să mă ajute să câştig la loz. Am fost atât de orbit, că nu îmi dădeam seama ce greşeală mare făceam. Eram conştient că spovedania m-ar putea ajuta să scap de obsesia banilor. Dar aşteptam să câştig mai întâi bani şi abia apoi alergam la spovedanie. Cât de

evidentă mi se părea înşelarea celor care aşteaptă să păcătuiască, gândindu-se că se vor spovedi după cădere, şi totuşi, fiind eu însumi prins în aceeaşi cursă, nu am fost în stare să am mintea limpede.

Ce ciudat este păcatul... Se fixează în suflet cu o viteză uimitoare. Şi cel mai aiurea e că nu îl simţi întotdeauna ca pe ceva distrugător pentru suflet. Conştiinţa trage alarma, dar nu destul de tare. Glasul păcatului o acoperă imediat. Cât de bine ar fi fost să nu trag al doilea loz. Ar fi fost doar o joacă de copil. În cazul în care mi-ar fi trecut prin cap să mă spovedesc, poate aş fi zis şi asta. Sau nu? Ba da, cred că aş fi zis.

Cel mai bine era să nu trag niciun loz. După primul loz mintea mea nu a mai fost la fel de limpede. Scriu şi parcă nu îmi vine să cred despre ce scriu. Când scriu că am făcut păcatul de a trage la loz în plic, lucrurile par banale: parcă aş face din ţânţar armăsar. Dar ce a fost în mintea mea numai eu ştiu. Cât m-au obsedat banii...

Cel mai rău îmi pare că am fost atât de prost încât voiam să Îl amestec până şi pe Dumnezeu în prostiile mele. Mă rugam nu numai Domnului, ci şi Preasfintei Născătoare de Dumnezeu să mă ajute să câştig banii. Am fost chiar la moaştele Sfântului Dimitrie Basarabov, dar degeaba.

Bine cel puţin că Nelu m-a mai păsuit cu datoria: „Până la bacalaureat!” O să văd cum o să fac ca să îi dau atunci.

8 ianuarie 1993

Vizită scurtă la Mănăstirea Sihăstria. Am ajuns ieri. M-a cazat în cameră cu un părinte, Pahomie de la Bistriţa. Părintele nu doarme în pat obişnuit. Am adus în cameră două băncuţe şi şi-a făcut pat din ele.

Bucuria mea a fost că m-a luat cu el la părintele Cleopa în chilia în care nu primeşte decât puţină lume. Au început să vorbească fără să ţină seama de mine: ce canoane se dau la spovedanie, cum trebuie călăuziţi fraţii care vor să înveţe să se nevoiască mai mult... Afară ploua şi noi stăteam în tindă. A fost ca în poveşti.

Când mă ducea spre părintele Cleopa, părintele Pahomie mergea în faţa mea prin ploaie. Aşa tare m-am bucurat că m-a luat cu el! Una e să îl asculţi pe părintele Cleopa vorbind mulţimii şi alta e să asculţi cum l-am ascultat noi. Pentru câteva clipe am uitat că trăiesc în secolul XX, mi se părea că sunt cu secole în urmă şi că asist la o discuţie din *Pateric*.

9 ianuarie 1993

Răsfoind un album din Italia, am văzut şi o poză cu ceremonia păgână din Assisi, din 1986. Atunci papa s-a rugat cu buddhiştii, cu musulmanii, cu închinătorii la foc. Au venit chiar şi unii ortodocşi. Dar ce a fost acolo nu a avut nimic în comun cu învăţătura lui Hristos. S-au rugat cu toţii pentru pace. Aşa au învăţat Sfinţii Părinţi, că trebuie să ne rugăm cu ereticii şi cu păgânii? Ăsta e preţul pentru ca pe planeta noastră să fie pace? Decât o pace care e urâciune înaintea Domnului, decât o pace obţinută prin compromisuri, mai bine lipsă: nu ar fi de mirare ca Dumnezeu să răsplătească „nevoinţa" celor care s-au rugat la Assisi îngăduind urgia unui nou război. Asta ca să pricepem cât de mult I-a plăcut rugăciunea pentru pace. S-a urcat înaintea lui Dumnezeu nu ca o tămâie bineprimită, ci ca fumul de ţigară.

10 ianuarie 1993

Trecând aseară pe lângă Gara de Nord, am fost acostat de o ţigancă grasă, care m-a întrebat dacă nu vreau o partidă de sex. Preţul era foarte mic: mai mic decât pentru două porţii de pizza. Nu mi-ar fi trecut prin cap că o femeie poate fi atât de ieftină. Ţiganca mi-a spus că în preţ intră şi perversiunile. Când am citit într-o revistă că în Asia preţul la prostituatele ieftine e mai mic de doi dolari, m-am mirat. Dar când mi-am dat seama că la acelaşi preţ orice tânăr de vârsta mea îşi poate comanda o femeie, şi asta în Bucureşti, m-am întristat. Ce îl împiedică pe un tânăr de vârsta mea să se culce cu o astfel de cadână? La preţul ăsta, nimeni nu poate zice că nu are bani.

M-a îngrijorat tariful pe care l-am aflat; mi-am dat seama că nu mai e niciun fel de oprelişte financiară pentru desfrâul de acest gen. De ce să reziste tinerii acestei ispite? Ori pentru că sunt timizi, ori pentru că le este frică de boli venerice, ori pentru că o fac cu prietenele lor. Cine se înfrânează pentru că e păcat? Aproape nimeni.

Mircea mi-a zis să nu mă mire preţul de aseară, că ăsta e tariful cartierelor mai mărginaşe. Mi-a zis chiar că, dacă îi spuneam femeii că nu vreau şi perversiuni, se putea obţine chiar o reducere de preţ. El ştie din experienţă: cum se ceartă cu vreo prietenă, fuge acolo să se *relaxeze*.

13 ianuarie 1993

Nae mi-a vorbit de o vecină de-a lui care a trecut la nu ştiu ce sectă, care îi promisese avantaje materiale. Dar nici de avantaje materiale nu a avut parte: a primit un şampon, şi după-amiază a murit. Nici nu a apucat să se spele pe cap.

Ce ciudat, să îţi vinzi sufletul pentru un şampon... Cum îşi pierd oamenii mântuirea, primind bunătăţi trecătoare...

Cât de ticăloşi sunt sectanţii care dau românilor bani şi mâncare, numai ca să intre în grupările lor... Îmi aduc aminte de un om care venise la Mănăstirea Râşca să cerşească nişte haine: „Am fost la secta cutare, aveam casă, aveam serviciu. Cum am vrut să mă rup de ei, m-au dat afară de la serviciu şi m-au gonit din casă. Casa e pe numele sectei. Sunt muritor de foame."

16 ianuarie 1993

Am văzut „Quo Vadis". Filmul acesta a schimbat ceva în mine. Aveam o tresărire de frică atunci când citeam că sfinţii martiri au fost daţi la fiare. Dar în film s-a pus în evidenţă faptul că robii lui Hristos mureau senin, mureau cântând. Ar trebui ca astfel de filme să fie văzute de toţi creştinii.

Martirii mureau cântând. Când citeam despre jertfa lor, gândindu-mă ce m-aş fi făcut eu în faţa leilor flămânzi, mi se făcea puţin teamă. Dar martirii nu rezistau prin propriile puteri. Martirii erau întăriţi de Dumnezeu, în care îşi puneau nădejdea.

Dacă eram în faţa leilor, nu aveam cum să rezist prin puterile mele. Dar în arenă nu eram singur. De asta unii sfinţi, ca Sfântul Ignatie Teoforul de exemplu, îi rugau pe ceilalţi creştini să nu mijlocească eliberarea lor din lanţuri. Voiau să moară pentru Hristos.

17 ianuarie 1993

De câteva săptămâni e mai bine. S-a făcut pace cu Delia şi avem destulă mâncare. După ultima ei ceartă cu tata s-a schimbat; îmi e mai uşor să o suport. M-a ispitit dorinţa de a mânca şi eu mai bine, dar am simţit ispita lăcomiei şi m-am oprit.

Încerc să mănânc exact atât cât îmi trebuie ca să nu îmi slăbească organismul şi cât să nu mai am dureri de cap. Mă aşteaptă bacalaureatul, şi dacă nu am grijă de mine nu voi fi capabil să fac faţă examenului.

18 ianuarie 1993

Mulţi zic: „Eu cred în Hristos." Dar, în acelaşi timp, cred într-o grămadă de prostii. Vise, reîncarnare, horoscop. Important e nu să crezi în Hristos, ci să crezi că Hristos e Fiul lui Dumnezeu care S-a făcut om pentru mântuirea noastră. Şi că El a întemeiat Biserica pentru ca noi, crescând în Biserică, să mergem pe calea mântuirii.

Biserica nu ne învaţă decât lucruri adevărate. Teologia ortodoxă nu e o filosofie despre lumea văzută şi nevăzută şi despre raportul Făcătorului cu zidirea Sa. Ci este expresia adevărului. Biserica nu îşi dă cu părerea cam cum e cu îngerii, cum au căzut şi altele asemenea. Biserica descrie adevărul: spune exact cum a fost şi cum este. Dogmele nu sunt decât descrieri ale adevărului.

Sfinţii Părinţi nu s-au apucat să inventeze nimic. Ci doar au descris adevărul. Teologia nu e o colecţie de idei fixe, pe care Biserica încearcă să le impună. Aşa cum Sfânta Scriptură relatează evenimentele importante din istoria mântuirii, fără a inventa nimic şi fără a modifica adevărul, tot aşa dogmele Bisericii exprimă realitatea spirituală. Sfinţii Părinţi nu şi-au imaginat această realitate; ei nu au făcut altceva decât să mărturisească adevărul.

19 ianuarie 1993

Părintele Nicolae: „E bine că eşti iubitor de jertfă, că te gândeşti că, dacă ai fi trăit în vremea prigoanelor, ai fi vrut să Îl mărturiseşti pe Hristos, dar vezi

să nu cazi într-o extremă periculoasă: cei care gândesc ca tine sunt ispitiţi să îşi pună nădejdea în propriile forţe şi părăsesc nădejdea în Dumnezeu. Se cred buni de martiriu. Prin Vieţile Sfinţilor, parcă în viaţa Sfântului Pahomie cel Mare, apare un monah care se credea gata de martiriu. Şi, când a fost prins şi torturat, s-a lepădat.

Nădejdea trebuie să fie numai la Dumnezeu, şi Domnul rânduieşte fiecăruia mântuirea. Aşa, făcându-i pe unii să se creadă gata de martiriu, îi aruncă în mari ispite, după care, dându-şi seama de propriile neputinţe, aceia se lasă biruiţi de deznădejde. Tot ce a fost bun în ei s-a năruit. E bun gândul pe care îl ai, de a duce o viaţă închinată lui Hristos, dar să îl creşti cu mare grijă. Diavolul vrea să facă praf toate gândurile bune."

20 ianuarie 1993

Pe cât de tare m-a fascinat aşa-zisa *Evanghelie a lui Toma*, acum îmi este uşor să îmi dau seama că nu poate fi autentică: „Mama m-a născut, dar adevărata Mamă mi-a dat viaţă." „Acolo unde sunt trei zeităţi, ele sunt doar zeităţi. Acolo unde sunt doar două sau una, Eu sunt cu ea."

Încă o dată simt lipsa spiritului apologetic al clerului nostru. Ar trebui ca preoţii să arate că *Evanghelia după Toma* nu are nicio legătură cu învăţătura lui Hristos. Sau mai bine zis are tot atâtea în comun cât oricare alt text eretic. Sfântul Apostol Toma nu putea scrie asemenea bazaconii. Numai un individ inspirat de diavol putea născoci o asemenea pseudo-evanghelie.

Aş fi gata să scriu despre falsitatea acestui „document". Dar faptul că am multe goluri în ceea ce priveşte învăţătura de credinţă a Bisericii mă împiedică să scriu. Aş putea folosi argumente care nu rezistă sau,

mai rău, aş putea combate o idee greşită prin propriile mele idei, care pot fi la fel de rătăcite. Nu are rost deci să mă apuc de combaterea rătăcirilor până ce nu voi cunoaşte bine învăţătura ortodoxă.

21 ianuarie 1993

Marius a fost iar în Moldova. A cunoscut un părinte pustnic, schimonah, care zice doar câteva cuvinte pe zi. Rareori vorbeşte mai mult şi numai când găseşte pe cineva râvnitor de spor duhovnicesc.

„Singurul lucru despre care mi-a vorbit a fost folosul tăcerii: «Oamenii vorbesc mult, sute şi mii de cuvinte în fiecare zi. Vorbesc din nevoia de a scăpa de singurătate. Unele dintre vorbele lor sunt necesare. Dar celelalte, nu. Omul simte că fără Dumnezeu nu e întreg. Simte această lipsă, dar nu îşi dă seama din ce cauză sufletul său e neliniştit. Şi încearcă să umple această lipsă prin vorbirea cu ceilalţi. Dar vorbăria nu îi poate aduce liniştea: ci doar îl face să scape de senzaţia de neîmplinire.

Creştinii vorbesc. Dar vorbele lor de multe ori nu sunt decât ocazii de a-şi împrăştia mintea. Sfinţii Părinţi au învăţat că vorbirea despre cele sfinte e de argint, iar tăcerea e de aur. Şi dacă vorbirea despre cele sfinte e de argint, îţi dai şi tu seama ce valoare are sporovăiala despre toate nimicurile.

E foarte greu să înţelegem această taină: tăcerea e mai valoroasă decât vorbitul. Pentru că tăcerea duhovnicească nu e tăcere obişnuită, nu e somn al minţii, ci e vorbire cu Dumnezeu.

Vorbitul risipeşte mintea. Te poţi ruga două ore, şi după zece minute de discuţii mintea s-a risipit, ca şi cum nu te-ai fi rugat deloc.

Pentru noi, călugării, e uşor. Nimeni nu ne forţează să vorbim. Pentru mireni e mai greu. Nu îţi pot spu-

ne să taci cum tac eu. Îţi spun doar atât: caută să vorbeşti cât mai puţin şi să spui numai ce e necesar. Roagă-te cât de des poţi: acasă, pe stradă, în autobuz. Şi, când vrei să vorbeşti cu cineva, gândeşte-te dacă e mai bine să întrerupi rugăciunea sau să te rogi în continuare.

Eu alt sfat nu dau oamenilor: numai să tacă şi să se roage. Vei vedea că tăcerea te ajută să te cunoşti pe tine însuţi, să înţelegi mai bine războiul duhovnicesc.

Cine ştie să îşi păzească gura îşi va păzi mai uşor trupul. O să înţelegi cum se leagă împrăştierea prin vorbire de patimile trupeşti. Cu cât vei vorbi mai puţin, cu atât îţi va fi mai uşor să îţi înţelegi aproapele. De multe ori oamenii vorbesc, dar fiecare e preocupat numai de ceea ce vrea el să spună. Lumea nu mai ştie să asculte. Tăcând tu, vei învăţa să îi asculţi pe ceilalţi. Şi, când vei vorbi, cuvintele tale vor avea putere.

Şi, când vorbeşti, nu ridica vocea. Când vorbeşti cu voce tare, atunci inima se închide şi domină mintea. Dacă vorbeşti încet, liniştea inimii se răsfrânge în cuvintele pe care le spui. Eu atât am vrut să îţi spun: Taci şi roagă-te. Roadele vor veni de la sine»...”

Marius e impresionat de liniştea pe care schimonahul o transmitea când spunea ceva: „Mă simţeam ca ucenicul din *Pateric* care se sătura numai privindu-l pe avva. Chiar dacă nu mi-ar fi vorbit, mi-era de ajuns să îl văd. Avea trăsăturile sfinţilor din icoane. Parcă era din altă lume. Cât despre vorbitul în şoaptă, cineva mi-a spus mai demult: «Când vezi că un părinte vorbeşte cu voce tare, să ştii că rugăciunea lui iese din minte. Când vorbeşte încet, asta poate fi semn că rugăciunea iese din inimă.»”

22 ianuarie 1993

L-am sunat pe părintele Nicolae şi, printre alte lucruri, mi-a vorbit cu multă înflăcărare despre muce-

nici, un subiect la care ţine mult: un unchi de-al lui a făcut ani grei de temniţă.

„Nici nu îţi trece prin minte cât de mulţi mucenici a dat neamul românesc în secolul nostru. În secolul acesta, a avut şi Antihrist înainte-mergătorii lui, care au prigonit credinţa, dar a avut şi Dumnezeu mărturisitorii Săi. Deasupra fiecăreia dintre închisorile aşa-zis politice s-ar putea ridica biserici, căci acolo au fost locuri de martiriu."

„Şi de ce nu se prea ştie asta?"

„Se ştie, dar diavolul face tot ce îi stă în putinţă ca lumea să uite de jertfele acestor sfinţi."

„De ce credeţi asta?"

„Nu e doar o simplă părere a mea. Una dintre cele mai mari probleme cu credincioşii de astăzi este că, iubind păcatele, nu mai vor să meargă pe drumul mântuirii. Oamenii de astăzi nu mai vor să ducă o viaţă de sfinţenie, ci îmbină viaţa de creştini cu viaţa de păgâni. Argumentul lor principal este că toţi ceilalţi mireni, şi chiar unii preoţi, trăiesc la fel."

„Şi care e legătura?"

„Dacă în zilele noastre ar trăi mai mulţi părinţi făcători de minuni, nu crezi că viaţa lor de nevoinţă ar fi o pildă pentru alţii?"

„Ba da."

„Tocmai asta e ideea, că martirii sunt mărturii ale faptului că nimic nu trebuie călcat în picioare în ceea ce priveşte credinţa în Dumnezeu. Martirii vremurilor noastre sunt, sau ar trebui să fie, un imbold de a ne preocupa mai mult de cele duhovniceşti. Ar fi bine să citeşti cât mai multe dintre cărţile de memorii scrise de foştii deţinuţi. Nu toate, numai cele scrise de cei care şi-au păstrat credinţa. Cei care, din cauza chinurilor, s-au lepădat de Dumnezeu şi nu s-au mai ridicat din cădere, au o viziune foarte pesimistă. Dar

cei care au rezistat şi şi-au păstrat credinţa au urcat pe culmile sfinţeniei.”

„Credeţi că toţi cei care au murit în închisori sunt martiri?”

„Nu. Numai cei care au suferit pentru credinţa ortodoxă. Unii au fost chinuiţi numai pentru că făceau propagandă politică, cei ale căror partide sunt la modă acum. Dar şi printre aceşti oameni care făceau politică înainte de arestare au fost cazuri de întoarcere în bine. Adică unii care înainte nu aveau timp de cele sfinte, fiind în situaţia de a nu avea altă scăpare decât de la Dumnezeu, au avut înţelepciunea să caute această scăpare.”

„Aţi auzit de minuni făcute în închisori?”

„Da, am auzit. Dar cea mai mare minune a fost faptul că robii lui Dumnezeu, supuşi unor condiţii de viaţă inimaginabil de dure, au supravieţuit. Şi, fiind supuşi torturilor, nu s-au lepădat de credinţa cea dreaptă. Diavolul nu vrea ca lumea să ştie cum s-au jertfit aceşti sfinţi. Ei sunt dovada că, oricât de puternici erau comuniştii, li se putea rezista. Şi, dacă s-a putut duce o viaţă de sfinţenie acum cincizeci de ani, de ce nu s-ar putea duce şi în zilele noastre? Cei care au murit în închisori pentru dreapta credinţă sunt, fără putinţă de tăgadă, sfinţi. Din clipa în care au murit, au intrat în ceata sfinţilor. Tocmai de aceea diavolul, pe care îl supără pomenirea sfinţilor, ţine totul sub tăcere.”

„Dar ce, numai mucenicii au fost sfinţi?”

„Nu, am avut şi călugări sporiţi în rugăciunea lui Iisus, am avut şi preoţi care au ars ca nişte candele pentru Hristos, mistuiţi de dorinţa de a-L sluji pe Domnul.”

„Cei care au murit la revoluţia din decembrie au fost sfinţi?”

„Nu toţi. Dar au fost acolo şi oameni, mai ales tineri, care au protestat pentru prigoana dusă de Ceauşescu împotriva credinţei. Au fost tineri care au preferat să moară decât să ducă o viaţă de compromis, o viaţă de păcat, o viaţă fără Dumnezeu. «Vom muri şi vom fi liberi!», aşa au strigat, şi unii dintre cei care credeau că prin moarte primesc libertatea celor mântuiţi au aflat această libertate. Mă întristează însă că cei care au rămas în viaţă nu au ştiut să ducă mai departe mesajul lor: că e mai bine să mori decât să duci o viaţă căldicică. De altfel, n-ai văzut ce repede a uitat lumea de jertfele din decembrie? Pe oameni îi interesează mai ales dedesubturile politice şi alte lucruri cu care îşi risipesc timpul."

„Şi eu m-am gândit la asta. Făcea cineva o observaţie interesantă: nu s-a făcut niciun film artistic în care să se pună în evidenţă cu măiestrie eroismul lor şi nu s-a scris nicio carte care să privească jertfa lor prin prismă creştină. Acolo au murit mireni. Aţi auzit şi de mireni care au ajuns la sfinţenie fără să moară ca martiri?"

„Da, am auzit de câţiva mireni care, neştiuţi decât de duhovnicii lor, trăiau în sfinţenie. Am avut şi mulţi preoţi, de mir sau monahi, foarte sporiţi în rugăciune. Dar diavolul a încercat să îi oprească pe cei care voiau să scoată la lumină vieţuirea cea sfântă a celor trecuţi la Domnul; ori, dacă totuşi lumea afla ceva bun despre aceştia, încerca, prin zvonuri mincinoase, să producă tulburare: «Părintele cutare nu era chiar sfânt, avea legături cu ereticii.» «Cine, părintele cutare? Nu, lua din banii Bisericii.» Sau: «Părintele acela a făcut politică. A vrut să sufere pentru neam, nu pentru Hristos.»"

„Asta mi se pare o exagerare."

„Exagerare? Interesează-te de ce nu sunt canonizaţi părinţii care au murit muceniceşte în temniţele comuniste. Li se aduce acuzaţia că făceau politică. Dar ei au prefăcut temniţele în altare. Poate o să îl auzi pe părintele Calciu povestind cum era acolo. Te cutremuri... Cine e creştin ortodox are datoria de a cunoaşte atât jertfa martirilor din primele veacuri, cât şi a martirilor din secolul acesta. Noi, sârbii şi mai ales ruşii, peste tot cete de martiri.

Cât priveşte politica, faptul de a-i acuza pe creştini că sunt agitatori fascişti a fost o trăsătură specifică ateilor comunişti. Nu numai în ţara noastră, ci şi la ruşi mărturisitorii au fost acuzaţi de acelaşi lucru: că sunt unelte fasciste, care vor să aducă la putere capitalismul. Am citit actul de condamnare al unor ierarhi ruşi: toţi erau acuzaţi că sunt în slujba fasciştilor. Trist e că unii oameni simpli au luat în serios aceste acuzaţii. Şi, după ieşirea din lagăre, mărturisitorii au fost priviţi cu suspiciune."

23 ianuarie 1993

Cele spuse de părintele Nicolae la telefonul de ieri sunt adevărate. Am avut cete de martiri care nu sunt pomeniţi aproape deloc. Din moment ce marea majoritate a celor care nu s-au plecat în faţa comuniştilor antihrişti au ajuns în temniţe, e lesne de înţeles de ce ţara a rămas pustiită. Cei cu viaţă sfântă au fost aruncaţi în închisori, iar ceilalţi, văzându-se singuri, au făcut pactul cu diavolul. Nu toţi cei care mergeau la biserică au rezistat. Ceilalţi, care nu mai veneau la slujbe de frică să nu aibă probleme şi necazuri, s-au lepădat. Nu cred că a fost un pact conştient, ci pur şi simplu a fost o apostazie generală, în care fiecare îşi justifica lepădarea prin comportamentul celorlalţi.

După ce elita spirituală a ajuns în temniţe, ceilalţi nu au mai avut repere. „Vreţi să fiţi credincioşi? Vă trimitem în închisoare.”

24 ianuarie 1993

De ce unii necredincioşi duc o viaţă atât de curată? Pentru că diavolul nu le stă împotrivă. Nu îi luptă. Le dă o mulţumire de sine care le anulează orice dorinţă de schimbare a vieţii.

25 ianuarie 1993

Cel mai frumos cuvânt despre necaz mi se pare cel al Sfântului Ioan Gură de Aur, care a zis că „darul de a răbda necazurile este mai mare decât darul de a învia morţii. Pentru că, dacă învie cineva un mort, atunci îi rămâne dator lui Dumnezeu, pentru că rugăciunea i-a fost ascultată. Dar, dacă cineva rabdă necazurile, atunci acestuia Însuşi Dumnezeu îi rămâne dator”. Cred că am reţinut destul de bine citatul.

Atâta vreme am căutat spectaculosul, vindecările minunate, exorcizările, pentru că mi se părea că acolo pot vedea cum lucrează Dumnezeu. Dar Sfântul Ioan Gură de Aur vede lucrurile exact invers: mai mare lucru este răbdarea decât învierea unui mort. Cine ar fi crezut?

Părinţii duhovniceşti au căpătat darul discernământului şi puteau vedea în cele mai mici şi mai neimportante fapte din viaţă aspectul duhovnicesc. Credinţa creştină e uimitoare: deşi prin yoga faci eforturi disperate pentru a dedica preocupărilor spirituale cât mai mult timp, ca bun creştin înţelegi că lucrurile stau exact invers: nu tu îţi calculezi pasul următor, ci Dumnezeu. El ştie exact la ce măsură eşti şi, prin încercări, te ajută să urci şi mai sus.

Din acest punct de vedere viaţa creştină nu are pauze; în fiecare moment eşti chemat să te porţi creştineşte: şi când mănânci, şi când vorbeşti cu alţii, şi când eşti la serviciu, şi când eşti la plimbare, tot timpul dai examene. În viaţa duhovnicească nu poţi sta pe loc nicio clipă: ori urci, ori cobori.

26 ianuarie 1993

Mi-e atât de dor de mama... Uneori mă gândesc cu groază că, dacă nu ar fi murit, poate viaţa mea ar fi fost o viaţă de distracţii şi petreceri. Dacă mama nu ar fi murit, poate că preocuparea mea pentru cele spirituale s-ar fi spulberat la episodul Diana. Oricum, dacă mama ar fi trăit, ar fi avut grijă să scap repede de influenţa lui Tăureanu. În sufletul meu, îi reproşez lui tata că nu a ştiut să îmi deschidă ochii asupra lui. Ba, mai mult, tata mi-a trezit interesul pentru yoga. Câtă inconştienţă... Acum puteam fi la spitalul de nebuni. Am auzit despre unul dintre cei care fac yoga în Călăraşi că a început să ţipe în timpul şedinţei de asane. Şi, tot ţipând, a luat-o razna. Eu nu am văzut pe nimeni făcând aşa la noi la sală, dar aud din ce în ce mai des că spitalul de nebuni are de furcă cu „iniţiaţi" care şi-au pierdut minţile.

Unii dintre marii sfinţi ai Bisericii au fost crescuţi pe calea Bisericii prin grija mamelor lor, femei cu adevărat sfinte. Cât de minunat este să ai o mamă creştină... Dacă va fi voia lui Dumnezeu să mă căsătoresc, mi-aş dori ca pruncii mei să crească şi să trăiască ca nişte creştini care să mărturisească prin viaţa lor că sunt robi ai Domnului. Îmi dau seama că singura şansă ca generaţia de mâine să nu se piardă este ca părinţii să ştie să îşi crească copiii cât mai aproape de Dumnezeu. Orice alt tip de educaţie se dovedeşte ineficace faţă de problemele cu care se confruntă copiii de astăzi.

27 ianuarie 1993

La televizor, o emisiune despre cei mai cunoscuţi vindecători din Anglia. Păreau foarte convingători. Mass-media este astăzi un fidel slujitor al diavolului. Dacă cineva ar vrea să spună ceva împotriva vrăjitorilor, ar primi foarte greu aprobarea de a apărea pe micul ecran. Ar primi-o mai ales în cazul în care nu ştie să îşi argumenteze punctul de vedere şi s-ar putea face de râs.

Cred că cel mai simplu argument pentru a-i convinge pe credincioşi că puterile ăstora sunt diavoleşti este că aproape niciunul dintre ei nu este ortodox. Aproape toţi cred în reîncarnare sau în rătăciri de acest fel. Chiar dacă vindecătorii din ţara noastră susţin cu fermitate că sunt ortodocşi, câtă vreme nu se spovedesc şi nu se împărtăşesc, ortodoxia lor e discutabilă. Mai grav e cu cei care vin la spovedanie, dar ascund rătăcirile pe care le practică.

Şi mai grav mi se pare cazul în care preoţi cu o cultură teologică ce se reduce la câteva cărţi citite în seminar nu îşi dau seama că aceşti vindecători sunt unelte ale diavolului. La noi cel mai mare succes îl au radiestezişti, care reuşesc să păcălească câţiva duhovnici, şi primesc de la aceştia dezlegare la împărtăşanie: „Că doar nu fac nimic rău, vindecă oameni."

Da, dar o fac cu puterea diavolului. „Păi, sfinţii Bisericii nu au făcut vindecări?" Sfinţii noştri nu au transmis niciun fel de energie cosmică prin palmele lor, ei doar făceau semnul sfintei cruci sau se rugau şi bolnavii se vindecau.

Chiar dacă bioterapeuţii de astăzi folosesc şi ei „tehnica rugăciunii" sau puterea sfintei cruci, o fac numai pentru a amăgi oamenii. Aşa cum vrăjitoarele moderne de la noi au în casă cruci mari, ţin pe pereţi

icoane şi îi stropesc pe bolnavi cu agheasmă, totul este făcătură drăcească.

Este adevărat că în primele secole ale Bisericii existau anumiţi harismatici care, fără să fie preoţi, aveau darul de a vindeca bolile. Dar ei nu foloseau nicio tehnică specială de vindecare; prin rugăciunile lor însă mulţi bolnavi primeau tămăduire. Sfântul Ioan Gură de Aur scria că o parte dintre aceşti harismatici nu au ştiut să folosească cu vrednicie talanţii primiţi. Încetul cu încetul, Dumnezeu a rânduit ca numărul lor să se împuţineze, până nu a mai rămas niciunul.

Biserica nu are nevoie astăzi de niciun fel de supliment de energie: prin Sfântul Maslu Dumnezeu vindecă şi astăzi bolnavi. Prin sfintele icoane făcătoare de minuni, prin moaştele sfinţilor sau prin rugăciunile preoţilor, vindecările au loc fără oprire.

Acum înţeleg duritatea părintelui Cleopa faţă de aceşti vindecători. Când spune că ei sunt vrăjitori, şi cei care merg la ei trebuie să primească acelaşi canon cu cei care aleargă la vrăjitoare, părintele Cleopa spune un mare adevăr. Ce păcat că vehemenţa lui nu e molipsitoare, că nu ajunge şi prin Bucureştiul împânzit de vindecători închipuiţi...

28 ianuarie 1993

Nu mă mai satur privind icoanele. Ce lucru minunat să îi ai în faţa ta pe sfinţi, pe Maica Domnului, pe Mântuitorul Hristos. Uneori, după ce îmi fac canonul, stau şi mă mai uit la icoane. Mi se pare că a privi icoanele e un lucru extraordinar. Oamenii nu mai ştiu să acorde atenţie acestui lucru. Se uită la icoane ca şi cum acesta ar fi un lucru de rutină. Dar să ştii că îl ai în faţa ta pe Sfântul Spiridon, pe Sfântul Nicolae, că atunci când te rogi în faţa icoanei sfântul te vede şi te aude, mi se pare extraordinar.

Cred că diferenţa dintre icoanele noastre şi tablourile catolice este enormă. Când vezi o Madonă grasă, cu părul despletit, e greu să te gândeşti că eşti în faţa Maicii Domnului. Dar în faţa icoanelor bizantine, în care Maica Domnului e înfăţişată atât de smerit, e greu să nu fii impresionat. Eu mamă nu mai am. Dar ea e Maica mea. Şi ori de câte ori uit de dragostea ei, ori de câte ori încerc să scap de necazuri fără să-i cer să mă ajute, mă biruie deznădejdea.

Acum câteva luni credeam că de icoane au nevoie numai cei care nu au sporit în rugăciune. Dar cred că, oricât de sporit ai fi, nu ai de ce să te desparţi de icoane.

29 ianuarie 1993

Mântuirea... Raiul... Atât de mult îmi doresc să ajung acolo, cu Hristos, cu Maica Domnului, cu sfinţii.

Ştiu că nu sunt vrednic de mântuire, nu sunt vrednic să stau între cei care au dus viaţă curată, dar mai ştiu şi că raiul nu e numai pentru sfinţi.

Vreau să învăţ ce e pocăinţa, vreau să învăţ ce e smerenia, vreau să fiu al lui Hristos.

Judecata o să vină, vreau-nu vreau. Dar, dacă mă pregătesc de ea încă de pe acum, dacă încerc să trăiesc o viaţă cât mai curată, nădăjduiesc că Dumnezeu Se va milostivi de mine.

3 februarie 1993

Ispita practicării uneia sau mai multora dintre formele de yoga este din ce în ce mai răspândită. Omul obişnuit cade uşor în această cursă. E greu să nu te apuci să faci asane când efectul asupra sănătăţii este aproape imediat. „Dar, ce ai cu mine?, m-a întrebat Andrei. Fac asane, nimic mai mult. E doar o gimnastică.” Nu am reuşit să îl conving cum pe mulţi această gimnastică i-a îndepărtat în timp de Biserică. Efectul

asanelor asupra minţii este imposibil de controlat. Creştinii care practică asane din motive medicale încep să devină, din punct de vedere psihic, yoghini. Adică mintea lor suferă o transformare fină. Ajung mai liniştiţi, mai calmi, şi asta e bine. Dar faptul că li se răceşte mintea, că inima lor duhovnicească se închide, e cât se poate de rău.

4 februarie 1993

Am fost cu Graţiela la Zlătari, la moaştele Sfântului Ciprian. Speram că sfântul o va ajuta să se spovedească. Acum vreo lună, Chief şi-a bătut joc de ea la o petrecere, a ameţit-o cu băutura şi apoi s-a culcat cu ea. Ea şi-a dat seama ce se întâmplă exact când i s-a rupt himenul. Luna asta s-au mai culcat de câteva ori.

Speram că se va spovedi şi că va şti să se ridice din cădere.

Ne-am rugat pe rând la moaşte. Ea s-a ridicat cu ochii în lacrimi: „Sfântul Ciprian mi-a zis să mă spovedesc...” Nu mă aşteptam la aşa ceva.

„Spovedeşte-te.”

Eu am ieşit din biserică, să nu aud ce vorbeşte cu părintele. Când a ieşit şi ea, nu mai avea lacrimi în ochi.

„Ce părinte e ăsta? Când i-am zis că mi-am pierdut fecioria, m-a întrebat, ca şi cum asta ar fi ceva normal, ce alte păcate am mai făcut. Eu voiam să îmi spună vreun cuvânt ca să mă ajute să mă ridic, dar m-a tratat ca şi cum păcatul meu e neimportant. Parcă nu m-aş fi spovedit. Nu vreau să mă împărtăşesc, pentru că nu simt că asta a fost spovedanie. Şi de fapt, dacă aşa văd preoţii problema, înseamnă că nu are rost să mă pocăiesc. Ştii ceva, nu am chef să mă mai spovedesc.”

Părintele ăsta a distrus un suflet: cine ştie cât timp va mai trece până ce Graţiela se va spovedi din nou. M-am tulburat tare. Dacă Bonifatie şi Aglaida ar fi avut un duhovnic la fel de iscusit, nu ar mai fi ajuns în Sinaxare.

Am citit că s-a construit chiar o biserică cu hramul lor. E clar, el a murit martir, dar ea a devenit sfântă numai şi numai prin pocăinţă. Pe ea a întors-o jertfa lui.

Ce interesant, omul cu care ai făcut dragoste de atâtea ori, mai bine zis omul cu care ai păcătuit de atâtea ori, să ajungă sfânt. Aglaida putea să se lase biruită de deznădejde, putea să îi pară rău că şi-a trimis sluga preferată după sfinte moaşte. Dar Aglaida a fost la înălţime: a ştiut să îl urmeze pe Bonifatie. Aglaida ar trebui să fie model pentru fetele care trăiesc în păcat cu tineri care se apropie de Biserică. De multe ori, fetele se îndepărtează de ei, numai şi numai pentru că nu au puterea de a-şi schimba vieţile în bine: „Ai luat-o cu Biserica, cu Biserica să rămâi. Adio!”

În clipa în care o fată vede că iubitul ei s-a apropiat de Biserică, şi ea are curajul de a-l urma, atunci calcă pe urmele Sfintei Aglaida. Dar, de obicei, fetele sunt cele care vor să se apropie de Biserică, şi băieţii le şantajează: „Ori eu, ori Biserica”.

Cât de greu îi este unei fete să facă această alegere... Graţiela venise la biserică hotărâtă să nu mai cadă cu Chief: „Ori stă potolit, ori îl părăsesc...” După spovedania asta, cred că va alerga direct în patul lui Chief. O înţeleg.

Biserica ar trebui să le ofere tinerilor care vor să îşi îndrepte viaţa un cadru afectiv care să îi ajute să se ţină pe picioare. Tinerii de azi se simt foarte singuri în biserică: nu îi înţelege şi nu îi sprijină nimeni. Nimeni

nu prea are timp şi înţelegere pentru ei. Am simţit asta pe pielea mea.

Singura şansă sunt duhovnicii iscusiţi, duhovnicii care sunt asaltaţi de tineri. Prin ei rezistă Biserica. Aceşti duhovnici, şi unii dintre ei sunt tineri, sunt stâlpi de lumină. Cât de mult mi-aş dori să ajung un duhovnic bun, la care cei ca Graţiela să găsească îndrumarea de care au nevoie...

8 februarie 1993

Nu cred că Gurdjieff era chiar atât de tare pe cât zicea Tăureanu. Nu mai cred că îşi muta discipolii pe lună, ca să le ţină acolo lecţii despre evoluţia spirituală. Primeam cu uşurinţă orice mi se zicea, numai şi numai pentru că aveam încredere că Tăureanu este un eliberat.

Şi cine ştie câte lucruri mincinoase ni se mai spuneau, iar noi le luam drept bune.

Unul dintre exemplele care îmi vin în minte este cel al lui Rajneesh. Tăureanu îl ţinea la mare cinste pe acest escroc, care a atras atenţia autorităţilor din mai multe părţi ale lumii prin ticăloşiile sale.

Când citeam în scrierile lui că „diavolul este un Dumnezeu neevoluat”, mi se părea că aceasta este învăţătură ezoterică înaltă. Şi, de fapt, nu era decât o minciună gogonată, spusă de un mare ticălos: în ashramul lui una dintre metodele de elevare spirituală era bătaia. Am văzut astfel de imagini în documentarul „Invazia păgână”: discipolii erau bătuţi cu sălbăticie, ca nişte vite.

Dacă aş fi văzut imaginile acestea când eram la Costi, cred că m-ar fi pus pe gânduri. Pe-atunci îl văzusem la televizor pe Rajneesh circulând cu o maşină de lux şi păzit cu mitraliera ca un preşedinte şi ştiam că are vreo douăzeci de Rolls-Royce-uri. Dar

credeam că prin luxul în care trăieşte nu face altceva decât să îi îndepărteze pe cei care nu voiau să renunţe la barierele minţii.

9 februarie 1993

Dimineaţă m-am sculat cu o durere groaznică de rinichi. Nu puteam merge. Pe fond nervos mi s-a blocat partea dreaptă a stomacului şi ficatul. Muşchii se întăriseră. Îmi venea să urlu de durere. M-am rugat să mă întărească Dumnezeu să ajung până la policlinică. Ajuns acolo, am rugat lumea să mă lase să intru primul; abia mă ţineam pe picioare şi eram alb la faţă.

Am nisip la rinichi. Când mă apucă criza, durerile sunt foarte greu de suportat. Doctoriţa spunea că uneori durerile simţite în timpul crizelor de rinichi sunt mai mari decât ale femeii care naşte.

Durerea e greu de suportat. Când văd alţi bolnavi, mă gândesc că Dumnezeu îi încearcă cu puţină suferinţă şi nu îi înţeleg când îi văd biruiţi de tristeţe. Dar crucea bolii este foarte grea.

11 februarie 1993

Au venit la noi la biserică aşa-zisele maici din grupul de la Vladimireşti. Părintele Dumitru a oprit slujba şi le-a invitat să spună ce au de spus. Ele au strigat de câteva ori: „Teoctist – securist!” şi altele asemenea, dar şi-au dat seama că lumea le priveşte cu milă şi cu compătimire şi s-au oprit. Părintele le-a cerut să plece şi au făcut-o. Of, cum a trecut timpul! Parcă ieri făceam parte din A.R.S., parcă ieri am fost cu ele la Alba-Iulia.

Acum lucrurile mi se par cu totul altfel. Brutalitatea cu care le-au lovit atunci oamenii mi se pare oarecum explicabilă. Cei care le-au lovit erau oameni cu necazuri, cu greutăţi, care veniseră la slujbă să guste

puţin din liniştea comuniunii cu Dumnezeu. Şi, când au auzit strigătele care au tulburat slujba, au lăsat la o parte liniştea şi le-au gonit ca pe nişte vrăjitoare. De fapt, grupul de la Vladimireşti este tot un soi de grup de vrăjitoare, chiar dacă sunt mai civilizate. Nu degeaba părintele Ioan de la Recea zicea despre ele că sunt diavoliţe.

Nu le dau dreptate celor care le-au lovit, dar îi înţeleg. Trebuie să fii sporit duhovniceşte ca să ai dragoste faţă de aceste fiinţe care tulbură slujba ori de câte ori au ocazia.

Ura pe care i-o poartă patriarhului este molipsitoare. Mi-au transmis-o şi mie atunci. Acum, după ce am intrat în Biserică, mi-am dat seama că patriarhul nu e aşa cum spun ele. E o fiinţă blândă, care vrea binele credincioşilor. Când este pomenit la slujbă patriarhul, mă rog să îi dea Dumnezeu cât mai mulţi ani, să poată face cât mai mult bine. Nimeni nu ştie cine va veni după el. Oricum, aş vrea să avem parte de ierarhi cât mai luminaţi, de ierarhi care să se asemene celor despre care am citit în Vieţile Sfinţilor: ierarhi care şi-au dedicat întreaga viaţă slujirii turmei cuvântătoare şi aşa au dobândit mântuirea.

În curtea bisericii, o bătrânică la cerşit. Stătea într-un cărucior, nu putea merge. M-a rugat să o duc până acasă. Am încercat să trag de mânerul căruţului, dar după câţiva metri o roată a căzut. Cu chiu, cu vai, am reuşit să găsesc o bucată de sârmă şi am reparat căruciorul. Bătrânica era foarte bucuroasă.

Ce univers ciudat au cerşetorii... Credeam că sufletele lor sunt întunecate de atâta sărăcie.

Dar bătrânica mea, „doamna”, are ochii senini. Ştie să se bucure ca un copil. La fel se bucura bunica atunci când reparam ceva prin casă. Mi se pare un lucru extraordinar să reuşeşti să îţi menţii vioiciunea

sufletească trăind din mila trecătorilor, într-un căru-cior amărât.

Îi spun „doamnă” ca să înţeleagă că pentru mine faptul că cerşeşte nu o coboară în ochii mei. Puteam fi eu cerşetorul.

12 februarie 1993

Am fost la Mănăstirea Cernica, să mă închin la moaştele Sfântului Calinic. Am trecut şi pe la părintele Argatu. Era plin de lume. Părintele tocmai îi citea unui demonizat nişte rugăciuni de exorcizare.

Când vedeam la televizor secvenţe din vreo exor-cizare, nu părea aşa înfricoşător. Dar să ştiu că la doi metri de mine se duce o luptă crâncenă între Dum-nezeu şi diavol...

Nu mi-a fost teamă: dracii nu au putere asupra creştinilor spovediţi. Dar atmosfera era greoaie.

Până să iasă din om, dracii horcăiau. Înjurau de cele sfinte, ameninţau că se vor răzbuna.

Când au ieşit din om, acesta nu mai ştia cum să îi mulţumească părintelui. Era normal, nu ai fi zis că tocmai ieşiseră dracii din el. Dacă îl vedeam pe stradă, nu mi-ar fi trecut prin cap că a fost chinuit de diavol.

Pesemne că cei care zic despre exorcizări că sunt trucaje sau că posedaţii sunt doar bolnavi psihic nu au văzut nicio exorcizare reală: posedaţii ştiu când părin-tele îi atinge cu crucea pe spate, văd cu ochii închişi cum părintele se închină la icoane.

Sunt şi cazuri de false exorcizări, prin care diavo-lul încearcă să ne convingă că toate exorcizările sunt teatrale. Dar cele făcute de către părinţii cu viaţă sfân-tă sunt de netăgăduit.

13 februarie 1993

Nu ştiu cum puteau unii părinţi din vechime să sufere boli grele. E uşor să vorbeşti despre răbdarea bolii şi greu să rabzi boala.

Durerile de rinichi mi-au mai trecut; dar câteva zile am trăit între o criză şi alta. Aşteptam criza următoare cu frica în suflet. Nu credeam că am o credinţă atât de slabă.

14 februarie 1993

Cât de înţelept a rânduit Dumnezeu ca Biserica să deţină adevărul de credinţă... Dacă am avea un fel de papă care să pretindă că este luminat de Dumnezeu şi că nu poate greşi, ar fi clar că nu suntem pe drumul cel bun. Oamenii sunt supuşi greşelii. Tocmai de aceea la baza învăţăturii noastre stau dogmele stabilite în Sfintele Sinoade Ecumenice. Sinoadele Ecumenice nu pot greşi. Dumnezeu trimite Duhul Sfânt peste cei care se adună acolo. Chiar dacă părinţii reuniţi la sinoade erau oameni supuşi greşelii, în adunare nu au vorbit prin puterea lor. Ci Însuşi Domnul i-a luminat.

„Părutu-s-a Duhului Sfânt şi nouă..." Aşa au spus Sfinţii Apostoli, şi aşa au spus şi Sfinţii Părinţi adunaţi în Sfintele Sinoade Ecumenice. Ei nu au stabilit vreo filosofie omenească. Ci au dat mărturie despre adevărul dumnezeiesc.

Asta credem noi: că Dumnezeu poartă de grijă Bisericii, luminându-i prin adevărul dogmelor pe creştini.

17 februarie 1993

Dumnezeu e dragoste... Îmi aduc aminte de meditaţia pe care am făcut-o la Palatul Copiilor pe muzica lui Enio Morricone, când mi-au dat lacrimile simţind dragostea Domnului. Dacă nu S-a scârbit de mine

când eram tantric, înseamnă că nu Se scârbeşte şi nu o să Se scârbească nici de un păcătos care vrea să alerge la El.

Cred că nu m-aş sătura să vorbesc altora despre dragostea lui Dumnezeu faţă de oameni. Omul din ziua de azi e plin de singurătate. Merg pe stradă şi mă uit la feţele oamenilor: aproape nimeni nu mai zâmbeşte, aproape nimeni nu mai e senin. Şi unul dintre motive e singurătatea. Nimeni nu mai are intenţia de a-şi bucura aproapele. Şi tocmai aşa se dobândeşte mântuirea, trăind pentru ceilalţi.

Dumnezeu e Cel care poate alunga tristeţea din inimi, mângâindu-ne.

Azi m-a rugat „doamna" şi am coborât din autobuz cu două staţii înainte de biserică, ca să o aduc şi pe ea, că nu avea cine să tragă de cărucior. Câţiva oameni, vecini de-ai ei, mi-au spus că nu trebuia să mă obosesc, că putea să o aducă „târfa de sor-sa, care e şi vrăjitoare".

Bătrânica trăieşte într-un fel de magazie de lemn, ca vai de ea. Am văzut-o pe sora ei, dar nu a vorbit cu mine. Sora ei stă în casa de lângă magazie.

18 februarie 1993

La Mănăstirea Antim l-am văzut slujind pe părintele Sofian. M-a impresionat modul în care se roagă; e atât de blând, atât de curat la inimă... Şi are ochii atât de senini! Într-adevăr, e din altă lume. Chiar dacă Antimul e în mijlocul Bucureştiului, părintele Sofian trăieşte în altă lume: trăieşte în aceeaşi lume cu Sfinţii Bisericii, cu Sfântul Simeon Noul Teolog şi cu ceilalţi. Am auzit că la fel ar fi şi părintele Justin Pârvu. Părintele Justin e unul dintre marii mărturisitori din prigoana comunistă. Coleg de suferinţă cu părintele Arsenie Papacioc, alt părinte cu viaţă sfântă.

Nu ştiu dacă şi părintele Sofian a trecut prin închisori, dar se vede că e un părinte cu viaţă sfântă. La Judecată, prin ei va străluci neamul românesc.

Marea durere a celor care îi cunosc este că niciunul nu a lăsat un ucenic ca urmaş al său. Dar sunt sigur că urmaşii lor există şi nu se poate să nu iasă la lumină. Chiar dacă încă nu sunt cunoscuţi de lume, vor ieşi la lumină.

Chiar dacă mor bătrânii, ţara nu va rămâne pustie. Dumnezeu ne va trimite alţi păstori aleşi. Până la sfârşitul lumii, Dumnezeu va avea păstorii Săi cu viaţă sfântă.

19 februarie 1993

Praznicele sunt momente de bucurie de care sufletul are nevoie pentru a rezista în lupta pentru mântuire.

Toţi oamenii simt nevoia unui moment de relaxare: unii merg la tot felul de petreceri, alţii au obiceiul să meargă la concertele de operă, alţii să meargă la munte.

Mintea simte nevoia să îşi găsească un refugiu în viitor. Aşa cum elevii aşteaptă următoarea vacanţă chiar din primele zile ale anului şcolar, tot aşa oamenii mari aşteaptă concediul. Numai că, deoarece perioadele de concediu sunt rare, ei îşi găsesc refugiul în micile momente de destindere.

Aşa cum până în clasa a X-a simţeam dorinţa de a merge la cât mai multe petreceri de toată noaptea, aşa aştept acum cu bucurie praznicele care se apropie.

Mi-am făcut semne pe calendarul de pe perete. De la începutul lunii ştiu ce sfinţi mai importanţi sau ce sărbători se apropie.

Una dintre micile mele pasiuni este să îmi descopăr oglinzile sufletului omenesc, faptele care pun în evidenţă starea duhovnicească a omului.

Între alte „descoperiri”, aceasta mi se pare de mare însemnătate: „Spune-mi ce aştepţi, ca să ştiu cine eşti”.

Proverbul românesc: „Spune-mi cu cine te însoţeşti, ca să ştiu cine eşti” m-a ajutat să alcătuiesc o serie de proverbe asemănătoare, proverbe care oglindesc starea lăuntrică a omului.

„Spune-mi ce aştepţi, ca să ştiu cine eşti.” Sper ca viaţa să nu mă îngenuncheze. Sper ca dragostea pentru cele sfinte să nu mi se împuţineze, ci să sporească.

20 februarie 1993

Am citit despre o mulţime de vindecări minunate, de la orbi, la paralitici, până la bolnavi de cancer. Nu există boală pe care Dumnezeu să nu o poată vindeca. Dar mai mare lucru este să primeşti puterea de a răbda boala.

Boala este un cuţit care curăţă sufletul de patimi. Scurta dar intensa mea suferinţă cu rinichii m-a ajutat să simt asta: cununa se dobândeşte în boală foarte simplu: prin răbdare. Îmi treceau prin cap multe gânduri murdare, de la deznădejde, la frică şi chiar de hulă: „Dumnezeu e nedrept, nu vede cât suferi?”, îmi spunea gândul. Dar încercam să nu iau aminte la el.

Lupta cu gândurile e foarte aprigă: vrăjmaşul trimite gândurile de deznădejde, pentru a arunca sufletul în disperare. Câtă vreme bolnavul mai are nădejde în Dumnezeu, boala e spre mântuire.

22 februarie 1993

„Iubi-Te-voi, Doamne, vârtutea mea, Domnul este întărirea mea şi scăparea mea şi Izbăvitorul meu.”

Am cântat de multe ori azi acest imn. Cred că m-au auzit şi vecinii. Târziu mi-am dat seama că aş putea fi auzit de alţii. Ştiind că sunt singur acasă, am cântat cât de tare am vrut.

25 februarie 1993

Aproape toată slujba au vorbit lângă mine două femei şi nimeni nu le-a atras atenţia că deranjează. Abia spre sfârşit, după epicleză, au plecat.

M-au supărat tare: în loc să fiu atent la rugăciune, tot aşteptam să tacă ele.

Am greşit: mai bine aş fi încercat să mă adun. Nu trebuie să las ca liniştea mea sufletească să depindă de ce fac alţii.

„Doamna" mă iubeşte mult. Şi mie îmi e dragă. Lumea nu are habar ce suflet cald are ea. În timp ce trag de cărucior mă gândesc cum Sfântul Hristofor L-a purtat în spate pe Hristos, care luase înfăţişarea unui bolnav, şi L-a trecut râul.

27 februarie 1993

Una dintre cele mai mari victorii ale dracilor este să ne convingă că nu există. Ei nu vor să ne dăm seama de influenţa pe care o au asupra noastră. Ei ne îndeamnă la păcat, dar o fac în aşa fel încât să credem că gândurile sunt ale noastre.

Dracii există. Şi au îngăduinţa de a ne ispiti, tocmai ca prin răbdarea ispitelor noi să ne mântuim. „Ridică ispitele şi nimeni nu se va mai mântui!", zice *Pateric*ul.

Numai prin sporire duhovnicească putem înţelege cât de vicleană e lupta pe care o duc împotriva noastră îngerii căzuţi.

Doamne, fereşte-ne de cursele vrăjmaşilor mântuirii noastre!

1 martie 1993

Noapte foarte tensionată: a venit la mine Bianca, supărată că acasă a luat bătaie. Când să ne culcăm, eu i-am spus că dorm pe patul de lemn, şi ea poate dormi pe canapea. Patul de lemn este singurul vestigiu yoghin din camera mea: prefer să dorm pe el, că e tare şi asta îmi face bine la coloană. Dormitul pe ceva tare e recomandat de altfel şi celor care au ispite trupeşti.

După ce m-am aşezat în pat, m-am întors puţin cu faţa spre Bianca, să îi spun ceva. Era în picioare în mijlocul camerei. Nu mă gândeam că exact atunci îşi va da jos sutienul. Fără să vreau, mi-au picat ochii fix pe pieptul ei.

M-am întors cu faţa la perete şi m-am gândit la părintele din *Pateric* care şi-a ars degetele la lumânare ca să nu cadă în păcat. Când mă gândeam că şi eu sunt la fel de tare ca părintele acela, Bianca m-a chemat lângă ea.

„Nu, nu vin."

„Hai, vino, că nu se întâmplă nimic. Vreau doar să fii lângă mine."

Nu cred că avea de gând să mă mintă. Dar, cât de inconştientă a fost. Dacă mă duceam lângă ea, aş fi luat-o în braţe, ca să o mai liniştesc. Şi după ce o luam în braţe, nu ştiu dacă rezistam ispitei de a face dragoste cu ea.

Am avut o noapte tare agitată. Ea a plecat dimineaţă, dar pe mine m-a lăsat cu ispita în suflet. Dacă aş fi căzut cu ea, Miruna ar fi fost în stare să mă părăsească. Dar nu de ea îmi era mie frică, ci de pedeapsa lui Dumnezeu.

Am avut încă o dovadă a faptului că voi avea de luptat cu această ispită multă vreme şi nu are rost să mă cred întărit.

2 martie 1993

Venind de la liceu, am avut o surpriză: am găsit casa deschisă. Am intrat înăuntru, crezând că tata vrea să schimbe yala. Dar am văzut imediat că toate sertarele şi uşile mobilei din sufragerie erau deschise. Am fugit la vecinul de deasupra şi l-am rugat să stea de pază la uşa casei, în timp ce eu am intrat să văd dacă nu cumva hoţii se mai aflau în vreuna dintre camere.

Mi-a fost foarte frică să nu fiu lovit în cap. Dar hoţii plecaseră deja. Poliţia a venit destul de repede, dar nu ştiu dacă vor găsi vinovaţii. E a cincea spargere în blocul nostru. Cred că hoţii au greşit etajul. Deasupra stă un pilot pe curse internaţionale şi mai jos stă unul dintre şefii de la TAROM.

Culmea ghinionului, la noi nu au găsit aproape nimic de furat. Au plecat cu mâna aproape goală, numai cu vreo 50 de dolari care erau ţinuţi într-un sertar.

I-am spus părintelui Teofan despre spargere şi mi-a povestit una dintre cele mai interesante întâmplări cu hoţi: pe vremea Părinţilor *Pateric*ului, o căpetenie de tâlhari a vrut să jefuiască o mănăstire de maici. S-a îmbrăcat în călugăr şi a fost primit cu mare dragoste. Crezând că e un părinte îmbunătăţit, maicile i-au spălat picioarele. Ba chiar una dintre ele, care era bolnavă, oloagă parcă, şi-a turnat apoi din acea apă pe trup, având credinţa că se va vindeca. Şi chiar s-a vindecat de îndată.

Această vindecare minunată l-a adus pe tâlhar la pocăinţă. Le-a zis maicilor cine este el de fapt, dar până nu le-a arătat sabia cu care voia să le taie, nu l-au crezut. Din acel moment şi până la sfârşitul vieţii, el a dus o viaţă de pocăinţă şi de aspră nevoinţă.

4 martie 1993

Bătrânica mea a murit. Au înmormântat-o ieri. Am trecut azi să o iau şi am aflat că a trecut la Domnul. Căruciorul zăcea în faţa casei „vrăjitoarei”.

M-am despărţit de una dintre cele mai blânde persoane pe care le-am cunoscut. Dacă prin mila Domnului voi fi mântuit, nu m-aş mira să o văd între cetele sfintelor.

7 martie 1993

M-a sunat Denisa, pe care am cunoscut-o la Izvoarele. Avea chef de glume:

„Ce faci, sfinţişorule, am auzit că înveţi pentru Teologie? Da’ nu ai vrea să faci o pauză, să facem nişte nebunii? Sau le-ai uitat?”

I-am zis să schimbe placa. Se purta de parcă mi-ar fi fost vreodată iubită.

„Ce, vrei să zici că acum eşti de piatră, că nu te pot corupe? Vrei să vin la tine să îţi arăt că te corup? Lasă vrăjelile.”

Nu ştiu ce a apucat-o, poate că băuse ceva, altfel nu îmi explic telefonul ei. Cred că dracul a pus-o să mă ispitească. I-am zis să mă lase în pace, dar după ce am închis telefonul am regretat că nu a venit la mine. Îi dovedeam că nu mă poate corupe. O lăsam să mă sărute, să îmi facă ce vrea. Şi cred că dacă eram rece ca o stană de piatră şi-ar fi dat seama că numai Dumnezeu mă întăreşte.

Sau nu... Of, cât de repede sunt gata să sar în prăpastie. Îi cer lui Dumnezeu să nu mă ducă în ispită şi în acelaşi timp caut de bunăvoie ispitele. Dacă ar fi venit Denisa la mine şi ar fi încercat să mă corupă, poate aş fi rezistat. Dar mândria ar fi crescut în mine grămadă.

9 martie 1993

Scandal cu mama Mirunei. Să o las pe fiică-sa în pace, că am înnebunit-o cu Biserica: „Ce atâta credinţă?” A pus-o să dea jos icoanele de pe pereţi. Nu e prea sănătoasă. Ar trebui dusă la un control medical, că prea e nervoasă. Am dat telefon la ofiţerul Stării Civile, să văd dacă ne putem căsători civil cât mai repede. Nu mă aşteptam să fie aşa amabil. Mi-a dat toate lămuririle necesare. Dar, pentru că Miruna e minoră, ne trebuie acordul scris al mamei ei. Groaznic. Căsătoria mi se părea singura şansă de a scăpa de maică-sa. Nu ştiu din ce am fi trăit, dar eram alături de ea.

10 martie 1993

A venit la biserică un băiat paralitic, Gabriel. L-au adus părinţii lui. Merge cu picioarele strâmbe, de-abia târându-se. Am încercat să stau puţin de vorbă cu el. Se plictiseşte de unul singur. Părinţii lui m-au invitat pe la el.

13 martie 1993

I-am spus părintelui Nicolae că, dacă Miruna ar fi fost mai mare numai cu câteva luni, acum eram căsătoriţi. S-a mirat că m-am grăbit aşa de tare:

„Să ştii că era o mare greşeală dacă făceai acest pas de capul tău. Înainte de a te căsători trebuie să ai binecuvântarea duhovnicului şi a părinţilor. Dacă părinţii se opun, pentru că vor o altă noră, dacă vor o fată care să nu fie apropiată de Biserică, ci una plină de bani sau cu alte fumuri, atunci se poate face abstracţie de împotrivirea lor. Dar fără binecuvântarea duhovnicului lucrurile merg rău.

Eu ştiu că tu eşti mai original, dar nici aşa. Să te joci cu viitorul tău... Nu e momentul să vă căsătoriţi

acum. Eşti sigur că îţi doreai din toată inima să te căsătoreşti cu ea?”

„Nu am apucat să mă gândesc la asta. Ci pur şi simplu eram şi sunt sătul de gura maică-sii. Singura soluţie pe care o aveam în minte era căsătoria.”

„Mare prostie făceai. Căsătoria nu e o fugă de părinţi, nu e o joacă. E ceva foarte serios: e un drum spre Împărăţia Cerurilor împreună cu persoana iubită. Dacă nu te gândeşti bine înainte de a te căsători, ai încurcat-o. Nu vezi câte divorţuri sunt? Şi asta mai ales pentru că mirii nu se gândesc cu seriozitate la faptul că, prin cununia religioasă, se unesc pentru totdeauna. Cei care nu iau în serios cununia au multe de suferit în viaţă: dacă te-ai unit cu cine nu te potriveşti, viaţa îţi va fi o cruce foarte grea.”

„Eu mă înţeleg destul de bine cu Miruna.”

„Nu e de-ajuns. Tot nu îmi vine să cred că acum puteai fi căsătorit. Te credeam ceva mai echilibrat. M-ai dezamăgit.”

Părintele o ia prea în tragic. Ce mare dezastru dacă mă căsătoream cu Miruna. E fecioară, e cuminte...

14 martie 1993

Am fost la Gabriel. Scrie poezii. E una dintre puţinele sale bucurii.

Cel mai mult îi place să citească. Stând aproape numai în casă, a citit foarte mult. Se bucură mult când mă vede.

25 martie 1993

Buna-Vestire. „Fie mie după cuvântul tău!”, i-a spus Maica Domnului Arhanghelului care îi spusese că Îl va naşte pe Fiul lui Dumnezeu.

Maica Domnului e modelul oricărui creştin. Sau ar trebui să fie. Aşa să Îi spunem şi noi Domnului ori de câte ori ne pune înainte o cruce: „Fie voia Ta, Doamne, nu voia noastră!”

27 martie 1993

Părintele Nicolae mi-a făcut încă o bucurie: mi-a făcut rost de poezia „Imn morţilor”, scrisă de Radu Gyr, despre martirii temniţelor. I-am spus că voi învăţa pe dinafară aceste versuri ale celui mai iscusit poet din închisorile noastre. Şi pentru că scrisul mă ajută să o memorez, le trec în jurnal:

„Morminte dragi, lumină vie,
sporite-ntr-una an de an,
noi v-auzim curgând sub glie
ca un şuvoi subpământean.

Aţi luminat cu jertfe sfinte
pământul până-n temelii,
căci arde ţara de morminte,
cum arde cerul de făclii.

Ascunse-n lut, ca o comoară,
morminte vechi, morminte noi,
de vi se pierde urma-n ţară,
v-o regăsim mereu în noi!

De vi s-au smuls şi flori şi cruce
şi dacă locul nu vi-l ştim,
tot gândul nostru-n el v-aduce
îngenuncheri de heruvim.

Morţi sfinţi în temniţi şi prigoane,
morţi sfinţi în lupte şi furtuni,
noi ne-am făcut din voi icoane
şi vă purtăm pe frunţi cununi.

Nu plângem lacrimă de sânge,
ci ne mândrim cu-atâţi eroi.
Nu! Neamul vostru nu vă plânge,
ci se cuminecă prin voi.”

E cea mai frumoasă poezie pe care am citit-o în viaţa mea. Pentru jertfele martirilor ne mai miluieşte Dumnezeu. Oare când îi vom putea prăznui şi în Biserică?

2 aprilie 1993

Am auzit că în Moldova e un duhovnic care nu primeşte credincioşii la spovedanie decât dacă au acasă Sfânta Scriptură, Ceaslovul şi Psaltirea. Pare un extremist, dar nu e.

Abia când creştinii vor să ducă lupta cea bună şi când au armele pe care le cere părintele, războiul poate fi dus.

Cum să ducem lupta, dacă nu ne facem canonul? Fără Psaltire şi Ceaslov mintea noastră se curăţă greu de gânduri păcătoase.

Şi Noul Testament e cel mai complet manual de trăire creştină. Mai ales cuvintele Mântuitorului sau Epistolele Sfântului Apostol Pavel.

Eu am citit atâtea cărţi... Dar alţii au citit o singură carte, şi tot trăiesc mult mai curat decât mine. Ei citesc şi recitesc Noul Testament, şi Domnul le trimite multă mângâiere. Nu se satură recitindu-l.

3 aprilie 1993

Psaltirea mi se pare cartea de rugăciuni care dă cea mai multă putere celor care vor să dobândească iscusinţă în lupta duhovnicească.

Cititul Psaltirii te întăreşte. Nu înţelegeam de ce unii pustnici ziceau câte o Psaltire în fiecare zi, şi o ziceau pe de rost.

Pe cât de blândă este citirea unui acatist, pe atât de voinicească mi se pare citirea unei catisme. Nu a celor în care e slăvit Dumnezeu, ci a celor în care e vorba de lupta cu duşmanii. Noi, creştinii, suntem în luptă cu vrăjmaşii nevăzuţi.

Unui părinte din *Pateric* dracii i-au zis: „Nu ne temem de tine, că sari stihuri când citeşti psalmii."

Întâmplarea aceasta m-a ajutat să încerc să nu sar cu mintea niciun stih. Cu gura e uşor să îi zic pe toţi, dar de multe ori mintea nu prea vrea să ia aminte la cele citite.

Ca să nu fiu şi eu de râsul dracilor, încerc să fiu atent la fiecare cuvânt. Sunt unele pasaje pe care nu le înţeleg, sunt mai greoaie. Dar le spun şi pe acelea: poate în timp le voi înţelege.

4 aprilie 1993

După ore am stat la o conferinţă religioasă la care au vorbit părintele Rafail Noica şi părintele Simeon de la Essex. Ei i-au fost ucenici părintelui Sofronie Saharov, care la rândul său a fost ucenic al Sfântului Siluan Athonitul.

Părintele Sofronie este un sfânt al vremurilor noastre, chiar dacă nu a fost canonizat încă. A ajuns la măsura vederii luminii dumnezeieşti şi a petrecut multă vreme în stare de extaz. Părintele Sofronie mi se pare un urmaş al Sfântului Simeon Noul Teolog. În zilele noastre, când din ce în ce mai puţini oameni tind spre sfinţenie, astfel de părinţi arată că Tradiţia Ortodoxă nu s-a ofilit, că Ortodoxia nu este doar o colecţie de volume prăfuite. Ci, pentru cine vrea să fie al lui Hristos, Ortodoxia este mâna pe care ne-o întinde Însuşi Dumnezeu.

Cine zice că Ortodoxia e plicticoasă, că e o credinţă de suprafaţă, nu a înţeles nimic din ea. Ar fi bine

ca scrierile părintelui Sofronie să fie citite de tinerii care caută o viaţă spirituală autentică şi care au impresia că sfinţenia creştină e monotonă dacă o compari cu „sfinţenia” Orientului. Aceşti tineri neagă formalismul multor creştini, mai ales al femeilor în vârstă. Neagă modul în care unii preoţi zic slujbele fără pic de trăire.

Dar pe părintele Sofronie nu au cum să îl nege. Părintele Sofronie a avut curajul să mărturisească o mică parte din stările sale de extaz; a descris cum a fost scăldat de lumina dumnezeiască. Cine poate spune că nu e mulţumit de nivelul duhovnicesc al părintelui Sofronie? Cred că nimeni. Şi mai cred că părintele Sofronie şi cei care au ajuns la măsuri asemănătoare şi al căror urcuş duhovnicesc îl putem afla din cărţi sunt cea mai bună stavilă împotriva invaziei misticismului oriental.

După conferinţă am reuşit să vorbesc puţin în engleză cu părintele Simeon. Dar am fost atât de emoţionat, încât nu i-am pus întrebări prea interesante.

5 aprilie 1993

La întrebarea: „Cum a îngăduit Dumnezeu să îmi risipesc timpul, spurcându-mi viaţa prin atâtea rătăciri?”, am primit de la părintele Teofan un răspuns interesant.

„Nu Dumnezeu este de vină pentru prostiile pe care le facem noi. De multe ori mi se întâmplă să aud la spovedanie că oamenii dau vina pe Dumnezeu, în loc să îşi recunoască propria vină. Dumnezeu ar fi vrut ca tu să nu părăseşti Biserica. Dar, dacă tu ai făcut acest pas, El a căutat în multe feluri să te aducă înapoi. Bucură-te că măcar acum ai ajuns aici. Alţii caută toată viaţa lor, dar tot nu află Adevărul.

Oricum, Dumnezeu întoarce răul în bine, ori de câte ori este posibil acest lucru. Poate că, peste ani şi

ani, pe mulţi îi vei ajuta să se lepede de yoga, spunându-le prin ce ai trecut tu. Sau poate că, dacă vei ajunge preot, aşa cum îmi doresc, vei avea iscusinţa să îi ajuţi pe alţii să se îndepărteze de rătăciri. Doar ştii şi tu că printre cei care vin la Biserică sunt şi unii care nu au prea multe în comun cu învăţăturile Bisericii."

„Cum să ajung preot, părinte, după câte păcate am făcut?"

„Ca duhovnic îţi spun că simt că ar fi bine să ajungi preot. Pe mulţi i-ai putea ajuta să iasă din mocirla în care te-ai scăldat şi tu. Sunt unii care se înghesuie să primească preoţia numai pentru a duce o viaţă comodă din punct de vedere material. Nu ţin cont de canoane, nu ţin cont de impedimente. În cazul tău e vorba de cu totul altceva: nu uita că la Sihla ai auzit vocea Domnului, Care ţi-a cerut să îi înveţi pe cei care stau departe de învăţăturile Bisericii filosofia Sfinţilor Părinţi. Chemarea aceasta e o chemare cu totul şi cu totul aparte. Dar, chiar şi fără să îmi fi spus tu ce ai trăit atunci, eu tot spre preoţie te îndemnam. Mi-ar fi plăcut să ajungi ieromonah, dar, dacă tu nu vrei aceasta, vei fi preot în lume."

„Părinte, de multe ori mă rog să nu îngăduie Dumnezeu să ajung preot dacă nu e voia Sa. Mai ales la moaştele Sfântului Ciprian zic: «O, Sfinte Ierarhe Ciprian, tu, care ai primit puterea de a lega şi a dezlega păcatele oamenilor, te rog să mă legi, cu puterea ta de episcop, ca dacă nu este voia lui Dumnezeu să ajung preot, să nu mi se întâmple aceasta. Chiar dacă duhovnicul mă trimite la hirotonie, chiar dacă episcopul primeşte să mă hirotonească, stai împotriva lor. Nu mă lăsa să primesc hirotonia, decât dacă aceasta este voia lui Dumnezeu.»"

„Vrei să te laud că te rogi aşa? Greşeşti, pentru că nu înţelegi că prin duhovnic vorbeşte Dumnezeu.

Crezi că aş avea îndrăzneala să te trimit la hirotonie numai pentru că eşti ucenicul meu? Nu îţi dai seama că voi da socoteală de faptul acesta înaintea lui Dumnezeu? Un sfânt, Grigorie Dialogul parcă, s-a rugat ca Dumnezeu să îi şteargă toate păcatele. Şi i s-a descoperit că i s-au şters toate, în afara hirotoniilor pe care le făcuse fără prea multă cercetare. Să ştii că mare răspundere am dacă te călăuzesc spre preoţie. Şi dacă totuşi tu mai ai o urmă de neîncredere în povaţa mea, mă voi ruga ca Domnul să te lumineze."

„Părinte, şi eu mi-aş dori să ajung preot, dar mă tem ca nu cumva aceasta să fie doar voia mea şi nu şi voia Domnului. Ceea ce ştiu precis este că trebuie să duc o viaţă cât mai curată, prin care să îmi pot sluji aproapele."

„Ai grijă ca dorinţa ta de a duce o viaţă curată să nu se transforme într-o patimă. Nu cumva să ţi se pară că în jurul tău toţi ceilalţi sunt păcătoşi şi numai tu eşti sfânt. Mândria te aruncă în iad. Să nu crezi că sfinţenia e altceva decât smerenie, nejudecarea aproapelui, iubirea vrăjmaşilor. Sfinţenia nu înseamnă doar post şi somn puţin. Asta e asceză. Sfinţenia înseamnă să fii aşa cum te vrea Dumnezeu. Crezi că poţi mărturisi adevărul fără a duce viaţă de sfinţenie? Chemarea ta e de a-L sluji pe Dumnezeu ca preot. Şi, dacă nu vei duce viaţă curată, preoţia îţi va fi o povară."

O, cât de bine ar fi ca peste ani să pot fi de ajutor celor care vor să apropie de Biserică... Cuvintele părintelui Teofan mi-au mângâiat inima...

6 aprilie 1993

Una dintre cărţile despre care Cosmina mi-a vorbit cu mult interes este *Jurnalul fericirii* al lui Steinhardt, părintele Nicolae de la Rohia. Predicile sale au fost primele predici pe care le-am citit după ce m-am

apropiat de Biserică. Mi-ar fi plăcut să asist la predicile sale.

Mi-am cumpărat azi *Jurnalul* şi l-am răsfoit puţin: are foarte multe idei frumoase. Stilul mi se pare cam greoi. Totuşi, vreau să citesc toată cartea. Mi-am stabilit o porţie de 15 pagini pe zi. Nu mai mult, ca să nu citesc la repezeală şi să scap idei interesante.

Părintele Nicolae are o manieră originală de a înţelege viaţa şi trăirea creştină: nimic fariseic, nimic fandosit, nimic plicticos în ceea ce scrie.

7 aprilie 1993

Am citit articolul părintelui Liviu Stan despre canonizarea sfinţilor în Biserica Ortodoxă, articol despre care auzisem că e cel mai bun material în această problemă.

Nu Sinodul îi canonizează pe sfinţi, ci poporul, prin aşa-numitele canonizări populare. În privinţa canonizării sfinţilor, responsabilitatea apasă, în mare parte, pe umerii credincioşilor. Poporul observă când cineva duce o viaţă de sfânt şi după moarte îl cinsteşte ca atare.

Sinodul pecetluieşte hotărârea poporului şi stabileşte dacă într-adevăr persoana în cauză este sau nu sfântă. Uneori sunt cinstiţi în popor şi oameni care nu au fost sfinţi. Mă gândesc şi la „Sfânta Prorociţă" Verginica de la Pucioasa, care murind în erezie are toate şansele de a se afla în focul iadului.

Sfântul Sinod nu poate impune cu forţa cinstirea unui sfânt: cinstirea implică dragoste, implică evlavie, şi acestea nu vin la comandă. Rareori Sfântul Sinod are iniţiativa unei canonizări; atunci când este vorba de o persoană ale cărei fapte cuvioase au fost ascunse de ochii lumii.

Articolul este pentru mine un semnal de alarmă: nu Sinodul este deci de vină că nu sunt canonizaţi sfinţii închisorilor sau sfinţii călugări din prima parte a veacului nostru. Nu numai Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române este de vină că suntem, poate, ortodocşii care am ştiut cel mai puţin să ne preţuim aleşii. Nu, de vină este mai ales poporul, că nu a ştiut şi nu ştie să cinstească pomenirea acestor aleşi.

De vină fiind poporul, de vină sunt şi eu. Puteam să aflu mult mai multe despre faptele celor martirizaţi de comunişti.

Puteam să caut să ştiu mai multe despre cuvioşii din mănăstirile noastre. Şi puteam să mă rog lui Dumnezeu să le facă nu numai „Veşnica Pomenire!" în Împărăţia Cerurilor, că acolo li se face oricum, ci şi pomenirea cuvenită în Biserica luptătoare. Noi avem nevoie de sfinţii acestui secol.

Cred că Dumnezeu nu a arătat prin vreo minune cine este sfântul ale cărui moaşte au ridicat pământul la Neamţ, spre surprinderea credincioşilor şi a comuniştilor atei, tocmai pentru că oamenii nu l-au cinstit cu mai multă dragoste. E puţin probabil ca, dacă o bună parte dintre creştinii din Moldova ar fi avut mai mare evlavie pentru cel a cărui sfinţenie a strălucit în părţile lor, Dumnezeu să nu fi făcut cunoscut numele acestuia.

Mă mustră conştiinţa înţelegând că şi a mea este vina că sfinţii români ai acestui veac întârzie să apară în Sinaxare. Mă simt vinovat şi de acum înainte mă voi ruga Domnului să le facă dreptate.

„Doamne, rânduieşte ca toţi cei care au strălucit în sfinţenie, ducând lupta cea bună în vremurile de pe urmă, să primească prăznuirea cuvenită. Şi pentru rugăciunile lor sfinte, întăreşte-ne să mergem pe calea cea bună, urmându-le credinţa, dragostea şi nevoinţele!"

Aşa am simţit nevoia să mă rog după ce am terminat de citit articolul şi ar fi bine să mă rog aşa cât mai des. Şi poate că, pentru rugăciunile lor, Domnul Se va milostivi şi de mine.

8 aprilie 1993

În ziare, titlu mare: „Părintele cutare este homosexual!” Despre părinţii care duc viaţă de aspră asceză, presa nu are nimic de zis. Presa îi cunoaşte mai ales pe duhovnicii faimoşi şi scrie despre ei numai lucruri de senzaţie.

Nu ştiu dacă părintele ăsta chiar e homosexual, dar Narcis Bivolaru, care a lucrat la „România liberă”, mi-a spus că ştie că celelalte ziare obişnuiesc să fabrice cazuistică de genul ăsta. Cu toate astea, el s-a implicat în trei anchete de presă şi a aflat că într-unul dintre cazuri preotul era vinovat de lucruri dubioase.

M-am întrebat multă vreme: „De ce păcătuiesc preoţii?” Lista lor de păcate este largă: de la păcatul lăcomiei, de care sunt cuprinşi foarte mulţi, până la nerespectarea predaniilor bisericeşti. Preoţii nu au voie să ia bani pe spovedanie, şi totuşi unii iau. Ar trebui ca preoţii să nu fumeze, şi totuşi unii fumează, îndrăznind să se ascundă sub pretextul că Sfinţii Părinţi nu au dat canoane împotriva fumatului.

De ce păcătuiesc preoţii? Asta este o întrebare foarte importantă. În primul rând, nu păcătuiesc toţi, ba chiar unii duc viaţă sfântă. De ce păcătuiesc unii preoţi? Răspunsul pe care îl am în minte, deşi nu l-am auzit de la nimeni, este că păcătuiesc tocmai pentru că Dumnezeu le dă această libertate. Adică Dumnezeu nu a vrut să le răpească preoţilor darul libertăţii.

Catolicii cred că atunci când papa vorbeşte de la amvon e infailibil, nu poate greşi. Adică e un fel de robot teleghidat de Dumnezeu. Dar ideea aceasta este

puerilă. Au fost papi care au zis tot felul de prostii de la amvon, şi acesta este cel mai bun argument că ideea infailibilităţii este greşită. Şi au avut parte catolicii ăştia de papi care de care mai infailibili. Desfrânatul Borgia era la fel de infailibil de la amvon cum era şi în pat.

Dumnezeu ar fi putut să îi transforme pe toţi preoţii în roboţei asceţi, lipsiţi de patimi dar şi de virtuţi. Dar Dumnezeu a vrut ca slujitorii Săi să Îl slujească în deplină libertate: altfel i-ar fi lipsit din start de posibilitatea de a câştiga cununa sfinţeniei.

Dumnezeu vrea ca toţi clericii să fie sfinţi, aşa cum vrea ca toţi credincioşii să fie sfinţi. Dar, atunci când clericii nu sunt la înălţime, vina este a lor şi nu a lui Dumnezeu. Zicea cineva că un copil rău este dovada unui eşec al părinţilor, că părinţii poartă mare parte din responsabilitatea acestui eşec.

La fel este în cazul preoţilor. Ei nu au picat de pe altă planetă, ci sunt oameni ca noi. Sunt oameni dintre noi. Ei sunt roadele şi, într-un fel, oglinda mediului în care au crescut. Când un tânăr ajunge preot în satul în care a copilărit şi oamenii văd că e nevrednic, ar trebui să îi mustre conştiinţa: ei l-au pregătit să devină aşa.

Bine, nu e numai influenţa mediului; din sate cu viaţă religioasă destul de timidă au ieşit preoţi deosebiţi, şi din sate în care viaţa duhovnicească a fost mai înaltă au răsărit preoţi cărora le stătea mai bine să fie chelneri sau vânzători de tutun. Şi-au ratat cariera. Oricum, la oraşe e mult mai uşor să îl arăţi cu degetul pe preot: nu îţi poţi da seama că şi tu eşti de vină pentru că el nu e aşa cum trebuie.

Preoţii au de dus o luptă grea ca să păstorească turma. Tot ascultând la spovedanie păcatele oamenilor şi aflând toate ticăloşiile din lume, cei mai slabi cad şi ei în păcate asemănătoare. Dacă membrii unei parohii ar fi dornici să ducă o viaţă mai sporită duhov-

niceşte, atunci preotul ar găsi în elanul lor puterea de a fi el însuşi o persoană mai înduhovnicită. Dar, când membrii parohiei nu au în cap decât cum să împace virtutea cu păcatul, utilul cu plăcutul, preotul este tras înapoi.

De fapt, cei care îi bârfesc pe preoţi o fac mai ales pentru că şi ei trăiesc în păcate şi li se pare că, dacă şi preoţii păcătuiesc, atunci propriile lor păcate sunt mai uşor de trecut cu vederea. Aşa cred că se explică isteria celor care nu mai ştiu cum să arunce cu noroi în preoţi.

Până la sfârşitul lumii Dumnezeu va avea propriile Sale vase alese, va avea slujitorii Săi, care vor păstra nestinsă flacăra dreptei-credinţe.

Doamne, alungă de la mine toate gândurile de judecată pe care, din prostia mea, le-am avut împotriva slujitorilor Tăi. Scoate la lumină nevinovăţia celor năpăstuiţi pe nedrept, iar pe cei care au căzut în oarecare patimi, curăţeşte-i după mare mila Ta, spre lauda Bisericii Tale şi ruşinarea celor care îi clevetesc. Amin!

9 aprilie 1993

L-am întrebat şi pe părintele Teofan ce părere are despre sfinţii închisorilor. El crede că nu numai cei care au murit în temniţă sunt sfinţi, ci şi cei care, după ce şi-au mărturisit credinţa în faţa torţionarilor, au fost eliberaţi din închisoare şi au murit la casele lor.

„Tu ce crezi, că după ce au fost eliberaţi au uitat pentru ce au suferit? Nu. Au dus mai departe o viaţă de nevoinţă şi au murit în sfinţenie. Chiar dacă printre ei s-au aflat şi unii care la ieşirea din închisoare au trăit o viaţă cu păcate «obişnuite». Dar aceştia nici în închisoare nu s-au purtat cum trebuie, se lepădau de Hristos şi de frica unei palme.”

10 aprilie 1993

Tata m-a certat că am dezordine în cameră: „Am citit şi eu şi am văzut cât de importantă e curăţenia în viaţa creştină.”

„Unde ai citit?”

„În Filocalii.”

Nu mi-a venit să cred că cineva poate citi cu atâta superficialitate *Filocalia*:

„Acolo scrie de curăţia lăuntrică, nu de curăţenie.”

„Lasă interpretările, că am citit cu ochii mei.” Văzându-l cât e de hotărât, l-am lăsat în pace, nu am stat să mă contrazic cu el. Pur şi simplu mi s-a părut culmea superficialităţii: să citeşti despre curăţie şi să crezi că e vorba de curăţenie. Asta pentru că citeşte printre rânduri. Dar scrierile duhovniceşti trebuie citite fără grabă şi cu multă atenţie. Astfel cele citite se întipăresc nu numai în minte, ci şi în inimă.

11 aprilie 1993

„Toate credinţele sunt bune!” Sloganul acesta modern mă întristează mult. Am primit o poză cu Stâlpul Ortodoxiei. Într-un an, armenii monofiziţi nu au dat voie ortodocşilor să intre în Sfântul Mormânt în noaptea de Paşti, când vine Sfânta Lumină. Armenii au dat bani musulmanilor şi au intrat numai ei în biserică. Patriarhul nostru plângea afară, lângă biserică. Toţi ortodocşii erau trişti. Dar Dumnezeu a făcut să ţâşnească Sfânta Lumină dintr-un stâlp de piatră. Stâlpul s-a crăpat şi de acolo ieşea lumina. Unul dintre şefii gărzilor, un mahomedan, văzând minunea a mărturisit credinţa în Hristos şi a fost ucis pe loc de către ceilalţi paznici.

Dar minunea a fost minune. Până azi se poate vedea cum s-a spart stâlpul. Poza pe care am primit-o e clară.

Cât s-au bucurat atunci ortodocşii la Paştele acela... Dacă toate religiile ar fi fost bune, Sfânta Lumină ar fi venit şi la armeni. Dar ea nu vine decât la noi. Nici măcar la catolici nu vine. O mie de teorii despre ecumenism nu fac cât minunea pogorârii Sfintei Lumini.

Cât de bine ar fi să ajung şi eu acolo, să o văd cu ochii mei. Când le spun altora că am văzut-o filmată, sar repede să spună că filmul a fost trucat.

Filmul pe care mi l-a împrumutat părintele Nicolae era chiar cu banda originală cu care s-a filmat minunea. Şi nu o modificase nimeni. Dar, dacă voi avea parte de o călătorie în Ţara Sfântă, voi putea povesti ceea ce am văzut cu ochii mei.

Nu am idee de unde aş putea face rost de bani pentru un asemenea pelerinaj. Dar nici nu îmi pun nădejdea în mine. Dacă este voia lui Dumnezeu să merg, va găsi El prin cine să-mi trimită banii.

Totuşi, dacă aş avea de ales între Athos şi Ţara Sfântă, mă simt mai atras de Athos. Mă rog Maicii Domnului să îmi arate „grădina" ei athonită.

12 aprilie 1993

Mi se părea un lucru ciudat că în atâtea rugăciuni creştinii se roagă să fie izbăviţi de necazuri. În Paraclisul Maicii Domnului revine atât de des ideea asta... Credeam că e puţină laşitate în faptul că tot timpul se cere putere de la Dumnezeu şi că nimeni nu vrea să se lupte cu necazurile.

Dar nu este aşa: pur şi simplu calea mântuirii e tocmai lepădarea mândriei. Dacă încercările ar putea fi răbdate numai prin propriile puteri, omul s-ar mândri: s-ar crede Superman. Dar aşa, când „marea vieţii se înviforează de viforul ispitelor", alergăm la limanul cel lin, care este Domnul.

Dacă încercările nu ar fi grele, nu am putea să ne dăm seama de slăbiciunea noastră.

La ultima predică părintele Dumitru a zis: „Când nu aveţi necazuri, să ştiţi că e vremea în care trebuie să vă întăriţi sufletele. Viaţa creştină se împarte în două: timpul de întărire şi timpul de încercare. Dacă nu folosiţi cum trebuie timpul de întărire, nu veţi rezista încercărilor. Vin la mine unii şi se plâng: «Părinte, nu mai putem, necazurile ne-au terminat, nu mai avem putere să rezistăm.» Şi, totuşi, oare Dumnezeu nu vede? Greutăţile nu se depăşesc râzând. Ele sunt reale. În război soldaţii cad la pământ şi iarăşi se ridică. Sunt răniţi. Li se pansează rănile şi luptă mai departe. Cine scapă fără răni? Numai cei care au fugit de duşmani. Faptul că greutăţile vă apasă nu trebuie să vă ducă la deznădejde. Vă biruie mânia, vă biruie supărarea. Aţi căzut, ridicaţi-vă. Şi tot aşa până trece încercarea. Nu putem separa viaţa creştină de necazuri. Ele vin. Noi putem să le înfruntăm, înţelegând că fac parte din crucea noastră, sau să scăpăm de ele păcătuind. De multe ori păcatul se prezintă ca singura şansă de a scăpa de necazuri. Dar a doua şansă este de a răbda necazul şi de a primi cunună de la Dumnezeu. Nu primeşte cununa decât cel care respectă regulile jocului!”

13 aprilie 1993

Sandra era supărată că nu i-a dat preotul dezlegare să se împărtăşească.

„Ce dacă mi-am pierdut fecioria, altele cum au primit dezlegare de la alţi duhovnici?”

„Să ştii că unii duhovnici dau dezlegare la împărtăşanie fără să fie preocupaţi de îndreptarea celor căzuţi. Ei îi dezleagă, aceştia se împărtăşesc, iar cad, iar se împărtăşesc. Să ştii că o prietenă mai în vârstă, divorţată, mi-a spus că într-o după-masă se spovedea

părintelui Adrian de la Antim, dar gândul îi era numai la următoarea noapte de dragoste cu noul amant. Mi s-a părut culmea tupeului. Să îţi programezi viitoarea cădere înainte chiar de spovedanie."

„Şi ce, vrei să spui că eu sunt ca ea?"

„Nu fi rea! Îţi explicam doar că nu toţi cei care vin la spovedanie sunt hotărâţi să îşi îndrepte vieţile. Şi cred că greşesc foarte tare nu numai ei, că îl presează pe preot să îi împărtăşească, ci şi preoţii care dezleagă prea uşor.

Să ştii că Împărtăşania luată cu nevrednicie e spre osândă. Cei care îl presează pe preot cred că Îl pot păcăli pe Dumnezeu. Dar dacă mor aşa, cu împărtăşania «furată», nu ştiu dacă se pot mântui. Sfânta Împărtăşanie nu este un talisman, nu mântuieşte automat. Cine nu s-a spovedit cu sinceritate sau cine a venit la biserică să se împărtăşească numai pentru că aşa face toată lumea şi nu s-a pregătit de primirea Sfintelor Taine poate primi mare pedeapsă de la Dumnezeu. Mulţi s-au îmbolnăvit după ce s-au jucat cu împărtăşania. Lucrurile sunt foarte grave."

„Şi pe mine de ce m-a oprit părintele?"

„Ar trebui să îţi pară bine că ai dat de un părinte care nu dezleagă cu uşurinţă. Spovedania nu este doar procesul prin care sufletul primeşte iertare de păcate, deşi dezlegarea păcatelor este poate partea cea mai atractivă a spovedaniei. Prin spovedanie omul trebuie să înveţe să îşi schimbe viaţa în bine. Şi schimbarea vieţii nu se face la comandă. Trebuie dusă o luptă cu fiecare patimă în parte. În spovedanie, omul învaţă cum să ducă această luptă."

„Da, părintele mi-a vorbit mult."

„Vezi? Asta e important, ca sufletul să ştie ce trebuie să facă pentru a primi vindecare de rănile care îl apasă. Preotul e ca un doctor: dacă toţi doctorii ar da

aceleaşi reţete la toţi pacienţii, îţi dai seama ce ar ieşi?”

„Dezastru.”

„Exact. Aşa e şi cu sufletul omului: un credincios primeşte un canon, adică o reţetă pentru tămăduirea sufletească, altul primeşte alt canon, fiecare ce i se potriveşte cu boala de care suferă. Şi cine moare în timp ce îşi face canonul, chiar dacă nu s-a împărtăşit, se duce în rai. Pe când cine s-a împărtăşit după o spovedanie incompletă nu prea are şanse să ajungă acolo.”

„Crezi că ar trebui să mă bucur că am dat de un părinte care s-a preocupat în mod special de tămăduirea patimilor mele, chiar dacă mi-a amânat împărtăşania?”

„Mi-ai luat vorba din gură. Chiar dacă nu îţi convine că părintele nu te-a împărtăşit, va veni şi vremea aceea.”

Pe Sandra am convins-o repede cum stau lucrurile. E o fată care vrea sincer să îşi îndrepte viaţa.

14 aprilie 1993

Vreau să aflu cât mai multe despre războiul nevăzut. Păcatul se prezintă ca ceva care merită atenţie: el nu apare decât rareori ca ceva urât, ca ceva drăcesc. Îşi arată chipul de înger de lumină, deşi este drac.

Mulţi păcătuiesc din plictiseală. Viaţa este monotonă şi singura scăpare o aduce păcatul. Oamenii nu ştiu cât de frumoasă este viaţa creştină. Unul chiar zicea în autobuz, în timp ce se certa cu nevastă-sa: „Ce îmi trebuie mie rai? Ce mă fac eu fără femei? Nu am nevoie de nicio veşnicie atât de plicticoasă.” Parcă era Ivan Turbincă, întrebând la poarta raiului: „Tutun este? Vodcă este?”

Oamenii reduc bucuria la ceea ce poate fi simţit prin trup. Neagă bucuriile duhovniceşti nu pentru că

au avut parte de ele şi li s-au părut lipsite de valoare, ci pentru că nu le cunosc.

Bucuriile duhovniceşti nu se pot cumpăra cu bani. Un miliardar, chiar dacă ar da la schimb jumătate din averea sa, nu poate primi bucuria pe care o simte sufletul când zice acatistul unui sfânt. Numai cine şi-a curăţit sufletul poate înţelege din experienţă frumuseţea acatistelor.

Părintele Nicolae de la Rohia a zis că Irod, care promisese pentru dansul Salomeei că îi va da până la jumătate din împărăţia sa, trebuia să refuze să îi dea pe tipsie capul Botezătorului. Sfântul Ioan Înainte-Mergătorul era mai de preţ decât întreaga împărăţie a lui Irod. Salomeea a cerut un preţ mai mare decât cel promis de rege. Dar Irod nu şi-a dat seama că Salomeea trişează, că fură la *cântar*.

La fel, nici oamenii cu puţină credinţă nu sunt în stare să aprecieze valoarea bucuriilor duhovniceşti. Ei cred că e mai de preţ jumătate dintr-o împărăţie lumească decât viaţa unui proroc.

15 aprilie 1993

Muzica psaltică îmi topeşte inima. Pe cât de plictisitoare pare slujba atunci când strana cântă prost, pe atât de pătrunzătoare e atunci când muzica îţi deschide inima. Totuşi, în niciuna dintre mănăstirile noastre nu am auzit o muzică la fel de frumoasă ca cea de pe casetele de la Mănăstirea Simonos Petras, de la Sfântul Munte.

Ascult ore în şir şi nu mă satur. Părinţii de acolo trăiesc ceea ce cântă într-un chip cu totul aparte: chiar dacă eu nu înţeleg limba lor, înţeleg că se dăruiesc Domnului, că îşi încredinţează viaţa Preasfintei Născătoare de Dumnezeu.

Câtă diferenţă între părinţii din Sfântul Munte şi corurile religioase de la noi. Ai noştri pot avea voci mai frumoase, pot cunoaşte mai bine toate artificiile sonore, dar nu îţi ajung la inimă.

Ascult muzică grecească şi simt cum în ea pulsează duhul ortodox. Cred că dacă ar asculta muzică athonită, oamenii de cultură ar fi mai receptivi faţă de Ortodoxie: ar înţelege că ascunde o mare taină.

Muzica psaltică mi se pare că e un fel de icoană bizantină. Sau, mai bine zis, cel mai bine se poate simţi fiorul muzicii psaltice stând în faţa unei icoane bizantine. Sunetele şi imaginile se întregesc reciproc.

Copia icoanei Mântuitorului de la Mănăstirea Hilandar îmi place din ce în ce mai mult. E o icoană care vorbeşte inimii.

Dă-le, Doamne, tuturor creştinilor să aibă în casele lor icoane cât mai frumoase. Ajută-i să aibă parte de slujbe cât mai frumoase, ca să înveţe să Îţi vorbească şi să Te iubească.

16 aprilie 1993

Am ajuns la Mănăstirea Clocociov şi am vorbit câteva minute cu părintele Visarion. Auzisem că are darul vederii cu duhul. Unor credincioşi le-a spus la spovedanie păcatele pe care le făcuseră şi pe care le ştia pentru că i le descoperise Dumnezeu.

Pe mine m-a surprins cu singurul sfat pe care mi l-a dat: „Ai grijă de ispita alcoolului şi a curviei.” Eu nu beau nici măcar bere, aşa că nu văd cum să mă feresc de alcool. Cât despre desfrâu, am căzut destul.

17 aprilie 1993

M-am întâlnit iar cu Cristina Andrei. Nu ne-am mai văzut de vreo doi ani de zile. Da, de când am fost

la ea şi m-am apucat de jurnal, nu am mai vorbit decât la telefon. E foarte ocupată.

A făcut un film cu Petre Ţuţea. E entuziasmată de acest Socrate român. L-am văzut şi eu pe Ţuţea la televizor. Vorbeşte cu mult suflet. În cărţi e cu totul altfel, e mai greu de înţeles. De-abia aştept să văd filmul Cristinei.

E prima oară când am văzut-o tulburată. A fost din nou la o vrăjitoare, şi din clipa în care a intrat în casa aceea spurcată, se simte groaznic. Mi-a zis: „Până să intru la ea aveam impresia că soarele îmi luminează viaţa. Credinţa în Dumnezeu mă făcea să văd totul curat, totul frumos, totul plin de poezie. Şi după ce am ieşit din casa ei soarele meu a intrat în nori."

Ce viaţă ciudată a avut fiinţa asta... Îmi pare rău că nu am trimis-o să se spovedească. Nu mi-a trecut prin cap să îi dau sfaturi.

Săptămâna Patimilor e o săptămână tulburătoare. Oricât de tare ar fi oamenii prinşi de grijile vieţii, săptămâna aceasta îi mişcă pe toţi cei care vin la slujbe.

Învăţăm să înţelegem sensul crucii: înţelegem răstignirea lui Hristos şi învăţăm cum să ajungem la răstignirea patimilor noastre.

18 aprilie 1993

I-am adus lui Gabriel casetele cu muzică psaltică sârbească.

„Când te uiţi la mine simt că mă umplu de putere. Mi-e tare bine cu tine."

Mi-a repetat asta de câteva ori. Mă uit la el ca la un frate în Hristos. Şi el simte că nu îl dispreţuiesc pentru handicapul lui. Şi, pentru că ceilalţi nu au destulă răbdare cu el, când mă vede, se umple de bucurie.

Nae Ionescu: „Fiecare dintre noi purtăm în spate cadavrul călugărului care am fi putut fi." Observaţie

interesantă, dar dubioasă. Nu toţi am primit de la Dumnezeu chemarea pentru călugărie. În momentul în care considerăm că singura viaţă bineplăcută lui Dumnezeu este în mănăstire, atunci negăm curăţia familiei şi transformăm ideea de familie în ceva murdar.

Cred că Nae Ionescu voia să îşi manifeste durerea că nu a reuşit să îşi curăţească sufletul de păcate, durerea că a rămas la o înţelegere raţională a credinţei creştine. Mai bine ar fi spus: „Fiecare purtăm în spate cadavrul sfântului pe care Dumnezeu îl aşteaptă de la noi." Aşa, formula era mai adâncă.

Mă doare puţin faptul că nu simt chemare pentru călugărie. Părintele Teofan voia să mă călugăresc, dar în mine nu am simţit atracţie pentru mănăstire. Am simţit că locul meu nu e acolo.

După prima spovedanie am vrut să mă călugăresc. Mi-am dorit să merg pe calea pe care au mers Sfinţii Părinţi. Dar m-am temut să intru în mănăstire fără să fiu convins că ăsta îmi e rostul.

Dumnezeu mă vrea în lume. Şi simt cât se poate de clar că nu trebuie să părăsesc niciun pic dorinţa mea de a-L sluji pe Dumnezeu.

Poate că m-am pripit părându-mi-se că sfatul părintelui Visarion, de a mă feri de băutură şi femei, nu mi se potriveşte: poate că părintele, luminat de Dumnezeu, ştie mai bine decât mine care îmi sunt punctele slabe.

Doamne, ajută-mă să nu cad!

19 aprilie 1993

Prohodul mă face să mă simt cum cred că s-au simţit mironosiţele şi cei care au fost de faţă la îngroparea Mântuitorului. Hristos a murit.

„Dar cum mori, Viaţă? Şi cum şezi în mormânt?"

Am mai cântat Prohodul Domnului de două ori în acest post. Singur, în cameră. Nefiind foiala şi îmbulzeala din biserică, am putut fi atent la fiecare cuvânt.

Şi acum, la slujbă, am reuşit să nu mă las deranjat de cei care se înghesuiau. Ba chiar m-am bucurat că a venit atât de multă lume. Nu mă mai supăr când stăm ca sardelele în conservă: mai bine să fie înghesuială la slujbă şi să fie aceeaşi înghesuială şi la intrarea în rai.

21 aprilie 1993

Învierea Domnului... Toată făptura se bucură... Un părinte, mergând în cimitirul mănăstirii ca să le zică răposaţilor „Hristos a Înviat!", a auzit răspunsul lor: „Adevărat a Înviat!"

Cerul şi pământul se bucură. Cuvântul pe care îl citeşte părintele, cuvântul de Paşti al Sfântului Ioan Gură de Aur, e nespus de frumos.

Vom birui! Asta e credinţa noastră. Lumea aceasta ne calcă în picioare, ne umileşte, încearcă să ne convingă că viaţa creştină nu are sens. Dar vom învia.

Nimeni nu ne poate lipsi de Înviere. Totul e ca învierea noastră să nu ne fie spre osândă, ci spre viaţă veşnică în Împărăţia lui Dumnezeu.

24 aprilie 1993

Acatistele sunt nişte rugăciuni minunate. Puţine lucruri îmi aduc mai multă linişte în suflet decât citirea unui acatist. Am zis astăzi Acatistul Domnului nostru Iisus Hristos şi Acatistul Sfântului Mina.

Acatistul Mântuitorului e cea mai caldă rugăciune către Fiul lui Dumnezeu. La început nu înţelegeam de ce apare formularea „Iisuse preadulce..."

Acum am început să înţeleg: prin rugăciune înveţi să Îl iubeşti pe Dumnezeu, prin rugăciune simţi dragostea pe care ţi-o poartă. Şi Hristos devine „preadulce” fiecărei inimi care se roagă cu stăruinţă.

„Iisuse, mângâierea sufletului meu...” Când rostesc cuvintele Acatistului inima mea se simte îmbrăţişată de dragostea dumnezeiască. Nu poţi spune la repezeală cuvintele Acatistului. Rugăciunea e un fel de audienţă pe care o primeşti la Stăpânul Stăpânilor: nu Îi poţi vorbi fără respect, nu Îi poţi vorbi în grabă. Fiecare cuvânt e plin de importanţă.

Ca să nu îmi zboare mintea, folosesc metoda pe care am învăţat-o de la părintele Nicolae: urmăresc cu degetul pe carte fiecare cuvânt citit şi, când îmi dau seama că mi-a zburat mintea, reiau rugăciunea de la paragraful de la care nu am mai fost atent.

29 aprilie 1993

Mergând spre Ploieşti, l-am cunoscut în tren pe părintele Mina, unul dintre cei mai deosebiţi creştini din ţara noastră. Cel puţin mie aşa mi s-a părut: e un călugăr care a primit binecuvântare de la duhovnicul lui să facă misiune printre musulmani, nu mai ţin minte în ce ţară.

L-am întrebat dacă a avut vreun semn de la Dumnezeu înainte de a lua această hotărâre.

„Semn de la Dumnezeu? Nu. Nu am avut nicio vedenie. Dar am binecuvântarea părintelui meu duhovnic. Şi îmi este de ajuns.”

E prieten cu Ilie, care a făcut secţia de arabă a Facultăţii de Filologie. El face meditaţii de arabă cu părintele.

„Nu vă e greu să învăţaţi araba?”

„Nu îmi e greu. Îmi e foarte greu. Dar o fac pentru Hristos. O fac pentru a-L bucura pe Hristos, care S-a răstignit şi pentru arabi.”

„Şi nu vă e frică? Mie mi-ar fi frică.”

„Ba da. Dar dorinţa de a-L mărturisi e mai mare decât frica. Acolo nu mă duc pentru binele meu, nu mă duc ca să obţin ceva. Nu mă duc nici să obţin cununa martiriului. Mă duc pur şi simplu ca să le fiu de folos musulmanilor care au nevoie de mine.”

„La musulmani? De ce nu la buddhişti?”

„Sincer să fiu, argumentul principal a fost că la buddhişti mi-ar fi fost mai uşor să fac misiune. Acolo riscam doar să nu fiu luat în serios. M-ar fi lăsat să vorbesc, fără să mă ia în seamă. Dar la musulmanii care abia aşteaptă să bată un creştin, mesajul meu va avea o altă putere.”

„Credeţi că o să se limiteze la bătaie? Dacă o să vă omoare?”

„Mă aştept la aşa ceva. Înainte de a pleca mă voi împărtăşi. Părintele meu duhovnic a zis că abia peste şase luni îmi dă binecuvântare să plec. Deşi limba am învăţat-o deja. Mai am timp să mă pregătesc de moarte.”

Părintele a coborât înaintea mea. Aş fi vrut să aflu mai multe despre el. Nu a vrut să îmi spună nici cum îl cheamă, nici de la ce schit e.

Parcă m-aş fi întâlnit cu un personaj din poveste. Vorbea despre moarte cu aceeaşi seninătate cu care vorbesc eu despre frumuseţea icoanelor.

Ce bine că mai există astfel de suflete mari! Poate că rugăciunile lui Marius, laolaltă cu alte rugăciuni asemănătoare, l-au făcut pe părintele acesta să ia hotărârea de a pleca acolo.

O clipă mi-a trecut prin minte să îl rog să mă ia cu el. Dar am simţit în minte o anumită tulburare. Am simţit că Dumnezeu vrea altceva de la mine.

Nu îmi iese din minte imaginea părintelui Mina. Şi în ziua de azi poţi muri martir. Cât de ciudat... Atâţia creştini trăiesc în tot felul de desfătări, în timp ce alţi oameni au nevoie de ei. Oare de ce eu nu am simţit chemarea de a merge după părinte? Nu îmi pot da seama.

4 mai 1993

Sfinţenia... Un cuvânt care lipseşte din preocupările creştinilor. Sunt unii care parcă fac alergie atunci când aud acest cuvânt.

Două săptămâni am stat de vorbă cu mai mulţi creştini, să văd cum înţeleg ei porunca de a deveni sfinţi. Aproape toţi au fost de acord în privinţa faptului că porunca de a duce o viaţă sfântă nu este o poruncă obişnuită: „Sfinţii au fost sfinţi. Noi suntem oameni cu păcate şi greutăţi. Lumea de azi nu mai cunoaşte sfinţenia. Să încercăm să ţinem cât mai bine poruncile celelalte, să nu furăm, să nu păcătuim, şi poate că Domnul Se va milostivi de noi. Mai mult decât atât nu putem face."

Ori Dumnezeu nu ştie ce ne cere, ori nu ştim noi să Îl ascultăm. Simt că în porunca de a deveni sfinţi e cheia Evangheliei. Şi celelalte religii spun că nu e bine să păcătuieşti. Nu acesta e centrul credinţei noastre, fuga de păcat, ci naşterea omului duhovnicesc, dobândirea sfinţeniei.

Putem sau nu putem fi sfinţi? Credinţa creştină fără sfinţenie e vorbă goală. În momentul în care oamenii fug de sfinţenie, s-a terminat cu trăirea creştină. Ortodoxia fără sfinţenie e imposibilă.

Sfântul Serafim de Sarov a zis că „scopul vieţii creştine este dobândirea Duhului Sfânt”. Nu a zis că acesta e doar scopul vieţii monahale. E şi scopul vieţii mirenilor. Nimeni, sau aproape nimeni, nu mai are acest scop în viaţă. De fapt, îl mai au şi alţii, dar prea puţini. Când nu va mai fi nimeni însetat de sfinţenie, va veni sfârşitul lumii.

Antihrist nu se va speria de o credinţă creştină căldicică. Nu se va speria de cei care sunt creştini numai cu numele. Se va speria numai de robii lui Dumnezeu care sunt păstrători ai Duhului Sfânt.

Nu mai ştiu ce părinte zicea că una dintre cele mai clare diferenţe între creştinii care trăiesc o viaţă de sfinţenie şi ceilalţi, care respectă numai partea exterioară a poruncilor, se poate observa şi în diferenţa dintre cele două volume de *Convorbiri duhovniceşti* purtate de părintele Ioanichie Bălan cu părinţii români: în primul volum, cât mai mult interes pentru rugăciune, pentru pravilă, pentru trăirea vieţii îngereşti în trup omenesc. În al doilea, locul trăirii duhovniceşti e luat de construirea şi mai ales reconstruirea unor lăcaşe de cult: „Am pictat biserica, am văruit trapeza, am ridicat un atelier de croitorie” şi altele la fel. Observaţia pare puţin forţată, pentru că şi în al doilea volum se găsesc destule răspunsuri ziditoare. Dar diferenţa dintre cele două feluri de înţelegere a scopului vieţii e clară.

Părintele Rafail e supărat pe aerul de veritabile C.A.P.- uri care domneşte în multe dintre mănăstirile de la noi. Muncă, muncă şi iar muncă. Stareţii de acolo pun de cele mai multe ori pe primul plan construcţiile, lăsând viaţa duhovnicească pe planul al doilea. De parcă mănăstirile ar fi şantiere. Maica Tatiana, pe care am cunoscut-o în drum spre Sihla, plângea şi suspina de durere: şi-a dorit o viaţă de rugăciune, dar are

mai puţin timp pentru rugă decât la ea acasă. Ăsta e principalul motiv pentru care nu mă călugăresc: nu cred că acolo Îl pot sluji mai bine pe Dumnezeu.

5 mai 1993

Când veneam de la liceu m-a oprit un sectant de vârsta mea pe stradă: „De ce eşti atât de trist?”

I-am spus că mi se pare că viaţa mea e plină de nenorociri, că îmi lipseşte foarte mult dragostea mamei, că nimeni nu mă sprijină.

El mi-a zis o vorbă scoasă parcă din *Pateric*: „Drumul spre rai nu este un covor de flori, ci unul de spini. Prin încercări ne mântuieşte Dumnezeu.”

Cât eram eu de amărât, totuşi nu am putut să nu observ câtă dreptate avea. Am încercat să îmi revin, să alung gândurile de deznădejde. Dar, deşi pe moment am reuşit, după vreo oră am fost iar biruit de tristeţe.

6 mai 1993

O emisiune foarte ticăloasă: ritualul de convertire a unei vrăjitoare de la magia neagră la magia albă: vrăjitoarele s-au strâns în jurul ei şi o ajutau să se lepede de puterile întunericului. Jalnic teatru. Cel mai trist este că oamenii le iau în serios. Lumea chiar crede că există magie albă şi magie neagră. Dar toate vrăjitoarele sunt uneltele diavolului. Poate că unele nu îşi dau seama de asta, iar faptul că vindecă doi oameni şi împacă trei familii le fac să considere că folosesc puterea binelui.

Bănuiesc că este foarte greu să îţi dai seama că un soţ se poate întoarce la femeia pe care a părăsit-o câteva luni numai din cauza faptului că diavolul a avut putere să îl întoarcă.

Niciodată diavolul nu face ceva spre binele oamenilor. Binele pe care îl face este superficial şi îl face

numai pentru a se folosi mai apoi de el în cine ştie ce răutăţi.

La sfârşitul emisiunii o femeie spunea că ani de zile l-a trecut pe soţul ei pe pomelnice la nu ştiu câte mănăstiri, dar degeaba. Cum s-a dus la vrăjitoare, cum i s-a întors bărbatul. „Să îmi zică mie popa că Rada lucrează cu dracul, că nu îl cred. Am bărbatul acasă şi nu îmi mai trebuie nimic."

Dumnezeu respectă libertatea oamenilor. Dumnezeu nu aduce cu forţa bărbaţii acasă. Dar dracii fac uneori aceasta, pentru că primesc în schimb sufletele femeilor care au cerut ajutorul vrăjitoarelor. Mi s-a făcut milă de femeia de la televizor. Viaţa ei nu va fi liniştită. Nu după multă vreme, diavolul va veni să îşi ia plata.

Singura ei şansă este să alerge la spovedanie. Numai un duhovnic iscusit ar putea-o ajuta.

7 mai 1993

În revista „Decembrie" am găsit un material interesant despre cel care e considerat prin excelenţă „sfântul închisorilor", Valeriu Gafencu. El ajunsese la o asemenea măsură în practicarea rugăciunii lui Iisus încât a fost operat în închisoare, parcă de apendicită, fără niciun fel de anestezie. Nu a urlat, nu s-a plâns. Doar transpira de durere. A simţit dureri ca ale martirilor, dar le-a răbdat rugându-se. Până şi cei mai fioroşi torţionari se îmblânzeau în prezenţa lui. El a transformat Aiudul, prin cei pe care i-a învăţat rugăciunea inimii, în şcoală de sfinţenie.

Nae, venind odată de la Techirghiol, mi-a zis că a vorbit cu părintele Arsenie Papacioc despre Gafencu, şi părintele i-a spus că are mare evlavie faţă de acest nou sfânt. Mi-a mai zis Nae o fază tare de la ruşi: la o

hirotonie de episcop, cel pe care îl hirotoneau s-a întors cu faţa spre credincioşi şi le-a zis ceva gen:

„Fraţi creştini, sunt ofiţerul de securitate cutare. Am fost trimis de superiori în şcolile teologice cutare şi cutare. Acum aveau nevoie de mine ca episcop. Acum însă, înainte de hirotonie, Dumnezeu m-a luminat şi flacăra credinţei s-a aprins în inima mea. Ce ziceţi, să continue slujba?”

Poporul s-a pus în genunchi, ca la o comandă, s-au rugat vreme de câteva minute, şi apoi s-au ridicat în picioare: îl voiau episcop. După câteva zile, arhiereul a dispărut, foarte probabil fiind răpit de securitate.

Nu cred că există vreun caz de convertire mai tulburător decât acesta. Până acum, cel mai tare mă impresionase momentul în care părintele Calciu, care o vreme fusese chiar torţionar în înfricoşătorul Piteşti, şi-a tăiat venele, ca să îi poată prelungi viaţa lui Costache Oprişan, un alt sfânt al închisorilor. Acesta murea de sete în celulă, şi părintele Calciu s-a gândit că dacă îi va da să bea din sângele său, îi va prelungi viaţa.

Nu credeam că există ceva mai tulburător. Dar convertirea acestui securist mi se pare şi mai şocantă. Părintele Calciu, trăind în preajma acelui sfânt al temniţelor, a fost modelat de el. Dar securistul avea o şansă de convertire aproape infimă; şi totuşi s-a convertit.

Ar trebui ca această convertire minunată, cu referinţe biografice precise, să fie pusă în cutia poştală a fiecăruia dintre cei care au pactizat, mai mult sau mai puţin, cu securitatea. Ar fi un îndemn la reflecţie.

Şi nu numai clericilor le e de folos acest caz, ci tuturor creştinilor. Căci dacă acest episcop, după ani de zile de slujire a Satanei – căci pe Satana îl slujeau securiştii infiltraţi în cler –, a avut curajul de a-şi schimba viaţa, acest curaj îl putem avea toţi cei căzuţi.

9 mai 1993

Alerg în fiecare zi cam un sfert de oră, înainte de a mă apuca de învăţat. Mintea îmi e mai limpede. Nu cred că e rău. Marius zice că lui îi e de ajuns efortul fizic pe care îl face prin mătănii. Mătăniile le fac pentru suflet, nu pentru trup. Şi mătăniile nu mă relaxează, mă solicită şi psihic.

Şi când alerg, zic rugăciunea cu gura, dar fără să mă concentrez prea tare. Acum câteva zile era să dea o maşină peste mine: alergam pe mijlocul unei străzi care părea pustie şi eram foarte atent la rugăciune. Ca să nu mi se împrăştie mintea priveam în jos. Era cât pe-aci să mă lovească o maşină care venea din faţă. Am văzut-o exact în ultima clipă.

10 mai 1993

De vorbă cu Nae, i-am povestit cum, sosind într-un sat de la noi trupele ruseşti, în al doilea război mondial, au întrebat care sunt credincioşi şi i-au pus să intre în biserică. Cu frică, aceştia au intrat. Dar ruşii le-au zis: „Cinste vouă, că nu vă temeţi să vă mărturisiţi credinţa. Şi noi suntem ortodocşi."

Pe cei care şi-au mărturisit credinţa i-au lăsat în pace, dar restul au avut de suferit.

„Îţi zic ceva şi mai interesant, mi-a spus el: deşi am reţineri faţă de cei care spun altora faptele bune pe care le-au făcut, uneori mai aflu şi lucruri frumoase. Am citit mai demult tulburătoarea mărturisire a unui părinte la care a venit într-o seară un om cu un semn ciudat pe faţă, şi care l-a rugat să vină la biserică pentru spovedanie. Când părintele a intrat în biserică şi trebuia să înceapă spovedania, omul a scos un pistol sau o puşcă pe care o avea ascunsă şi l-a ameninţat: «Părinte, dacă în noaptea de Paşti ieşi cu lumânarea şi

zici Hristos a Înviat!, amăgindu-i pe oameni că Dumnezeu există, atunci eu, cu mâna mea, o să te împuşc.»

Părintele s-a dus acasă trist. Se gândea că mai are doar puţine momente alături de cei dragi sufletului său. Îţi dai seama, să ştii că sunt ultimele clipe în care poţi fi alături de cei dragi!

Şi părintele povestea cum, ieşind şi zicând «Hristos a Înviat!», tot aştepta să audă împuşcătura fatală. Dar a rămas în viaţă. Peste câteva zile, revăzându-l pe cel care îl ameninţase cu moartea, acela i-a spus: «Părinte, vă mulţumesc din toată inima. Voiam să mă conving că Dumnezeu există, că cineva este gata să moară pentru El. Acum cred.»

Şi relatarea se încheia cum, trecând printr-o mănăstire din Moldova, părintele a avut impresia că îl recunoaşte pe omul cu semn pe faţă: acum era călugăr."

12 mai 1993

Scandaluri din ce în ce mai dese cu tata. Mânia îmi clocoteşte în inimă. Dacă nu era păcat, l-aş fi bătut o dată zdravăn, ca să nu mai întineze memoria mamei.

13 mai 1993

O scurtă emisiune la televizor despre ravagiile jocurilor pe calculator: copiii ajung la dependenţă. Nu îi mai laşi să se joace, fac urât, ţipă, urlă.

M-am întrebat de ce jocurile pe calculator dau dependenţă, în timp ce jocul cu mingea, fotbalul sau baschetul, nu dau. Calculatorul solicită mult mai tare creierul. Joci un joc cu maşini, secreţia de adrenalină creşte: te crezi la Grand Prix.

Părintele Nicolae zicea: „Părinţii care îşi lasă copiii în faţa televizorului sau a calculatorului fac o greşală care este foarte greu de reparat în timp. De ce stau copiii cuminţi la televizor? Pentru că, fiind mici,

creierul lor rezistă cu greu la succesiunea rapidă de imagini. Mintea lor e solicitată şi de asta par cuminţi. Dar imaginile de pe ecran le obosesc mintea. Îi maturizează mai repede. Televizorul este între cei mai mari duşmani ai copilăriei. Copilul uită să se joace: stă fascinat şi vede toate problemele oamenilor mari. Dar nu este pregătit să le înţeleagă.

Jocurile pe calculator sunt la fel de distrugătoare. Dau copilului senzaţia de independenţă fără margini. Îi sporesc mândria, îl fac iubitor de sine. Copilul devine egoist, nu mai are ochi pentru alţii.

Dar cel mai mare rău îl aduce internetul: pe cât de folositor este în unele cazuri, cum e corespondenţa electronică, pe atât de nociv este când îl folosesc persoane fără discernământ: ele caută toate obscenităţile cu putinţă, şi le găsesc.

Internetul oferă cea mai simplă cale de a te îndulci cu păcatul: orice perversiuni vrei, le găseşti acolo. Şi, în lipsă de altceva, păcătuieşti cu mintea.

Şi mai grav va fi când se vor găsi peste tot simulatoare electronice. Atunci părinţii vor pleca liniştiţi de acasă, încuind uşa cu cheia, şi în timpul ăsta copiii se vor juca de-a tata şi de-a mama cu fetiţele de pe ecran. Pentru patimile copiilor părinţii nu au însă cheia potrivită. Vin vremuri grele... Păcatul intră în lume prin porţi din ce în ce mai mari.

Ştii cum suntem? Ca războinicii care s-au retras într-o cetate şi, când apare duşmanul, îi deschid porţile, crezând că le-au venit întăriri.

Ştii cum va fi? Sub pretext că lumea progresează, fiecare va avea calculator în casă. Şi fiecare va avea acces la internet. Dar câţi vor şti să se uite numai la ce le e de folos? Vezi, acum cu televizorul tot mai e o oarecare cenzură: filmele fierbinţi sunt după miezul nopţii şi copiii nu au cum să le vadă.

Dar cu ajutorul internetului se dărâmă toate barierele de acest fel: vezi tot ce îţi trece prin cap.”

14 mai 1993

Nimic nu este mai important în viaţă decât rugăciunea. Unul dintre părinţii Filocaliei învăţa că e bine să nu începem ziua fără rugăciune.

Dacă zic dimineaţa numai rugăciunile începătoare, nu am prea multă linişte. Dar dacă zic o catismă din Psaltire sau un Acatist, mintea se schimbă: simt cum o putere sfântă o luminează. Mă simt ca şi cum aş face o baie sufletească.

Foarte greu se risipeşte liniştea din suflet dacă m-am rugat mai multă vreme dimineaţa. Când mă rog seara, chiar dacă zic trei catisme, nu simt aceeaşi binecuvântare: mă culc cu liniştea în suflet, dar după ce prima parte a zilei a fost oarecum pierdută.

Ispitele vin des. Dar, când mintea păstrează liniştea rugăciunii, ispitele sunt mult mai uşor de înfruntat. Gândurile de mânie, de nerăbdare, de răutate nu apucă să tulbure inima.

23 mai 1993

Îl iubesc din ce în ce mai mult pe părintele Teofan. În *Marea cateheză*, Sfântul Teodor Studitul le-a cerut ucenicilor săi să îl iubească aşa cum L-au iubit apostolii pe Hristos. Cât de strânsă trebuie să fie legătura cu duhovnicul... Simt că viaţa mea e în mâinile lui. El îmi poartă de grijă. Şi îi simt dragostea cu care mă înconjoară.

Tot Sfântul Teodor zicea că părintele trebuie să îşi iubească ucenicii aşa cum Hristos Şi-a iubit apostolii şi să fie gata să îşi dea viaţa pentru binele lor.

„Iubiţi-mă, fiii mei, aşa cum v-am iubit şi eu. Că, deşi sunt păcătos, îmi pun sufletul pentru voi, fiindcă

voi sunteţi dorirea, dulceaţa şi râvna mea. Să nu vă pară că cele spuse sunt numai vorbe seci. Credeţi că după cum îmi este vorba, aşa şi inima mea.”

Când am citit cuvintele astea mi-am dat seama că exact aşa îmi vorbeşte părintele Teofan. Mi se părea că exagerează puţin în dragostea pe care o poartă ucenicilor săi. Credeam că dragostea duhovnicului trebuie să rămână ascunsă în inima sa.

Uite că duhovnicul le poate spune ucenicilor săi cât de mult îi iubeşte. Puţine declaraţii de dragoste mai frumoase s-au rostit până acum în lume: „dulceaţa, dorirea şi râvna mea”.

Asta e legătura dintre duhovnic şi ucenic. Hristos mi-a făcut un dar scump atunci când mi-a picurat în inimă dorinţa de a merge pe calea ascultării...

27 mai 1993

Petrecerea de la sfârşitul clasei a XII-a de la Predeal a fost ceva foarte aiurea, a fost un prilej de risipire şi de cădere duhovnicească. Am râs mult, am dansat mult; ba chiar la unul dintre blues-uri am dansat atât de sexy cu Nana, că m-am gândit că după dans mă va chema să facem dragoste, atât de încinsă era.

Tibi mi-a zis că a încercat să filmeze pe gaura cheii cum Mişa făcea dragoste cu Sanda. Ba chiar i-au zis dirigii că Sandei îi e rău şi au trimis-o în inspecţie în camera cu pricina.

Am încercat să mă distrez la maxim, ca să nu zică colegii că sunt pocăit. Şi am venit de acolo cu un gust amar. Îmi e silă de mine. Pentru două zile aproape am uitat că sunt creştin: nu m-am mai rugat deloc, ca să mă pot distra cât mai mult.

Îmi este atât de ruşine că m-am lăsat biruit de distracţii... Bine că nu am căzut în păcatul curviei, că

asta mai lipsea. Mi-a trecut prin cap să fac dragoste cu Nana, că tot era aprinsă, dar m-am potolit la timp.

Cât de uşor te face praf deznădejdea... Dacă eu mergeam acolo liniştit, dacă ştiam să păstrez o anumită seriozitate, atunci nu m-aş mai fi întors acasă atât de trist. Mi se pare că am pierdut un meci de *baschet* foarte important, un meci de care depinde viitorul meu. Abia aştept să mă spovedesc. Cred că părintele o să râdă de mine şi are şi motive. Eu i-am tot vorbit despre cât de mult îmi doresc să duc o viaţă de sfinţenie, şi la prima încercare mai serioasă am dat-o în bară.

28 mai 1993

Am cunoscut o fată, Carmen. M-a oprit în faţa liceului şi m-a întrebat: „De ce eşti atât de trist?”

„Se vede?”

„Cum să nu, a zis ea, uită-te la ochii tăi.”

Mi s-a părut foarte ciudat că cineva care nu mă cunoaşte a înţeles cât de tulburat îmi este sufletul, în timp ce cei de lângă mine nu şi-au dat seama. Încă nu îmi vine să cred că la Predeal am fost atât de aproape de căderea în păcatul curviei. Îmi este ruşine de mine. Mai bine stăteam acasă. De fapt, nici asta nu era bine, că eu credeam că am biruit patima trupească şi nu îmi dădeam seama cât mai am de luptat cu această ispită. Bine că nu a venit Denisa la mine acasă atunci când avea chef de nebunii, că poate m-ar fi corupt.

Am vorbit mai mult cu Carmen, mi se pare o fată cuminte. Am condus-o acasă după ore.

29 mai 1993

Aseară tata iar m-a înjurat de mamă urât de tot. De-abia am rezistat să nu îl iau la bătaie. La biserică i-am rugat pe cei pe care îi ştiu mai bine să se roage pentru mine, ca nu cumva să îmi bat tatăl. Nu am găsit

înţelegere la ei: „Vai, dar e mare păcat, nu cumva să ridici mâna asupra lui...”

Ştiu şi eu că e păcat, dar aveam nevoie de un sfat care să mă mai liniştească. Părintele a fost prea ocupat ca să am răbdare să mai vorbesc cu el.

3 iunie 1993

Tata mi-a dat o palmă de faţă cu Carmen. L-am prins de mâini şi l-am dus în camera lui, fixându-l de dulap. L-am ţinut aşa până mi-a trecut supărarea. De mânie nu mi-am dat seama că în timp ce îi ţineam mâinile ridicate el mă lovea cu fruntea în bărbie: nu simţeam loviturile.

Abia după câteva minute a început să mă doară bărbia; mi-a lăsat semn. Bine că nu am dat în el.

Am încercat să mă culc, dar mi-a revenit în minte ciocnirea cu tata. M-am lăsat biruit de mânie ca un prost; nu îmi vine să cred că am putut să fiu atât de mânios încât nu am simţit cum mă lovea în bărbie. Eu credeam că dacă nu dau în el dau dovadă de smerenie. Dar, dacă eram smerit, primeam palma şi răbdam. Însă, pentru că se afla şi Carmen de faţă, nu am rezistat şi i-am arătat că sunt mai puternic decât el. Ce face vârsta din om: el a fost un om zdravăn în tinereţe, iar eu sunt slăbănog. Şi totuşi sunt mai puternic decât el.

Aş vrea să îi cer iertare, dar nu pot. Mi se pare că, dacă îi cer iertare, îi dau dreptate. Poate îi cer iertare mâine, când se mai liniştesc apele.

4 iunie 1993

Nelu mi-a zis că îi trebuie banii într-o săptămână. Nu ştiu de unde o să fac rost de ei. Părintele Nicolae mi-a zis să mă rog Sfântului Mina, că e grabnic ajutător celor aflaţi în datorii grele.

5 iunie 1993

Părintele Nicolae: „Ştii care e cea mai mare patimă a ta?”

„Cred că mândria.”

„Mândria, da. Cu două ramuri. Una, că nu îţi dai seama de propriile lipsuri, că bucurându-te de faptul că Dumnezeu te-a scos din întunericul yoghin nu îţi dai seama că lupta e abia la început. Nu îţi dai seama cât de importantă e smerenia sau răbdarea sau iubirea vrăjmaşilor. Teoretic ştii, ai citit. Dar a şti ce înseamnă cuvântul smerenie nu e acelaşi lucru cu a gusta din dulceaţa smereniei.”

„Şi a doua ramură?”

„Tu care crezi că e?”

„Judecarea aproapelui.”

„Vezi ce prieten fidel îţi e conştiinţa? Da, judecarea aproapelui. Slăbiciunile celorlalţi sunt mari; lipsurile lor duhovniceşti sunt unul dintre motivele cele mai serioase care îi ţin pe ceilalţi departe de Biserică. Nu neg asta.”

„Nu zicea chiar Mântuitorul: «Vai, vouă, fariseilor făţarnici, că din cauza voastră mulţi se îndepărtează de Dumnezeu!»?”

„Ba da. Dar El era Mântuitorul. Tu cine eşti să îi judeci? Să ştii că eu cunosc mulţi credincioşi cu viaţă mult mai curată decât a ta. Şi ei trăiesc între aceiaşi oameni ca tine. Dar nu au ochi pentru lipsurile celorlalţi.”

„Părinte, caut să înţeleg în detaliu ce m-a ţinut departe de Biserică. Aceleaşi lucruri îi ţin încă departe pe alţii.”

„Ştiu că nu mă minţi. Ceea ce spui este ceea ce crezi. Dar te păcăleşti singur. Aşa vrei să justifici păcatul. Dar nu există nicio justificare care să acopere judecarea aproapelui.”

„Părinte, dar spovedesc asta la fiecare spovedanie.”

„E bine că spovedeşti. Dar te lupţi să nu-i mai judeci pe alţii?”

„Nu. Pe loc iau hotărârea de a nu îi mai judeca, dar încetul cu încetul revin la aceeaşi stare. M-am obişnuit să îi judec. Eu vreau să judec păcatul, nu pe păcătoşi, dar odată cu păcatul judec şi păcătoşii.”

„Obişnuinţa păcatului e foarte greu de înfruntat. Dar trebuie să porneşti lupta cu acest păcat. Altfel nu vei spori deloc. Altfel nu poţi cunoaşte duhul smerit al Ortodoxiei.”

„Să nu mai judec nici păcatul?”

„Şi aici eşti în înşelare. Zici că vrei să judeci păcatul, dar îi judeci şi pe cei care păcătuiesc. Încearcă o vreme să nu mai judeci nici măcar păcatul celorlalţi. Asta până mai scapi de patima judecării aproapelui. Asta nu înseamnă că eşti de acord cu ei. Ci doar că îţi păzeşti mintea. Tu stai şi observi tot timpul minusuri, şi la necredincioşi dar mai ales la credincioşi, şi aşa te vatămi. Parcă ai fi un buletin de ştiri, care trebuie să arate tot ce e interesant. Tu vezi şi ce prostii a făcut cutare şi ce rătăcire e la cutare biserică şi ce scădere are părintele cutare. Şi aşa nu mai ai timp să îţi vezi propriile patimi. Nu mai judeca. Dacă vrei să fii al lui Hristos, nu este de-ajuns să te rogi mult, trebuie să ţii şi toate poruncile. Şi porunca de a nu-ţi judeca aproapele nu e deloc mai mică decât porunca de a nu fura. Călcarea ei tot în iad duce.”

„Părinte, credeţi că eu nu îmi dau seama că nu e bine când judec sau când bârfesc? Simt că mi se risipeşte liniştea. Simt că sufletul mi se răceşte. Nu îmi e bine.”

„Vorbeşti de parcă ai suferi de o boală incurabilă. Să ştii că eu nu vreau să te mâhnesc acum, vreau să te

ajut. Patima mândriei dobândite prin practica yoga ţi-a lăsat urme adânci. Acolo făceai meditaţii, te tot comparai cu ceilalţi. Care e mai avansat, care e mai slab. Şi dându-ţi seama că erai mai râvnitor în rătăcire te umpleai de mândrie."

„Părinte, eu sunt mândru dinainte să merg la yoga."

„Şi totuşi yoga ţi-a exacerbat mândria. Faptul că ţi se părea că ai acces la o cunoaştere la care omul obişnuit nu are cum să ajungă, faptul că venerând-o pe Kali credeai că vei birui moartea şi că îţi vei dezvolta puterile paranormale, astea nu năşteau în niciun caz smerenie. Ci mândrie."

„Aveţi dreptate."

„Important este că acum eşti în Biserică şi ştii că mândria îţi este duşman. Deocamdată, la capitolul judecarea aproapelui ai rămas repetent. Dar, dacă îţi pui nădejdea în Dumnezeu, vei scăpa în timp şi de această patimă. Şi să nu te miri că nu te-ai schimbat complet, pe loc. Spovedania nu lucrează magic, ci respectă libertatea credinciosului. Puteai să spovedeşti ani de zile păcatul judecării aproapelui, câtă vreme nu te luptai cu gândurile de judecată nu făceai nimic."

„Părinte, simt că mi s-a mai limpezit mintea. Da, judecarea aproapelui, şi mai ales a scăderilor credincioşilor, erau pentru mine un fel de hobby."

„Bine că Dumnezeu ţi-a picurat în inimă şi dragoste de semeni, că altfel îţi era mult mai greu să scapi de judecarea lor. Iubeşte-ţi aproapele, iubeşte-l aşa cum e, nu cum ai vrea tu să fie, şi nu îl mai judeca. Iubindu-l, se va schimba. Şi nu vei mai vrea să îl judeci."

6 iunie 1993

Bine că cei mai mulţi dintre membrii „Cercului de metarealitate" şi-au băgat minţile în cap. Încet, în-

cet şi-au dat ei singuri seama că „marile taine” pe care le aflau de la Gabi sunt poveşti bune de adormit copiii. Mă rog în continuare lui Dumnezeu ca toţi cei pe care i-am îndreptat pe căi greşite să cunoască adevărul propovăduit de Biserică.

De câteva zile mă simt foarte rău. Mă doare capul, mintea mea stă încordată. La rugăciune nu mă pot aduna aproape deloc. Încerc să termin de citit canonul, dar poate nici cinci minute nu sunt atent la el. Deşi fac eforturi mari, nu mă pot aduna. O stare de amorţeală mă cuprinde. Aş dormi cât mai mult, dar nu am cum. Trebuie să învăţ pentru examen.

L-am sunat pe părintele Nicolae, care mi-a spus: „Chiar dacă îţi este greu, chiar dacă îţi zboară mintea, nu lăsa canonul. Şi încearcă să te aduni, oricât ţi-ar fi de greu. Chiar dacă pare imposibil. Dumnezeu îţi ştie neputinţa şi îţi vede şi râvna. Să ştii că mai mare plată are un creştin care îşi face canonul cu greutate decât unul pentru care de fiecare dată canonul este un prilej de bucurie duhovnicească. Noi nu ne rugăm pentru a ne simţi bine, nu ne rugăm pentru a avea senzaţii plăcute.

Chiar dacă Dumnezeu ne ajută să sporim în rugăciune şi ne dă să gustăm dulceaţa rugăciunii, după o vreme Îşi ridică harul, pentru a ne încerca. Sfântul Ioan din Kronstadt spunea că până şi în timpul slujirii Sfintei Liturghii era războit de diavoli. Înţelegi? Dumnezeu ne dă să simţim dulceaţa rugăciunii şi apoi Se ascunde. Vrea să vadă nevoinţa noastră. Chiar dacă mintea îţi zboară, tu fă-ţi canonul. După atâta învăţat era normal să oboseşti.

Şi nu te mulţumi cu faptul că te rogi mecanic. Cere-I Domnului să alunge de la tine această ispită. Şi Domnul, văzând râvna ta, Se va milostivi. Înţelege că nu prin rugăciuni extatice ne mântuim, ci prin răbda-

rea ispitelor. Chiar dacă până la sfârşitul vieţii nu ai mai avea linişte la canon, nu ar trebui să te îngrijorezi. Dacă ştii că nu ai ascuns nimic la spovedanie, nu ai de ce să te nelinişteşti. Rabdă ispita. Eu cred că nu te va ţine nici măcar o lună. Odihneşte-te şi încetul cu încetul îţi vei regăsi liniştea. Acum creierul tău e prea încordat. Nu trebuie să îl forţezi, că cedează.

Şi să nu crezi că eşti singurul care trece printr-o astfel de ispită. Când vei avea familia ta, când te vei lovi de greutăţile vieţii, vei avea multe momente în care îţi va fi greu să te rogi. Diavolii încearcă în fel şi chip să ne îndepărteze de rugăciune. În viaţa duhovnicească nu avem parte numai de mângâiere. Mângâierea alternează întotdeauna cu încercarea."

7 iunie 1993

Ultimele pregătiri pentru examenul de bacalaureat. Schimbările prin care am trecut în ultima lună mă fac să intru cu mult optimism în acest examen. La română, la filosofie şi la engleză stau bine.

Abia azi am avut tăria să îi cer iertare lui tata pentru că m-am purtat urât cu el când a venit Carmen la noi. Tot căutam să mă dezvinovăţesc, să îmi zic că vina e a lui, că el m-a pocnit. Dar, indiferent cum s-a purtat el, eu trebuia să rabd. Ideea că doar l-am imobilizat şi că nu l-am lovit, deci greşeala a fost mică, a rezistat destul în mintea mea. În cele din urmă am înţeles că greşeala era mai mare decât mi s-a părut pe loc.

Tata m-a iertat şi şi-a cerut şi el iertare. Nu mă aşteptam la aşa ceva.

Am încercat să ţin cont de sfatul părintelui Nicolae despre răbdarea ispitei prin care trec, dar rugăciunea merge foarte greu. Dacă nu aş fi apucat să gust puţin din dulceaţa rugăciunii şi dacă aş fi crezut că starea

de împrăştiere a minţii mele e firească, legătura mea cu Dumnezeu ar fi fost mult mai rece. Dacă încerc să zic un acatist, mintea nu se adună. Inima nu ia aminte la rugăciune. Totul este pustiu. Am mai trecut prin momente asemănătoare, dar mult mai puţin apăsătoare ca acesta.

A cunoaşte frumuseţea rugăciunii e ca şi cum ai cunoaşte muzica de calitate. Mulţi nu au ascultat Concertul din Aranjuez şi nimeni nu le poate explica profunzimea lui. Dacă cineva mi-ar spune acum că rugăciunea aduce linişte în suflet, aş fi tentat să întreb: „Chiar aşa e?”

Parcă nu are niciun rost să mă mai rog. Parcă ar fi de-ajuns să înlocuiesc rugăciunea cu cititul cărţilor duhovniceşti. Dar simt că ceva mă opreşte. Aud glasul conştiinţei care îmi spune să nu mă las păcălit de diavol. Încerc să rabd până la capăt.

8 iunie 1993

Am fost la moaştele Sfântului Mare Mucenic Mina. Era plin de lume; stăteau multă vreme la rând până să li se citească pomelnicele.

Rugându-mă în faţa raclei, am simţit că sfântul mă va ajuta să îmi plătesc datoria faţă de Nelu şi să trec cu bine de examene. Minunea lui care m-a impresionat cel mai tare a fost cea cu credinciosul care a fost tăiat în bucăţi de către omul care l-a primit în gazdă. Sfântul Mina s-a arătat în chipul unui ostaş şi a pus la loc bucăţile tăiate, iar apoi prin rugăciune l-a înviat pe credincios.

Ăsta e Sfântul Mina... Icoana de deasupra raclei cu părticele din sfintele moaşte e împodobită cu zeci de lanţuri cu cruci lăsate ca mulţumire de către cei pe care Sfântul Mina i-a ajutat. Mi-aş dori să mă ajute şi pe mine.

9 iunie 1993

Pogorârea Sfântului Duh: părintele Nicolae a ţinut o predică ce a electrizat lumea. Marius a înregistrat-o şi mi-a împrumutat şi mie caseta. Mi-ar fi părut rău să nu trec în jurnal ideile care mi-au plăcut mai mult:

„Duhul Sfânt a venit peste apostoli şi le-a dat putere. Din oameni slabi, care L-au părăsit pe Hristos atunci când suferea pe cruce, apostolii au ajuns oameni tari, care au suferit fără teamă chinuri groaznice pentru credinţă şi nu s-au lepădat. Ba chiar Sfântul Apostol Andrei, primul care a mărturisit credinţa creştină prin părţile noastre, înainte de a primi mucenicia, le-a spus păgânilor din Patras, care îl ameninţau că îl vor răstigni, următoarele cuvinte: «Dacă mi-ar fi fost frică de cruce, nu aş fi propovăduit-o.»

Aici e lucrarea Rusaliilor. Unde a fost Sfântul Andrei când Hristos era pironit pe cruce? Departe. Îi era frică şi era neliniştit. Era un om ca toţi oamenii, am spune. Dar Duhul Sfânt l-a făcut altfel. L-a schimbat, aşa cum i-a schimbat şi pe ceilalţi apostoli şi aşa cum poate schimba pe oricine ia în serios credinţa creştină. Mărturia pe care Sfântul Andrei a dat-o înainte de a muri este strâns legată de sărbătoarea Pogorârii Sfântului Duh. Ar trebui ca toţi creştinii să înţeleagă că viaţa lor este legată de purtarea crucii. Cine fuge de cruce, cine fuge de greutatea crucii se îndoieşte de lucrarea Sfântului Duh.

Dacă suntem creştini, trebuie să ducem o viaţă sfântă, o viaţă îngerească. Cum zice Heruvicul: «Noi, care pe heruvimi cu taină închipuim...» Asta e schimbarea pe care o aduce Duhul Sfânt: oamenii care mai înainte trăiau ca dobitoacele, numai pentru satisfacerea poftelor trupeşti, ajung să-i închipuiască pe heruvimi, printr-o vieţuire bineplăcută lui Dumnezeu.”

Ideea cea mai impresionantă a fost cea cu care a început a doua parte a predicii: „Să vorbim despre însemnătatea pe care ar trebui să o aibă praznicul de astăzi pentru fiecare credincios. Azi nu ne aducem aminte doar de un eveniment din istoria mântuirii. Ci astăzi Duhul Sfânt Se revarsă în chip deosebit asupra tuturor creştinilor care au venit la biserică. Se revarsă asupra voastră. Ochii trupeşti nu îl văd, dar inima îl simte. Inima se lasă îmbrăţişată de harul dumnezeiesc.

Şi, totuşi, niciunul dintre noi nu vorbeşte în limbi. Oare de ce? Să fie acesta un semn că Dumnezeu S-a îndepărtat de noi? Oare pentru mulţimea păcatelor noastre ne-a părăsit Dumnezeu? Nu. Dumnezeu e cu noi! Dumnezeu a trimis şi trimite Duhul Sfânt asupra noastră. Sfinţii Apostoli au vorbit în limbi tocmai pentru ca învăţăturile lui Hristos să fie înţelese şi de celelalte neamuri. Hristos nu S-a răstignit numai pentru evrei. S-a răstignit pentru întreg neamul omenesc. Dacă Sfinţii Apostoli ar fi vorbit doar în limba poporului ales, atunci ce neam s-ar mai fi apropiat de credinţă? Niciunul. Tocmai pentru aceasta s-a răspândit Evanghelia în toată lumea, pentru că Sfinţii Apostoli au vorbit în limbi.

Referindu-ne la zilele noastre, să ne întrebăm cum putem înţelege noi darul Cincizecimii. Oare ca penticostalii, care prin lucrare drăcească bolborosesc cuvinte fără sens sau chiar cuvinte în limbi străine? Oare asta să fie lucrarea Duhului Sfânt? Nu. La Rusalii Duhul Sfânt i-a luminat pe Sfinţii Apostoli şi cuvintele rostite de ei erau înţelese de oamenii de alte neamuri. Oare dacă un preot le vorbeşte credincioşilor din ţara noastră în limba arabă, credeţi că aceştia s-ar folosi? Nu, pentru că ei nu înţeleg această limbă.

Ce este important? Să le vorbească numai în termeni teologici, despre subiecte greu de înţeles? Ia gân-

diţi-vă cum ar fi ca un preot de ţară să le citească credincioşilor din cursurile după care a învăţat la facultate. Lumea ar ieşi afară plictisită. De ce? Pentru că nu ar înţelege nimic. Chiar dacă preotul ar spune lucruri extraordinar de interesante, chiar dacă ar veni cu o mulţime de citate din Sfinţii Părinţi.

Înţelegeţi unde vreau să ajung? Trebuie să vorbim celorlalţi despre Hristos nu în felul în care ne place nouă să vorbim, ci în felul în care ei înţeleg cel mai bine mărturia noastră. Aici se vede într-adevăr lucrarea Duhului Sfânt: dacă putem vorbi celorlalţi despre Hristos în aşa fel încât cuvintele noastre să fie primite.

Mulţi vorbesc despre Hristos şi îşi închipuie că fac misiune creştină. Dar vorbesc cu patimă, vorbesc în aşa fel încât să se înţeleagă cât de diferiţi sunt ei de restul lumii, vorbesc ca şi cum ei ar fi atins culmile sfinţeniei. Dau sfaturi bune, luate chiar din Sfânta Evanghelie sau din Sfinţii Părinţi, însă felul în care le rostesc deformează citatele respective. Sfinţii Părinţi au învăţat că decât să îi dai altuia un sfat, văzându-te deasupra aceluia, mai bine taci; sfaturi îi poţi da numai cu dragoste şi cu smerenie.

În cazul sfaturilor date celor care stau departe de Biserică, delicateţea noastră trebuie să fie şi mai mare: dacă îi jignim, ei nu vor avea curiozitatea să cunoască Ortodoxia. Ci, îndepărtându-se de noi, se vor îndepărta şi de posibilitatea de a cunoaşte dreapta credinţă. Nu se poate nega faptul că oamenii confundă de multe ori credinţa cu credincioşii şi judecă această credinţă după comportamentul celor credincioşi. Şi este firesc ca cei credincioşi să poarte pecetea credinţei, pentru că nimic altceva în afară de credinţă nu stă în centrul vieţii lor.

Singurii oameni după care ar putea fi judecată credinţa sunt sfinţii: viaţa lor nu este decât un ecou al

credinţei. În momentul în care credinţa este judecată după credincioşii care nu şi-au curăţit sufletul de patimi, rezultatul nu este prea încântător. Să ţinem cont de acest criteriu, al celor care judecă credinţa după viaţa credincioşilor, şi să ne dăm seama ce povară grea avem de purtat. Unul dintre părinţii *Patericului* făcea nevoinţa de a purta în spate un bolnav. Noi suntem chemaţi să facem nevoinţa de a-i purta pe semenii noştri care, fiind bolnavi sufleteşte, sunt deschişi să cunoască leacul pe care îl dă Biserica.

Aceasta este trăirea Rusaliilor: să ştim să vorbim celorlalţi pe limba lor. Să înţelegem că mărturia noastră trebuie dată în aşa fel încât ceilalţi să o înţeleagă. Fiecare persoană are o anumită structură sufletească, are anumite trăsături care fac ca modul în care trebuie să i se vorbească să o diferenţieze de ceilalţi. Între lipsurile cele mai mari ale noastre este, trebuie să recunoaştem, şi faptul că uităm de multe ori această lege a Rusaliilor şi vorbim celuilalt nu pe limba lui, ci pe limba noastră. Oglindirea cea mai precisă a acestui fapt o întâlnim în familie: părinţii nu sunt mulţumiţi de modul în care cresc copiii lor. Şi-ar dori ca aceştia să vină la biserică şi să ducă o viaţă mai liniştită. Tensiunea creşte atunci când copiii cresc şi ajung la liceu sau chiar la facultate: părinţii încearcă să le explice că nu e bine să facă păcate, că nu e bine să se lase influenţaţi de colegii cu viaţă dezordonată. Pe cât de firească este dorinţa de a-şi ajuta copiii, pe atât de greşit este modul în care cei mai mulţi dintre părinţii creştini o fac. În loc să îi ajute pe copii să cunoască frumuseţea învăţăturii creştine, lucru care i-ar ajuta pe copii să trăiască aşa cum trebuie, părinţii îi ceartă şi îi mustră tot timpul: «Nu merge la discotecă, nu fuma, nu te farda...»

Ce înţeleg tinerii din aceste mustrări neîntrerupte? Că Dumnezeu este Cel care le micşorează liberta-

tea şi că din cauza credinţei nu pot trăi o viaţă mai fericită. Ca urmare, încep să se ascundă de părinţi şi singura lor grijă devine aceea ca nu cumva părinţii să afle cum îşi trăiesc ei viaţa. Ce trebuie făcut? Trebuie lăsaţi să îşi facă de cap? Nu, în niciun caz. Dar sfaturile trebuie date cu multă grijă. Ei trebuie să cunoască dragostea lui Dumnezeu, trebuie să cunoască binecuvântările pe care le aduce trăirea unei vieţi creştine. Trebuie să vadă cum credinţa părinţilor se reflectă în fapte, să înţeleagă de ce părinţii lor sunt diferiţi de oamenii credincioşi şi, dacă vor înţelege, vor căuta ei înşişi să meargă pe urmele lor. Înţelegeţi unde e miezul problemei? În atitudinea faţă de ei. Dacă vorbirea noastră musteşte de mustrare, o vor primi cu greu.

Dar, dacă e plină de dragoste, sufletele se vor deschide imediat. Să încercăm să ducem mai departe mesajul Rusaliilor: Hristos a venit pentru mântuirea tuturor oamenilor. Şi voi, creştinii care prăznuiţi Rusaliile, duceţi în familiile voastre această veste. Nu aţi fost chemaţi să fiţi apostoli ai neamurilor, cum au fost cei doisprezece Apostoli, şi nici să scrieţi Evanghelii, ca Sfinţii Evangheliști. Dar sunteţi chemaţi să ţineţi aprinsă făclia dreptei credinţe, fiind mici apostoli în familiile voastre şi în locurile în care mergeţi şi acolo să îi ajutaţi şi pe alţii să cunoască lumina Evangheliei. Să vă ajute Dumnezeu pe această cale. Amin!”

10 iunie 1993

Bacalaureatul a trecut mult mai bine decât mă aşteptam: la română oral şi la filosofie am luat 10. Am avut prima medie pe clasă şi a opta pe liceu. Se uitau colegii la mine şi nu le venea să creadă: toţi ştiau că nu am prea avut medii mari în timpul liceului. Ba chiar, când făceam yoga, eram printre ultimii din clasă la învăţătură.

La filosofie mi-a picat pe bilet exact filosofia catolică. La engleză m-am descurcat bine, ca şi la română scris. Dar la mate am copiat integral de la Mihai, cifră cu cifră, semn cu semn; şi nici măcar nu am fost atent ce copiez, că una dintre probleme nu o terminase şi aş fi putut-o termina eu, dacă eram mai atent.

Doi oameni m-au ajutat enorm să îmi iau bacul: diriga, căreia ar trebui să îi ridic o statuie pentru că nu m-a lăsat să abandonez liceul din cauza marii mele „chemări orientale", şi Carmen. Ea a avut răbdarea să îmi facă conspecte, să mă sprijine, să mă ajute la învăţat. Fără ea, nu aveam cum să obţin o medie de peste 9.50.

Mâine ar trebui să îi dau datoria lui Nelu. Şi nu am de unde. Îmi pare rău că Sfântul Mina nu m-a ajutat. Că mă fac de ruşine în faţa lui Nelu nu e cine ştie ce; dar că sfântul nu mi-a venit în ajutor...

L-am sunat pe părintele Nicolae:

„Mi-aţi zis să mă rog Sfântului Mina şi totuşi nu mi-a ajutat să fac rost de bani."

„Să ştii că întotdeauna când e de folos ca sfinţii să ne dea ceea ce le cerem, ei ne dau. Dacă nu ne dau, nu înseamnă că rugăciunile noastre au fost zise degeaba. Sfinţii le primesc, dar ne dau altceva: ne păzesc de boli, ne păzesc de alte necazuri. Sfinţii nu sunt o casă de bani. Ei îi ajută în chip minunat pe toţi cei cărora le este de folos aceasta. Chiar dacă acest chip minunat ia de cele mai multe ori forma unei întâmplări obişnuite. Minunea se ascunde de multe ori în normal şi noi nu avem ochi să o recunoaştem."

„De ce nu mi-a ajutat Sfântul Mina?"

„Nu ştiu. Poate pentru că te-ai dus la el cu aerul de om care dă comanda chelnerului sau ca la vrăjitorul care face imediat ceea ce îi ceri. Şi încă nu ai ajuns la sfârşitul termenului. Mai are timp să îţi trimită banii."

Nu prea cred că voi da datoria la timp, dar cel puţin sunt hotărât să nu mă las biruit de deznădejde. De atâtea ori mi s-a părut că Dumnezeu m-a părăsit, şi apoi am regretat că m-am lăsat biruit de deznădejde, încât m-am săturat.

Mâine ar fi trebuit să mă văd cu Nelu. Îl sun dimineaţă să îi spun că nu am făcut rost de bani.

11 iunie 1993

Banii au venit. Culmea, mi-a trimis bunica bani, ca un dar de sfârşit de liceu. Au picat la ţanc. Mai normal era să mi-i fi trimis înainte de bac. Dar cred că Sfântul Mina i-a pus în minte gândul de a-i trimite acum.

I-am dat banii lui Nelu şi mi s-a ridicat o piatră de pe inimă. Deşi m-am îndoit ca un prost că Sfântul Mina îmi va veni în ajutor. Unul dintre motivele pentru care mă îndoiam că mă va ajuta este că mă gândeam că poate Dumnezeu mă va lăsa să mă fac de ruşine, ca să mă mai smeresc puţin.

Şi nu voiam să mă fac de ruşine. Pe de o parte, Îi cer lui Dumnezeu să mă cureţe de patimi, pe de alta Îl rog să facă cum cred eu că e bine. Îi judec pe cei care se roagă tot aşa, dar eu fac la fel.

Am vorbit cu părintele Nicolae despre faptul că mi-e teamă că familia mă va răpi de la cele duhovniceşti:

„Asta e o înţelegere greşită a familiei. Au fost eretici care chiar se înfrânau de la unirea trupească cu femeile lor, părându-li-se ceva necurat. Dar Sfinţii Părinţi au învăţat că nunta e curată întru toate.

Ţi-e teamă de familie... Nu eşti singurul. Am avut şi am mai mulţi ucenici tineri care se sperie de faptul că, întemeindu-şi o familie, nu vor mai avea atât de mult timp liber în care să se ocupe cu cele folositoare

sufletului: citire, rugăciuni, pelerinaje la mănăstiri. Dar nu numai prin pelerinaje la mănăstiri se curăţeşte sufletul.

Familia e o minunată cale a mântuirii. Ai tot timpul ocazia de a-i bucura pe ceilalţi, de a renunţa la voia ta pentru a le arăta mai multă dragoste. Considerăm că timpul pentru cele duhovniceşti e mai mic atunci când nu vedem că firescul vieţii de familie e o cruce care primeşte cunună. Soţul aleargă să aducă bani ca masa să nu rămână goală. Un filosof spunea că dacă a te lupta pentru pâinea ta e un lucru obişnuit, a te lupta pentru a asigura pâinea familiei e un lucru duhovnicesc. Înţelegi nuanţa? Nu mă refer la cei care, prinşi de patima lăcomiei, se chinuie să strângă pentru copii averi din ce în ce mai mari, ci la cei care ştiu că, dacă vor munci mai mult, copiii lor vor putea primi o hrană bună. Sunt mulţi copii a căror sănătate e împletită din ajutorul lui Dumnezeu şi jertfa părinţilor.

Gândeşte-te puţin: de-a lungul istoriei câţi oameni au trăit în bogăţie? Puţini, foarte puţini faţă de numărul celor care au trăit în lipsuri. Înţelegi? Unii trăiesc sărăcia pur şi simplu, fără să facă un vot special. Votul monahal al sărăciei nu se referă numai la o viaţă foarte modestă, ci şi la lepădarea grijilor lumeşti: poţi să nu ai pe tine decât o rasă veche, dar inima să îţi fie prinsă de patima lăcomiei, şi atunci eşti de fapt mai bogat decât mireanul care, trăind în casa lui, se luptă să nu fie biruit de plusuri.”

„Ce sunt plusurile?”

„Tot ce nu este de trebuinţă. De exemplu, un gurmand care mănâncă mai mult decât trebuie: ar fi trebuit să mănânce pentru a trăi, nu să trăiască pentru a mânca. Sau, chiar dacă nu mănâncă mult, încearcă să mănânce mâncăruri cât mai fine. Cel căruia i se pare că e interesant prin faptul că e gurmand nu vrea

să fie creştin. În momentul în care încerci să mănânci pentru a trăi, în momentul în care te lupţi cu patima lăcomiei şi te hrăneşti nu cu ceea ce îţi desfată simţurile, ci cu ceea ce îi trebuie trupului pentru a fi sănătos, mergi pe drumul cel bun.

Poate exemplul cu gurmanzii nu e cel mai bun. Uită-te la hainele creştinilor de pe stradă, mai precis la ale femeilor între 30 şi 35 de ani: câte dintre ele au o îmbrăcăminte smerită, prin care să arate că o au ca model de viaţă pe Preasfânta Fecioară? Cele mai multe se îmbracă în aşa fel încât să atragă privirile trecătorilor. Dau bani pe haine scumpe, fără să se gândească la faptul că atâţia săraci mor de foame.

Se poate ţine şi în lume votul sărăciei: când încerci să duci o viaţă cât mai modestă, şi din puţinul tău îi ajuţi pe ceilalţi. Şi cel mai important lucru este să nu fii legat de nimic din cele lumeşti. Sunt unii creştini care au apartamente destul de spaţioase, cu trei-patru camere. Dacă le ia foc casa, înţeleg că nimic nu se întâmplă fără voia lui Dumnezeu şi nu cârtesc. Dar sunt alţii care, având case mai mici, dacă le ia foc casa se lasă biruiţi de deznădejde şi disperare."

„E normal, cei care au case mai mari au şi o situaţie financiară mai bună şi le este mai uşor să şteargă urmele lăsate de incendiu. Cu bani văruieşti casa, îţi cumperi ce îţi lipseşte şi într-o săptămână uiţi de incendiu. Pe când dacă eşti sărac îţi trebuie poate luni de zile ca să aduci casa la starea anterioară."

„Nu ai înţeles ce vreau să spun. Poate ar fi trebuit să îţi dau ca exemplu două familii care au aproximativ aceeaşi stare materială. După incendiu una dintre ele s-ar lăsa biruită de disperare, iar cealaltă ar şti să primească încercarea cu tărie de suflet. Inimile oamenilor din prima familie sunt legate de cele lumeşti: acolo

se ţine votul bogăţiei. Inimile celorlalţi sunt întărite de credinţa în Dumnezeu: acolo se ţine votul sărăciei.”

„Am înţeles diferenţa.”

„În multe cazuri de familii creştine «votul bogăţiei» este la mare cinste. Chiar dacă nu au cine ştie ce averi, totuşi îşi lipesc inima de ceea ce au. Sunt bogaţi prin lucrurile de care le este lipită inima.”

„Da, părinte, am înţeles. Ştiţi, voturile nu mă sperie: ascultare, sărăcie, curăţie trupească. A trăi sub ascultare e o binecuvântare. A trăi în sărăcie e ceva normal pentru un creştin: şi în lume se poate trăi în sărăcie. Or Dumnezeu ne smereşte, rânduind pentru noi o viaţă de lipsuri, or noi căutăm să îi ajutăm cât mai mult pe cei lipsiţi, şi atunci renunţăm la micile bucurii pentru a-i ajuta pe ei. Cât priveşte curăţia trupească, îmi dau seama că alternanţa zilelor în care e îngăduită unirea trupească a soţilor cu atât de multe zile de înfrânare presupune o nevoinţă foarte grea.”

„Când te gândeşti şi la faptul că atâta vreme cât femeia e însărcinată soţii trebuie să stea cuminţi, îţi dai seama că această nevoinţă e şi mai grea decât pare. Puţini ţin această nevoinţă, dar mare plată au.”

„Mie deci nu de încercarea de a ţine astfel de voturi mireneşti îmi e teamă, ci de faptul că nu voi mai avea la fel de mult timp pentru citire, de exemplu. Dacă nu citesc măcar o carte religioasă pe săptămână simt că mi se usucă sufletul.”

„Ţi-am spus doar că în familie cununa se dobândeşte altfel. Ei, şi atunci e timp de citit, economisit cu greu, dar plin de linişte sufletească. Acum ai dinţi de lapte. Asta e tinereţea, perioada duhovnicească a dinţilor de lapte. E ca şi cum ai face armata. Te pregăteşti cât mai bine, te antrenezi în fel şi chip. Dar întemeierea unei familii presupune intrarea directă în războiul pentru care te-ai pregătit mai înainte.

Timpul antrenamentelor e luat de timpul luptei pe viaţă şi pe moarte. Nu ai cum să îţi dai seama cât de grea e lupta duhovnicească a celor căsătoriţi. Ispite peste ispite. Mânia, nerăbdarea, curvia, egoismul, beţia, celelalte patimi vin şi bat la uşă. Şi atunci nu mai ai atât timp liber, nu poţi alerga imediat la duhovnic, nu ai timp să te rogi ore întregi. Ci trebuie să ştii să rezişti acestor atacuri."

„Deci, într-un fel, locul duhovnicului e substituit de cel al încrederii în propriile puteri?"

„Nu. După fiecare cădere, soţii se duc la duhovnic. Nu după fiecare ceartă sau după fiecare cădere mică. Sunt căderi mai mici şi căderi mai mari. După fiecare ispită mai mare soţii aleargă la duhovnic. Nu după cădere. Dacă un bărbat e ispitit de curvie, nu aşteaptă să cadă cu colega de serviciu, ca abia apoi să se spovedească. Nu, cum e ispitit mai tare, aleargă la preot. Voiam să spun că viaţa de familie e nu numai o viaţă cu mai multe griji, ci şi o viaţă cu mai multe ispite. O să vezi singur. Încercările vin una după alta. Şi cununa mântuirii se dobândeşte tocmai rezistând acestor încercări care uneori sunt adevărate furtuni pentru suflet."

Nu pot să înţeleg cum va fi viaţa fără cărţi, fără atâta rugăciune. Părintele Nicolae e convins că voi înţelege. Dar simt o oarecare nelinişte; mi se pare că viaţa în lume presupune o cedare în războiul duhovnicesc. Prea multe bucurii lumeşti, prea mult timp pierdut.

12 iunie 1993

Dintre rezultatele de la bac, cel mai bine îmi pare de notele de la română, pentru că îmi dau seama că am şansa de a obţine o notă mare şi la facultate. Dacă obţin o medie peste 7, intru la facultate. Mi-am făcut socoteala: dacă voi lua cam 9 la română şi cam 8 la

Dogmatică, la Istoria Bisericii pot lua şi 4, că tot intru, dacă nu va fi concurenţă mai mare decât anul trecut.

Pe cât de mult îmi place Dogmatica, pe atât de plictisitoare mi se pare Istoria Bisericii Române. Cea a Bisericii Universale e mai palpitantă. Dar a Bisericii noastre e o grămadă de nume şi de ani, că mă plictisesc uitându-mă pe ea. Prea puţine subiecte sunt palpitante. Unul dintre ele e rătăcirea greco-catolică şi documentele falsificate de istoricii lor.

13 iunie 1993

După Liturghia de la Caşin am trăit un moment comic: în faţa bisericii am văzut un părinte care semăna perfect cu părintele Rafail Noica, despre care ştiam că s-a întors la Essex cu părintele Simeon.

M-am uitat mirat, iar părintele din faţa mea, văzându-mi mirarea, s-a oprit.

„Sunteţi părintele Rafail?”

„Da.”

Am crezut că am o vedenie, că mi se părea imposibil să mai fie la noi.

„Sunteţi în România?”

„Da, a zis zâmbind, am mai rămas o vreme pe aici.”

Îmi vine să râd cât de copil am putut fi. Din punct de vedere raţional era imposibil să îl văd la Caşin pe părintele pe care îl ştiam în Anglia.

14 iunie 1993

Recitind viaţa Sfântului Serafim de Sarov s-a aprins în mine dorinţa de a duce o viaţă de nevoinţă foarte aspră. M-am gândit că nimic nu mă împiedică să dobândesc Duhul Sfânt în mijlocul Bucureştiului. Să trăiesc ca şi cum aş fi ucenic al Sfântului Serafim. Şi

de această dată, părintele Teofan mi-a atras atenţia asupra pericolului în care mă aflam:

„Să ştii că, dacă cineva încearcă să imite un sfânt, greşeşte. Sfinţii nu au copiat pe nimeni. Uită-te la părinţii de la Optina: fiecare a fost diferit de înaintaşii săi. Fiecare cu darurile şi talanţii săi. Dumnezeu nu ne-a făcut pe toţi la fel. Şi încercând să copiem în mod artificial pe cineva, cădem în prăpastie. Ştii ce spune *Patericul* că trebuie să facă duhovnicul când ucenicul vrea să urce prea repede pe scara duhovnicească?”

„Da, să îl tragă jos.”

„Ştii de ce? Pentru că râvna exagerată duce la cădere. Ţinându-l jos, părintele nu îi taie elanul, ci doar îl învaţă să urce cu dreaptă socoteală.”

„Părinte, dar ce e rău în dorinţa mea de a duce o viaţă sfântă?”

„Dorinţa ta e foarte firească. Ai grijă să nu ţi se pară că eşti interesant în propriii ochi pentru că ai această dorinţă. E pur şi simplu un răspuns la porunca lui Dumnezeu: «Fiţi sfinţi, că Eu, Dumnezeul vostru, sunt sfânt». Dorinţa de a urma această poruncă este foarte firească. Numai că nu ajungem la sfinţenie în trei zile.”

„Dar ce, e vreo limită precisă de timp?”

„Nu, dar firea noastră iubitoare de patimi se curăţeşte destul de greu. Şi atunci când încerci să grăbeşti prea tare ritmul, urcuşul este superficial. Fără smerenie şi răbdare nevoinţa nu preţuieşte prea mult. Tocmai asta face duhovnicul: stabileşte ritmul ideal pentru fiecare ucenic. Unul urcă mai repede, altul mai încet. Duhovnicul e antrenorul care ştie bine cât de repede poate alerga fiecare.”

„Şi totuşi nu sunt lămurit: cum trebuie dobândită sfinţenia dacă nu e bine să copiem pe nimeni?”

„Gândeşte-te singur la asta. O să mai vorbim despre acest subiect.”

Ajuns acasă, am luat în mână Vieţile Sfinţilor. Citind din ele poate voi înţelege cum e cu dobândirea sfinţeniei.

15 iunie 1993

Mi-am scris pe o bucată mare de hârtie ultimele cuvinte ale Sfântului Apostol Andrei: „Dacă mi-ar fi fost frică de cruce, nu aş fi propovăduit-o.” Le recitesc în fiecare zi de câteva ori; îmi place mărturia sa şi mă ajută să înţeleg altfel viaţa. Adică în situaţiile în care am de ales nu aleg ceea ce este mai uşor, ci ceea ce îmi este de folos pentru suflet. Şi de multe ori această alegere implică mai mult efort, mai multă oboseală şi renunţare la propriile pofte.

Cu rugăciunea e din ce în ce mai bine. Dorm aproape în fiecare după-masă câte o oră, şi asta mă ajută să mă refac.

16 iunie 1993

L-am sunat iar pe părintele Nicolae, ca să mai vorbim despre viaţa în lume:

„Părinte, nu prea m-aţi convins. Părinţii merg ziua la serviciu. Seara stau acasă, fac mâncare, au grijă de copii. Timp de rugăciune nu le prea rămâne. Unde mai e viaţa bineplăcută lui Dumnezeu?”

„Să nu te superi dacă îţi spun că de la yoga ai rămas cu o anumită lipsă de înţelegere pentru viaţa obişnuită. Căutând numai asceze extreme, ai impresia că şi acum ar trebui să faci lucruri ieşite din comun pentru a dobândi mântuirea. Dar mântuirea nu o câştigăm ca pe un concurs, e dar de la Dumnezeu.

Nu îţi dai seama ce nevoinţă grea duc creştinii care, venind obosiţi de la serviciu, au grijă să facă tot

ce trebuie în casă, au grijă de copii şi îşi fac puţinul canon pe care îl au, de o oră sau chiar mai puţin de rugăciune.”

„Părinte, e o nevoinţă să înveţi un copil mic să vorbească? E o nevoinţă să te joci cu copiii?”

„De obicei, nu e o nevoinţă să te joci cu copiii. Dar să ştii că sunt situaţii când părinţii de-abia se ţin pe picioare de oboseală. Şi faptul că atunci, în loc să stea să îşi piardă timpul la televizor, stau şi se joacă cu cei mici e un lucru care pare banal, dar e absolut deosebit. E o nevoinţă. Să ai răbdare cu ei, să îi înveţi să vorbească, e o nevoinţă. Să stai cu copiii mici în biserică, pentru a-i învăţa să stea la slujbe şi să le asculte, e o mare încercare a răbdării.

Cea mai mare nevoinţă a părinţilor este să trăiască o viaţă din care să lipsească tulburarea. Oricât de grele ar fi încercările, soţii să fie liniştiţi. E o dovadă de mare credinţă. Când în casă e întotdeauna linişte, când copiii cresc într-un mediu plăcut, e semnul prezenţei lui Dumnezeu.

O să vezi când vei avea copiii tăi: vor fi momente în care o să îţi vină poate să ridici vocea la soţie, când o să fii ispitit de duhul mâniei. Şi, dacă vei reuşi să birui ispita, vei avea cunună. Ţi-am zis că în familie luptele sunt multe, şi ispitele sunt la fel. Chiar dacă puţini soţi ajung la măsurile marilor sfinţi din Sinaxar. Ştii că prin secolul al IV-lea trăia un mirean care era la o măsură de sfinţenie apropiată de a marelui Antonie. Au fost mai multe cazuri în care sfinţi pustnici au avut descoperiri prin care Domnul le-a arătat că unii mireni sunt mai sporiţi decât ei. Chiar dacă masa acelora era mai bogată decât a pustnicilor, chiar dacă ei făceau mai puţine mătănii decât pustnicii, chiar dacă rugăciunile lor nu erau la fel de lungi ca ale pustnicilor.”

„Să înţeleg că numai Dumnezeu ştie cu exactitate care sunt criteriile sfinţeniei?”

„Dacă doi monahi fac acelaşi canon de rugăciune, dar unul face cu două sute de mătănii mai mult decât celălalt, poţi spune care dintre ei e mai sfânt?”

„Nu. Important e ceea ce e în inima fiecăruia.”

„Tocmai. Mirenii de care am amintit mai înainte îi întreceau pe pustnici prin dragostea de aproapele sau prin smerenie sau prin dragostea de Dumnezeu. Şi dragostea, smerenia sunt sinonime ale sfinţeniei. Sfinţenia nu este ceva abstract. Nu poţi zice despre cineva că a fost sfânt dacă i-a lipsit smerenia sau dragostea.”

„Se pare că măsura duhovnicească a oamenilor e mult mai dificil de apreciat decât mi se părea mie. Eu credeam că important este să încerci să ţii în lume un canon de rugăciune cât mai apropiat de cel al călugărilor şi îmi dau seama că pierdeam din vedere un lucru mai important: dobândirea smereniei, statornicia în răbdarea încercărilor îngăduite de Dumnezeu...”

De fiecare dată când citeam despre anumiţi mireni care au ajuns la măsurile sfinţeniei mă gândeam că drumul lor a fost unul în care nevoinţele lor au fost mai mari decât ale pustnicilor şi reduceam într-un fel dobândirea sfinţeniei la ceea ce se poate contabiliza: la numărul orelor de rugăciune, al sutelor de mătănii...

Părintele Nicolae m-a ajutat enorm prin această discuţie... Nu ştiu dacă îşi dă seama cât mă ajută stând de vorbă cu mine. Chiar dacă nu îmi e duhovnic, ştie să ajungă la sufletul meu cu multă uşurinţă.

17 iunie 1993

M-am tot gândit la frica de sfinţenie: mi-am dat seama că e normală; anormal eram eu, că nu îi înţelegeam pe ceilalţi. Ce e sfinţenia? E dăruirea totală faţă de Dumnezeu. E trăirea după voia Domnului. E lepă-

darea grijilor lumeşti şi încredinţarea în grija Celui de Sus.

Asta e problema: creştinii nu prea vor să trăiască după voia lui Dumnezeu. Nu mă refer la părinţii sau la mirenii cu viaţă sfântă. Pentru rugăciunile lor ne mai ţine Dumnezeu. Mă refer la babele care dau brânci în biserică, la moşii care se bat să ia agheasmă, la cei care transformă credinţa într-o religie moartă.

Moşii şi babele care se bat să ia agheasmă înaintea celorlalţi nu au nici cea mai mică dorinţă de a fi sfinţi. Ei cred că dacă beau o jumătate de litru de agheasmă pe an şi dacă aprind trei lumânări pe săptămână au dobândit raiul, L-au prins de picior pe Dumnezeu. Necredinciosul care vede o bătaie la coadă la agheasmă mare nu mai intră în biserică în viaţa lui.

Oamenii vor o credinţă comodă, o credinţă în care să combine poruncile dumnezeieşti cu propriile dorinţe. De asta toţi fug de sfinţenie. La rândul meu, eu caut sfinţenia numai teoretic, practic tot în păcate trăiesc. Şi, totuşi, nădăjduiesc că Dumnezeu mă va ridica.

Ce e sfinţenia, Doamne? Cum să o dobândesc? Îmi e atât de greu să înţeleg ce vrei de la mine... Îmi dau seama că de multe ori mândria mă îndeamnă să fac paşi care mie mi se par buni, dar apoi îmi dau seama că am greşit. Nu vreau să îi judec pe ceilalţi, dar îi judec mai ales pentru că aş avea nevoie de sprijinul lor, care îmi lipseşte. Am nevoie să văd că fraţii mei au aceleaşi preocupări ca mine. Am nevoie să merg de mână cu ei spre Tine. Şi când văd că sunt foarte puţini cei care mai vor să Te slujească, mă biruie tristeţea. Mi-e teamă să nu greşesc. Una citesc în cărţi şi alta văd în biserică.

Ştiu că niciodată nu au fost toţi creştinii sfinţi, dar cel puţin înainte întreaga comunitate mergea pe drumul spre cer. Mai cădea câte unul, dar ceilalţi îl

ajutau să se ridice. Astăzi tendinţa este inversă: când cade cineva, ceilalţi încearcă să îl convingă că totul e în regulă: „Ai căzut cum cade toată lumea.”

Îmi e greu să nu îi judec. Aproape am căpătat o obsesie constatând că au rămas prea puţini creştini adevăraţi. Am ajuns la timpurile de care se vorbeşte în *Pateric*: „Atunci cel care va vrea să ducă o viaţă curată va fi considerat nebun şi toţi vor râde de el.”

Da, vreau să merg pe calea sfinţeniei, oricâte obstacole aş avea. Câtă vreme am duhovnic, câtă vreme are cine să mă călăuzească, mă ţin tare.

18 iunie 1993

Nelu s-a luat de Marius: „Prea mult vorbeşte despre Dumnezeu. Parcă e obsedat. Nu mă simt bine în preajma lui. Nu are în cap decât ce a vorbit cu duhovnicul lui, ce a aflat de la părinţii din mănăstiri, ce a citit la Sfinţii Părinţi.”

Marius nu e cu toţi aşa. Dar în preajma celor care merg la biserică încearcă să îşi deschidă inima. M-am gândit ce l-a apucat pe Nelu să îl bârfească. Explicaţia pe care mi-am dat-o este că Marius îl jigneşte pe Nelu non-stop. Aşa cum pe Nelu l-ar jigni şi Sfinţii Părinţi. Neintenţionat.

Vorbind despre cum crede că ar trebui să trăim şi fiind convins că o viaţă de pactizare cu lumea aceasta nu este o viaţă bineplăcută lui Dumnezeu, Marius neagă ceea ce lui Nelu încă îi mai place: discoteca şi campionatul de fotbal sunt două dintre aceste plăceri.

Nu pe Marius îl jigneşte Nelu. El loveşte fără să vrea în ceea ce ar trebui să fie atât de propriu oricărui creştin: să îşi deschidă inima faţă de fratele său. De ce vorbeşte Marius atât de des despre cele duhovniceşti? Pentru că astea îl frământă. Pentru că la asta se gândeşte tot timpul.

Vorbim despre fotbal, mintea noastră macină fotbal. Ne gândim la discotecă, vorbim despre discotecă. Până acum nu mi s-a părut că Nelu s-ar plictisi atunci când Marius are ceva de spus.

Două doamne vorbeau în metrou că au neînţelegeri cu soţii lor din cauza faptului că aceştia, chiar dacă sunt creştini, nu vor să respecte postul rânduit de Biserică. Vorbeau destul de tare ca să le aud vrând-nevrând.

Una a zis că din cauza asta are certuri dese cu soţul ei. Nu pot eu să îmi dau acum cu părerea, dar cred că dacă nu există înţelegere din partea celuilalt, soţul care este creştin trebuie să lase de la el, pentru a nu-l tulbura pe celălalt. Să ţină măcar duminica şi celelalte sărbători. Cred că în rest e mai bine să facă dragoste, că altfel dau prilej dracului preacurviei să îşi spună cuvântul. Sau să facă după cum îi învaţă duhovnicii.

Decât să se ajungă la un divorţ... Cred că e foarte greu să vrei să faci dragoste cu soţia ta, şi ea să îţi spună să aştepţi până marţi. Când am fost ispitit să mă culc cu Cosmina în Bulgaria am simţit puterea ispitei trupeşti. Dacă îmi era soţie şi nu ar fi vrut să fie a mea, poate că m-aş fi gândit să caut o altă femeie. Asta dacă nu aş fi fost creştin.

Când aud însă că un soţ îşi înşală soţia, rău nu îmi pare numai de ea. Rău îmi pare şi de el: îşi face singur rău, îndepărtându-se de calea mântuirii.

Să mă ferească Dumnezeu să calc pe alături după ce mă voi căsători. Nu ştiu cum s-ar mai putea repara o poveste de dragoste lovită atât de tare.

19 iunie 1993

M-a sunat Nelu: „Să nu crezi că am ceva cu Marius. Simţeam nevoia să mă iau de el, că e prea habot-

nic, şi pentru că nu i-am spus-o în faţă m-am mai domolit vorbind cu tine. Acum mi-a trecut. Aveam eu în cap ceva, mi-a murit o mătuşă şi mi-a lăsat ceva moştenire prin testament şi vedeam numai bani în faţa ochilor. Cum zicea Marius ceva despre nevoinţă, cum simţeam că nu e bine că mă obsedează banii. Să ştii că îl apreciez pe Marius pentru viaţa pe care o duce. Chiar dacă uneori, din invidie, mă gândesc că e fanatic, asta îmi trece repede. De la el am avut multe de învăţat."

Reacţia lui Nelu de ieri dimineaţă a fost reacţia clasică a omului care fuge de poruncile Evangheliei. De ce nu primeşte lumea de azi cuvântul mântuirii? Pentru că drumul spre Hristos trece prin purtarea crucii. Şi se găsesc o mie de motive ca să purtăm o cruce mai uşoară.

Cât despre habotnicie, au început să îmi placă habotnicii din ce în ce mai mult. O fetiţă a ţinut parcă tot Postul Paştelui şi în drum spre părintele Nicodim Mândiţă cineva i-a dat o ciocolată. Fetiţa a mâncat-o. Părintele nu i-a mai dat dezlegare la împărtăşanie.

Multă vreme m-am gândit că părintele Nicodim a fost un habotnic. Dar am auzit din ce în ce mai multe lucruri minunate despre el. Minunile din viaţa lui mărturisesc că a fost un sfânt.

Mii de oameni şi-au schimbat vieţile citindu-i cărţile. Chiar dacă mi se părea că exagerează în unele lucruri, mi-am dat seama că astfel de exagerări sunt oarecum fireşti: când tot timpul te gândeşti numai la Dumnezeu, când marea dorinţă a inimii tale e mântuirea, lucruri care pe ceilalţi i-ar ajuta ţie ţi se par de prisos.

Tot citind în Vieţile Sfinţilor, cred că am înţeles cum e cu copierea sfinţilor. Au fost linii duhovniceşti foarte vechi, dar ucenicul nu îşi copia bătrânul. Fiecare

înmulţea talanţii pe care îi primise de la Dumnezeu. Când vrei să copiezi pe cineva, rişti să te îndepărtezi de ceea ce vrea Domnul de la tine.

Preocuparea mea de a înţelege cum trebuie urmaţi sfinţii e mult mai slabă decât puterea cu care ceilalţi resping modelele de viaţă duhovnicească.

„Ce avem noi cu sfinţii? Erau oameni deosebiţi, mâncau puţin, dormeau puţin, se rugau mult. Erau oameni foarte rezistenţi, nu ca noi."

Parcă sfinţii erau din oţel, nu din carne ca noi. Parcă Dumnezeu îi predestina să fie sfinţi, parcă erau obligaţi să fie sfinţi. Parcă nu aveau şi ei libertate.

Sfinţii au fost oameni ca şi noi. Numai că au ştiut să se dăruiască lui Dumnezeu, care i-a făcut din slabi, tari, din neputincioşi, puternici.

Şi eu, şi oricare altul, toţi putem dobândi sfinţenia. Problema e că ne stau împotrivă patimile şi dracii. Dar şi sfinţii s-au luptat cu patimile şi cu dracii. Esenţial este să vrei să lupţi.

De asta zice în Apocalipsă: „Vai vouă, celor căldicei, că veţi ajunge în iad." Hristos ne vrea pe toţi eroi. Hristos ne vrea pe toţi sfinţi.

Important este să ştim cum să dobândim sfinţenia. Întreaga Tradiţie Ortodoxă recomandă o cale sigură: ascultarea de duhovnic. Duhovnicul ştie cum să te tragă de mână, ştie cum să te îndrume pe urmele sfinţilor. Aici mi se pare că e una dintre cele mai mari comori ale Ortodoxiei. În linia duhovnic-ucenic, linie care vine de la modul în care Hristos i-a crescut pe Sfinţii Apostoli.

20 iunie 1993

M-am mai gândit la situaţiile în care unul dintre soţi îl înşală pe celălalt. Mă rog lui Dumnezeu să nu am parte de aşa ceva. Cred că totuşi Dumnezeu poate

repara lucrurile şi în astfel de familii. Aşa cum pe mulţi păcătoşi îi ridică din păcate, tot aşa poate vindeca şi rănile familiei. Vindecându-l pe unul de patimă, şi celuilalt ştergându-i durerea şi întristarea.

21 iunie 1993

Învăţ despre calendarul vechi şi cel nou. Chiar dacă astronomic s-ar putea să fie mai corectă calcularea datei Paştelui după noul calendar, mi se pare o mare greşeală că Biserica s-a rupt în două pentru aşa ceva. Chiar dacă ştiinţific e mai corect, duhovniceşte lucrurile nu s-au desfăşurat cum trebuie. Ar fi fost bine să se facă un Sinod panortodox care să stabilească cum e mai bine, nu un simplu congres teologic. Pentru mine ăsta e singurul mare semn de întrebare. De ce nu s-a păstrat modul sinodal de a stabili cum e mai bine pentru Biserică? Aşa, folosind stilul protestant, nu putem ajunge decât la soluţii îndoielnice.

Cred că separarea dintre ortodocşii de stil nou şi cei de stil vechi e una dintre cele mai mari victorii ale diavolului. Văzând că nu poate lovi Biserica din afară, a lovit-o dinăuntru.

Iar cei care s-au grăbit să schimbe stilul, fără a ajunge la o înţelegere cu ceilalţi ortodocşi, au dovedit că preţuiesc mai mult datele astronomice decât înţelegerea şi unitatea pe care o cere de la noi Hristos. Cred că dacă spun aşa ceva la examen risc să pierd examenul.

23 iunie 1993

Cred că exageram puţin când ziceam că e mult mai uşor pentru călugări decât pentru mireni în ceea ce priveşte manualele de sfinţenie. Manuale există, dar, dacă sunt urmate fără dreaptă socoteală, duc la cădere. Dacă un stareţ încearcă să îi pună pe fraţi să

trăiască nevoinţa pe care o recomanda ucenicilor săi Sfântul Varsanufie din Gaza, în două luni sunt buni de operat: fac ulcer.

Călugării au manuale, dar, dacă s-ar folosi de ele fără dreaptă socoteală, ar greşi. Avantajul lor este că pe lângă textele marilor sfinţi ai Bisericii din primele veacuri ale monahismului au şi scrieri mai recente, ale sfinţilor din secolul trecut sau ale părinţilor îmbunătăţiţi din vremea noastră.

Noi, mirenii, nu avem o *Scara Raiului*, care să ne arate cum trebuie să trăim. Ştiu că virtuţile sunt aceleaşi, dar mi se pare greşită afirmaţia lui Nelu că ar trebui să ne mulţumim cu ce avem şi să nu căutăm mai mult, că oricum avem prea multe patimi. Mi se pare o afirmaţie care arată mulţumire de sine.

Simt nevoia unor cărţi scrise de mireni cu viaţă sfântă. Şi încă mai mult. Îmi pare rău că marea majoritate a mirenilor din Sinaxar au fost mucenici. Nu prea avem modele de sfinţi care au trăit în lume. Care şi-au lăsat familia şi au fugit în pustie avem, dar care au lăsat patimile şi au transformat familia în mică biserică nu prea ştiu.

Nelu zice că îl avem pe Sfântul Ioan din Kronstadt. O altă prostie. Sfântul Ioan nu a dus viaţă de familie obişnuită. El cu soţia sa au trăit în feciorie. De aceea ei sunt modele numai pentru puţinii creştini care au binecuvântare de la duhovnicii lor să se înfrâneze de la unirea trupească. Dar cei mai mulţi soţi care trăiesc în feciorie astăzi o fac datorită apartenenţei la diferite grupări sectante.

Doi tineri nu se căsătoresc pentru a trăi ca frate şi soră; astfel de excepţii, chiar dacă există, rămân excepţii şi nu pot fi modele pentru tinerii care vor să aibă urmaşi. La slujba cununiei preotul se roagă ca tinerii

să aibă copii mulţi şi nu să se ferească de unirea trupească.

Nu, Sfântul Ioan nu este un model pentru familia clasică. Îl iubesc pe Sfântul Ioan şi îl rog să mă ajute să Îl slujesc pe Dumnezeu, dar nu vreau o viaţă în care să nu mă ating de soţie. Am avut şi chestia asta în cap destulă vreme, dar mi-am dat seama că drumul pe care trebuie să merg nu este acela de a transforma familia într-o mănăstire, ci într-o biserică.

Am un singur exemplu pe calea asta şi ştiu foarte puţine despre el: părintele Iona din Odessa. El a avut mulţi copii şi a fost totuşi făcător de minuni. Făcea minuni, spre mirarea bolşevicilor atei. Exorciza, vindeca bolnavi, fiind sporit în rugăciune. Şi Sfântul din Kronstadt îl aprecia mult.

Dacă o să-l canonizeze pe părintele Iona, va fi bine pentru Biserica întreagă: o să aibă şi preoţii de mir un model. Şi, urmându-l, se vor sfinţi şi credincioşii pe care îi păstoresc.

Totuşi, Iona a fost preot de mir. Ideal ar fi să fie canonizaţi şi mireni cu viaţă sfântă. Iona nu poate fi model pentru o mamă sau pentru un vânzător. Adică poate fi, dar e mai greu să adaptezi virtuţile unui preot la o viaţă obişnuită.

26 iunie 1993

Stiliştii de la noi, făcând dogmă din calendar, au ajuns la mari greşeli: de exemplu, botează a doua oară. Şi susţin sus şi tare că pe stil nou nu avem sfinţi. Dar avem mulţi părinţi care, deşi nu au fost canonizaţi încă, au mers pe urmele marilor Părinţi ai Bisericii.

27 iunie 1993

Citesc şi tot citesc. Sute şi sute de pagini care îmi satură setea sufletească. Fiecare carte frumoasă mi se

pare un dar făcut de Dumnezeu. Nu numai că Îl rog pe Dumnezeu să vegheze asupra vieţii mele, având grijă de creştinii mai râvnitori pe care îi voi întâlni, nu numai să aibă grijă să ajung la moaştele sfinţilor, la icoane făcătoare de minuni sau la mănăstiri cu viaţă mai aleasă; ba am ajuns chiar să Îl rog să îmi trimită să citesc cărţile care mă pot ajuta să trăiesc o viaţă cât mai curată, prin care să îmi ajut semenii.

Nu sunt ca cel care, primind o carte de la bătrânul său, a aşteptat să împlinească cele citite pe prima pagină înainte de a trece la a doua. Am nevoie să citesc cât mai mult. Cărţile şi rugăciunea îmi sunt aer duhovnicesc.

Înainte de a citi o carte, Îl rog pe Dumnezeu să îmi lumineze mintea, ca cele citite să se oglindească în viaţa mea.

Când citesc o carte care mă impresionează în mod deosebit, simt că respir Ortodoxia. Simt că sufletul meu se lasă sculptat de Dumnezeu.

Iubesc din ce în ce mai mult cărţile. De asta le şi împrumut altora. De asta am şi pierdut câteva *Filocalii* şi o grămadă dintre cărţile mele preferate.

Doamne, luminează minţile fraţilor mei creştini, ca să capete dragoste pentru citirea cărţilor sfinte... Doamne, rânduieşte să fie traduse în limba noastră cărţile robilor Tăi care au trăit în Rusia, în Grecia şi în alte părţi ale lumii. Am nevoie de cărţi, Doamne!

29 iunie 1993

Sfinţii Apostoli Petru şi Pavel. M-am împărtăşit. Sunt bucuros că port numele Sfântului Apostol Pavel. M-am rugat să mă învrednicească Dumnezeu să devin un mărturisitor al credinţei creştine.

Când m-am împărtăşit, m-am rugat ca această împărtăşanie să îmi fie spre tămăduirea tuturor neputinţelor trupeşti şi sufleteşti.

Femeia care avea scurgere de sânge s-a atins de poala hainei lui Hristos şi a fost vindecată. Eu L-am primit pe Hristos Însuşi. De la o împărtăşire la alta simt o bucurie din ce în ce mai mare în clipa în care primesc Trupul şi Sângele Domnului.

Îmi pare rău că nu am o icoană mai mare cu Sfinţii Apostoli. Aş fi vrut să le fac acatistul în faţa icoanei.

Postul a fost scurt. Aproape nici nu am simţit că e post, pentru că am mâncat mâncare destul de hrănitoare.

2 iulie 1993

Sectanţii atacă icoanele ca şi cum ar fi idoli. Dar ce atacă ei nu are legătură reală cu cinstirea icoanelor. Dacă noi ne-am închina lemnului sau vopselei, am fi într-adevăr păgâni. Dar noi cinstim persoanele reprezentate în icoane, pe sfinţi, pe Maica Domnului, pe Mântuitorul Hristos. Şi au fost şi sunt atâtea icoane făcătoare de minuni...

Cât despre cinstirea sfinţilor, nu este un scop în sine. Nu confundăm cinstirea lor cu cinstirea lui Dumnezeu. Dar, dacă îi cinstim pe sfinţi, ei ne ajută în lupta duhovnicească. Şi în ceea ce îi priveşte pe cei care contestă sfinţenia sfintelor moaşte, dacă ar cerceta puţin s-ar convinge de rostul sfinţirii lor. Rămase neputrezite de sute de ani, arse în foc de prigonitori sau de incendii, moaştele au rămas întregi.

3 iulie 1993

Am fost la cinematecă cu Carmen şi am văzut *Cidul*. Pentru mine a fost o revelaţie. La sfârşitul fil-

mului plângeam în hohote, dorindu-mi să mor ca martir pentru Hristos. Am plâns, de-abia ţinându-mă pe picioare, până la Biserica Zlătari, unde este mâna Sfântului Ciprian, care mai înainte a fost vrăjitor.

Nu îmi imaginam că pot plânge atât de mult, şi la acest film nu prea credeam că am de ce să plâng. În viaţa mea am plâns de foarte puţine ori. Şi totuşi, sfârşitul filmului m-a impresionat enorm: Cidul murise, dar, pentru a-i speria pe mauri, l-au pus pe un cal, ca şi cum ar fi fost viu. Maurii, care se apropiaseră cu mult curaj, ştiind că fără Cid spaniolii nu sunt un duşman prea puternic, au amuţit văzându-l. Şi imaginile care îl arătau pe Cid călare, deşi murise, mi-au aprins inima: şi eu, ca şi ceilalţi creştini, trebuie să trăim asemenea Cidului. Binele pe care îl facem să nu se termine cu viaţa noastră; ci seminţele pe care le-am sădit să rodească şi după ce vom muri. Adică să luptăm pentru biruinţa adevărului şi după moarte, aşa cum a luptat Cidul pentru Spania lui dragă.

La moaştele Sfântului Ciprian m-am rugat cu frângere de inimă ca, dacă în zilele noastre mai sunt locuri în lume în care să fie nevoie de martiri, Dumnezeu să mă trimită acolo. Oricum, în faţa moaştelor Sfântului Mucenic Ciprian dorinţa mea de martiriu nu s-a domolit. Ci, dimpotrivă, simţeam că Dumnezeu vrea să fiu martir. Numai că martiriul pe care îl vrea astăzi Dumnezeu este mult mai subtil. Aşa cum ascultarea în mănăstire poate fi mucenicie fără-de-sânge, aşa şi vieţuirea creştină în mijlocului Babilonului în care s-a transformat lumea este tot o mucenicie.

Înainte te tăiau o singură dată. Astăzi îţi încearcă credinţa de sute de ori. Nenumărate sunt felurile în care încearcă să ne rupă de Hristos. M-am întrebat şi mă tot întreb ce ar fi făcut martirii primelor secole

dacă ar fi trăit astăzi. Mă rog lui Dumnezeu să îmi dea şi mie o fărâmă din credinţa şi din curajul lor.

Diavolul îmi pune în gând că nu are rost să îmi doresc o viaţă sfântă, că nimeni nu îi mai urmează astăzi pe sfinţi, că nimeni nu vrea să asculte glasul lui Hristos. Din câte am înţeles de la părintele Teofan, sfinţii nu trebuie urmaţi cu habotnicie. Nu trebuie să facem în lume nevoinţa pe care o făceau ei în pustie. Nu trebuie să facem exact acelaşi număr de mătănii sau să mâncăm la fel de puţin ca şi ei. Ci fiecare trebuie să se nevoiască în funcţie de îndrumările duhovnicului său. Fiecare cu măsura lui. Dar, dacă dobândim puţin din dragostea sfinţilor, dacă dobândim puţin din smerenia şi din răbdarea lor, atunci Dumnezeu ne va da şi să sporim în nevoinţe.

Mi-a intrat în inimă acest film şi sper să mă ţină până la sfârşitul vieţii dorinţa de a urma exemplul Cidului, marele erou al Spaniei.

4 iulie 1993

Recitind ultimele gânduri din jurnal, am înţeles de ce nu vor sectanţii să înţeleagă faptul că icoanele nu sunt idoli. Noi le zicem că sunt făcătoare de minuni şi ei nu vor să priceapă. Dar noi nu le cinstim pentru că sunt făcătoare de minuni. Le cinstim pentru că Dumnezeu vrea aceasta, pentru că avem nevoie de icoane. Dar pe cât de simplu este să afirmi că icoanele sunt idoli, pe atât de greu este să explici teologic unui sectant cinstirea icoanelor.

Unii preferă să dea cu pietre în sectanţi, în loc să le explice cu calm argumentarea teologică a cinstirii icoanelor. Eu, chiar dacă am citit destul despre icoană, nu mă simt în stare să conving un sectant.

În polemicile cu sectanţii asta lipseşte ortodocşilor: o ţinem una şi bună cu superioritatea Sfintei Tra-

diţii, în loc să demontăm, treaptă cu treaptă, toate ideile sectanţilor. Dacă am face asta, nu s-ar înmulţi atât de mult sectele.

5 iulie 1993

O veste tristă: s-a sinucis Roxana, sora lui Anton, pe care am cunoscut-o la Peştera. Maică-sa mi-a spus că i-a citit jurnalul şi a văzut că ea era fascinată de experienţa morţii. Scrierile lui Mircea Eliade au determinat-o să se suie pe munte şi să se arunce în prăpastie. E prima cunoştinţă a mea care s-a sinucis din motive mistice. Auzisem de multe cazuri similare între yoghinii lui Tăureanu, dar nu aveam nicio dovadă concretă. Puteau fi zvonuri. Roxana îmi spusese că şi pe ea a vrut să o ademenească Costi să se culce cu el şi că, dacă nu era la ciclu, ar fi cedat.

Săraca fată, să mori la douăzeci şi ceva de ani... Cred că s-a dus direct în iad. Când mă gândesc că şi eu m-aş fi sinucis dacă aş fi avut o motivaţie serioasă, mă ia ameţeala. Sunt în viaţă numai datorită îndelungii răbdări a lui Dumnezeu.

7 iulie 1993

Discuţie aprinsă despre Apocalipsă între părintele Nicolae şi Marius. Eu am tăcut, nesimţindu-mă prea bine şi vrând să aud tot ce aveau de spus.

Părintele Nicolae: „Nu este de mirare că Soloviov a reuşit să scrie un text atât de bun, din moment ce s-a folosit de vedeniile stareţilor ruşi şi de celelalte profeţii despre sfârşitul lumii."

„Nu e deloc bun, e literatură şi atât. Cum a putut să scrie că Antihrist va sprijini Ortodoxia?"

„Asta ai înţeles? Sfântul Ignatie Briancianinov zicea că Antihrist se va arăta deschis faţă de toate credinţele şi mai cu seamă faţă de Ortodoxie. Asta până

ce îi va câştiga de partea sa pe păstori şi pe păstoriţi. Abia apoi îşi va arăta faţa de fiară."

„Da, dar Soloviov lasă să se înţeleagă că Antihrist va sprijini construcţia de biserici, că va sprijini tot ce înseamnă Ortodoxie."

„Faci o confuzie: Antihrist va sprijini tot ce nu înseamnă trăire ortodoxă. El va separa vieţuirea ortodoxă de tot ce este specific Ortodoxiei. Adică va încuraja credinţa exterioară, făcând tot posibilul să o rupă de trăire. Antihrist va încerca să transforme Ortodoxia într-un muzeu, într-un obiect de studiu pentru istorici, pentru oamenii de artă. Va încerca să ne dea toate cele care sprijină vieţuirea duhovnicească, ne va da artă şi muzică bizantină, dar ne va rupe de duhul specific Ortodoxiei. Nu va lovi frontal, ci doar va devia bunele intenţii. Oricum, să nu credeţi că Antihrist va nimici valorile tradiţionale fără a pune ceva în loc. Dacă s-ar limita să ne prigonească, imediat oamenii şi-ar da seama cu cine au de-a face."

„Cum adică?"

„Va face un târg: vă dau biserici frumoase, vă dau icoane frumoase şi muzică frumoasă, vă dau tot ce este mai important pentru voi. Cu o singură condiţie: să acceptaţi condiţiile mele."

„Crezi că ar accepta cineva să se renoveze mănăstirile şi în schimb să se lepede de Hristos?"

„Antihrist nu va face asta. Nu va cere de la început lepădarea de Hristos. Ci va începe să deformeze tot ce înseamnă poruncă dumnezeiască. Eşti creştin? Foarte bine, dar trebuie să accepţi că toate religiile duc la Dumnezeu, să nu crezi că doar credinţa ta e bună. Eşti creştin? Nu trebuie să îi judeci pe desfrânaţi. Trebuie să accepţi că sunt normale toate păcatele împotriva firii. Adică va promova o credinţă care să nu mai aibă nimic în comun cu credinţa propovăduită de Bi-

serică. Dar oamenii vor zice: «Ia uite ce catedrale ne-a construit... ia uite ce expoziţii de icoane a organizat... ia uite ce concerte de muzică psaltică au avut loc...» Şi în locul valorilor tradiţionale ne va amăgi cu valorile sale. Voi nu vă daţi seama că procesul de substituire a valorilor e în plină desfăşurare? Cel mai clar exemplu îl avem cu libertatea. Toţi urlă după libertatea de a trăi în patimi şi, dacă le vorbeşti de stăpânirea poftelor, te privesc ca pe un duşman."

„Credeţi că lumea se va lăsa păcălită?"

„Da, în Apocalipsă scrie clar că înşelarea va fi masivă. Dar Antihrist nu se va mulţumi doar să ridice biserici. Va folosi mijloace variate pentru a înşela oamenii. Pe mulţi îi va pierde cu traiul bun. Le va spune: «Trăiţi cum vreţi voi», dar printr-o abundenţă a bunătăţilor materiale îi va face pe oameni dependenţi de el. Le va spune creştinilor: «Trăiţi în nevoinţă!», dar prin mass-media va promova păcatul sub toate formele posibile. Şi lumea va zice: «Uite ce bun e Antihrist, cum ne îndeamnă la nevoinţă, dar noi păcătoşii tot ale trupului le facem.» Dar, de fapt, tot Antihrist va dirija mass-media. De fapt, nici nu ar fi nevoie să o dirijeze el însuşi. E de-ajuns ca patronii mass-media să fie necredincioşi sau slujitori ai diavolului, că se ocupă ei singuri de pervertirea conştiinţei oamenilor."

„Prea sunteţi pesimist, părinte."

„Spune-mi tu cum comunismul ateu a prins atât de bine. Lumea se teme de jertfă. Şi, când Antihrist va oferi o sumedenie de avantaje, puţini vor sta împotrivă. Nu pe toţi îi va face bogaţi. Pe unii îi va face dependenţi de el, în aşa fel încât să nu poată supravieţui dacă nu au pactizat cu el.

Abia în a doua parte a activităţii sale, Antihrist îşi va arăta faţa tiranică: nimeni nu va putea cumpăra nimic fără să aibă semnul fiarei. Apocalipsa ne arată as-

ta clar: vrei să supravieţuieşti? Trebuie să ai semnul lui."

„Părinte, ştiu că 666, repetarea întreită a cifrei 6, e de fapt numărul neîmplinirii. 7 e numărul mistic al împlinirii, şi 6 al neîmplinirii. Adică inteligenţa fără înţelepciune, şi nu mai ştiu ce..."

„666 e un număr simbolic. Reprezintă apartenenţa la un sistem potrivnic credinţei creştine. Oricine va încerca să rămână creştin, oricine va încerca să spună păcatului păcat, minciunii minciună şi ereziei erezie va fi considerat inapt pentru a supravieţui în Noua Ordine Mondială. Vrei să ai ce mânca, vrei să ai ce bea? Părăseşte creştinismul fundamentalist."

„De ce fundamentalist?"

„Am spus doar că Antihrist va accepta o formă de creştinism căldicel; aşa cum au acceptat şi comuniştii ruşi o Biserică îngenuncheată. Dar tot ce va fi pe linia Sfinţilor Părinţi, tot ce înseamnă credinţă curată va fi batjocorit. Va fi considerat fanatic. Aşa cum manifestanţii anticomunişti din Piaţa Revoluţiei purtau în piept numele «Golan», nume devenit de mare cinste pentru ei, tot aşa în vremurile de pe urmă creştinii adevăraţi vor fi acuzaţi că sunt «fanatici», «fundamentalişti» şi «extremişti».

„Aşa îi acuzau torţionarii pe preoţii şi călugării din închisori, că sunt extremiştii care luptă împotriva statului."

„Nero sub ce pretext i-a ucis pe creştini? Că au dat foc Romei. Aşa o să facă diavolul, îi va acuza pe creştini că dau foc Romei, îi va acuza de o mie de fapte mincinoase, numai ca lumea să îi osândească la moarte. Şi se vor găsi destule acuzaţii care să pară veridice şi lumea să spună: «Ia uite ce fac creştinii care zic că îi urmează pe sfinţii Bisericii, dau foc Romei! La moarte cu ei!»"

„Părinte, dar prea vedeţi tragic sfârşitul lumii. Am auzit că în Grecia există un curent care spune că Apocalipsa nu este o carte despre sfârşitul lumii, ci o carte care conţine anumite îndrumări pentru viaţa duhovnicească. Doar că aceste îndrumări sunt spuse într-un stil mai ciudat."

„Astfel de comentatori se cred mai sporiţi decât Sfinţii Părinţi care au tâlcuit Apocalipsa. Vai lor! Nu, Apocalipsa ne arată ce va fi în vremurile de pe urmă. Ştiu şi eu că sunt unii teologi închipuiţi, care nu vor să accepte faptul că lumea se îndreaptă spre sfârşit. Teologi care se lasă ameţiţi de sloganuri ca «Pace! Bunăstare! Înţelegere! Libertate!». Teologi care nu văd cum păcatul câştigă teren, cum Noua Eră a păgânismului loveşte Biserica."

„Şi comuniştii au avut sloganuri ademenitoare, şi prin ele au înşelat mulţimile."

„Începi să îţi dai şi tu seama de asemănările dintre prigoana care a trecut şi vremurile de pe urmă. Se pot face foarte multe comparaţii. Doar că, din ultima prigoană, diavolul a înţeles un lucru: nu e bine să facă martiri. Martirii întăresc Biserica. De aceea diavolul va încerca să îi corupă, să îi facă să se lepede de bunăvoie."

„Un tânăr din zilele noastre, dacă vrea să se culce cu prietena lui, nu o violează. Violul stârneşte repulsie. O convinge să se culce cu el de bunăvoie."

„Comparaţia ta nu e delicată, dar e precisă. Da, Antihrist va încerca să pară cât mai deschis faţă de orice opinie, faţă de orice punct de vedere; nu cumva să creadă cineva că el vrea să violeze conştiinţele oamenilor. Abia după ce va păcăli mulţimile, va încerca să se lupte cu mărturisitorii."

„Credeţi că vor fi mulţi mărturisitori?"

„Cred că toţi cei care vor fi cu adevărat creştini vor mărturisi fără teamă că sunt robi ai lui Hristos. Dar prea puţini sunt cu adevărat creştini. Câţi se luptă cu patimile, câţi duc viaţă de rugăciune, cu spovedanie şi împărtăşanie, vor rezista. Dar cei care au o credinţă superficială, care se roagă lui Dumnezeu o dată pe săptămână şi numai când au nevoie de ceva, cei care vin la biserică doar când au necazuri, aceia au mici şanse să reziste."

După criteriul părintelui Nicolae vor fi puţini mărturisitori. În primele prigoane erau creştini care îşi mărturiseau credinţa cu voce tare, şi alţii care credeau în taină. Dar în vremurile de pe urmă nu va mai fi aşa: oricine nu se va lepăda de Hristos va avea de suferit. Nimeni nu va mai putea crede „în taină".

8 iulie 1993

Cred că am înţeles de ce există atâtea grupări neoprotestante: în momentul în care te-ai rupt de trupul lui Hristos, care este Biserica, încerci să găseşti de unul singur adevărul. Dar adevărul nu poate fi găsit prin propriile puteri. Şi atunci discipolii se rup de tine şi formează o nouă grupare, în care încearcă să evite greşelile tale. Şi tot aşa. Sunt sute de grupări şi fiecare crede că are adevărul...

9 iulie 1993

Nimeni nu poate schimba ce au stabilit Sfintele Sinoade Ecumenice. Oricine vrea să modifice hotărârile lor, chiar dacă ar fi ierarh, nu mai este ortodox. Oricine nu recunoaşte Sinoadele nu mai este ortodox. Iar dacă vorbeşte despre Ortodoxie vorbeşte ca un outsider.

Asta mai ales în ceea ce priveşte dialogul cu monofiziţii.

10 iulie 1993

Azi era să mor: prea îmi place să fac pe grozavul. Şi asta era să mă coste viaţa. I-am spus Biancăi cum, dacă pierd tramvaiul la o staţie, uneori îl prind la cealaltă. Nu m-a crezut. În timp ce vorbeam am văzut cum un tramvai plecase cu uşa de la mijloc deschisă şi am fugit spre el. Mi-am luat avânt şi am sărit. Dar în timp ce eram în aer, cel care conducea tramvaiul a închis uşile. Se zice că atunci când eşti în faţa morţii timpul trece mult mai încet. În aer mi-am dat seama că, lovindu-mă de uşile care se închideau, voi fi tras sub şine; şi mi-am adus aminte, în clipa aceea, de legea acţiunii şi a reacţiunii. Ca eu să mă îndepărtez de tramvai, trebuia să mă împing cu putere în uşi (acum, când scriu, nu îmi vine să cred că într-o secundă s-au întâmplat atâtea). Am căzut la vreo douăzeci de centimetri de tramvaiul care mergea cu viteză. Din spate venea o maşină. Bine că m-a văzut şoferul la timp. M-a evitat şi s-a oprit: ori, dacă mă tăia tramvaiul, să mă ducă la spital, ori să mă înjure. Primul lucru pe care l-am auzit după căzătură a fost înjurătura lui. M-am ridicat, cu genunchii însângeraţi. Dar trăiam şi eram întreg, nu aveam nici măcar o mână ruptă.

Îmi aduc aminte cu groază cum, copil fiind, venind de la antrenamentul de baschet, am văzut cum un tramvai care venea în direcţie inversă a lovit o femeie şi i-a retezat capul. Capul s-a rostogolit ca în filme. Dar eu am scăpat. Acolo sus e un Dumnezeu care mă iubeşte, care vrea să rămân în viaţă.

Tot zic că voi avea mai multă grijă de mine. Azi era să îmi iau adio de la viaţă. Şi nu sunt pregătit. Bianca a avut impresia că eu am intrat şi apoi am ieşit din tramvai. De la distanţă aşa s-a văzut.

11 iulie 1993

Părintele Teofan mi-a dat ascultare să zic cât de des pot rugăciunea Sfântului Efrem Sirul: „Doamne şi stăpânul vieţii mele...”, care se zice de obicei în Postul Mare. Mi se pare destul de greu. Sunt multe cuvinte şi mintea se împrăştie uşor.

14 iulie 1993

Zic rugăciunea Sfântului Efrem trei-patru ore pe zi. Nu simt nimic deosebit, dar fac ascultare. Pe stradă mi se mai întâmplă să o zic în şoaptă şi uneori mă aud cei care trec pe lângă mine. Trebuie să fiu mai atent.

18 iulie 1993

Cât de trişti sunt cei care s-au căsătorit cu femei necredincioase... Şi cât de triste sunt femeile care au luat bărbaţi care nu vor să se apropie de Biserică... E atât de trist să vezi atât de multe femei în biserici şi cele mai multe sunt triste pentru că soţii lor nu cred în Dumnezeu.

O familie în care soţii nu merg alături pe drumul duhovnicesc mi se pare o familie în care pe soţi îi leagă numai lucruri neimportante: dacă pierzi legătura duhovnicească, restul e superficial.

Grea e crucea femeilor care au soţi necredincioşi. Cred că dracul se luptă pe viaţă şi pe moarte ca nu cumva să fie multe familii creştine.

19 iulie 1993

M-am săturat să zic ca un papagal rugăciunea Sfântului Efrem. Îmi este de ajuns să îmi fac canonul de zi cu zi. O să îi spun părintelui că această rugăciune nu mi se potriveşte.

24 iulie 1993

La sfârşitul *Pelerinului rus*, tradus de Gherontie Cruceada, un interviu cu părintele Sofronie de la Essex. Abia azi am avut curiozitatea să citesc interviul. Cel mai extraordinar fragment mi s-a părut cel în care părintele relatează cum, spunându-i vlădicăi Nicolae Velimirovici că arhimandritul Justin Popovici îl compara pe Sfântul Siluan chiar cu Sfântul Simeon Noul Teolog, vlădica a răspuns: „Nu!... Nu, nu! Siluan este mai mare decât toţi ceilalţi în dragostea sa! Când citeşti scrierile celorlalţi sfinţi, te cuprinde deznădejdea, dar niciodată aceasta nu se întâmplă când citeşti scrierile Sfântului Siluan."

O clipă mi s-a părut că această afirmaţie este exaltată: cum să compari un părinte din vremea noastră cu Sfântul Simeon, care este cel mai mare mistic creştin? Şi totuşi am înţeles vorbele vlădicii. Când cineva citeşte o afirmaţie mai tranşantă a Sfântului Simeon, cum că cine nu vede lumina dumnezeiască nu este creştin, nici de ar fi chiar preot, poate fi cuprins de deznădejde: „Nu văd lumina, deci nu sunt creştin".

Totuşi, au fost chiar sfinţi care nu au văzut în timpul vieţii lumina dumnezeiască. Deci nu toţi creştinii o văd. Ci numai cei care au ajuns la mari măsuri duhovniceşti.

Sfântul Siluan, plin de dragoste pentru toţi oamenii, scrie altfel. Cine îl citeşte simte această dragoste şi simte dorinţa de a-L căuta pe Hristosul de care vorbeşte Siluan: pe Hristos care e plin de iubire pentru oameni, pe Hristos care aşteaptă să punem început bun mântuirii.

29 iulie 1993

I-am dat nişte bani unui cerşetor şi, gândindu-mă că multă lume îşi bate joc de el, gândindu-mă

că nimeni nu îi arată puţină dragoste, i-am sărutat mâna cu care a primit banii. Pe loc am simţit miros de mir. Am plecat de lângă el plin de bucurie.

30 iulie 1993

Întâlnire aprinsă cu părintele Teofan:

„Părinte, cu canonul e bine. Doar în vreo cinci zile nu l-am făcut, dintre care trei canoane le-am recuperat în ziua următoare, cum mi-aţi spus. Dar «Doamne şi stăpânul vieţii mele...» mi se pare prea lungă. Nu o zic cu tragere de inimă."

„Cine e bolnavul care a cerut ajutorul celuilalt, eu sau tu?"

„Eu, părinte."

„Şi cine e doctorul, eu sau tu?"

„Sfinţia voastră."

„Aşa este, chiar dacă sunt la rândul meu bolnav şi merg şi eu la doctor. Eu dau reţeta, nu tu. Tu iei medicamentele pe care ţi le scriu eu. Aşa că spune rugăciunea, că altfel îl superi nu numai pe Sfântul Efrem, ci şi pe Dumnezeu."

Nu mi-a dat mai multe sfaturi, ci doar pe acesta.

1 august 1993

Simt în mine o putere şi o râvnă deosebită pentru a spune rugăciunea Sfântului Efrem. O zic cât de des pot şi îmi place din ce în ce mai mult. O înţeleg din ce în ce mai bine.

2 august 1993

Cea mai importantă luptă din lume: lupta cu patimile. E atât de greu să duci bine această luptă... Sfântul Ioan Scărarul atrage atenţia că în cursul acestei lupte e normal să fii rănit de câteva ori. Eu îmi imaginam o luptă în care câştigi bătălie cu bătălie, fără să

primeşti nicio lovitură. Dar a fi rănit şi a lupta mai departe e ceva firesc pentru orice fel de luptă, nu numai pentru cea duhovnicească.

Patima ucide sufletul. Dar nu deodată, ci încetul cu încetul. Patima e ca un prieten care vrea să te convingă că viaţa poate fi trăită după alte reguli decât cele pe care le ştii de la biserică.

În momentul în care o patimă a pus stăpânire pe suflet, sufletul nu mai este liber. Sufletul crede că libertatea adevărată este satisfacerea patimii.

Cât mi-a plăcut mie să mă destrăbălez înainte de a mă apuca de yoga şi cât de liber mă simţeam! Atunci făceam alergie la orice fel de constrângere, fără să îmi dau seama că mă supuneam de bunăvoie celei mai grele constrângeri, mă legam cu cel mai greu lanţ: lanţul patimilor.

Prin clasa a şaptea mergeam pe stradă cu o cruce mare în ureche. Prin clasa a zecea mergeam cu cei mai teribilişti blugi din tot liceul; aveam o pereche cu multe rupturi şi alta cu un lanţ de barcă, cu catarame şi cu multe desene pe ei. Mi se părea că sunt foarte interesant. Dar, în sufletul meu, nu eram mulţumit.

Orice fel de patimă, indiferent cât ar fi de bine hrănită, nu poate împlini sufletul. Oamenii beau, curvesc, fură. Şi, cu toate astea, nu sunt fericiţi. Credinţa e singura care te face cu adevărat liber. Indiferent cât de sărac eşti, indiferent cât de urât sau de cocoşat eşti, Dumnezeu Se poate aşeza în inima ta.

Mi se pare extraordinar că, prin practicarea deasă a rugăciunii Sfântului Efrem, mintea mea s-a apropiat de această rugăciune şi acum îmi place mult. Aşa cum îmi place *Tatăl nostru* sau *Împărate Ceresc*, rugăciunea prin care este chemat Duhul Sfânt, Sfinţitorul sufletelor şi al trupurilor celor credincioşi. Îmi do-

resc să zic rugăciunea Sfântului Efrem din ce în ce mai des. Vreau să o zic tot timpul.

3 august 1993

A venit la noi acasă părintele Teofan ca să ne facă sfeştanie. După sfeştanie a venit la mine în cameră:

„Cum e, merge rugăciunea Sfântului Efrem?”

„Da, părinte, din ce în ce mai bine. Simt nevoia să o zic cât mai des.”

„Cam cât timp o zici în fiecare zi?”

„Cel puţin două-trei ore şi cel mult şase-şapte. Depinde de ce am de făcut în ziua respectivă.”

„De ce nu o zici mai des?”

„Obosesc şi mă doare capul.”

„Bine, nu te forţa. Cu rugăciunea lui Iisus o să îţi fie mai uşor, că e mai scurtă, şi efortul e mai mic. De acum îţi dau binecuvântare să zici «Doamne, Iisuse...»”

M-am pus în genunchi şi l-am rugat pe părinte să mă binecuvânteze. Nu credeam că îmi va îngădui să zic atât de curând rugăciunea lui Iisus.

„Părinte, dar încă nu m-am vindecat de tot de rănile de la yoga.”

„Rugăciunea, dacă e făcută cum trebuie şi când trebuie, ajută la vindecarea rănilor minţii. Până acum nu erai pregătit, pentru că prea te forţai, prea te concentrai, ca şi cum stătea în puterea ta să sporeşti în rugăciune. Acatistele şi paraclisele pe care le-ai făcut în ultimele luni şi chiar Rugăciunea Sfântului Efrem te-au ajutat să îţi schimbi modul de a te ruga. Cred că poţi începe să zici «Doamne, Iisuse...» Dar să îmi spui cât mai precis ce anume simţi când te rogi. Că, dacă ceva nu e în regulă, va trebui să revii la «Doamne şi Stăpânul vieţii mele...» O să mă rog şi eu să te lumineze Dumnezeu. Acum trebuie să plec la un bolnav, nu

mai stau. Aşteaptă până mâine. O să îţi dau câteva sfaturi pe care trebuie să le ţii minte.”

4 august 1993

Părintele Teofan mi-a vorbit despre rugăciunea lui Iisus. Am citit mult în cărţi, dar spusele lui mi s-au părut mult mai precise decât ceea ce am citit. Viaţa în închisoare şi perioada cât a fost pustnic l-au ajutat să sporească în rugăciune:

„Mintea e ca o moară: macină ce îi dai; îi dai patimi, macină patimi. Îi dai rugăciune, macină rugăciune.

Cu cât mintea se roagă mai mult, cu atât se curăţă de patimi. Ideal e să ajungem să ne rugăm tot timpul, ziua şi noaptea. Dar tu nu căuta să ajungi la măsuri înalte: important este să reuşeşti să te rogi ori de câte ori mintea nu e ocupată cu altceva: când nu înveţi, când nu ai altă ocupaţie care îţi solicită mintea, roagă-te.

Încearcă să alergi o oră întreagă. Nu o să poţi, o să oboseşti. Încearcă să mergi încet vreme de o oră: nu e foarte greu. Aşa e şi cu rugăciunea: cine crede că poate ajunge în câteva zile la rugăciunea neîncetată se înşală. Mintea oboseşte şi poate ajunge la complicaţii psihice.

Într-un fel, modul în care trebuie rostită la început rugăciunea minţii seamănă cu modul senin în care spui un acatist. Nu cu modul în care spui o catismă din Psaltire sau rugăciunea Sfintei Cruci. Cred că ştii diferenţa.

Mintea trebuie obişnuită cu rugăciunea încet, încet: rugăciunea lui Iisus e la început ca o plimbare. Abia după luni de zile reuşeşti să zici rugăciunea măcar zece ore pe zi. La început doar zece minute seara şi zece minute dimineaţa. Stai pe un scăunel şi zici cu mare atenţie. Dar nu mai mult. La momentul potrivit

îţi voi spune eu care sunt treptele următoare. În timpul zilei spune fără să îţi forţezi mintea prea tare. O să îţi dai singur seama care e ritmul tău.

Când mergi e bine să zici la fiecare pas câte un cuvânt. Asta să îţi intre în reflex.

În închisorile comuniste deţinuţii care erau scoşi la scurte plimbări se foloseau de mers pentru a înlocui lipsa mătăniilor. Te ajută mult să mergi rugându-te. Încearcă să nu faci niciun pas fără să spui un cuvânt din rugăciune. Cu asta te obişnuieşti repede. În câteva zile aproape te-ai obişnuit.

Nici să nu te gândeşti la rugăciunea inimii. Trăieşti în lume şi sporul e mai greu. Tu încearcă să zici cât mai mult. Şi, după ce te vei obişnui să zici aproape toată ziua, vei vedea că mintea se învaţă cu rugăciunea. Şi fără niciun efort o vei rosti numai cu mintea.

Un sfat care pare mai puţin important: tot timpul să ţii în mână mătănii mici. Am văzut că azi e ca o modă, mătăniile sunt purtate ca o brăţară. Asta e o prostie, ele sunt pentru rugăciune."

Părintele mi-a dat o pereche de mătănii mici. Aş fi vrut să i le cer pe ale lui, dar el are mătănii călugăreşti, mari.

„Poţi să le ţii în mână tot timpul, fără ca lumea să îşi dea seama că te rogi. Când eşti cu alţii nu trebuie să te rogi cu glas. E de ajuns să spui cu gura închisă şi nimeni nu ştie că limba se mişcă în timp ce rosteşte cuvintele.

Mătăniile au un rol asemănător cu al mişcării limbii: să creeze un reflex pentru rugăciune. Când mintea zboară şi uiţi să te rogi, mâna vrea să învârtă nodurile de la mătănii. Şi atunci îţi aduci aminte de rugăciune.

Dacă sunt situaţii limită, în care ai fi ridicol să mergi cu mătăniile în mână, chiar dacă sunt mici,

atunci poţi face exact aceeaşi mişcare cu mâna goală, ca să nu te dezveţi.

Ştiu că nu pare un sfat adânc, dar de aici se porneşte. După ce toceşti mătăniile astea de la mulţimea de rugăciuni spuse, vei înţelege cât de importante sunt mătăniile.

Sunt părinţi care au dobândit rugăciunea minţii foarte repede şi nu au avut nevoie de mătănii. Dar pe noi, ceilalţi, ne ajută mult. Unui părinte isihast i s-a mişcat mâna pe mătănii şi după ce murise. Asta ca să se vadă cât de mult sporise...

Ştii poate că sunt unii care nu înţeleg metoda prin care pelerinul rus a dobândit rugăciunea. Ei spun că repetarea deasă a rugăciunii nu are niciun efect. Ce rost are să zici cinci mii sau zece mii de rugăciuni pe zi? Are. Dacă eşti preocupat să zici un număr mare de rugăciuni, încerci să nu pierzi nicio clipă, că altfel nu termini până seara. Şi până şi faptul că ştii că mai ai de spus un număr mare de rugăciuni te ajută să scapi de ispita de a te concentra prea tare. Dacă te concentrezi, mintea oboseşte şi nu poţi să termini porţia.

Tu acum ai de învăţat şi de aceea nu îţi dau un număr fix. Spune cât poţi de des. După ce intri la facultate, că o să te ajute Dumnezeu să intri, o să intrăm într-un program mai precis."

5 august 1993

I-am povestit părintelui Nicolae cum am simţit mâna cerşetorului mirosind a mir.

„Asta ca să înţelegi că oamenii sunt cu totul altfel decât par la prima vedere. Cerşetorul nu părea un om neobişnuit. Şi totuşi prin smerenia lui sau prin răbdarea lui e bineplăcut lui Dumnezeu. Sunt unii care nu ies în evidenţă cu nimic în faţa oamenilor. Dar în inimile lor S-a sălăşluit Hristos. Dumnezeu mai are încă sfinţi.

Mă bucură că ţi-a trecut prin cap să îi săruţi mâna cerşetorului. Dar nu mai spune altora, că n-o să te creadă că ai simţit miros de mir şi o să li se pară că spui asta ca să te lauzi. Părintele Stăniloae, mergând odată pe stradă, a văzut un cerşetor şi, neavând ce să îi dea, i-a strâns mâna. Cerşetorul s-a bucurat mult şi i-a mulţumit: «Părinte, nimeni nu mi-a mai făcut aşa o bucurie...»"

Părintele Nicolae a primit nişte materiale de la ultima mare adunare ecumenică. Mi-a vorbit cu inima aprinsă despre râvna de a lupta pentru apărarea Bisericii: „Ce altceva e ecumenismul ăsta decât o mare erezie? Şi părintele Stăniloae, şi părintele Justin Popovici, şi părintele Serafim Rose au arătat aceasta. Auzi, să fim laolaltă cu ereticii. Vor să vină la noi? Să vină. Vor protestanţii să o cinstească pe Maica Domnului, să cinstească icoanele şi sfinţii? Nimeni nu îi opreşte. Vor catolicii să revină la credinţa de dinainte de schismă? Foarte bine ar fi. Vor monofiziţii să primească învăţăturile Sinoadelor Ecumenice? Să le primească. Să se lepede de rătăcire şi ne vom împărtăşi din acelaşi potir. Altfel nu se poate.

Când am fost la Muntele Athos toţi părinţii îmbunătăţiţi mi-au atras atenţia asupra acestui lucru: că diavolul încearcă să obţină cu ajutorul ecumenismului răul pe care nu l-a putut obţine lovind Biserica prin prigoana comunistă. Şi ecumeniştii se iau de părinţii athoniţi acuzându-i că sunt extremişti. Când o avea Mişcarea Ecumenică sfinţii pe care îi are Athosul, atunci să îşi dea cu părerea despre binele Ortodoxiei. Dar asta nu se va întâmpla niciodată."

Mă acomodez greu cu rugăciunea lui Iisus. Abia mă obişnuisem cât de cât cu rugăciunea Sfântului Efrem. Mă cam plictisesc când zic rugăciunea. De atâta repetare mă dor corzile vocale, mă doare gura. Când

sunt între alţii, mi-e greu să o zic fără să mi se mişte buzele. Când sunt singur este mai uşor, că o zic cu voce tare.

10 august 1993

M-am întâlnit în parc cu Denisa. „Să ştii că de patru luni am tot mers la biserică, fiind hotărâtă să mă mărit. Dar Dumnezeu nu m-a ajutat. Mi-a trimis numai tipi urâţi. Nu mai merg la slujbe, m-am săturat."

Cât de mulţi oameni cad în ispita asta... Vin la biserică, dau pomelnice, fac sute de mătănii, citesc nu ştiu câte paraclise şi, dacă nu li se împlineşte dorinţa, nu mai vin la biserică. Asta nu e credinţă. E un fel de şantajare a lui Dumnezeu: „Dacă nu mă ajuţi, mă îndepărtez de Tine..."

Atitudinea asta o au mai ales fetele care vor să se mărite şi soţiile care vor să aibă urmaşi, dar timp de mai mulţi ani nu reuşesc să rămână însărcinate. Dar lui Dumnezeu nu Îi plac astfel de şantaje. Credinţa celor care au o asemenea atitudine e discutabilă. Nu e credinţă curată.

Credinţa te ajută să înţelegi că Dumnezeu îţi dă în fiecare moment tot ceea ce îţi este de folos pentru mântuire. Şi, totuşi, de câte ori nu m-am îndoit de aceasta?

16 august 1993

Am ajuns la părintele Teofan. Mănăstirea de maici la care a fost trimis să le fie duhovnic e destul de micuţă. Numai maica stareţă e mai în vârstă, restul vieţuitoarelor sunt tinere. Părintele mi-a zis să nu stau prea mult aici, ca să nu fiu motiv de sminteală.

17 august 1993

Se zice că pe vremuri, în jurul locului actualei mănăstiri trăiau o mulţime de pustnici. Am coborât cu

sora Teofana şi cu sora Taisia în cripta în care se află sicriele cu osemintele unora dintre părinţii care au vieţuit aici. Le-am rugat să mă lase singur. Acolo, la lumina lumânării, am simţit o linişte adâncă: nu mi-a fost frică. Ştiam că sunt ocrotit de cei care au dus o viaţă de nevoinţă.

Se vedeau câteva oase. Am înţeles de ce unii dintre cuvioşii părinţi, şi chiar Sfântul Haralambie, ţineau în chiliile lor un craniu omenesc. Aceasta îi ajuta să cugete la moarte. Când voi muri, nu o să mă mai intereseze dacă am purtat sau nu ochelari, dacă am avut coşuri pe faţă sau dacă am avut chelie. În preajma osemintelor, mi-am dat seama cât de iubitor de mine însumi sunt: nu aş vrea să sufăr un accident din care să ies cu faţa deformată. Deşi am avut mâna paralizată şi ştiu ce înseamnă să nu fii întreg, experienţa unui accident mi se pare groaznică.

Când zic „Tatăl nostru”, când zic „Fie voia Ta...”, mă pun în mâinile Domnului. Dar îmi doresc mai ales să mă acopere cu mila Sa şi să nu Se folosească de necazuri pentru a mă aduce pe drumul cel bun. Aici este ceva în neregulă. În criptă mi-am dat seama că trebuie să îmi pun cu adevărat viaţa în mâinile Domnului şi nu să Îl sfătuiesc pe Dumnezeu cum să mă mântuiască.

De aceea am suferit atâta din cauza patimii deznădejdii: voiam o cale spre rai plină de încercări palpitante, ca şi cum răbdarea acestora ar însemna cunună după cunună, şi nu voiam să înţeleg că încercările nu sunt iluzorii, ci sunt reale. Când îmi venea să urlu de singurătate sau chiar de foame, dacă nu m-aş fi lăsat biruit de deznădejde, m-aş fi aflat pe drumul cel bun. Dar tot strigând: „De ce, Doamne, de ce?”, şi lăsând deznădejdea să mă ducă până aproape de sinucidere, nu numai că am pierdut cununa, dar am şi făcut un mare păcat.

Vreau să pun început bun. De când m-am apropiat de biserică am înţeles că este foarte important să pun început bun. În fiecare an, în fiecare lună, în fiecare zi. Vreau să învăţ ce înseamnă răbdarea, vreau să învăţ să mă lepăd de voia mea. Şi necazurile tocmai aceasta fac. Îmi calcă voia în picioare, ca şi cum ele ar fi cel mai priceput duhovnic: de fapt, ele sunt îngăduite chiar de către Marele Duhovnic, de către Cel care îi călăuzeşte şi îi luminează pe toţi duhovnicii, de către Însuşi Dumnezeu.

18 august 1993

Mă întreb ce e esenţial pentru credinţa ortodoxă. Dogmele, slujbele, muzica, icoanele, toate au rostul lor. Dar esenţială e primirea lui Hristos în inimă. Toate celelalte – dogmele, slujbele, icoanele – nu au decât acest rol: să ne ajute să Îl primim pe Hristos.

Nimic nu e mai important decât să fii al lui Hristos, să trăieşti zi de zi cu El. Să ştii că eşti al Lui.

Cred că nu numai sfinţilor le este dat să preguste încă de pe pământ Împărăţia Cerurilor, ci şi nouă, necredincioşilor.

19 august 1993

Părintele Teofan m-a chemat în chilia lui: m-a pus să citesc ceva dintr-o carte de rugăciuni şi mi-a dăruit o pereche de mătănii şi o cruce preoţească. M-a emoţionat tare: „Să ştii că eşti ucenicul pe care îl iubesc cel mai mult. Am şi ucenici monahi şi mireni, dar simt că tu eşti fiul şi urmaşul meu duhovnicesc. Dumnezeu te-a trimis la mine. Tu vei duce mai departe ceea ce eu am învăţat de la părintele meu...”

Ochii îmi erau uscaţi, dar simţeam nevoia să plâng. Crucea e de fier, asemănătoare celei cu care ies

preoţii la Sfânta Liturghie. Mătăniile sunt lungi, călugăreşti.

Nu mă aşteptam la un asemenea cadou. Mă va ajuta să nu uit că în vârtejul lumii trebuie să încerc să găsesc liniştea mănăstirii.

20 august 1993

De două zile, maicile se chinuiesc să mă înveţe să bat toaca. Prima lecţie a fost cea mai simpatică. Înainte de masa de seară, cu furculiţe şi cu cuţite în mâini, băteam ritmul în masă. Pe cât de simplu pare să baţi multă vreme în acelaşi ritm, pe atât este de complicat. Azi m-au lăsat să bat toaca pentru slujbă. Momentul e foarte impresionant. Ştiam că într-una dintre vedeniile sale un părinte a văzut cum dracii fugeau din mănăstire când se bătea toaca. Mi se părea că acest act seamănă cu bătutul tobelor în timp de război: anunţam că ai noştri atacau – se apropia slujba. Este plin de responsabilitate momentul în care baţi toaca, îţi asumi poziţia celui care stă în război în prima linie: duşmanii îl văd şi caută să îl ucidă cât mai repede. Nu aş fi avut curajul să bat toaca dacă nu aş fi primit binecuvântarea părintelui. Aici este mănăstire şi maicile sau surorile trebuie să facă asta.

Muzica produsă de toacă dă o senzaţie de atenţie sporită a minţii; parcă alungă moleşeala, parcă goneşte trândăvia.

21 august 1993

Am făcut o pauză de la învăţatul la Liturgică şi am citit puţin din cartea lui Nicolae Cabasila despre Sfânta Liturghie. Slujba are momente pe care, dacă nu le ştii din cărţi, nu ai de unde să le înţelegi. Ce înseamnă ieşirea cu Sfinţitele Daruri? Ce înseamnă celelalte momente ale Liturghiei?

Nu aveam de unde să ştiu. Cine zice că Sfânta Liturghie ar trebui scurtată nu ştie cât de armonios e alcătuită această slujbă. Sunt unii care vor să scoată ectenia pentru cei chemaţi. Dacă Sfântul Ioan Gură de Aur a vrut ca ectenia să fie acolo...

E bine că pe vremuri nu li se dădea voie celor nebotezaţi să rămână în a doua parte a Sfintei Liturghii. Fiind lipsiţi de darul botezului, nu au cum să înţeleagă ce se petrece atunci.

Ar fi o greşeală să nu se mai zică ectenia pentru „cei chemaţi". Doar nu s-au botezat toţi oamenii de pe pământ. Câtă vreme mai există eretici sau păgâni, ectenia aceasta trebuie rostită. O să îi cer şi părintelui Teofan părerea, dar cred că nici el nu e de acord cu ciuntirea slujbei.

22 august 1993

Ce ciudată este trecerea unui catolic la Ortodoxie... Să creşti în Biserica Catolică, să creşti citind Sfinţii Părinţi, şi totuşi să îţi dai seama că ceva s-a pierdut, că ceva lipseşte. Să citeşti până înţelegi că nu tu eşti de vină pentru golul spiritual pe care îl simţi, că nu tu eşti de vină că relaţia cu Hristos e artificială. Şi să vrei să revii la credinţa pe care a avut-o Biserica Catolică înainte de Marea Schismă. Atunci a trecut peste hotărârile celui de-al doilea Sinod Ecumenic, care condamnă orice modificare a Crezului.

Vrei să revii la credinţa ortodoxă. Şi ce găseşti? Ai mari şanse să intri într-o biserică ortodoxă, dar care e plină de duhul catolic. În multe biserici pictura e mai apropiată de stilul renascentist decât de cel bizantin, strana cântă în grabă şi fără atenţie, părintele slujeşte mecanic. Găseşti un alt soi de catolicism. Dacă nu au reuşit să ne aducă în staulul lor, catolicii au reuşit să infiltreze în spaţiul ortodox spiritul catolic. Am primit un cal troian în casa noastră.

Cred că, dacă aş fi fost catolic sau protestant, nu m-aş fi convertit în ruptul capului la Ortodoxie. În primul caz, pentru că nu aş fi observat decât cu greu diferenţa, în cel de-al doilea, pentru că m-ar fi speriat formalismul din biserică.

De fapt, eu judec lucrurile prea raţional, pierd din vedere faptul că Domnul le iese în întâmpinare celor care vor să cunoască Ortodoxia.

Cred că numai un părinte cu viaţă sfântă m-ar fi putut convinge de frumuseţea Ortodoxiei. Un părinte modelat de Ortodoxie într-un mod inaccesibil pentru catolici. Un părinte a cărui relaţie cu Hristos este de o mie de ori mai vie decât a tuturor protestanţilor.

Dar astfel de părinţi se găsesc foarte greu... Sunt câţiva în toată lumea...

Cine înţelege teoretic faptul că adevărul e în Biserica Ortodoxă e abia la începutul drumului. Îi trebuie multă râvnă şi multă răbdare pentru a nu se sminti de superficialitatea multor ortodocşi.

Un mare rol îl au cărţile. Dar nu cele de dogmatică sau de istorie bisericească. Ci cele despre lucrarea lui Dumnezeu în Biserică, despre minuni, despre sfinţi, despre viaţa în Hristos.

24 august 1993

Cât de des se face confuzie între Biserică şi cler... Dar Biserica este Trupul lui Hristos şi toţi cei botezaţi suntem mădulare ale acestui Trup. Ce frumoasă e imaginea Bisericii drept corabie a mântuirii... Asta e Biserica.

1 septembrie 1993

Am recitit jurnalul. Îmi pare rău că nu am scris în el mai mult. Nimic despre noaptea de Sfântul Vasile, nimic despre alte sărbători sau momente frumoase.

Dar nu am întotdeauna stare să scriu. Scriu numai când pot exprima în cuvinte starea lăuntrică. La atâtea sărbători m-am umplut de bucurie şi de linişte sufletească. Dar nu am simţit dorinţa de a scrie nimic. Pur şi simplu uit de jurnal.

Ce bine că nu mi-am schimbat adresa de mail. Mi-a scris Eleodor, care nu mai ştia cum să mă găsească. M-a sunat Nae şi mi-a citit scrisoarea la telefon.

2 septembrie 1993

Nu ştiu când va veni sfârşitul lumii. Nu ştiu dacă va veni peste o sută de ani sau mai târziu. Sau mai devreme. Cred că Dumnezeu nu va îngădui ca vremurile în care Antihrist va veni la putere să dureze prea mult.

Dumnezeu nu e nedrept. Îi va întări pe aleşii săi în acele vremuri. Părintele Paisie Athonitul spunea că cine e învăţat cu viaţa de nevoinţă va rezista mai uşor. Greu va fi cu cei învăţaţi să trăiască în lux.

Cine rabdă până la sfârşit se va mântui. Apocalipsa nu e o vreme de pedepsire a credincioşilor, ci o vreme în care se va vădi credinţa lor. Cred că Apocalipsa trebuie văzută nu numai ca o perioadă de jale, de disperare, de necaz. Aşa o vor simţi cei cu puţină credinţă. Credincioşii vor şti că e vremea dinaintea venirii Domnului. Lumea va fi ca o femeie gata să nască. O să vină sfârşitul, dar o să vină şi începutul. Cred că era mai potrivit să nu se vorbească despre sfârşitul lumii, ci despre începutul care va avea loc: cer nou şi pământ nou. Toate curate, toate sfinte. Toate în Hristos.

În *Crez* creştinul mărturiseşte: „Aştept învierea morţilor şi viaţa veacului ce va să fie...” Nu zice: „Aştept cu groaza în suflet sfârşitul lumii.”

Tot părintele Paisie zicea că sfinţii din vechime şi-ar fi dorit să trăiască în zilele noastre, ca să se nevoiască şi să dobândească mari cununi. Cred că ei s-ar fi

bucurat şi să trăiască în vremurile Antihristului, ca să îi stea împotrivă.

Nu numai cei tari ca Sfântul Mina sau ca Sfântul Gheorghe vor rezista atunci, că ar rămâne doar zece creştini. Vor rezista toţi cei care ţin predaniile Bisericii. Vor rezista şi cei care, slabi fiind din fire, îşi vor pune nădejdea în Dumnezeu.

Stă scris că diavolul va încerca să îi înşele chiar şi pe cei aleşi. Dar asta nu înseamnă că va şi reuşi. Sau va reuşi să îi înşele pe cei care, deşi cunosc învăţătura ortodoxă, sunt biruiţi de mândrie.

Psalmistul zice clar: „Inima înfrântă şi smerită Dumnezeu nu o va urgisi."

Dacă vor avea inima înfrântă şi smerită şi îşi vor pune nădejdea în Dumnezeu, creştinii vor trece cu bine examenul Apocalipsei.

3 septembrie 1993

Cât mă bucur că îl am pe Marius...

I-am spus şi părintelui Nicolae că fără Marius mi-ar fi foarte greu.

„E normal. Ştii, dacă încercăm să asemănăm monahismul cu viaţa în lume, ar trebui să ţinem cont de faptul că monahii nu au binecuvântare de a duce viaţă pustnicească decât după ce au sporit în viaţa de obşte. Excepţiile sunt rare.

La fel cei care trăiesc în lume e bine să nu se însingureze, să nu încerce să reducă totul la relaţia cu duhovnicul.

Ar trebui să existe un termen special pentru prietenii care sunt creştini: prietenia lor înseamnă împărţirea bucuriei de a-L cunoaşte pe Hristos, înseamnă sprijin pe calea trăirii creştine.

Duhovnicul nu substituie rolul prietenului. E bine că îl ai pe Marius. Cine nu are prieteni ar trebui să se roage ca Dumnezeu să îi trimită.

Altfel, cei care nu au prieteni creştini riscă să se închidă prea tare în ei. Fiind înconjuraţi numai de oameni care trăiesc ca şi păgânii, le e foarte greu să reziste.”

4 septembrie 1993

De ce creştinii resping uneori anumite cărţi sau anumiţi părinţi duhovniceşti, găsindu-le o sumedenie de defecte? De ce oare atunci când citesc o anumită carte simt nevoia să o împrumut şi altora, iar aceia nu par încântaţi de ea şi după câteva pagini o lasă din mână?

Răspunsul mi l-am dat în timp ce citeam din Sfântul Ioan Casian. Eram foarte curios să aflu cât mai multe despre vieţuirea părinţilor pustiului, dar în acelaşi timp nu mă interesau fragmentele despre lupta împotriva patimilor: mi se părea că am citit destul despre acest subiect.

Aici era cursa: diavolul nu se supără prea tare dacă citesc despre măsurile marilor pustnici. Tare se supără numai atunci când cele citite mă ajută să îmi schimb viaţa şi să lupt mai bine împotriva patimilor. Şi nu numai la scrierile Sfântului Ioan Casian, ci şi ale altor Sfinţi Părinţi am tendinţa să citesc ce mi se pare mai interesant, mai ieşit din comun, şi pierd din vedere propria luptă pentru mântuire.

Mi se părea că e plictisitor să citesc iarăşi despre lupta împotriva patimilor. Mă gândeam că după ce am citit *Scara* Sfântului Ioan Scărarul nu mai are rost să insist asupra acestui subiect.

Şi totuşi, plictiseala aceasta nu este de la Dumnezeu: cum de părinţii îmbunătăţiţi citeau şi reciteau fără să se plictisească scrierile despre lupta cu patimile?

De ce unii creştini nu par impresionaţi de o carte care mie mi se pare de nota 10? Cum de găsesc tot felul de defecte unor preoţi cu viaţă sfântă? Răspunsul e simplu, l-am trăit pe propria piele: cărţile respective sunt pentru ei ceea ce a fost pentru mine textul Sfântului Ioan Casian despre lupta împotriva patimilor.

Ni se pare că orice ne zguduie aşezarea sufletească ne e duşman; şi îl tratăm ca atare, fără să fim conştienţi de aceasta. De aceea unii găsesc defecte unor părinţi ca părintele Cleopa: aceşti părinţi nu acceptă niciun fel de compromisuri în viaţa creştină. Ei tună şi fulgeră împotriva oricărui mod greşit de înţelegere a poruncilor evanghelice. Şi cei care simt că, mergând la Mănăstirea Sihăstria, ar putea fi mustraţi de părintele Cleopa preferă să îl judece pentru o mulţime de amănunte nesemnificative, cele mai multe fiind doar invenţii ale răuvoitorilor: „Auzi, ce canoane grele dă... Nu are pic de dragoste în inimă. Nu se gândeşte deloc la neputinţele oamenilor."

Sute şi mii de oameni şi-au îndreptat vieţile făcând canoanele grele pe care le dă părintele Cleopa. Iar cei care îl osândesc nu fac altceva decât să dovedească iubire de sine şi iubire de patimi. Judecă doctorul şi aşteaptă să se vindece singuri.

Sau fac altceva: iau de la părintele Cleopa sau din cărţile pe care le citesc numai ceea ce le convine, şi restul lasă deoparte, pe motiv că nu se potriveşte cu structura lor sufletească. Oare eu nu am făcut acelaşi lucru când am ajuns prima oară la Sihăstria? Îl apreciam pe părinte pentru nevoinţele sale, dar refuzam să iau în serios ameninţările sale la adresa yoghinilor şi a radiestezişti lor.

Dacă aş fi primit încă de la început cuvintele sale, m-aş fi lepădat de rătăcire mai repede. Nu aş fi apucat să îi cunosc pe „paranormalii" din A.R.S. Regret fie-

care zi în plus pe care am trăit-o departe de Biserica lui Hristos...

5 septembrie 1993

La televizor un clip cu Loredana Groza: femeia asta se crede Madonna. Ce trist e să trăieşti imitând pe cineva. Aş vrea să fiu de 30 de ani, să fiu preot şi să o pot lua de mână şi să îi spun: „Femeie, fii tu însăţi. Nu mai alerga după fantome. Poţi să încerci să o imiţi pe Madonna până mori. Tot Loredana o să fii. Şi, când o să mori, tot Loredana o să mori. Şi ce te faci după moarte, când toată viaţa ai alergat după succes şi după împlinirea poftelor, dar la suflet nu te-ai gândit? O să mori, Loredano! Toţi o să murim. Şi, dacă nu te pregăteşti de moarte, vei regreta amarnic."

De fapt, cu astfel de vorbe nu aş obţine nimic. Ea ar râde de mine şi ar rămâne cu ale ei: ar încerca să profite de viaţă până nu îmbătrâneşte.

Şi, totuşi, ce aş putea face pentru cineva ca Loredana? Rugăciunea nu cred că este de-ajuns. Dar în lumea lor nu poţi pătrunde decât foarte greu. Ideal ar fi să se convertească un mare actor sau un mare cântăreţ. Pe el l-ar asculta cu mult interes cei care îi sunt prieteni.

Din păcate, deocamdată convertirile celor din lumea super-starurilor au loc numai în direcţia Orient. Într-un fel e explicabil, convertirea lor are şi raţiuni practice: orientalii au cele mai perfecţionate tehnici de păstrare şi de refacere a sănătăţii trupeşti.

Orientul îi fascinează pe marii actori tocmai pentru că le oferă secretul tinereţii prelungite. Decât să recunoască faptul că se apucă de yoga ca nu cumva, fiind obosiţi şi îmbătrâniţi, să nu mai fie apreciaţi de public, preferă să afirme că au descoperit spiritualitatea ori-

entală. Şi că metodele yoghine de menţinere a sănătăţii nu ar fi decât un bonus.

6 septembrie 1993

De când spun rugăciunea lui Iisus în mine a avut loc o schimbare lăuntrică. Parcă aş fi alt om. Singurul inconvenient este că, vorbind mai puţin, nici tata şi nici Ştefania nu înţeleg că tăcerea asta nu are nicio legătură cu tăcerea yoghină:

„Acum ce vrei să faci, să combini credinţa cu cele învăţate la yoga? Ţi-am zis şi atunci, îţi zic şi acum: trăieşte normal."

Da, mi-a zis tata să mă las de yoga, dar când? După ce mi-a îndreptat paşii pe acest drum. I-am dat să citească din Vieţile Sfinţilor, dar nu înţelege că drumul pe care vreau să merg e cât se poate de firesc: rugăciunea deasă ar trebui să fie o preocupare a tuturor creştinilor.

Nu am multe mătănii de făcut: doar o sută. Atunci când făceam trei sute în fiecare zi eram preocupat să le termin cât mai repede. Dar acum, când am puţine, le fac cu evlavie şi zic rugăciunea lui Iisus. Când mă ridic zic „Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu", când cobor cu faţa la pământ zic: „miluieşte-mă pe mine păcătosul".

7 septembrie 1993

M-a sunat părintele Nicolae:

„Am fost şi am făcut o sfeştanie. Acolo mai venise o rudă de-a gazdei care a vorbit aproape non-stop despre credinţă. Ascultând-o, m-am gândit la tine. Vorbea despre viaţa duhovnicească fără pic de discernământ. În loc să se folosească, ceilalţi s-au speriat. Omul acela tot vorbea despre culmile trăirii creştine, că toţi trebuie să murim poftelor noastre şi să ne gândim nu-

mai şi numai la Dumnezeu. Dar lipsa dragostei faţă de cei cărora le vorbea şi aerul de superioritate pe care îl aborda anulau tot discursul lui.

Mi-e teamă să nu cazi şi tu în aceeaşi cursă: să fii aspru cu defectele celorlalţi şi înţelegător cu ale tale. Mi-e teamă să nu încerci să îi convingi pe alţii să urce nişte trepte pe care tu nu le cunoşti decât din cărţi.

Ştii ce obţii cu un astfel de discurs? În cel mai bun caz îi convingi pe alţii să vină de câteva ori la biserică, şi apoi aceştia, dându-şi seama că nu au în ei eroismul de care le-ai pomenit tu, se vor îndepărta de Hristos spunând: «Doamne, noi am încercat, dar nu suntem buni să fim creştini. Credinţa e pentru cei mai curaţi la suflet decât noi.»

Hristos nu a venit în lume pentru sfinţi. Marea majoritate a celor care au dobândit raiul au mers pe această cale destul de încet. Mântuirea este dar de la Dumnezeu. Nici sfinţii nu au căpătat mântuirea prin propriile puteri, niciunul dintre ei nu a zis că e vrednic de rai.

Oamenii se schimbă foarte greu, în ani şi ani de zile. Important este să vrea să se schimbe. Importantă este lupta cu păcatul. Dacă cineva spune că a încercat să fie creştin, dar acest lucru este prea greu pentru el, se minte singur. Ar însemna că Dumnezeu i-a închis porţile raiului. Dar nu este aşa. Orice om are în faţă nu numai calea păcatului, ci şi a virtuţii. Şi poate merge spre rai.

Poate că tu nu eşti ca omul pe care l-am cunoscut la sfeştanie şi poate nu ţi se potriveşte observaţia de a avea grijă cum vorbeşti despre Hristos. Dar am preferat să primeşti un sfat care nu ţi se potriveşte decât să fii lipsit de unul de care ai nevoie.”

Părintele şi-a dat seama de acest defect al meu. Şi Ştefania mi-a reproşat că îi vorbesc despre credinţă

ca şi cum aş fi mult mai curat la suflet decât ea, ca şi cum numai cei care fac sute de mătănii merg pe calea mântuirii.

Şi tot ea mi-a spus că a încercat să fie mai credincioasă, dar nu a reuşit. Invocă faptul că nu se simte în largul ei între atâtea interdicţii religioase. Asta spun mulţi. Dar niciunul dintre ei nu vrea să spună şi că nu vrea să ajungă în rai. Deşi cele două afirmaţii sunt aproape identice.

Se bazează pe faptul că Dumnezeu este milostiv. Dar cum să fie milostiv cu cei care toată viaţa au trăit numai pentru a-şi împlini dorinţele pătimaşe, când şi-au hrănit poftele ca pe nişte copii mici?

8 septembrie 1993

În cartea sa *Furioşii Domnului*, Georges Blond redă tarifele indulgenţelor practicate de Biserica Catolică, pe care le preia chiar din „Taxele cancelariei apostolice". Uciderea unui episcop se ierta pentru 36 de tournois, 9 ducaţi; a unui preot, pentru 18 tournois, 4 ducaţi; uciderea unui mirean era mult mai ieftină: 2 tournois, 4 ducaţi. Citind lista celorlalte păcate de pe lista de indulgenţe (uciderea soţiei de către un soţ care vrea să se căsătorească, avort, iertarea pentru orice fel de crimă...) m-am simţit pentru o clipă frate cu Luther şi cu ceilalţi iniţiatori ai Reformei protestante.

Cum să crezi că învăţătura Evangheliei e compatibilă cu acest comerţ spiritual? Cum să crezi că păcatele se iartă prin plata unei sume de bani? Mă mir că nu s-au vândut şi locuri în rai. Loja întâi, 100 de ducaţi. La „graniţă", 2 ducaţi, cu reducere pentru soldaţi.

Toată stima şi respectul pentru cei care au avut curajul de a înfrunta rătăcirile Romei... Pe cât de tare îi apreciez, pe atât de rău îmi pare că nu au mers până la capăt în dorinţa lor de a reveni la credinţa Bisericii primare.

Au vrut să trăiască după cuvântul lui Dumnezeu, fără să înţeleagă că acest cuvânt nu a apărut din senin. Au existat creştini şi înainte să se scrie prima Evanghelie. Abia după zeci de ani de la răstignirea Mântuitorului s-a terminat de scris ultima carte nou-testamentară, Apocalipsa.

Sfinţii Evangheliști, atunci când scriau un text, dădeau şi o serie de lămuriri prin viu grai. Însă acestea s-au păstrat numai în Biserică.

Protestanţii, încercând să înţeleagă textul Scripturii făcând abstracţie de explicaţiile Sfinţilor Evangheliști, au ajuns la alte rătăciri. Au ajuns chiar să deformeze traducerea Bibliei. Având printre ei filologi foarte buni, aceştia au întocmit chiar dicţionare care să valideze traducerile greşite. Cum să îi explici unui protestant că greşeşte, când îţi spune că aşa scrie în Biblie? Bibliile seamănă foarte mult, dar diferenţele apar exact în punctele cheie. Şi protestanţii sunt greu de convins. Ştiu textul Scripturii mult mai bine decât noi şi aduc o mulţime de citate pentru a-şi argumenta opiniile. Numai un preot bine pregătit i-ar putea lămuri.

Ar trebui să ştim mai bine Scriptura, ca să nu ne mai înşele sectanţii.

9 septembrie 1993

Uneori simt foarte clar diferenţa dintre liniştea minţii şi liniştea inimii. Simt că în inima mea e o linişte care se răsfrânge şi asupra minţii. Şi simt că această linişte trebuie protejată, trebuie preţuită.

Când îmi fac canonul, inima dobândeşte o stare foarte plăcută: e ca un magnet care vrea să îmi atragă şi mintea în aceeaşi stare de linişte.

Am vorbit cu părintele Mina Dobzeu. Mi-a spus să mă bucur că Dumnezeu mi-a dat râvna aceasta pentru rugăciunea lui Iisus, dar să nu mi se pară că sunt

sus. Dumnezeu Îşi arată mila Sa începătorilor, pentru a-i întări.

I-am descris ce anume simt când zic: „Doamne, Iisuse...” şi mi-a spus că totul e bine. Inima atrage mintea. Aşa au spus toţi părinţii care au descris această lucrare. Numai că s-ar putea să am mari războaie. Vrăjmaşul vrea să îi trântească la pământ pe toţi cei care încearcă să ducă o viaţă închinată Domnului. Să mă ferească Dumnezeu să nu cad iar în vreo groapă. Şi, totuşi, chiar dacă ar fi să cad, am înţeles marea valoare a pocăinţei. Nu ştiu ce m-ar putea rupe de nădejdea că Dumnezeu mă va ridica iar.

Nu las frica să îmi intre în suflet. Mă rog să nu cad iarăşi.

Doamne, dacă din cauza mândriei şi a slăbiciunii mele diavolul mă va trânti la pământ, din suflet Te rog să mă ridici din nou la Tine. Ştiu că cei mândri sunt o pradă uşoară pentru el şi uneori îmi dau seama de mândria care zace în mine. Dar mai ştiu şi dragostea Ta de oameni.

Doamne, Tu eşti nădejdea mea, păzeşte-mă de întunericul păcatului!

10 septembrie 1993

Cristina Andrei a fost ucisă de logodnicul ei. Parcă nu mi-a venit să cred când mi-a povestit mama ei. Poliţistul care a venit să facă raportul, mituit de criminal, a scris că fata a căzut de la etajul 9, dezechilibrându-se în timp ce stătea pe balcon. Dar lângă cadavru nu era nicio urmă de sânge. Pe glezne se vedea că a fost târâtă pe jos, până la locul la care s-a susţinut apoi că a căzut. Dar înainte de a fi ucisă, fata a strigat: „Ajutor, mă omoară!”

Ce ciudat, Cristina moartă. Parcă nu îmi vine să cred. Trăiesc într-o lume plină de ticăloşi, plină de oameni pe care nu ştiu cum îi mai suportă Dumnezeu.

Din ce în ce mai multă violenţă. În ziare, la televizor, din ce în ce mai multe ştiri despre crime îngrozitoare. Păcatul violenţei e din ce în ce mai răspândit. Mă gândesc cu groază ce va fi peste vreo treizeci de ani, dacă o vom ţine tot în ritmul ăsta.

Mama Cristinei e disperată, ca orice mamă care a rămas fără copil. Cristina a fost viaţa ei. A crescut-o cu multă dăruire, s-a sacrificat pentru ea şi acum a rămas singură.

Nimeni nu o poate consola. Nimeni nu o poate face să înţeleagă de ce Dumnezeu a îngăduit această crimă. Cred că, dacă aş fi în locul ei, mi-ar fi la fel de greu să accept că toate se întâmplă cu îngăduinţa lui Dumnezeu. De ce toţi ticăloşii, toţi hoţii trăiesc până la adânci bătrâneţi, iar cei care sunt buni la suflet au parte numai de necazuri?

Tot nu îmi vine să cred că a murit Cristina. De la ea a pornit acest jurnal. Totuşi, Dumnezeu ştie de ce a îngăduit aceasta. Dumnezeu nu este de vină pentru păcatele oamenilor; El ne-a lăsat liberi şi ne respectă libertatea.

Uneori, libertatea pe care ne-a dat-o Dumnezeu mi se pare o povară. Este atât de greu în unele momente să mergi pe drumul cel bun... Dar numai având posibilitatea de a alege ne putem mântui.

De ce a murit Cristina? Nu am de unde să ştiu. Numai Dumnezeu ştie ce este în sufletul omului. Din afară, ceilalţi nu pot înţelege nimic. Sau înţeleg prea puţin.

Ce ciudată este moartea... Nu cred că Cristina s-a gândit vreodată că s-ar putea să moară în floarea vârstei. Acum îmi dau seama cât de folositoare este cugetarea la moarte: dacă trăieşti ca şi cum ai muri mâine, viaţa îţi este cu totul alta. Dacă aş şti că mor într-un an de zile, atunci aş renunţa la multe din micile plăceri „nevinovate” ale vieţii.

Legătura dintre canon şi rugăciunea lui Iisus e foarte strânsă. Am de zis Paraclisul Maicii Domnului şi o catismă. Canonul îmi sporeşte râvna pentru rugăciune şi în timp ce îl fac simt liniştea pe care a adus-o repetarea rugăciunii lui Iisus.

11 septembrie 1993

A trecut cam un an de când Dumnezeu m-a scos din mocirla ereziilor. Chiar dacă uneori sufletul meu mai scoate la iveală rămăşiţe yoghine, de mândrie sau de iubire de sine, în cea mai mare parte a timpului mă simt ca şi cum m-aş fi născut şi aş fi crescut în biserică. Ori de câte ori citesc Sfânta Scriptură sau scrierile sfinţilor, sufletul meu se umple de o bucurie senină, caldă. Ortodoxia mi se pare atât de firească cum nu se poate spune.

Urcuşul spre cer este încet, dar sigur. Asta e calea mântuirii. Viaţa creştinilor mi se părea înainte plictisitoare. Dar lupta împotriva patimilor şi a puterilor întunericului face ca viaţa duhovnicească să fie cât se poate de mobilă. Nu este nimic static aici.

Accentul se pune pe dobândirea Duhului Sfânt şi unirea cu Hristos. Nevoinţa este pe planul secundar. Pe primul loc se află dragostea de Dumnezeu şi de aproapele, smerenia şi rugăciunea.

Din afară, un yoghin pare mult mai tare decât un creştin: ţine posturi mai aspre, cunoaşte tehnici de concentrare ezoterice... Dar aceste tehnici nu fac altceva decât să îl deformeze pe om. Credinţa creştină nu îşi propune să remodeleze sufletul omenesc, transformându-l în altceva. Ci îl curăţă de noroi şi îl sfinţeşte.

Hristos nu a venit în lume decât pentru a arăta oamenilor calea spre Împărăţia Cerurilor: această cale nu are nimic artificial. Credinţa creştină îi modelează

pe oameni astfel încât, în fiecare zi a vieţii, să urce încă o mică şi aproape inobservabilă treaptă spre rai.

12 septembrie 1993

Mă obsedează disperarea mamei Cristinei. Cum să o convingi că viaţa mai are un sens, după ce a rămas fără fiinţa cea mai dragă?

Dacă ar avea putere să nu se lase doborâtă de această încercare, dacă va reuşi să îşi păstreze credinţa şi nu Îl va huli pe Dumnezeu, ar da dovadă de sfinţenie.

Cred că în zilele noastre şi aşa se arată sfinţenia: prin modul în care facem faţă necazurilor mari. Un părinte spunea că adevărata credinţă nu se arată numai prin nevoinţă, ci şi prin răbdarea încercărilor vieţii.

Cât de greu este să rabzi moartea fiului, a fiicei sau a soţului... Şi sunt atâtea şi atâtea necazuri prin care poate trece cineva...

Cine rabdă încercările pe care le trimite sau le îngăduie Domnul este ca un nou Iov. „Dumnezeu pe cine iubeşte încearcă", zice o vorbă din popor. Dar cât de greu este să înţelegi, atunci când te afli în necazuri, că Dumnezeu te acoperă cu dragostea Sa...

Mi-aş dori mult să o pot linişti pe mama Cristinei. Dar, în cazul ei, durerea nu poate fi alinată decât de Dumnezeu. Sunt o mie de situaţii care par fără nicio logică, o mie de situaţii care ne fac să spunem că Dumnezeu e nedrept. De fapt, nu sunt aşa de multe: în viaţa fiecărui om sunt câteva. În viaţa mea au fost două motive pentru care m-am supărat pe El: moartea mamei, care m-a luat pe nepregătite, care mi-a picat ca un ciocan în cap, şi lungile mele experienţe eretice.

Greu mi-am dat seama că nu Dumnezeu m-a trimis acolo. Am căzut în rătăcire din cauza lipsei mele de smerenie: erezia nu a fost decât un ecou al mândriei mele. Dacă aş fi fost smerit, poate că aş fi simţit

mai devreme chemarea Bisericii. Mai aud voci care zic: „Lasă, bine cel puţin că de la yoga ai venit la credinţa creştină. Yoga e o treaptă spre Biserică.” Yoga e treaptă spre Biserică în aceeaşi măsură în care păcatul e treaptă spre virtute. Sfânta Maria Egipteanca nu a spus niciodată că datorită păcatului a ajuns la virtute.

Nu. Yoga şi celelalte rătăciri sunt întuneric deghizat în lumină. Dar Hristos ne-a scos de acolo, pe mine şi pe atâţia alţii, şi ne tămăduieşte rănile sufleteşti cu multă blândeţe.

Moartea mamei a rămas singurul motiv care pare că stă în picioare atunci când caut momentele din viaţa mea când Dumnezeu a fost nedrept cu mine. Dar am eu dreptul să Îl judec pe Dumnezeu? Cine ştie ce viaţă duceam dacă mama ar fi rămas în viaţă! Poate că acum aş fi mers pe căile pierzării.

Uneori merg pe stradă şi îi simt pe oameni ca şi cum ar fi fraţii mei. Îmi vine să le spun tuturor: „Hristos a Înviat!”. Mă uit la feţele lor cu dragoste, şi în sufletul meu creşte dorinţa de a-i putea ajuta. Simt cum îmi cresc aripi.

Asta nu se întâmplă foarte des, dar, când se întâmplă, parcă aş pluti.

Rugăciunea lui Iisus îmi e foarte dragă. Mi se pare un ciocan care loveşte în patimile mele. O zic des, şi când mă spăl, şi când mănânc. Chiar şi simpla repetare a rugăciunii mă opreşte să fac unele mici prostii.

IX.
„Iubiţi-vă unii pe alţii...”

M-am întors la mănăstire la maici, ca să mă mai liniştesc puţin şi ca să mai stau cu părintele Teofan. Aici a avut loc o crimă, dacă pot spune aşa: sora Taisia a fost răpită de ţigani. Ca în filme. De fapt, nu chiar ca în filme. Maicile mi-au spus că voia să se mărite cu un ţigan, ea însăşi fiind ţigancă. Dar blondă, cu ochii albaştri, eu nu mi-am dat seama. Ţiganul a murit şi fata a venit la mănăstire. Dar fratele ţiganului, Rică, a venit să o ia pe Taisia la el. I-au pus ceva în mâncare, au dus-o până la poarta mănăstirii, şi pe-aici ţi-e drumul. Nu se mai ştie nimic despre ea.

Mi-aduc aminte cum s-a terminat filmul *Ultimul inorog*: inorogul nu mai avea putere să se lupte cu Taurul Roşu, simbolul întunericului. Şi atunci un flăcău a avut curajul să intre el în joc. A zis parcă ceva de genul: „Pentru aceasta trebuie să existe eroii...” Mi-a plăcut foarte mult secvenţa.

Da, omule, de aceea trebuie să existe eroi, ca să îşi bage nasul acolo unde alţii nu au curajul. E momentul să intru în horă. Mă voi duce după Taisia. Mâine dimineaţă voi pleca în satul de ţigani.

Maica stareţă e plecată momentan din mănăstire şi nici părintele nu e aici ca să îi cer binecuvântare.

Îmi este puţin frică că o să iasă rău. Că o să mă bată Rică şi o să ajung cine ştie ce schilod, iar Taisia tot la ei să rămână... Sau că o să mă omoare într-un acces de furie. Dar m-ar trimite direct la Hristos şi tot un fel de mucenicie ar fi. Hristos a zis că aceasta este cea mai mare dragoste, să ne punem viaţa pentru cei-

lalţi. M-am gândit eu multă vreme la o moarte martirică şi iată că am ocazia să îmi mărturisesc credinţa. Dacă mor, ceilalţi vor zice că nu trebuia să merg acolo, că m-am băgat unde nu era treaba mea. Dar este treaba mea. Taisia este sora mea în Hristos. Indiferent cum priveşte viaţa acum, este imposibil ca venirea mea să nu o pună pe gânduri.

Dacă o fur, o vor găsi repede şi o vor lua înapoi. Poate ar fi mai bine să o duc în altă mănăstire, ca să i se piardă urma. Nu ştiu ce va fi, las totul în seama lui Dumnezeu.

Îmi dau seama că mi-aş dori să rămân în viaţă. Şi întreg. Mi-aş dori să am timp să mărturisesc despre frumuseţea credinţei creştine, credinţă care mi-a umplut inima. Şi, dacă mor, nu mai pot face nimic. Mi-aş dori să devin preot. E cea mai mare dorinţă a mea. Părintele Teofan mi-a spus că asta e calea pe care trebuie să o urmez: preoţia.

Dar poate că Dumnezeu, ştiindu-mi nevrednicia, vede lucrurile altfel. Poate că păcatele mele trebuie spălate prin sânge. Am fost al diavolului şi numai Dumnezeu m-a scăpat. Dacă mor, mor pentru fratele meu. Dumnezeu ştie ce este în inima mea.

Dacă fug de jertfă, fug de Hristos. Martirii nu au fugit de moarte, motivând că aşteaptă să găsească o moarte mai spectaculoasă sau una care să aducă mai mult rod. Ei nu s-au lepădat pe moment, sub pretext că vor să Îl mărturisească mai târziu pe Hristos. Ci atunci când li s-a cerut să mărturisească, au făcut-o.

Acum este momentul să mărturisesc. Există în sufletul meu puţină îndoială, poate că îmi asum o cruce prea grea. Mi-e frică de răzbunarea ţiganilor. Sunt în stare să mă tortureze cu mult sadism. Nimeni nu va putea dovedi că am intrat în satul de ţigani. Mi se va

pierde urma. Şi la ce mi-ar folosi să îi prindă poliţia, dacă am murit?

Totuşi, esenţial este cum va reacţiona Taisia. Eu acolo nu mă duc ca să fac o demonstraţie a credinţei mele. Nu intru în ispită de nebun. Ci mă duc pentru ea, aşa cum m-aş duce pentru oricare soră din mănăstire. Aşa cum m-aş duce pentru soră-mea.

Nimeni nu poate şti ce este în sufletul meu. Dar ce va fi în al ei, atunci când mă va vedea? Va înţelege gestul meu? Trebuie să îl înţeleagă. Aşa m-aş bucura să îi conving pe ţigani să o lase să se întoarcă cu mine...

Maicile de aici au încercat să mă sperie, să mă convingă că este foarte periculos să mă duc acolo. Că îmi vor pune nu ştiu ce vrăji în mâncare, că o să mă îndrăgostesc de Bastilia, de sora ţiganului. Asta ar fi culmea. Nu cred că se poate. „Vezi că e foarte frumoasă, s-ar putea să-i pici în braţe..." După ce m-am rupt eu de Tantra, unde erau fete atât de frumoase, nu mă voi lăsa cucerit de o ţigancă.

Simt lipsa binecuvântării părintelui Teofan. Când am intrat noaptea în peştera Sfintei Teodora de la Sihla, dacă nu aveam binecuvântarea stareţului, îmi pierdeam minţile. Ascultarea e totul. Asta e singura pricină pentru care sunt neliniştit. Dar oare de ce părintele nu a făcut nimic pentru Taisia? S-a rugat şi atât. Sau poate că şi pentru rugăciunile sale mi-a dat Domnul gândul de a merge la ea.

Nu ştiu dacă părintele Teofan mi-ar fi dat binecuvântare să merg. Mă iubeşte atât de mult... Mi-a spus că mă iubeşte ca pe copilul lui. Şi nu cred că şi-ar fi lăsat copilul acolo. Sau poate şi l-ar fi lăsat. Tocmai ca să mărturisească prin fapte ceea ce poartă în inimă. Îl iubesc pe părinte şi cred că s-ar bucura aflând că modul în care m-a crescut a dat roade.

Nimic nu se întâmplă fără voia lui Dumnezeu. El mă poate păzi. Merită să risc. O fac pentru a împlini porunca dragostei de aproapele. Şi nu cred în puterile mele. Nici martirii nu îşi imaginau că prin puterile lor vor rezista la torturi. Ci îşi puneau toată nădejdea în Dumnezeu.

Îmi dau seama cât sunt de slab. Oare dacă mă torturează ţiganii, cerându-mi să mă culc cu Bastilia, voi ceda? Nu ştiu. Nu aş vrea să cedez. Satul de ţigani este pentru mine un mare mister: nu ştiu cât sunt de civilizaţi. Că dacă sunt cât de cât civilizaţi, nu or să mă taie. Sau nu or să mă taie prea tare.

Nu ştiu dacă este cazul să îmi scriu testamentul. Nu am de lăsat nimănui nimic. Poate doar cărţile mele dragi. Ce-aş putea să scriu în testament? Aş putea să scriu că Taisia este de prea multă vreme la ţigani şi că nu e firesc că încă nimeni nu s-a dus după ea. Dacă suntem creştini, avem datoria de a ne pune sufletele pentru ceilalţi. Eu nu mă duc acolo de nebun, nici de zăpăcit, nici pentru că îmi plac aventurile. E datoria noastră, a celorlalţi creştini, să facem ceva pentru Taisia. Aş scrie un scurt testament în care să îi rog pe cei care îl vor citi, dacă mor, să înţeleagă că nu se poate separa credinţa creştină de jertfă. Eu asta am înţeles: că Hristos S-a răstignit pentru noi, şi că noi, pentru a ajunge lângă El, trebuie să mergem pe calea crucii. Credinţa creştină fără cruce este un surogat, este o fandoseală. Cred că, dacă s-ar fi găsit cineva să aibă curajul de a merge la ea, Taisia putea fi acum în mănăstire.

Să nu fiu extremist, alţii au tot felul de probleme, sunt legaţi de familiile lor, cine ştie de ce nu s-au dus până acum acolo. Eu am doar două „probleme”: dorinţa de a-I mulţumi lui Dumnezeu pentru că m-a răpit din ghearele morţii şi dorinţa de a-mi ajuta semenii. Şi

în afară de aceste dorinţe bune, o grămadă de patimi care încearcă să mă sufoce.

Doamne, Îţi mulţumesc că ai avut grijă de mine. Îţi mulţumesc că m-ai păzit până în acest ceas al vieţii mele. Îţi mulţumesc că mi-ai dat să Te cunosc şi să Te iubesc. Nu pot spune nimănui ce simt în inima mea. Ai făcut ca în pieptul meu să ardă o flacără, ca în mine să ardă dorinţa de a Te sluji. Dacă acum trăiesc, dacă nu am fost omorât prin viclenia demonilor pe care i-am slujit, este pentru că Tu ai vrut să vii în viaţa mea.

De multe ori uit că m-am închinat dracilor, de multe ori mă simt ca şi cum m-aş fi născut şi aş fi trăit numai în Biserică. Timpul a trecut repede, dar mintea mea s-a schimbat foarte mult. Nu mă mai recunosc. Tot ceea ce înseamnă rătăcire a murit. Bhaktimurti a murit.

Ştiu că ispitele prin care voi trece vor fi mari. Ştiu că patimile care mă apasă şi cu care mă lupt nu mă vor lăsa în pace. Dar Tu mi-ai dat puterea să îmi pun viaţa pentru Taisia. Şi mi-ai dat nădejdea că, dacă mă voi lupta până la sfârşitul vieţii, mă vei primi în Împărăţia Ta.

Mi-e sete de Tine, Doamne... După dragostea Ta a însetat şi însetează inima mea. Am iubit păcatul. Dar păcatul nu m-a împlinit. Am căutat în fel şi chip să dobândesc liniştea şi nu am reuşit. Am căutat să renunţ la această lume pentru a merge pe urmele lui Lucifer: am vrut să fiu Dumnezeu. Tu m-ai iertat şi m-ai primit la Tine.

Mi-ai făcut marele dar de a mă ridica din cădere. Simt că tot ceea ce sunt – sunt prin harul Tău. Dacă ar fi să cad din nou în cine ştie ce erezie sau în cine ştie ce patimă, ar fi numai vina mea. Tu m-ai adus aici. Minunea a avut loc. Acum înţeleg de ce este chiar o minune ca cineva să se pocăiască. Este mai uşor să

mişti un munte decât să convingi un rătăcit, cum am fost eu, că adevărul se găseşte numai în Biserică.

Mi-ai făcut un mare dar. Nu sunt vrednic de el şi nici nu voi putea să Îţi mulţumesc cum se cuvine. Dar îmi doresc din tot sufletul să merg pe calea Evangheliei. Să mă lupt cu toate rămăşiţele murdare care au rămas în sufletul meu.

Acum ştiu unde eşti. Te-am căutat prin atâtea locuri şi Tu mă aşteptai în biserică... Am înţeles acum cuvintele psalmistului David: „Dumnezeule, Dumnezeul meu, pe Tine Te caut dis-de-dimineaţă. Însetat-a de Tine sufletul meu, suspinat-a după Tine trupul meu, în pământ pustiu şi neumblat şi fără de apă. Aşa în locul cel sfânt m-am arătat Ţie, ca să văd puterea Ta şi slava Ta. Că mai bună este mila Ta decât viaţa..."

***

„Cuget, deci exist", zicea Descartes. Eu zic: scriu, deci trăiesc. Adică supravieţuiesc. A fost cea mai palpitantă zi din viaţa mea. Iată filmul zilei: am luat autobuzul până în Câmpulung, de acolo alt autobuz până în Piteşti, şi de acolo altul până în satul de români de la „graniţa" cu ţiganii. În drum am dat de un post de poliţie. L-am întrebat pe poliţistul de acolo cum ajung la ţigani şi mi-a spus. M-a întrebat ce treabă am acolo. Când a aflat, s-a mirat. Rică mai are o femeie, cu care e căsătorit civil. Poliţistul mi-a spus că o să treacă şi el diseară pe la ţigani, să vadă cum stau lucrurile (aveam să aflu că e îndrăgostit lulea de Bastilia). E bine că am dat de poliţist, ca să nu intru chiar în gura lupului. Dar cine ştia dacă va veni sau nu.

În drum spre sat, drum de ţară. Mi s-a făcut un rău, de abia mergeam. Cred că am simţit puterea magiei negre. Capul îmi plesnea. Îmi ziceam: „Cine te-a pus să vii aici?" Mi-era din ce în ce mai rău.

Deodată, la orizont am văzut două femei. Sora Taisia şi cu mama ţiganului mergeau la doctor. Când m-au văzut, zice mama: „Nu ţi-am zis că am visat că ne vine ginere pentru Bastilia... Ia uite-l! Hai acasă, să îl ducem să stea cu ea până ne întoarcem noi.” Neaşteptată introducere. Taisia nu zicea nimic. M-au dus acasă. Bastilia e o femeie frumoasă.

Maică-sa zicea: „Eşti iubitul Taisiei? Vrei să o iei cu tine, ia-o, că şi aşa nu face nimic. Zace toată ziua. Spune, Taisia, vrei să pleci cu el?” Ea nu răspundea nimic, doar îşi pleca ochii. Nu am schimbat nici două cuvinte cu ea, nu avea să îmi spună nimic. Asta a fost o lovitură pentru mine. Eu îmi riscam viaţa pentru ea şi ea nici nu mă băga în seamă.

Am considerat că cea mai bună strategie este să tac şi eu. Dacă îi făceam morală, nu rezolvam nimic. M-am gândit că, dacă tac, va înţelege din tăcerea mea rostul venirii mele. Şi tot aşteptam să mă tragă într-o cameră şi să îmi ceară să o răpesc. Dar aşa ceva nu s-a întâmplat.

Mama ţiganilor o ţinea una şi bună că trebuie să mă căsătoresc cu Bastilia. „Intră şi culcă-te cu ea, că o să ţi se ierte păcatele.”

„Nu ştiu dacă mi se iartă aşa.” Că, dacă mi s-ar fi iertat păcatele, intram fără şovăire.

„Haide, că eu ştiu bine, doar am fost prin mai multe mănăstiri”, şi a început să îmi înşire o listă lungă. Zicea că a fost şi la părintele Argatu, la Cernica. M-am întrebat de ce mă îmbie să mă culc cu Bastilia, că doar nu era o fată de lepădat. E o fată frumoasă şi nu cred că îşi tratează toţi musafirii cu o partidă de sex.

„Eu am fost măritată, a zis Bastilia, dar nu am vrut să mă culc cu ăla, şi după două săptămâni m-am despărţit de el.” Mi-a trecut prin cap că singura explicaţie a faptului că mă îmbia să mă culc cu ea era că se

decisese să se mărite cu mine. Eu 19 ani, ea douăzeci şi ceva, mergea. Dacă rămâneam la ei peste noapte, aşa cum mă rugau, nu aveam nicio şansă să îi conving că nu m-am culcat cu Bastilia. O fi vreun obicei la ţigani, că dacă te culci cu o fată de-a lor trebuie să o iei de nevastă. Sub nicio formă nu trebuia să rămân noaptea acolo. La un moment dat Bastilia a propus ca noaptea să mergem la discotecă. M-am gândit că este mai bine, că aşa nu avea cum să spună că noaptea a făcut dragoste cu mine.

Maică-sa mă tot îmbia: „Vezi casa aia cu etaj, aşa vă facem şi vouă una. Şi să ştii că avem şi noi o garsonieră la Bucureşti." Insistenţa ei era drăcească. Dacă i s-a arătat în vis că îi vine ginere, nu puteai să o convingi că nu sunt eu acela. De la draci a fost visul ei.

La masă a fost colosal. Ca să nu par speriat, mai întâi m-am spălat pe mâini, dar şi pe corp, până la brâu. Bastilia îmi turna apa dintr-un ulcior. La un moment dat am băgat eu mâna în vas, ca să mai iau puţină apă.

„Vai, ai spurcat ulciorul!", a zis supărată.

„Cum l-am spurcat?"

„Păi, ai băgat mâna murdară în el."

„Şi ce dacă, îl spălăm bine şi gata, nu mai e spurcat."

A intervenit şi maică-sa: „Nu, ulciorul este spurcat, du-l în spatele casei, lângă celelalte." Aoleu, ţiganii ăştia, cât de superstiţioşi sunt. Au maşini moderne, au televizor, video şi alte alea, dar păstrează tot credinţele lor învechite. Ei sunt convinşi că aşa este mai bine pentru ei. Obiceiurile astea ţin comunitatea legată. Dar comunitatea lor este legată numai prin obiceiuri păgâne. Dacă erau creştini, ar fi fost tare bine. Cred că păstrau credinţa mai bine decât noi.

Şi acum masa, unul dintre momentele de maximă tensiune. Mi-a fost frică să nu îmi pună în mân-

care ceva vrăjit sau vreo substanţă care să îmi stârnească patima desfrâului. O soră îmi spusese la mănăstire că şi Taisiei i-au pus ceva asemănător.

M-am gândit la întâmplarea cu creştinul care voia să se sinucidă, dar înainte de a bea otrava făcea cruce deasupra paharului, din obişnuinţă. Şi otrava nu îşi făcea efectul. După ce a cerut otravă mai puternică şi nici aceea nu a avut efect, a venit iar la doctor. Doctorul s-a mirat cum de omul mai trăieşte şi şi-a dat seama că datorită semnului crucii otrava îşi pierdea însuşirile. Dar omul acela avea multă credinţă. Dacă alţii ar face cruce peste paharul cu otravă fără să aibă credinţa aceluia, ar muri negreşit.

Mi-am zis că semnul crucii putea să anuleze puterea vrăjilor făcute de ţigănci. Am făcut cruce peste farfurie fără ca ele să îşi dea seama. Am ţinut mâna deasupra farfuriei, în cele patru locuri, şi am mâncat. Mâncarea a fost tare bună. Ba chiar am mai şi cerut.

Ori nu mi-au pus nimic în mâncare, ori m-a păzit Dumnezeu. Nu ştiu. Bine că nu mi s-a înfierbântat trupul. Ar fi fost groaznic să mă culc cu Bastilia. S-ar fi ales praful de toată convertirea mea. Ştiu că dracii de care m-am lepădat atunci când m-am lăsat de yoga nu mă vor lăsa în pace. S-ar putea să fiu ispitit de ei până la sfârşitul vieţii. Acum aveau ocazia să mă doboare. Oricum, nu trebuie să mă bucur prea tare, asta a fost doar una dintre primele încercări.

Bastilia mi-a arătat nişte haine rămase de la fratele care a murit. „Uite, ca să ai de discotecă...” Nu prea vedeam cum să fug de acolo. Bastilia mi-a povestit despre Rică: e gardian public, culmea. Dacă ăştia sunt oamenii legii, vai de noi. „Odată a încercat cineva să ne fure din casă. Rică l-a prins şi l-a bătut zdravăn, de i-a sunat apa în cap.” Când am auzit asta, cred că m-am făcut alb ca varul de frică. S-a putut vedea asta

pe faţa mea. „Dar nu te speria, a zis ea, că altfel este un om foarte bun şi blând.” Nu o mai credeam. Aşteptam cu frică să vină fiorosul personaj. După un timp a apărut: un ţigan zdravăn, care dacă îmi dădea una mă scotea din ring. Nu era nevoie să mă lovească de două ori.

Maică-sa i-a spus repede că eu sunt acolo să o peţesc pe Bastilia, aşa că nu s-a luat de mine. Inima îmi bătea cu putere. Cum să fug? Satul de români era prea departe ca să nu fiu prins dacă fugeam: m-ar fi urmărit pe şosea cu o maşină, ca în filmele americane. Trebuia să găsesc o altă soluţie. Eram aproape obişnuit cu ideea că mă aşteaptă o noapte de pomină la discotecă, când a apărut un român în vârstă: tatăl ţiganilor. Era tipul ţăranului clasic, obosit de muncile câmpului.

Eu începusem să mă rog cu disperare: „Doamne, scoate-mă de aici! Doamne, pentru rugăciunile părintelui meu, ajută-mă să plec!”

Românul m-a văzut că mă frământam. „Ce, nu îţi place la noi, vrei să pleci?” „Da”, am răspuns imediat. „Atunci ce mai aştepţi, pleacă.” Mi-am pus tricoul pe mine repede, am salutat în grabă şi am ieşit pe poartă.

„Nu pleca, ţipa mama ţiganilor. Stai, nu pleca”, striga la mine. Eu, cum am dat colţul casei, am început să fug. Nu ştiu dacă am mai fugit vreodată în viaţa mea cu atâta viteză. Mi-era groază că mă vor urmări cu maşina.

La un moment dat am trecut pe lângă o ţigancă grasă, care m-a întrebat mirată: „Unde fugi, puişor?” M-am oprit cum se opresc Tom şi Jerry în desenele animate, am pus frână imediat. „Fug să nu pierd autobuzul”, i-am răspuns, şi am fugit mai departe. Cred că mă văzuse în curtea Bastiliei.

La un moment dat, obosit de alergătură, am văzut o troiţă, o cruce de piatră într-o cameră mică, la marginea drumului. Am intrat şi m-am rugat din toată inima să scap cu bine. Continuându-mi drumul, peste câteva minute am zărit o maşină care venea din spate. Culmea, era un pictor de biserici care nu ştiu ce căuta pe acolo. M-am suit în maşină şi am răsuflat uşurat.

Aseară nu am mai avut maşină spre mănăstire, aşa că am rămas la Mănăstirea Negru Vodă. Aveam o înţelegere cu maicile de la mănăstire: dacă nu mă întorc până seara, singur sau cu Taisia, înseamnă că am dat de belea. Şi nu m-am întors. Ele s-au cam speriat.

Dimineaţă am venit la ele cu un preot de la Negru Vodă, că nu avea cine să slujească Sfânta Liturghie. Părintele meu nu s-a întors încă. După slujbă s-au citit dezlegări, şi părintele şi-a aruncat veşmintele peste credincioşi. Când a aruncat epitrahilul, a căzut deasupra capului meu. Mie nu mi s-a părut nimic deosebit, dar după slujbă maicile au venit la mine şi mi-au spus: „Trebuie să te faci preot. Faptul că epitrahilul a căzut în jurul gâtului tău – că îmi picase ca şi cum l-aş fi pus intenţionat – e semn că trebuie să te faci preot. E o pravilă veche care zice că cine şi-a pus epitrahilul trebuie să se facă preot, altfel va fi pedepsit.”

Eu nu ştiam de pravilă, dar poate că Dumnezeu a rânduit să se întâmple aşa ca să fiu convins că dacă părintele m-a îndemnat să fac Facultatea de Teologie şi să devin preot, nu o face din proprie iniţiativă. Ar fi prea frumos. Eu m-am dus acolo gata să mor şi când colo, să primesc un dar aşa mare! Da, mi-aş dori să ajung preot. Poate că visul pe care l-am avut la Sihla a fost tot pentru a cunoaşte voia lui Dumnezeu.

Oricum, nu are rost să mă gândesc prea mult la ce va fi cu mine. Numai Dumnezeu ştie. Chiar dacă nu voi ajunge preot, îmi este clar că Dumnezeul care m-a

păzit în satul de ţigani mă va păzi până la sfârşitul zilelor mele. Oricâte căderi aş mai avea, nu îmi este teamă. Mă voi ridica. Şi aşa nădăjduiesc să se ridice şi Taisia. Poate acum, poate peste câţiva ani, poate la sfârşitul vieţii.

Şi chiar dacă nu voi fi preot, dorinţa de a propovădui credinţa creştină e din ce în ce mai puternică în inima mea. Poate voi ajunge profesor de religie sau altceva. Totul este să fac voia lui Dumnezeu.

După ce am stins lumina în cameră, pregătindu-mă de culcare, am văzut din nou misterioasa lumină pe care o percepeam când făceam yoga: de fapt, totul nu era decât o reacţie explicabilă ştiinţific. După ce ochiul trece de la lumină la întuneric, vreme de câteva minute are loc acomodarea cu lipsa de lumină. Frecându-mă la ochi mi-am dat seama că particulele de lumină pe care le vedeam nu existau decât în mintea mea. Era o iluzie optică.

„Am cunoscut frumuseţea Ortodoxiei...”

interviu realizat de Raluca Tănăseanu - *Radio România Cultural*

Domnule Danion Vasile, nu cu multă vreme în urmă aţi prezentat la Radio România Cultural cartea Jurnalul convertirii. *Deşi e tipărită sub pseudonim, această carte vă aparţine. Ce ecouri aveţi de la cititori?*

Mărturisesc că mă aşteptam ca această carte să fie receptată cu entuziasm. Dar, deşi o vreme am lucrat ca director de editură, şi pot spune că mă pricep să simt pulsul pieţei de carte, totuşi nu mă aşteptam ca această carte să aibă ecouri atât de puternice. Iată câteva exemple: o cititoare m-a rugat să îi fac rost de vreo 20 de exemplare, pentru a le face cadou la zile onomastice. Un preot care e la doctorat în Grecia mi-a spus că după ce a citit-o de două ori cu mult interes, a treia oară o va conspecta. Nu ştiu ce poate fi de conspectat dintr-un jurnal, dar interesul manifestat de părinte mă bucură. Mai mulţi duhovnici au recomandat la spovedanie ucenicilor să citească această carte. Ceea ce m-a surprins cel mai tare a fost să aflu că în Postul Adormirii un părinte din Bucureşti a pus cartea sub icoana Maicii Domnului, şi le-a spus creştinilor: „Luaţi exemplu de pocăinţă...”

Vă consideraţi un model pentru alţi tineri care au trecut prin încercări similare cu cele trăite de dumneavoastră?

Nu, chiar de asta îmi este puţin teamă: ca cititorii să nu confunde un dar pe care mi l-a făcut Dumnezeu cu faptul că aş putea fi un exemplu de trăire creştină. I-am transmis părintelui acela, care nu mă cunoaşte decât din carte, că îmi poate face rău prin acest gest de apreciere. Că deşi mă bucură că recomandă creştinilor cartea mea, aceştia s-ar putea sminti văzând că nu corespund aşteptărilor lor. Şi-ar putea crea o imagine falsă despre mine, un balon de săpun care se poate sparge foarte repede. S-ar putea sminti

văzându-mă că joc baschet sau că mă joc cu frisbee-ul. Eu nu sunt un model de pocăinţă. Dacă am vrut totuşi să mărturisesc ceva e faptul că Dumnezeu m-a ridicat din întunericul rătăcirii. Ce s-a întâmplat mai apoi nu contează. Poate peste câţiva ani, Doamne-fereşte, voi fi biruit de patima băuturii. Ce va însemna? Că am căzut dintr-o groapă în alta şi că mai bine m-ar fi lăsat Dumnezeu în întunericul ereziei? Nu, în niciun caz. Eu pot cădea oricând. Dar nu asta trebuie să îi intereseze pe cititori. Pe cititori trebuie să îi intereseze că Dumnezeu poate să îi cheme la El, oricât de tare ar fi legaţi cu lanţurile păcatului.

Cred, totuşi, că sunt puţine persoane care ar putea să-şi pună în pericol viaţa pentru a salva pe cineva, aşa cum aţi făcut dumneavoastră şi cum este frumos descris în finalul cărţii...

Cred că orice creştin e dator să îşi pună sufletul pentru aproapele său. Aşa cum în vreme de război toţi bărbaţii luau arma în mână şi îşi apărau ţara, fără ca acest gest să pară extraordinar, tot aşa e şi în războiul duhovnicesc. Mai degrabă pot spune că atunci a fost o situaţie ieşită din comun: cunosc mulţi tineri care, dacă ar fi fost atunci în locul meu, ar fi plecat în satul de ţigani.

Mulţi cititori poate sunt curioşi să ştie ce se mai întâmplă cu personajele din carte. De ce „Jurnalul" se opreşte acolo, de ce nu continuă?

Acela a fost cel mai clar moment de după convertire când am simţit că inima mea e alta: cu doi ani mai devreme aş fi preferat să o las pe sora Taisia să se descurce de una singură, iar eu m-aş fi ocupat cu cine ştie ce meditaţie abstractă. În satul de ţigani nu eu am ajutat-o pe Taisia, ci Dumnezeu m-a ajutat pe mine să înţeleg credinţa creştină.

Totuşi, sora s-a întors la mănăstire...

Da, asta e una din cele mai frumoase bucurii de care am avut parte: să fiu chemat la călugăria ei. Şi, chiar dacă nu am putut fi acolo, faptul că Dumnezeu i-a dat putere să se pocăiască, că Dumnezeu a iertat-o, asta înseamnă foarte mult. Mi-ar fi plăcut să scrie chiar ea prefaţa cărţii.

Veţi tipări un al doilea volum al „Jurnalului"?

Nu, oricum nu acum. Poate la bătrâneţe, dacă voi rămâne pe drumul pe care am pornit. După convertire urmează o perioadă de mari bucurii duhovniceşti, o perioadă în care sufletul simte o a doua naştere. E perioada descrisă în carte. Dar această perioadă binecuvântată trece şi încep încercările. Începe o luptă foarte crâncenă. Diavolii se întorc şi se luptă cu cel convertit. Lupta serioasă a început după întâmplarea din satul de ţigani. E o luptă care va dura până la sfârşitul vieţii, o luptă cu biruinţe şi înfrângeri. Eu nu am dus o luptă eroică, aşa cum a dus Sfântul Ciprian sau Sfânta Maria Egipteanca. Eu am dus o luptă obişnuită. Dar iubesc foarte mult această luptă obişnuită, cu căderi şi ridicări. Diavolul îi ispiteşte pe convertiţi cu ispita perfecţiunii: „Ai căzut, te-ai ridicat, de-acum nu vei mai cădea niciodată...” Şi omul cade, e biruit de deznădejde, şi apoi nu vrea să se mai ridice. Convertirea e un proces continuu, nu se termină decât în clipa morţii.

Mi-aş dori mult să ajung la bătrâneţe rămânând pe acelaşi drum. Mi-aş dori mult să pot scrie despre poticnirile mele şi despre încercările prin care am trecut. Dar nu pot scrie despre o competiţie, câtă vreme nu s-a terminat. Cred că, dacă aş scrie acum, şi peste cinci ani aş fi biruit de vreo patimă, efectul celui de-al doilea volum ar fi: „Ia uite, degeaba s-a ridicat, tot a ajuns în groapă...”

A fi convertit nu înseamnă a fi aşezat într-un loc de cinste: înseamnă a cunoaşte că adevărul e în Biserica Ortodoxă, înseamnă a cunoaşte că Biserica îţi arată calea mântuirii. Dar nu înseamnă a fi predestinat să te mântuieşti. Totuşi, e mai bine să fii păcătos în Biserică, şi luptând cu păcatul, decât să fii un „pur” aflat în afara ei...

De ce la prima ediţie nu aţi avut curajul să publicaţi cartea cu numele dumneavoastră?

Nu e vorba de o lipsă de curaj, altfel nu aş fi recunoscut că *Jurnalul* este scris de mine. Oricum, precizez că în momentul în care am făcut public faptul că textul îmi aparţine luasem deja hotărârea de a-l retipări sub numele meu. *Jurnalul* a fost supus unui test aparte, test pe care consider că l-a trecut cu bine: testul cititorilor.

La ce test vă referiţi?

Părintele pe care l-am rugat să facă prefaţa primei ediţii a cărţii mi-a spus că este o carte vătămătoare pentru suflete, o carte plină de duhurile întunericului. În acel moment am vrut să distrug cartea. Numai datorită duhovnicului meu textul a văzut lumina tiparului: el a avut încredere în faptul că pe mulţi îi va folosi. Şi m-am gândit: dacă el, călugăr fiind, nu s-a smintit de cele citite, şi dacă mi-a cerut să tipăresc cartea, înseamnă că Dumnezeu vrea asta. Fac o paranteză: când am ajuns la Sfântul Munte Athos, prima discuţie pe care am avut-o a fost legată tocmai de convertirea mea. Un părinte de acolo insista ca mărturia mea să fie pusă la îndemâna celor care au nevoie de ea. Am şovăit mult. Dar întorcându-mă din Grecia am ajuns pentru a doua oară la moaştele Preasfinţitului Serafim Sobolev, la Biserica Rusă din Sofia – cel pe care îl rugasem, atunci când am urmat-o pe Swami Shivamurti, ca în viaţă să nu fac voia mea, ci să se facă voia lui Dumnezeu cu mine. Acum îmi dau seama cât de ciudată a fost o asemenea rugăciune pentru mintea mea de yoghin. Şi totuşi sfântul episcop m-a ajutat să cunosc Ortodoxia... Ajungând pentru a doua oară la moaştele sale am simţit un lucru deosebit: că viaţa mea se va schimba, că ceva se va întâmpla. Datorită faptului că pe racla sa aşezasem anumite daruri primite de la părinţii athoniţi, un epitrahil, o cruce de spovedanie, reverendă, am crezut că schimbarea pe care am simţit-o se datora faptului că voi fi hirotonit la întoarcerea în ţară. Nu a fost aşa. Cred că schimbarea constă tocmai în faptul că a venit momentul să mărturisesc darul pe care mi l-a făcut Dumnezeu, primindu-mă în Biserica Sa...

Doriţi să vă hirotoniţi? Aşteptaţi să primiţi hirotonia?

Delicată întrebare. Ştiu că trecutul meu e cel mai temeinic impediment pentru hirotonie. După învăţătura Sfinţilor Părinţi nu pot fi hirotonit; doar dacă primesc o dezlegare specială de la episcop. Duhovnicii pe care i-am avut până acum mi-au spus cu tărie că drumul meu e preoţia. Doi dintre ei au trecut la Domnul, şi nu vreau să mă abat de la îndemnul lor. Dacă ucenicul are credinţă, prin gura duhovnicului vorbeşte Dumnezeu. Şi cei doi duhovnici care au murit mi-au dat acelaşi sfat: să mă pregătesc pentru preo-

ţie. Să nu fug de crucea preoţiei, invocând impedimentele canonice: să îmi asum slujirea celorlalţi prin preoţie. Şi, dacă Dumnezeu va rândui, voi fi preot. Îl va lumina pe episcop să mă hirotonească. Ştiu că asta e o hotărâre dificilă. Un sfânt al Bisericii, Grigorie cel Mare parcă, a avut o vedenie în care i s-a spus că toate păcatele i s-au iertat, dar pentru hirotonirea celor nevrednici va da socoteală. Îmi dau seama la rândul meu că sunt nevrednic pentru a fi preot, totuşi nu vreau să trec cu vederea îndrumarea de la spovedanie. Dacă Dumnezeu va vrea, voi fi hirotonit. Dacă nu, voi scrie în continuare. Şi prin cărţi îmi pot sluji aproapele.

Ne-am îndepărtat de subiect şi nu aţi precizat la ce test a fost supus „Jurnalul”?

La testul cititorilor: dacă ecourile nu ar fi favorabile, cartea nu s-ar reedita. Dar cititorii au fost foarte încântaţi de carte. Datorită lor cartea va fi reeditată curând, cu binecuvântarea unui episcop, lucru care spune multe... Unii cititori m-au rugat să îi pun în legătură cu autorul cărţii. Alţii, care şi-au dat seama că nu putea fi vorba doar de anumite asemănări între autorul *Dărâmării idolilor* şi autorul *Jurnalului*, m-au rugat să vorbesc în conferinţe despre trecerea mea la Ortodoxie. Ştiu că lucrul acesta se practică mai ales în Occident, la noi nu prea avem asemenea luări de cuvânt. Am fost chemat să vorbesc la Braşov, la Arad, în mai multe părţi. Dar voi vorbi abia după ce *Jurnalul convertirii* va apărea sub semnătura mea. Am binecuvântarea duhovnicului meu pentru acest lucru.

Când am tipărit *Jurnalul* le-am dat ocazia cititorilor să îşi dea cu părerea dacă vor sau nu să îl cunoască pe autor. Şi cele mai multe scrisori pe care le-am primit au fost favorabile. Iniţial mă gândeam că, dacă voi semna cartea, unii vor crede că vreau să fac pe viteazul. Şi acum pot exista astfel de opinii. Tocmai de aceea am inclus în text unele amănunte fictive, cum ar fi faptul că aveam adresă de e-mail. Pe vremea aceea nu cred că era internet în România. Cei care vor să găsească motive de sminteală în carte ar putea considera că totul e o simplă poveste. Că aşa cum am scris teatru, poezii, nuvele, aşa am inventat şi povestea unei convertiri. Le-am dat elemente ajutătoare, ca să fie siguri

că totul e literatură. Da, pentru cei care vor să conteste anumite elemente din carte, răspunsul meu e simplu: deşi există anumite coincidenţe cu realitatea, restul e poveste. Un exemplu: părintele Rafail Noica nu a fost în ţară la data la care în carte se spune că ar fi vorbit elevilor de la Liceul de informatică din Bucureşti. Cititorii au libertatea să se îndoiască de veridicitatea celor scrise. M-aş bucura însă să ştiu că vor fi foarte puţini dintre aceştia.

Oricum, părintele Rafail a venit în liceul meu şi întâlnirea cu el mi-a marcat într-un anumit fel viitorul. Cu ajutorul lui şi al celorlalţi părinţi cu viaţă sfântă pe care Dumnezeu mi-a dat ocazia să îi întâlnesc, am cunoscut frumuseţea Ortodoxiei. Despre care autobiografia mea, *Jurnalul convertirii*, încearcă să dea mărturie...

O elevă de clasa a opta mi-a spus că, deşi a citit vieţi de sfinţi sau cărţi ale părinţilor contemporani, *Jurnalul* este cea mai interesantă carte religioasă pe care a citit-o în viaţa ei. Că a ascultat sugestia din prefaţă şi a sărit chiar peste primele capitole, ca nu cumva să se sminteasca. Dar că partea a doua a cărţii a impresionat-o foarte mult şi m-a rugat să scriu în continuare.

Aţi recomanda această carte copiilor?

Ca fost profesor de religie consider că spovedania unui fost tantric nu e un subiect care să poată fi prezentat elevilor. În loc să îi folosească, i-ar putea vătăma. Pe cei aflaţi în ultimii ani de liceu s-ar putea însă să îi ajute. Mai ales pe cei care, sătui de desfrâu, Îl caută pe Dumnezeu.

În carte mai multe personaje au numele modificate...

Da, şi nu mă aşteptam ca cititorii să fie foarte interesaţi de numele reale ale personajelor din carte. M-au întrebat în scrisori multe amănunte legate de ele, şi nu am vrut să răspund la aşa ceva. Pe cât de uşor a fost pentru unii să identifice numele fostului meu guru, pe atât de greu a fost să identifice numele celorlalte persoane care mi-au marcat viaţa. De exemplu, părintele Teofan a fost identificat în mod greşit cu Preasfinţitul Teofan, Mitropolitul de la Craiova. Dar a fost o simplă coincidenţă onomastică.

Acum, după atâta vreme de la convertire, vedeţi lucrurile la fel ca atunci?

În mare, da. Doar că, trecând anii, am cunoscut din ce în ce mai bine Ortodoxia. Din ceea ce am scris în *Jurnal*, după convertire, cu mici nuanţe, văd lucrurile la fel. (...)

Aţi avut tendinţa să părăsiţi Ortodoxia pentru altceva?

De când m-am convertit şi până acum am avut credinţa că Biserica adevărată e Biserica Ortodoxă, Biserica Sfinţilor Părinţi. Am avut o singură dată o ezitare, am vrut să mă rup de Ortodoxie. Îmi e greu să vorbesc despre acel moment. Eram deznădăjduit, căzusem în deznădejde din mai multe motive. Fusesem smintit de păcatele unor creştini, de păcatele unor preoţi, de rătăcirile unor ierarhi... Am vrut să plec din Biserică, deşi nu ştiam unde. Pentru că ştiam că celelalte confesiuni sunt mincinoase, că amestecă adevărul cu minciuna. Şi ştiam că adevărul e Hristos, capul Bisericii Ortodoxe... Mi-am sunat duhovnicul, i-am spus în ce stare mă aflam, şi duhovnicul m-a certat foarte tare, jignindu-mă chiar. Atitudinea lui însă nu m-a ajutat deloc, m-a aruncat şi mai tare în deznădejde. Am început atunci să citesc din Noul Testament, despre pătimirile şi răstignirea Mântuitorului. Mi-am dat seama că, prin poziţia mea, mă făceam părtaş celor care L-au răstignit pe Hristos. Pentru că, lepădându-mă de Biserică, mă lepădam de Hristos...

Şi cum v-aţi revenit?

Pur şi simplu... în timp ce citeam despre răstignirea lui Hristos... M-am pus atunci în genunchi şi L-am rugat pe Hristos să mă ierte. Aproape îmi venea să plâng pentru lepădarea mea, chiar dacă nu a fost vorba de o lepădare propriu-zisă. Şi, după ce m-am rugat ca Dumnezeu să mă ierte, m-a sunat un părinte cu viaţă sfântă, un părinte care avea darul vederii cu duhul. E chiar părintele care apare în jurnal sub numele Teofan. Părintele mi-a spus că văzuse tot ce mi se întâmplase, şi se bucura că am depăşit ispita. L-am întrebat atunci, emoţionat: „Părinte, dar de ce nu m-aţi sunat când eram în ispită?" Mi-a răspuns: „Am văzut prin ce treci, dar am aşteptat să te ridici singur..." E greu de descris în cuvinte prin ce stări am trecut atunci...

Ne puteţi spune mai multe lucruri despre acest părinte?

Sunt multe de spus, unele din ele greu de crezut. Dacă le-aş povesti, s-ar crede că exagerez. Un lucru mai simplu: la doi dintre ucenicii lui le-a spus că, dacă îşi vor lăsa barbă, se vor călugări. Mie asta mi s-a părut o chestie puerilă. Dar părintele nu făcuse din asta o regulă, era un sfat adresat strict celor doi. Acum acei doi ucenici sunt călugări la Sfântul Munte Athos. Şi strâng mărturii despre minunile făcute de părintele, minuni care vor fi tipărite împreună cu viaţa părintelui, care între timp a trecut la Domnul. Motivul pentru care nu vorbesc, deocamdată, mai mult despre el şi nu îi dau numele este că i-am fost ucenic apropiat – şi am văzut că e o modă să te lauzi cu duhovnicul tău, de parcă ai avea tu vreun merit pentru harismele lui... Toate la vremea lor. Fac totuşi o paranteză: în ceea ce priveşte căderile mele, din *Jurnal* lipseşte descrierea unei căderi de dinainte de convertire – pentru că implica o persoană de sex feminin uşor de identificat şi i-ar fi putut face mult rău tipărirea relatării cu pricina; mai ales că, după convertire, nu ne-am mai revăzut... În acelaşi timp însă, lipsesc multe lucruri frumoase, atât de frumoase că ar putea părea exagerate. Eu însumi l-am văzut pe părintele „Teofan" vindecând un paralizat... Cu toate acestea, după câţiva ani de la această minune, m-am îndoit eu însumi că văzusem aşa ceva. Părintele murise, şi nu ştiam pe cine să întreb. Mare a fost bucuria mea când cineva, un prieten mai în vârstă care îi fusese fiu duhovnicesc, m-a întrebat: „Mai ţii minte când ne-am cunoscut?" „Nu" – i-am răspuns. „Cum, ai uitat? Când l-a vindecat părintele pe paralizatul ăla." Am sărit de bucurie, l-am luat în braţe, bucurându-mă ca un copil. Când i-am spus de ce mă bucur, că voiam să îmi confirme cineva că minunea avusese loc, mi-a zis: „Dar aveai cu cine să vorbeşti despre asta ca să te lămureşti şi să îţi aminteşti mai bine, că şi doamna X. a fost atunci de faţă..." Într-adevăr, mi-a adus aminte că martoră a vindecării fusese şi o cunoştinţă de-a mea, care se convertise şi ea la Ortodoxie după ce practicase tot Tantra Yoga... Una dintre persoanele care au contribuit decisiv la apropierea mea de Biserică. De altfel, apare şi ea în paginile *Jurnalului*...

Pentru că aţi fost deseori invitat la Radio România Cultural, aş dori să adresaţi câteva gânduri ascultătorilor acestui post care au citit sau vor citi cărţile dumneavoastră.

Orice scriitor e într-o relaţie specială cu cititorii săi. Pentru mine cititorii înseamnă enorm. Îmi dau puterea de a scrie cât mai mult...

Da, sunteţi unul din cei mai prolifici autori din tânăra generaţie...

Cititorii mă încurajează foarte mult, prin scrisorile şi cuvintele lor. Şi criticile lor mă ajută ca pe viitor să nu mai repet aceleaşi greşeli. L-aş putea parafraza pe Eminescu: „E uşor a scrie cărţi când nimic nu ai a spune...” Nici când ai ce spune nu e uşor să scrii. Dar când cititorii sunt alături de tine e mult mai bine. Când a apărut ediţia îmbunătăţită a cărţii mele despre creşterea copiilor, cineva mi-a spus: „O, ce bine că s-a reeditat... Cartea noastră a fost citită atât de mult, că ne trebuia un alt exemplar.” Mi-aş dori să ştiu că şi celelalte cărţi ale mele vor fi citite cu acelaşi interes. M-aş bucura să ştiu că *Jurnalul* meu nu va fi acoperit de praf, dormind prin biblioteci. Aş vrea ca cei care i-au înţeles mesajul să împrumute cartea celor care au nevoie de ea. Aceasta ar fi cea mai mare bucurie pe care mi-ar putea-o face...

În loc de postfață la ediția în limba greacă

Este o mare bucurie pentru mine ca autor că această carte vede lumina tiparului și în Grecia. Cred că lectura acestei cărți este puțin mai dificilă pentru cititorul grec decât pentru cititorul român, care este mai familiarizat cu unele din problemele la care se face referire în carte – cum este fenomenul „Vladimireşti", care în anii de după 1990 a adus tulburare în universul religios din România.

Dacă în această carte ați găsit lucruri care nu vă sunt de folos sau v-au smintit, vă rog să mă iertați. Dacă aș fi scris *Jurnalul* acum, după atâta vreme, poate că aș fi prezentat mai voalat partea de cădere de dinainte de convertire. Totuși, vă mărturisesc că am primit multe scrisori și e-mail-uri de la oameni care mi-au scris că și-au schimbat viața și s-au apropiat de Biserică prin spovedanie tocmai pentru că s-au regăsit în partea de început a acestei cărți. Deși erau oameni cu păcate foarte diferite, de la homosexuali până la consumatori de droguri, Dumnezeu a lucrat în sufletele lor, întinzându-le mâna Sa. Unii dintre ei mi-au spus că, dacă nu ar fi fost partea de început a cărții, nu ar fi avut nici un motiv să citească partea de după convertire.

Recitind interviul anterior, care fusese luat înainte de tipărirea *Jurnalului convertirii* sub numele meu, pentru că inițial duhovnicul mă îndemnase să tipăresc cartea sub pseudonim, mi-am dat seama că unele din întrebările pe care le-am primit în conferințe în cei aproape douăzeci de ani de când a apărut ediția semnată de mine a jurnalului și-ar fi găsit locul la sfârșitul cărții. Am prezentat cartea în multe centre universitare, în licee, în parohii, în librării, la radio și TV, și poate că ar fi fost interesant să păstrez măcar lista cu întrebările primite în conferințe sau în interviuri. Nu am făcut-o. Dar încerc să îmi amintesc măcar o parte dintre cele care ar putea să îi intereseze pe cei care au citit cartea de față. Unele întrebări sunt despre viața mea de după convertire, altele sunt legate doar de modul în care am înțeles credința creștină. Îmi e greu să fac o selecție, pentru că nu

vreau să lungesc prea mult această carte. În același timp, încerc să îi ajut pe cititori să fie martori ai principalelor momente din viața mea, dar și ai lucrurilor care au fost importante pentru mine.

Cum ți se pare Jurnalul după atâta vreme de la tipărirea lui?

E greu de spus. Mi se pare o carte despre altcineva. A trecut atât de multă vreme de la convertire încât, vorbind despre ea, parcă aș vorbi despre convertirea altcuiva. Cartea cred că are, pe lângă plusurile apreciate de cititori, și câteva minusuri importante. Principalul minus este că nu am știut cum să prezint figura celui care în carte apare sub numele de părintele Teofan. E vorba de părintele ieromonah Teofil Brașoveanu, unul dintre mărturisitorii din temnițele comuniste, un părinte făcător de minuni. Vorbind despre minunile sale cu prietenii mei sau cu alte persoane, înainte de tipărirea *Jurnalului*, am observat multă suspiciune. Când spuneam, de exemplu, că este fiul duhovnicesc al unui părinte cu viață sfântă, care are sfinte moaște, părintele Antonie Munteanu de la Mănăstirea Peștera Ialomicioarei – figură prezentată în *Patericul românesc* scris de părintele Ioanichie Bălan, unii mă luau în râs. Întrucât am fost martor direct al unora dintre minunile părintelui Teofil, și acestea au avut un rol important în modelarea mea pe calea credinței ortodoxe, mi-a fost teamă că dacă voi tipări un jurnal care să conțină tot ce a fost important pentru mine în acea perioadă, pot apărea două ispite: prima ar fi ca nimeni, sau aproape nimeni să nu creadă cele scrise în jurnal (pentru că sunt unele lucruri pe care, dacă le-aș fi citit eu însumi în alte cărți, mi s-ar fi părut exagerări sau chiar minciuni), iar a doua ar fi fost ispita de a mă mândri. Pentru că, dacă lucrurile erau scrise în întregime, mi-ar fi fost greu să nu cad în ispita de a mă mândri că am fost ucenic al unui părinte sfânt. Cum le spunea odată un duhovnic ucenicilor săi: „Din toate păcatele vă pot ajuta să ieșiți, dar de mândria sfințeniei nu vă pot ajuta să scăpați...” Nu știu cum ar fi scris acest jurnal un om smerit, poate că ar fi reușit să creioneze obiectiv chipul părintelui Teofil.

Eu, recitind cartea, am senzaţia că am încercat sistematic să îl pun în umbră, şi nu ştiu dacă am procedat bine. Pentru că părintele Teofil m-a învăţat mai multe lucruri prin minunile sale decât prin sfaturile sale. Am încercat să contrabalansez lipsa relatării minunilor sale punându-i în gură sfaturi pe care, în realitate, le-am primit de la alţi preoţi, călugări sau mireni.

Cred că, totuşi, este bine să scriu o carte despre viaţa şi minunile sale, din care să lipsească doar unele lucruri legate de modul în care mi-a marcat viaţa. Dar, mai ales după ce moaştele părintelui Antonie Munteanu au fost dezgropate, Dumnezeu arătând prin aceasta sfinţenia sa, cred că e bine ca oamenii să afle cât mai multe lucruri şi despre ucenicul său, părintele Teofil Braşoveanu.

Când o să apară volumul al doilea al Jurnalului?

Cred că nu o să apară niciodată. Deşi toate faptele legate de convertirea mea din *Jurnal* sunt reale, am presărat în carte unele elemente fictive, tocmai pentru ca cei care cred că povestea mea e inventată să aibă posibilitatea de a se îndoi de toată povestea. Dar am ajuns la concluzia că nu era nevoie de astfel de elemente fictive – cum ar fi faptul că am învăţat încă din 1991 să navighez pe internet... Acum, mi se pare o copilărie că am introdus astfel de elemente. Nu era nevoie de ele. Poate că, la un moment dat, o să rescriu povestea convertirii mele şi a perioadei de după convertire. Şi ori povestea se va termina în acelaşi loc, la întâmplarea din satul de ţigani, ori voi scrie o poveste mai lungă, în care să vorbesc despre viaţa mea de până în prezent. Nu ştiu încă ce voi face. Când eram în ultimul an de liceu, părintele Teofil mi-a spus: „Tu vei scrie multe cărţi, spre folosul poporului. Dar nu vor fi cărţi savante, greu de înţeles, cum sunt scrierile lui Mircea Eliade. Ci vor fi cărţi simple, despre credinţa creştină.” Un prieten mi-a adus aminte de aceste cuvinte ale părintelui Teofil, pentru că fusese de faţă când îmi vorbise părintele, într-o perioadă în care aveam nevoie de ele. Îmi doresc să scriu până la sfârşitul vieţii mele, de aceea îi rog pe cititori să mă pomenească în rugăciunile lor, ca Dumnezeu să îmi dea spor la scris, şi să pot scrie ceea ce trebuie.

Care au fost momentele importante ale vieții tale după perioada descrisă în jurnal?

Principala mea dilemă, care s-a întins aproape pe toată perioada studiilor teologice, a fost dacă să mă călugăresc sau nu. Părintele Teofan voia să intru trei ani într-o mănăstire, iar apoi să mă retrag într-o peșteră. Nu am fost vrednic de așa ceva. Când duhovnicul la care mă spovedeam în București mi-a dat ascultare să merg 40 de zile într-o mănăstire, ca să mă decid ce cale să îmi aleg în viață, m-am dus la o mănăstire care avea un schit în apropiere. Mâncam la mănăstire, dar în rest stăteam la schit. Acolo era foarte frig și m-am îmbolnăvit de plămâni. Mi-a fost atât de rău încât nu am putut merge la slujba de Înviere. Atunci părintele stareț a chemat o salvare și m-au dus la spital. Mi-au spus că am TBC și m-au trimis la sanatoriu. De fapt, aveam doar o pneumonie avansată. Oricum, eu am luat această încercare ca pe un semn că Dumnezeu nu vrea să mă călugăresc, ci vrea să mă căsătoresc. Totuși, și după ce m-am împrietenit cu soția mea am mai avut două momente clare în care i-am spus că noi nu ne putem căsători, pentru că eu mă voi călugări. Deși inițial îi spusesem că vreau să mă căsătoresc cu ea. Totuși, de când ne-am căsătorit și până astăzi nu am regretat alegerea făcută. Mă bucur că am ales viața de familie. De fapt, mi se pare puțin nepotrivit să spun că am ales-o: m-am îndrăgostit de cea care avea să îmi devină soție și am simțit-o ca pe darul lui Dumnezeu pentru mine. Ne-am căsătorit cu mai mult de douăzeci de ani în urmă și parcă dragostea pe care i-o port crește în continuare. Au fost și momente dificile, și necazuri, și tensiuni, dar, cu ajutorul lui Dumnezeu și al duhovnicului, au trecut. Dar dragostea nu s-a împuținat.

Avem trei copii, un băiat și două fete, și am văzut, cu adevărat, cum copiii sunt rodul dragostei părinților. La fiecare din cele trei nașteri soția mea a simțit ajutorul Sfântului Nectarie și a născut foarte repede și ușor. Mi-e puțin greu să spun și faptul că, rămânând însărcinată a patra oară, soția a pierdut sarcina. Ținuse copilul mort în pântece cam o lună, spuneau doctorii, și putea să moară de la complicații. Totuși, Dumnezeu ne-a dat puterea să trecem și peste acest moment nefericit.

Ce meserie ai?

După ce am absolvit Facultatea de teologie, în anul universitar 1997-1998 am făcut un master în Misiologie și Ecumenism. Tema lucrării a fost despre rătăcirile new-age-iste. După aceea m-am căsătorit și vreme de un an am fost profesor de religie la o școală generală. După un an am fost angajat ca director al unei edituri de carte ortodoxă, care aparținea de Asociația medical-creștină Christiana, și am fost profesor de religie la o școală de asistente medicale. Experiența predării acolo m-a ajutat mult – cea mai citită carte a mea, intitulată *Cartea nunții – Cum să îmi întemeiez o familie*, fiind de fapt rodul discuțiilor cu elevele de acolo. Am început să scriu din ce în ce mai mult, până în prezent având în jur de treizeci de cărți semnate și câteva tipărite anonim. Am scris despre rătăcirile contemporane, despre înfruntarea bolii, despre înfruntarea necazurilor, despre creșterea copiilor, despre multe alte subiecte. Am scris și cărți pentru tineri, dar și câteva cărți pentru copii, religioase sau nu. Mi-am deschis și propria editură, pentru a tipări și alte cărți care mi s-au părut importante, mare parte traduse din limba greacă sau limba rusă. Am făcut și studii de doctorat în Patrologie în Grecia, la Tesalonic, dar nu le-am terminat din cauză că țineam multe conferințe pe teme religioase și trebuia să răspund întrebărilor unui mare număr de cititori. În paralel mă ocupam și de scrierea altor cărți. Dar întâlnirea cu Grecia a însemnat pentru mine mult – în special apropierea de Sfântul Munte Athos, unde am mers de multe ori, și obișnuința de a mă împărtăși des. Un duhovnic de la Marea Lavră mi-a spus că nu Îl pot mărturisi pe Hristos în cărți și conferințe și nu pot vorbi împotriva rătăcirilor contemporane dacă nu mă împărtășesc în fiecare săptămână. Lucrul acesta pare o ciudățenie pentru spațiul românesc, unde majoritatea oamenilor se împărtășesc rar, dar împărtășania deasă mi-a schimbat viața. Cred că e mai simplu să te lași de yoga și să devii creștin decât să treci de la o viață cu împărtășire în cele patru posturi la o viață cu împărtășire cel puțin săptămânală. Celor care cred că te plictisești împărtășindu-te des, care cred că obișnuința alungă evlavia, îi întreb dacă nu avem motive mult mai temeinice să ne săturăm de

soțiile noastre sau de copiii noștri, că doar trăim lângă ei zi de zi, an de an. Cred că, dacă pregătirea pentru primirea Sfintei Împărtășanii nu este ceva ce durează doar o oră, ci e o pregătire continuă, trăim cu adevărat în Hristos.

Ce planuri de viitor ai?

Tocmai a văzut lumina tiparului primul meu roman, *Acuzatul 1988*, despre prigoana din perioada comunistă. Vreau să scriu, în aceeași serie, un *Manual de mucenicie*. Dar preocupările mele nu sunt exclusiv literare. Vreau să fac două filme, unul fiind adaptarea acestui roman, al doilea fiind adaptarea cărții *Pe mine m-a operat Sfântul Nectarie*, care a fost bine primită și în România, și în Grecia. În paralel, am început să concep și să produc jocuri educative, board-games, ca o replică la mulțimea de jocuri pe telefon și pe calculator care fac atâta rău copiilor din zilele noastre. Cred că e important să încercăm să oferim copiilor cât mai multe șanse de a avea o copilărie normală, în care telefoanele inteligente și calculatoarele să fie cât mai puțin prezente. Și spun asta ca unul care a făcut Liceul de informatică ajungând dependent de calculatoare – fiind într-o tabără la mare, în vara anului 1988, în clasa a șaptea spre a opta, am stat aproape tot timpul doar la calculator și, în douăsprezece zile, am văzut plaja doar de două ori. Iar acum atracția față de calculatoare și telefoane inteligente face mult mai mult rău copiilor decât atunci. Tehnica s-a upgradat permanent, iar acest lucru are și o mulțime de efecte negative, face victime colaterale.

Ce regrete ai legate de perioada de după convertire?

În primul rând, mă apasă puțina credință pe care o am. Mă refer la credința care se vede în fapte. Perioada descrisă în jurnal a fost o perioadă de început, în care mi se părea că în viața creștină totul merge din slavă în slavă, din bine în mai bine. A fost o etapă în care am făcut unele greșeli, cele mai multe fiind din râvnă fără măsură. Credeam că viața creștină se numără în sutele de mătănii făcute zilnic și în orele petrecute în rugăciune. Chiar dacă în unele perioade spuneam ore întregi zilnic rugăciunea lui Iisus, viața creștină era mai mult exterioară. Nu cunoșteam ce e viața lăuntrică, nu cunoșteam ce e inima duhovnicească.

Nu pot spune nici acum că am cunoscut, ci doar că, puţin, am înţeles. De exemplu, nu îmi plăcea să citesc cărţi despre pocăinţă. Smerenia mi se părea ceva banal, pentru oamenii obişnuiţi, care nu iubesc nevoinţa. Deşi părăsisem rătăcirile yoghine, păstrasem un anumit tipar de raportare la progresul spiritual. De aceea, când l-am auzit vorbind pe părintele Simeon de la Essex, mi s-a părut un părinte foarte moale, foarte uşor, care nu avea o personalitate puternică. Rămăsesem marcat de un anumit model de tip guru, plin de sine, care modelează vieţile celorlalţi. În perioada respectivă, de exemplu, dacă aş fi citit cărţile părintelui Simeon Kraiopoulos, mi s-ar fi părut banale. Acum, recitind cărţi pe care le-am citit în perioada respectivă, le înţeleg cu totul altfel. Am un sentiment de mare apăsare că am cunoscut părinţi cu viaţă sfântă, smeriţi, şi că nu am ştiu să învăţ de la ei smerenia. Sfântul Serafim Sobolev, care mi-a marcat viaţa după ce m-am închinat la sfintele sale moaşte pe când eram yoghin, spune că smerenia este criteriul după care se deosebesc creştinii de păgâni. Dacă este aşa, înseamnă că nu sunt creştin, chiar dacă vorbesc şi scriu despre credinţa creştină.

Care a fost cea mai mare ispită după ce te-ai lăsat de yoga?

Părintele Serafim Rose vorbeşte despre sindromul „convertitului nebun". Adică cei care se convertesc la dreapta credinţă rămân cu nişte sechele, chiar dacă nu le conştientizează. E nevoie să lupte, cu mare atenţie, pentru a scăpa de ele. Eu, din păcate, nu am fost conştient de ele, credeam că m-am vindecat chiar în perioada descrisă în jurnal. Totuşi, nu era aşa. De exemplu, ascultând, după mulţi ani, rock gotic, am simţit o prezenţă demonică foarte aproape de mine. Ca şi cum diavolul mi-ar fi un prieten pe care l-am ignorat, ca şi cum a rămas în preajmă, chiar dacă nu îl vedeam. A fost o descoperire ciudată şi, deşi m-am spovedit de mai multe ori, îmi plăcea să ascult muzica respectivă. Era ca un magnet, de care am scăpat destul de greu, după mai multe spovedanii, pentru că diavolul se prezenta ca un prieten vechi. E greu de descris prin ce am trecut. Totuşi, cea mai mare ispită nu a fost legată de muzică,

ci de dorinţa de a păstra cât mai bine învăţătura Sfinţilor Părinţi. După ce am citit mai multe despre schimbarea calendarului, în mod special despre modul în care Biserica din Rusia a schimbat calendarul bisericesc, apoi a revenit la cel vechi, lucru care nu se pomenea în facultatea de teologie pe care am absolvit-o, şi când am văzut că la Congresul teologic din 1923 Biserica Ortodoxă Română a fost reprezentată de un arhimandrit, nu de un episcop, şi asta pentru că Sinodul Bisericii Ortodoxe Române se pronunţase încă din anul 1903 împotriva schimbării calendarului, m-am gândit că poate ar trebui să trec pe vechiul calendar. La început, m-am gândit să mă mut cu familia mea în Moldova de peste Prut, unde majoritatea credincioşilor ţin calendarul vechi, făcând parte din Patriarhia Moscovei. Apoi m-am gândit că poate e mai bine să trec la Biserica de stil vechi din România.

Cunoscusem creştini, preoţi şi ierarhi de stil vechi din România şi Grecia, şi viaţa lor a fost pentru mine un motiv să vreau să mă alătur lor. Am anunţat public decizia mea de a trece pe vechiul calendar, dar, înainte să fac acest pas, citind mai multe materiale, mi-am dat seama că, deşi schimbarea calendarului a fost o greşeală, totuşi harul nu a părăsit Biserica aşa-zis oficială. Cea mai bună dovadă este mulţimea de sfinţi de după schimbarea calendarului, dintre care i-aş aminti în mod special pe noii mucenici şi mărturisitori. Am anunţat public că nu am trecut pe vechiul calendar, dar din păcate, deşi anunţul iniţial fusese preluat de o mulţime de site-uri, pentru că mulţi jubilau că m-am rupt de Biserică, când am revenit şi am precizat cum stau lucrurile, ecoul a fost mult mai mic. De aceea, încă mai sunt oameni care cred că eu sunt pe calendarul vechi. Ceea ce nu este adevărat. Oricum, pe mine m-a durut când am văzut modul în care reacţionează fraţii în Hristos când unul e gata să facă o greşeală. Se grăbesc să arunce cu pietre, în loc să întindă o mână de ajutor celui căzut între tâlhari, aşa cum cere Evanghelia. Faptul că doi preoţi şi câţiva prieteni au rămas aproape de mine şi au încercat, cu duhul blândeţii, să încerce să mă convingă că greşesc, a contat mult. Acea ispită m-a ajutat să îmi dau seama că diavolul te poate

lovi exact acolo de unde nu te aştepţi, exact acolo unde te consideri cel mai protejat, cel mai apărat. Am rămas cu o rană în suflet, dar am primit şi o lecţie foarte importantă.

Care crezi că sunt problemele cele mai importante cu care se confruntă Biserica în vremurile noastre?

În primul rând, ecumenismul şi secularizarea. Prin îndepărtarea de Sfinţii Părinţi, ajungem la o ortodoxie după înţelepciunea lumii acesteia, la o credinţă care seamănă din ce în ce mai puţin cu credinţa apostolilor, a mucenicilor, a cuvioşilor din vechime şi din vremurile noastre. Părintele Justin Pârvu, de la Mănăstirea Petru Vodă, un mărturisitor al credinţei în temniţele comuniste, spunea în ultima parte a vieţii sale că „dacă nu mărturisim Adevărul şi Ortodoxia după învăţătura Cuviosului Părinte Justin Popovici, nu ne mântuim". Astăzi, Ortodoxia propovăduită de Sfântul Justin Popovici este amestecată cu învăţături lumeşti, pentru a fi pe placul stăpânitorului şi stăpânitorilor lumii acesteia. Cât priveşte secularizarea, e un virus care sufocă viaţa creştină. Încercăm să trăim un creştinism moral, care e un fel de neoprotestantism pe care îl adaptăm spaţiului ortodox. Rugăciunea şi nevoinţa sunt, pentru mulţi dintre noi, cuvinte goale. Tot Sfântul Serafim Sobolev spunea că puţini dintre creştinii ortodocşi ai zilelor noastre dobândesc Duhul Sfânt. Or, cei care nu îl dobândesc nu numai că nu sunt conştienţi de acest lucru, ci încearcă să prezinte alte repere de viaţă creştină, rezumând viaţa creştină la împlinirea poruncilor exterioare. Ca şi cum Hristos a venit în lume doar ca să ne înveţe nişte legi morale, nu pentru a ne sfinţi. Dar, cu toate că vremurile sunt grele, Dumnezeu nu ne va părăsi.

E adevărat şi faptul că, din păcate, există din ce în ce mai puţini duhovnici iscusiţi. Dar cine caută duhovnici buni va găsi, şi azi, şi mâine, până la sfârşitul lumii. Chiar dacă vor fi din ce în ce mai greu de găsit. După cum spunea Sfântul Ignatie Brianceaninov, creştinii trebuie să se folosească din ce în ce mai mult de ceea ce citesc în cărţile Sfinţilor Părinţi, chiar dacă nu mai găsesc decât foarte rar modele vii de sfinţenie.

Mă impresionează în mod deosebit cuvântul Sfântului Paisie Aghioritul, cum că „mulţi sfinţi din vremurile de demult şi-ar fi dorit să trăiască în zilele noastre, ca să se nevoiască”. Chiar dacă este greu să ne mântuim, cred că harul lui Dumnezeu va veni cu prisosinţă în ajutorul celor care îl caută. Cred că Maica Domnului şi toţi sfinţii şi toate puterile cereşti vor veni în ajutorul nostru, dacă ducem lupta cea bună. Ar trebui să îi avem ca exemple pe sfinţii şi cuvioşii care s-au nevoit în vremurile noastre. Ar trebui să luăm exemplu de la noii mucenici şi mărturisitori care în secolul XX au biruit diavolul şi pe prigonitori în chip minunat. Am cunoscut pe unii dintre sfinţii închisorilor, mărturisitori pentru Hristos, şi am văzut în ei aceeaşi putere pe care am găsit-o citind Vieţile Sfinţilor. Unii dintre aceşti sfinţi au spus încă din temniţe că prigoana comunistă se va sfârşi, că va veni o vreme de pace şi înflorire a credinţei, iar mai apoi că va începe o altă prigoană, mult mai grea. Sunt din ce în ce mai multe semne că această prigoană se apropie, că Biserica se va întoarce în catacombe, acolo unde a şi început. Că va veni acum, peste câţiva ani sau peste zeci de ani, Dumnezeu ştie. Dar trebuie să fim pregătiţi să Îl mărturisim pe Hristos prin viaţa noastră. Că prin cuvintele noastre se pare că nu am reuşit să convingem aproape pe nimeni...

Completarea a fost făcută pe 27 martie 2020, urmând ca ediţia în limba greacă să fie tipărită până la sfârşitul acestui an. Mulţumesc şi pe această cale părintelui Gheorghe Konispoliatis pentru traducerea făcută. (n.a.).

Lângă Avva Teofil de la Peștera

Îmi este foarte greu, dar în același timp simt o datorie să scriu aici câteva lucruri despre părintele Teofil Brașoveanu. Regret că nu am avut curajul de a scrie mai multe despre el în Jurnalul convertirii*, dar pur și simplu am simțit că mă covârșește faptul de a scrie despre un părinte cu viață sfântă, și aceasta mai ales pentru faptul că părintele îmi spusese că sunt cel mai apropiat ucenic al său. Și mi-a descoperit și unele lucruri din viitorul meu. A spus încă de când eram în liceu, că voi scrie multe cărți religioase, spre folosul poporului. Până acum am scris multe cărți - și cel puțin acest lucru pare să se fi împlinit. Recitind* Jurnalul convertirii*, pentru a pregăti pentru tipar ediția din anul 2020, mi s-a părut pur și simplu incorect faptul că am scris atât de puțin acolo despre părintele Teofil. Chiar dacă intenționez să scriu o carte mai amplă despre viața și minunile acestui sfânt cuvios și mărturisitor, voi scrie acum câteva întâmplări, din care unele doar sunt amintite fugitiv în jurnal. Și acolo sunt prezentate într-o formă diluată, pentru a nu părea exagerări...*

Viața mea a fost până acum marcată de întâlnirea cu mari duhovnici cu viață sfântă, făcători de minuni încă din timpul vieții. Unii dintre ei fac parte din soborul noilor mărturisitori din temnițele comuniste.

Întoarcerea mea la Ortodoxie s-a datorat întâlnirii cu părintele Ioan Iovan de la Recea. La el m-am spovedit prima dată și el m-a ajutat să mă rup de rătăcirile yoghine și de universul practicilor oculte.

Vreme îndelungată am fost apropiat de părintele Justin Pârvu, noul făcător de minuni de la Petru Vodă. Am avut cu el o legătură strânsă; mă chema să predic la unele sărbători sau la hramuri. M-a învățat să îi cinstesc cu evlavie pe sfinții închisorilor. De la el am primit binecuvântarea de a scrie și de a vorbi despre cinstirea noilor mucenici. De la el am primit sfinte moaște de la Aiud, care au izvorât mir

de multe ori. Ar fi multe de vorbit despre întâlnirea cu el sau cu alţi mari duhovnici. Dar acum vreau să vorbesc despre cel care mi-a marcat viaţa cel mai mult, despre părintele Teofil de la Mănăstirea Peştera Ialomiţei din Bucegi.

Încep brusc, spunând că părintele a fost unul dintre cei mai mari sfinţi făcători de minuni din România secolului XX. El m-a ajutat să înţeleg Ortodoxia adevărată, Ortodoxia din Vieţile Sfinţilor, Ortodoxia harismatică. Dar, să o luăm de la început...

Eram elev în clasa a XII-a şi încercam să duc o viaţă creştină, după ce trecusem prin multe rătăciri şi păcate. Nu ştiam dacă să mă călugăresc sau să mă căsătoresc. Mă rugam din toată inima lui Dumnezeu să îmi trimită un duhovnic cu viaţă sfântă. Într-o zi, venind acasă, am găsit un bileţel de la sora mea, pe care scria ceva gen: „A sunat Gabriela Moldoveanu. Ţi-a găsit duhovnic. O să fii ucenicul unui părinte pustnic..."

Gabriela Moldoveanu, care în ultima parte a vieţii ei s-a călugărit, primind numele de maică Hristofora, fusese o persoană care îmi făcuse un loc special în inima ei. Mi-a spus de multe ori că mă iubeşte ca o mamă şi a avut un rol important în viaţa mea. Ea m-a ajutat să vorbesc la telefon cu părintele Teofil şi să stabilim prima întâlnire[o].

Am ajuns în ziua stabilită la telecabina din Buşteni, de unde trebuia să urcăm la Babele, plin de emoţie. L-am aşteptat pe părintele şi am început să spun rugăciunea lui Iisus. L-am aşteptat mult, parcă mai mult de patru ore, nu mai ţin minte exact. Dar părintele nu apărea. Pe vremea aceea nu se răspândiseră telefoanele mobile. Nu ştiam ce să fac, aşa că am plecat singur spre mănăstire.

Părintele a venit abia după câteva zile. Înainte de a veni, chilia în care stăteam s-a umplut de miros de mir, ca şi cum cineva ar fi vărsat mir binemirositor. Nici nu îmi trecea prin cap că aşa mirosea, uneori, părintele. Şi că mi-

---

[o] Gabriela îmi spunea de multe ori: „E un mare dar şi o mare responsabilitate că părintele Teofil te-a ales să intri în această veche linie isihastă şi să îi fii urmaş. Ai o mare responsabilitate pentru asta..."

rosul acesta se impregna și în unele persoane care stăteau în preajma lui.

Când l-am văzut prima dată am fost impresionat de el. Era un om plin de dragoste de Hristos. Viața lui era plină de minuni. Părintele făcea minuni și vorbea despre ele cu o simplitate ieșită din comun. El fusese ucenic și urmaș al părintelui Antonie Munteanu, de la Schitul Peștera, despre care citisem în *Patericul românesc*. Părintele Teofil mi-a spus că duhovnicul său avea sfinte moaște și că era un sfânt. Nu îmi venea să cred că Dumnezeu îmi dăduse șansa să îl cunosc pe părintele Teofil, care pătimise pentru Hristos în prigoana comunistă și care părea scos din Sinaxare. După ce legătura dintre noi s-a strâns, mi-a spus că eu sunt ucenicul pe care îl iubește cel mai mult. Îmi repeta că are cinci ucenici apropiați (dintre care doi călugări, o călugăriță și Gabriela Moldoveanu, care s-a călugărit după adormirea părintelui), dar că eu sunt ucenicul pe care l-a ales urmaș. Voia să mă călugăresc și, după trei ani de mănăstire, să duc viață pustnicească. Mi-a făcut cadou o cruce preoțească și un șirag de mătănii călugărești...

Părintele îmi povestea multe din lucrurile pe care i le descoperea Dumnezeu. El avea harisma vederii cu duhul. Mi-a spus: „Când mă uit în ochii unui om, văd toată viața lui, de când s-a născut și până în prezent.” Și pe mulți oameni i-a făcut să se apropie de credință prin harismele sale.

Cea mai mare minune, dintre cele pe care le-a povestit ucenicilor apropiați, cred că este o experiență mistică pe care a trăit-o în peșteră. A intrat să se roage și, când a ieșit din peșteră, a văzut că se schimbase anotimpul. Părinții de la Schitul Peștera nu l-au crezut că a putut sta atâta vreme în rugăciune, fără hrană și fără băutură. În acea rugăciune i s-a arătat Cuviosul Antonie Munteanu și i-a dat un cadou binecuvantat – o pecete de făcut prescuri (pe care a și arătat-o ucenicilor apropiați) și o icoană, dacă îmi aduc bine aminte. Când s-a terminat vedenia aceea și starea de har, care a durat săptămâni întregi, părintele ținea cele două obiecte în mână. Mai există cel puțin un

martor al relatării acestei minuni, maica Ignatia de la Bistriţa, care a văzut şi ea pecetea respectivă.

Cum să fi menţionat aceste lucruri în *Jurnalul convertirii*? Cine ar fi crezut? Mă gândeam că voi fi acuzat că inventez, pentru a mă pune pe mine în evidenţă ca ucenic. Pentru că unii aşa fac, se laudă cu duhovnicii lor, vrând să se slăvească pe ei înşişi. Eu nu puteam să îl prezint pe părintele Teofil aşa cum a fost, mă covârşea responsabilitatea de a vorbi despre el şi despre minunile lui....

Într-un an, de Crăciun, am vrut să merg la peşteră şi să mă rog. Părintele stareţ de la Mănăstirea Peştera nu mi-a dat binecuvântare, nu mai ţin minte de ce, poate pentru că era seară şi era întuneric. Brusc, mi s-a făcut dor de mama mea. Am început să plâng. Eram la masă şi părintele, văzându-mă, mi-a spus. „Ştiu de ce plângi." Am început să plâng şi mai tare, mi se părea că intra fără voia mea în sufletul meu. Dar atunci părintele a lămurit ce voia să spună. „Ştiu de ce plângi. Plângi pentru că ţi-e dor de mama ta. Să ştii că eu te iubesc mai mult decât te-a iubit mama ta..." Şi mi-a spus un lucru despre mama mea pe care nu avea de unde să îl cunoască.

Maica Ignatia spunea că se vedea din afară că părintele mă iubeşte mai mult decât o mamă. Cred că, văzând rănile sufletului meu, părintele şi-a canalizat atenţia asupra mea tocmai pentru a mă ajuta să mă vindec. Fiind poate cel mai rănit de păcat dintre ucenicii săi, acesta o fi motivul pentru care mi-a dat atâta atenţie.

Unul dintre cele mai frumoase momente pe care le-am trăit aproape de părintele Teofil a fost următorul. Într-unul din cele mai grele momente de deznădejde pe care le-am trăit, din cauza lipsurilor materiale şi mai ales din cauza faptului că nu găseam sprijin la creştinii de la biserică, am avut ispita de a mă rupe de Ortodoxie. Vorbind după slujbă cu preotul la care mă spovedeam în Bucureşti în acea perioadă, că la părintele Teofil se ajungea greu, preotul mi-a vorbit foarte urât. M-a jignit, crezând că mă va ajuta. Dar jignirea mi s-a părut total nepotrivită – şi de asta nici

nu o reproduc aici. Jignirea a pus sare pe rană și mi-a amplificat deznădejdea.

Într-o după-masă, stăteam în camera mea și mă gândeam unde să plec, la ce credință aș putea trece. Am trecut de la o rătăcire la alta și ajunsesem în Biserica cea adevărată. Dar, aici, oamenii nu arătau adevărată iubire de aproapele, erau parcă mai reci la suflet decât foștii mei colegi de la yoga. În sufletul meu era o furtună. Nu puteam accepta că adevărul ar putea fi în altă parte, dar nici în Ortodoxie nu mai voiam să rămân. Am deschis Noul Testament la întâmplare și am început să citesc. Era chiar la descrierea pătimirii lui Hristos și a drumului Său spre Golgota. Citind, mi s-a făcut rușine. Mi se părea că, prin deznădejdea mea, mă asemănam celor care L-au răstignit. M-am pus imediat în genunchi și am început să Îi cer iertare. M-am rugat Domnului să mă ierte cu zdrobire de inimă. Îmi înțelesesem greșeala. Brusc, am auzit telefonul: „Mă iubești, Danion?" De cum am auzit întrebarea m-am gândit că părintele văzuse cu duhul prin ce trecusem. „Da, părinte." „Paște oile mele..." Erau cuvintele pe care i le-a spus Hristos lui Petru, după Înviere. Pentru că în vremea pătimirii acesta se lepădase de El de trei ori. Dacă îmi aduc bine aminte, părintele a repetat de trei ori întrebarea, iar eu i-am dat același răspuns, după care am întrebat, plin de emoție: „Părinte, dar de ce mă sunați abia acum?" Mă gândeam că ar fi trebuit să mă sune când eram în focul ispitei, când puteam să fac un pas prin care să îmi periclitez mântuirea. Dar părintele a spus: „Vedeam prin ce treci și am așteptat să te ridici singur." M-a topit cu acest răspuns. El vedea cu duhul de multe ori ce făceau ucenicii săi și ce ispite aveau.

Părintele era genul de om care te lua de mână și te ajuta să ajungi la Hristos. Îmi aduc aminte de o călugărie pe care a făcut-o la Mănăstirea Peștera. Una din rudele celui care fusese călugărit l-a visat pe părintele Teofil ridicându-l pe călugăr la cer și dăruindu-i-l lui Hristos. Asta făcea părintele cu toți.

(Dar, după trecerea părintelui la Domnul, ne-a fost mult mai greu. Am auzit chiar că acest călugăr, care între timp ajunsese ieromonah, s-a și căsătorit. Ar fi dureros să

fie aşa. Însă diavolul se luptă din răsputeri să ne rupă de calea mântuirii.)

Părintele ducea o luptă puternică cu diavolii. Era unul dintre puţinii preoţi care aveau harisma de a alunga diavolii din demonizaţi. La un moment dat, am fost cu el la o slujbă la care era o demonizată. Am auzit că, până să ajungem noi, demonizata, care stătuse pe un scaun în faţa sfântului altar, a sărit făcând o tumbă în aer şi a căzut jos, aruncată de diavol. Nu cred că un sportiv de performanţă ar putea face un salt la fel de spectaculos cum a făcut demonizata aceea.

Părintele Teofil credea că femeia e doar bolnavă psihic, că nu e demonizată. Dar, când a intrat în paraclis, femeia, stând cu spatele, a întrebat: „Ai venit să mă scoţi, pustnicule?" Nu avea de unde să ştie că în biserică intrase un pustnic, că nu îl văzuse, şi nu ar fi avut de unde să ştie că părintele fusese pustnic, chiar dacă l-ar fi văzut. Dar diavolul ştia. Atunci, părintele şi-a dat seama că femeia era demonizată...

Minunea cea mai mare pe care am văzut-o, stând aproape de părintele Teofil, a fost vindecarea unui paralizat. Mergând cu el pe holul unui spital, am văzut un tânăr cu picioarele strâmbe. Din mers, fără să se oprească, părintele Teofil i-a pus mâna pe cap şi i-a zis: „Tu o să te vindeci, tu o să te vindeci." Şi a mers mai departe. Eu am avut mâna dreaptă paralizată şi ştiu ce înseamnă să suferi din cauza paraliziei. De aceea, vorbele părintelui mi s-au părut inutile. M-am gândit atunci: „Călugării ăştia nu au inimă. De ce i-a spus paralizatului că se va vindeca? La ce îl ajută pe suferind o încurajare gratuită?"

Dacă părintele s-ar fi oprit şi se ruga pentru el, poate că aş fi crezut că se va vindeca. Dar, aşa, era aproape imposibil să cred aşa ceva. După câteva minute, paralizatul striga: „Merg, merg..." Eu înţelesesem: „Mor, mor...", că tânărul striga din toate puterile. Am alergat să vedem ce se întâmplă. Paralizatul mergea. Îl ţinea de mână Gabriela Moldoveanu, ucenica părintelui. El făcea paşi mici, pentru că nu avea muşchi la picioare. Dar mergea pe picioarele lui... (Ştiu, e greu de crezut o astfel de mărturie. Şi eu m-am

îndoit ulterior, chiar dacă o văzusem cu ochii mei. A fost ceva şocant... Dar, nu spun poveşti. Mai trăieşte cel puţin un martor ocular al acesteia...)

Părintele vorbea deseori despre faptul că va trece la Domnul. Nu îl credeam, mă gândeam că spune asta doar pentru că se gândeşte des la moarte, cum ar trebui să o facă orice călugăr. Dar, se pare că şi în urma suferinţelor din închisorile comuniste, părintele a părăsit această viaţă destul de tânăr, la 55 de ani, pe 15 martie 1996.

Pe mine m-a impresionat puternic chipul părintelui Teofil de după trecerea sa la Domnul. Mai exact, în sicriu am văzut faţa unui om viu. Cand vorbea de Hristos, chipul părintelui Teofil lua anumite trăsături. Ei bine, văzând aceste trăsături pe faţa unui om mort, am înţeles că a biruit moartea. Atât de tare m-a impresionat acest lucru, încât îmi venea să strig că părintele e sfânt. (Cineva chiar spunea că, noaptea, înainte de înmormântare, părintele s-a ridicat în sicriu, ca un om viu. Am crezut până şi acest lucru, chiar dacă poate a fost doar o exagerare, atât de mult m-a impresionat faţa iconică a părintelui.)

Ducând crucea părintelui, la slujba de înmormântare de la Mănăstirea Cernica, mi-am dorit să merg pe calea de rugăciune şi nevoinţă pe care mi-a arătat-o. Pur şi simplu, pentru că vedeam cum un mort propovăduieşte în sicriu că există înviere...[o]

Acum câţiva ani a apărut o carte despre părintele, intitulată *Puterea dragostei – Părintele Teofil Braşoveanu*[o]. Aş vrea să reproduc câteva citate din această carte, pentru a se vedea că sunt şi alţii care au dat mărturie despre minunile sale. Am să încep tocmai cu o mărturie despre moartea

---

[o] În cartea mea *Acuzatul 1988* există un moment central, în care un părinte moare şi faţa sa se transfigurează. Acest lucru s-a întâmplat, în realitate, cu părintele Teofil. Peste ani, văzând fotografiile de la moartea părintelui Iosif Vatopedinul, am regretat că nu făcusem şi eu poze cu chipul din sicriu al părintelui Teofil (n.a.).

[o] Editura Platytera, Bucureşti, 2008. Deşi cartea nu conţine mărturiile ucenicilor apropiaţi, totuşi are meritul de a fi prima lucrare în care se vorbeşte despre părintele Teofil şi minunile sale (n.a.).

părintelui. Florin Ganță spune: „După ce a murit, cu dezlegare de la părintele Teofil l-am îmbrăcat. Se știe că un mort e țeapăn și e formolizat, ca să nu miroasă. În cazul dânsului, nu a fost nevoie să fie formolizat și nici n-a fost, dar nu mirosea și nici nu era țeapăn. Toate încheieturile îi lucrau normal, ca la cei vii. Trupul îi era de o luminozitate aparte, iar fața lui descoperea un zâmbet pe care l-am văzut numai în clipele de fericire, pentru atât de marea apropiere de Dumnezeu. Pesemne că viața de dincolo îl fericea așa cum puțini se așteaptă, și acest fapt confirmă zicala: «după faptă și răsplată». Adică, Împărăția Cerurilor este pentru toți și mai ales pentru cei care se luptă din toate puterile ca s-o aibă pe ea. Acel zâmbet de după moarte, de la morgă, zâmbet care nu s-a arătat în spital pe când era în ultimele clipe de viață, mi-a readus în memorie desele povățuiri și îndemnuri spre o lucrare plină de dăruire pentru viața adevărată, și nu spre o răsplătire îndoielnică și stricăcioasă.”[o]

Dar, poate că ar fi trebuit să încep cu începutul. Cu câteva date biografice despre viața părintelui...

„Părintele Teofil Brașoveanu s-a născut în comuna Amaru de pe lângă orașul Mizil, județul Buzău, în data de 28 ianuarie 1941, fiind fiul lui Stelian și al Paraschivei. A primit chipul monahal în anul 1957. În anul 1959[o] a fost adoptat de Brașoveanu Vasilica din Sinaia. În anul 1963 a fost arestat. Fiind condamnat la moarte, i s-a comutat pedeapsa la 25 de ani. A efectuat 5 ani de muncă silnică. În anul 1980 a fost reprimit în monahism. A vieţuit și slujit la mănăstirile Ciolanu, Peștera Ialomicioarei, Ciocanu, Christiana. În ultima parte a vieții a locuit în București, slujind și la Biserica Colțea. A fost ucenic al pustnicului ieromonah Antonie Munteanu (1888-1961) și al Părintelui Sofian Boghiu de la Antim, având la rândul său mulți ucenici.”[o]

---

[o] Idem, pp. 70-71 (n.a.)

[o] Anul în care mii de călugări tineri au fost dați afară din mănăstiri, din cauza presiunilor făcute asupra Sinodului Bisericii de autoritățile comuniste (n.a.).

[o] Florin Caragiu, idem, p. 5.

Părintele Teofil povestea: „Sunt călugăr din 1957. Am iubit viața monahală de la vârsta de zece ani, și am ales această cale. E atât de frumoasă... e și grea, fiecare cale... căsătoria are frumusețile ei, călugăria are frumusețile ei. Dar, când am citit la vârsta de zece ani din Scriptură, când a spus Mântuitorul: «Cel ce Mă iubește să se lepede de sine, să-și ia crucea și să-Mi urmeze, m-am aprins de acest dor... Dacă-L iubești din toată inima pe Dumnezeu, lucrurile acestea pământești nu te mai leagă cu nimic. Spune tot Sfânta Scriptură: «Nu iubi lumea, nici lucrurile din lume. Iubirea lumii e vrăjmășie cu Dumnezeu».”[o]

Toată viața sa, părintele Teofil a trăit lângă Hristos. Și Hristos i-a fost aproape în fiecare încercare prin care a trecut. Părintele povestea: „Când m-am mutat de la Peștera la altă mănăstire, am început să plâng, îmi părea rău că am plecat. Și noaptea L-am visat pe Mântuitorul, Care mi-a zis: «Unde sunt Eu, Eu sunt cu tine, dacă tu ești cu Mine». Nu locul sfințește pe om, ci omul sfințește locul. Adam a fost în rai și nu s-a mântuit. Lot a fost în Gomora și s-a mântuit.”[o]

Părintele a simțit ajutorul lui Dumnezeu și în temnițele comuniste. El făcea des referire la perioada în care a fost prigonit. Despre un moment de încercare mai dificil a povestit: „Eram odată în închisoare, era frig, o temperatură de -35° C, mă rugam, patruzeci de mii de cărămizi descărcam pe zi, și din pricina frigului îmi doream să mor, nu mai puteam! M-am culcat atunci în zăpadă, am întins mâinile în formă de cruce, am adormit, și nu mi-a mai fost frig. Nu-i autosugestie. Cum de nu-mi mai era frig? Auziți, puterea credinței și puterea crucii!”[o]

Din câte întâmplări a povestit părintele despre perioada în care a pătimit pentru Hristos, cel mai tare m-a impresionat următoarea: „Am primit chipul monahal în 1957. Am fost la Mănăstirea Peștera Ialomicioarei, în anul 1963 am fost arestat și pe urmă, în anul 1980, am fost reprimit în monahism. Am lucrat și în fabrică, dar dorul de mănăstire

---

[o] Idem, p. 33.
[o] Idem, p. 51
[o] Idem, pp. 52-53.

nu s-a putut șterge. Spun Sfinții Părinți că cine mănâncă ciorba mănăstirii nu poate să stea în lume.

În închisoare, așa cum spune Sfânta Evanghelie, «Fericiți veți fi cânnd veți fi prigoniți și vor zice tot cuvântul rău împotriva voastră, mințind pentru mine». Eram în rai și știam că sufăr pentru cuvântul lui Dumnezeu. Patruzeci de mii de cărămizi încărcam într-o zi. Uitasem un pic de rugăciune, fiindcă mă gândeam: «De ce, dacă eu am fost credincios, am ajuns acolo?»

După un an de zile de muncă, pe un frig, așa, la vreo minus 35° C, trebuia să descarc un vagon de patruzeci de mii de cărămizi. I-am spus militarului: «Eu fug, dar să tragi! Să nu trageți ca în celălalt», că la altul înainte trăseseră în picioare. «Păi, zice, roagă-te.» Și mi-am adus aminte de rugăciune. Făceam rugăciune numai seara, nu mai făceam tot timpul. Mântuitorul spune: «Rugați-vă neîncetat!» Când am zis: «Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine, păcătosul», am luat două cărămizi... nu erau nici măcar reci, erau calde și ușoare. Am ajuns să iau și câte opt cărămizi odată. Puterea rugăciunii! Amplifică atât de mult puterea spirituală și trupească, încât omul nu mai trăiește el, ci trăiește Hristos în el. Când acumulatorul de la mașină nu mai merge, îl băgăm în priză și se încarcă de energie. Omul în rugăciune se umple de sfințenie și de putere și atunci biruie toate ispitele, încât toate i se par ușoare."[0]

Despre vindecările pe care le făcea, părintele nu vorbea lăudându-se, ci doar punând în evidență lucrarea lui Dumnezeu. Iată ce spunea despre vindecările unor epileptici: „Cinci cazuri de epilepsie s-au vindecat, numai le-am dat rețeta: ziceți de o mie de ori, de două mii de ori, de trei mii de ori: «Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine, păcătosul». Aceste cinci cuvinte despre care Sfântul Apostol Pavel spune: «Decât să grăiesc mii de cuvinte în alte limbi, mai bine cinci cuvinte: Doamne, Iisuse, Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă.» Pute-

[0] Idem, p. 13.

rea numelui: «Ca în numele lui Iisus tot genunchiul să se plece.»”[0]

Părintele era foarte apropiat de bolnavi și încerca să vorbească despre puterea ajutorului dumnezeiesc primit prin rugăciune: „Spune Sfântul Pavel: «Rugați-vă neîncetat». Sunt cazuri de vindecare de schizofrenie prin rugăciune. În vară a venit un medic de la spitalul nouă, care era la pediatrie psihiatru. Spunea că-i îndrăcit, credea și în farmece. I-am spus odată: «Dacă dumneata nu crezi în Dumnezeu din toată inima, atunci când te duci la bolnavi, iei de la ei toată boala. Fiindcă nu ai rugăciune. Schizofrenia și toată boala sufletească se vindecă numai prin rugăciune. Și celelalte boli, dar în ceea ce privește schizofrenia am cunoscut cazuri adevărate de tămăduire în mănăstiri”.[0]

Părintele Teofil s-a străduit să îi aducă pe calea bisericii pe mulți dintre cei care făceau vindecări cu bioenergie. Unii radiesteziști, apropiindu-se de părintele, s-au lăsat de rătăcirile lor. În unele cazuri, părintele îi convertea tocmai cu ajutorul harismelor sale. El povestea: „În anul ’88 a venit un bioenergetician din Rusia, cu o barbă... spunea că are puteri de bioenergie foarte mari. Îi zic: «Scoate votca din dreapta și țigările din stânga». «Păi, de unde știi (că le am – n.ed.)?» «Păi», zic, «eu am parte de prostii în cap, n-am parte de bioenergii».[0]

Dumnezeu îl acoperea cu harul Său, ajutându-l să vădească rătăcirea și lucrările drăcești. Laurențiu Chihai povestește o întâmplare care arată acest lucru: „Părintele avea o dragoste deosebită către tineret. Simțea așa o aplecare, nu-i lăsa, încerca să nu-i lase să se rătăcească după spiritul vremii. S-a întâlnit odată în telecabină cu un tânăr dintr-un anumit grup, care povestea foarte vesel ce lucruri deosebite făcea cu cristalele lui. Era tot atunci, în epocă, o întreagă nebunie cu o magie a cristalelor. Și se povesteau o sumedenie de lucruri stranii și apăruseră tot felul de cărți și tot felul de informații despre nebunia asta. Părintele a tăcut ce

---

[0] Idem, p. 11.
[0] Idem, pp. 20-21.
[0] Idem, p. 28.

a tăcut, a ascultat și la un moment dat nu l-a mai răbdat inima și l-a iscodit pe tânărul cu pricina, întrebându-l: «Dar ce-i cu spiritul acesta al cristalului pe care-l ții tu la gât?» Atunci, tânărul, mai întunecat, a prins totuși curaj și a început să-i povestească ce lucruri deosebite face spiritul acela deosebit, duhul din cristal. La care Părintele i-a zis: «Uite cum facem. Și eu cred într-un Spirit, într-un Duh, dar al meu eu zic că-i mai mare și mai puternic. Și uite cum facem, dacă vrei, așa, ca o încercare, ca o glumă. Eu mă rog la Duhul meu, Căruia eu Îi spun Dumnezeu, eu mă rog la Dumnezeul meu, tu te rogi la ăsta al tău din cristal, care încape acolo, în cristal, în pietricica aceea pe care o ții tu la gât. Ne rugăm amândoi pentru ce știm fiecare. Uite, eu mă rog pentru toată lumea, tu, pentru ce știi tu, și să vedem ce se întâmplă». Nu știu acum ce a făcut tânărul, dar Părintele cu siguranță s-a rugat. Ceea ce a uimit pe toată lumea și sunt lucruri de care Părintele nu vorbea așa, să se laude, ci mai mult cu o jumătate de gură, e că piatra de la gâtul tânărului s-a făcut nisip...”[0]

Aș putea scrie și alte lucruri despre viața și minunile părintelui Teofil, dar deocamdată mă opresc aici. Sper să îmi dea Dumnezeu putere să scriu o carte întreagă pe acest subiect. Totuși, pentru cei care nu l-au cunoscut pe părintele Teofil, vreau mai reproduc unele din cuvintele sale...[0]

„Puterea rugăciunii... puterea preotului... Râvniți darurile cele mai înalte! Nu scaunele cele mai înalte. Celui care iubește bolnavii, îi dă Dumnezeu darul de a vindeca bolnavi. Aceluia care îi iubește pe săraci, îi dă darul Dumnezeu de a ajuta săracii.” (12)

„Să privim lumea cu ochelarii ăștia ai bunătății.” (12)

„Un singur om bun într-o întreprindere îi sfințește pe toți, și e de ajuns unul rău, că-i îmbolnăvește pe toți.” (12)

„Gândul bun, rugăciunea... Dacă ne-am «întâlni» la o oră fixă, de câteva ori pe zi, să ne rugăm pentru binele în-

---

[0] Idem, pp. 79-80.

[0] Cuvintele sunt luate din aceeași carte, între paranteze am notat numărul paginii (n.a.).

tregului pământ, pentru binele a toată lumea, să facem o oră de rugăciune, ce frumos ar fi! Să fim una.” (12)

„Citiţi în Sfânta Scriptură, că acolo avem toată înţelepciunea şi cuvântul lui Dumnezeu. În rugăciune stăm de vorbă cu Dumnezeu, în Scriptură Dumnezeu stă de vorbă cu noi.” (31)

„Inima noastră se aseamănă cu o moară. Ce introducem în ea, aceea macină. Băgăm porumb, scoate mălai, băgăm grâu, iese făină. Din cauza aceasta, Dumnezeu ne cere: «Dă-mi inima ta». Nu aşa cum cred yoghinii în chakre şi în alte lucruri. Dumnezeu locuieşte în inimă.” (36)

„Ştiţi pe cine iubeşte Dumnezeu? Pe beţivul cel mai mare, pe păcătosul cel mai mare, pe acela, pentru acela a venit! Că nu ştiu dacă L-am prins. Sfântul Apostol Pavel spune: «Mă lupt până în ultima clipă, ca la întrecerile acelea olimpice, nu ştiu că L-am prins». De-abia atunci când vom ajunge dincolo, la Judecată, şi ne vom vedea în Ceruri. Dacă suntem vrednici, de-a dreapta, dacă nu, de-a stânga lui Dumnezeu.” (57)

„Întâi pun mintea la treabă, aceasta înseamnă rugăciunea minţii. Ca să nu vină alte gânduri, m-am închis în cămară şi stau de vorbă cu Dumnezeu. Când vin gânduri, căci lui satana nu-i convine, şi vine cu alte gânduri, atunci pun mintea la treabă şi spun rugăciunile pe care le ştiu pe dinafară. Şi pe urmă vine pofta de rugăciune. După ce vine pofta aceea de rugăciune, nu mai ştiu dac-am stat trei ore sau o zi şi-o noapte în rugăciune. Se poate întâmpla acest lucru, au fost călugări, sau chiar oameni din lume, mireni, care s-au rugat aşa, că nu-i neapărat nevoie să fii monah ca să te rogi tot timpul. Am găsit în lume oameni, doctori, ingineri sau procurori, care se roagă mai bine decât un călugăr.” (45-46)

„Extazul vine singur, dar cine a avut stare de extaz? Dacă în viaţă l-am întâlnit de câteva ori, numai câte o secundă, ne ajunge pentru toată viaţa. Atunci chiar tot timpul avem rugăciunea. Ar trebui să nici nu ne ridicăm din genunchi până când nu simţim că l-am primit în inimă şi că este extazul acesta. Chiar asta trebuie făcut. Dar nu de la prima rugăciune.” (46)

„Avem nevoie de iubire. «La munţi, suflete, să ne ridicăm...» Păi, cine se ridică la munţi? Cine doreşte pustia? «O, preafrumoasă pustie, că iubită mi-ai fost mie, ca pruncul la a sa maică...» Pustia e şi în Bucureşti. (...) Trebuie să fim pustnici în Bucureşti, acolo, printre oameni." (105)

„În clipa în care Îl iubeşti pe Dumnezeu, dragostea faţă de Dumnezeu se transformă în dragoste faţă de aproapele, înţelegeţi? Şi în fiecare dintre semenii mei Îl văd pe Domnul Iisus." (109)

„Ceauşescu ucidea trupul, acum antihriştii ucid sufletul. Şi protestanţii luptă împotriva lor cu Biblia. Nu-i apăr pe protestanţi şi nu le trec cu vederea greşelile. Dar haideţi să ne hrănim şi noi mai mult din Scriptură. Noi suntem mai bogaţi ca ei, o avem pe Maica Domnului, îi avem pe sfinţi, avem arma Sfintei Cruci şi toată Tradiţia Sfântă, dar trebuie să-i biruim pe cei căzuţi în greşeală cu dragoste. Nu cu contrazicere. Şi rugându-ne pentru ei." (100)

„Să ne rugăm tot timpul. Scriptura şi hrana. Biserica. Postul. Să ne lăsăm de păcate. De trufie, slavă deşartă, grăire de rău şi celelalte. Ca să aflăm slava lui Dumnezeu. O primim dacă avem pace, isihie... Isihasmul aceasta este, lumină, pace... Pace întâi cu mine. Întâi să fac pace cu mine. Adică să birui, să înfrânez poftele trupului cu sufletul. Căci e o luptă între trup şi suflet. Să dirijez eu trupul, nu trupul pe mine." (126-127)

„Avem ce face, avem atâta hrană, atâtea cărţi, dar în primul rând Sfânta Scriptură, Filocaliile, rugăciunea lui Iisus. Ne învaţă El ce să facem. Dacă avem rugăciunea lui Iisus, ne învaţă El ce trebuie să facem. Dacă strigăm la El, ne învaţă El ce e bine şi ce e rău." (103-104)

„Avortul este cea mai mare crimă. Mântuitorul spune: «Numai dacă ai poftit o femeie, deja ai păcătuit.» Numai cu gândul. Păcatul întâi începe cu gândul. Gândurile se materializează. Iar copilul, de când a fost iubirea între mamă şi tată, deja este un suflet. Şi, când îl omorâm..."[o] (39)

---

[o] Părintele Teofil mustra des păcatul avortului. Lucrul acesta mă apăsa în mod direct, pentru că una dintre partenerele mele de

„Nu cred în mine că exist, cât cred în Dumnezeu și în Sfânta Scriptură.” (113)

Mă gândeam să închei acest text cu citatele din învățăturile părintelui Teofil. Dar mi-am adus aminte de o minune pe care vreau să o scriu neapărat. Pentru cei care nu au citit *Patericul românesc*, le recomand să citească acolo textul scris de părintele Ioanichie Bălan despre Cuviosul Antonie Munteanu[o], povățuitorul harismatic al părintelui Teofil. Tot în acea carte se relatează cum, în anul 1938, starețul părintelui Antonie, părintele Mihail Bădilă, a auzit un glas minunat care i-a cerut să îl ia pe pustnicul din Poiana Obârșie. L-a luat pe părintele Antonie și, mergând acolo, au găsit un pustnic care stătea pe un trunchi de copac. Cerându-i binecuvântarea, și-au dat seama că pustnicul era mort. L-au adus și l-au îngropat în schit.

Din rânduiala lui Dumnezeu, în luna noiembrie a anului 2014 au fost aflate moaștele acestor trei sfinți cuvioși – părintele stareț Mihail Bădilă, părintele Antonie Munteanu și pustnicul necunoscut. Părintele Gheorghe Colțea, protopopul de Bran-Zărnești, a fost cel care i-a descoperit.

Tantra yoga rămăsese însărcinată și făcuse avort (deși pruncul i se arătase în vis și îi ceruse să nu îl omoare). Căderea respectivă nu a fost menționată în jurnal, pentru că m-am gândit că relatarea i-ar fi putut face rău femeii despre care e vorba. Dar, acum, după atâția ani, consider că trebuie să fac referire și la cel mai grav păcat al vieții mele... (n.a.)

[o] Mi se pare important faptul că și părintelui Antonie, ca și altor cuvioși din secolul XX, Dumnezeu i-a descoperit căderea comunismului: „În peșteră, în anul 1952, părintele Antonie a avut o vedenie cu steaua comunistă, în care i s-a spus: «În 1990 comuniștii se bat cu Hristos, capitaliștii cu săracii, preoții cu protestanții»” (idem, p. 114). Așa a fost. După așa-zisa revoluție din 1989, în România comuniștii s-au luptat să rămână la putere, ascunzându-se sub o mască mai democratică. În același timp, capitaliștii încercau să pună mâna pe felii cât mai groase din tot ce se putea cumpăra de la noi, pe un preț de nimic. Iar preoții erau nevoiți să facă față asaltului sectelor neoprotestante, care au împânzit țara de la un capăt la altul (n.a.).

(A scris mai apoi o carte întreagă despre aflarea moaștelor celor trei sfinți, *Cuvioșii pustnici din Bucegi. Epopeea sfinților. Jurnalul unor descoperiri sfinte*.)[0] Părintele Colțea mărturisește emoția pe care a avut-o când a aflat moaștele Cuviosului Antonie Munteanu: „Văzând trupul neputrezit, am strigat: «Antonie, Părinte Antonie!... Însoțitorii mei s-au apropiat. Nimeni nu mai citea Psaltirea. Băieții noștri făceau fotografii. Eu eram cu totul derutat și bulversat...”[0]

Eu vreau să povestesc o minune care s-a întâmplat cu sfintele lor moaște. La vreo trei ani de la aflarea lor, eu nu ştiam nimic despre acest lucru. Ținând o conferință la o biserică, la sfârșitul ei părintele paroh mi-a spus: „Uite, pentru că ai vorbit despre ajutorul sfinților, închină-te la această raclă. Sunt părticele de la moaștele celor trei sfinți din Bucegi...” Când am înțeles că mă aflu în fața duhovnicului părintelui Teofil, nu îmi venea să cred. Eram foarte emoționat. L-am rugat din suflet pe preot să îmi împrumute racla pentru două săptămâni, ca să o pot duce și în alte părți, să se închine și mai multă lume.

Părintele m-a lăsat. În acea biserică se află o icoană făcătoare de minuni a Maicii Domnului. I-am cerut părintelui cheia și am rămas singur în biserică, în fața icoanei Maicii Domnului. M-am rugat: „Te rog, trimite-mă cât mai repede în Athos, ca să se închine și părintele X. la sfintele moaște.” Părintele X. trăiește și acum în obștea de la Vatoped și a fost unul dintre cei cinci ucenici apropiați ai părintelui Teofil. Rugăciunea aceasta am făcut-o într-o seară de vineri. Joia următoare, ajungând să mă spovedesc, m-a întrebat un cunoscut: „Vii cu mine și cu alt prieten în Sfântul Munte? Am un loc pentru tine în mașină.” „Când plecați?” „Sâmbătă.” „Cât stați?” „O săptămână.” „Cât mă costă transportul?” „Nimic.” Nu mi-a venit să cred. Am simțit clar ajutorul Maicii Domnului. Când am ajuns cu racla la Mănăstirea Vatoped, părintele X. s-a închinat. Mă

---

[0] Apărută la Editura Andreiana, Sibiu, 2015 (n.a.).

[0] P. 271. Cartea se încheie cu scrierea părintelui Antonie Munteanu *Cuvinte folositoare*, apărută pentru prima dată în anul 1937 la Tipografia Seminarului Monahal Cernica (n.a.).

bucuram că reușisem să ajung cu racla acolo. După câteva zile, părintele mi-a trimis următorul mesaj: „Frate, bunicul nostru a făcut o minune. Când ai venit cu racla la mănăstire, aveam o problemă la coloana vertebrală. După ce m-am închinat, mi-a trecut."

Mesajul acesta m-a bucurat mult. Mi-am dat seama că, da, părintele Antonie este cu adevărat bunicul nostru duhovnicesc. Și trebuie să dau mărturie despre sfinţenia sa, despre viaţa și minunile sale. Așa cum trebuie să dau mărturie și despre viaţa și minunile părintelui Teofil, ucenicul și urmașul său duhovnicesc. (Merită amintit și faptul că, atunci când Cuviosul Antonie l-a văzut pentru prima dată pe Stelian Brașoveanu, că așa îl chema pe părintele Teofil înainte de a se călugări, i-a spus: „Ia dulama pe frăţia ta, că frăţia ta eşti călugăr"[o]. A văzut de la început curăţia sufletească a tânărului însetat de sfinţenie...)

Închei, scriind că, deși ar fi fost frumos să spun că mă bucură faptul că i-am fost ucenic părintelui Teofil, de fapt mă apasă faptul că am fost nevrednic de această cinste. Mă uit în viaţa mea și nu văd nici nevoinţa și nici rugăciunea pe care s-ar fi cuvenit trebuit să le am. Știu că pe părintele Teofil l-a durut când i-am spus că am ales viaţa de familie (și de aceea, în ultima parte a vieţii sale, legătura dintre noi s-a răcit oarecum. După trecerea sa la Domnul am mai avut alte ezitări, iarăși am vrut să mă călugăresc, dar în cele din urmă m-am căsătorit). Totuși, nu regret nicio clipă alegerea făcută. Nădăjduiesc însă că părintele Teofil veghează și acum asupra mea. Așa cum a vegheat și în timpul vieţii sale pământești.

Și nădăjduiesc că, poate, și mormântul său de la Mănăstirea Cernica, la care s-au făcut minuni, va deveni un cunoscut loc de pelerinaj...

Îi rog pe toţi cei care l-au cunoscut pe părintele Teofil Brașoveanu să îmi trimită mărturiile lor despre el (pe adresa de e-mail danionvasile@yahoo.com), pentru a face o carte cât mai completă și mai folositoare despre el.

---

[o] *Puterea dragostei*..., p. 113 (n.a.).

Cuprins

În loc de prefaţă: 5

I. Întâlnirea cu lumea paranormalului 8

II. Primii paşi spre Absolut 15

III. Venerarea maestrului 44

IV. Iluminarea tantrică 63

V. Pe urmele marilor asceţi 88

VI. Swami Shivamurti şi „botezul" indian 105

VII. Tainele lumii nevăzute 129

VIII. Întoarcerea fiului risipitor 160

IX. „Iubiţi-vă unii pe alţii..." 384

În loc de postfaţă 396

În loc de postfaţă la ediţia în limba greacă 405

Lângă Avva Teofil de la Peştera 415